

МОНГОЛ УЛСАД ГЭМТ ХЭРГЭЭС
УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АЖЛЫГ
ЗОХИЦУУЛАХ ЗӨВЛӨЛ

МОНГОЛ УЛС ДАХЬ ГЭМТ ХЭРГИЙН ЦАГААН НОМ 2024

WHITE PAPER ON CRIME

Улаанбаатар хот
2025 он

ЗАХИАЛАГЧ

ГЭМТ ХЭРГЭЭС
УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АЖЛЫГ
ЗОХИЦУУЛАХ ЗӨВЛӨЛ

ГҮЙЦЭТГЭГЧ

ДОТООД ХЭРГИЙН
ИХ СУРГУУЛЬ

ХАМТРАН АЖИЛЛАСАН БАЙГУУЛЛАГА

ШҮҮХИЙН ЕРӨНХИЙ
ЗӨВЛӨЛ

УЛСЫН ЕРӨНХИЙ
ПРОКУРОРЫН ГАЗАР

АВЛИГАТАЙ
ТЭМЦЭХ ГАЗАР

ЦАГДААГИЙН
ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР
ГҮЙЦЭТГЭХ ЕРӨНХИЙ
ГАЗАР

ШҮҮХ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

ХУУЛЬ ЗҮЙН
ҮНДЭСНИЙ
ХҮРЭЭЛЭН

СУДАЛГААНЫ БАГ

Зөвлөх

Л.Нямгэрэл

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах
зөвлөлийн Ажлын албаны дарга, хууль зүйн доктор

О.Зоригт

Дотоод хэргийн их сургуулийн захирал,
хууль зүйн доктор, профессор, цагдаагийн хурандаа

Судалгааны багийн ахлагч

С.Гантулга

Дотоод хэргийн их сургуулийн Дэд бөгөөд Эрдэм шинжилгээ,
инновацийн газрын захирал, хууль зүйн доктор, дэд профессор,
цагдаагийн хурандаа

Судалгааны багийн гишүүд

Б.Одмандах, Г.Амаржаргал (ГХУСАЗЗАА),
Д.Энхтөр (Хууль зүйн доктор), Л.Мөнх-Оргил, В.Номинчулуун, Ч.Цэнд-Аюуш, Т.Анхбаяр (ДХИС),
Н.Алтантүлхүүр, Б.Оч, Т.Энхгэрэл (ШЕЗ),
Б.Мөнхдорж (Хууль зүйн доктор, дэд профессор), З.Сансарзолбоо, А.Нямсүрэн (УЕПГ),
Л.Түвшинбат, А.Мөнхтамир (АТГ),
Д.Жанчивдорж, А.Манлай (Хууль зүйн доктор), С.Энхбаатар (ЦЕГ),
Д.Намгэрэл (ШШГЕГ),
Ц.Мөнхбат, Д.Орхонсэлэнгэ, Т.Раднаасүмбэрэл (ШШЕГ),
Х.Буянбат (ХЗҮХ)

Эх бэлтгэсэн

Л.Одхүү, Б.Тулга (ДХИС)

АГУУЛГА

БОСГО ҮГ	4
ӨМНӨХ ҮГ	5
ТОВЧИЛСОН ҮГ	6
ХҮСНЭГТ, ГРАФИКИЙН ЖАГСААЛТ	7

I. ЦАГДАА - POLICE

1. Товч танилцуулга	22
2. Гомдол, мэдээлэл	22
3. Гэмт хэрэг	24
4. Мөрдөн шалгах ажиллагаа	40
5. Зөрчил шалган шийдвэрлэлт	43
6. Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдал	46
7. Эрүүлжүүлэгдсэн хүн	77
8. Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажил	77

II. ПРОКУРОР - PROSECUTION

1. Товч танилцуулга	90
2. Зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагаанд тавьсан хяналт	93
3. Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд тавьсан хяналт	99
4. Шүүхэд төрийг төлөөлөх ажил	107
5. Ял эдлүүлэх ажиллагаанд тавьсан хяналт	114
6. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хийсэн ажил	118
7. Прокурорын байгууллагаас авч хэрэгжүүлсэн зарим ажил, арга хэмжээ	120

III. ШҮҮХ – COURT

1. Товч танилцуулга	127
2. Эрүүгийн хэргийн шийдвэрлэлт	131
3. Зөрчлийн шийдвэрлэлт	144

IV. ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР

ГҮЙЦЭТГЭЛ – CORRECTION

1. Товч танилцуулга	151
2. Хорих ялын гүйцэтгэл	152
3. Хорихоос өөр төрлийн ялын гүйцэтгэл	155
4. Баривчлах шийтгэлийн гүйцэтгэл	166
5. Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээний гүйцэтгэл	167

V. АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР - ANTI-CORRUPTION AGENCY

1. Товч танилцуулга	171
2. Гомдол, мэдээлэл	172
3. Мөрдөн шалгах ажиллагаа	173
4. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, хохирол нөхөн төлүүлэлт	176
5. Урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх ажил	175
6. Монгол Улсын авлигын индекс, түүний үр дүн	178
7. Гэмт хэрэгтэй тэмцэх нийтлэг ажил	179

VI. ШҮҮХ ШИНЖИЛГЭЭ – FORENSIC

1. Товч танилцуулга	187
2. Шинжилгээний тоон мэдээ	188
3. Хэргийн газрын үзлэгт оролцсон байдал	195
4. Сан баяжуулалт, ашиглалтын статистик	198
5. Гэмт хэрэгтэй тэмцэх нийтлэг ажил	199

VII. ГЭМТ ХЭРГИЙН ХОХИРОЛ – CRIMINAL DAMAGE

1. Цагдаагийн байгууллагын статистик	203
2. Авлигатай тэмцэх байгууллагын статистик	206
3. Прокурорын байгууллагын статистик	207
4. Шүүхийн статистик	208
5. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын статистик	209

VIII. ХҮҮХЭД ХОХИРСОН БОЛОН ХҮҮХДИЙН ҮЙЛДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ- CHILD VICTIM OFFENSE, JUVENILE DELINQUENCY

214

IX. ГЭМТ ХЭРЭГ, ЗӨРЧЛӨӨС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ ЧИГЛЭЛЭЭР ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН АЖИЛ - PREVENTIVE MAINTENANCE

230

ЭХ СУРВАЛЖ

244

ХАВСРАЛТ

246

БОСГО ҮГ

Гэмт хэргийн төлөв байдлыг шинжлэх ухааны үндэслэлтэйгээр судлан тодорхойлж, төрийн бодлого боловсруулах, хууль сахиулах байгууллагын үйл ажиллагааг үнэлэхэд чухал гарын авлага болсон “Монгол Улс дахь гэмт хэргийн цагаан ном”-ыг бид 2016 оноос эхлэн уламжлал болгон эрхлэн гаргаж ирлээ.

Энэхүү бүтээл нь жилээс жилд улам боловсронгуй болж, зөвхөн гэмт хэрэг, зөрчлийн статистик тоо мэдээллийг нэгтгэн харуулах төдий бус, харин түүнд тулгуурласан дүн шинжилгээ, бодлогын санал, зөвлөмжийг багтаадгаараа онцлогтой судалгааны цогц бүтээл болон төлөвшжээ.

Энэ жилийн “Гэмт хэргийн цагаан ном” нь Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн түүхт 60 жилийн ойгоор олны хүртээл болж байна.

“Монгол Улс дахь гэмт хэргийн цагаан ном-2024”-д хүүхэд хохирсон, хүүхдийн эсрэг үйлдэгдсэн гэмт хэргийг тусгайлан авч үзэж, энэ төрлийн гэмт явдлын шалтгаан нөхцөл, нийгмийн сөрөг үр дагаврыг шинжлэх ухааны үндэслэлтэйгээр тайлбарласан нь төрийн бодлого боловсруулагчид болон хууль сахиулах байгууллагын ажилтнуудын судалгааны эх сурвалж болно гэдэгт итгэлтэй байна.

Хүүхдийг гэмт хэргийн хохирогч болохоос урьдчилан сэргийлэх нь зөвхөн хууль сахиулах байгууллагын бус бүх нийтийн өмнө тулгамдсан асуудал хэвээр байсаар байна.

Энэхүү бүтээлийг боловсруулахад үнэтэй хувь нэмэр оруулсан Дотоод хэргийн их сургуулийн эрдэмтэн багш, судлаачид болон хамтран ажилласан хууль сахиулах, шүүх эрх мэдлийн болон статистикийн байгууллагуудын удирдлага, албан хаагчдад чин сэтгэлийн талархал илэрхийлье.

Хууль дээдлэх зарчим батжиж, амгалан тайван нийгмийг цогцлоох үйл хэрэг улам өргөжин дэлгэрэх болтугай.

Хүндэтгэсэн:

ГЭМТ ХЭРГЭЭС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АЖЛЫГ
ЗОХИЦУУЛАХ ЗӨВЛӨЛИЙН АЖЛЫН АЛБАНЫ ДАРГА, ХУУЛЬ
ЗҮЙН ДОКТОР (Ph.D) Л.НЯМГЭРЭЛ

ӨМНӨХ ҮГ

Дотоод хэргийн их сургууль нь эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлын чанарыг дээшлүүлэх, үр дүнг хэрэглээнд нэвтрүүлэх, практик байгууллагын үйл ажиллагаанд тулгамдсан асуудлыг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлэхийг зорьж ажилладаг билээ. Энэ ч утгаараа манай Их сургуулийн эрдмийн хамт олон Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн захиалгаар “Монгол Улс дахь гэмт хэргийн цагаан ном” бүтээлийг тав дахь жилдээ хариуцан боловсруулж, та бүхэнд өргөн барьж байна.

Гэмт хэргийн цагаан ном нь гэмт хэрэгтэй тэмцэх төрийн бодлого боловсруулах, Монгол Улсын шүүх эрх мэдлийн болон хууль сахиулах байгууллагын үйл ажиллагааг үнэлэх, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг оновчтой зохион байгуулах чухал эх сурвалж болохын зэрэгцээ, криминологийн шинжлэх ухааны хөгжилд үнэтэй хувь нэмэр оруулж, олон нийтэд гэмт хэргийн нөхцөл байдал, урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх ажлын цогц мэдээлэл өгөхөд ихээхэн үүрэг гүйцэтгэж байна.

Энэхүү бүтээл нь агуулга, судалгааны арга зүйн хувьд жил ирэх тусам боловсронгуй болж, тухайн жилийн гэмт хэргийн нөхцөл байдал, онцлогийг багтааж ирсэн. Энэ удаагийн цагаан ном нь хүүхэд хохирсон болон хүүхдийн эсрэг үйлдсэн гэмт хэргийн нөхцөл байдлыг онцгойлон авч үзэж, дүн шинжилгээ хийснээрээ онцлог болсон.

Хүүхдийн эсрэг үйлдсэн гэмт хэрэг нь зөвхөн Монгол Улсад бус, дэлхий дахинд хүний эрхийн салбарын тулгамдсан асуудлын нэгт тооцогддог бөгөөд тухайн улсын тогтвортой хөгжилд ноцтой эрсдэл учруулдаг нийгмийн сөрөг үзэгдлийн нэг юм. Иймд энэхүү асуудлыг үр дүнтэй шийдвэрлэхийн тулд төрийн болон иргэний нийгмийн байгууллагуудын хамтын ажиллагаа, үүрэг, хариуцлага нэн чухал билээ.

Энэхүү бүтээлийг боловсруулахад хамтран ажилласан Шүүхийн ерөнхий зөвлөл, Улсын Ерөнхий Прокурорын газар, Авлигатай тэмцэх газар, Цагдаагийн ерөнхий газар, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар, Шүүх шинжилгээний ерөнхий газар, Хууль зүйн үндэсний хүрээлэнгийн удирдлага, алба хаагч болон Дотоод хэргийн их сургуулийн эрдэмтэн, судлаачдад талархал илэрхийлье.

Номын цагаан буян дэлгэрэх болтугай.

Хүндэтгэсэн:

ДОТООД ХЭРГИЙН ИХ СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ,
ХУУЛЬ ЗҮЙН ДОКТОР (Ph.D), ПРОФЕССОР,
ЦАГДААГИЙН ХУРАНДАА О.ЗОРИГТ

ТОВЧИЛСОН ҮГ

АТГ	Авлигатай тэмцэх газар
БГХ	Бүртгэсэн гэмт хэрэг
ГХУСАЗЗ	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөл
ДХИС	Дотоод хэргийн их сургууль
ДЦШ	Дотоодын цэргийн штаб
ЗЦГ	Замын цагдаагийн газар
ИАТЦХ	Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэс
МХХ	Монголын хуульчдын холбоо
МША	Мөрдөн шалгах ажиллагаа
НААСЭГХ	Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг
НТАХЯ	Нийтэд тустай ажил хийлгэх ял
НҮБ	Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага
НЦУГ	Нийслэлийн цагдаагийн удирдах газар
ОНАБАСЭГХ	Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг
ТХЗ	Тогтвортой хөгжлийн зорилт
ТЗЦГ	Төмөр замын цагдаагийн газар
УЕПГ	Улсын Ерөнхий Прокурорын газар
ХАБТХАЖЭГХ	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг
ХБООЭГХ	Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг
ХБМБ	Хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт
ХБЭЧХБЭГХ	Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг
ХЗДХЯ	Хууль зүй, дотоод хэргийн яам
ХТАБЭТЭГХ	Хүн төрөлхтний аюулгүй байдал, энх тайвны эсрэг гэмт хэрэг
ХХУТЭЭЧЭГХ	Хүний хувийн, улс төрийн эрх, эрх чөлөөний эсрэг гэмт хэрэг
ХХЧБЭЭГХ	Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг
ХЭМХБЭГХ	Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг
ХЗҮХ	Хууль зүйн үндэсний хүрээлэн
ХТТГ	Хар тамхитай тэмцэх газар
ЦЕГ	Цагдаагийн ерөнхий газар
ШЕЗ	Шүүхийн ерөнхий зөвлөл
ШШГБ	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага
ШШГЕГ	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар
ШШЕГ	Шүүх шинжилгээний ерөнхий газар
ЭБАТ	Эрх бүхий албан тушаалтан

ХҮСНЭГТ, ГРАФИКИЙН ЖАГСААЛТ

ЦАГДАА-POLICE

Хүснэгт

Хүснэгт №1. Цагдаагийн байгууллагад ирүүлсэн дуудлага, мэдээллийг бүртгэсэн нэгжээр нь

Хүснэгт №2. 2024 онд хэргийн шийдвэрлэлт хамгийн бага нэгжүүд

Хүснэгт №3. Түдгэлзүүлсэн хэргийн үндэслэл

Хүснэгт №4. Түдгэлзүүлснээс сэргээсэн хэргийн шийдвэрлэлт

Хүснэгт №5. Зөрчлийн шийдвэрлэлт

Хүснэгт №6. Зам тээврийн ослын шинжтэй дуудлага

Хүснэгт №7. Нийслэлд ирүүлсэн зам тээврийн ослын шинжтэй дуудлага

Хүснэгт №8. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн осол

Хүснэгт №9. Нийслэлд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын үзүүлэлт

Хүснэгт №10. Орон нутагт бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын үзүүлэлт

Хүснэгт №11. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын үзүүлэлт

Хүснэгт №12. Бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын хэлбэр

Хүснэгт №13. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын үзүүлэлт

Хүснэгт №14. Бүртгэгдсэн зам тээврийн осол гарсан, учирсан хохирол сараар

Хүснэгт №15. Зам тээврийн осол бүртгэгдсэн гараг

Хүснэгт №16. Зам тээврийн осол бүртгэгдсэн цаг хугацаа

Хүснэгт №17. Зам тээврийн осол гарсан зам, орчин, цаг агаарын байдал

Хүснэгт №18. Зам тээврийн осол гарсан зам, орчин, цаг агаарын байдал

Хүснэгт №19. Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

Хүснэгт №20. Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

Хүснэгт №21. Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

Хүснэгт №22. Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

Хүснэгт №23. Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

Хүснэгт №24. Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

Хүснэгт №25. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг харьцуулалт

Хүснэгт №26. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын нөхцөл байдал

Хүснэгт №27. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүмүүсийн насны байдал

Хүснэгт №28. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүний нийгмийн байдал

Хүснэгт №29. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүний боловсролын байдал

Хүснэгт №30. Зам тээврийн ослын улмаас учирсан хохирол

Хүснэгт №31. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

Хүснэгт №32. Зам тээврийн ослын улмаас хүний амь нас хохирсон тохиолдол

Хүснэгт №33. Гэмтсэн хүний тоон үзүүлэлт

Хүснэгт №34. Зам тээврийн ослын улмаас гэмтсэн тохиолдол аймаг, дүүрэг

Хүснэгт №35. Согтуугаар үйлдэгдсэн зам тээврийн ослын нөхцөл байдал

Хүснэгт №36. Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын улмаас учирсан хохирол

Хүснэгт №37. Замын хөдөлгөөнд оролцож байсан хэлбэр

Хүснэгт №38. Согтуугаар үйлдсэн гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, тоон үзүүлэлт

Хүснэгт №39. Нийт илрүүлсэн согтуугийн зөрчил

Хүснэгт №40. Зөрчилд авсан захиргааны арга хэмжээ

Хүснэгт №41. Хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол

Хүснэгт №42. Хүүхэд өртсөн зам тээврийн ослын гэмтэл бэртэл

Хүснэгт №43. Зам тээврийн осолд өртсөн хүүхдийн нас

Хүснэгт №44. Зам тээврийн осолд өртсөн хүүхдийн хөдөлгөөнд оролцож байсан хэлбэр

Хүснэгт №45. Зам тээврийн ослын шалтгаан

Хүснэгт №46. Жолоочийн буруутай үйлдлээс шалтгаалсан осол

Хүснэгт №47. Явган зорчигч ба дугуйтай хүний буруутай үйлдлээс шалтгаалсан осол

Хүснэгт №48. Замын нөхцөл, техникийн гэмтлээс шалтгаалсан осол

Хүснэгт №49. Зам тээврийн ослын хэлбэрийн тоон үзүүлэлт

Хүснэгт №50. Замын нөхцөл, техникийн гэмтлээс шалтгаалсан осол

График

График №1. Сүүлийн 20 жилд бүртгэсэн гэмт хэрэг

График №2. Гэмт хэргийн бүтцэд хамгийн өндөр хувь эзэлж буй гэмт хэргийн төрөл

График №3. Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртөгчдийн төрөл

График №4. Шалгасан хэрэг

График №5. Эрүүгийн хэргийн шийдвэрлэлт

График №6. Ажиллагаанд шалгагдаж буй үлдэгдэл хэргийн тоо

График №7. Хохирол нөхөн төлүүлэлт /сая.төгрөгөөр/

График №8. Түдгэлзүүлсэн хэргийн төрөл

График №9. Түдгэлзүүлсэн хэргийн төрөл

График №10. Үлдэгдэл түдгэлзүүлсэн эрүүгийн хэргийн ангилал

График №11. Бүртгэгдсэн зөрчлийн ангилал

График №12. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын хэлбэрийн харьцуулалт

График №13. Зам тээврийн осол бүртгэгдсэн гараг

График №14. Хүний амь нас хохирсон зам тээврийн осол бүртгэгдсэн цаг хугацаа

График №15. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг харьцуулалт

График №16. Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг харьцуулалт

График №17. Гэмт хэрэгт холбогдогчийн хүйс

График №18. Нас барсан хүний тоон үзүүлэлт

График №19. Гэмтсэн хүний тоон үзүүлэлт (бүс нутгаар)

График №20. Гэмт хэрэгт өртөн гэмтэж хохирсон хүмүүсийн хүйс

График №21. Гэмт хэрэгт өртөн амь нас хохирсон хүмүүсийн хүйс

График №22. Зам тээврийн ослын улмаас гэмтсэн хүний гэмтлийн зэрэг

График №23. Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын нөхцөл байдал

График №24. Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын нөхцөл байдал

График №25. Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын улмаас хүний амь нас хохирсон байдал

График №26. Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын улмаас хүний амь нас хохирсон байдал

График №27. Замын үйлдэгдсэн, хүний амь нас хохирсон ослын хэлбэр

График №28. Ослын тоо жил, сараар

График №29. Согтуугаар үйлдсэн ослын улмаас хүний амь нас хохирсон тохиолдол

График №30. Согтуурсан үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодсон зөрчил (нийслэлд)

График №31. Согтуурсан үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодсон зөрчил (орон нутагт)

График №32. Хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол (нийслэлд)

График №33. Хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол (орон нутагт)

График №34. Осолд өртсөн хэлбэр

График №35. Явган болон дугуйтай хүнээс шалтгаалсан зам тээврийн осол

График №36. Явган болон дугуйтай хүнээс шалтгаалсан зам тээврийн осол

Зураг

Зураг №1. Зам тээврийн осолд өртөж хохирсон хүмүүсийн насны байдал

Зураг №2. Ослын улмаас хохирогчийн биед учирсан гэмтлийн байдал

Зураг №3. Зам тээврийн ослын улмаас амь нас хохирсон мэдээлэл

ПРОКУРОР-PROSECUTION

Хүснэгт

Хүснэгт №1. Улс, нийслэл, тээвэр, дүүргийн прокурорын газрын хяналт тавьсан гомдол, мэдээлэл, хэрэг

Хүснэгт №2. Орон нутгийн прокурорын газрын хяналт тавьсан гомдол, мэдээлэл, хэрэг

Хүснэгт №3. Мөрдөн байцаалт явуулсан хэргийг төрлөөр нь харуулбал

Хүснэгт №4. Нийслэл, тээвэр, дүүргийн прокурорын газраас хяналт тавьсан гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэл, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын хэрэг

Хүснэгт №5. Орон нутгийн прокурорын газраас хяналт тавьсан гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэл, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын хэрэг

Хүснэгт №6. Өсөлт, бууралтыг харуулбал

Хүснэгт №7. Прокурорын дүгнэлт

График

- График №1. Гомдол, мэдээллийн шийдвэрлэлт
- График №2. Зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулсан хэргийн шийдвэрлэлт
- График №3. Оногдуулсан шийтгэлийг 2023 онтой харьцуулан харуулбал
- График №4. Прокурорын зөвшөөрөл олгосон байдал
- График №5. Эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрийг хянаад бичсэн дүгнэлт
- График №6. Гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллийн шийдвэрлэлт
- График №7. Хэрэг бүртгэлтийн хэргийн шийдвэрлэлт
- График №8. Яллах дүгнэлт үйлдсэн хэрэг
- График №9. Хяналтын ажлын явцад авсан арга хэмжээ
- График №10. Шүүхээр хянан шийдвэрлэсэн хэрэг
- График №11. Шүүхийн урьдчилсан хэлэлцүүлэг
- График №12. Прокурор гэм буруугийн шүүх хуралдаанд оролцсон байдал
- График №13. Прокурор эрүүгийн хариуцлагын шүүх хуралдаанд оролцсон байдал
- График №14. Хялбаршуулсан журмаар хянан шийдвэрлэсэн хэрэг
- График №15. Шүүхээр хэлэлцэгдсэн эсэргүүцэл
- График №16. Зөрчил хянан шийдвэрлэсэн захиргааны хэргийн анхан шатны шүүх хуралдаанд оролцсон байдал
- График №17. Зөрчил хянан шийдвэрлэсэн эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх хуралдаанд оролцсон байдал
- График №18. Ял эдлүүлэх ажиллагаатай танилцсан байдал
- График №19. Ял эдлүүлэх ажиллагааг шалгасан байдал
- График №20. Хорих ял эдэлсэн хоригдлын тоо
- График №21. Хорихоос өөр төрлийн ял эдэлсэн ялтны тоо
- График №22. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр бичсэн мэдэгдэл
- График №23. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хийсэн шалгалт
- График №24. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хийсэн судалгаа

Зураг

- Зураг №1. Прокурорын байгууллагын тогтолцоо
- Зураг №2. Улсын Ерөнхий Прокурорын газрын бүтэц, зохион байгуулалт
- Зураг №3. Гомдол, мэдээллийг хүлээн авч шалгасан байгууллагаар нь харуулбал
- Зураг №4. Зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулсан байгууллагаар нь харуулбал
- Зураг №5. Зөрчлийн хэргийн төрлийг зүйлчлэлээр нь харуулбал
- Зураг №6. Гомдол, мэдээллийн хүлээн авч шалгасан байгууллагаар нь харуулбал
- Зураг №7. Хэрэг бүртгэлт явуулсан байгууллага тус бүрээр харуулбал
- Зураг №8. Хэрэг бүртгэлт явуулсан хэргийг төрлөөр нь ангилж үзвэл

Зураг №9. Мөрдөн байцаалт явуулсан байгууллага тус бүрээр нь харуулбал

Зураг №10. Хорихоос өөр төрлийн бусад ялын биелэлтийг төрөл тус бүрээр нь харуулбал

ШҮҮХ-COURT

Хүснэгт

Хүснэгт №1. Дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхүүд

Хүснэгт №2. Сум дундын Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхүүд

Хүснэгт №3. Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх

Хүснэгт №4. Анхан шатны журмаар хянан шийдвэрлэсэн эрүүгийн хэрэг, ял шийтгүүлэгчдийн тоо

Хүснэгт №5. Хянан шийдвэрлэсэн зарим хэрэг

Хүснэгт №6. Шүүхээс оногдуулсан ял, хариуцлагын төрөл

Хүснэгт №7. Баривчлагдсан сэжигтний тоо

Хүснэгт №8. Таслан сэргийлэх арга хэмжээ авагдсан хүний тоо

Хүснэгт №9. Сэжигтнийг баривчлах, таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсан талаар гаргасан шүүгчийн захирамжийн тоо

Хүснэгт №10. Анхан шатны шүүхийн хэргийн үлдэгдэл

Хүснэгт №11. Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн хянан шийдвэрлэсэн хэрэг

Хүснэгт №12. Хяналтын шатны шүүхийн шүүн таслах ажиллагааны дүн, харьцуулсан байдал

Хүснэгт №13. Зөрчлийн хэргийг хянан шийдвэрлэсэн мэдээлэл

Хүснэгт №14. Шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргийн мэдээлэл

Хүснэгт №15. Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн хянан шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэрэг

Хүснэгт №16. Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргийн тоо

График

График №1. Монгол Улсын шүүхийн байгууллагын тогтолцоо

График №2. Сэжигтнийг баривчлах, таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсан талаар шүүгчийн гаргасан захирамжийн төрөл

График №3. Ял шийтгүүлэгчдийг насны бүлэг

График №4. Ял шийтгүүлэгчдийг боловсролын байдал

График №5. Ял шийтгүүлэгчдийг хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал

ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭЛ-CORRECTION

Хүснэгт

Хүснэгт №1. Хорих ял эдлэгсдийн судалгаа

Хүснэгт №2. Хорих ял эдлэгсдийн хүйсийн судалгаа

Хүснэгт №3. Хорих ял эдлэгсдийн боловсролын судалгаа

Хүснэгт №4. Хорих ял эдлэх хугацааны судалгаа

- Хүснэгт №5. Хорих ял эдлэгсдийн ял шийтгэгдсэн зүйлчлэлийн судалгаа
- Хүснэгт №6. Хорих ял эдлэгсдийн орон нутгийн харьяаллын судалгаа
- Хүснэгт №7. Хорих ял эдлэгсдийн шүүхээр хэдэн удаа ял шийтгүүлсэн талаарх судалгаа
- Хүснэгт №8. Хорих ял эдлэгсдийн иргэний харьяалал
- Хүснэгт №9. Хорих анги, цагдан хорих байрнаас оргосон хоригдол, хоригдогчийн судалгаа
- Хүснэгт №10. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагаас гүйцэтгэсэн хорихоос өөр төрлийн ялын гүйцэтгэл
- Хүснэгт №11. Торгох ялын гүйцэтгэлийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)
- Хүснэгт №12. Торгох ял (хуулийн этгээдэд оногдуулсан)-ын гүйцэтгэлийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)
- Хүснэгт №13. Нийтэд тустай ажил хийлгэх ялын гүйцэтгэлийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)
- Хүснэгт №14. Эрх хасах ялын гүйцэтгэлийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)
- Хүснэгт №15. Зорчих эрхийг хязгаарлах ялын гүйцэтгэлийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)
- Хүснэгт №16. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагаас гүйцэтгэсэн хорихоос өөр төрлийн ялын гүйцэтгэл
- Хүснэгт №17. Тэнссэн этгээдүүдийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)
- Хүснэгт №18. Хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг биелүүлэхийг хойшлуулсан этгээдүүдийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)
- Хүснэгт №19. Хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоосон этгээдүүдийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)
- Хүснэгт №20. Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдүүдийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)
- Хүснэгт №21. Хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ авсан этгээдүүдийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)
- Хүснэгт №22. Хуулийн этгээдэд эрх хасах, татан буулгах албадлагын арга хэмжээ авсан судалгаа
- Хүснэгт №23. Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдүүдийн судалгаа
- Хүснэгт №24. Баривчлагдсан этгээдийн судалгаа (Улаанбаатар хотын хэмжээнд)
- Хүснэгт №25. Баривчлагдсан этгээдүүдийн үйлдсэн зөрчлийн судалгаа (Улаанбаатар хотын хэмжээнд)
- Хүснэгт №26. Цагдан хоригдсон хоригдогсдын судалгаа

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР- ANTI-CORRUPTION AGENCY

Хүснэгт

- Хүснэгт №1. Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан гомдол, мэдээллийн сүүлийн 5 жилийн шийдвэрлэлтийн харьцуулсан тоо
- Хүснэгт №2. Гомдол, мэдээлэлд холбон шалгасан этгээдийн албан тушаалын байдал
- Хүснэгт №3. Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан хэргийг Эрүүгийн хуулийн зүйл, хэсгээр ангилбал

Хүснэгт №4. Гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан этгээдийн албан тушаалын ангилал (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

График

График №1. Хүлээн авсан гэмт хэргийн шинжтэй гомдол, мэдээллийн тоо (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

График №2. Хянан шийдвэрлэсэн гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллийн тоо

График №3. Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан гомдол, мэдээллийн шийдвэрлэлт (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

График №4. Шүүхээс шийдвэрлэгдсэн хэрэг

График №5. Хэргийн шийдвэрлэлт (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

График №6. Ажиллагаанд байгаа хэргийн тоо (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

График №7. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

ШҮҮХ ШИНЖИЛГЭЭ-FORENSIC

Хүснэгт

Хүснэгт №1. Улсын хэмжээнд Шүүх шинжилгээний ерөнхий газарт хийсэн шинжилгээний тоон үзүүлэлт (сүүлийн 5 жилээр)

Хүснэгт №2. 2024 онд хийсэн шүүх шинжилгээ (аймаг, шинжилгээний төрлөөр)

Хүснэгт №3. 2024 оны криминалистикийн шинжилгээний тоо (шинжилгээний төрөл, аймгаар)

Хүснэгт №4. Шүүх шинжилгээний байгууллагад хийсэн шүүх анагаах ухааны шинжилгээ

Хүснэгт №5. Улсын хэмжээнд хийсэн шинжилгээ (сүүлийн 7 жилээр)

Хүснэгт №6. Шүүх шинжилгээний байгууллагад 2024 онд хийсэн байгалийн ухааны шинжилгээ (шинжилгээний төрөл, аймгаар)

Хүснэгт №7. Хэргийн газрын үзлэг (хэргийн өнгөөр)

Хүснэгт №8. 2024 онд хэргийн газрын үзлэгт оролцсон байдал (хэргийн өнгө, аймгаар)

Хүснэгт №9. Хэргийн газраас илрүүлж, бэхжүүлсэн ул мөр, эд мөрийн баримт төрлөөр

Хүснэгт №10. 2024 онд хэргийн газрын үзлэгээр илрүүлж, бэхжүүлсэн ул мөр, эд мөрийн баримт (аймаг тус бүрээр)

Хүснэгт №11. 2024 оны сан баяжуулалт, ашиглалтын статистик (аймаг тус бүрээр)

График

График №1. Шүүх шинжилгээний ерөнхий газарт 2024 онд хийсэн нийт шинжилгээний тоо (шинжилгээний төрлөөр)

График №2. Шүүх шинжилгээний байгууллагад хийсэн шинжилгээ (сүүлийн 5 жилээр)

График №3. Шинжилгээний тоон үзүүлэлт (сүүлийн 5 жилээр)

График №4. Криминалистикийн шинжилгээ

График №5. Шүүх шинжилгээний байгууллагад 2024 онд хийсэн шүүх эмнэлгийн шинжилгээ (төрлөөр)

График №6. Эдийн засгийн шинжилгээ (хэргийн төрлөөр)

График №7. Шүүх шинжилгээний байгууллагад 2024 онд хийсэн тусгай шинжилгээ (хими, биологи, ДНХ, бактериологи, физикийн шинжилгээ)

График №8. Экологийн шинжилгээ (эрүүгийн хэргийн төрлөөр)

График №9. Хэргийн газрын үзлэг (хэргийн өнгөөр)

График №10. Хэргийн газраас илрүүлж, бэхжүүлсэн ул мөр, эд мөрийн баримт (төрлөөр)

График №11,12. 2024 оны сангийн баяжуулалт (Арсенал, Папилон)

Зураг

Зураг №1. Шүүх шинжилгээний байгууллагын тогтолцоо

ГЭМТ ХЭРГИЙН ХОХИРОЛ-CRIMINAL DAMAGE

Хүснэгт

Хүснэгт №1. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

Хүснэгт №2. Тодорхой төрлийн гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

Хүснэгт №3. Гэмт хэргийн онцлог, нөхцөл байдлын улмаас учирсан хохирол

Хүснэгт №4. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүний онцлог байдлын улмаас учирсан хохирол

Хүснэгт №5. Прокурорын байгууллагад бүртгэгдсэн хохирогч

График

График №1. Хохирсон хүн, хуулийн этгээдийн байдал (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

График №2. Нийт хохирол, нөхөн төлүүлсэн байдал (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

График №3. Учирсан хохирол, битүүмжилсэн хөрөнгө, нөхөн төлүүлсэн байдал (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

График №4. Хохирогчид (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

ХҮҮХЭД-CHILDREN

Хүснэгт

Хүснэгт №1. 2023, 2024 онд гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүүхдийн тоон үзүүлэлт, харьцуулалт

Хүснэгт №2. Хүүхэд хохирсон зам тээврийн ослын тоо

Хүснэгт №3. Зам тээврийн ослын улмаас нас барсан болон гэмтсэн хүүхдийн тоо

Хүснэгт №4. Зам тээврийн осолд өртсөн хүүхдийн насны ангилал

Хүснэгт №5. Зам тээврийн осолд өртсөн хүүхдийн хөдөлгөөнд оролцож байсан хэлбэр

Хүснэгт №6. Явган зорчигч ба дугуйтай хүний буруутай үйлдлээс шалтгаалсан осол

Хүснэгт №7. Хүүхэд өртөж хохирсон гэмт хэргийн шийдвэрлэлт

Хүснэгт №8. Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэгт ял шийтгүүлж, хорих ял эдлэгсдийн тоо

Хүснэгт №9. Баривчлагдсан этгээдүүдийн үйлдсэн зөрчлийн судалгаа (Улаанбаатар хотын хэмжээнд)

Хүснэгт №10. Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн тоо

Хүснэгт №11. Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн тоо (Эрүүгийн хуулийн зүйл ангиар)

Хүснэгт №12. Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн цаг, гараг, газар

График

График №1. Хохирсон хүүхдийн төрөл, насны ангилал

График №2. Хүүхдэд учирсан хохирлын хэмжээ

График №3. Хүчиндэх гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүүхдийн тоо

График №4. Монгол Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн хүүхэд хохирсон хүчиндэх гэмт хэргийн түвшин

График №5. Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас хохирсон хүүхдийн төрөл

График №6. Нийслэлийн дүүргүүдийн нутаг дэвсгэрт хүүхэд өртсөн зам тээврийн ослын тоо

График №7. Орон нутагт хүүхэд өртсөн зам тээврийн ослын тоо

График №8. Хүүхэд зам тээврийн осолд өртсөн хэлбэр

График №9. Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн түвшин (2005-2024 он)

График №10. Энэ төрлийн гэмт хэргийн сүүлийн 10 жилийн илрүүлэлтийн хувь (хэргийн ангиллаар)

График №11. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүүхдийн нас, хүйс, боловсролын түвшин

Зураг

Зураг №1. Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн газрын харьцуулалт

Зураг №2. Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн ерөнхий нөхцөл байдал

ГЭМТ ХЭРЭГ, ЗӨРЧЛӨӨС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ ЧИГЛЭЛЭЭР ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН АЖИЛ-PREVENTIVE MAINTENANCE

Зураг

Зураг №1. "Colombo Plan" байгууллагын Зөвлөлдөх хорооны 48 дахь хурлын оролцогчид

Зураг №2. "Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хэрэглээнээс урьдчилан сэргийлэх" сэдэвт сургалтад оролцогчид

Зураг №3. Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх тусгай чиг үүргийн байгууллагуудын алба хаагчид

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ЦАГДАА - POLICE

1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА
2. ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ
3. ГЭМТ ХЭРЭГ
4. МӨРДӨН ШАЛГАХ АЖИЛЛАГАА
5. ЗӨРЧИЛ ШАЛГАН ШИЙДВЭРЛЭЛТ
6. ЗАМЫН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ
7. ЭРҮҮЛЖҮҮЛЭГДСЭН ХҮН
8. ГЭМТ ХЭРЭГ, ЗӨРЧЛӨӨС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АЖИЛ

МОНГОЛ УЛСАД БҮРТГЭСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ (2024)

УЛСЫН ХЭМЖЭЭНД

44673 +25.6%

12550 +16.5%

ОРОН НУТАГТ

32123 +28.6%

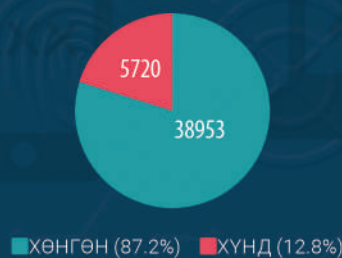
НИЙСЛЭЛД

ГЭМТ ХЭРГИЙН БҮТЭЦ

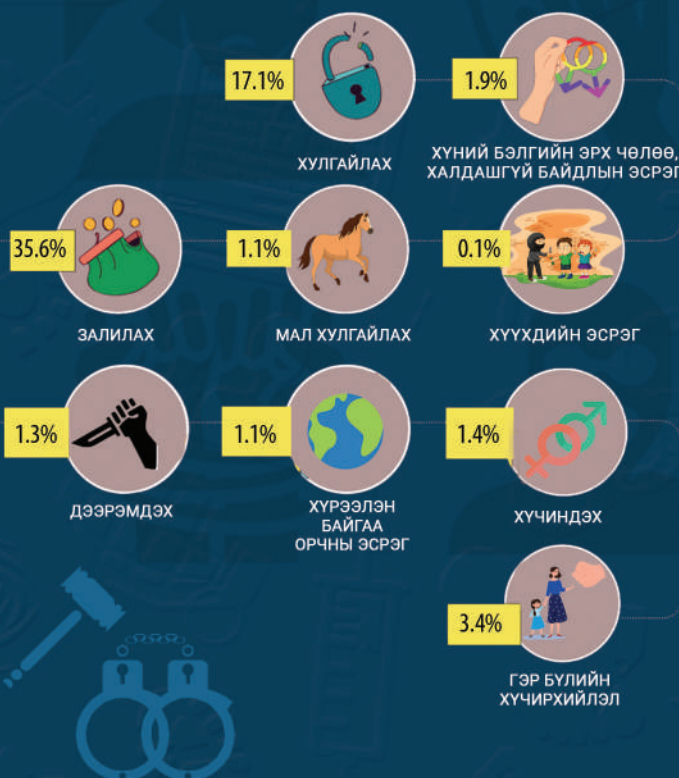

АНГИЛАЛ

ЗОНХИЛОХ ТӨРӨЛ

ГЭМТ ХЭРЭГ ҮЙЛДЭГДСЭН БАЙДАЛ

ГЭМТ ХЭРЭГ ҮЙЛДЭГЧ
(2024)

НИЙТ
ХОЛБОГДСОН 25291 +4.8%

6.6%

ХҮҮХЭД
1675 +5.1%

21.6%

ЭМЭГТЭЙ
5468 +8.9%

НАС

ЭРЭГТЭЙ

ЭМЭГТЭЙ

36

70+

5

68

65-69

134

222

60-64

40

459

55-59

120

643

50-54

159

1033

45-49

214

1674

40-44

294

2183

35-39

564

3715

30-34

505

3332

25-29

658

4881

18-24

2677

860

16-17

46

717

14-15

52

СОГТУУГААР
ҮЙЛДСЭН
ГЭМТ ХЭРЭГТ
ХОЛБОГДСОН ХҮН

6862 +37.8%

МАНСУУРУУЛАХ ЭМ,
СЭТГЭЦЭД НӨЛӨӨТ
БОДИС ХУУЛЬ БУСААР
АШИГЛАХ ГЭМТ ХЭРЭГТ
ХОЛБОГДСОН ХҮН

221 +0.5%

НАСАНД ХҮРЭЭГҮЙ
ХҮН ҮЙЛДСЭН
ГЭМТ ХЭРЭГТ
ХОЛБОГДСОН ХҮН

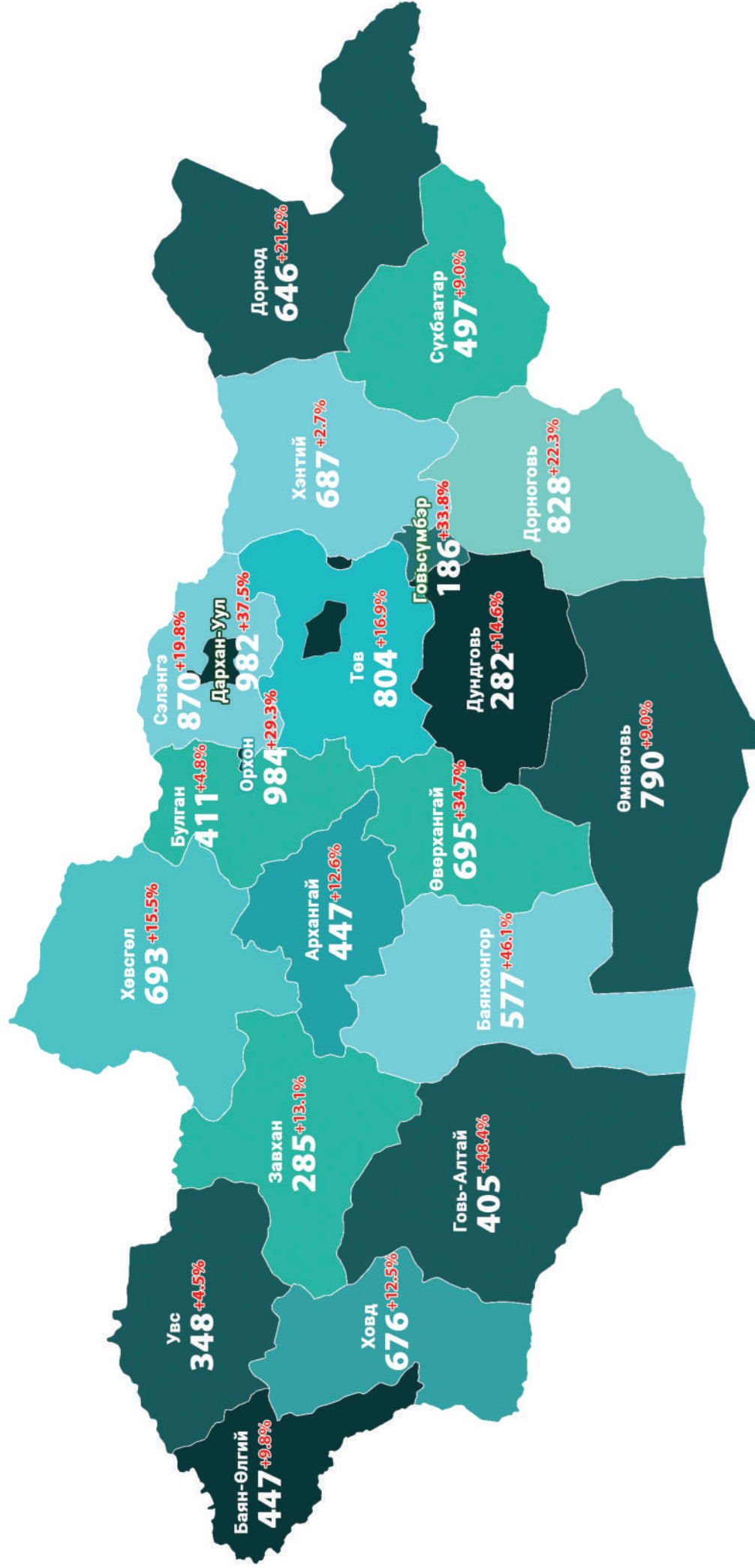
1373 +8.1%

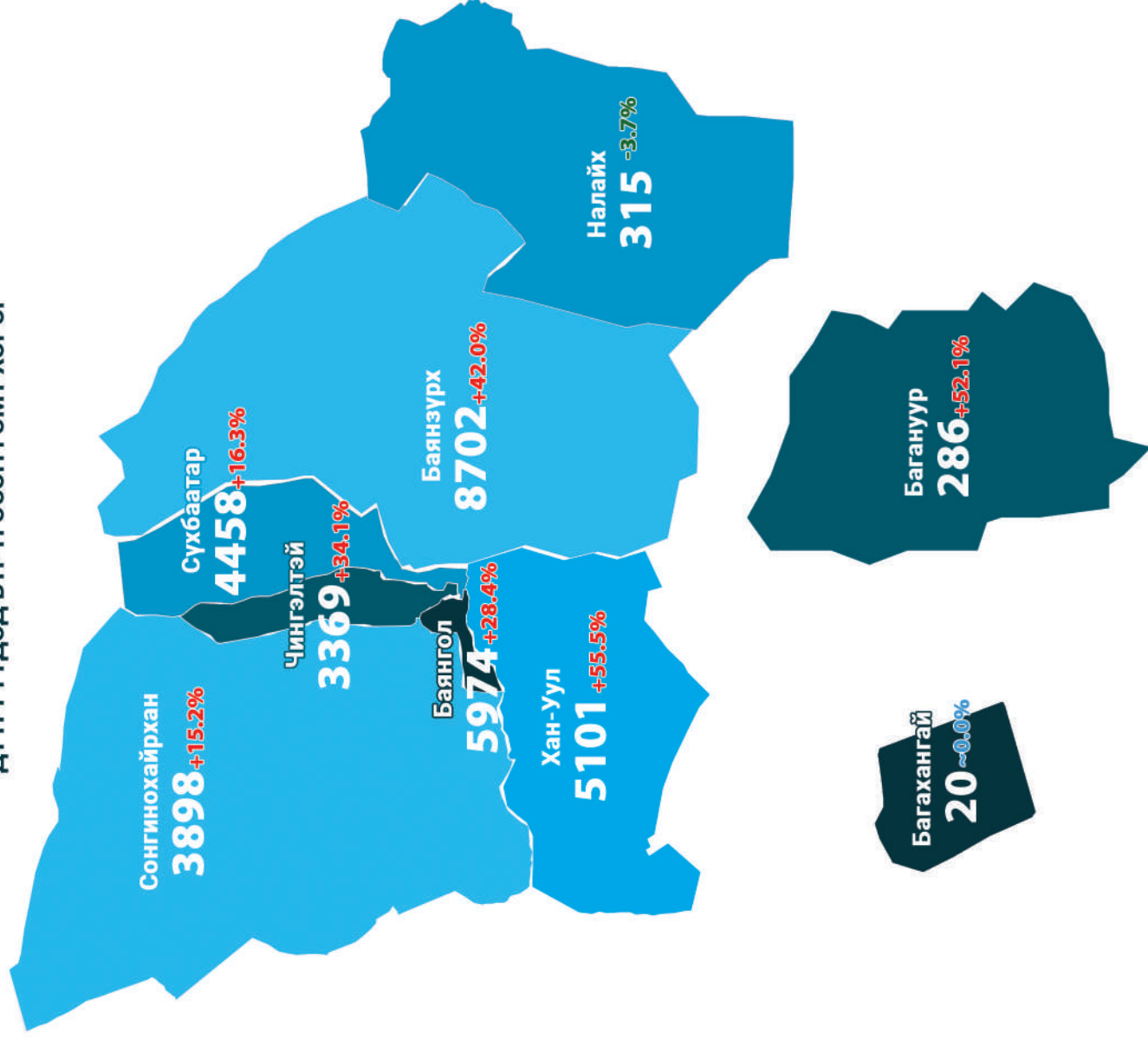
ЭМЭГТЭЙ ХҮН
ҮЙЛДСЭН
ГЭМТ ХЭРЭГТ
ХОЛБОГДСОН ХҮН

5468 +8.9%

АЙМГУУДАД БҮРТГЭСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ

ДҮҮРГҮҮДЭД БҮРТГЭСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ

1.Товч танилцуулга

Монгол Улсын цагдаагийн байгууллага нь гэмт хэрэгтэй тэмцэх, нийтийн хэв журам хамгаалах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах үндсэн чиг үүргээ хуульд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд хэрэгжүүлдэг төрийн тусгай алба юм.

Гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэл хүлээн авч шалгах, нууц далд аргаар үйлдэгдсэн болон тодорхой төрлийн гэмт хэргийг илрүүлэх, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох, гэмт хэрэг үйлдсэн хүнийг эрэн сурвалжлах, баривчлах, гэрч, хохирогчийг хамгаалах, хуулиар харьяалуулсан гэмт хэрэгт хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын ажиллагаа явуулах чиг үүргийг хэрэгжүүлж байна.

Мөн гудамж талбай, олон нийтийн газарт цагдаагийн эргүүл зохион байгуулах, байнгын болон түр хяналтын цэг ажиллуулах, тээврийн хэрэгсэл ашиглан хяналт тавих, замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, хүүхдийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах, гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах ажлуудыг иргэн, хуулийн этгээдийн дэмжлэг, туслалцаатайгаар хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Нийтийн эмх замбараагүй байдал үүссэн, террорист халдлага гарсан үед нийтийн хэв журам сахиулах, олон нийтийг хамарсан арга хэмжээ, жагсаал, цуглааны үед хамгаалалт зохион байгуулах, гамшиг, аюулт үзэгдэл, ослын үед хорио цээрийн дэглэм сахиулах, дипломат төлөөлөгчийн газрыг хамгаалах, яллагдагч, шүүгдэгчийг хуяглан хүргэх, шүүх, шүүгчийн аюулгүй байдлыг хангах зэрэг ажлыг зохион байгуулдаг.

Гэмт хэрэгтэй тэмцэх, нийтийн хэв журам хамгаалах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах чиг үүргийг аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хороо, нисэх онгоцны буудал, төмөр замын өртөө, зөрлөгүүдэд хэрэгжүүлж, үйл ажиллагаагаа цагдаагийн төв байгууллага болон иргэддээ тайлагнан, хамтран ажиллаж байна.

Цагдаагийн байгууллага нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хүчин төгөлдөр үйлчилж буй 90 гаруй хуульд тусгагдсан хэм хэмжээгээр үүрэг хүлээж ажилладаг ба гэмт хэрэгтэй тэмцэх, нийтийн хэв журам хамгаалах чиг үүргийг хэрэгжүүлэхийн зэрэгцээ төрийн эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон олон тооны захиргааны үүргийг хэрэгжүүлдэг.

“Монголын цагдаагийн байгууллага” гэсэн тогтолцоо бие дааж бүрэлдэн тогтох үйл явц 1990 оны 4 дүгээр сард НАХЯ-ыг татан буулгаж, УЦСЕГ-ыг төрийн захиргааны төв байгууллагын түвшинд байгуулснаар эхэлж, нэгдмэл, төвлөрсөн удирдлагатайгаар хөгжих болсон.

Монгол Улсын Цагдаагийн байгууллагын тухай хуулийг 1993 онд баталж, 1994 оноос хүчин төгөлдөр үйлчилж эхэлснээр шинэ үеийн цагдаагийн байгууллагын үндэс суурь бүрэлдэж тогтсон ч нийгмийн хэрэгцээ, шаардлагатай уялдан 2017 онд Цагдаагийн албаны тухай хуулийг шинэчлэн баталсан.

Цагдаагийн байгууллага нь Эрүүгийн цагдаагийн алба, Мөрдөн байцаах алба, Хэрэг бүртгэх алба, Урьдчилан сэргийлэх алба, Стратеги, бодлого, инновац, хөгжлийн алба, Экологийн цагдаагийн алба, Нийтийн хэв журам, олон нийтийн аюулгүй байдлын хангах алба, Тээврийн цагдаагийн алба, Санхүү, аж ахуйн алба, Интерполын үндэсний төв товчоо, Захиргааны удирдлагын газар, Хар тамхитай тэмцэх газар, Дотоод хяналт-Аюулгүй байдлын газар, Тусгай ажиллагааны газар, Тусгай газраас бүрдэнэ.

2.Гомдол, мэдээлэл

Цагдаагийн байгууллага нь 2024 онд иргэн, хуулийн этгээдээс 323607 гомдол, мэдээлэл хүлээн авч шалгаснаас 116320 буюу 35.9% нь гэмт хэргийн шинжтэй, 198889 буюу 61.5% нь зөрчлийн шинжтэй гомдол, мэдээлэл байна. Өмнөх оноос нийт бүртгэгдсэн гомдол,

мэдээлэл 14547 буюу 4.7%, гэмт хэргийн шинжтэй гомдол, мэдээлэл 14601 буюу 14.4%-иар тус тус өссөн бол зөрчлийн шинжтэй гомдол, мэдээлэл 552 буюу 0.3%-иар буурсан байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн шинжтэй гомдол, мэдээллийн 32101 буюу 27.6%-ийг хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээж, 82776 буюу 71.2%-ийг хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээхээс татгалзаж, 1443 буюу 1.2%-ийг харьяаллын дагуу шилжүүлж, зөрчлийн шинжтэй гомдол, мэдээллийн 124255 буюу 62.5%-ийг зөрчлийн хэрэг нээж, 72701 буюу 36.6%-ийг зөрчлийн хэрэг нээхээс татгалзаж, 1933 буюу 0.9%-ийг харьяаллын дагуу шилжүүлж тус тус шийдвэрлэсэн байна.

Хүснэгт 1.Цагдаагийн байгууллагад ирүүлсэн дуудлага, мэдээллийг бүртгэсэн нэгжээр нь

№	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага		Өмнөх үлдэгдэл гомдол, мэдээлэл	Үүнээс	Тухайн онд шинээр хүлээн авсан гомдол, мэдээлэл	Нийт шалгасан гомдол, мэдээлэл
				Шийдвэрлэсэн		
А			1	2	3	8
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	69	69	3424	3493
2		Говь-Алтай	16	16	1983	1999
3		Завхан	32	32	1889	1921
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл	11	11	876	887
5		Увс	43	43	2693	2736
6		Ховд	66	66	4105	4171
7		Үүнээс: Булган	6	6	759	765
8	Хангайн бүс	Архангай	46	46	2981	3027
9		Баянхонгор	80	80	4426	4506
10		Булган	38	38	2562	2600
11		Орхон	139	139	5607	5746
12		Өвөрхангай	59	59	4124	4183
13		Үүнээс: Хархорин	20	20	1406	1426
14		Хөвсгөл	63	63	3204	3267
15	Төвийн бүс	Говьсүмбэр	21	21	1473	1494
16		Дархан-Уул	68	68	4648	4716
17		Дорноговь	87	87	4821	4908
18		Үүнээс: Замын-Үүд	18	18	1817	1895
19		Дундговь	28	28	1798	1826
20		Өмнөговь	88	88	5807	5895
21		Үүнээс:Цогтцэций сум	23	15	1482	1505
22		Сэлэнгэ	114	114	5932	6046
23		Үүнээс: Мандал	33	33	2157	2190
24		Төв	24	24	4649	4673
25		Үүнээс: Заамар	5	5	1147	1152
26	Зүүн бүс	Дорнод	57	57	4175	4232
27		Сүхбаатар	69	69	3023	3092
28		Хэнтий	99	99	4568	4667
29		Үүнээс: Бор-Өндөр	14	11	893	907
30	Нийслэл		4507	4507	193164	197671
31	Баянгол		870	870	28971	29841
32	I хэлтэс		522	522	15090	15612
33	II хэлтэс		348	348	13881	14229
34	Баянзүрх		1173	1173	50340	51513
35	I хэлтэс		643	643	25973	26616
36	II хэлтэс		323	323	13717	14040
37	III хэлтэс		207	207	10650	10857
38	Сүхбаатар		691	691	22531	23222
39	I хэлтэс		467	467	12784	13251
40	II хэлтэс		224	224	9747	9971

41	Сонгинохайрхан	693	693	41885	42578
42	I хэлтэс	386	386	22276	22662
43	II хэлтэс	153	153	12360	12513
44	III хэлтэс	154	154	7249	7403
45	Хан-Уул	543	543	24396	24939
46	I хэлтэс	331	331	14894	15225
47	II хэлтэс	212	212	9502	9714
48	Чингэлтэй	444	444	19282	19726
49	I хэлтэс	219	219	9051	9270
50	II хэлтэс	225	225	10231	10456
51	Багануур	44	44	2314	2358
52	Багахангай	6	6	479	485
53	Налайх	43	43	2966	3009
54	Мөрдөн байцаах алба	23	23	635	658
55	Эрүүгийн цагдаагийн алба	35	35	1139	1174
56	Экологийн цагдаагийн алба	8	8	828	836
57	ЦА	ЗЦГ	146	146	41036
58		ИАТ			
59		Төмөр зам	6	6	433
60	НЦУГ	Халаасны хулгай	9	9	1464
61	Хар тамхитай тэмцэх газар	10	10	503	513
62	НХЖХ, ОНАБХА				
63	Зөрчлийн хэрэг бүртгэх алба			61	61
64	Дотоодын цэргийн штаб	10	10	279	289
65	Улсын дүн	6060	6060	317547	323607

3.Гэмт хэрэг

Цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд нийт **44673** гэмт хэрэг бүртгэгдсэнээс Улаанбаатар хотод **32123** (71.9%), орон нутагт **12550** (28.1%), гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад:

- Улсын хэмжээнд нийт 9099 хэрэг буюу 25.6%,
- Нийслэлд 7145 хэрэг буюу 28.6%,
- Орон нутагт 1974 хэрэг буюу 16.5%-иар тус тус өссөн байна.

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн **38953** буюу 87.2% нь хөнгөн, **5720** буюу 12.8% нь хүнд ангиллын хэрэг байх бөгөөд өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хөнгөн гэмт хэрэг 23.3%-иар, хүнд гэмт хэрэг 43.5%-иар тус тус өссөн байна.

График 1.Сүүлийн 20 жилд бүртгэгсэн гэмт хэрэг

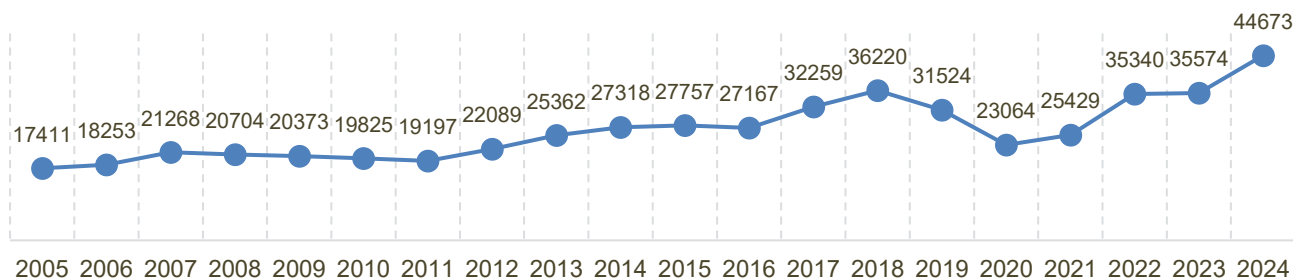
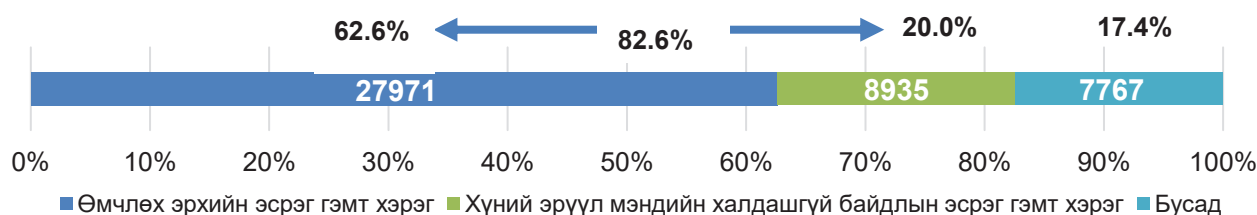

График 2.Гэмт хэргийн бүтцэд хамгийн өндөр хувь эзэлж буй гэмт хэргийн төрөл

3.1. Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 10 дугаар бүлэг)

2024 онд цагдаагийн байгууллагад нийт 44673 гэмт хэрэг бүртгэсэн. Тэр дундаа хүний амьд явах эрхийн эсрэг 852 гэмт хэрэг бүртгэсэн нь нийт гэмт хэргийн 1.9%-ийг эзэлж байна. Энэ бүлгийн гэмт хэрэг нь өмнөх оноос 279 буюу 48.7%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. Гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 37.7%, нийслэлд 26.3%, орон нутагт 65.3% байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын хэмжээнд 28.2 нэгжээр, нийслэлд 43.5 нэгжээр буурсан бол орон нутагт 5.0 нэгжээр өссөн.

3.1.1. Хүнийг алах гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 10.1 дүгээр зүйл)

Хүнийг алах гэмт хэрэг 2024 онд 191 гэмт хэрэг шинээр бүртгэсэн нь өмнөх оноос 8 буюу 4.0%-иар буурчээ. Улсын хэмжээнд нийт бүртгэсэн 44673 гэмт хэргийн 191 буюу 0.3%-ийг хүнийг алах гэмт хэрэг эзэлж байна. Харин нийслэлд хүнийг алах гэмт хэрэг 104 бүртгэсэн нь өмнөх оноос 17 хэргээр буюу 14.0%-иар буурч, орон нутагт 87 гэмт хэрэг бүртгэсэн нь өмнөх оноос 9 хэргээр буюу 11.5%-иар өссөн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэргийг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 29 буюу 15.2% нь Даваа гарагт, 23 буюу 12.0% нь Мягмар гарагт, 32 буюу 16.8% нь Лхагва гарагт, 34 буюу 17.8% нь Пүрэв гарагт, 24 буюу 12.6% нь Баасан гарагт, 23 буюу 12.0% нь Бямба гарагт, 26 буюу 13.6% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн, цагаар нь авч үзвэл 47 буюу 24.6% нь 06:00-14:00 цагт, 32 буюу 16.8% нь 14:00-19:00 цагт, 34 буюу 17.8% нь 19:00-22:00 цагт, 78 буюу 40.8% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 115 буюу 60.2% нь гэр, орон сууцанд, 40 буюу 21.0% нь гудамж талбайд, 8 буюу 4.2% нь олон нийтийн газарт, 5 буюу 2.6% нь аж ахуй нэгжид, 22 буюу 11.5% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн нөхцөл байдал. Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 144 буюу 75.4% нь согтуугаар, 3 буюу 1.6% нь хүүхэд оролцож, 23 буюу 12.0% нь эмэгтэй хүн оролцож, 11 буюу 5.8% нь бүлэглэн, 37 буюу 19.4% нь гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас тус тус үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 125 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 7 хэрэг буюу 5.9%-иар, үүнээс 121 хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 4 буюу 3.4%-иар тус тус өссөн.

Энэ төрлийн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 96.8% байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 2.4 нэгжээр, нийслэлд 96.3% байгаа нь 3.7 нэгжээр, орон нутагт 97.8% байгаа нь 0.7 нэгжээр тус тус буурсан байна.

Гэмт хэрэгт холбогдсон хүн. Нийт 204 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 11 буюу 5.1%-иар буурсан. Холбогдогчдын 22 буюу 10.8% нь эмэгтэй, 182 буюу 89.2% нь эрэгтэй, 3 буюу 1.5% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад эрэгтэй хүн 4 буюу 2.2%-иар, эмэгтэй хүн 7 буюу 24.1%-иар тус тус буурч, хүүхэд өмнөх оны түвшинд байна.

Хохирогч. Гэмт хэргийн улмаас 196 иргэн хохирч, үүнээс 172 хүн нас барж, 24 хүн гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал хохирсон хүн 7 буюу 3.4%-иар, гэмтсэн хүн 7 буюу 22.6%-иар тус тус буурч, нас барсан хүн 172 байгаа нь адил дүнтэй байна.

Учирсан хохирол. Иргэн учирсан 2424.3 сая төгрөгийн хохирлын 1843.8 сая төгрөг буюу 76.1%-ийг нөхөн төлүүлж, 139.6 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад учирсан хохирол 698.8 сая төгрөг буюу 40.5%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол

118.3 сая төгрөг буюу 6.9%-иар, битүүмжилсэн хөрөнгө 38.9 сая төгрөг буюу 38.6%-иар тус тус өссөн байна.

3.2. Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 11 дүгээр бүлэг)

Энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд 2024 онд 8935 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 404 буюу 4.7%-иар өсөж, нийслэлийн хэмжээнд 5173 бүртгэгдсэн нь 34 буюу 0.7%-иар буурч, орон нутгийн хэмжээнд 3761 бүртгэгдсэн нь 440 буюу 13.2%-иар өсөж, бусад газар /хилийн чандад/-т 1 бүртгэгдсэн нь 2 буюу 66.7%-иар буурсан байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 1292 буюу 14.5% нь Даваа гарагт, 1273 буюу 14.2% нь Мягмар гарагт, 1264 буюу 14.1% нь Лхагва гарагт, 1249 буюу 14.0% нь Пүрэв гарагт, 1230 буюу 13.8% нь Баасан гарагт, 1396 буюу 15.6% нь Бямба гарагт, 1231 буюу 13.8% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн, цагаар нь авч үзвэл 1990 буюу 22.3% нь 06:00-14:00 цагт, 1934 буюу 21.7% нь 14:00-19:00 цагт, 1434 буюу 16.0% нь 19:00-22:00 цагт, 3577 буюу 40% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 3160 буюу 35.4% нь гэр, орон сууцанд, 2526 буюу 28.3% нь гудамж талбайд, 1392 буюу 15.6% нь олон нийтийн газарт, 515 буюу 5.8% нь аж ахуйн нэгжид, 1342 буюу 14.9% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн нөхцөл байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 3806 буюу 42.65 нь согтуугаар, 366 буюу 4.15 нь хүүхэд оролцож, 826 буюу 9.25 нь эмэгтэй хүн оролцож, 1341 буюу 15.05 нь гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас, 333 буюу 3.75 нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 6934 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 523 хэрэг буюу 8.2%-иар өсөж, үүнээс 4362 гэмт хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 177 буюу 3.9%-иар буурсан.

Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 62.95 байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 7.9 нэгжээр, нийслэлийн хэмжээнд 54.6% байгаа нь 10.2 нэгжээр, орон нутгийн хэмжээнд 79.8% байгаа нь 6.4 нэгжээр тус тус буурсан байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 6916 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 308 буюу 4.3%-иар буурсан. Холбогдогчдын 731 буюу 10.6% нь эмэгтэй, 6185 буюу 89.4% нь эрэгтэй, 404 буюу 5.8% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс эрэгтэй хүн 292 буюу 4.5%, эмэгтэй хүн 16 буюу 2.1%-иар, хүүхэд 32 буюу 7.3%-иар тус тус буурсан байна.

Хохирогч. Гэмт хэргийн улмаас 9331 иргэн хохирч, үүнээс 11 хүн нас барж, 9001 хүн гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал хохирсон хүн 408 буюу 4.6%, гэмтсэн хүн 640 буюу 7.7%-иар, нас барсан хүн 5 буюу 83.3%-иар тус тус өссөн байна.

Гэмтсэн иргэдийн гэмтлийн зэргээр нь авч үзвэл 7418 буюу 82.3% нь хөнгөн, 1077 буюу 12.0% нь хүндэвтэр, 506 буюу 5.6% нь хүнд зэргийн гэмтэл учирсан байна.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 14619.3 сая төгрөгийн хохирлын 11058.4 сая төгрөг буюу 75.6%-ийг нөхөн төлүүлж, 541.3 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үеэс учирсан хохирол 21780.4 сая төгрөг буюу 59.8%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 11614.5 сая төгрөг буюу 51.2%-иар тус тус буурч, битүүмжилсэн хөрөнгө 497.3 сая төгрөг буюу 12.3 дахин өссөн байна.

3.2.1. Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг

Цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд 2024 онд гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 1559 бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 144 буюу 10.2%-иар, орон нутгийн хэмжээнд 862 бүртгэгдсэн нь 186 буюу 27.3%-иар тус тус өсөж, нийслэлийн хэмжээнд 697 бүртгэгдсэн нь 41 буюу 5.6%-иар буурсан байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 257 буюу 16.5% нь Даваа гарагт, 195 буюу 12.5% нь Мягмар гарагт, 233 буюу 14.9% нь Лхагва гарагт, 220 буюу 14.1% нь Пүрэв гарагт, 217 буюу 13.9% нь Баасан гарагт, 205 буюу 13.1% нь Бямба гарагт, 232 буюу 14.9% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн, цагаар нь авч үзвэл 349 буюу 22.4% нь 06:00-14:00 цагт, 372 буюу 23.9% нь 14:00-19:00 цагт, 306 буюу 19.6% нь 19:00-22:00 цагт, 532 буюу 34.1% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 1293 буюу 82.9% нь гэр, орон сууцанд, 101 буюу 6.7% нь гудамж талбайд, 30 буюу 1.7% нь олон нийтийн газарт, 3 буюу 0.2% нь төрийн байгууллагад, 1 буюу 0.1% нь төрийн бус байгууллагад, 12 буюу 0.8% нь аж ахуйн нэгжид, 119 буюу 7.6% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн нөхцөл байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 844 буюу 54.1% нь согтуугаар, 2 буюу 0.1% нь мансуурсан үедээ, 12 буюу 0.8% нь хүүхэд оролцож, 127 буюу 8.1% нь эмэгтэй хүн оролцож, 6 буюу 0.4% нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 1309 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оноос 25 буюу 1.9%-иар буурсан. Холбогдогчдын 106 буюу 8.1% нь эмэгтэй, 1203 буюу 91.9% нь эрэгтэй, 14 буюу 1.1% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оноос эрэгтэй хүн 34 буюу 2.7%-иар буурч, эмэгтэй хүн 9 буюу 9.3%-иар, хүүхэд 7 буюу 2.0 дахин тус тус өссөн байна.

Хохирсон хүн. Гэмт хэргийн улмаас 1578 иргэн хохирсон, үүнээс 1345 буюу 85.2% нь эмэгтэй, 203 буюу 12.9% нь хүүхэд, 28 буюу 1.8% нь нас барсан, 1303 буюу 82.6%-ийг эзэлж байна. Өмнөх онтой харьцуулбал, хохирсон иргэн 118 буюу 8.1%-иар, өртөж хохирсон хүүхэд 32 буюу 18.7%-иар, эмэгтэй хүн 63 буюу 4.8%-иар, нас барсан 7 буюу 33.3%-иар, гэмтсэн хүн 65 буюу 5.3%-иар тус тус өсжээ.

Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртөгчдийн дотор эхнэр 720, хамтран амьдрагч 360, төрсөн хүүхэд 86, дагавар хүүхэд 43, үрчилж авсан хүүхэд 2, төрсөн эцэг, эх 32, төрсөн ах, эгч 19, төрсөн дүү 28, хадам эцэг, эх 12, бусад 197 хүн байна.

Учирсан хохирол. Энэ гэмт хэргийн улмаас 3251.3 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

График 3. Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртөгчдийн төрөл

3.3. Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 12 дугаар бүлэг)

Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 2024 онд 847 бүртгэсэн нь нийт бүртгэсэн гэмт хэргийн 1.9%-ийг эзэлж байна. Улсын хэмжээнд шинээр бүртгэсэн хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг өмнөх оноос 119 хэргээр буюу 16.35%-иар, нийслэлд 481 хэрэг бүртгэсэн нь өмнөх оноос 117 хэргээр буюу 32.14%-иар, орон нутагт 366 хэрэг бүртгэсэн нь өмнөх оноос 2 хэргээр буюу 0.55%-иар тус тус өссөн байна.

3.3.1. Хүчиндэх гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 12.1 дүгээр зүйл)

Энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагад 658 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 94 буюу 16.7%-иар, нийслэлд 365 бүртгэгдсэн нь 78 буюу 27.2%-иар, орон нутагт 293 бүртгэгдсэн нь 16 буюу 5.78%-иар тус тус өссөн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 85 буюу 12.9% нь Даваа гарагт, 77 буюу 11.7% нь Мягмар гарагт, 119 буюу 18.1% нь Лхагва гарагт, 93 буюу 14.1% нь Пүрэв гарагт, 100 буюу 15.2% нь Баасан гарагт, 95 буюу 14.4% нь Бямба гарагт, 89 буюу 13.5% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн, цагаар нь авч үзвэл 155 буюу 23.5% нь 06:00-14:00 цагт, 148 буюу 22.5% нь 14:00-19:00 цагт, 77 буюу 11.7% нь 19:00-22:00 цагт, 278 буюу 42.2% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 414 буюу 62.9% нь гэр, орон сууцанд, 75 буюу 11.4% нь гудамж талбайд, 48 буюу 7.3% нь олон нийтийн газарт, 18 буюу 2.7% нь аж ахуйн нэгжид, 3 буюу 0.4% нь төрийн бус байгууллагад, 5 буюу 0.7% нь нийтийн тээвэрт, 92 буюу 14% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн нөхцөл байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 149 буюу 22.6% нь согтуугаар, 23 буюу 3.5% нь хүүхэд оролцож, 8 буюу 1.2% нь эмэгтэй хүн оролцож, 117 буюу 17.8% нь гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас, 29 буюу 4.4% нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 566 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 99 хэрэг буюу 21.2%-иар өсөж, үүнээс 207 гэмт хэргийн хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж, яллагдагчаар татсан нь 11 буюу 5.1%-иар буурсан.

Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 36.5% байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 10.1 нэгжээр, орон нутагт 49.0% байгаа нь 7 нэгжээр, нийслэлд 24.2% байгаа нь 15.4 нэгжээр тус тус буурсан байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 329 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 31 буюу 8.6%-иар, 27 буюу 8.2% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь 25 буюу 48.1%-иар тус тус буурсан байна

Хохирогч. Гэмт хэргийн улмаас 675 иргэн хохирч, 49 хүн гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үеэс хохирсон хүн 110 буюу 19.5%-иар, гэмтсэн хүн 4 буюу 8.9%-иар тус тус өссөн.

Хохирсон иргэдийн 436 буюу 64.6% нь 17 хүртэлх насны хүүхэд байгаа нь энэ төрлийн гэмт хэрэгт хохирогч болсон 10 хүний 7 нь хүүхэд байна гэсэн үг юм.

Хохирсон хүүхдийг насаар нь авч үзвэл 29 буюу 4.3% нь 7 хүртэлх, 173 буюу 25.6% нь 8-13 насны, 234 буюу 34.7% нь 14-17 насны хүүхэд байна.

3.4. Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 13 дугаар бүлэг)

2024 онд хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг 586 гэмт хэрэг бүртгэсэн нь нийт гэмт хэргийн 1.31%-ийг эзэлж байна.

Улсын хэмжээнд энэ төрлийн 586 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 229 гэмт хэрэг буюу 64.1%-иар, нийслэлд 444 бүртгэгдсэн нь өмнөх оныхтой харьцуулахад 169 гэмт хэрэг буюу 61.45%-иар, орон нутагт 142 хэрэг шинээр бүртгэгдсэн нь өмнөх оныхоос 60 хэргээр буюу 73.2%-иар тус тус өсжээ.

3.5. Хүний хувийн, улс төрийн эрх, эрх чөлөөний эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 14 дүгээр бүлэг)

2024 онд хүний хувийн, улс төрийн эрх, эрх чөлөөний эсрэг 42 гэмт хэрэг шинээр бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 41 хэргээр буюу 42 дахин өссөн байна. 2023 онд нийслэлд энэ төрлийн гэмт хэрэг бүртгэгдээгүй бөгөөд 2024 онд 13 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн. Харин орон нутагт 2024 онд энэ төрлийн 29 гэмт хэрэг шинээр бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 28 хэргээр буюу 29 дахин өссөн үзүүлэлттэй байна.

3.6. Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 15 дугаар бүлэг)

2024 онд 48 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 9 хэргээр буюу 23.1%-иар, нийслэлд 39 хэрэг шинээр бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 15 хэргээр буюу 62.5%-иар тус тус өссөн бол орон нутагт 9 хэрэг шинээр бүртгэгдсэн нь өмнөх оныхоос 6 хэргээр буюу 40%-иар буурсан байна.

3.7. Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 16 дугаар бүлэг)

2024 онд хүүхдийн эсрэг 66 гэмт хэрэг шинээр бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 2 хэргээр буюу 2.9%-иар буурсан бол, нийслэлд 55 гэмт хэрэг шинээр бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 8 хэргээр буюу 17%-иар өссөн, орон нутагт 11 хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 10 хэргээр буюу 47.6%-иар буурсан байна.

3.8. Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 17 дугаар бүлэг)

2024 онд цагдаагийн байгууллагад өмчлөх эрхийн эсрэг 27971 гэмт хэрэг шинээр бүртгэгдсэн нь нийт хэргийн 62.6%-ийг эзэлж байна. Энэ нь өмнөх оноос 6285 хэргээр буюу 29%-иар, нийслэлд 22718 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 5982 хэргээр буюу 35.7%-иар, орон нутагт шинээр 5253 бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 303 хэргээр буюу 6.1%-иар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

3.8.1. Хулгайлах гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 17.1 дүгээр зүйл)

Энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагад 2024 онд 7626 бүртгэгдсэн нь өмнөх оныхоос 2225 буюу 41.2%-иар, нийслэлд 6041 бүртгэгдсэн нь 2423 буюу 67%-иар тус тус өссөн бол, орон нутагт 1585 бүртгэгдсэн нь 198 буюу 11.1%-иар буурсан байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 1188 буюу 15.6% нь Даваа гарагт, 1150 буюу 15.1% нь Мягмар гарагт, 1128 буюу 14.8% нь Лхагва гарагт, 1077 буюу 14.1% нь Пүрэв гарагт, 1093 буюу 14.3% нь Баасан гарагт, 976 буюу 12.8% нь Бямба гарагт, 1014 буюу 13.3% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн, цагаар нь авч үзвэл 2609 буюу 34.2% нь 06:00-14:00 цагт, 2193 буюу 28.8% нь 14:00-19:00 цагт, 813 буюу 10.7% нь 19:00-22:00 цагт, 2011 буюу 26.4% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 2158 буюу 28.3% нь гэр, орон сууцанд, 2292 буюу 30.1% нь гудамж талбайд, 1305 буюу 17.1% нь олон нийтийн газарт, 760 буюу 10.0% нь аж ахуйн нэгжид, 159 буюу 2.1% нь нийтийн тээвэрт, 45 буюу 0.6% нь төрийн бус байгууллагад, 22 буюу 0.3% нь төрийн байгууллагад, 2 буюу 0.1% нь авто замд, 883 буюу 11.5% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 448 буюу 5.9% нь согтуугаар, 363 буюу 4.8% нь хүүхэд оролцож, 454 буюу 6% нь эмэгтэй хүн оролцож, 342 буюу 4.5% нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 7499 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 2340 хэрэг буюу 45.4%-иар өсөж, үүнээс 2299 гэмт хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 8 буюу 0.3%-иар буурсан.

Энэ төрлийн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 30.7% байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 14.1 нэгжээр, нийслэлд 23.9% байгаа нь 17.5 нэгжээр тус тус буурч, орон нутагт 57.3% байгаа нь 5.4 нэгжээр өссөн байна.

Гэмт хэрэгт холбогдсон хүн. Нийт 2818 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 403 буюу 12.5%-иар буурч, холбогдогчдын 333 буюу 11.8% нь эмэгтэй, 2485 буюу 88.2% нь эрэгтэй, 523 буюу 18.6% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс эрэгтэй хүн 395 буюу 13.7%-иар, эмэгтэй хүн 8 буюу 2.3%-иар, хүүхэд 18 буюу 3.3%-иар тус тус буурсан байна.

Хохирсон хүн, хуулийн этгээд. Гэмт хэргийн улмаас 7660 иргэн, 10 хуулийн этгээд хохирсон нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал хохирсон хүн 2185 буюу 39.9%-иар өсөж, хуулийн этгээд 12 буюу 54.5%-иар буурсан байна.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 24706.7 сая төгрөгийн хохирлын 9596.2 сая төгрөг буюу 38.8%-ийг нөхөн төлүүлж, 197.2 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үеэс нийт учирсан хохирол 12641.6 сая төгрөг буюу 33.8%-иар, битүүмжилсэн хөрөнгө 8.9 сая төгрөг буюу 4.3%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 14650.6 сая төгрөг буюу 60.4%-иар тус тус буурсан байна.

3.8.1.1.Хувийн өмчийг хулгайлах гэмт хэрэг

Энэ төрлийн гэмт хэрэг 2024 онд цагдаагийн байгууллагад 4807 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 90 буюу 1.9%-иар, нийслэлд 3946 бүртгэгдсэн нь 789 буюу 25% тус тус өссөн бол орон нутагт 861 бүртгэгдсэн нь 699 буюу 44.8%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 728 буюу 15.2% нь Даваа гарагт, 729 буюу 15.2% нь Мягмар гарагт, 706 буюу 14.7% нь Лхагва гарагт, 676 буюу 14.1% нь Пүрэв гарагт, 656 буюу 13.6% нь Баасан гарагт, 626 буюу 13.0% нь Бямба гарагт, 686 буюу 14.3% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн, цагаар нь авч үзвэл 1694 буюу 35.2% нь 06:00-14:00 цагт, 1331 буюу 27.7% нь 14:00-19:00 цагт, 450 буюу 9.4% нь 19:00-22:00 цагт, 1332 буюу 27.7% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл 1266 буюу 26.3% нь гэр, орон сууцанд, 1285 буюу 26.7% нь гудамж талбайд, 992 буюу 20.7% нь олон нийтийн газарт, 560 буюу 11.7% нь аж ахуйн нэгжид, 35 буюу 0.7% нь нийтийн тээвэрт, 18 буюу 0.4% нь төрийн байгууллагад, 30 буюу 0.6% нь төрийн бус байгууллагад, 619 буюу 12.9% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 283 буюу 5.9% нь согтуугаар, 241 буюу 5.1% нь хүүхэд оролцож, 351 буюу 7.3% нь эмэгтэй хүн оролцож, 176 буюу 3.7% нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 4738 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 219 хэрэг буюу 4.8%-иар өссөн бол, үүнээс 1483 хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 511 буюу 25.6%-иар буурсан.

Энэ төрлийн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 31.3% байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 12.8 нэгжээр, нийслэлд 25.5% байгаа нь 15.3 нэгжээр буурч, орон нутагт 59% байгаа нь 7.6 нэгжээр өссөн байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 1767 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 998 буюу 35.9%-иар буурч, холбогдогчдын 269 буюу

15.2% нь эмэгтэй, 1498 буюу 84.8% нь эрэгтэй, 332 буюу 18.8% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс эрэгтэй хүн 974 буюу 39.4%-иар, эмэгтэй хүн 15 буюу 5.3%-иар, хүүхэд 143 буюу 30.1%-иар тус тус буурсан байна.

Хохирогч. Гэмт хэргийн улмаас 4844 иргэн, 4 хуулийн этгээд, 2075 эмэгтэй хүн, 397 хүүхэд хохирсон нь өмнөх оноос хохирсон хүн 35 буюу 0.7%-иар, хүүхэд 180 буюу 82.9%-иар тус тус өсөж, хуулийн этгээд 3 буюу 42.9%-иар, эмэгтэй хүн 32 буюу 1.5%-иар тус тус буурсан байна.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 15683.4 сая төгрөгийн хохирлын 6880.7 сая төгрөг буюу 43.9%-ийг нөхөн төлүүлж, 140.7 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үеэс учирсан хохирол 426.4 сая төгрөг буюу 2.8%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 2720.9 сая төгрөг буюу 65.4%-иар өссөн, битүүмжилсэн хөрөнгө 40.5 сая төгрөгөөр буюу 22.3%-иар буурсан байна.

3.8.1.2.Халаасны хулгайн гэмт хэрэг

2024 онд энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагад 1357 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 1041 буюу 4.3 дахин, нийслэлд 1330 бүртгэгдсэн нь 1028 хэргээр буюу 4.4 дахин, орон нутагт 27 бүртгэгдсэн нь 13 буюу 92.9%-иар тус тус өссөн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 237 буюу 17.5% нь Даваа гарагт, 198 буюу 14.6% нь Мягмар гарагт, 219 буюу 16.1% нь Лхагва гарагт, 190 буюу 14.0% нь Пүрэв гарагт, 230 буюу 16.9% нь Баасан гарагт, 156 буюу 11.5% нь Бямба гарагт, 127 буюу 9.4% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн бол цагаар нь авч үзвэл 473 буюу 34.9% нь 06:00-14:00 цагт, 568 буюу 41.9% нь 14:00-19:00 цагт, 207 буюу 15.3% нь 19:00-22:00 цагт, 109 буюу 8.0% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 16 буюу 1.2% нь гэр, орон сууцанд, 830 буюу 61.2% нь гудамж талбайд, 194 буюу 14.3% нь олон нийтийн газарт, 66 буюу 4.9% нь аж ахуйн нэгжид, 124 буюу 9.1% нь нийтийн тээвэрт, 8 буюу 0.6% нь төрийн бус байгууллагад, 1 буюу 0.1% нь төрийн байгууллагад, 118 буюу 8.7% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 19 буюу 1.4% нь согтуугаар, 4 буюу 0.3% нь хүүхэд оролцож, 72 буюу 5.3% нь эмэгтэй хүн оролцож, 35 буюу 2.6% нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 1324 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оноос 1030 хэрэг буюу 4.5 дахин, үүнээс 262 гэмт хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 124 буюу 89.9%-иар тус тус өссөн.

Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 19.8% байгаа нь өмнөх оноос 27.2 нэгжээр, нийслэлийн хэмжээнд 18.3% байгаа нь 27.6 нэгжээр тус тус буурч, орон нутгийн хэмжээнд 92.6% байгаа нь 23.4 нэгжээр өссөн байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 326 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 146 буюу 81.1%-иар өссөн. Холбогдогчдын 43 буюу 13.2% нь эмэгтэй, 283 буюу 86.8% нь эрэгтэй, 4 буюу 1.2% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс эрэгтэй хүн 147 буюу 2.1 дахин, хүүхэд 1 буюу 33.3%-иар тус тус өсөж, эмэгтэй хүн 1 буюу 2.3%-иар буурсан байна.

Хохирогч. Гэмт хэргийн улмаас 1345 иргэн хохирсон нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 1033 буюу 4.3 дахин өссөн байна. Хохирогчдын 1041 буюу 77.4% нь эмэгтэй, 353 буюу 26.2% нь хүүхэд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс эмэгтэй хүн 796 буюу 4.2 дахин, хүүхэд 263 буюу 3.9 дахин тус тус өссөн байна.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 2561.5 сая төгрөгийн хохирлын 393.2 сая төгрөг буюу 15.4%-ийг нөхөн төлүүлсэн нь өмнөх оноос учирсан хохирол 2501.4 сая төгрөг буюу 42.6 дахин, нөхөн төлүүлсэн хохирол 230.8 сая төгрөг буюу 2.4 дахин тус тус өссөн байна.

3.8.2.Дээрэмдэх гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 17.2 дугаар зүйл)

Энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагад 2024 онд 586 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 176 гэмт хэргээр буюу 44.9%-иар, нийслэлд 486 бүртгэгдсэн нь 176 буюу 56.8%-иар тус тус өссөн бол орон нутагт 82 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй ижил үзүүлэлттэй байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 80 буюу 14.1% нь Даваа гарагт, 73 буюу 12.8% нь Мягмар гарагт, 96 буюу 16.9% нь Лхагва гарагт, 87 буюу 15.3% нь Пүрэв гарагт, 80 буюу 14.1% нь Баасан гарагт, 68 буюу 12.0% нь Бямба гарагт, 84 буюу 14.8% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн, цагаар нь авч үзвэл 124 буюу 21.8% нь 06:00-14:00 цагт, 120 буюу 21.1% нь 14:00-19:00 цагт, 81 буюу 14.3% нь 19:00-22:00 цагт, 243 буюу 42.8% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 48 буюу 8.5% нь гэр, орон сууцанд, 379 буюу 66.7% нь гудамж талбайд, 48 буюу 8.5% нь олон нийтийн газарт, 27 буюу 4.8% нь аж ахуйн нэгжид, 66 буюу 11.5% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 71 буюу 12.5% нь согтуугаар, 41 буюу 7.2% нь хүүхэд оролцож, 30 буюу 5.3% нь эмэгтэй хүн оролцож, 124 буюу 21.8% нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 358 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1 буюу 0.3%-иар буурсан.

Нийт 358 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1 буюу 0.3%-иар буурсан. Холбогдогчдын 20 буюу 5.6% нь эмэгтэй, 338 буюу 94.4% нь эрэгтэй, 72 буюу 20.1% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс эрэгтэй хүн 15 буюу 4.2%-иар буурч, эмэгтэй хүн 14 буюу 3.3 дахин өсөж, хүүхэд 14 буюу 16.3%-иар буурсан байна.

Хохирогч. Гэмт хэргийн улмаас 573 иргэн хохирч, үүнээс 37 хүн гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал хохирсон хүн 173 буюу 43.3%-иар, гэмтсэн хүн 1 буюу 2.8%-иар тус тус өссөн байна.

Гэмтсэн иргэдийн гэмтлийн зэргээр нь авч үзвэл 30 буюу 81.1% нь хөнгөн, 4 буюу 10.8% нь хүндэвтэр, 3 буюу 8.1% нь хүнд зэргийн гэмтэл учирсан байна.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 1079.9 сая төгрөгийн хохирлын 431.6 сая төгрөг буюу 40.0%-ийг нөхөн төлүүлж, 8.8 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үеэс учирсан хохирол 26.2 сая төгрөг буюу 2.5%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 46.8 сая төгрөг буюу 12.2%-иар, битүүмжилсэн хөрөнгө 5.3 сая төгрөг буюу 2.5 дахин тус тус өссөн байна.

3.8.3.Залилах гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 17.3 дугаар зүйл)

Цагдаагийн байгууллагад 2024 онд энэ төрлийн гэмт хэрэг 15889 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2904 буюу 22.4%-иар, нийслэлд 13560 бүртгэгдсэн нь 2340 буюу 20.9%-иар, орон нутагт 2322 бүртгэгдсэн нь 567 буюу 32.3%-иар тус тус өссөн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 2568 буюу 16.2% нь Даваа гарагт, 2581 буюу 16.2% нь Мягмар гарагт, 2587 буюу 16.3% нь Лхагва гарагт,

2429 буюу 15.3% нь Пүрэв гарагт, 2175 буюу 13.7% нь Баасан гарагт, 1787 буюу 11.2% нь Бямба гарагт, 1762 буюу 11.1% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн, цагаар нь авч үзвэл 7552 буюу 47.5% нь 06:00-14:00 цагт, 5361 буюу 33.7% нь 14:00-19:00 цагт, 1473 буюу 9.3% нь 19:00-22:00 цагт, 1503 буюу 9.5% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл 6141 буюу 38.6% нь гэр, орон сууцанд, 1963 буюу 12.4% нь гудамж талбайд, 1143 буюу 7.2% нь олон нийтийн газарт, 1391 буюу 8.8% нь аж ахуйн нэгжид, 5251 буюу 33% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн нөхцөл байдал. Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 35 буюу 0.2% нь согтуугаар, 378 буюу 2.4% нь хүүхэд оролцож, 3481 буюу 21.9% нь эмэгтэй хүн оролцож, 826 буюу 5.2% нь бүлэглэн, 11711 буюу 73.7% нь цахимаар үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 15565 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 3074 хэрэг буюу 24.6%-иар, үүнээс 7637 гэмт хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 48 буюу 0.6%-иар тус тус өссөн.

Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 49.1% байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 11.7 нэгжээр, нийслэлд 49.6% байгаа нь 12.5 нэгжээр, орон нутагт 46.3% байгаа нь 5.3 нэгжээр тус тус буурсан байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 8720 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 328 буюу 3.9%-иар өссөн. Холбогдогчдын 3469 буюу 39.8% нь эмэгтэй, 5251 буюу 60.2% нь эрэгтэй, 401 буюу 4.6% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс эрэгтэй хүн 45 буюу 0.9%, эмэгтэй хүн 283 буюу 8.9%-иар, хүүхэд 94 буюу 30.6%-иар тус тус өссөн байна.

Хохирогч. Гэмт хэргийн улмаас 15881 иргэн, 28 хуулийн этгээд хохирсон нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал хохирсон хүн 8787 буюу 21.3%-иар, хуулийн этгээд 10 буюу 55.6%-иар тус тус өссөн.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 487263.2 сая төгрөгийн хохирлын 185078.2 сая төгрөг буюу 38%-ийг нөхөн төлүүлж, 2436.0 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үеэс учирсан хохирол 180996.5 сая төгрөг буюу 59.1%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 57249.9 сая төгрөг буюу 44.8%-иар, битүүмжилсэн хөрөнгө 2.359.7 сая төгрөг буюу 31.9 дахин тус тус өссөн байна.

3.8.4.Алдаатай гүйлгээ, андуурсан илгээмж, гээгдэл эд хөрөнгө, алдуул мал завших гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 17.5 дугаар зүйл)

Энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд 2024 онд 1455 бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 659 буюу 82.8%-иар, орон нутгийн хэмжээнд 280 бүртгэгдсэн нь 13 буюу 4.9%-иар, нийслэлийн хэмжээнд 1175 бүртгэгдсэн нь 646 буюу 2.2 дахин тус тус өссөн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 203 буюу 14.0% нь Даваа гарагт, 205 буюу 14.1% нь Мягмар гарагт, 229 буюу 15.7% нь Лхагва гарагт, 207 буюу 14.2% нь Пүрэв гарагт, 212 буюу 14.6% нь Баасан гарагт, 207 буюу 14.2% нь Бямба гарагт, 192 буюу 13.2% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн бол цагаар нь авч үзвэл 567 буюу 39.0% нь 06:00-14:00 цагт, 441 буюу 30.3% нь 14:00-19:00 цагт, 139 буюу 9.5% нь 19:00-22:00 цагт, 308 буюу 21.2% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 188 буюу 12.9% нь гэр, орон сууцанд, 563 буюу 38.7% нь гудамж талбайд, 253 буюу 17.4% нь олон нийтийн газарт, 43 буюу 3.0% нь нийтийн тээвэрт, 8 буюу 0.5% нь төрийн

байгууллагад, 16 буюу 1.1% нь төрийн бус байгууллагад, 151 буюу 10.4% нь аж ахуйн нэгжид, 2 буюу 0.1% нь авто зам дээр, 231 буюу 15.9% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 18 буюу 1.2% нь согтуугаар, 27 буюу 1.9% нь хүүхэд оролцож, 152 буюу 10.4% нь эмэгтэй хүн оролцож, 14 буюу 1.0% нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 1431 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх онтой харьцуулахад 677 хэрэг буюу 89.8%-иар, үүнээс 326 гэмт хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 36 буюу 12.4%-иар тус тус өссөн.

Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 22.8% байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 15.7 нэгжээр, нийслэлийн хэмжээнд 13.5% байгаа нь 12.1 нэгжээр, орон нутгийн хэмжээнд 64.1% байгаа нь 3.7 нэгжээр тус тус буурсан байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 366 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 18 буюу 5.2%-иар өссөн. Холбогдогчдын 116 буюу 31.7% нь эмэгтэй, 250 буюу 68.3% нь эрэгтэй, 31 буюу 8.5% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад эрэгтэй хүн 12 буюу 5.0%, эмэгтэй хүн 6 буюу 5.5%-иар, хүүхэд 7 буюу 29.2%-иар тус тус өссөн байна.

Хохирсон хүн, хуулийн этгээд. Гэмт хэргийн улмаас 1454 иргэн, 4 хуулийн этгээд хохирсон нь өмнөх онтой харьцуулахад хохирсон хүн 660 буюу 83.1%-иар, хуулийн этгээд 1 буюу 33.3%-иар тус тус өссөн.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 4093.4 сая төгрөгийн хохирлын 1516.2 сая төгрөг буюу 37.0%-ийг нөхөн төлүүлж, 4.7 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад учирсан хохирол 1633.2 сая төгрөг буюу 66.4%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 1018.0 сая төгрөг буюу 3.0 дахин тус тус өсөж, битүүмжилсэн хөрөнгө 19.2 сая төгрөг буюу 80.3%-иар буурсан байна.

3.8.5. Мал хулгайлах гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 17.12 дугаар зүйл)

Энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд 2024 онд 508 бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 135 буюу 21.0%-иар, нийслэлийн хэмжээнд 23 бүртгэгдсэн нь 15 буюу 39.5%-иар, орон нутгийн хэмжээнд 485 бүртгэгдсэн нь 120 буюу 19.8%-иар тус тус буурсан байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 80 буюу 15.7% нь Даваа гарагт, 87 буюу 17.1% нь Мягмар гарагт, 91 буюу 17.9% нь Лхагва гарагт, 75 буюу 14.8% нь Пүрэв гарагт, 70 буюу 13.8% нь Баасан гарагт, 44 буюу 8.7% нь Бямба гарагт, 61 буюу 12% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн бол цагаар нь авч үзвэл 113 буюу 22.2% нь 06:00-14:00 цагт, 112 буюу 22.0% нь 14:00-19:00 цагт, 73 буюу 14.4% нь 19:00-22:00 цагт, 210 буюу 41.4% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 3 буюу 0.6% нь гэр, орон сууцанд, 12 буюу 2.4% нь гудамж талбайд, 493 буюу 97.0% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 12 буюу 2.4% нь согтуугаар, 3 буюу 0.6% нь хүүхэд оролцож, 13 буюу 2.6% нь эмэгтэй хүн оролцож, 91 буюу 17.9% нь бүлэглэн, 267 буюу 52.6% нь тээврийн хэрэгсэл ашиглаж тус тус үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 491 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 132 хэрэг буюу 21.2%-иар, үүнээс 267 гэмт хэргийн хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж, яллагдагчаар татсан нь 84 буюу 23.9%-иар тус тус буурсан.

Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 54.4% байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 2 нэгжээр, орон нутагт 57.1% байгаа нь 0.2 нэгжээр тус тус буурч, нийслэлийн хэмжээнд 23 хэрэг бүртгэлтийн хэрэг бүртгэгдсэнээс илрүүлээгүй байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 390 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 142 буюу 26.7%-иар буурсан. Холбогдогчдын 13 буюу 3.3% нь эмэгтэй, 377 буюу 96.7% нь эрэгтэй, 4 буюу 1.0% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс эрэгтэй хүн 146 буюу 27.9%-иар, хүүхэд 5 буюу 55.5 дахин тус тус буурсан, эмэгтэй хүн 4 буюу 44.4%-иар өссөн байна.

Хохирогч. Гэмт хэргийн улмаас 516 иргэн хохирсон нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 148 буюу 22.3%-иар өссөн.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 2540.0 сая төгрөгийн хохирлын 961.2 сая төгрөг буюу 37.8%-ийг нөхөн төлүүлж, 101.4 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оноос учирсан хохирол 757.8 сая төгрөг буюу 23.0%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 239.1 сая төгрөг буюу 19.9%-иар, битүүмжилсэн хөрөнгө 82.8 сая төгрөг буюу 45.0%-иар тус тус буурсан байна.

3.9.Эдийн засгийн гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 18 дугаар бүлэг)

2024 онд 336 эдийн засгийн гэмт хэрэг бүртгэсэн нь өмнөх оноос 136 хэргээр буюу 68%-иар, нийслэлд 255 хэрэг бүртгэсэн нь өмнөх оноос 113 хэргээр буюу 79.6%-иар, орон нутагт 81 хэрэг бүртгэсэн нь өмнөх оноос 23 хэргээр буюу 39.7%-иар тус тус өссөн байна.

3.10.Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 19 дүгээр бүлэг)

2024 онд үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг 1 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 1 гэмт хэргээр буюу 50%-иар буурсан байна. Тухайн гэмт хэрэг нь нийслэлд бүртгэгдсэн байна.

3.11.Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 20 дугаар бүлэг)

2024 онд энэ бүлэгт заасан 378 гэмт хэрэг бүртгэсэн нь нийт гэмт хэргийн 0.9%-ийг эзэлж, өмнөх оноос 308 хэргээр буюу 44.9%-иар, нийслэлд 293 бүртгэсэн нь өмнөх оноос 190 хэргээр 39.3%-иар, орон нутагт 85 хэрэг бүртгэсэн нь өмнөх оноос 118 хэргээр буюу 58.1%-иар тус тус буурсан байна.

3.11.1.Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 20.7 дугаар зүйл)

Энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд 252 бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 14 буюу 5.9%-иар, орон нутгийн хэмжээнд 47 бүртгэгдсэн нь 13 буюу 38.2%-иар, нийслэлийн хэмжээнд 205 бүртгэгдсэн нь 38.2%-иар тус тус өссөн байна.

Гэмт хэрэг үйлдэгдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 39 буюу 15.5% нь Даваа гарагт, 51 буюу 20.2% нь Мягмар гарагт, 47 буюу 18.7% нь Лхагва гарагт, 46 буюу 18.3% нь Пүрэв гарагт, 33 буюу 13.1% нь Баасан гарагт, 20 буюу 7.9% нь Бямба гарагт, 16 буюу 6.3% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн, цагаар нь авч үзвэл 55 буюу 21.8% нь 06:00-14:00 цагт, 80 буюу 31.8% нь 14:00-19:00 цагт, 52 буюу 20.6% нь 19:00-22:00 цагт, 65 буюу 25.8% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл 89 буюу 35.3% нь гэр, орон сууцанд, 77 буюу 30.6% нь гудамж талбайд, 35 буюу 13.9% нь олон нийтийн газарт, 1 буюу 0.4% нь нийтийн тээвэрт, 5 буюу 1.9% нь төрийн байгууллагад, 11 буюу 4.4% нь аж ахуйн нэгжид, 2 буюу 0.8% нь автозамд, 32 буюу 12.7% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 14 буюу 5.6% нь согтуугаар, 9 буюу 3.6% нь хүүхэд оролцож, 36 буюу 14.3% нь эмэгтэй хүн оролцож, 33 буюу 13.1% нь бүлэглэн, 233 буюу 92.5% нь мансуурсан үедээ тус тус үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 229 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 16 хэрэг буюу 7.5%-иар, үүнээс 144 хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 8 буюу 5.9%-иар тус тус өссөн байна.

Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 62.9% байгаа нь өмнөх оноос 0.9 нэгжээр, нийслэлийн хэмжээнд 58.7% байгаа нь 4.6 нэгжээр тус тус буурсан бол орон нутгийн хэмжээнд 80.0% байгаа нь 13.0 нэгжээр өссөн байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 221 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 1 буюу 0.5%-иар өссөн.

Холбогдогчдын 27 буюу 12.2% нь эмэгтэй, 194 буюу 87.8% нь эрэгтэй, 11 буюу 5.0% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оноос эрэгтэй хүн 2 буюу 1.1%-иар өсөж, эмэгтэй хүн 1 буюу 3.6%-иар буурч, хүүхэд 5 буюу 83.3%-иар өссөн байна.

3.12.Хэрэг шалган шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 21 дүгээр бүлэг)

Цагдаагийн байгууллагад 2024 онд хэрэг шалган шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг 166 гэмт хэрэг бүртгэсэн нь нийт гэмт хэргийн 0.4%-ийг эзэлж байна. Энэ нь өмнөх оноос 41 хэргээр буюу 32.8%-иар, нийслэлд 128 хэрэг шинээр бүртгэсэн нь өмнөх оноос 31 хэргээр буюу 32%-иар, орон нутагт 38 бүртгэсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 10 хэргээр буюу 35.7%-иар тус тус өссөн байна.

3.13.Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 23 дугаар бүлэг)

Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг 2024 онд 321 бүртгэсэн нь нийт гэмт хэргийн 0.7%-ийг эзэлж байна. Өмнөх оноос 79 хэргээр буюу 19.8%-иар, нийслэлд 191 хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 10 хэргээр буюу 5%-иар, орон нутагт 130 бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 69 хэргээр буюу 34.7%-иар тус тус буурсан байна.

3.14.Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 24 дүгээр бүлэг)

Энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагад 2024 онд 489 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 17 буюу 3.6%-иар, орон нутагт 417 бүртгэгдсэн нь 22 буюу 5.6%-иар тус тус өссөн бол нийслэлд 72 бүртгэгдсэн нь 5 буюу 6.5%-иар буурсан байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 63 буюу 12.9% нь Даваа гарагт, 87 буюу 17.8% нь Мягмар гарагт, 74 буюу 15.1% нь Лхагва гарагт, 84 буюу 17.2% нь Пүрэв гарагт, 61 буюу 12.5% нь Баасан гарагт, 59 буюу 12.1% нь Бямба гарагт, 61 буюу 12.4% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн, цагаар нь авч үзвэл 172 буюу 35.2% нь 06:00-14:00 цагт, 193 буюу 39.5% нь 14:00-19:00 цагт, 53 буюу 10.8% нь 19:00-22:00 цагт, 71 буюу 14.5% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл 182 буюу 37.2% нь ойн сав бүхий газар, 29 буюу 5.9% нь хууль бусаар алт олборлож байгаа газар, 120 буюу 24.5% нь хөдөө хээр, 28 буюу 5.7% нь гол, усны ай сав газар, 9 буюу 1.8% нь аж ахуйн нэгжид, 5 буюу 1.0% нь ашиглаж байгаа уурхайд, 10 буюу 2.0% нь ашигт малтмалын орд газарт, 9 буюу 1.8% нь бэлчээрт, 97 буюу 19.8% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 2 буюу 0.4% нь согтуугаар, 26 буюу 5.3% нь эмэгтэй хүн оролцож, 92 буюу 18.8% нь бүлэглэн, 4 буюу 0.8% нь галт зэвсгээр, 3 буюу 0.6% нь гадаадын иргэн оролцож, 3 буюу 0.6% нь цахим орчинд тус тус үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 399 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 93 хэрэг буюу 30.4%-иар, үүнээс 291 хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 74 буюу 34.1%-иар тус тус өссөн.

Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 72.9% байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 2.0 нэгжээр, нийслэлд 74.3% байгаа нь 2.7 нэгжээр, орон нутагт 72.6% байгаа нь 1.9 нэгжээр тус тус өссөн байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 543 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 14 буюу 2.5%-иар буурсан. Холбогдогчдын 23 буюу 4.2% нь эмэгтэй, 520 буюу 95.8% нь эрэгтэй, 1 буюу 0.2% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оноос эрэгтэй хүн 5 буюу 1.0%-иар, эмэгтэй хүн 9 буюу 28.1%-иар тус тус буурч, хүүхэд 1 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны түвшинд байна.

Хохирсон хүн, хуулийн этгээд. Гэмт хэргийн улмаас 398 иргэн, 6 хуулийн этгээд хохирсон нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал хохирсон хүн 16 буюу 4.2%-иар өсөж, хуулийн этгээд 8 буюу 57.1%-иар буурсан.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 9457.8 сая төгрөгийн хохирлын 7446.4 сая төгрөг буюу 78.7%-ийг нөхөн төлүүлж, 800.2 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үеэс учирсан хохирол 2971.6 сая төгрөг буюу 45.8%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 2840.7 сая төгрөг буюу 61.7%-иар тус тус өсөж, битүүмжилсэн хөрөнгө 226.6 сая төгрөг буюу 22.1%-иар буурсан байна.

3.15.Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 25 дугаар бүлэг)

Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагад 24 бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 12 хэргээр буюу 2 дахин, нийслэлд 16 хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 9 хэргээр буюу 2.2 дахин, орон нутагт 8 хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 3 буюу 60%-иар тус тус өссөн байна.

3.16.Кибер аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 26 дугаар бүлэг)

Энэ бүлэгт заасан гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагад 406 бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 18 хэргээр буюу 4.6%-иар, нийслэлд 362 хэрэг шинээр бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 12 хэргээр буюу 3.4%-иар, орон нутагт 44 шинээр бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 6 хэргээр буюу 5.8%-иар тус тус өссөн байна.

3.16.1.Кибер орчинд үйлдэгдсэн гэмт хэрэг

Кибер орчинд үйлдэгдсэн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд 2024 онд 13061 бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 3791 буюу 40.9%-иар, нийслэлийн хэмжээнд 10960 бүртгэгдсэн нь 3137 буюу 40.1%-иар, орон нутгийн хэмжээнд 2094 бүртгэгдсэн нь 650 буюу 45.0%-иар тус тус өссөн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 2063 буюу 15.8% нь Даваа гарагт, 2147 буюу 16.4% нь Мягмар гарагт, 2075 буюу 15.9% нь Лхагва гарагт, 1930 буюу 14.8% нь Пүрэв гарагт, 1711 буюу 13.1% нь Баасан гарагт, 1592 буюу 12.2% нь Бямба гарагт, 1543 буюу 11.8% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн бол цагаар нь авч үзвэл 6218 буюу 47.6% нь 06:00-14:00 цагт, 4304 буюу 33.0% нь 14:00-19:00 цагт, 1321 буюу 10.1% нь 19:00-22:00 цагт, 1218 буюу 9.3% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 5622 буюу 43.0% нь гэр, орон сууцанд, 1428 буюу 10.9% нь гудамж талбайд, 761 буюу 5.8% нь олон нийтийн газарт, 48 буюу 0.4% нь нийтийн тээвэрт, 46 буюу 0.4% нь төрийн байгууллагад, 49 буюу 0.4% нь төрийн бус байгууллагад, 639 буюу 4.9% нь аж ахуйн нэгжид, 4468 буюу 34.2% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 21 буюу 0.2% нь согтуугаар, 407 буюу 3.1% нь хүүхэд оролцож, 2816 буюу 21.6% нь эмэгтэй хүн оролцож, 732 буюу 5.6% нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 7955 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оноос 1859 буюу 30.5%-иар өссөн. Холбогдогчдын 3145 буюу 39.5% нь эмэгтэй, 4810 буюу 60.5% нь эрэгтэй, 427 буюу 5.4% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оноос эрэгтэй хүн 1117 буюу 30.2%, эмэгтэй хүн 742 буюу 30.9%-иар, хүүхэд 135 буюу 46.2%-иар тус тус өссөн байна.

Хохирсон хүн, хуулийн этгээд. Гэмт хэргийн улмаас 12981 иргэн, 13 хуулийн этгээд хохирсон нь өмнөх оноос хохирсон хүн 4016 буюу 44.8%-иар, хуулийн этгээд 1 буюу 8.3%-иар тус тус өссөн.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 78343.8 сая төгрөгийн хохирлын 29785.3 сая төгрөг буюу 38.0%-ийг нөхөн төлүүлж, 395.1 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үеэс хохирлын хэмжээ 9221.4 сая төгрөг буюу 10.5%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 8742.5 сая төгрөг буюу 22.7%-иар тус тус буурч, битүүмжилсэн хөрөнгө 395.1 сая төгрөг буюу 2.4 дахин өссөн байна.

3.17.Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 27 дугаар бүлэг)

Энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд 2024 онд 3158 бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 1879 буюу 2.5 дахин, нийслэлийн хэмжээнд 1239 бүртгэгдсэн нь 656 буюу 2.1 дахин, орон нутгийн хэмжээнд 1921 бүртгэгдсэн нь 1223 буюу 2.8 дахин тус тус өсөж, бусад газар /хилийн чандад/-т бүртгэгдээгүй байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 468 буюу 14.8% нь Даваа гарагт, 485 буюу 15.4% нь Мягмар гарагт, 474 буюу 15.0% нь Лхагва гарагт, 448 буюу 14.2% нь Пүрэв гарагт, 439 буюу 13.9% нь Баасан гарагт, 434 буюу 13.7% нь Бямба гарагт, 410 буюу 13.0% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн бол цагаар нь авч үзвэл 671 буюу 21.2% нь 06:00-14:00 цагт, 800 буюу 25.3% нь 14:00-19:00 цагт, 603 буюу 19.1% нь 19:00-22:00 цагт, 1084 буюу 34.3% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 237 буюу 7.5% нь гудамж талбайд, 3 буюу 0.1% нь аж ахуйн нэгжид, 2788 буюу 88.3% нь автозамд, 132 буюу 4.2% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 1760 буюу 55.7% нь согтуугаар, 21 буюу 0.7% нь хүүхэд оролцож, 402 буюу 12.7% нь эмэгтэй хүн оролцож, 3 буюу 0.1% нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 2180 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 1120 хэрэг буюу 2.0 дахин, үүнээс 1771 гэмт хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 947 буюу 2.1 дахин тус тус өссөн.

Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 81.2% байгаа нь өмнөх оноос 3.5 нэгжээр, орон нутгийн хэмжээнд 79.2% байгаа нь 12.9 нэгжээр тус тус өсөж, нийслэлийн хэмжээнд 83.2% байгаа нь 4.9 нэгжээр буурсан байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 2710 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 1695 буюу 2.7 дахин өссөн. Холбогдогчдын 352 буюу 13.0% нь эмэгтэй, 2358 буюу 87.0% нь эрэгтэй, 22 буюу 0.8% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оноос эрэгтэй хүн 1529 буюу 2.8 дахин, эмэгтэй хүн 166 буюу 89.3%-иар, хүүхэд 8 буюу 57.1%-иар тус тус өссөн байна.

Учирсан хохирол. Гэмт хэргийн улмаас 1773 иргэн хохирч, 357 хүн нас барж, 1352 хүн гэмтсэн нь өмнөх онтой харьцуулвал хохирсон хүн 340 буюу 23.7%-иар, нас барсан хүн 46 буюу 14.8%-иар, гэмтсэн хүн 256 буюу 23.4%-иар тус тус өссөн байна.

Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 11882.4 сая төгрөгийн хохирлын 9791.5 сая төгрөг буюу 82.4%-ийг нөхөн төлүүлж, 364.0 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оноос учирсан хохирол 3112.7 сая төгрөг буюу 35.5%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 2297.1 сая төгрөг буюу 30.7%-иар, битүүмжилсэн хөрөнгө 48.5 сая төгрөг буюу 15.4%-иар тус тус өссөн байна.

3.17.1. Автотээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журам зөрчих гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 27.10 дугаар зүйл)

Энэ төрлийн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд 2024 онд 3158 бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 1879 буюу 2.5 дахин, нийслэлийн хэмжээнд 1239 бүртгэгдсэн нь 656 буюу 2.1 дахин, орон нутгийн хэмжээнд 1921 бүртгэгдсэн нь 1223 буюу 2.8 дахин тус тус өсөж, бусад газар /хилийн чандад/-т бүртгэгдээгүй байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн цаг, гараг. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 468 буюу 14.8% нь Даваа гарагт, 485 буюу 15.4% нь Мягмар гарагт, 474 буюу 15.0% нь Лхагва гарагт, 448 буюу 14.2% нь Пүрэв гарагт, 439 буюу 13.9% нь Баасан гарагт, 434 буюу 13.7% нь Бямба гарагт, 410 буюу 13.0% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн бол цагаар нь авч үзвэл 671 буюу 21.2% нь 06:00-14:00 цагт, 800 буюу 25.3% нь 14:00-19:00 цагт, 603 буюу 19.1% нь 19:00-22:00 цагт, 1084 буюу 34.3% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн газар. Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 237 буюу 7.5% нь гудамж талбайд, 3 буюу 0.1% нь аж ахуйн нэгжид, 2788 буюу 88.3% нь автозамд, 132 буюу 4.2% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн байдал. Нийт бүртгэгдсэн хэргийн 1760 буюу 55.7% нь согтуугаар, 21 буюу 0.7% нь хүүхэд оролцож, 402 буюу 12.7% нь эмэгтэй хүн оролцож, 3 буюу 0.1% нь бүлэглэн үйлдсэн байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт. Хэрэг бүртгэлтийн 2180 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 1120 хэрэг буюу 2.0 дахин, үүнээс 1771 гэмт хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 947 буюу 2.1 дахин тус тус өссөн.

Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд 81.2% байгаа нь өмнөх оноос 3.5 нэгжээр, орон нутгийн хэмжээнд 79.2% байгаа нь 12.9 нэгжээр тус тус өсөж, нийслэлийн хэмжээнд 83.2% байгаа нь 4.9 нэгжээр буурсан байна.

Гэмт хэрэгт холбон шалгасан хүн. Нийт 2710 хүн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1695 буюу 2.7 дахин өссөн. Холбогдогчдын 352 буюу 13.0% нь эмэгтэй, 2358 буюу 87.0% нь эрэгтэй, 22 буюу 0.8% нь 14-17 насны хүүхэд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс эрэгтэй хүн 1529 буюу 2.8 дахин, эмэгтэй хүн 166 буюу 89.3%-иар, хүүхэд 8 буюу 57.1%-иар тус тус өссөн байна.

Хохирсон хүн, хуулийн этгээд. Гэмт хэргийн улмаас 1773 иргэн хохирч, 357 хүн нас барж, 1352 хүн гэмтсэн нь өмнөх онтой харьцуулбал хохирсон хүн 340 буюу 23.7%-иар, нас барсан хүн 46 буюу 14.8%-иар, гэмтсэн хүн 256 буюу 23.4%-иар тус тус өссөн байна.

Учирсан хохирол. Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 11882.4 сая төгрөгийн хохирлын 9791.5 сая төгрөг буюу 82.4%-ийг нөхөн төлүүлж, 364.0 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оноос учирсан хохирол 3112.7 сая төгрөг буюу 35.5%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 2297.1 сая төгрөг буюу 30.7%-иар, битүүмжилсэн хөрөнгө 48.5 сая төгрөг буюу 15.4%-иар тус тус өссөн байна.

3.18.Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг (Эрүүгийн хуулийн 28 дугаар бүлэг)

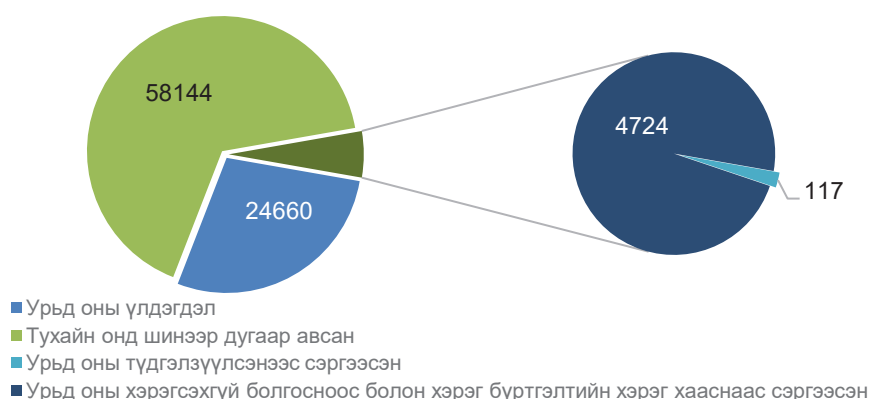
Цагдаагийн байгууллагад 2024 онд цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг 21 бүртгэсэн нь өмнөх оноос 8 хэрэг буюу 61.5%-иар, орон нутагт 18 хэрэг бүртгэгдсэн нь 9 гэмт хэргээр буюу 2 дахин тус тус өссөн, нийслэлд энэ төрлийн гэмт хэрэг 3 бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 1 буюу 25% үзүүлэлттэй байна.

4.Мөрдөн шалгах ажиллагаа

4.1.Хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын хэргийн шийдвэрлэлт

Цагдаагийн байгууллага 2024 онд 81635 хэрэгт хэрэг бүртгэлт, 6010 хэрэгт мөрдөн байцаалт, нийт 87645 хэрэгт ЭХХШТХ-д заасан ажиллагаа явуулсны 24.660 урьд оны үлдэгдэл хэрэг, 58144 тухайн оны дугаартай хэрэг, урьд оны түдгэлзүүлсэнээс сэргээсэн 117, урьд оны хэрэгсэхгүй болгосноос болон хэрэг бүртгэлтийн хэрэг хааснаас сэргээсэн 4724 эрүүгийн хэрэг байна.

График 4.Шалгасан хэрэг

ЭХХШТХ-д заасан ажиллагаа явуулсан нийт 87645 эрүүгийн хэргийг өмнөх онтой харьцуулбал 11591 буюу 15.2%-иар өссөн байна.

Эрүүгийн хэргийн шийдвэрлэлт:

Энэ хугацаанд нийт шалгасан эрүүгийн хэргийн 49083 буюу 56.0%-ийг шийдвэрлэсэн байх бөгөөд шийдвэрлэсэн байдлаар нь авч үзвэл:

-21939 буюу 44.7%-ийг хэрэг бүртгэлтийн хэрэг хааж;

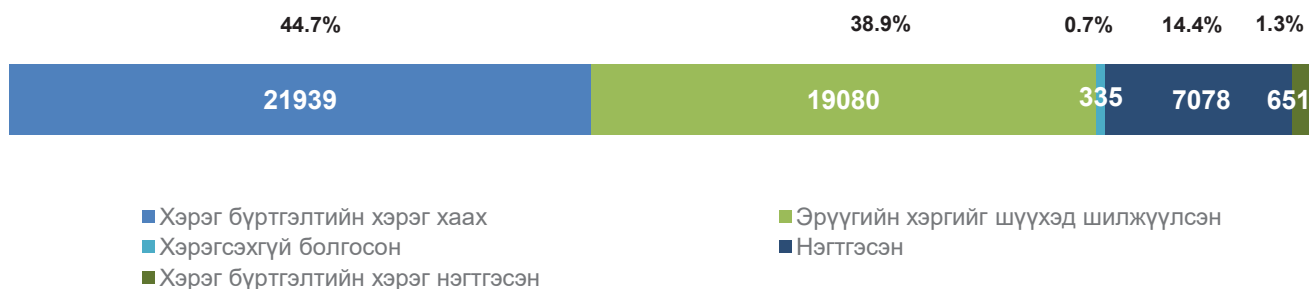
-19080 буюу 38.9%-ийг шүүхэд шилжүүлж;

-335 буюу 0.7%-ийг хэрэгсэхгүй болгож;

-7078 буюу 14.4%-ийг эрүүгийн хэрэгтэй нэгтгэн;

-651 буюу 1.3%-ийг бусад хэрэг бүртгэлтийн хэрэгтэй нэгтгэж, нийт шалгасан хэргийн 56.0%, хуулийн анхны хугацаанд 93.6%-ийг шийдсэн байна.

График 5. Эрүүгийн хэргийн шийдвэрлэлт

Хүснэгт 2. 2024 онд хэргийн шийдвэрлэлт хамгийн бага нэгжүүд

№	Цагдаагийн байгууллага	2024 онд шалгасан эрүүгийн хэргийн тоо	Шийдвэрлэсэн эрүүгийн хэргийн тоо	Шийдвэрлэлт ийн хувь
Орон нутаг				
1	Орхон аймгийн цагдаагийн газар	1643	1040	63.3
2	Булган аймгийн цагдаагийн газар	773	500	64.7
3	Говь-Алтай аймгийн цагдаагийн газар	608	396	65.1
4	Төв аймгийн цагдаагийн газар	1413	923	65.3
5	Ховд аймгийн цагдаагийн газар	1118	739	66.1
6	Сүхбаатар аймгийн цагдаагийн газар	934	633	67.8
Нийслэл				
1	Баянгол дүүргийн цагдаагийн газрын I хэлтэс	5427	1950	35.9
2	Баянгол дүүргийн цагдаагийн газрын II хэлтэс	4625	1838	39.7
3	Хан-Уул дүүргийн цагдаагийн газрын I хэлтэс	6306	2991	47.4
4	Хан-Уул дүүргийн цагдаагийн газрын II хэлтэс	4039	1984	49.1
5	Баянзүрх дүүргийн цагдаагийн газрын I хэлтэс	6614	3350	50.7
6	Сүхбаатар дүүргийн цагдаагийн газрын II хэлтэс	2315	1216	52.5

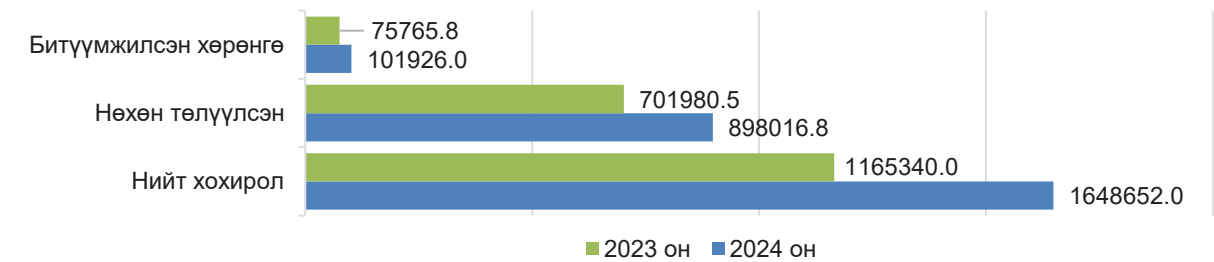
Прокурор, шүүхээс 1884 эрүүгийн хэрэг буцсанаас 1316 (69.9%)-г шийдвэрлэж, 568 эрүүгийн хэрэг буюу 30.1%-ийн үлдэгдэлтэй байна.

График 6. Ажиллагаанд шалгагдаж буй үлдэгдэл хэргийн тоо

2024 онд хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын шатанд шалгасан гэмт хэргийн улмаас хүн, хуулийн этгээдэд учирсан 1648.6 тэрбум төгрөгийн хохирлын 898.1 тэрбум төгрөг буюу 54.5%-ийг хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын шатанд нөхөн төлүүлсэн байна.

График 7.Хохирол нөхөн төлүүлэлт /сая.төгрөгөөр/

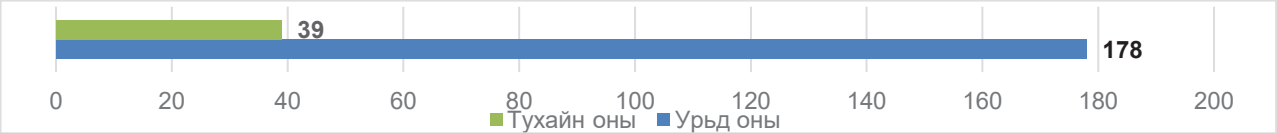

2024 онд 2119 хүн, 1 хуулийн этгээдэд холбогдох 39980 хэргийн үлдэгдэлтэй байна. Үүнд хэрэг бүртгэлтийн 37979 (95.0%), мөрдөн байцаалтын 2001 (5.0%) хэрэг байна.

4.2.Түдгэлзүүлсэн хэргийн шийдвэрлэлт

2024 онд “Түдгэлзүүлсэн” үзүүлэлтээр цагдаагийн байгууллагын мэдээллийн нэгдсэн санд орсон урьд оны дугаартай 178, тухайн оны дугаартай 39, нийт 217 хэрэг байна.

График 8.Түдгэлзүүлсэн хэргийн төрөл

Үүнээс Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 31 дүгээр зүйл 31.14 дэх хэсэгт заасан үндэслэлээр түдгэлзүүлсэн 217 хэрэг байна.

График 9.Түдгэлзүүлсэн хэргийн төрөл

Хүснэгт 3.Түдгэлзүүлсэн хэргийн үндэслэл

Нийт 217 хэргийн түдгэлзүүлсэн үндэслэл	Хуулийн зүйл	Түдгэлзүүлсэн хэргийн тоо	Түдгэлзүүлсэн нийт хэрэгт эзлэх хувь
	31.14.1	2	0.9
	31.14.2	210	96.8
	31.14.2	3	1.4
	Хуучин хуулиар	2	0.9

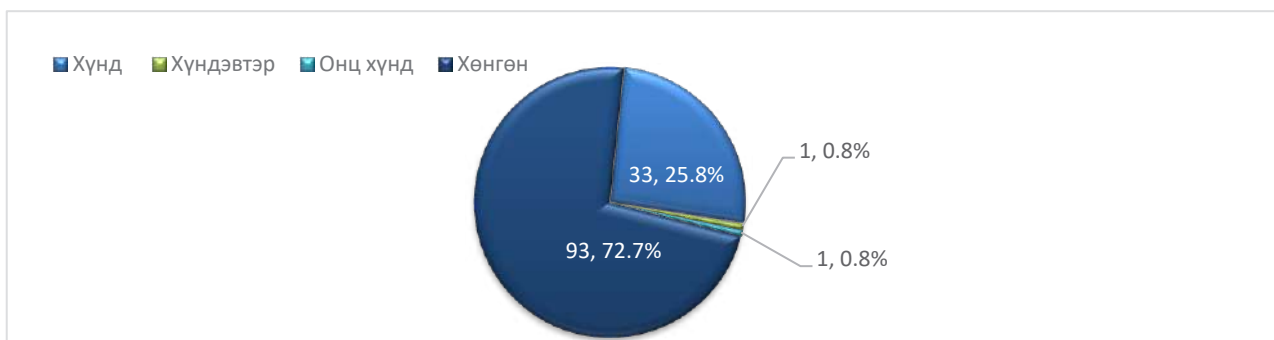
Хүснэгт 4.Түдгэлзүүлснээс сэргээсэн хэргийн шийдвэрлэлт

Түдгэлзүүлснээс сэргээн шалгасан 99	Шийдвэрлэсэн	Дахин түдгэлзүүлсэн	Ажиллагаанд
	76	10	13
	76.8	10.1	13.1

Үлдэгдэл түдгэлзүүлсэн хэрэг

2024 онд урьд оны дугаартай 106, тухайн оны дугаартай 22, нийт 128 түдгэлзүүлсэн хэргийн үлдэгдэлтэй байна.

График 10. Үлдэгдэл түдгэлзүүлсэн эрүүгийн хэргийн ангилал

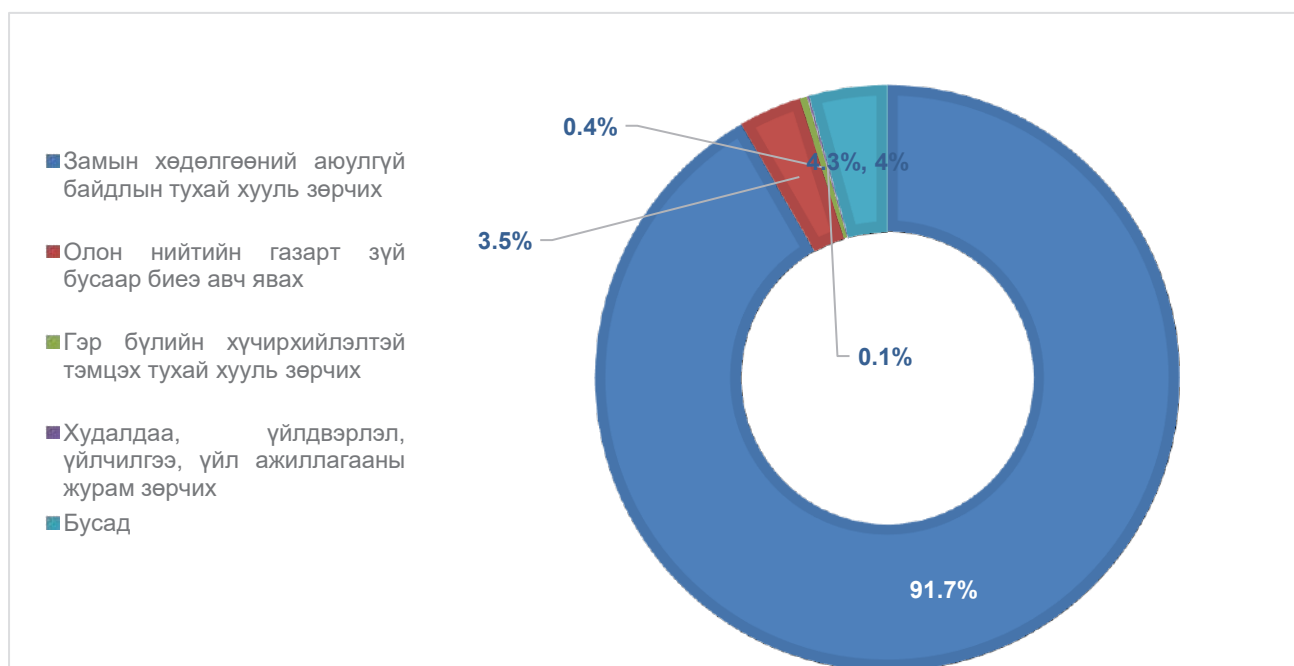
Үлдэгдэл түдгэлзүүлсэн хэргийн хүчиндэх 5 (3.9%), мал хулгайлах 1 (0.8%), дээрэмдэх 7 (5.5%), хулгайлах 34 (26.5%), хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг 25 (19.5%), залилах 33 (25.8%), бусад төрлийн 23 (18.0%) гэмт хэрэг тус тус эзэлж байна.

5.Зөрчил шалган шийдвэрлэлт

Цагдаагийн байгууллага нийт 3.379.414 зөрчил шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 165.000 буюу 5.1%, 3.370.393 зөрчлийг шийдвэрлэсэн нь 160.782 буюу 5.0%-иар тус тус өссөн байна.

Нийт бүртгэгдсэн зөрчлийн 3098319 буюу 91.7%-ийг Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль зөрчих, 117589 буюу 3.5%-ийг Олон нийтийн газар биеэ зүй бусаар авч явах, 12392 буюу 0.4%-ийг Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль зөрчих, 2735 буюу 0.1%-ийг Худалдаа, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллагааны журам зөрчих, 148379 буюу 4.3%-ийг бусад зөрчил эзэлж байна.

График 11. Бүртгэгдсэн зөрчлийн ангилал

Зөрчил гаргасан:

- 3.269.583 иргэн, 64585 хуулийн этгээдэд 82295661.0 төгрөгөөр торгох,

➤ 12181 хүнийг баривчлах,

➤ 20072 хүнийг торгож, тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрх хасах шийтгэл тус тус ногдуулсан нь өмнөх оны мөн үеэс иргэнийг торгосон шийтгэл 178830 буюу 5.8%-иар өссөн, хуулийн этгээдийг торгосон шийтгэл 2023 буюу 3.0%-иар, баривчилсан шийтгэл 6377 буюу 34.4%-иар, торгож, тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрх хасах шийтгэл 13620 буюу 40.0%-иар тус тус буурсан байна. Нийт ногдуулсан торгуулийн хэмжээ мөн 13513650.2 буюу 14.1%-иар буурсан байна.

Хүснэгт 5.Зөрчлийн шийдвэрлэлт

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага		Нийт зөрчил		Зөрчлийн шийдвэрлэлт			
					Нэг. Ердийн журмаар шийдвэрлэсэн			
					Торгосон			
					Нийт зөрчил	Хүн	Хуулийн этгээд	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/
			2023	2024				
		А	1	2	3	4	5	6
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	30292	19943	19956	18936	10	1177249.5
2		Говь-Алтай	25677	28398	28313	27619	5	892550.5
3		Завхан	29486	31185	31129	30454	3	1148086.0
4		Увс	32295	27535	27484	26557	7	1018149.0
5		Ховд	34226	25754	25772	24721	7	1073787.1
6	Хангайн бүс	Архангай	44742	37448	37362	36496	2	1405848.5
7		Баянхонгор	35386	30768	30690	29598	6	1211778.5
8		Булган	37953	40460	40435	39511	2	1368366.5
9		Орхон	47187	43446	43457	42092	11	1614430.0
10		Өвөрхангай	70331	62845	62569	61216	5	2106872.8
11	Төвийн бүс	Хөвсгөл	31290	23710	23429	22561		883384.8
12		Говьсүмбэр	27033	33974	34029	33617	10	1345531.5
13		Дархан-Уул	60551	57767	57731	55994	58	2147695.6
14		Дорноговь	35043	46662	46566	45181	48	2339843.0
15		Дундговь	22097	22699	22677	22184	10	1058248.5
16	Зүүн бүс	Өмнөговь	77946	72260	72007	70668	48	2347865.0
17		Сэлэнгэ	54577	54067	53994	52532	20	2282876.0
18		Төв	82087	84482	84383	82853		2867756.0
19		Дорнод	30605	32602	32278	31114	2	1126369.0
20		Сүхбаатар	23466	26210	25994	25259	14	1022211.0
21	Хангайн бүс	Хэнтий	33331	42775	42450	41464	5	1310393.5
22		Аймгуудын дүн	865601	844990	842705	820627	273	31749292.2
23		Баянгол	128129	32178	31788	31197	75	1560176.5
24		I хэлтэс	15651	14977	14724	14421	31	801576.5
25		II хэлтэс	20890	17201	17064	16776	44	758600.0
26	Хангайн бүс	Баянзүрх	175419	32923	32673	30384	269	2013750.0
27		I хэлтэс	11262	17191	17162	16129	138	1098185.0
28		II хэлтэс	8533	9513	9386	8722	115	541455.0
29		III хэлтэс	6490	6219	6125	5533	16	374110.0
30		Сүхбаатар	98715	27672	26990	26264	121	1355365.0
31	Хангайн бүс	I хэлтэс	9833	13552	13096	12776	115	884350.0
32		II хэлтэс	7130	14120	13894	13488	6	471015.0
33		Сонгинохайрхан	116288	51299	50637	49002	31	1400325.0
34		I хэлтэс	12209	18141	17817	17124	23	577390.0
35		II хэлтэс	9664	11680	11449	11015	5	367810.0
36	Хангайн бүс	III хэлтэс	13709	21478	21371	20863	3	455125.0
37		Хан-Уул	98986	17703	17183	16431	130	1066089.0
38		I хэлтэс	5761	6382	6080	5820	74	572395.0
39		II хэлтэс	11594	11319	11103	10611	56	493694.0
40		Чингэлтэй	113236	24101	23742	23134	33	1027085.0
41	Хангайн бүс	I хэлтэс	4186	6978	6784	6526	25	546670.0
42		II хэлтэс	8535	17118	16953	16605	8	479585.0
43		Багануур	44441	36584	36527	36035	12	1230525.0
44		Багахангай	25228	21489	21480	21355		813720.0
45		Налайх	61457	51096	51005	50624	52	1299770.0
46	Хангайн бүс	Дүүргүүдийн дүн	861899	295045	292025	284426	723	11766805.5
47		НХЖХОНАБХА	127	11	11	11		210.0
48		ЗХБАлба	3	3	1	1		50.0
49		ДЦШтаб	5381	5057	5047	4969	16	201710.0

50	НЦУГ-ХЖХХХэлтэс		36132	14166	14166	14166		323426.5
51	ТЦА	ЗЦГ	1371940	2135143	2131481	2061622	62594	36521430.7
52		ИАТЦХ	31971	32872	32869	31924	939	601215.6
53		ТЗЦГ	29187	34360	34358	34309	36	737710.5
54	ЭкЦА		12173	17507	17506	17502	4	391050.0
55	ХТТГ			260	224	26		2760.0
56	Улсын дүн		3214414	3379414	3370393	3269583	64585	82295661.0
Зөрчлийн шийдвэрлэлт								
Хоёр.Зөрчлийн хэрэг нээсэн болон хялбаршуулсан журмаар шалгасан зөрчил								
Нийт зөрчил	Үүнээс:							
	Торгосон			Торгож, эрх хассан	Баривчилсан			
	Хүн	Хуулийн этгээд	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/					
7	8	9	10	11	12			
2229	1222	10	722894.5	562	447			
1267	490	3	334575.0	540	111			
1404	673	3	402830.0	431	168			
1803	825	7	518350.0	616	209			
2482	1449	7	566190.0	462	298			
1761	809	2	507650.0	597	202			
2534	1364	6	587975.0	389	408			
1778	829	2	350810.0	648	222			
3218	1864	11	722005.0	833	503			
3075	1446	5	744695.0	1,056	250			
1955	806		424920.0	638	211			
1060	703	10	275440.0	188	105			
3057	1284	58	857395.0	990	336			
3262	1781	48	1017470.0	928	275			
912	397	10	245495.0	335	120			
3619	2027	48	884515.0	1,076	139			
3843	2308	20	866505.2	810	470			
3128	1499		675505.0	1,015	226			
2366	878	2	471285.0	630	444			
1864	913	14	448480.0	448	195			
2358	1047	5	511970.0	658	315			
48975	24614	271	12136954.7	13850	5654			
6100	5120	74	981165.0		515			
3514	2958	31	512960.0		272			
2586	2162	43	468205.0		243			
9359	6822	267	1253965.0		2016			
3892	2832	136	681385.0		892			
3052	2261	115	354470.0		549			
2415	1729	16	218110.0		575			
4987	3579	121	927155.0		604			
1974	1198	115	650770.0		204			
3013	2381	6	276385.0		400			
9306	7009	31	869840.0		1603			
4494	3477	23	409175.0		670			
2717	2052	5	235000.0		429			
2095	1480	3	225665.0		504			
5710	4438	130	853290.0		620			
2813	2251	74	466390.0		184			
2895	2187	56	386900.0		436			
5773	4806	33	724195.0	2	572			
2560	2108	25	464980.0		232			
3211	2698	8	258415.0		340			
1547	998	12	411085.0	328	119			
324	190		63860.0	78	18			
1401	961	20	271690.0	199	81			
44507	33923	688	6356245.0	607	6148			
2								
280	192	16	66510.0	62				
36297	25351	19	6113831.8	5545	185			
52	43		13100.0	4				
179	163	1	18325.0	4	9			
97	92	4	13800.0					
259	25		2750.0		185			
130648	84403	999	24721516.5	20072	12181			

6.Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдал

6.1.Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн осол

Улсын хэмжээнд 2024 онд 133475 зам тээврийн осол бүртгэгдсэний 125046 буюу 93.6% нь Улаанбаатар хотод бүртгэгджээ.

Улсын хэмжээнд 2024 онд зам тээврийн ослын шинжтэй 133475 дуудлага хүлээн авч 30977 зам тээврийн ослыг бүртгэн шалгасан байна. Бүртгэгдсэн нийт зам тээврийн ослын 27264 буюу 88.0% нь эд материалын хохиролтой, 371 буюу 12.0% нь хүн гэмтсэн зам тээврийн осол байна. Өмнөх оны мөн үеэс хүн гэмтсэн осол нь 2.8%-иар, эд материалын хохиролтой зам тээврийн осол 26.0%-иар тус тус өсжээ. Тухайн онд тээврийн хэрэгсэл, автомашины өсөлт 12.4% байхад зам тээврийн ослын шинжтэй дуудлага, бүртгэгдсэн зам тээврийн осол 19.3%-иар өсжээ.

Улсын хэмжээнд 2023 онд зам тээврийн ослын шинжтэй 111839 дуудлага хүлээн авч байсан бол 2024 онд 133475 дуудлага хүлээн авчээ. Зам тээврийн ослын шинжтэй дуудлагын 93.6%-ийг нийслэл эзэлж байна.

Хүснэгт 6.Зам тээврийн ослын шинжтэй дуудлага

Он	Улсын хэмжээнд ирүүлсэн дуудлагын тоо	Нийслэлд ирүүлсэн дуудлагын тоо	Орон нутагт ирүүлсэн дуудлагын тоо
2023	111839	104632	7207
2024	133475	125046	8429
Өссөн хувь	19.3%	19.5%	17.0%
Өссөн нэгж	21636	20414	1222

Хүснэгт 7.Нийслэлд ирүүлсэн зам тээврийн ослын шинжтэй дуудлага

Нутаг дэвсгэр	Бүртгэгдсэн дуудлага	Бүртгэгдсэн зам тээврийн осол	Бүртгэгдсэн дуудлагын эзлэх хувь
Баянзүрх дүүрэг	32227	6502	25.7%
Баянгол дүүрэг	23146	4518	18.5%
Хан-Уул дүүрэг	21502	4685	17.2%
Сонгинохайрхан дүүрэг	20855	4677	16.6%
Сүхбаатар дүүрэг	16668	3552	13.3%
Чингэлтэй дүүрэг	10358	1832	8.2%
Налайх дүүрэг	207	207	0.2%
Багануур дүүрэг	63	63	0.05%
Багахангай дүүрэг	20	20	0.01%

Хүснэгт 8.Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн осол

Нутаг дэвсгэр	2024он	Өссөн тоо	Өссөн хувь
Улс	30977	5742	18.5%
Улаанбаатар хот	26056	5003	19.2%
Орон нутаг	4921	739	15.0%

Хүснэгт 9. Нийслэлд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын үзүүлэлт

Нутаг дэвсгэр	2024 он	Эзлэх хувь дүүргээр	Өссөн, буурсан тоо	Өссөн, буурсан хувь
Баянзүрх дүүрэг	6502	25.0%	1458	28.9%
Хан-Уул дүүрэг	4685	18.0%	887	23.3%
Сонгинохайрхан дүүрэг	4677	17.9%	205	4.6%
Баянгол дүүрэг	4518	17.3%	1334	41.9%
Сүхбаатар дүүрэг	3552	13.6%	492	16.1%
Чингэлтэй дүүрэг	1832	7.0%	556	43.5%
Налайх дүүрэг	207	1.1%	43	26.2%
Багануур дүүрэг	63		27	75.0%
Багахангай дүүрэг	20		1	5.2%

Дээрх хүснэгтээс үзэхэд Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын 25.0% нь Баянзүрх дүүрэг, 18.0% нь Хан-Уул дүүрэг, 17.9% нь Сонгинохайрхан дүүрэг, 17.3% нь Баянгол дүүрэг, 13.6% нь Сүхбаатар дүүрэг, 7.0% Чингэлтэй дүүрэг, 1.1% нь алслагдсан 3 дүүрэгт тус тус бүртгэгджээ.

Хүснэгт 10. Орон нутагт бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын үзүүлэлт

Нутаг дэвсгэр /аймаг/	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт
Төв	602	606	0.7
Өмнөговь	598	510	-14.7
Сэлэнгэ	422	501	18.7
Орхон	239	400	67.4
Хэнтий	353	334	-5.4
Ховд	203	300	47.8
Баянхонгор	128	247	93.0
Дорноговь	177	245	38.4
Булган	188	201	6.9
Дархан-Уул	190	196	3.2
Өвөрхангай	113	188	66.4
Дорнод	121	165	36.4
Сүхбаатар	164	157	-4.3
Баян-Өлгий	109	157	44.0
Хөвсгөл	129	140	8.5
Дундговь	114	123	7.9
Увс	93	112	20.4
Завхан	82	101	23.2
Архангай	59	96	62.7
Говьсүмбэр	51	79	54.9
Говь-Алтай	47	63	34.0

6.2.Бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын хэлбэр, улирал, сар, 7 хоног, цаг

Бүртгэгдсэн зам тээврийн ослыг:

- ❖ Эд материалын хохиролтой зам тээврийн осол
- ❖ Хүн гэмтсэн зам тээврийн осол гэж ангилан бүртгэлд авч байна.

Эд материалын хохиролтой зам тээврийн осол зам дээр тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнөөс үүдэн тээврийн хэрэгсэл болон замын байгууламж эвдэрч гэмтэх, ачаа болон бусад эд материалын хохирол учрах явдлыг авч үзэж байна.

Хүн гэмтсэн осол – зам дээр тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнөөс үүдэн хүний амь бие, эрүүл мэнд хохирох, тээврийн хэрэгсэл болон замын байгууламж эвдэрч гэмтэх, ачаа болон бусад эд материалын хохирол учрах явдлыг авч үзэж байна.

Хүн гэмтсэн осол нь улсын хэмжээнд 3713 бүртгэгдсэнээс нийслэлд 2570 бол орон нутагт 1143, эд материалын хохиролтой осол нь улсын хэмжээнд 27264 бүртгэгдсэн бол нийслэлд 23486, орон нутагт 3778 тус тус бүртгэгдсэн байна.

Хүснэгт 11.Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын үзүүлэлт

Зам тээврийн ослын ангилал	2023 он	2024 он	Өссөн, буурсан тоогоор	Өсөлт, бууралт хувиар
Эд материалын хохиролтой	21625	27264	5639	26.1
Хүн гэмтсэн	3610	3713	103	2.9

Эд материалын хохиролтой осол

Улсын хэмжээнд 30977 зам тээврийн осол бүртгэн шалгасны 88.0% нь эд материалын хохиролтой осол байхад 12.0% нь хүн гэмтсэн /хүний амь нас, эрүүл мэнд хохирсон/ зам тээврийн осол байна.

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын 15.9% нь орон нутагт бүртгэгдсэн, байх бөгөөд Төв, Орхон, Сэлэнгэ, Баянхонгор, Дорноговь аймагт зам тээврийн осол өсжээ.

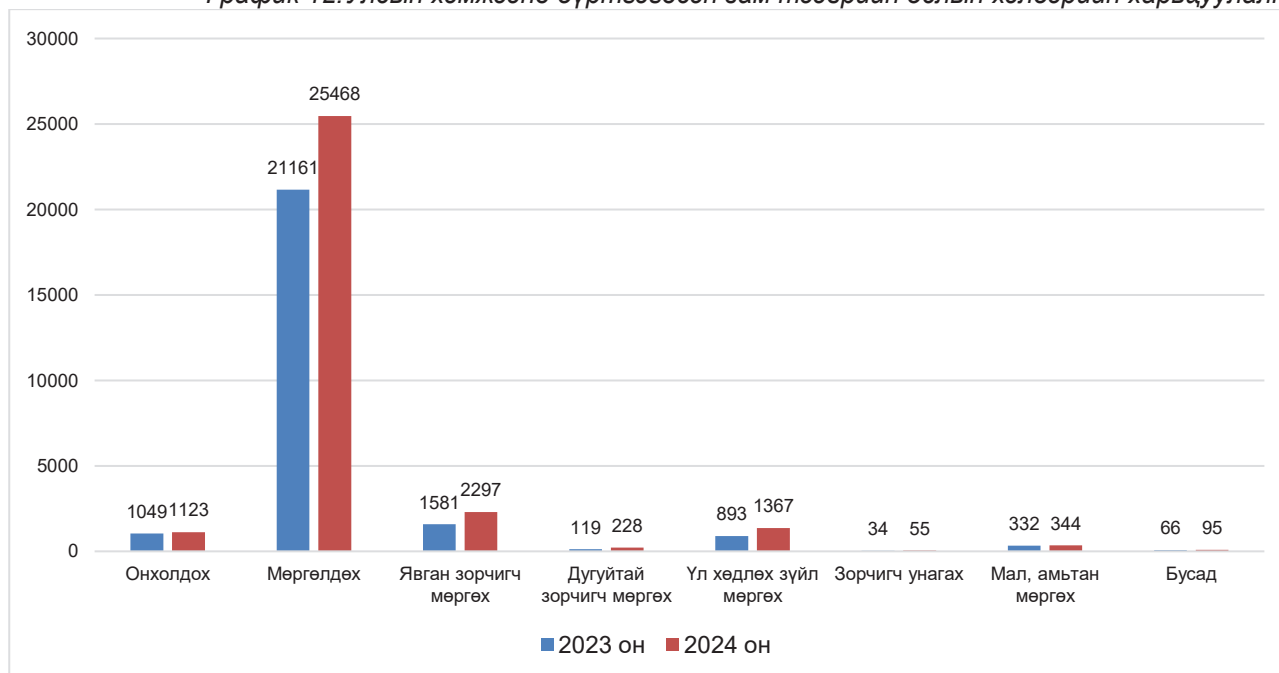
Хүснэгт 12.Бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын хэлбэр

№	Он	Шалгуур үзүүлэлт	Онхолдох	Мөргөлдөх	Явган зорчигч мөргөх	Дугуйтай зорчигч мөргөх	Үл хөдлөх зүйл мөргөх	Зорчигч унагах	Мал, амьтан мөргөх	Бусад
Улсын хэмжээнд										
1	2024	Тоо эзлэх/хувь	1123 3.6	25468 82.2	2297 7.4	228 0.7	1367 4.4	55 0.2	344 1.1	95 0.3
Улаанбаатар										
2	2024	Тоо эзлэх/хувь	110 9.8	22760 89.4	1812 78.9	197 86.4	1060 77.5	47 85.5	58 16.9	12 12.6
Орон нутаг										
3	2024	Тоо эзлэх/хувь	1013 90.2	2708 10.6	485 21.1	31 13.6	307 22.5	8 14.5	286 83.1	83 87.4

Улсын хэмжээнд явган зорчигч мөргөх хэлбэрээр гарсан зам тээврийн ослын 1812 буюу 78.9% нь нийслэлд бүртгэгдсэн.

Онхолдох хэлбэрээр бүртгэгдсэн 1123 ослын 1013 буюу 90.2% нь орон нутгийн замд гарсан байна.

График 12. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын хэлбэрийн харьцуулалт

Хүснэгт 13. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын үзүүлэлт

Төв, орон нутаг дэвсгэр /аймаг/	Онхолдох	Мөргөлдөх	Явган зорчигч мөргөх	Дугуйтай зорчигч мөргөх	Үл хөдлөх зүйл мөргөх	Зорчигч унагах	Мал, амьтан мөргөх	Бусад
Төв	122	343	27	1	23	0	79	11
Өмнөговь	150	320	1	0	29	0	7	3
Сэлэнгэ	75	292	29	4	33	1	61	6
Орхон	25	291	48	7	19	0	3	7
Хэнтий	67	174	24	1	39	0	22	7
Ховд	64	129	45	0	31	0	17	14
Баянхонгор	55	140	40	1	7	2	2	0
Дорноговь	49	151	16	0	16	0	2	11
Булган	41	112	13	0	9	0	25	1
Дархан-Уул	24	97	49	4	14	0	6	2
Өвөрхангай	29	122	13	1	5	0	17	1
Дорнод	36	63	47	3	8	1	5	2
Сүхбаатар	34	74	23	2	10	0	8	6
Баян-Өлгий	25	88	25	1	13	0	4	1
Хөвсгөл	30	69	25	0	13	1	0	2
Дундговь	48	49	9	1	5	0	9	2

Увс	30	41	17	2	17	0	4	1
Завхан	46	29	7	1	10	1	6	1
Архангай	34	44	14	0	1	0	2	1
Говьсүмбэр	10	55	3	1	4	0	3	3
Говь-Алтай	19	25	10	1	1	2	4	1
Орон нутаг	1013	2708	485	31	307	8	286	83
Баянгол	4	4037	302	40	129	4	1	1
Баянзүрх	14	5666	467	46	281	14	14	0
Сүхбаатар	8	3085	260	34	155	6	0	4
Сонгинохайрхан	34	4077	296	19	216	10	23	2
Хан-Уул	26	4192	254	39	157	7	9	1
Чингэлтэй	2	1503	206	15	95	6	2	3
Багануур	7	26	13	4	9	0	4	0
Багахангай	4	7	0	0	6	0	2	1
Налайх	11	167	14	0	12	0	3	0
Нийслэл	110	22760	1812	197	1060	47	58	12

Зам тээврийн осол гарсан улирал

Зам тээврийн ослын 7676 буюу 24.8% нь өвөл, 6652 буюу 21.5% нь хавар, 7417 буюу 23.9% нь зун, 9232 буюу 29.8% нь намар бүртгэгджээ. Өвлийн улиралд замын гадаргууд өөрчлөлт орох, халтиргаа гулгаанаас хамааралтай зам тээврийн ослын дуудлага өсдөг учир тухайн улиралд бүртгэгдсэн осол их байна. Хүний амь нас хохирсон осол зун болон намрын улиралд их бүртгэгдсэн нь жолоочийн бэлтгэгдсэн байдал, жолоочид харшлах эм бэлдмэлийн талаарх ойлголт, тухайн улиралд аялал зугаалга, хичээл сургалтын шилжилт хөдөлгөөн хийдэгтэй нягт холбоотой байхад өвлийн улиралд ослын гэмтэл, бэртэл ихэнх хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 14.Бүртгэгдсэн зам тээврийн осол гарсан, учирсан хохирол сараар

Сар	Улс	Хүний амь нас хохирсон осол	Амь нас хохирсон хүн
1 сар	2346	14	22
2 сар	2159	25	31
3 сар	2027	25	28
4 сар	2003	37	44
5 сар	2622	57	64
6 сар	2600	55	63
7 сар	2315	61	76
8 сар	2502	59	67
9 сар	2911	63	65
10 сар	3381	61	66
11 сар	2940	54	62
12 сар	3171	37	43

Хүний амь нас хохирсон ослын бүртгэлээс харахад 7-10 сард хүний амь нас хохирсон тохиолдол их байна.

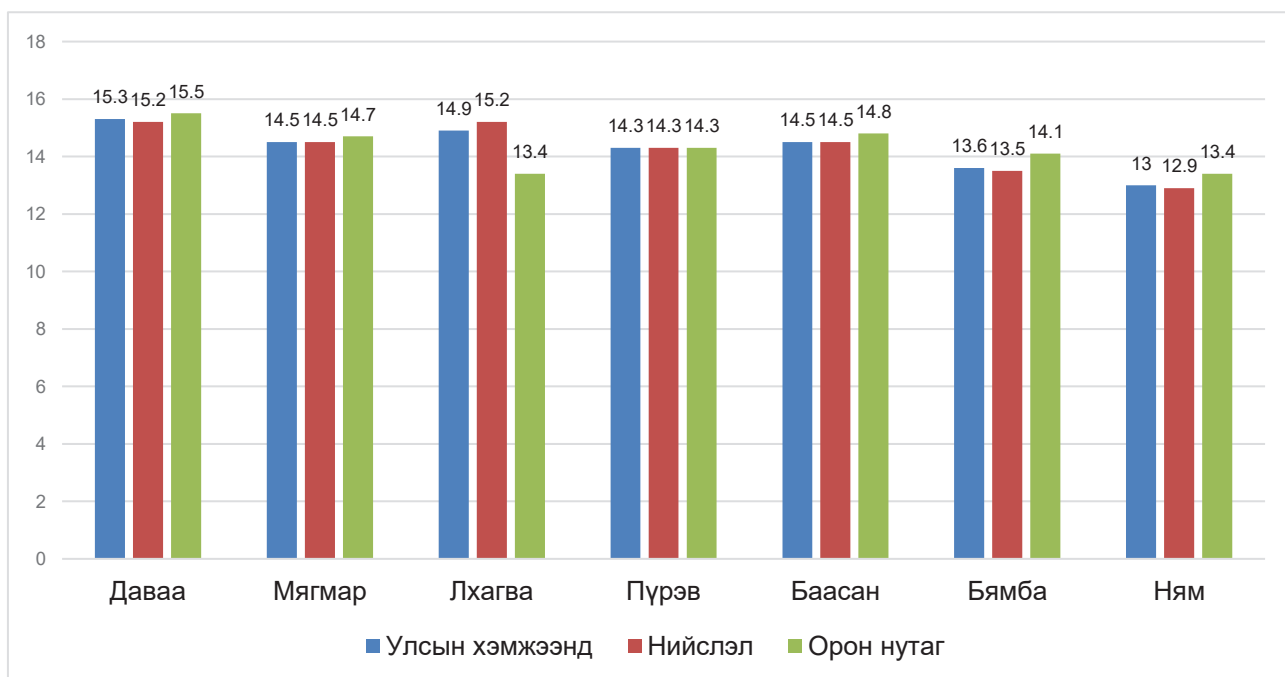
Зам тээврийн осол гарсан гараг, цагаар

Зам тээврийн ослын гаралт долоо хоногийн бүх өдрүүдэд жигд бүртгэгдсэн байна. Өнгөрсөн оны үзүүлэлттэй харьцуулахад Ням гарагт бүртгэгдсэн зам тээврийн осол өсөх хандлагатай байна.

Хүснэгт 15.Зам тээврийн осол бүртгэгдсэн гараг

№	Шалгуур үзүүлэлт	Даваа	Мягмар	Лхагва	Пүрэв	Баасан	Бямба	Ням
Улсын хэмжээнд								
1	Тоон үзүүлэлт	4731	4503	4607	4415	4499	4198	4024
	Эзлэх хувь	15.3	14.5	14.9	14.3	14.5	13.6	13.0
Нийслэл								
2	Тоон үзүүлэлт	3970	3779	3950	3713	3773	3506	3365
	Эзлэх хувь	15.2	14.5	15.2	14.3	14.5	13.5	12.9
Орон нутаг								
3	Тоон үзүүлэлт	761	724	657	702	726	692	659
	Эзлэх хувь	15.5	14.7	13.4	14.3	14.8	14.1	13.4

График 13.Зам тээврийн осол бүртгэгдсэн гараг

Зам тээврийн осол гарсан цаг хугацаа

Бүртгэгдсэн 30977 зам тээврийн осол гарсан цагийг бүлэглэн авч үзвэл:

- ❖ 07.00-12.00 цагт 8106 буюу 26.2%;
- ❖ 13.00-18.00 цагт 10004 буюу 32.3%;
- ❖ 19.00-00.00 цагт 9141 буюу 29.5%;
- ❖ 01.00-06.00 цагт 3726 буюу 12% нь бүртгэгджээ.

График 14.Хүний амь нас хохирсон зам тээврийн осол бүртгэгдсэн цаг хугацаа

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн 30977 зам тээврийн ослын 22851 буюу 73.7% нь өдөр, 8126 буюу 26.3% нь шөнийн цагт бүртгэгджээ.

Хүснэгт 16.Зам тээврийн осол бүртгэгдсэн цаг хугацаа

Зам тээврийн осол бүртгэгдсэн цаг	Улсын хэмжээнд	Улаанбаатарт	Орон нутагт
	Зам тээврийн ослын тоо		
07.00-12.00	8106	7164	942
13.00-18.00	10004	8379	1625
19.00-00.00	9141	7362	1779
01.00-06.00	3726	3151	575

Хүний амь нас хохирсон 548 зам тээврийн осол гарсан цагийн талаарх мэдээллийг нэгтгэн авч үзвэл 366 буюу 66.8% нь өдрийн цагт, 182 буюу 33.2% нь шөнийн цагуудад гарчээ.

Улсын хэмжээнд хүний амь нас хохирсон зам тээврийн ослыг цагаар нь авч үзэхэд:

- ❖ 07:00-12:00 цагт 107 буюу 19.5%,
- ❖ 13:00-18:00 цагт 151 буюу 27.6%,
- ❖ 19:00-00:00 цагт 183 буюу 33.4%,
- ❖ 01:00-06:00 цагт 107 буюу 19.5% нь тус тус бүртгэгджээ.

Улсын хэмжээнд 2024 онд бүртгэгдсэн зам тээврийн осолд зам орчны нөхцөл байдлын мэдээлэл тодорхой орсон 30977 зам тээврийн осолд дараах байдлаар зам орчны үзүүлэлтийг гарган харуулав.

Хүснэгт 17.Зам тээврийн осол гарсан зам, орчин, цаг агаарын байдал

№	Цаг агаарын нөхцөл байдал	Ослын тоо	Эзлэх хувь
1	Таатай үед	28599	92.32
2	Цастай	1379	4.45
3	Үүлэрхэг	459	1.48
4	Манантай	59	0.19
5	Шуургатай	128	0.41
6	Бороотой	353	1.14

Хүснэгт 18.Зам тээврийн осол гарсан зам, орчин, цаг агаарын байдал

№	Үзэгдэх орчин	Ослын тоо	Эзлэх хувь
1	Чөлөөтэй	22836	73.72
2	Хязгаарлагдмал	1196	3.86
3	Зорчих хэсэг гэрэлтүүлэггүй	1505	4.86
4	Зорчих хэсэг гэрэлтүүлэгтэй	5244	16.93
5	Хангалтгүй	195	0.63

Хүснэгт 19.Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

№	Замын гадаргуу	Ослын тоо	Эзлэх хувь
1	Хуурай	24100	77.8
2	Нойтон	2767	8.94
3	Мөстэй	4042	13.05
4	Бохирдсон	68	0.22

Хүснэгт 20.Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

№	Замын онцлог	Ослын тоо	Эзлэх хувь
1	Тэгш	22988	74.21
2	Хазгай	353	1.14
3	Шулуун	5371	17.34
4	Өгсүүр	810	2.61
5	Уруу	1267	4.09
6	Огцом эргэлттэй	187	0.6

Хүснэгт 21.Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

№	Замын ангилал	Ослын тоо	Эзлэх хувь
1	Ердийн	27631	82.2
2	Хорооллын	2639	8.52
3	Тууш	706	2.28
4	Хурдны	0	0

Хүснэгт 22.Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

№	Замын хучилт	Ослын тоо	Эзлэх хувь
1	Асфальт	28954	93.47
2	Цемент	211	0.66
3	Бетон	229	0.74
4	Сайжруулсан	406	1.31
5	Хөрсөн	926	2.99
6	Хайрган	251	0.81

Хүснэгт 23.Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

№	Замын хэсэг	Ослын тоо	Эзлэх хувь
1	Авто зам /Зорчих хэсэг/	23957	77.34
2	Явган зорчигчийн гарц	982	3.17
3	Автобусны буудал дээр	259	0.84
4	Төмөр замын гарам дээр	22	0.07

5	Гүүрэн дээр	141	0.46
6	Хонгил	35	0.11
7	Уулзвар	5581	18.02

Хүснэгт 24.Зам тээврийн осол гарсан замын нөхцөл байдал

№	Замын өргөн	Ослын тоо	Эзлэх хувь
1	3.5 м хүртэл	393	1.27
2	3.5-5.5 м	1286	4.15
3	5.5-7.0 м	3922	12.66
4	7.0-9.0 м	13301	42.94
5	9.0-12.0 м	8575	27.69
6	12.0-16.0 м	2524	8.15
7	16.0-20.0 м	685	2.21
8	20 м-с дээш	291	0.94

6.3.Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг болон зам тээврийн ослын улмаас учирсан хохирол

Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн байдал

Цагдаагийн байгууллагад 2024 онд бүх төрлийн 44673 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны үзүүлэлтээс 9099 гэмт хэрэг буюу 25.6%-иар өссөн тоон үзүүлэлттэй байна. Нийт гэмт хэргийн 32123 буюу 71.9% нь Улаанбаатарт, 12550 буюу 28.1% нь орон нутагт үйлдэгдсэн байна.

Хүснэгт 25.Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг харьцуулалт

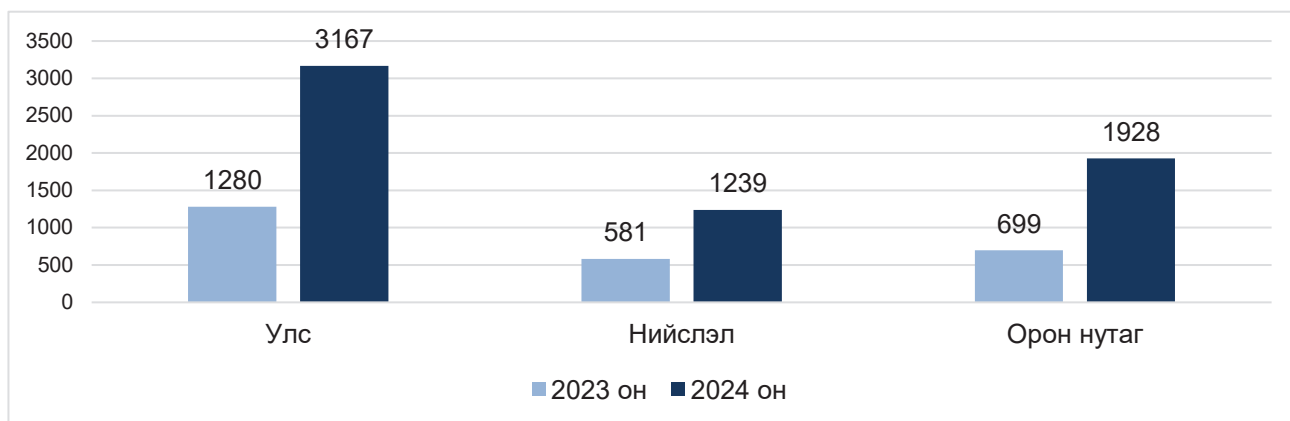
Он	Бүх төрлийн гэмт хэрэг			Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, Тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг		
	Тоон үзүүлэлт					
	Улс	Улаанбаатар	Орон нутаг	Улс	Улаанбаатар	Орон нутаг
2023	35574	24978	10596	1280	581	699
2024	44673	32123	12550	3167	1239	1928

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн бүх төрлийн гэмт хэргийн 3167 буюу 7.1%-ийг хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг эзэлсэн нь өнгөрсөн оны үзүүлэлтээс 2.5 дахин өсжээ. Эдгээрээс үзэхэд энэ төрлийн гэмт хэрэг нь өнгөрсөн оны улсын хэмжээнд 2.5 дахин, орон нутагт 2.1 дахин, нийслэлд 2.8 дахин тус тус өссөн тоон үзүүлэлттэй байна.

График 15.Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг харьцуулалт

График 16. Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг харьцуулалт

Хүснэгт 26. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын нөхцөл байдал

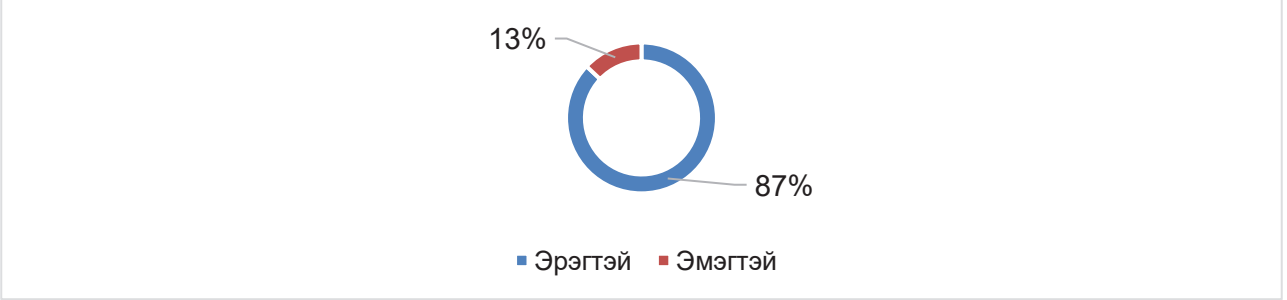
Аймаг, дүүрэг		Гарсан гэмт хэрэг			Амь эрсэдсэн хүн			Гэмтсэн хүн		
		2023 он	2024 он	Харьцуулалт	2023 он	2024 он	Харьцуулалт	2023 он	2024 он	Харьцуулалт
1	Архангай	24	74	3.1 дахин	16	16	0.0	23	29	26.1
2	Баян-Өлгий	9	58	6.4 дахин	4	13	3.2 дахин	7	20	2.9 дахин
3	Баянхонгор	26	77	3 дахин	7	12	71.4	21	23	9.5
4	Булган	25	71	2.8 дахин	8	15	87.5	20	19	-5.0
5	Говь-Алтай	12	76	6.3 дахин	6	8	33.3	10	12	20.0
6	Говьсүмбэр	10	54	5.4 дахин	5	6	20.0	5	21	4.2 дахин
7	Дархан-Уул	45	119	2.6 дахин	9	11	22.2	36	33	-8.3
8	Дорноговь	42	124	3 дахин	13	28	2.2 дахин	35	47	34.3
9	Дорнод	30	94	3.1 дахин	11	7	-36.4	26	31	19.2
10	Дундговь	28	47	67.9	9	3	-66.7	19	15	-21.1
11	Завхан	13	52	4 дахин	6	7	16.7	11	19	72.7
12	Орхон	34	97	2.9 дахин	2	6	3 дахин	33	30	-9.1
13	Өвөрхангай	36	158	4.4 дахин	9	20	2.2 дахин	30	32	6.7
14	Өмнөговь	63	141	2.2 дахин	17	21	23.5	49	39	-20.4
15	Сүхбаатар	30	83	2.8 дахин	8	5	-37.5	25	20	-20.0
16	Сэлэнгэ	40	113	2.8 дахин	20	23	15.0	31	44	41.9
17	Төв	91	155	70.3	40	39	-2.5	82	78	-4.9
18	Увс	18	62	3.4 дахин	8	8	0.0	11	10	-9.1
19	Ховд	37	88	2.4 дахин	13	8	-38.5	31	29	-6.5

МОНГОЛ УЛС ДАХЬ ГЭМТ ХЭРГИЙН ЦАГААН НОМ - 2024

20	Хөвсгөл	34	105	3.1 дахин	10	11	10.0	30	45	50.0
21	Хэнтий	52	80	53.8	34	9	-73.5	36	27	-25.0
Орон нутаг		699	1928	2.8 дахин	255	276	8.2	571	623	9.1
22	Баянгол	84	179	2.1 дахин	3	3	0.0	85	102	20.0
23	Баянзүрх	132	292	2.2 дахин	15	22	46.7	121	180	48.8
24	Сүхбаатар	81	155	91.4	6	6	0.0	74	106	43.2
25	Сонгинохайрхан	101	226	2.2 дахин	16	25	56.3	84	130	54.8
26	Хан-Уул	109	186	70.6	12	15	25.0	94	122	29.8
27	Чингэлтэй	49	152	3.1 дахин	3	8	2.7 дахин	45	71	57.8
28	Багануур	11	19	72.7	1	0	-1 дахин	10	4	-60.0
29	Багахангай	3	6	2 дахин	0	0	0	3	1	-3 дахин
30	Налайх	11	24	2.2 дахин	1	3	3 дахин	9	13	44.4
Нийслэл		581	1239	2.1 дахин	57	82	43.9	525	729	38.9
Улс		1280	3167	2.5 дахин	312	358	14.7	1096	1352	23.4

“Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг” 2024 онд 3167 бүртгэгдсэний 2186 буюу 69.0% нь хэрэг бүртгэлтийн хэрэг байсан бол 1775 хэрэгт мөрдөн байцаалтын хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан байна. Энэ төрлийн гэмт хэргийн илрүүлэлт 81.2% байгаа нь өнгөрсөн оны илрүүлэлтээс 3.5%-ийн өсөлттэй байна. 2024 онд бүртгэгдсэн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэргийн 3158 буюу 99.7% нь авто тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журам зөрчих гэмт хэрэг эзэлсэн байна.

График 17. Гэмт хэрэгт холбогдогчийн хүйс

Хүснэгт 27. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүмүүсийн насны байдал

Насны байдал	Холбогдогчийн тоо	Эзлэх хувь
14-15	7	0.3
16-17	15	0.6
18-24	289	10.6
25-29	374	13.8
30-34	544	20.0
35-39	464	17.1
40-44	384	14.1
45-49	245	9.0
50-54	148	5.4
55-59	116	4.3
60-64	79	2.9
65-69	33	1.2
70-с дээш	20	0.7

Гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан хүмүүсийн 44.4% нь 18-34 насны хүн эзэлж байна.

Хүснэгт 28. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүний нийгмийн байдал

Нийгмийн байдал	Холбогдогч	Эзлэх хувь
Төрийн алба хаагч	171	6.3
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	739	27.2
Хувийн хэвшлийн байгууллагад ажил эрхэлдэг	346	12.7
Төрийн бус байгууллагын ажилтан	53	1.9
Малчин	235	8.6
Ажил хөдөлмөр эрхэлдэггүй	1111	40.9
Оюутан	45	1.7
Сурагч	17	0.6
Сургууль завсардсан	1	0.0

Энэ төрлийн гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан хүмүүсийн 1111 буюу 40.9% нь тодорхой хөдөлмөр эрхэлдэггүй ба өмнө оны үзүүлэлттэй харьцуулан үзвэл: төрийн алба хаагч холбогдсон гэмт хэрэг 2.3 дахин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч 3 дахин, хувийн хэвшлийн байгууллагад ажил эрхэлдэг хүмүүс 2.2 дахин тус тус өсжээ.

Хүснэгт 29. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүний боловсролын байдал

Боловсрол	Холбогдогч	Эзлэх хувь
Бүрэн дунд	1560	57.4
Дээд	507	18.7
Бага	141	5.2
Бүрэн бус дунд	300	11.0
Тусгай мэргэжлийн дунд	138	5.1
Боловсрол эзэмшээгүй	72	2.6

Гэмт хэрэгт шалгагдсан хүмүүсийн боловсролын түвшний хувьд 57.4% нь бүрэн дунд боловсролтой байна.

Зам тээврийн осол, гэмт хэргийн улмаас амь нас, эрүүл мэндээр хохирсон хүн, учирсан хохирол

2024 онд зам тээврийн 30977 осолд 4493 хүн өртөж амь нас, эрүүл мэндээрээ хохирсон байна. Зам тээврийн осолд өртөж, хохирсон 4493 хүний 631 буюу 14.0% нь амь нас, 3862 буюу 86.0% нь гэмтэл, бэртэл авч эрүүл мэндээр хохирсон байна.

Хүснэгт 30. Зам тээврийн ослын улмаас учирсан хохирол

Өртсөн хүн			Амь эрсэдсэн хүн			Гэмтэж, бэртсэн хүн		
Улс	Нийслэл	Орон нутаг	Улс	Нийслэл	Орон нутаг	Улс	Нийслэл	Орон нутаг
4493	2946	1547	631	131	500	3862	2815	1047

Амь нас, эрүүл мэндээр хохирсон 4493 хүний 2946 буюу 65.6% нь нийслэлд, 1547 буюу 34.4% нь орон нутгийн замд бүртгэгдсэн ослын улмаас хохирсон байна. Зам тээврийн осолд өртөж хохирсон хүн нь өмнөх оны мөн үеэс 27.6%-иар өсжээ.

Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг 3167 гэмт хэргийн улмаас 1710 хүн хохирсны 358 буюу 20.9% нь амь эрсэдсэн, 1352 буюу 79.1% нь хүнд, хүндэвтэр хохирол учирсан.

Өртсөн хүн			Амь эрсэдсэн хүн			Гэмтэж, бэртсэн хүн		
Улс	Нийслэл	Орон нутаг	Улс	Нийслэл	Орон нутаг	Улс	Нийслэл	Орон нутаг
1710	811	899	358	82	276	1352	729	623

Улсын хэмжээнд бүх төрлийн 44673 гэмт хэргийн улмаас 991 хүн амь насаараа хохирсон нь өмнөх оны мөн үеэс 16.9%-иар өссөн харамсалтай тоон үзүүлэлттэй байна. Гэмт хэргийн улмаас амь нас хохирсон **991 хүний 358 буюу 36.1%** нь хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэргийн улмаас амь нас нь хохирчээ.

График 18. Нас барсан хүний тоон үзүүлэлт

Зам тээврийн ослын улмаас амь насаа алдсан хүн – Зам тээврийн ослын улмаас газар дээрээ болон хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын шатанд /эмчлэгдэж байх явцдаа/ нас барсан хүн буюу нийт нас баралтын тоон үзүүлэлтийг авч үзсэн.

Гэмт хэргийн улмаас амь насаа алдсан хүн– Цагдаагийн байгууллагын мэдээллийн нэгдсэн сангаас боловсруулан гаргасан үзүүлэлт буюу хохирогчийн өөрийн буруутай үйлдлээс шалтгаалж Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн холбогдох заалтаар хааж шийдвэрлэсэн хэргийг хасаж бусдын амь нас хохироож шүүхээр шийдвэрлэгдсэн хэргийн тоон үзүүлэлт юм.

Улсын хэмжээнд 2024 онд зам тээврийн 548 ослын улмаас 631 хүний амь нас хохирч, амь насаа алдсан 631 хүний 500 буюу 79.2% нь орон нутгийн замд, 131 буюу 20.8% нь нийслэлд бүртгэгдсэн зам тээврийн осол байна.

Улсын хэмжээнд хүний амь нас хохирсон ослын 548 тохиолдол бүртгэгдэж, 631 хүний амь нас хохирсон байна. Хүний амь нас хохирсон 148 гэмт хэргийг ЭХХШТХ-ийн холбогдох зүйл заалтаар хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон /ЦЕГ-ын статистик/ мэдээнд нас барсан хүн 358 гэсэн тоон үзүүлэлтээр тусгагдсан.

Зам тээврийн ослын улмаас амь насаа алдсан хүний тоон үзүүлэлтийг өнгөрсөн онтой харьцуулахад улсын хэмжээнд 14.5%, орон нутагт 11.1%, нийслэлийн хэмжээнд 29.7%-иар тус тус өссөн байна.

Хүснэгт 32.Зам тээврийн ослын улмаас хүний амь нас хохирсон тохиолдол

№	Аймаг, дүүрэг	Зам тээврийн ослын улмаас амь нас хохирсон хүн			Гэмт хэргийн улмаас амь нас хохирсон хүн		
		2023 он	2024 он	Харьцуулалт	2023 он	2024 он	Харьцуулалт
1	Архангай	25	30	20.0	16	16	0
2	Баян-Өлгий	9	19	2.1 дахин	4	13	3.3 дахин
3	Баянхонгор	22	28	27.3	7	12	71.4
4	Булган	17	18	5.9	8	15	87.5
5	Говь-Алтай	11	18	63.6	6	8	33.3
6	Говьсүмбэр	7	12	71.4	5	6	20.0
7	Дархан-Уул	11	14	27.3	9	11	22.2
8	Дорноговь	28	34	21.4	13	28	2.2 дахин
9	Дорнод	21	19	-9.5	11	7	-36.4
10	Дундговь	14	8	-42.9	9	3	-66.7
11	Завхан	11	22	2 дахин	6	7	16.7
12	Орхон	5	5	0	2	6	3 дахин
13	Өвөрхангай	23	28	21.7	9	20	2.2 дахин
14	Өмнөговь	39	41	5.1	17	21	23.5
15	Сүхбаатар	16	18	12.5	8	5	-37.5
16	Сэлэнгэ	25	26	4.0	20	23	15.0
17	Төв	69	70	1.4	40	39	-2.5
18	Увс	19	16	-15.8	8	8	0
19	Ховд	21	17	-19.0	13	8	-38.5
20	Хөвсгөл	18	27	50.0	10	11	10.0
21	Хэнтий	39	30	-23.1	34	9	-73.5
Орон нутаг		450	500	11.1	255	276	8.2
22	Баянгол	7	4	-42.9	3	3	0
23	Баянзүрх	20	33	65.0	15	22	46.7
24	Сүхбаатар	13	14	7.7	6	6	0
25	Сонгинохайрхан	29	44	51.7	16	25	56.3
26	Хан-Уул	21	18	-14.3	12	15	25.0
27	Чингэлтэй	4	11	2.8 дахин	3	8	71.4
28	Багануур	2	2	0	1	0	0
29	Багахангай	0	1	0	0	0	0
30	Налайх	5	4	-20.0	1	3	3 дахин
Нийслэл		101	131	29.7	57	82	43.9
УЛС		551	631	14.5	312	358	14.7

Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэргийн улмаас улсын хэмжээнд 358 хүн амь насаа алдаж, 1352 хүн гэмтсэн үзүүлэлтийг

өнгөрсөн оны үзүүлэлттэй харьцуулахад амь насаа алдсан хүний тоо 14.7%, гэмтсэн хүн 23.4%-иар тус тус өссөн.

Цагдаагийн байгууллагад бүртгэгдсэн бүх төрлийн гэмт хэргийн улмаас улсын хэмжээнд 10603 хүн гэмтсэний дотор 1352 буюу 12.8% нь хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн статистик үзүүлэлт гарчээ.

Зам тээврийн ослын улмаас гэмтсэн хүн – Зам тээврийн осолд өртөж их бага, тодорхой хэмжээгээр гэмтэл, бэртэл авсан /зөөлөн эдийн гэмтэл, шарх авсан, шалбарсан, зулгарсан гэх мэт/ хүнийг багтаасан тоон үзүүлэлт юм.

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн хүн – Зам тээврийн ослын улмаас биед авсан гэмтлийн зэрэг нь шүүх эмнэлгийн магадалгаагаар хүндэвтэр, хүнд зэрэг тогтоогдон эрүүгийн хэрэг үүсгэн шалгасан хэргийн улмаас гэмтсэн хүний тоон үзүүлэлт юм.

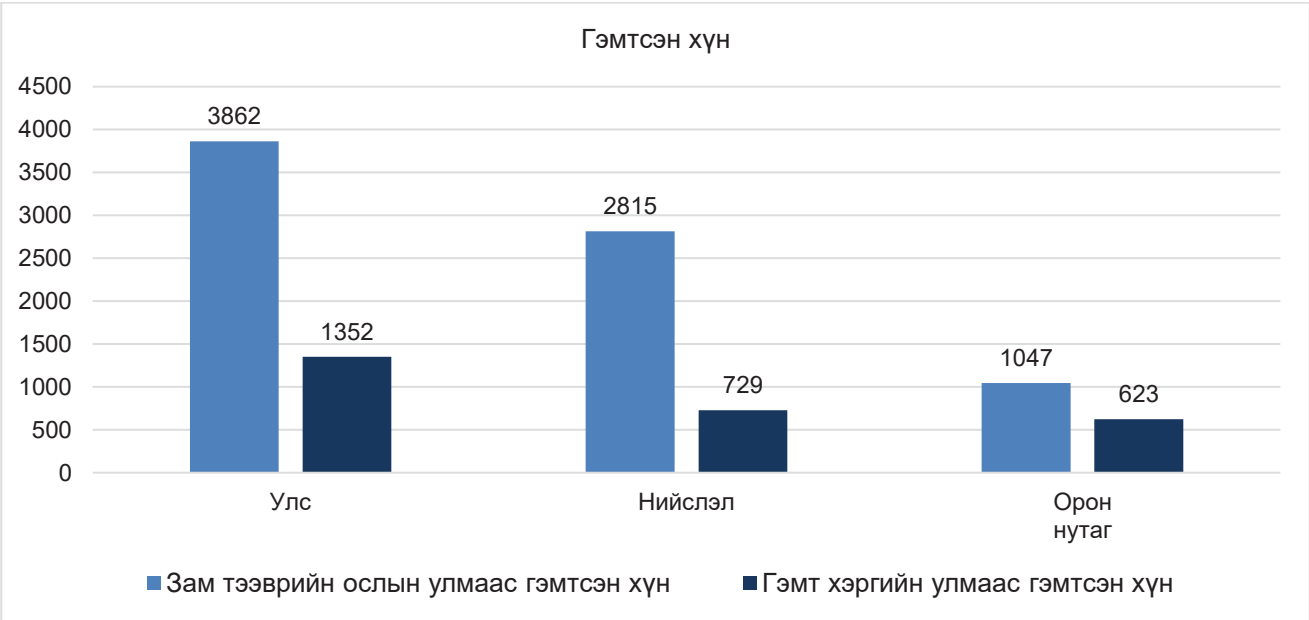
Улсын хэмжээнд зам тээврийн ослын улмаас 3862 хүн гэмтсэн нь өнгөрсөн оны үзүүлэлтээс 30.0%, хүнд, хүндэвтэр гэмтсэн хүн 23.4%-иар тус тус өссөн.

Хүснэгт 33. Гэмтсэн хүний тоон үзүүлэлт

Гэмтсэн хүн	Улс	Нийслэл	Орон нутаг
Зам тээврийн ослын улмаас гэмтсэн хүн	3862	2815	1047
Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн хүн	1352	729	623

Нийт 3862 хүний эрүүл мэндэд хохирол учирснаас 1352 буюу 35.0% хүний эрүүл мэндэд хүнд, хүндэвтэр хохирол учирчээ.

График 19. Гэмтсэн хүний тоон үзүүлэлт (бүс нутгаар)

Хүснэгт 34.Зам тээврийн ослын улмаас гэмтсэн тохиолдол аймаг, дүүрэг

№	Аймаг, дүүрэг	Зам тээврийн ослын улмаас гэмтсэн хүн			Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн хүн		
		2023 он	2024 он	Харьцуулалт	2023 он	2024 он	Харьцуулалт
1	Архангай	45	54	20.0	23	29	26.1
2	Баян-Өлгий	20	39	95.0	7	20	3.0д
3	Баянхонгор	52	55	5.8	21	23	9.5
4	Булган	30	42	40.0	20	19	-5.0
5	Говь-Алтай	14	24	71.4	10	12	20.0
6	Говьсүмбэр	24	33	37.5	5	21	4.0д
7	Дархан-Уул	85	46	-45.9	36	33	-8.3
8	Дорноговь	61	70	14.8	35	47	34.3
9	Дорнод	56	39	-30.4	26	31	19.2
10	Дундговь	59	40	-32.2	19	15	-21.1
11	Завхан	39	53	35.9	11	19	72.7
12	Орхон	69	62	-10.1	33	30	-9.1
13	Өвөрхангай	40	34	-15.0	30	32	6.7
14	Өмнөговь	50	42	-16.0	49	39	-20.4
15	Сүхбаатар	48	28	-41.7	25	20	-20.0
16	Сэлэнгэ	85	72	-15.3	31	44	41.9
17	Төв	150	130	-13.3	82	78	-4.9
18	Увс	48	50	4.2	11	10	-9.1
19	Ховд	38	44	15.8	31	29	-6.5
20	Хөвсгөл	72	53	-26.4	30	45	50.0
21	Хэнтий	79	37	-53.2	36	27	-25.0
Орон нутаг		1164	1047	-10.1	571	623	9.1
22	Баянгол	275	427	55.3	85	102	20.0
23	Баянзүрх	451	680	50.8	121	180	48.8
24	Сүхбаатар	272	448	64.7	74	106	43.2
25	Сонгинохайрхан	331	454	37.2	84	130	54.8
26	Хан-Уул	320	478	49.4	94	122	29.8
27	Чингэлтэй	194	268	38.1	45	71	57.8
28	Багануур	27	16	-40.7	10	4	-60.0
29	Багахангай	5	7	40.0	3	1	-66.7
30	Налайх	20	37	85.0	9	13	44.4
Нийслэл		1895	2815	48.5	525	729	38.9
УЛС		3059	3862	26.3	1096	1352	23.4

Зураг 1.Зам тээврийн осолд өртөж хохирсон хүмүүсийн насны байдал

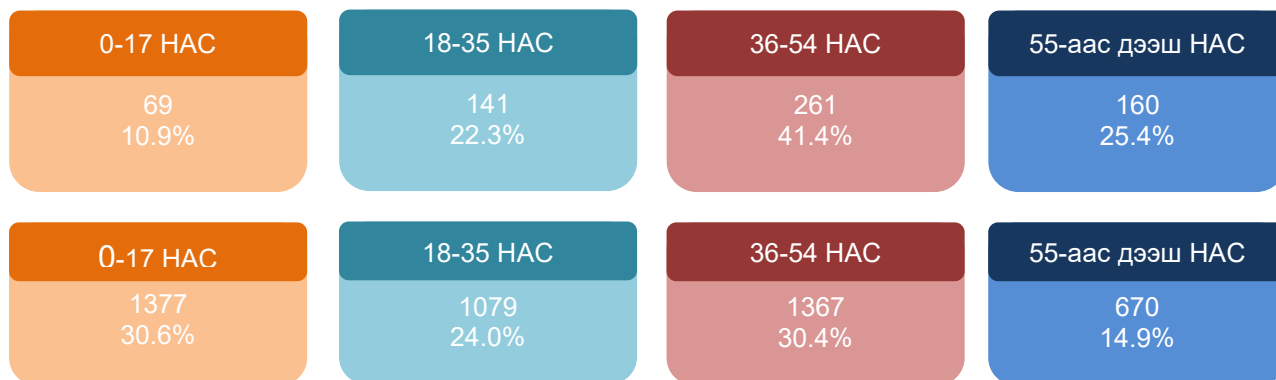

График 20.Гэмт хэрэгт өртөн гэмтэж хохирсон хүмүүсийн хүйс

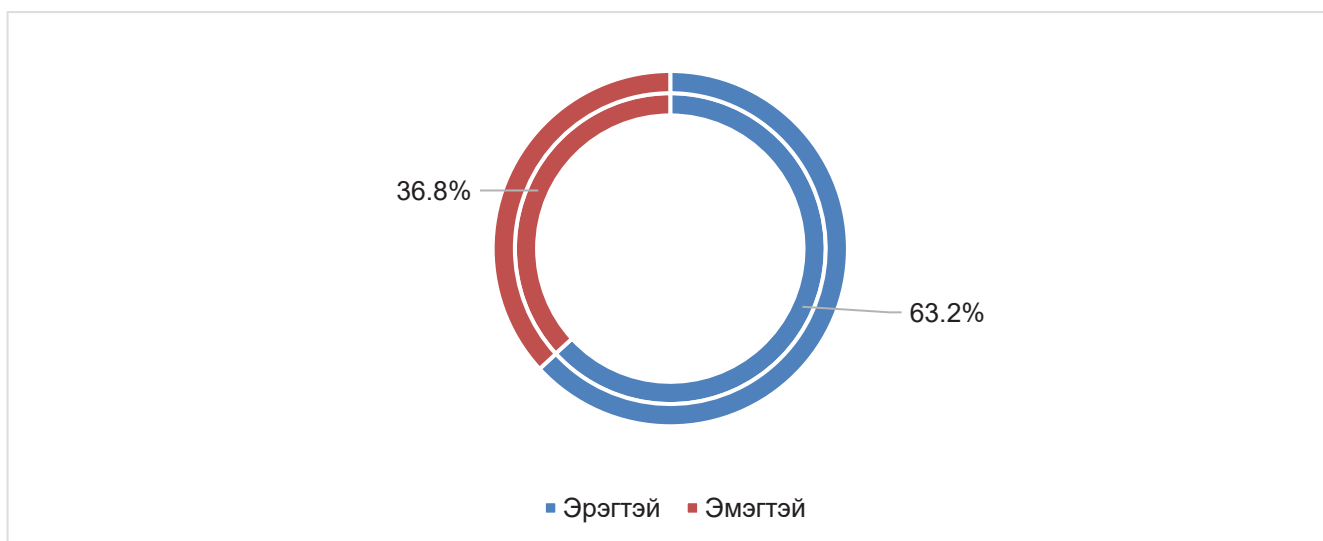
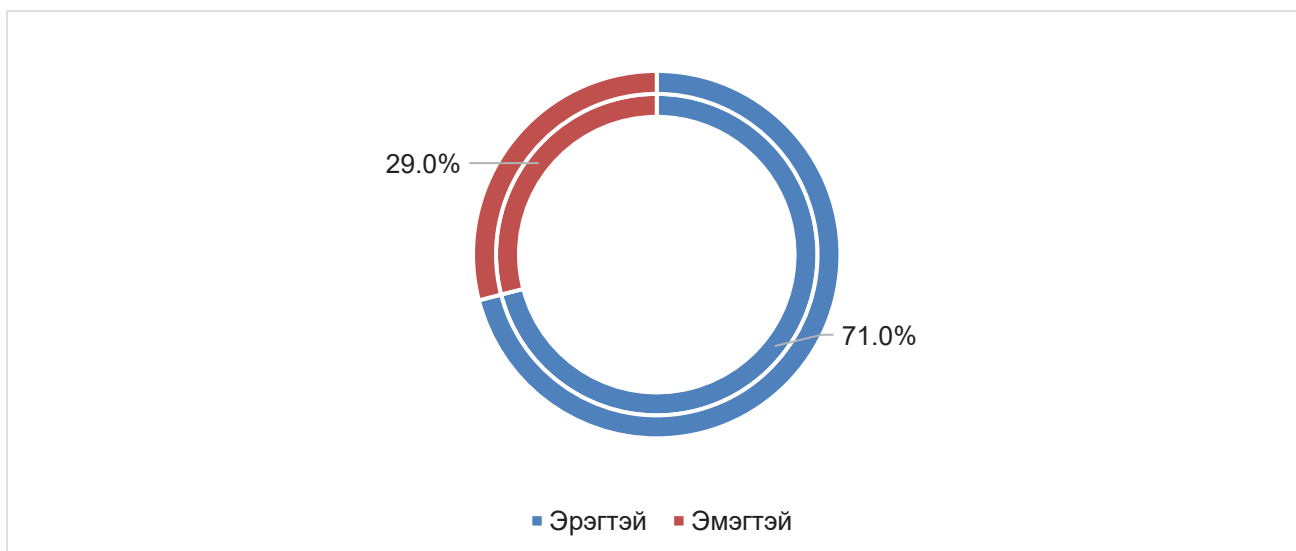
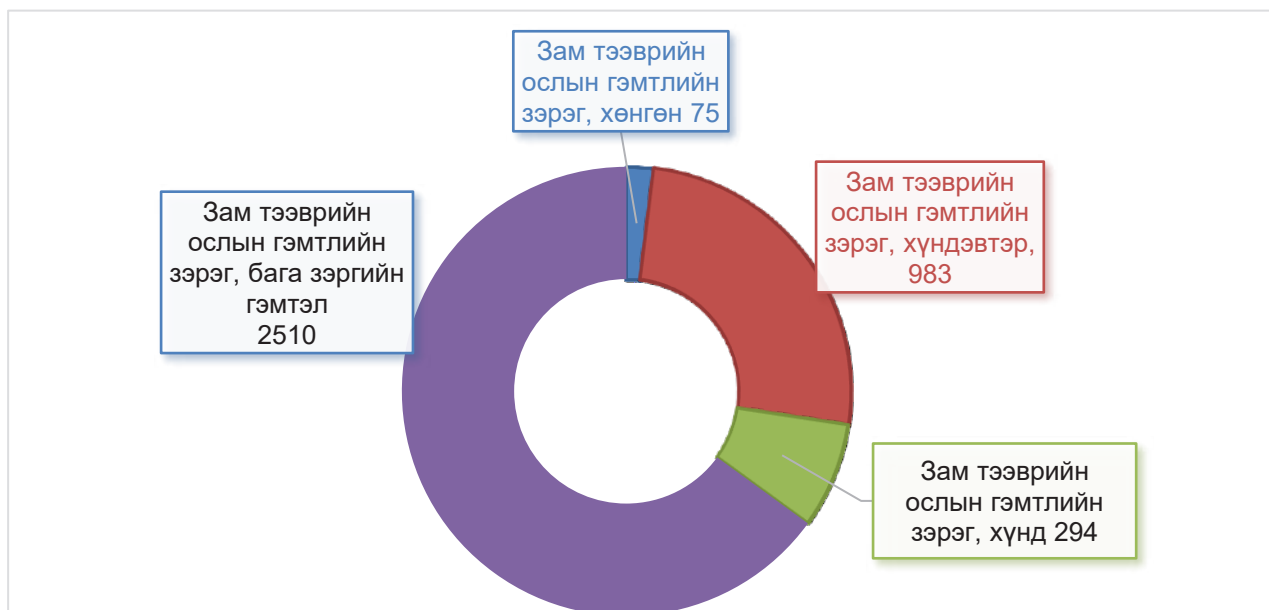

График 21.Гэмт хэрэгт өртөн амь нас хохирсон хүмүүсийн хүйс

Нас, хүйсийн үзүүлэлтээс дүгнэхэд 36-54 насны эрэгтэй хүмүүс зам тээврийн осолд өртөж, амь нас, эрүүл мэндээр хохирох нь их байна.

График 22.Зам тээврийн ослын улмаас гэмтсэн хүний гэмтлийн зэрэг

Улсын хэмжээнд зам тээврийн ослын улмаас гэмтсэн 3862 хүний гэмтлийн зэрэг:

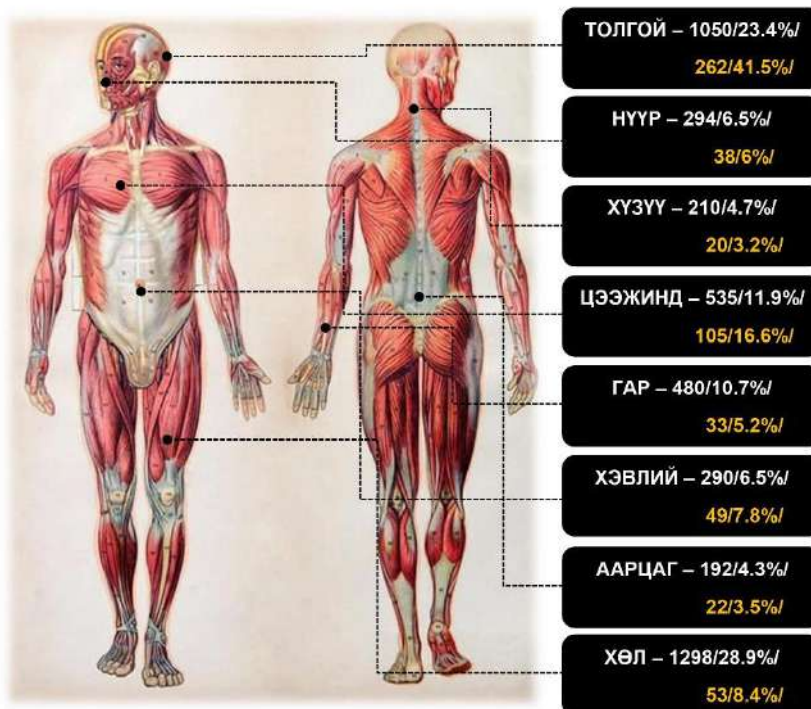
- Гэмтлийн зэрэг тогтоогдоогүй /Бага зэрэг гэмтэл авсан/ 2510 буюу 65.0%
- Хөнгөн гэмтэл 75 буюу 1.9%,
- **Хүндэвтэр гэмтэл** 983 буюу 25.5 %,
- Хүнд гэмтэл 294 буюу 7.6% нь байна.

Зам тээврийн ослын улмаас гэмтсэн хүний 65.0% нь зөөлөн эдийн гэмтэл, бэртэл, шалбарсан, зулгарсан зэрэг амь насанд аюул багатай гэмтэл авсан байна.

Зураг 2.Ослын улмаас хохирогчийн биед учирсан гэмтлийн байдал

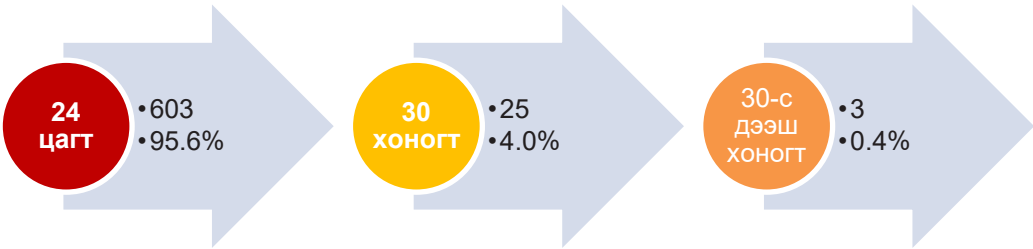
Зам тээврийн ослын үед амь насаа алдсан болон хүнд зэргийн гэмтэл авсан хөдөлгөөнд оролцогчдын дийлэнх хувь нь толгой, цээж, аарцаг нуруундаа гэмтэл авсан бол хөнгөн зэргийн гэмтэл авч хохирсон хүмүүс хүзүү, хөл, гар, тулгуур эрхтний гэмтэл, бэртэл авдаг байна.

Амь нас хохирсон хүмүүсийн 41.5% нь толгойдоо /суурь ясны гэмтэл/, 16.6% нь цээжиндээ, 7.8% нь олон тооны хавсарсан гэмтлийн улмаас амь нас хохирсон байна.

Зам тээврийн ослын улмаас амь нас хохирсон 631 хүний 95.6% нь газар дээрээ болон 24 цагийн дотор, 4.4% нь 30 хоногт болон түүнээс дээш хоногт амь нас хохирсон байна.

Зураг 3.Зам тээврийн ослын улмаас амь нас хохирсон мэдээлэл

Зам тээврийн осолд өртөж амь нас хохирсон 631 хүний 6.3% нь осолд өртсөн даруйд эмнэлгийн анхны тусламж авсан бол 93.7% буюу 591 хүн нь анхны тусламж авч чадаагүй гэсэн мэдээлэл байна. Иймд эмнэлгийн анхны тусламжийн үйлчилгээ хангалтгүй байгааг харуулж байна. Эмнэлгийн үйлчилгээг сайжруулах, хүртээмжийг түргэн шуурхай болгосноор зам тээврийн осолд өртөж нас барах тохиолдол багасаж, эрдэнэт хүний алтан амь насыг аврах ач холбогдолтой.

Согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэсэн үед үйлдэгдсэн зам тээврийн осол, учирсан хохирол

Улсын хэмжээнд 2024 онд жолооч архи, согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэснээс зам тээврийн 1479 осол үйлдэгдэж, явган зорчигч согтуугаар замын хөдөлгөөнд оролцохдоо зам тээврийн осолд өртөж хохирсон осол 163 бүртгэгдсэн.

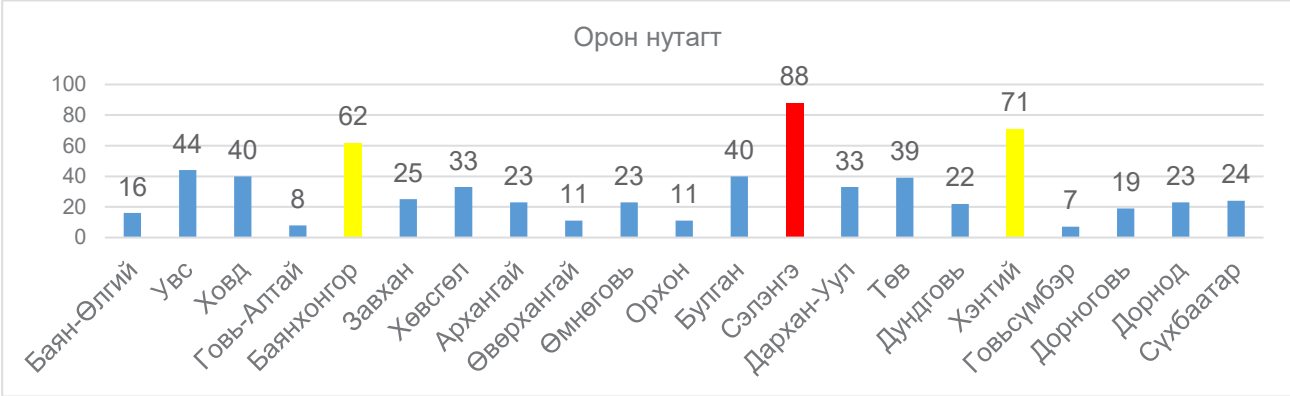
2024 онд бүртгэгдсэн нийт зам тээврийн осол буурсан ч согтуугаар үйлдэгдсэн зам тээврийн ослын гаралт 6.6%-иар өссөн.

Хүснэгт 35.Согтуугаар үйлдэгдсэн зам тээврийн ослын нөхцөл байдал

№	Зам тээврийн осол	Нийт осолд эзлэх хувь	Явган зорчигч согтуугаар замын хөдөлгөөнд оролцсон	Нийт осолд эзлэх хувь
УЛСЫН ХЭМЖЭЭНД				
1	1824	6.6	97	0.7
Улаанбаатар				
2	1162	4.8	79	0.7
Орон нутаг				
3	662	17.2	18	0.8

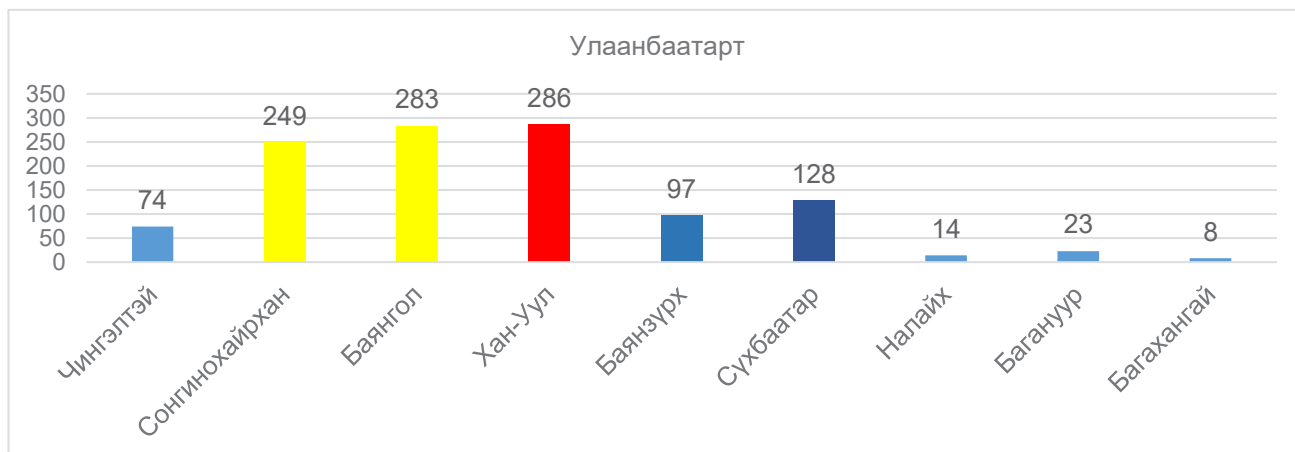
Согтуугаар үйлдсэн зам тээврийн ослын 1162 буюу 63.7% нь Улаанбаатарт, 662 буюу 36.3% нь орон нутагт бүртгэгдсэнээс гадна орон нутагт бүртгэгдсэн нийт ослын 4.5% нь согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэсэн үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодсоноос гарчээ.

График 23.Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын нөхцөл байдал

Орон нутагт Сэлэнгэ, Хэнтий, Баянхонгор аймагт согтуугаар үйлдэгдсэн зам тээврийн осол их бүртгэгдсэн.

График 24. Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын нөхцөл байдал

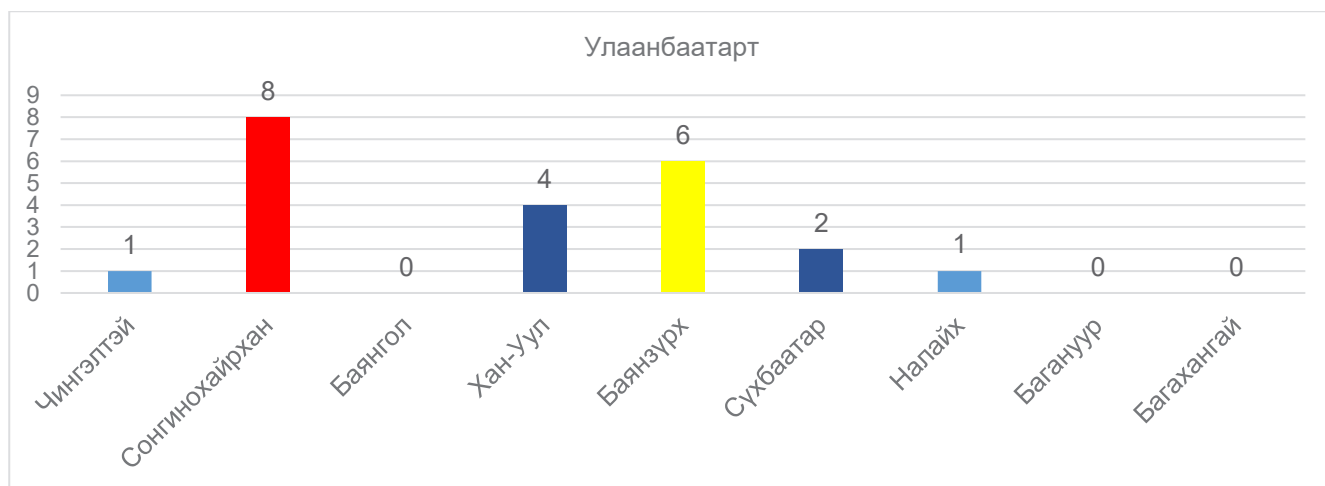
Нийслэлийн Хан-Уул, Баянгол, Сонгинохайрхан дүүрэгт согтуугаар үйлдэгдсэн зам тээврийн осол их бүртгэгдсэн байна.

Согтууруулах ундаа хэрэглэснээс 1824 зам тээврийн осол бүртгэгдэж, түүний улмаас 156 хүн амь эрсдэж, 233 хүн гэмтэл авч, иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад 2 тэрбум 279 сая төгрөгийн хохирол учирсан.

Өнгөрсөн оны үзүүлэлттэй харьцуулахад согтуугаар үйлдэгдсэн осол 68.6%-иар өссөн ч хүний амь нас хохирсон тохиолдол 10.2%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна.

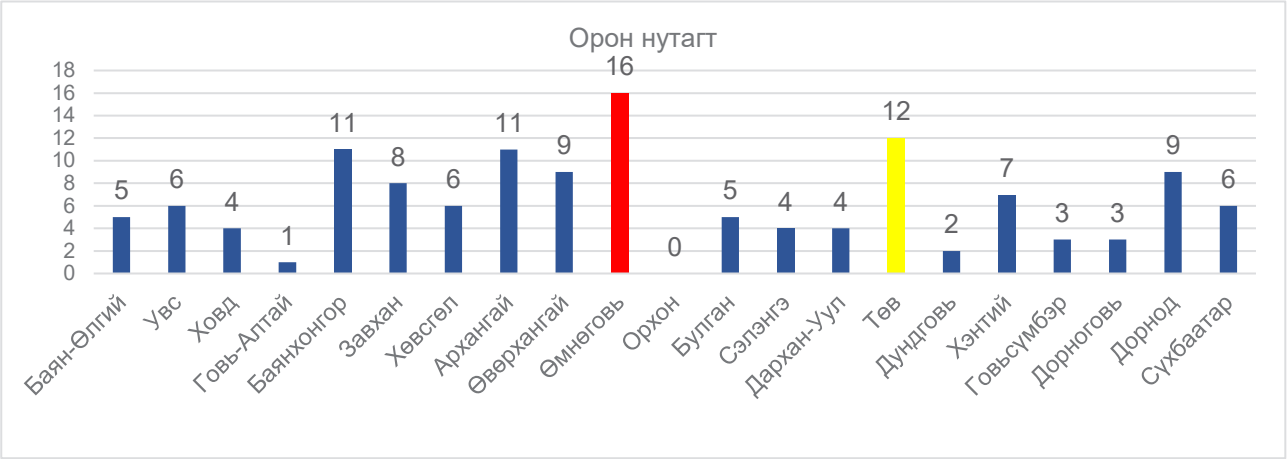
Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын улмаас хохирсон 389 хүний насны байдлыг авч үзвэл: 0-17 насны 32 хүн 8.7%, 18-35 насны 102 хүн 26.2%, 36-54 насны 190 хүн 48.8%, 55-аас дээш насны 63 хүн 16.2%-ийг эзэлж байна. Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын улмаас 117 эмэгтэй (30.1%), 272 эрэгтэй (69.9%) хүн амь нас, эрүүл мэндээрээ хохирчээ.

График 25. Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын улмаас хүний амь нас хохирсон байдал

Нийслэлийн замд согтуугаар үйлдсэн зам тээврийн ослын улмаас Сонгинохайрхан 8, Баянзүрх 6, Сүхбаатар 2, Чингэлтэй, Налайх дүүрэгт тус бүр 1 хүний амь нас хохирсон.

График 26. Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын улмаас хүний амь нас хохирсон байдал

Орон нутгийн замд согтуугаар үйлдсэн зам тээврийн ослын улмаас Өмнөговь аймагт 16, Төв аймагт 12, Архангай, Баянхонгор аймагт тус бүр 11 хүний амь нас хохирсон.

Хүснэгт 36. Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын улмаас учирсан хохирол

№	Насны байдал								Хүйсийн байдал			
	Нас барсан хүн				Гэмтсэн хүн				Нас барсан хүн		Гэмтсэн хүн	
	0-17 нас	18-35 нас	36-54 нас	55-аас дээш	0-17 нас	18-35 нас	36-54 нас	55-аас дээш	эмэгтэй	эрэгтэй	эмэгтэй	эрэгтэй
Улсын хэмжээнд												
1	7	41	82	26	27	61	108	37	29	127	88	145
Улаанбаатар												
2	0	12	8	4	13	30	39	13	7	17	42	53
Орон нутаг												
3	7	29	74	22	14	31	69	24	22	110	46	92

Согтуугаар үйлдэгдсэн зам тээврийн ослын улмаас амь нас, эрүүл мэндээрээ хохирсон хүний 38 нь явган зорчигч, 55 нь тээврийн хэрэгслээр зорчигч, 63 жолооч байна.

График 27. Хүний амь нас хохирсон ослын хэлбэр

График 28.Ослын тоо жил, сараар

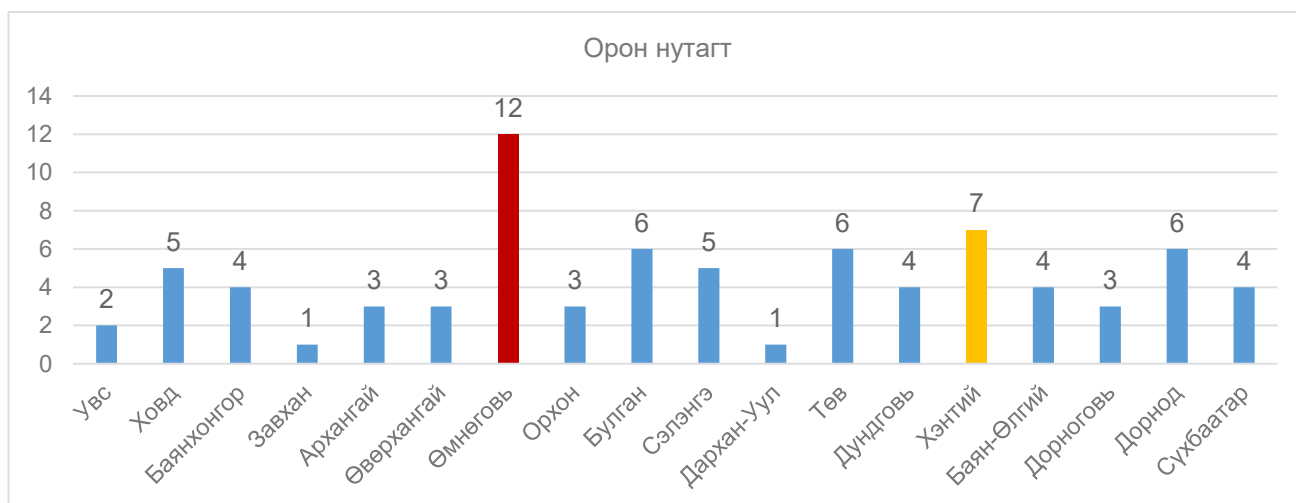
Согтуугаар үйлдэгдсэн ослын улмаас хүний амь нас хохирсон тохиолдол 6-10 сард их бүртгэгджээ.

Хүснэгт 37.Замын хөдөлгөөнд оролцож байсан хэлбэр

№	Амь насаа алдсан хүн			Гэмтсэн хүн		
	Явган зорчигч	Зорчигч	Жолооч	Явган зорчигч	Зорчигч	Жолооч
Улсын хэмжээнд						
1	38	55	63	58	114	61
Улаанбаатар						
2	12	6	6	44	26	25
Орон нутаг						
3	26	49	57	14	88	36

Согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодсоноос орон нутагт 79 хүн, нийслэлд 27 хүний амь нас хохирсон бол орон нутгийн замд бүртгэгдсэн ослын улмаас Өмнөговь аймаг болон Сонгинохайрхан дүүргийн нутаг дэвсгэрт хүний амь нас хохирсон осол их бүртгэгджээ. Согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодсоноос орон нутагт 79, нийслэлд 27 хүний амь нас хохирсон тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

График 29.Согтуугаар үйлдсэн ослын улмаас хүний амь нас хохирсон тохиолдол

Согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үед тээврийн хэрэгсэл жолоодох нь жолооч хурд хэтрүүлэх, гэрэл дохио болон өөдөөс ирэх саадыг анзаарахгүй, зогсоох арга хэмжээ авч чадахгүй, анхаарал төвлөрөхгүй байх зэргээр жолоочийн самбаачлах хугацаа болон өөрийгөө хянах чадварт муугаар нөлөөлж, ноцтой зам тээврийн осол гарах үндэс болдог байна.

Согтууруулах ундаа нь автомашин жолоодож буй хүний оюун ухаан, жолоодох ур чадвар, самбаачлах хугацаа, оюун санаанд шууд нөлөөлдөг учраас согтолт их байх тусам эрсдэл нь өндөр байдаг байна.

Согтуугаар үйлдэгдсэн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд согтуугаар үйлдсэн гэмт хэрэг 2024 онд 1892 бүртгэгдсэнийг өмнөх оны үзүүлэлттэй харьцуулахад 7.3 дахин, орон нутагт 7.7 дахин, нийслэлд 9.9 дахин тус тус өссөн байна.

Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг өссөн нь 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэн Эрүүгийн хууль, Зөрчлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулиас шалтгаалан гэмт хэргийн гаралт бус тоо мэдээнд нөлөөлсөн.

Тухайлбал, Зөрчлийн тухай хуульд заасан зөрчлийн шинжтэй үйлдэл нь тус хуулийн нэмэлт, өөрчлөлтөөр гэмт хэргийн шинжийг агуулж, Эрүүгийн хуулийн 27.10 дугаар зүйлд заалт болон нэмэгдсэн.

Хүснэгт 38.Согтуугаар үйлдсэн гэмт хэргийн учирсан хохирол, тоон үзүүлэлт

№	Аймаг, дүүрэг	Гарсан Гэмт хэрэг			Нас барсан хүн			Гэмтсэн хүн		
		2023 он	2024 он	Харьцуулалт	2023 он	2024 он	Харьцуулалт	2023 он	2024 он	Харьцуулалт
1	Архангай	7	47	6.7 дахин	3	5	66.7	4	5	25.0
2	Баян-Өлгий	1	36	36 дахин		4		1	5	5 дахин
3	Баянхонгор	4	56	14 дахин	1	4		3	5	66.7
4	Булган	4	46	11.5 дахин	3	1	-66.7	1	5	5 дахин
5	Говь-Алтай	2	64	32 дахин		1		2	4	2 дахин
6	Говьсүмбэр	3	31	10.3 дахин	2			1	2	2 дахин
7	Дархан-Уул	5	81	16.2 дахин	2	4		3	2	-33.3
8	Дорноговь	11	79	7.2 дахин	5	2	-60.0	8	7	-12.5
9	Дорнод	11	65	5.9 дахин	5	2		7	6	-14.3
10	Дундговь	3	32	10.7 дахин	1	2		3	1	-66.7
11	Завхан	4	36	9 дахин	2	4	2 дахин	4	5	25.0
12	Орхон	10	65	6.5 дахин				10	4	-60.0
13	Өвөрхангай	10	126	12.6 дахин	4	4	0.0	9	12	33.3
14	Өмнөговь	17	105	6.2 дахин	7	8	14.3	15	12	-20.0
15	Сүхбаатар	8	68	8.5 дахин	2	2	0.0	7	7	0.0
16	Сэлэнгэ	12	69	5.8 дахин	5	4	-20.0	12	9	-25.0
17	Төв	12	76	6.3 дахин	3	6	2 дахин	10	12	20.0
18	Увс	6	52	8.7 дахин	3	3	0.0	3	5	66.7
19	Ховд	15	57	3.8 дахин	7	3	-57.1	14	7	-50.0
20	Хөвсгөл	11	79	7.2 дахин	2	4	2 дахин	10	12	20.0
21	Хэнтий	16	58	3.6 дахин	14	2	-85.7	15	11	-26.7

Орон нутаг	1164	172	1328	7.7 дахин	71	65	-8.5	142	138
22 Баянгол	7	90	12.9 дахин				9	14	55.6
23 Баянзүрх	8	120	15 дахин	3	4	33.3	6	20	3.3 дахин
24 Сүхбаатар	5	65	13 дахин				5	15	3 дахин
25 Сонгинохайрхан	19	102	5.4 дахин	5	3	-40.0	14	18	28.6
26 Хан-Уул	10	72	7.2 дахин	2	3	-50.0	6	16	2.7 дахин
27 Чингэлтэй		87			2		0	9	
28 Багануур	4	16	4 дахин	1			3	1	-66.7
29 Багахангай		4							
30 Налайх	4	8	9.9 дахин				4	2	-50.0
Нийслэл		57	564	7.3 дахин	11	12	9.1	47	95
УЛС		229	1892	9 дахин	82	77	-6.1	189	233

Согтуугаар үйлдсэн гэмт хэрэг өссөн хэдий ч нас баралт 6.1% буурсан байна.

Согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэсэн үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодсон зөрчил

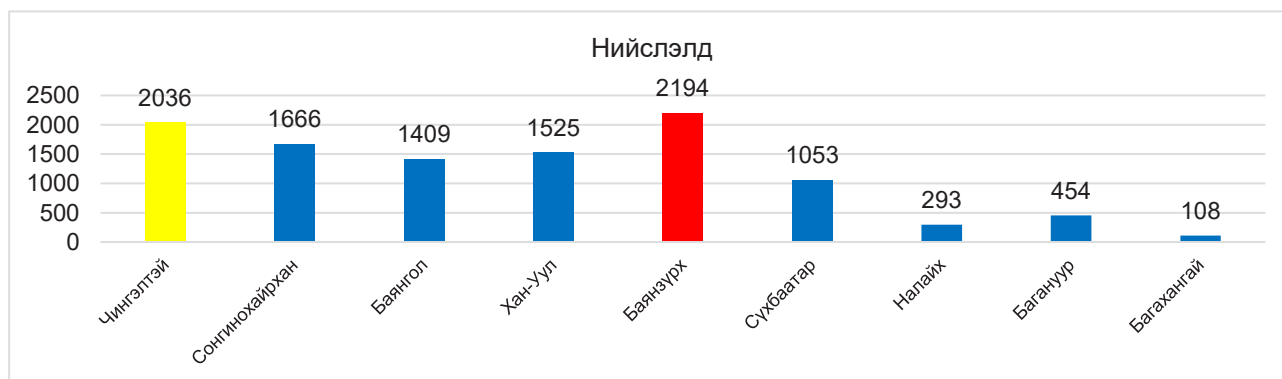
2024 онд улсын хэмжээнд согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэж замын хөдөлгөөнд оролцсон 28155 зөрчил илрүүлсэн байна. 10738 буюу 38.1% нийслэл хотод, 17414 буюу 61.9% нь орон нутгийн замд гарсан зөрчил байна.

Хүснэгт 39. Илрүүлсэн согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон зөрчил

№	Улс	Нийслэл	Орон нутаг
	Нийт		
1	43146	10738	13632
Эрхийн үнэмлэхтэй үедээ согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон			
2	22975	9343	13632
Эрхээ хасуулсан үедээ согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон			
3	2150	652	1498
Эрхээ хасуулсан, үнэмлэхийн хугацаа дууссан үедээ согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон			
4	3030	743	2287
2023 онд буурсан байдал			
5	-1343	-769	-544

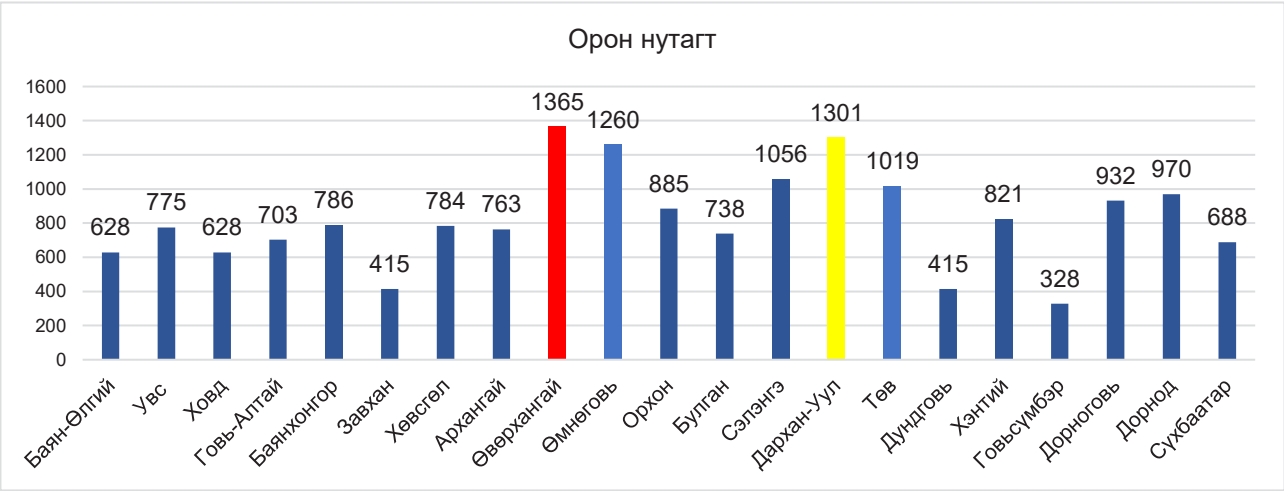
Тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийн үнэмлэхгүй үедээ согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон 7 хүүхэд бүртгэгдсэн байна.

График 30. Согтуурсан үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодсон зөрчил (нийслэлд)

Баянзүрх, Чингэлтэй дүүргийн нутаг дэвсгэрт зөрчлийн илрүүлэлт бусад дүүргээс их байна.

График 31.Согтуурсан үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодсон зөрчил (орон нутагт)

Орон нутагт Дархан-Уул, Өвөрхангай, Өмнөговь аймагт зөрчлийн илрүүлэлт бусад аймгаас их байна.

Хүснэгт 40.Зөрчилд авсан захиргааны арга хэмжээ

Он	Эрх хассан			Баривчилсан		
	Улс	Нийслэл	Орон нутаг	Улс	Нийслэл	Орон нутаг
2024	20072	6222	13850	5152	2374	2775
2023	33691	17487	16204	8303	2409	5894
Харьцуулалт	-40.4	-64.4	-14.5	-38	-1.5	-52.9

Хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол

Улсын хэмжээнд 2024 онд хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол 1230 бүргэгдсэний 842 буюу 68.5% нь нийслэлд, 388 буюу 31.5% нь орон нутагт бүртгэгдсэн байна.

Хүснэгт 41.Хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол

Хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол	Нийт хохирсон хүүхэд	Амь эрсэдсэн хүн, хүүхэд	Гэмтсэн хүүхэд
	Улсын хэмжээнд		
1230	1377	69	1308
	Улаанбаатар		
842	927	11	916
	Орон нутаг		
388	450	58	392

Эндээс үзэхэд өнгөрсөн онтой харьцуулахад улсын хэмжээнд 45.4%, нийслэлд 78.0%, орон нутаг 4.0%-иар тус тус өссөн.

График 32.Хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол (нийслэлд)

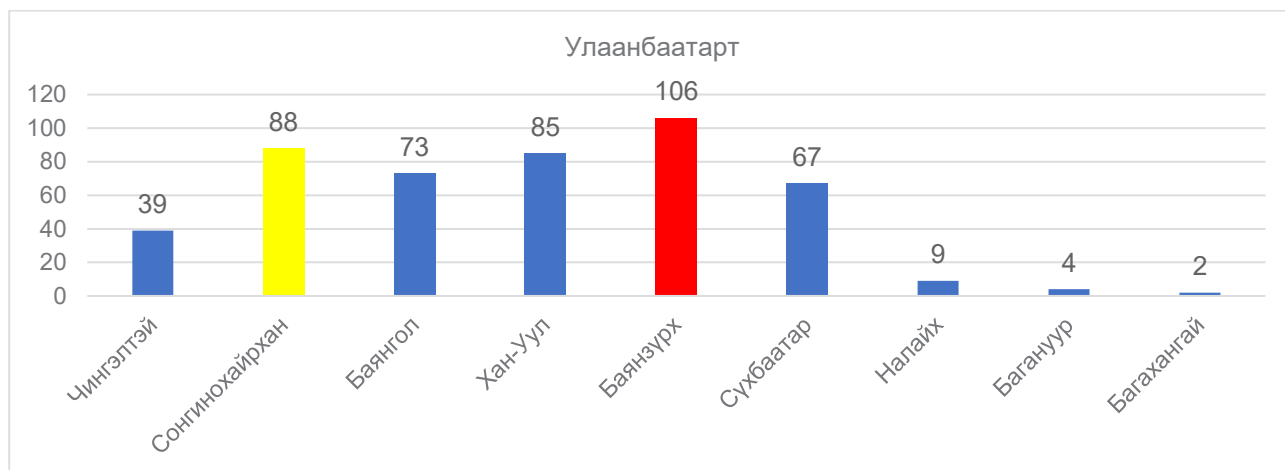
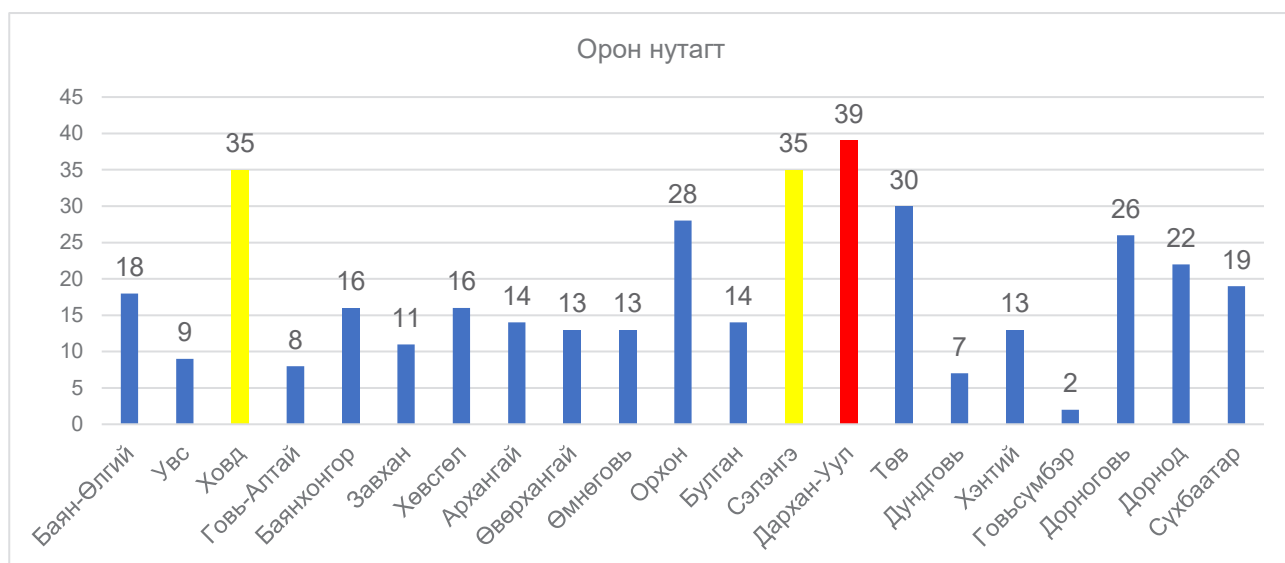

График 33.Хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол (орон нутагт)

Зам тээврийн ослын улмаас амь нас хохирсон, гэмтсэн хүүхэд

Зам тээврийн ослын улмаас 69 хүүхэд амь нас хохирсон, 1308 хүүхэд гэмтсэн, 239 хүүхэд хүнд, хүндэвтэр гэмтэл авсан байна.

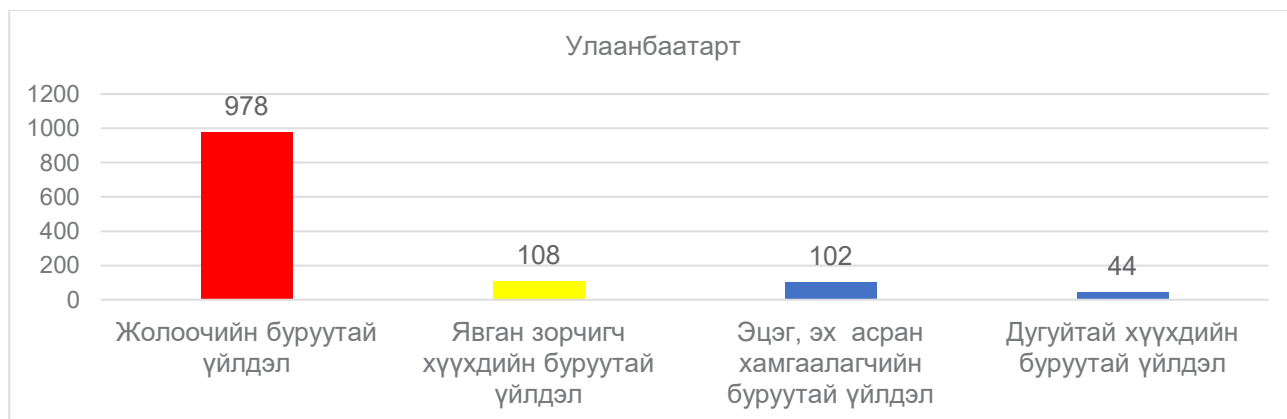
Хүснэгт 42.Хүүхэд өртсөн зам тээврийн ослын гэмтэл

№	Аймаг, дүүрэг	Нас барсан хүүхэд			Гэмтсэн хүүхэд		
		2023 он	2024 он	Харьцуулалт	2023 он	2024 он	Харьцуулалт
1	Архангай	4	3	-25	17	17	0
2	Баян-Өлгий	1	8	8 дахин	8	13	62.5
3	Баянхонгор	1	3	3 дахин	16	13	-18.8
4	Булган	1	4	4 дахин	17	15	-11.8
5	Говь-Алтай	1	5	5 дахин	6	3	-50
6	Говьсүмбэр	0	0	0	5	2	-60
7	Дархан-Уул	0	1	0	37	40	8.1

8	Дорноговь	2	5	2.5 дахин	20	27	35
9	Дорнод	1	1	0	19	24	26.3
10	Дундговь	1	0	0	9	8	-11.1
11	Завхан	3	1	66.7	13	13	
12	Орхон	0	0	0	27	29	7.4
13	Өвөрхангай	2	2	0	13	15	15.4
14	Өмнөговь	1	3	3 дахин	15	11	-26.7
15	Сүхбаатар	6	2	-66.7	23	18	-21.7
16	Сэлэнгэ	2	4	2 дахин	23	35	52.2
17	Төв	8	3	-62.5	24	33	37.5
18	Увс	2	2	0	26	7	-73.1
19	Ховд	3	1	-66.7	29	37	27.6
20	Хөвсгөл	3	6	2 дахин	14	17	21.4
21	Хэнтий	8	4	-50	34	15	-55.9
Орон нутаг		1164	50	58	16	395	392
22	Баянгол				73	153	2.1 дахин
23	Баянзүрх		2		117	210	79.5
24	Сүхбаатар				71	129	81.7
25	Сонгинохайрхан	3	4	33.3	93	141	51.6
26	Хан-Уул		1		91	174	91.2
27	Чингэлтэй		2		44	90	2 дахин
28	Багануур		2		4	7	75.0
29	Багахангай				2		
30	Налайх				10	12	20.0
Нийслэл		1895	3	11	3.7 дахин	505	916
УЛС		3059	53	69	30.2	900	1308

Хүүхэд өртсөн зам тээврийн ослын шалтгаан

График 34.Осолд өртсөн хэлбэр

Хүснэгт 43.Зам тээврийн осолд өртсөн хүүхдийн нас

№	Насны байдал		
	0-7 нас	8-14 нас	15-17 нас
Улсын хэмжээнд			
1	377	598	402
Орон нутагт			
2	176	178	96
Нийслэлд			
3	201	420	306

Хүснэгт 44.Зам тээврийн осолд өртсөн хүүхдийн хөдөлгөөнд оролцож байсан хэлбэр

Үзүүлэлт	Явган зорчигч	Зорчигч	Дугуйгаар зорчигч	Бусад жолооч
Нийслэл				
Тоон үзүүлэлт	586	125	100	116
Орон нутаг				
Тоон үзүүлэлт	226	192	19	13
Улс				
Тоон үзүүлэлт	812	317	119	129

Улс, нийслэлийн хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын шалтгаан, нөхцөл

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн 30977 зам тээврийн ослын 30098 буюу 97.2% нь жолоочийн буруугаас, 759 буюу 2.5% нь явган зорчигчийн буруутай үйлдлээс, 120 буюу 0.4% нь замын нөхцөл, техникийн гэмтлээс шалтгаалсан гэж бүртгэгджээ.

Хүснэгт 45.Зам тээврийн ослын шалтгаан

Он	Харьяалал	Жолоочийн буруугаас	Замын нөхцөлөөс	Явган зорчигчийн буруугаас
2024	Улсын хэмжээнд			
	Нийт ослын тоо	30098	120	759
	Нийт осолд эзлэх хувь	97.2	0.4	2.5
	Улаанбаатарт			
	Нийт ослын тоо	25308	86	662
	Нийт осолд эзлэх хувь	84.1	71.6	87.2
	Орон нутагт			
	Нийт ослын тоо	4790	34	97
	Нийт осолд эзлэх хувь	15.9	28.3	12.8

Зам тээврийн осол гарсан шалтгааныг өнгөрсөн оны үзүүлэлттэй харьцуулахад: жолоочийн буруутай үйлдлээс шалтгаалсан осол өмнөх оноос 5524 (22.5%) нэгжээр, явган зорчигчийн буруутай үйлдлээс шалтгаалсан осол 184 (32.0%) нэгжээр, замын нөхцөл, техникийн гэмтлээс шалтгаалсан осол 14 (13.2%) нэгжээр тус тус өссөн байна.

Жолоочийн буруутай үйлдлээс шалтгаалсан зам тээврийн осол

Бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын шалтгааны 97.2% нь жолоочийн буруутай үйлдлээс үйлдэгдсэн тоон үзүүлэлттэй үр дүн гарсан байна.

Жолоочийн буруутай ослын шалтгаанаас:

- Хажуу хоорондын зай тохируулаагүйгээс (9919)
- Уулзвар гарц нэвтрэх журам зөрчсөн (3368)
- Эгнээ байр буруу эзэлсэн (2603)
- Ухрах үйлдэл буруу хийсэн (2202)

Хүснэгт 46.Жолоочийн буруутай үйлдлээс шалтгаалсан осол

Үзүүлэлт	Согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон	Хурд хэтрүүлсэн	Бүрэн бус тээврийн хэрэгсэл жолоодсон	Анхаарал болгоомжгүй	Зогсоох арга хэмжээ аваагүй	Уулзвар нэвтрэх	Гэрэл дохио	Эргэх үйлдэл	Зай тохируулаагүй	Гүйцэж түрүүлэх	Эсрэг урсгал	Эгнээ байр	Хүн ба тээвэрлэх журам зөрчсөн	Ухрах
Нийслэл														
Тоон үзүүлэлт	1824	1232	272	5092	1394	3368	208	532	9919	244	292	2603	56	1737
Орон нутаг														
Тоон үзүүлэлт	1162	932	45	4244	756	2901	169	397	9507	91	92	2411	40	2024
Улс														
Тоон үзүүлэлт	662	300	227	848	638	467	39	135	412	153	200	192	16	178

Нийслэлд бүртгэгдсэн 26056 зам тээврийн ослын 25308 буюу 97.1%, орон нутагт бүртгэгдсэн 4921 зам тээврийн ослын 4790 буюу 97.3% нь жолоочийн буруутай үйлдлээс шалтгаалсан байна.

Явган зорчигчийн буруутай үйлдлээс шалтгаалсан зам тээврийн осол

Явган зорчигчийн буруутай үйлдлээс шалтгаалсан зам тээврийн осол 759 бүртгэгдсэн нь нийт ослын 2.5 хувийг эзэлж байна. Явган зорчигчийн буруутай үйлдлээс шалтгаалсан ослын 662 буюу 87.2% нь нийслэлд, 97 буюу 12.8% нь орон нутагт бүртгэгдсэн.

Явган зорчигчийн буруутай үйлдлээс шалтгаалсан зам тээврийн ослын 61 буюу 8.0% нь явган хүний буруугаас 62 буюу 8.2% нь дугуйтай хүний буруугаас, 144 буюу 19.0% нь явган зорчигч явган хүний гарц гарамтай хэсгийн гарц гарамгүй хэсгээр зам хөндлөн гарсан, 176 буюу 23.2% нь явган зорчигч гарц гарамгүй хэсгээр зам хөндлөн гарсан, 72 буюу 9.5% нь ойртон ирсэн тээврийн хэрэгслийн урдуур гүйсэн, 97 буюу 12.8% нь явган зорчигч согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ замын хөдөлгөөнд оролцож, 147 буюу 19.4% нь сургуулийн өмнөх насны хүүхдийг харгалзах хүнгүйгээр замын хөдөлгөөнд оролцуулсан осол эзэлж байна.

Явган ба дугуйтай хүний буруутай үйлдлээс шалтгаалсан зам тээврийн осол

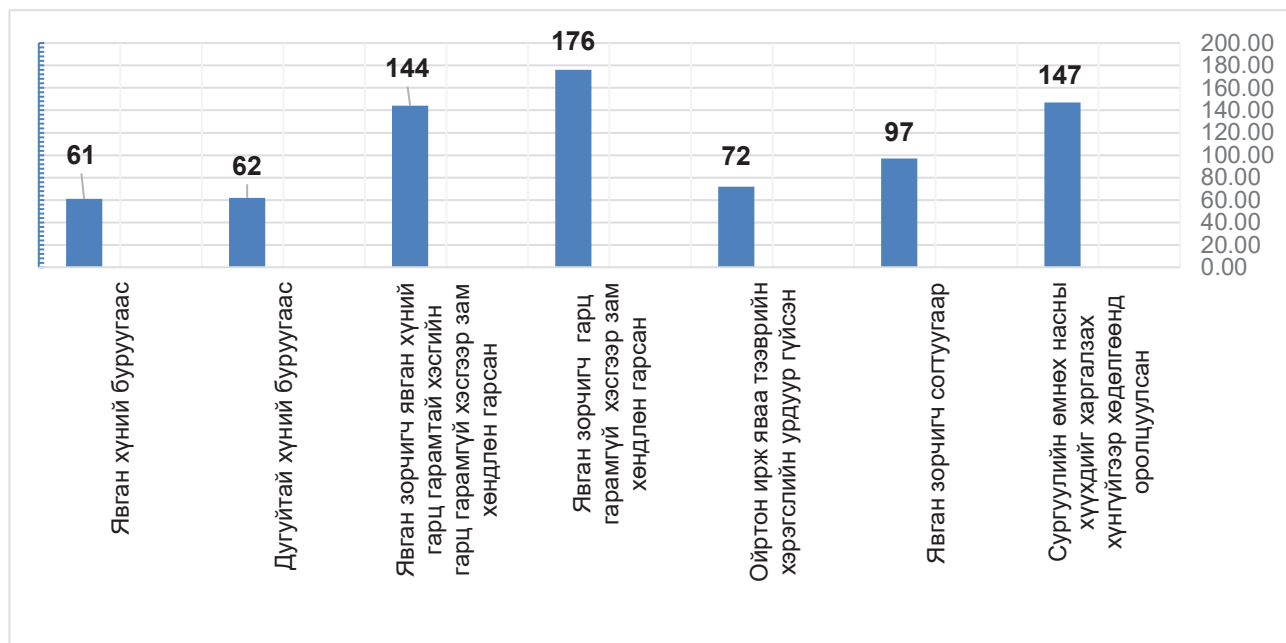
Хүснэгт 47.Явган зорчигч ба дугуйтай хүний буруутай үйлдлээс шалтгаалсан осол

Төв, орон нутаг	Явган хүний буруугаас	Дугуйтай хүний буруугаас	Явган зорчигч явган хүний гарц гарамтай хэсгийн гарц гарамгүй хэсгээр зам хөндлөн гарсан	Явган зорчигч гарц гарамгүй хэсгээр зам хөндлөн гарсан	Ойртон ирж яваа тээврийн хэрэгслийн урдуур гүйсэн	Явган зорчигч согтуугаар	Сургуулийн өмнөх насны хүүхдийг харгалзах хүнгүйгээр хөдөлгөөнд оролцуулсан
Нийслэл	36	54	137	150	65	79	141
Орон нутаг	25	8	7	26	7	18	6
Улс	61	62	144	176	72	97	147

Явган зорчигч согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ замын хөдөлгөөнд оролцож хохирсон 97 осол бүртгэгдсэний 79 буюу 81.4% нь нийслэлд, 18 буюу 18.6% нь орон нутагт бүртгэгдсэн.

Явган ба дугуйтай хүний буруутай үйлдлээс шалтгаалсан зам тээврийн осол

График 35. Явган болон дугуйтай хүнээс шалтгаалсан зам тээврийн осол

Замын нөхцөл, техникийн гэмтлээс шалтгаалсан зам тээврийн осол

Замын нөхцөл, техникийн гэмтлээс шалтгаалсан зам тээврийн осол 120 бүртгэгдсэн нь нийт ослын 0.4%-ийг эзэлж байна. Дээрх бүртгэгдсэн ослын 86 буюу 71.6% нь нийслэлд, 34 28.3% нь орон нутагт тус тус бүртгэгдсэн.

Хүснэгт 48. Замын нөхцөл, техникийн гэмтлээс шалтгаалсан осол

Үзүүлэлт	Замын гэрэлтүүлэг хангалтгүй	Замын эвдрэл гэмтэл, бохирдлоос	Замын тэмдэг тэмдэглэл ойлогмжгүй, байхгүй байснаас	Замын гадаргуу халтиргаа, гулгаатай байснаас	Техникийн гэмтэл	Замын нөхцөл
Нийслэл						
Тоон үзүүлэлт	8	0	51	1	2	24
Орон нутаг						
Тоон үзүүлэлт	1	6	2	15	4	6
Улс						
Тоон үзүүлэлт	9	6	53	16	6	30

Зам тээврийн ослын хэлбэр

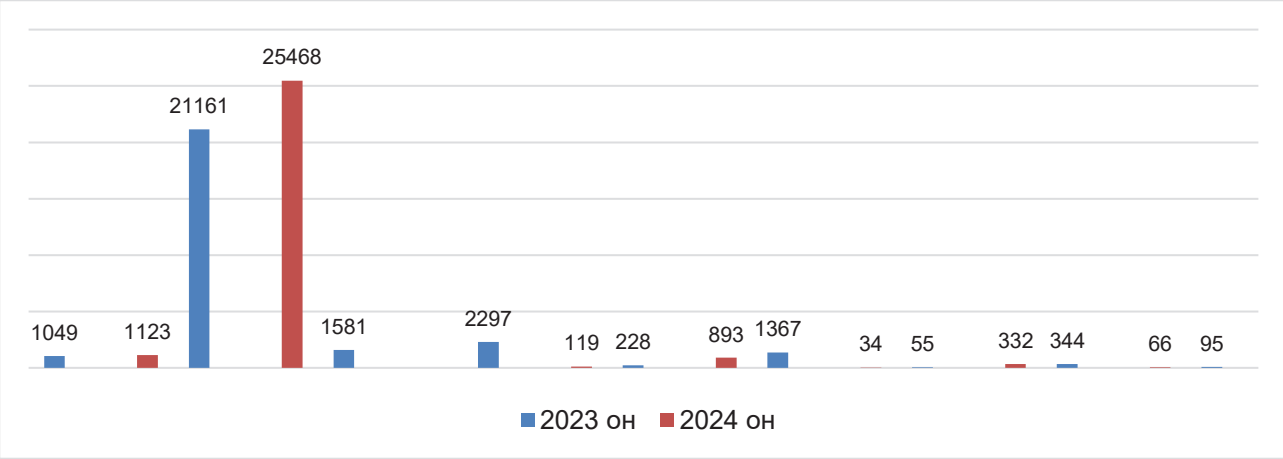
Бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын 1123 буюу 3.6% нь онхолдох, 25468 буюу 82.2% нь мөргөлдөх, 2297 буюу 7.4% нь явган зорчигч мөргөх, 228 буюу 0.7% дугуйтай зорчигч мөргөх, 1367 буюу 4.4% нь үл хөдлөх зүйл мөргөх, 55 буюу 0.2% нь зорчигч унагах, 344 буюу 1.1% нь мал, амьтан мөргөх, 95 буюу 0.3% нь бусад хэлбэрээр бүртгэгдсэн байна.

Хүснэгт 49.Зам тээврийн ослын хэлбэрийн тоон үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Онхолдох	Мөргөлдөх	Явган хүн мөргөх	Дугуйтай зорчигч мөргөх	Үл хөдлөх зүйл мөргөсөн	Зорчигч унагасан	Мал, амьтан мөргөх	Бусад
Нийслэл								
Тоон үзүүлэлт	110	22760	1812	197	1060	47	58	12
Орон нутаг								
Тоон үзүүлэлт	1013	2708	485	31	307	8	286	83
Улс								
Тоон үзүүлэлт	1123	25468	2297	228	1367	55	344	95

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зам тээврийн ослын хэлбэрийг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад

График 36.Явган болон дугуйтай хүнээс шалтгаалсан зам тээврийн осол

Хүснэгт 50.Замын нөхцөл, техникийн гэмтлээс шалтгаалсан осол

Зам тээврийн ослын хэлбэр									
№	Төв, орон нутаг	Онхолдох	Мөргөлдөх	Явган хүн мөргөх	Дугуйтай зорчигч мөргөх	Үл хөдлөх зүйл мөргөсөн	Зорчигч унагасан	Мал, амьтан мөргөх	Бусад
1	Архангай	34	44	14	0	1	0	2	1
2	Баян-Өлгий	25	88	25	1	13	0	4	1
3	Баянхонгор	55	140	40	1	7	2	2	0
4	Булган	41	112	13	0	9	0	25	1
5	Говь-Алтай	19	25	10	1	1	2	4	1
6	Говьсүмбэр	10	55	3	1	4	0	3	3
7	Дархан-Уул	24	97	49	4	14	0	6	2
8	Дорноговь	49	151	16	0	16	0	2	11
9	Дорнод	36	63	47	3	8	1	5	2

10	Дундговь	48	49	9	1	5	0	9	2
11	Завхан	46	29	7	1	10	1	6	1
12	Орхон	25	291	48	7	19	0	3	7
13	Өвөрхангай	29	112	13	1	5	0	17	1
14	Өмнөговь	150	320	1	0	29	0	7	3
15	Сүхбаатар	34	74	23	2	10	0	8	6
16	Сэлэнгэ	75	292	29	4	33	1	61	6
17	Төв	122	343	27	1	23	0	79	11
18	Увс	30	41	17	2	17	0	4	1
19	Ховд	64	129	45	0	31	0	17	14
20	Хөвсгөл	30	69	25	0	13	1	0	2
21	Хэнтий	67	174	24	1	39	0	22	7
Орон нутаг		1013	2708	485	31	307	8	286	83
1	Баянгол	4	4037	302	40	129	4	1	1
2	Баянзүрх	14	5666	467	46	281	14	14	0
3	Сүхбаатар	8	3085	260	34	155	6	0	4
4	Сонгинохайрхан	34	4077	296	19	216	10	23	2
5	Хан-Уул	26	4192	254	39	157	7	9	1
6	Чингэлтэй	2	1503	206	15	95	6	2	3
7	Багануур	7	26	13	4	9	0	4	0
8	Багахангай	4	7	0	0	6	0	2	1
9	Налайх	11	167	14	0	12	0	3	0
Нийслэл		110	22760	1812	197	1060	47	58	12

7. Эрүүлжүүлэгдсэн хүн

2024 онд улсын хэмжээнд 7710 хүн эрүүлжүүлж, 37354 хүнийг саатуулсан нь өмнөх оны мөн үеэс эрүүлжүүлсэн хүн 6446 буюу 45.5%-иар, саатуулсан хүн 705 буюу 1.9%-иар тус тус буурсан байна.

8. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажил

Цагдаагийн байгууллага нь 2024 онд Цагдаагийн албаны тухай, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, хөтөлбөр, төлөвлөгөө, цагдаагийн байгууллагаас дэвшүүлсэн зорилтыг хэрэгжүүлж, улсын хэмжээнд зохион байгуулж буй гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг мэргэжил, арга зүй, удирдлагаар ханган, үр дүнг тооцож ажилласан.

Цагдаагийн ерөнхий газрын Урьдчилан сэргийлэх алба нь гэмт хэрэг, зөрчлийн бүртгэл судалгаа, дүн шинжилгээнд үндэслэн тодорхой төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх бодлого боловсруулах, дэвшилтэд техник технологи инновацыг нэвтрүүлэх, гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, хүүхдийн эрх,

хамгааллын хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, цагдаагийн байгууллага, алба хаагчийн үйл ажиллагааг иргэд, олон нийтэд сурталчлах, хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр мэдээлэх ажлыг зохион байгуулах, төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажиллах, нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах чиг үүргийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2020 оны 10 дугаар сарын 19-ний өдрийн А/250 дугаар тушаалаар баталсан “Цагдаа, дотоодын цэргийн байгууллагын гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх бодлогын баримт бичиг”-ийн хүрээнд Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2024 оны 01 дүгээр сарын 16-ны өдрийн А/48 дугаар тушаалаар Тэргүүн дэд даргаар ахлуулсан гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг судалгаа дүн шинжилгээнд суурилан эрчимжүүлэх, төрөл мэргэжлийн албадын уялдаа холбоог сайжруулах үүрэг бүхий “Бодлогын зөвлөл”-ийг байгуулсан.

Бодлогын зөвлөл 2024 онд гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх чиглэлээр 12 бүлэг, 105 тусгайлсан ажил, арга хэмжээг төлөвлөн, тодорхой төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулсан.

Монгол Улсын согтууруулах ундааны эргэлтэд хяналт тавих, архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор цахим орчинд согтууруулах ундаа дуудлагаар худалдан борлуулдаг иргэдийн зөрчлийг таслан зогсоож, цахим хаягийг устгуулах, иргэд олон нийтэд мэдээ, мэдээлэл хүргэх зорилгоор “Цахим-Архи худалдаа” тусгай арга хэмжээг 2024 оны 01 дүгээр сарын 09-ний өдрөөс эхлэн 45 хоногийн хугацаатай улсын хэмжээнд зохион байгуулсан. Арга хэмжээний эхний 28 хоногт цахим орчинд согтууруулах ундаа дуудлагаар худалдаалах зар нийтэлсэн 96 фейсбүүк хаяг, худалдан борлуулах зорилгоор нээсэн зарын 74 группийн судалгааг гаргаж дүүргийн цагдаагийн газар, хэлтсүүдэд хуваарилан хүргүүлж хяналт, шалгалтын ажлыг зохион байгуулснаар нийт 237 зөрчил илрүүлж, 5121 ширхэг согтууруулах ундааг хураан, шалгалтын ажиллагааг явуулсан.

Сар шинийн баяр, амралтын өдрүүдэд иргэд, олон нийтийг гэмт хэрэг, зөрчилд өртөж, хохирох, болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааг сурталчлах зорилгоор 2024 оны 02 дугаар сарын 09-ний өдрөөс 2025 оны 02 дугаар сарын 12-ны өдрийн хооронд замын нөхцөл байдал, зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 48, цаг агаарын мэдээ, хоол болон архины хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, хуурамч архи худалдан борлуулах болон худалдан авахаас урьдчилан сэргийлэх, ахуйн осол гэмтэл, гал түймэр, хулгайлах гэмт хэрэг, хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааг иргэд, олон нийтэд сурталчлах, хамтран ажиллах чиглэлээр нийт 77 контент бэлтгэж, иргэд, олон нийтэд хүргэж ажилласан.

Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсэгт заасныг хэрэгжүүлэн, нэгдсэн төлөвлөлтийг мөрдөж, илрүүлэлт шийдвэрлэлтийг ахиулахын зэрэгцээ гэмт хэрэг үйлдэгдэхэд нөлөөлж байгаа шалтгаан, нөхцөлийг тогтоож, түүнийг арилгахад чиглэсэн ажил, арга хэмжээний саналыг алба, нэгж, нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн газар, хэлтсүүдээс авч нэгтгэн Цагдаагийн байгууллагаас 2024 онд зохион байгуулж хэрэгжүүлэх тусгай-15, хэсэгчилсэн-441 ажил, арга хэмжээний календарчилсан төлөвлөгөө, хуваарь, “Мэдээлэл, ажлын чиглэл”-ийг боловсруулж 2024 оны 02 дугаар сарын 23-ны өдрийн 18/244 дугаартай албан бичгээр цагдаа, дотоодын цэргийн анги байгууллагуудад хүргүүлж энэ онд улсын хэмжээнд 4 аян, нэгдсэн 11, хэсэгчилсэн 921 нийт 936 арга хэмжээг улсын хэмжээнд зохион байгуулагдсан.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Тамгын газрын “Эрүүл монгол хүн” хөдөлгөөн, Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны дэргэдэх Архидан согтуурахтай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл

ажиллагааг дэмжих сангийн дэмжлэгтэйгээр хамтран зохион байгуулсан "Та татгалз" арга хэмжээний мэдээлэл, сурталчилгааны ажлын хүрээнд үндсэн 35 видео шторк, 29 зурагт постер, 16 дэмжих видеог мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран бүтээж, цахим орчинд байршуулахад давхардсан тоогоор 102.932 хүнд таалагдаж, 114.371 хүн бусадтай хуваалцаж, 10.452.436 цахим хэрэглэгчдэд хүрсэн.

Иргэд, олон нийтийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх, ухамсар хандлагыг төлөвшүүлэх чиглэлээр Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх хэлтсээс Хэвлэл мэдээллийн төвийн цахим пэйжид 2024 оны 1 дүгээр улиралд "Залилах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлье", "Хиймэл оюун ухааны талаар таны мэдэхгүй зүйлс", "Та цахим худалдан авалт хийдэг үү", "Хуулийн нэмэлт өөрчлөлт", "Жолооч таны анхааралд", "Хуулийн зохицуулалт", "Хүүхдийг ахуйн хүрээний осол гэмтлээс сэргийлээрэй", "Танихгүй хүнээс найзын хүсэлт ирвэл яах ёстой бэ" "Таны хүүхдэд хэнээс найзын хүсэлт ирж байгаа бэ?", "Z үеийн залуучууд", "Архи согтууруулах ундааны хэрэглээнээс татгалзаарай", "Та хүүхдээ цахим орчинд хэнтэй найз гэдгийг мэдэх үү", "Иргэн та Жолоодох эрхээ хасуулсан үедээ...", "Хууль бус үйлдэл", "Идээний дээж нэртэй ч ...", "Педофил", "Цахим мөрийтэй тоглоом" "Хуурамч хаяг", "Анхаар", "Зөрчлийн тухайн хуулийн нэмэлт өөрчлөлт", "Хором бүр үнэ цэнтэй", "Автомашинь торгууль", "Хүүхэд бол толь", "Хувийн мэдээллээ нууцалъя", "Кибер аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг", "Худал мэдээлэл тараах", "Үе тэнгийн дээрэлхэл болон асран хамгаалагчдын хараа хяналтыг сайжруулах", "Хүний эрүүл мэнд, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг", "Замын хөдөлгөөнд соёлтой оролцох", "Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээлэл", "Шар усны үер", Цас ихээр орсонтой холбогдуулан замын хөдөлгөөнд оролцож буй жолоочдын аюулгүй байдлаа хангаж, анхаарал болгоомжтой явах" зэрэг нэртэй постер 23, видео 46, цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааг сурталчлах мэдээлэл 2, урьдчилан сэргийлэх ажил мэргэжлийн онцлог сэдвээр 1 нийт 72 мэдээллийг бэлтгэн түгээсэн нь 74,341 хүнд таалагдаж, 5279 хүн сэтгэгдэл үлдээж, 71,334 хүн бусадтай хуваалцаж нийт 5,843,988 цахим хэрэглэгчдэд хүрсэн байна.

Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, Согтууруулах ундааны эргэлтэд хяналтад тавих, архидан согтуурахтай тэмцэх, Зөвшөөрлийн тухай хуулиуд, Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2020 оны А/48 дугаар тушаалаар баталсан "Дүрс бичлэгийн техник хэрэгслийг цагдаагийн байгууллагын мэдээллийн нэгдсэн сүлжээнд холбох журам"-ын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор нутаг, дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагаас "Архи, согтууруулах ундаа худалдан борлуулдаг, түүгээр үйлчилдэг нийт 9.145 аж ахуйн нэгж, байгууллагын гадна, дотор суурилуулсан теле-хяналтын камеруудын стандарт, шаардлага хангасан эсэхийг шалгахад 7.151 аж ахуйн нэгжийн камер Монгол Улсын стандарт MNS 6423:2019 "Теле-хяналтын системийн техникийн ерөнхий шаардлага"-ыг бүрэн хангасан, 1.994 аж ахуйн нэгжийн камер шаардлага хангаагүй тул мэдэгдэл, шаардлага хүргүүлж, биелэлт, үр дүнг тооцсон.

Иргэн, хуулийн этгээдийг залилах гэмт хэрэгт өртөж, хохирохоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Эрүүгийн цагдаагийн албаны Кибер гэмт хэрэгтэй тэмцэх газартай хамтран 2024 оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрөөс 01 дүгээр сарын 10-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд цахим орчинд үйлдэгддэг залилах гэмт хэргийн онцлог, үйлдлийн арга, урьдчилан сэргийлэх арга зам, хуурамч цахим хаяг, цахим орчны хүүхдэд үзүүлж буй сөрөг нөлөө, цахим орчны зохистой хэрэглээний талаар зурагт постер-10, видео мэдээлэл-7, нийт 17 мэдээ, мэдээлэл бэлтгэн олон нийтийн цахим сүлжээнд байршуулсан нь давхардсан тоогоор 15,795 хүнд таалагдаж, 25,264 хүн бусадтай хуваалцаж, 5985 хүн сэтгэгдэл илэрхийлж, 2,084,755 цахим хэрэглэгчдэд хүрсэн байна.

Монгол Улсын Их хурлаас нэмэлт, өөрчлөлт оруулж, баталсан Эрүүгийн хууль, Зөрчлийн тухай хуулийг алба хаагч, иргэд олон нийтэд сурталчлан таниулах талаар Тээврийн

цагдаагийн албаны даргын 2023 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А/62 дугаартай тушаалаар ажлын хэсэг байгуулж, Цагдаагийн ерөнхий газрын Дэд бөгөөд Нийслэлийн цагдаагийн удирдах газрын даргаар 5 бүлэг, 14 заалттайгаар төлөвлөгөөг батлуулан төлөвлөгөөний дагуу Тээврийн прокурорын газартай хамтран “Монгол Улсын Эрүүгийн хууль, Зөрчлийн тухай хуульд орсон нэмэлт, өөрчлөлтийг сурталчлан таниулах, түгээх” сэдэвт зөвлөгөөнийг зохион байгуулж, алба хаагчдыг чадавхжуулах чиглэлээр 21 аймаг, 9 дүүргийн нийт 502 алба хаагчийг хамруулан сургалтыг зохион байгуулж, үйл ажиллагаанд ашиглах гарын авлагыг Цагдаагийн байгууллагын <http://system.police.gov/> сайтын гарын авлага цэсэд байршуулж, 500 ширхэг гарын авлага хэвлүүлэн үүрэг гүйцэтгэж буй алба хаагч нарт тараан өгч, ажилласан.

Нийслэлийн цагдаагийн удирдах газрын Халаасны хулгайн гэмт хэрэгтэй тэмцэх хэлтэстэй хамтран гудамж талбай, олон нийтийн газар зорчих, зах худалдааны төвүүдээр үйлчлүүлэх, нийтийн тээврийн автобусаар үйлчлүүлэхдээ гадуур хувцасны халаасанд гар утсаа хийхгүй байх, гар утсаа хайдаг аппилкейшныг идэвхжүүлэх, сонор сэрэмжтэй байж, эд зүйлсээ хамгаалан болзошгүй эрсдэлд өртөж, хохирохгүй байх талаар NTV, TV-8 телевизийн мэдээний цагаар сэрэмжлүүлэг мэдээллийг тус тус хүргэсэн.

Зөрчлийн нөхцөл байдал, түүний шалтгаан, нөхцөлийг судалсны үндсэн дээр зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх бодлого, түүнийг хэрэгжүүлэх арга замыг тодорхойлох ажлын хүрээнд “Зөрчлийн хэрэг шийдвэрлэлт-2024” нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулах хэрэгцээ, шаардлага, хүрэх үр дүн, ач холбогдлыг тусгасан 61 дугаартай танилцуулгыг боловсруулж танилцуулсан.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилгаар дэлхийн уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөлөөллийг бууруулах, ой, усны нөөцийг хамгаалж, нэмэгдүүлэх, экологийн тэнцвэрт байдлыг хамгаалах үүднээс мод тарих, ургуулах, арчлах ач холбогдлыг олон нийтэд таниулан сурталчлах, соён гэгээрүүлэх зорилго бүхий “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд “Хүн бүр мод тарьцгаая” нөлөөллийн аяныг улсын хэмжээнд 2024 оны 05 дугаар сарын 06-ны өдрөөс 05 дугаар сарын 30-ны өдөр хүртэлх хугацаанд зохион байгуулж, үндсэн 6 видео шторк, youtube видео 8, Reels 50, Paid media контент 61, зурагт хуудас 20, пост мэдээ 15, нийт 160 контентыг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран бэлтгэж, иргэд, олон нийтэд хүргэж ажилласан.

Цагдаагийн байгууллагаас Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Тамгын газартай хамтран зохион байгуулсан мэдээлэл, сурталчилгааны аяны хүрээнд нийт 160 мэдээ, мэдээлэл бэлтгэн цахим орчинд түгээсэн нь давхардсан тоогоор 455.597 хүнд таалагдаж, 988.154 хүн бусадтай хуваалцаж, 34.457 хүн сэтгэгдэл илэрхийлж, **22.594.989** хүнд хүрсэн хандалттай байна.

Цагдаагийн албаны тухай хуулийн 63 дугаар зүйлийн 63.1-д аймаг, нийслэлийн Засаг даргаас Иргэний зөвлөл, цагдаагийн байгууллагатай зөвшилцөн гаргасан саналыг үндэслэн аймаг, Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал олон нийтийн цагдаагийн тоог жил бүр тогтооно гэж заасны дагуу 5 дугаар сард улсын хэмжээнд 818 олон нийтийн цагдаагийн ажилтны орон тоо батлагдаж, нийслэлд 160, орон нутагт 273 нийт 433 олон нийтийн цагдаа үүрэг гүйцэтгэн ажиллаж, 2024 оны хагас жилийн байдлаар гудамж, талбай, олон нийтийн газарт гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, нийтийн хэв журам сахиулахаар цагдаагийн алба хаагчидтай хамтран эргүүл, хяналт шалгалтад 3471 удаа ажиллаж, гэмт хэрэг үйлдэгдсэн хэргийн газрын хамгаалалтад 423 удаа, гэмт хэрэг, зөрчил үйлдсэн 1,222 этгээдийг цагдаагийн байгууллага болон холбогдох албан тушаалтанд хүлээлгэн өгч, гэмт хэрэг зөрчлийн талаарх 1,746 мэдээллийг холбогдох байгууллагад мэдэгдэн бүртгэлд авхуулж, цагдаагийн алба хаагчидтай хамтран 69 гэмт хэрэг, 2900 зөрчлийг илрүүлж, таслан зогсоосон байна.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт иргэдийн аюулгүй, ая тухтай амьдрах орчныг бүрдүүлэх талаар “Дэвшилтэт технологи бүхий камержуулалтын нэгдсэн системийг нэвтрүүлж, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх, таслан зогсоох цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлснээр гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралтыг бууруулж, нийтийн хэв журам, аюулгүй байдлыг хангахад оршино” гэж тусгагдсаны дагуу Цагдаагийн байгууллагаас хэрэгжүүлж буй “Ногоон бүс” төслийн хүрээнд 2024 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрөөс эхлэн 4 хоногийн хугацаанд Хэвлэл мэдээллийн төв цахим хуудсанд байршуулсан нийт 15 мэдээлэл нь 4,586 хүн дэмжиж, 274 хүн сэтгэгдэл үлдээж, 12,075 хүн бусадтай хуваалцаж, 368,791 хүн үзсэн хандалттай байна.

Залилах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр нийт 10 контент, видео мэдээ байршуулж ажилласан нь нийт 14512 таалагдсан, 4905 түгээсэн, 705 сэтгэгдэл үлдээсэн, 1.286.200 хандалт авсан байна.

Цагдаагийн байгууллагын дуудлага, мэдээллийн “ECS” программд 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийллийн шинжтэй нийт 33,857 дуудлага, мэдээлэл бүртгэгдсэнээс 5,106 нь хүүхдийн эрх ашиг зөрчигдсөн шинжтэй дуудлага бүртгэгдсэн байна.

Үүнээс гомдол, мэдээллийн бүртгэлд 29,613 буюу 87.5% хувийг хүлээн авч, эргэн шалгах шаардлагатай 4,043 буюу 11.9% хувь, ар гэрт нь хүлээлгэн өгсөн 129, гэмт хэрэг зөрчлийн шинжгүй 1,332, давхардсан мэдээлэл 1,952, зөрчлийн хуулиар торгосон 906, харьяаллын дагуу шилжүүлсэн 44, эрүүлжүүлэх саатуулах байранд хүргэсэн 147, 103-т 12 иргэн хүлээлгэн өгч, 1,838 хохирогч, 2,086 хүчирхийлэгчийн давтамжийг илрүүлэн эрх бүхий алба хаагчид, төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран нэг бүрчилсэн хяналт тавин ажилласнаар Гэр бүлийн хүчирхийллийн дуудлага мэдээлэл өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 3,169 нэгж буюу 8.6% хувь буурсан эерэг үзүүлэлттэй байна.

Мэдээлэл, дүн шинжилгээ, шуурхай удирдлагын албанаас Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга, дотоод цэргийн командлагчид танилцуулсан “Бүгд Найрамдах Солонгос улсын Тэжон хотод зохион байгуулагдсан Олон Улсын семинарт оролцсон тухай” 776 дугаар танилцуулгад дурдагдсан саналд Тэжон хотын захиргааны дэргэдэх Судалгаа, дүн шинжилгээний төвийн жишгээр Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчийн дэргэд зам тээврийн осол, гэмт хэрэг, зөрчилд хүүхэд өртөж, хохирсон нөхцөл байдалд судалгаа, дүн шинжилгээ хийж, хотын хөгжлийн бодлогод уялдуулан гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажил, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий нэгж ажиллуулах талаар Тээврийн цагдаагийн албаны Урьдчилан сэргийлэх хэлтэстэй хамтран судалгааг хийж, ажилласан.

Насанд хүрээгүй хүнээс үйлдэгдсэн гэмт хэргийн судалгааг гарган нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн газар, хэлтсийн алба хаагчдад гэмт хэргийн шалтгаан нөхцөлийг бууруулах, дахин гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэгдэхээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор эцэг, эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч нарт хүүхдэд тавих хараа хяналтаа сайжруулах, насанд хүрээгүй хүмүүст эвээр шийдвэрлэх боломжтой асуудлыг хүчээр шийдвэрлэх болгоомжгүй үйлдлээс үүдэн өөрийн болон бусдын биед гэмтэл учруулах хор уршгийн талаар мэдээлэл өгөх ажлыг зохион байгуулах талаар мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч, ажилласан.

Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, иргэдийн эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэх зорилготой Авто радио 96.3 долгиноор 7 хоног бүрийн Пүрэв гарагт газрын болон нутаг дэвсгэр хариуцсан гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх мэргэжилтнүүдийн хамтаар мэдээлэл хүргэж байна.

Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааны журам “Албан тушаал шатлал дэвшүүлэх багц сургалтад хамруулах шалгалт авах, нөөцөд дэвшүүлэн томилох” /Код/-909, 909.4.2-т заасны дагуу ахлагч бүрэлдэхүүнээс офицер бүрэлдэхүүнд шатлан дэвших багц сургалтад хамрагдах алба хаагчдад хүүхдийг гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ерөнхий ойлголт өгөх үүргийн дагуу “Урьдчилан сэргийлэх ажил”, “Хүүхэд хамгаалал” сэдвээр Go smart платформд байршуулах 1 цагийн сургалтын бичлэг хийлгэж, суралцагч нараас авах шалгалтын тестийг боловсруулан Цагдаа, дотоодын цэргийн сургалтын нэгдсэн төвд хүргүүлсэн.

Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны 01 дүгээр сарын 14-ны өдрийн А/01 дүгээр тушаалаар Баянгол дүүргийн 16 дугаар хороонд байрлах Төв Гандантэгчэнлин хийдэд 2024 оны 01 дүгээр сарын 16-ны өдөр сүм хийдийн үйл ажиллагаанд тогтмол хамрагддаг хүүхдийн эрх, хамгааллын нөхцөл байдал, дотуур байрны үйл ажиллагаанд хяналт шалгалтыг зохион байгуулах ажлын хэсэгт хамтран оролцож, гэмт хэргийн шалтгаан нөхцөлийг арилгах чиглэлээр ажиллаж мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэн, хяналт шалгалт хийж, дүнг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Гэр бүлийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газарт хүргүүлсэн.

Хүүхдийн амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учрах цөөнгүй тохиолдол нь хурдан морины уралдаан, үсэргээ сунгааны үеэр мориноос унах, хүүхдэд эмнэг, догшин морь унуулах, хонь, малд явуулах, морь мал болон орчиндоо аюул учруулж болох амьтны аюул, эрсдэлийн талаар тайлбарлаж хэлдэггүй, эцэг эх, асран хамгаалагчийн хайхрамжгүй байдлаас шалтгаалж аливаа эрсдэлд орохоос урьдчилан сэргийлж, Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж өвөл, хаврын хурдан морины уралдаан тэмцээнийг зохион байгуулахгүй байх талаар аймаг, дүүргийн засаг дарга нартай албан бичиг хүргүүлэх, зөвшөөрөлгүй зохион байгуулагдсан уралдаан, үсэргээ, сунгаанд хүүхдээр морь унуулсан тохиолдолд Зөрчлийн хуулийн 6.20.3.3-т заасан үндэслэлээр хариуцлага тооцож, иргэдийн хүлээх үүргийг сурталчлан таниулах талаар болон Цагдаагийн албаны тухай, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах, энэ төрлийн гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр Түр хамгаалах байр, нэг цэгийн үйлчилгээний төвийн хохирогч хамгаалал, хууль эрх зүйн журмын хэрэгжилтийг хангуулахаар нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагад зөвлөмж хүргүүлсэн байна.

Мөн гэр бүлийн хүчирхийллийн гэмт хэрэг, зөрчлийн нөхцөл байдал, зохион байгуулсан, хэрэгжүүлж байгаа ажил, арга хэмжээний үр дүнгийн талаар танилцуулга, “Хууль сахиулах үйл ажиллагаанд хүний эрх, жендерийн тэгш байдлыг дээшлүүлэх төсөл”-ийн уулзалт, хэлэлцүүлэгт тус тус саналыг нэгтгэн Хууль зүй, Дотоод хэргийн яаманд хүргүүлсэн.

Давтамжтай дуудлага, мэдээлэлд хяналт тавих, бүртгэл болон шийдвэрлэлтийн чанар, үр дүнг дээшлүүлэх, программын шинэчлэгдсэн хувилбарыг ашиглах аргачлал сэдвээр нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн хэлтсийн дуудлага, мэдээлэл хүлээн авч, шалган шийдвэрлэх эрх бүхий 163 алба хаагчид сургалт зохион байгуулж, удаа дараа давтамжтай дуудлага мэдээлэл өгсөн 229 иргэнд нэг бүрчилсэн хяналт тавин ажилласнаар дуудлага мэдээлэл 356 нэгж буюу 12.5% дуудлага дуудлага мэдээлэл буурсан үзүүлэлттэй байна.

“Хүүхэд хамгаалагч” төслийн 2023 оны тайлан, хүснэгтэн мэдээг нэгтгэн Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хүргүүлж, төслийн төсвийн мэдээллийг авч, нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагаас шаардлага, шалгуур хангасан ажиллах хүсэлтэй иргэдийг судалж, гэрээ байгуулах ажлыг 2024 оны 05 дугаар сарын 01-ны өдрөөс эхлэн улсын хэмжээнд шаардлага, шалгуур хангасан 93 иргэнтэй гэрээ байгуулан ажиллаж эхэлсэн ба Налайх дүүрэг, Сэлэнгэ, Өвөрхангай, Дорноговь, Өмнөговь, Орхон аймагт төсөв батлагдаагүй,

Багахангай дүүрэг, Архангай, Завхан, Булган, Дундговь аймагт уг төсөлд ажиллах шаардлага хангасан иргэн бүртгүүлээгүй байна.

Монгол Улсад гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн ажлын албатай хамтран хохирогч хүүхдэд илрэх сэтгэцийн гэмтэл, тэдэнтэй харилцах аргачлалаар алба хаагчдын мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор "Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогч хүүхэдтэй сэтгэцийн гэмтэлд суурилсан хандлагаар харилцах нь" сэдэвт сургалт 2024 оны 05 дугаар сарын 15-наас 17-ны өдрүүдэд зохион байгуулагдах үед "Форензик ярилцлага зохион байгуулах нь" сэдвээр сургалтыг зохион байгуулж ажилласан. Сургалтад цагдаа, прокурорын байгууллагын 50 ажилтан, алба хаагч оролцсон.

Насанд хүрээгүй хүмүүсээс ахуйн хэрэглээний шингэрүүлсэн шатдаг хий /газ/ үнэрлэн амь нас, эрүүл мэндээрээ хохирох асуудал 2024 оны эхний 6 сарын байдлаар 3 бүртгэгдсэн тул энэ төрлийн гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, сургуулийн сурагч, өсвөр насны хүүхдүүдэд шингэрүүлсэн шатдаг хийн хор уршгийг сурталчлан таниулах, хүний эрүүл мэнд, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, газ, цавуу, будагч бодис үнэртэх, хордохоос урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх, таслан зогсоох чиглэлээр 36 удаагийн сургалт, 2 удаагийн уулзалтыг зохион байгуулж, нийт 2,145 сурагчийг хамруулсан.

Монгол Улсын Засгийн газар, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хүн амын сан хамтран хэрэгжүүлж буй "Жендэрт суурилсан хүчирхийлэлтэй тэмцэх" төслийн хүрээнд Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хүн амын сангийн суурин төлөөлөгч нар 2023-2027 оноос "Хамтран ажиллах гэрээ"-ний дагуу дуудлага, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, гэр бүлийн хүчирхийллийн "GBV" мэдээллийн сангийн үйл ажиллагаа, ашиглалтын чиглэлээр холбогдох байгууллагуудын уулзалтын хөтөлбөрийг боловсруулж, танилцуулсан.

Насанд хүрээгүй хүнийг хүчиндэх, хүн худалдаалах, бэлгийн мөлжлөгийн гэмт хэрэгт ял шийтгэгдсэн этгээдүүдийн талаарх хувийн мэдээллийг агуулсан вэб хуудас нээн, энэ төрлийн гэмт хэрэг үйлдэхээс урьдчилан сэргийлэх, аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор иргэд, олон нийтэд мэдээллийг ил болгох, тухайн мэдээллийн сангийн хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлох, хууль эрх зүйн зохицуулалтыг хэлэлцэх зорилгоор "Бага насны хүүхдийг хүчиндэх гэмт хэрэгт ял шийтгэгдсэн этгээдийн хувийн мэдээллийг олон нийтэд ил байршуулах эрх зүйн зохицуулалт" сэдэвт хэлэлцүүлгийг 2024 оны 06 дугаар сарын 18-ны өдөр Хүний эрхийн Үндэсний Комисс, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Монгол Улсад Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөл, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Эрүүл мэндийн яам, Шүүхийн ерөнхий зөвлөл, Улсын ерөнхий прокурор, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар, Хүүхэд, гэр бүл хөгжил, хамгааллын ерөнхий газар, Монголын хуульчдын холбоо, НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Азийн сан, Хүчирхийллийн эсрэг үндэсний төв, "Хөөрхөн зүрх" төрийн бус байгууллага зэрэг төрийн болон төрийн бус, олон улсын 17 байгууллагын төлөөлөл, удирдах албан тушаалтан, алба хаагч 42 хүн оролцуулан зохион байгуулж, тус гэмт хэргийн сүүлийн 5 жилийн нөхцөл байдлын талаар танилцуулж, саналыг нэгтгэн ажиллаж байна.

Түр хамгаалах байрны үйл ажиллагааны талаар

Улсын хэмжээнд 36 түр хамгаалах байр, нэг цэгийн үйлчилгээний төв үйл ажиллагаа явуулж байгаа ба 2024 оны 10 дугаар сарын байдлаар 2431 хүүхэд, 68 эрэгтэй, 1308 эмэгтэй, нийт 3807 иргэн тус тус бүртгэгдсэн байна.

Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад насанд хүрсэн эрэгтэй хүн 30 буюу 30.6%-иар буурч, хүүхэд 116 буюу 5%-иар, эмэгтэй хүн 28 буюу 2.2%-иар тус тус өсөж, үйлчлүүлсэн нийт иргэдийн тоо 114 буюу 3.1%-иар өссөн байна.

Түр хамгаалах байранд тайлант хугацаанд 108 гэр бүлийн 259 иргэнийг хүлээн авч, тусламж үйлчилгээ үзүүлж, мөн ар гэр асран хамгаалагч төрийн болон төрийн бус байгууллага, хэрэг материалыг шалгасан мөрдөгчид 104 гэр бүлийн 250 үйлчлүүлэгчийг хүлээлгэн өгсөн.

“107” тусгай дугаарт ирсэн мэдээлэл, өгсөн зөвлөгөө.

Тус байрны 107 тусгай дугаарын утсанд 2024 оны байдлаар нийт 7991 иргэн хандсанаас 1333 иргэнд хуулийн болон сэтгэл зүйн зөвлөгөө мэдээлэл өгч, 6567 иргэнд бусад асуудлаар зөвлөгөө, мэдээлэл өгч ажилласан.

Сэтгэл зүйн зөвлөгөө авсан 1333 иргэний 861 нь Улаанбаатар хотоос, 372 нь хөдөө орон нутгаас холбогдсон бол хаяг тодорхойгүй 100 иргэн хандаж зөвлөгөө авсан байна.

107 тусгай дугаарын утсанд гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй холбоотой, цагдаагийн байгууллагаар шалгуулах шаардлага бүхий 260 дуудлага, мэдээлэл ирснээс 169 дуудлага, мэдээллийг Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвийн 102 тусгай дугаарт, 91 дуудлага мэдээллийг аймаг орон нутгийн цагдаагийн газарт тус тус дамжуулан, шийдвэрлэлтийг авч ажилласан.

Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй холбоотой, цагдаагийн байгууллагаар шалгуулах шаардлага бүхий 127 дуудлага, мэдээллийг 102 дугаарт болон бусад цагдаагийн байгууллагад дамжуулж ажилласан.

Тус тусгай дугаарт богино зурвас (SMS), дүрст дуудлагаар мэдээлэл хүлээн авах техникийн боломжийг бүрдүүлж, утсаар ярих боломжгүй нөхцөл байдалд орсон хүүхэд, иргэдээс дуудлага хүлээн авах нөхцөлийг бүрдүүлэх чиглэлээр Мэдээлэл, дүн шинжилгээ, шуурхай удирдлагын албатай хамтран ажиллаж “Түр хамгаалах байр”-ны гэр бүлийн хүчирхийллийн дуудлага, мэдээлэл хүлээн авах, зөвлөгөө өгөх, тусламж үзүүлэх зориулалт бүхий “107” тусгай дугаарын утсанд дүрст дуудлага хийх техникийн нөхцөлийг бүрдүүлсэн.

Мэдээлэл сурталчилгааны чиглэлээр

Цагдаа, дотоодын цэргийн анги, байгууллагын хэмжээнд зохион байгуулагдаж буй үйл ажиллагааг сурталчлах, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор байгууллагын албан ёсны www.police.gov.mn цахим хуудаст нийт **400** мэдээ бэлтгэн байршуулсан. Дээрх мэдээлэл нь давхардсан тоогоор **3.514.778** хүний хандалттай байна.

Тус цахим хуудсны хандалтыг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 37.3%-иар өссөн эерэг үзүүлэлттэй байна.

Цагдаагийн байгууллагын албан ёсны “Цагдаагийн ерөнхий газрын Хэвлэл мэдээллийн төв” гэх нэршил бүхий фэйсбүүкт цагдаа, дотоодын цэргийн байгууллага, алба хаагчийн үйл ажиллагаа, гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх мэдээ-333, видео мэдээ-633 /рийл 372/, зурагт хуудас-396, 7 шууд дамжуулалт зэрэг нийт 1445 мэдээлэл бэлтгэн байршуулсан нь 1.430.684 хэрэглэгч таалагдсан, 1.012.893 хэрэглэгч бусадтай хуваалцсан, 152.751 иргэн сэтгэгдэл илэрхийлж давхардсан тоогоор 147.704.607 хэрэглэгчийн хандалттай байна.

Мөн “Х” платформд 444 мэдээ, мэдээллийг нийтэлсэн нь нийт 544.403 хэрэглэгчид хүрсэн байна.

Цагдаа, дотоодын цэргийн байгууллагаас 7 хоногт шалгаж шийдвэрлэсэн гэмт хэрэг, зөрчлийн тоон мэдээлэл, онцлог шийдвэрлэлийн талаарх мэдээллийг видео, бичвэр, инфографик хэлбэрээр нийт 40 удаа бэлтгэн Даваа гараг бүр “Цагдаагийн ерөнхий газрын Хэвлэл мэдээллийн төв” цахим хуудас, www.police.gov.mn цахим хуудаст байршуулсан.

Мөн байгууллагаас иргэд, олон нийтэд хүргэх аливаа мэдээллийг мэргэжлийн сэтгүүлч, редактораар хянуулан нийтэд мэдээлэх зорилгоор хамтран ажиллах гэрээний дагуу, ажил

гүйцэтгэгчээр нийт 58 төрлийн хэргийн мэдээг Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 29.3 дугаар зүйлийн 5-д заасныг баримтлан нийтэд мэдээлэх бололцоотой хэмжээнд боловсруулан, “Мэдээний өрөө”-нд нийт 41 мэдээллийг бэлтгэж, нийтэд түгээсэн.

Цагдаагийн ерөнхий газрын даргаас өгсөн “Байгууллагын үйл ажиллагаа, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх мэдээллийг иргэдэд хүртээмжтэй хүргэх зорилгоор радио долгионы сувгаар мэдээллийг дамжуулах” үүргийн дагуу “Дэлхийн Монголчуудын радио 88.3” радио долгионоор нийт 104 төрлийн мэдээллийг 1 сарын хугацаанд хуваарьт цагуудад иргэд, олон нийтэд мэдээллийг түгээн ажилласан.

Мөн 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар байгууллагын үйл ажиллагааг сурталчлах, алба хаагчийн алдар гавьяаг алдаршуулах зорилгоор “Бидний нэг” контентын 13 дугаар, “Ахмадын дурсамж” нэвтрүүлгийн 2 дугаар, “Удмын хэлхээ” нэвтрүүлгийн 1 дугаар зэрэг 16 төрлийн үндсэн контент, бусад 26 нийт 40 төрлийн контентыг бэлтгэн иргэд, олон нийтэд хүргэсэн.

Сургалт, соён гэгээрүүлэх ажлын чиглэлээр

Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2024 оны А/76 дугаар тушаалын “Албаны болон давтан мэргэшүүлэх сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө батлах тухай”-ын хүрээнд тус Цагдаагийн ерөнхий газрын даргын 2024 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/02 дугаар тушаалаар “Албаны болон давтан мэргэшүүлэх сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө батлах тухай”-аар Албаны болон давтан мэргэшүүлэх сургалтын 19 заалттай салбар төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр 71 удаагийн сургалтын календарчилсан төлөвлөгөөг батлуулан хэрэгжүүлж байна. Дээрх төлөвлөгөөний хүрээнд алба хаагчдын мэдлэг ур чадварын ахиулах, бие бялдрыг хөгжүүлэх, сахилга ёс зүйг дээшлүүлэх зорилгоор 2024 оны эхний 5 сарын байдлаар 41 удаагийн 63 цагийн сургалтыг зохион байгуулж давхардсан тоогоор 3,228 алба хаагчийн хамруулсан.

Монгол Улсын Засгийн газар болон АНУ-ын Төрийн Департаментын хооронд байгуулсан “Хүүхэд хамгааллын түншлэлийн компакт гэрээ”-ний хүрээнд Азийн сантай хамтран “Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогч төвтэй, хүүхдэд ээлтэй хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа” сэдэвт алба хаагчдыг чадавхжуулах сургалтыг 2024 оны 01 дүгээр сарын 16-19-ны өдрүүдэд Баянгол, Сонгинохайрхан, Хан-Уул, Чингэлтэй дүүрэгт зохион байгуулж цагдаагийн 120 алба хаагч хамруулсан.

Дуудлага мэдээллийн бүртгэл, шийдвэрлэлтийг чанаржуулах, алдаа дутагдлыг арилгуулах чиглэлээр Хан-Уул, Баянгол дүүргийн цагдаагийн газар, Сүхбаатар дүүргийн цагдаагийн газрын нэг, Баянзүрх, Сонгинохайрхан дүүргийн цагдаагийн газрын хоёрдугаар хэлтсийн дуудлага, мэдээлэл хүлээн авах, шалган шийдвэрлэх эрх бүхий 481 алба хаагчид ECS программ хангамжийн хөгжүүлэлт давтамжтай дуудлага мэдээлэл бүртгэх, аюулын зэргийн үнэлгээ хийх, хүүхдийн эрх ашиг зөрчигдсөн дуудлага мэдээлэл шийдвэрлэх аргачлал сэдвээр сургалт зохион байгуулсан.

Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Азийн хөгжлийн банк, Японы сангийн санхүүжилтээр хэрэгжиж буй Хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн эсрэг гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх төслийн хүрээнд эрхлэн гаргасан “Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэхэд хохирогч төвтэй хандлагыг төлөвшүүлэх нь” сэдэвт цагдаагийн албан хаагчдад зориулсан видео хичээлийг цагдаагийн байгууллагын сургалтын цахим системд нэг бүлэг болгон оруулж, алба хаагчдаар судлуулах ажлыг зохион байгуулсан.

--oOo--

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ПРОКУРОР - PROSECUTION

1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА
2. ЗӨРЧЛИЙН ХЭРЭГ БҮРТГЭХ
АЖИЛЛАГААНД ТАВЬСАН ХЯНАЛТ
3. ХЭРЭГ БҮРТГЭХ, МӨРДӨН БАЙЦААХ
АЖИЛЛАГААНД ТАВЬСАН ХЯНАЛТ
4. ШҮҮХЭД ТӨРИЙГ ТӨЛӨӨЛӨХ АЖИЛ
5. ЯЛ ЭДЛҮҮЛЭХ АЖИЛЛАГААНД ТАВЬСАН
ХЯНАЛТ
6. ГЭМТ ХЭРЭГ, ЗӨРЧЛӨӨС УРЬДЧИЛАН
СЭРГИЙЛЭХ ЧИГЛЭЛЭЭР ХИЙСЭН АЖИЛ
7. ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГААС АВЧ
ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН ЗАРИМ АЖИЛ, АРГА
ХЭМЖЭЭ

2024 ОНД ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ХЯНАЛТ ТАВЬСАН ГЭМТ ХЭРГИЙН ШИНЖТЭЙ ГОМДОЛ МЭДЭЭЛЭЛ

ХЭРЭГ НЭЭХЭЭС
ТАТГАЛЗСАН

63697

ХЭРЭГ
БҮРТГЭЛТИЙН
ХЭРЭГ НЭЭСЭН

41354

ЭРҮҮГИЙН ХЭРЭГ
ҮҮСГЭЖ
ЯЛЛАГДАГЧААР
ТАТСАН

14444

2024 ОНД ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ХЯНАЛТ ТАВЬСАН ЗӨРЧЛИЙН ШИНЖТЭЙ ГОМДОЛ МЭДЭЭЛЭЛ

ХҮЛЭЭН
АВАХААС
ТАТГАЛЗСАН

69966

ЗӨРЧЛИЙН
ХЭРЭГ
НЭЭСЭН

57762

ХЭРЭГ
БҮРТГЭЛТИЙН
ХЭРЭГ НЭЭСЭН

2370

ХЯЛБАРШУУЛСАН
ЖУРМААР
ШАЛГАЖ
ШИЙДВЭРЛЭСЭН

129030

ЭРҮҮГИЙН ХЭРЭГ
ҮҮСГЭЖ
ЯЛЛАГДАГЧААР
ТАТСАН

47

2024 ОНД ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ХЯНАЛТ ТАВЬСАН ХЭРЭГ БҮРТГЭЛТИЙН ХЭРЭГ

НЭГТГЭСЭН

356

ХЭРЭГ
БҮРТГЭЛТИЙН
ХЭРГИЙГ ХААСАН

18285

ЭРҮҮГИЙН ХЭРЭГ
ҮҮСГЭЖ
ЯЛЛАГДАГЧААР
ТАТСАН

11912

2024 ОНД ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ХЯНАЛТ ТАВЬСАН МӨРДӨН БАЙЦААЛТЫН ХЭРЭГ

НЭГТГЭСЭН

10632

ТҮДГЭЛЗҮҮЛСЭН

246

ЭХҮЯТ-ЫГ
ХҮЧИНГҮЙ
БОЛГОСОН

130

ХЭРЭГСЭХГҮЙ
БОЛГОСОН

631

ЯЛЛАХ
ДҮГНЭЛТ
ҮЙЛДСЭН

15969

ХЯЛБАРШУУЛСАН ЖУРМААР ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭСЭН ХЭРЭГ

ЭРҮҮГИЙН
ХУУЛИЙН 6.7-1.1

263

ЭРҮҮГИЙН
ХУУЛИЙН 6.7-1.2

237

ЭРҮҮГИЙН
ХУУЛИЙН 6.7-1.3

50

ЯЛААС ЧӨЛӨӨЛСӨН

50

ШҮҮХЭЭР ХЭЛЭЛЦЭГДСЭН ЭСЭРГҮҮЦЭЛ

БИЕЛСЭН
ЭСЭРГҮҮЦЭЛ

668

ХЯНАЛТЫН ШАТНЫ
ШҮҮХЭЭР
ХЭЛЭЛЦЭГДСЭН
ЭСЭРГҮҮЦЭЛ

39

ДАВЖ ЗААЛДАХ
ШАТНЫ ШҮҮХЭЭР
ХЭЛЭЛЦЭГДСЭН
ЭСЭРГҮҮЦЭЛ

843

ХОРИХ ЯЛ ЭДЛҮҮЛЭХ АЖИЛЛАГААНД ТАВЬСАН ХЯНАЛТЫН АЖЛЫН ТАЛААР

НЭЭЛТТЭЙ
ДЭГЛЭМТЭЙ

5839

ХААЛТТАЙ
ДЭГЛЭМТЭЙ

1304

ТУСГАЙ
НЭГЖИД

37

СУРГАЛТ ХҮМҮҮЖЛИЙН
ТУСГАЙ БАЙГУУЛЛАГАД
ӨСВӨР НАСНЫ
ЯЛ ЭДЭЛСЭН

83

ХОРИХООС ӨӨР ТӨРЛИЙН ЯЛ ЭДЛҮҮЛЭХ АЖИЛЛАГААНД ТАВЬСАН ХЯНАЛТЫН АЖЛЫН ТАЛААР

ХОРИХООС ӨӨР
ТӨРЛИЙН ЯЛААР
ШИЙТГҮҮЛСЭН ЯЛТАН

19117

ТОРГОХ ЯЛААР
ШИЙТГҮҮЛСЭН
ЯЛТАН

10418

ЦАГДАН ХОРИХ, БАРИВЧЛАХ, АЛБАДАН СААТУУЛАХ БАЙРУУДЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ТАВЬСАН ХЯНАЛТЫН ТАЛААР

ЦАГДАН ХОРИХ
БАЙРНЫ ҮЙЛ
АЖИЛЛАГАА

1567

БАРИВЧЛАХ
БАЙРНЫ ҮЙЛ
АЖИЛЛАГАА

813

АЛБАДАН
СААТУУЛАХ БАЙРНЫ
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

844

1.Прокурорын байгууллагын үндсэн чиг үүрэг

Прокурорын байгууллага нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт эрүүгийн болон зөрчлийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг нэг мөр хангуулах, хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах, ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих, шүүх хуралдаанд төрийн нэрийн өмнөөс оролцох чиг үүрэг бүхий, хараат бус, бие даасан шүүх эрх мэдлийг хэрэгжүүлэхэд оролцогч байгууллага юм.

1.1.Прокурорын байгууллагын тогтолцоо, бүтэц, зохион байгуулалт

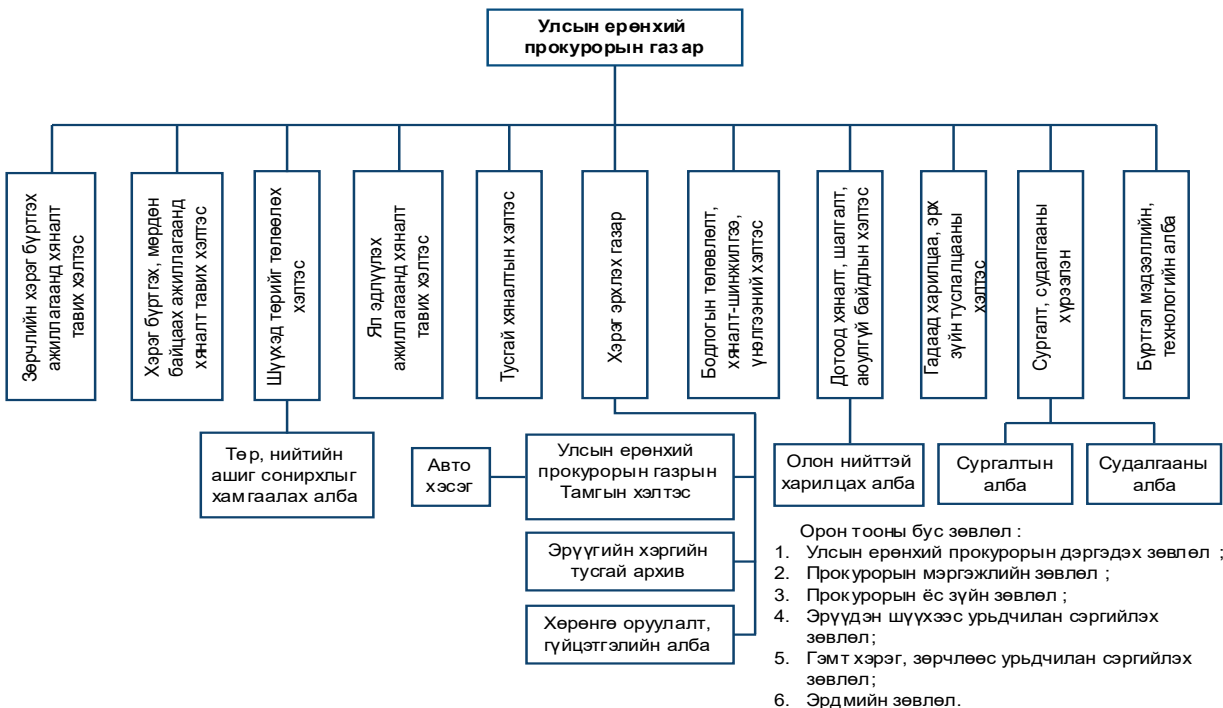
Прокурорын байгууллага нь Улсын ерөнхий прокурорын газар, аймаг, нийслэлийн прокурорын газар, сум буюу сум дундын болон дүүргийн прокурорын газраас бүрдэнэ. Прокурорын хяналтын ажлын онцлогийг харгалзан дагнасан чиг үүрэгтэй Тээврийн прокурорын газар үйл ажиллагаа явуулж байна.

Зураг 1. Прокурорын байгууллагын тогтолцоо

Улсын ерөнхий прокурорын газар нь дараах бүтэц, зохион байгуулалттайгаар үйл ажиллагаа явуулж байна.

Зураг 2. Улсын Ерөнхий Прокурорын газрын бүтэц, зохион байгуулалт

- Орон тооны бус зөвлөл :
1. Улсын ерөнхий прокурорын дэргэдэх зөвлөл ;
 2. Прокурорын мэргэжлийн зөвлөл ;
 3. Прокурорын ёс зүйн зөвлөл ;
 4. Эрүүдэн шүүхээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөл;
 5. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зөвлөл;
 6. Эрдмийн зөвлөл.

Улсын ерөнхий прокурорын зарим зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжүүдийн чиг үүрэг:

Зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагаанд хяналт тавих хэлтсийн чиг үүрэг:

- Зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагаа, түүнд тавих прокурорын хяналтын ажлыг боловсронгуй болгох бодлого, чиглэлийг тодорхойлох, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлт, үр дүнг тооцох;
- Зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагаа, түүнд тавих прокурорын хяналтын ажилд мөрдөгдөж буй хууль, заавар, журмын хэрэгжилтийг нэг мөр хангуулах ажлыг улсын хэмжээнд нэгтгэн зохион байгуулах, хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох талаар Улсын ерөнхий прокурорт танилцуулж, шийдвэрлүүлэх;
- Зөрчил шалган шийдвэрлэх эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтан, харьяа прокурорын газарт нэгдэн сургалт, зөвлөгөөн, хэлэлцүүлгийг дангаараа болон Сургалтын төвтэй хамтран зохион байгуулах;
- Зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагаа, түүнд тавих прокурорын хяналтын ажилд зөрчлийн хууль тогтоомж, Улсын ерөнхий прокурорын тушаалаар батлагдсан заавар, журмын хэрэгжилтийг дангаараа болон бусад газар, хэлтэстэй хамтран шалгах, судлах;
- Зөрчлийн хэрэгт олгох дугаарын хуваарилалтыг хийх, зөрчлийн хэргийн дугаар олголтод хяналт тавих, тайланг нэгтгэх;
- Зөрчил шалган шийдвэрлэх эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны нэгдсэн судалгааг тогтмол шинэчлэн, хяналтад бүрэн хамруулах арга хэмжээ авах;

Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд хяналт тавих хэлтсийн чиг үүрэг:

- Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаа, түүнд тавих прокурорын хяналтын ажлыг боловсронгуй болгох бодлого, чиглэлийг тодорхойлох, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлт, үр дүнг тооцох;
- Эрүүгийн хууль тогтоомж, удирдамжийн баримт бичгийг боловсронгуй болгох талаар Улсын ерөнхий прокурорт танилцуулж, шийдвэрлүүлэх, хэрэгжилтийг улсын хэмжээнд зохион байгуулах;
- Хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт явуулсан хэрэг, материалыг хянах, танилцах;
- Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаа, түүнд тавих прокурорын хяналтын ажилд эрүүгийн хууль тогтоомж, Улсын ерөнхий прокурорын тушаалаар батлагдсан заавар, журмын хэрэгжилтийг дангаараа болон бусад газар, хэлтэстэй хамтран шалгах, судлах;
- Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогчоос хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд хяналт тавих чиглэлээр өгсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийг хангуулах, биелэлт, үр дүнг тооцох;
- Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны оролцогчдоос гаргасан гомдлын дагуу холбогдох эрүүгийн хэрэг, материалыг татаж, гомдлын үндэслэлийг хянан, дээд шатны прокурорт танилцуулж шийдвэрлүүлэх, шаардлагатай гэж үзвэл прокурорын даалгавар бичиж, биелэлтийг тооцох;

Шүүхэд төрийг төлөөлөх хэлтсийн чиг үүрэг:

- Шүүхэд төрийг төлөөлөх ажлыг боловсронгуй болгох бодлого, чиглэлийг тодорхойлох, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлт, үр дүнг тооцох;
- Шүүхэд төрийг төлөөлөх ажлын чиглэлээр Улсын ерөнхий прокурорын тушаалаар баталсан заавар, журмын хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг улсын хэмжээнд нэгтгэн зохион байгуулах;

- Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогчоос өгсөн үүрэг, даалгаврын хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлт, үр дүнг тооцох;
- Улсын Дээд шүүхийн хяналтын шатны эрүүгийн хэргийн шүүх хуралдаанд оролцож, анхан болон давж заалдах шатны шүүхийн шийдвэрт хууль зүйн дүгнэлт гаргах, хэрэг хянан хэлэлцэх явцад илэрсэн мөрдөгч, прокурор, улсын яллагчийн гаргаж буй нийтлэг зөрчлийг тухай бүр судалж дүгнэн, харьяа прокурорын газарт ажлын чиглэл, зөвлөмж өгөх, мэдээлэл хүргүүлэх;
- Хяналтын шатны шүүхийн шийдвэрийг хууль зөрчсөн гэж үзвэл Улсын ерөнхий прокурорт танилцуулж, эсэргүүцэл бичих эсэх асуудлыг шийдвэрлүүлэх;
- Улсын дээд шүүхийн хяналтын шатны эрүүгийн хэргийн шүүгчдийн нэгдсэн хуралдаанд оролцох Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогчийн /бүрэн эрхээ шилжүүлсэн тохиолдолд/ шүүх хуралдаанд гаргах хууль зүйн дүгнэлтийн төслийг боловсруулж, шүүх хуралдаанд оролцох бэлтгэлийг хангах;

Ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих хэлтсийн чиг үүрэг:

- Ял эдлүүлэх ажиллагаа, түүнд тавих прокурорын хяналтын ажлыг боловсронгуй болгох бодлого, чиглэлийг тодорхойлох, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлт, үр дүнг тооцох;
- Ял эдлүүлэх болон шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд хяналт тавих чиглэлээр хууль тогтоомж, удирдамж, баримт бичгийг боловсронгуй болгох талаар Улсын ерөнхий прокурорт танилцуулж, шийдвэрлүүлэх, хэрэгжилтийг улсын хэмжээнд зохион байгуулах;
- Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогчоос өгсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлт, үр дүнг тооцох;
- Ял эдлүүлэх болон шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа, түүнд тавих прокурорын хяналтын ажилд хууль тогтоомж, Улсын ерөнхий прокурорын тушаалаар батлагдсан заавар, журмын хэрэгжилтийг дангаараа болон бусад хэлтэстэй хамтран шалгах, танилцах;
- Хяналтын чиглэлээр ирүүлсэн гомдол, хүсэлт, мэдээллийг хүлээн авч хянан шийдвэрлэх;
- Ялтан шилжүүлэх тухай хууль тогтоомж, олон улсын гэрээний хэрэгжилтийг Гадаад харилцаа, эрх зүйн туслалцааны хэлтэстэй хамтран зохион байгуулах;

Хэрэг эрхлэх газрын чиг үүрэг:

- Прокурорын байгууллагын хүний нөөцийн бодлого, хөгжлийн асуудлыг хариуцан, хүний нөөц бүрдүүлэх, прокурор, ажилтныг чадавхжуулах ажлыг нэгтгэн зохион байгуулах;
- Төсөв, санхүү, хөрөнгө оруулалт, тендерийн үйл ажиллагаа, аж ахуй, хангалт, үйлчилгээ, прокурор, ажилтны цалин хөлс, ажиллах нөхцөл боломж, нийгмийн баталгаатай холбоотой асуудлыг нэгтгэн зохион байгуулах, энэ чиглэлээр гаргах Улсын ерөнхий прокурорын шийдвэр, бусад баримт бичгийн төслийг бэлтгэх, батлуулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлт үр дүнг тооцох;
- Холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд прокурорын байгууллагын тухайн жилийн урсгал зардлын болон хөрөнгө оруулалтын төсвийн багцыг төлөвлөж, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэх;
- Прокурорын байгууллагын нэгдсэн төсвийн хүрэлцээ, цаг үеийн шаардлага, инфляц зэргийг харгалзан нэмэгдэл төсөв батлуулах, хүндрэлтэй асуудлыг шийдвэрлүүлэх

санал боловсруулж, төсвийн ерөнхийлөн захирагчаар батлуулан төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэх;

- Тухайн жилийн Төсвийн тухай хуулиар батлагдсан прокурорын байгууллагын урсгал зардлын болон хөрөнгө оруулалтын төсвийн хуваарилалтын талаар санал боловсруулж, төсвийн ерөнхийлөн захирагчаар батлуулах;
- Батлагдсан төсвийн хүрээнд харьяа прокурорын газрын санхүүжилтийг сар бүр тооцох, олгогдоогүй санхүүжилтийг төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад мэдэгдэж, санхүүжилтийг төлөвлөгөөний дагуу шийдвэрлүүлэх;

Сургалт, судалгааны хүрээлэнгийн чиг үүрэг:

- Улсын ерөнхий прокурорын газрын зохион байгуулалтын бүтцийн нэгж болон харьяа прокурорын газраас сургалтын хэрэгцээ, шаардлагын талаарх саналыг авч нэгтгэн судалсны үндсэн дээр прокурор, ажилтанд зориулсан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө боловсруулж батлуулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
- Прокурор, ажилтны анхан, үргэлжилсэн шатны болон давтан, мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэхтэй холбоотой сургалтын төлөвлөгөөг боловсруулж батлуулах, биелэлтийг хангах;
- Хуульчийн эрх зүйн байдлын тухай хуульд заасны дагуу сургалтын хөтөлбөрийг боловсруулан магадлан итгэмжлүүлсний үндсэн дээр тухайн сургалтыг дангаараа болон бусад байгууллагатай хамтран зохион байгуулах;
- Эрдэм шинжилгээний байгууллага, хууль зүйн их, дээд сургууль, бусад байгууллагатай хамтран эрдэм шинжилгээ, онол, практикийн хурал зохион байгуулах, эрдэм шинжилгээний өгүүлэл, нийтлэл, бүтээл эрхлэн гаргах;
- Хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, гэмт хэргийн шалтгаан, нөхцөлийн талаарх судалгааг Улсын ерөнхий прокурорын газрын зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжтэй хамтран гүйцэтгэх;
- Сургалтын гарын авлага, ном, товхимол эрхлэн гаргах;

2.Зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагаанд тавьсан хяналт

Улсын хэмжээнд 2024 онд зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагаа явуулах 64 чиг үүргийн 851 нэгж байгууллагын 10207 эрх бүхий албан тушаалтны зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаанд 86 прокурор хяналт тавьж ажилласан байна.

2.1.Зөрчлийн талаарх гомдол, мэдээллийн шийдвэрлэлт

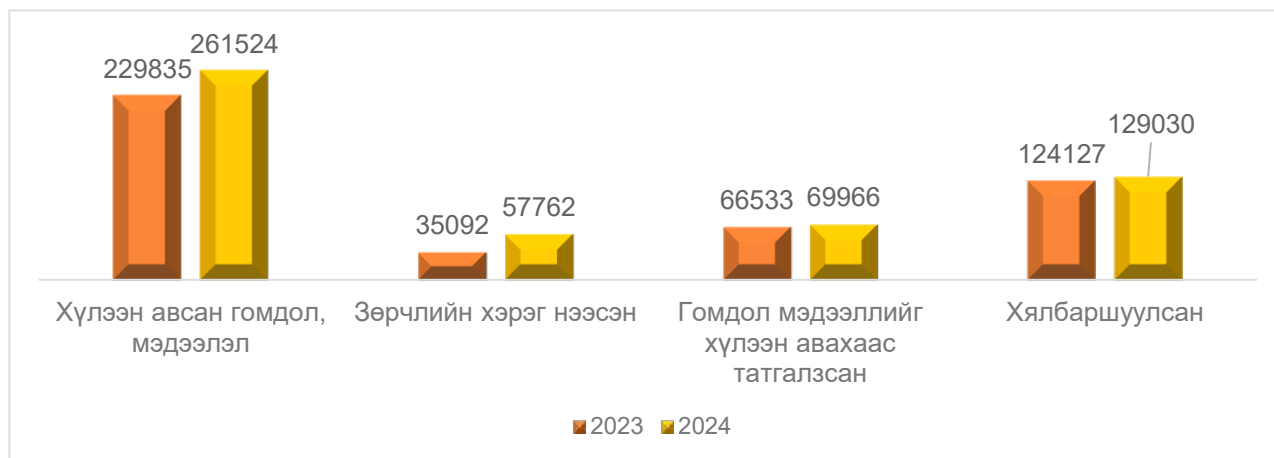
Зөрчил шалган шийдвэрлэх эрх бүхий байгууллагууд 2024 онд 261524 зөрчлийн талаарх гомдол, мэдээлэл хүлээн авч, прокурорын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлж, прокуророос хяналт тавьсан нь өмнөх оноос 31689 буюу 13.8%-иар өссөн байна.

Зураг 3.Гомдол, мэдээллийг хүлээн авч шалгасан байгууллагаар нь харуулбал

Зөрчлийн талаарх гомдол, мэдээллийн 168195 буюу 64.3%-д улс, нийслэл, тээвэр, дүүргийн прокурорын газрууд, 93329 буюу 35.7%-д аймгийн прокурорын газруудаас хяналт тавин ажиллажээ.

График 1. Гомдол, мэдээллийн шийдвэрлэлт

Гомдол, мэдээллийн 26.8%-ийг хүлээн авахаас татгалзаж, 22.1%-д зөрчлийн хэрэг нээж, 49.3%-ийг бүртгэлд авч хялбаршуулсан журмаар шалгаж шийдвэрлэн, 0.9%-д хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээж, 0.02%-д эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан байна.

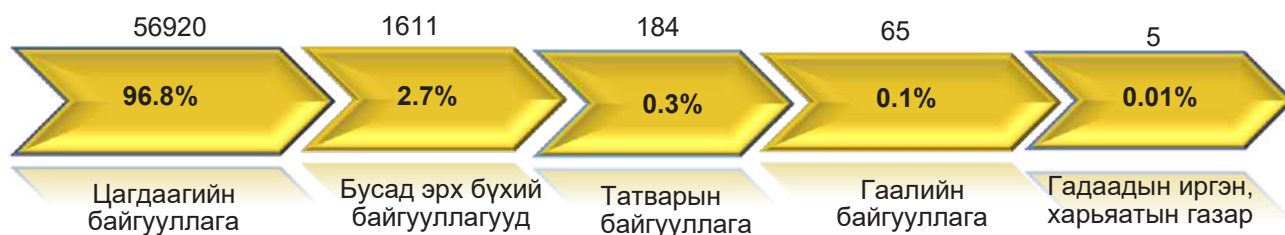
2.2. Зөрчлийн хэргийн шийдвэрлэлт

Зөрчлийн нийт 3325634 хэрэг шалгагдсан нь өмнөх оноос 139766 буюу 4.4%-иар өсжээ.

Газар дээр нь хялбаршуулсан журмаар шалган шийдвэрлэсэн зөрчил өмнөх оноос 111910 буюу 3.7%-иар, гомдол, мэдээллийн бүртгэлд авч, хялбаршуулсан журмаар шалгаж шийдвэрлэсэн зөрчил 4903 буюу 3.9%-иар, зөрчлийн хэрэг нээн шалгасан хэрэг 22953 буюу 64.1%-иар тус тус өссөн байна.

Зөрчлийн хэрэг бүртгэлтийн ажиллагаа явуулсан 58785 хэргийн 1.5% нь өмнөх оны үлдэгдэл, 0.1% нь өмнөх онд хэрэгсэхгүй болгосон, шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг хүчингүй болгож зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулсан, 98.5% нь 2024 онд шинээр зөрчлийн хэрэг нээж, шалгасан хэргүүд байна.

Зураг 4. Зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулсан байгууллагаар нь харуулбал

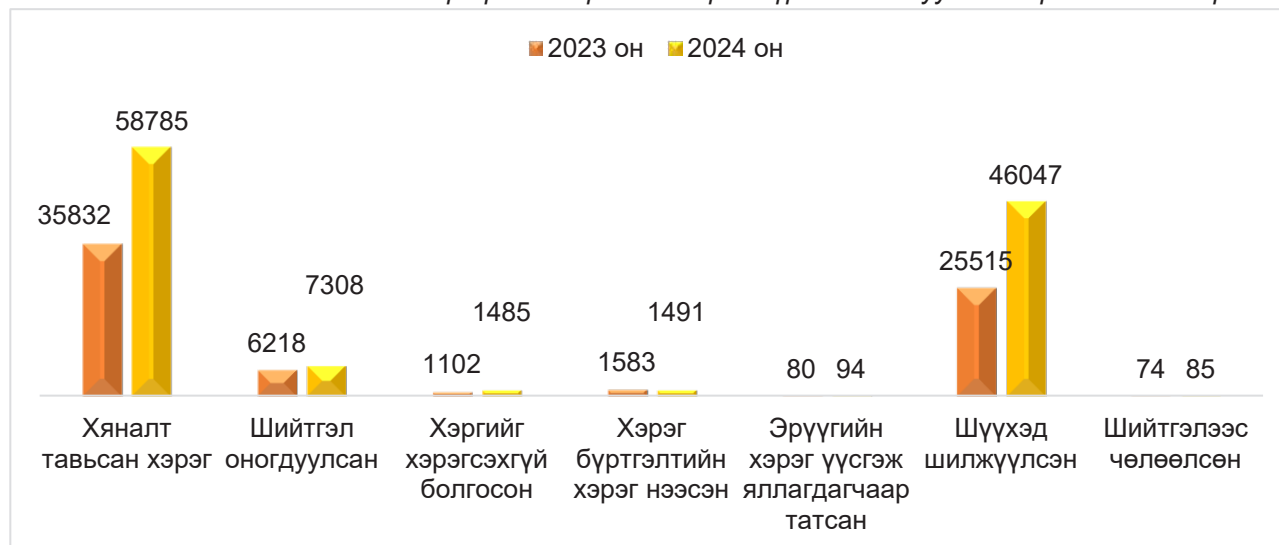
Зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулсан нийт хэргийн 47990 буюу 81.6%-ийг үндсэн хугацаанд шалгаж шийдвэрлэсэн бол 10795 буюу 18.4%-д хугацаа сунган шалгуулсан нь өмнөх оноос 2.5%-иар буурсан байна.

Зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулсан хэргийн 56992 буюу 96.9%-ийг шийдвэрлэсэн нь өмнөх оноос 0.6%-иар буурчээ.

Хэргийн шийдвэрлэлт буурсан шалтгаан нь Зөрчлийн тухай хуулийн 17.1 дүгээр зүйлийн 21 дэх хэсэгт заасан “Сонгуулийн зардлын дансыг бүртгүүлэх, зардлын дансанд мөнгөн хөрөнгийг төвлөрүүлж, зарцуулах талаар хуульд заасан журмыг зөрчих” зөрчилд,

шалгавал зохих ажиллагааны цар хүрээнээс хамаарч зөрчлийн хэрэг нээн шалгаж байгаатай холбоотой байна.

График 2.Зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулсан хэргийн шийдвэрлэлт

Эрх бүхий албан тушаалтан шийтгэл оногдуулсан хэрэг өмнөх оноос 17.5%-иар, шийтгэл оногдуулах, албадлагын арга хэмжээ авах саналтай шүүхэд хүргүүлсэн хэрэг 80.5%-иар, шийтгэлээс чөлөөлсөн хэрэг 14.9%-иар, хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн хэрэг 34.8%-иар, эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан 17.5%-иар тус тус өссөн бол, эрүүгийн хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээсэн хэрэг 5.8%-иар буурсан байна.

Хүснэгт 1.Улс, нийслэл, тээвэр, дүүргийн прокурорын газрын хяналт тавьсан гомдол, мэдээлэл, хэрэг

№	Прокурорын газар	Гомдол, мэдээлэл	Өсөлт, бууралт	Хэрэг	Өсөлт, бууралт
1	Улсын ерөнхий прокурорын газар	168	+22.6%	153	+17.7%
2	Нийслэлийн прокурорын газар	7008	+1.6%	6809	+0.9%
3	Баянгол дүүргийн прокурорын газар	21250	-2.7%	122659	-40.2%
4	Баянзүрх дүүргийн прокурорын газар	38421	+15.6%	201593	-28.6%
5	Сонгинохайрхан дүүргийн прокурорын газар	35734	+10.2%	163837	-9.4%
6	Сүхбаатар дүүргийн прокурорын газар	19117	+5.6%	208841	-17.4%
7	Хан-Уул дүүргийн прокурорын газар	20999	+10.7%	141250	-24.3%
8	Чингэлтэй дүүргийн прокурорын газар	18285	-4%	1415422	48.5%
9	Багануур дүүргийн прокурорын газар	2145	+19.2%	38171	-16.3%
10	Налайх, Багахангай дүүргийн прокурорын газар	3727	-12%	77586	-19.5%
11	Тээврийн прокурорын газар	1341	+13.9%	71704	-16.2%
Нийт		158874	6.5%	2448025	+6.7%

Дээрх үзүүлэлтээс харвал Улсын ерөнхий прокурорын газар, Нийслэлийн прокурорын газрын хяналт тавьсан зөрчлийн талаарх гомдол, мэдээлэл, хэрэг өссөн бол Баянгол, Налайх, Багахангай дүүргийн прокурорын газар буурчээ.

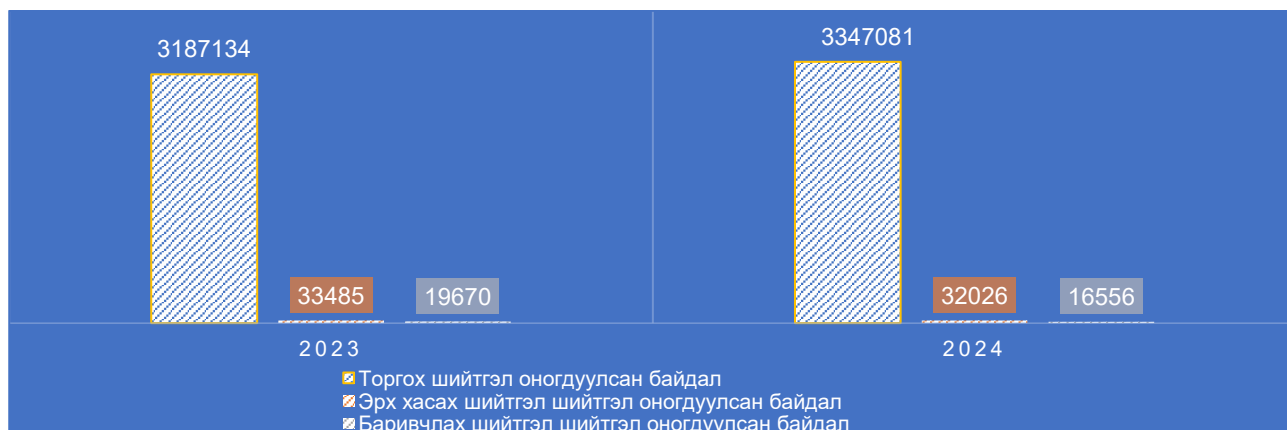
Хүснэгт 2. Орон нутгийн прокурорын газрын хяналт тавьсан гомдол, мэдээлэл, хэрэг

№	Прокурорын газар	Гомдол, мэдээлэл	Өсөлт, бууралт	Хэрэг	Өсөлт, бууралт
1	Архангай аймгийн прокурорын газар	3425	+27.5%	38443	-16.2%
2	Баян-Өлгий аймгийн прокурорын газар	3651	+12.9%	20755	-32.6%
3	Баянхонгор аймгийн прокурорын газар	4869	+27.2%	32245	-14.8%
4	Булган аймгийн прокурорын газар	3063	+22.8%	41436	+9.1%
5	Говь-Алтай аймгийн прокурорын газар	2773	+22.2%	28397	+9.5%
6	Говьсүмбэр аймгийн прокурорын газар	1395	+41.9%	34208	+28.1%
7	Дархан-Уул аймгийн прокурорын газар	6989	+70.7%	59414	-1.3%
8	Дорноговь аймгийн прокурорын газар	7653	+49.7%	49135	+34.7%
9	Дорнод аймгийн прокурорын газар	4073	+21.3%	34096	+7.5%
10	Дундговь аймгийн прокурорын газар	1817	+54.9%	23221	+6.2%
11	Завхан аймгийн прокурорын газар	3292	+46.7%	31683	+2.5%
12	Орхон аймгийн прокурорын газар	4589	+2.4%	45252	-3.3%
13	Өвөрхангай аймгийн прокурорын газар	7194	+44.2%	63576	-9.7%
14	Өмнөговь аймгийн прокурорын газар	5774	+23.1%	78913	-6.4%
15	Сүхбаатар аймгийн прокурорын газар	2814	+6.2%	27241	+12.8%
16	Сэлэнгэ аймгийн прокурорын газар	7382	+18%	56507	+1.1%
17	Төв аймгийн прокурорын газар	4925	+51%	89579	-0.8%
18	Увс аймгийн прокурорын газар	3885	+22.9%	28600	-12%
19	Ховд аймгийн прокурорын газар	4323	+8.2%	26929	-22.2%
20	Хөвсгөл аймгийн прокурорын газар	3860	+34.4%	24334	-22.4%
21	Хэнтий аймгийн прокурорын газар	5583	+35.2%	43645	+28.4%
Нийт		93329	29.7%	877609	-1.5%

Орон нутгийн прокурорын газруудын хяналт тавьсан зөрчлийн талаарх гомдол, мэдээлэл өссөн. Төв аймгийн прокурорын газар хамгийн их буюу 89579 (10.2%), Баян-Өлгийн аймгийн прокурорын газар хамгийн бага 20755 (2.3%) зөрчлийн хэрэгт хяналт тавьсан бол Дорноговь (34.7%-иар), Хэнтий (28.4%-иар), Говьсүмбэр (28.1%-иар) аймгийн прокурорын газрын хяналт тавьсан зөрчлийн хэрэг өмнөх оноос хамгийн их хувиар өсжээ.

Зөрчил үйлдсэн нийт 3.347.081 хүн, хуулийн этгээдэд 105.3 тэрбум төгрөгийн торгох шийтгэл, 32026 хүнд эрх хасах шийтгэл оногдуулсан бол 16556 хүнд баривчлах шийтгэл оногдуулсан байна.

График 3. Оногдуулсан шийтгэлийг 2023 онтой харьцуулан харуулбал

Торгох шийтгэл оногдуулсан хүн өмнөх оноос 159947 буюу 5.0%-иар өссөн бол эрх хасах шийтгэл 1459 буюу 4.6%-иар, баривчлах шийтгэл оногдуулсан хүн 3114 буюу 15.8%-иар буурчээ.

Шүүхээс оногдуулсан торгох шийтгэлийг тогтоосон хугацаанд төлөөгүйгээс баривчлах шийтгэлээр солиулах 65 санал гаргасан нь өмнөх оноос 30 буюу 85.7%-иар өссөн байна.

Эрх бүхий албан тушаалтнаас ирүүлсэн санал өмнөх оноос 20.7%-иар, прокурор хүчинтэйд тооцсон тохиолдол 21.7%-иар тус тус өссөн бол, хүчингүйд тооцсон тохиолдол 66.7%-иар буурчээ.

2.5. Эрх хязгаарлах арга хэмжээ

Зөрчлийн хэрэг бүртгэлтийн явцад 28829 эрх хязгаарлах арга хэмжээ авсны 11961 буюу 41.5%-д холбогдогчийн баримт бичгийг хураан авах, 16803 буюу 58.3%-д хүнийг саатуулах, 65 буюу 0.2%-д үйл ажиллагаа, ашиглалтыг түр зогсоох арга хэмжээг тус тус авсан байна.

Эрх хязгаарлах арга хэмжээ өмнөх оноос 9.6%-иар буурсан бол хүнийг саатуулах арга хэмжээ 95.4%-иар, үйл ажиллагаа, ашиглалтыг түр зогсоох арга хэмжээ 38.3%-иар тус тус өсжээ.

Зөрчлийн холбогдогчийг эрүүлжүүлж хууль тогтоомж зөрчиж байсныг илрүүлэн, нэгж прокурорын газруудад мэдээлэл хүргүүлсэн, нийслэл, дүүргийн хэмжээнд эрх бүхий албан тушаалтнаас хүнийг саатуулах эрх хязгаарлах арга хэмжээг холбогдох хууль, журамд заасан үндэслэл, журмын дагуу явуулж буй эсэхийг шалгаж, мэдээлэл хүргүүлэн, хүний эрхийг хангаж ажилласнаар эрүүлжүүлэх байранд зөрчлийн холбогдогчийг саатуулдаг зөрчил арилсан байна.

2.6. Зөрчлийн хэргийн улмаас учирсан хохирол, төлөгдсөн байдал

Зөрчлийн улмаас хүн, хуулийн этгээд, төр, нийтийн ашиг сонирхолд 95.4 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан нь өмнөх оноос 50.0 тэрбум төгрөг буюу 2.1 дахин өсжээ.

Учирсан хохирлын 47.9 тэрбум төгрөг буюу 50.2% нь хүнд, 2.9 тэрбум төгрөг буюу 3.1% нь хуулийн этгээдэд, 44.6 тэрбум төгрөг буюу 46.7% нь төр, нийтийн ашиг сонирхолд учирсан хохирол байна.

Хохирлын хэмжээ өссөн шалтгаан нь зөрчлийн хэрэг өмнөх оноос 139766 буюу 4.4% өссөнтэй холбоотой байна.

Зөрчлийн улмаас учирсан хохирлын 51.1% буюу 48.7 тэрбум төгрөгийн хохирол нөхөн төлөгдсөн нь өмнөх оноос 10.5 тэрбум төгрөг буюу 27.5%-иар өсжээ.

Хүнд учирсан хохирлын 77.5%-ийг, хуулийн этгээдэд учирсан хохирлын 48.6%-ийг, төр, нийтийн ашиг сонирхолд учирсан хохирлын 22.9%-ийг тус тус нөхөн төлүүлсэн байна.

2.7. Зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагааны явцад хүн, хуулийн этгээдийн зөрчигдсөн эрхийг сэргээсэн байдал

Прокурорын тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.1.9-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Улсын ерөнхий прокуророос 2024 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр зөвшөөрөл олгосон Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааны Албадан эрүүлжүүлэх (код 620) журамд гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдсон этгээдийг албадан эрүүлжүүлдэг байсан зохицуулалтыг арилгаж хууль тогтоомжийг нэг мөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авсан.

Цагдаагийн ерөнхий газрын “Бэлэн бус торгуулийн систем”-д бүртгэгдсэн Зөрчлийн тухай хууль, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль хэрэгжиж эхлэхээс өмнөх хугацаанд хуульд заасны дагуу бэлэн бус хэлбэрээр оногдуулсан, шийтгэл биелэгдээгүй торгууль нь зөрчилд тооцохгүй болсон, оногдуулах шийтгэл, албадлагын арга хэмжээг хөнгөрүүлсэн, зөрчил үйлдсэн хүн, хуулийн этгээдийн эрх зүйн байдлыг дээрдүүлсэн эсэхэд дүгнэлт хийж, хууль буцаан хэрэглүүлэхээр 21872 дүгнэлт;

Зөрчлийн тухай хуулийн 11.15 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэгт заасан “Жолооч нь жолоочийн даатгалд даатгуулалгүйгээр тээврийн хэрэгслээ ашиглан замын хөдөлгөөнд

оролцсон” зөрчлийг шийдвэрлэж буй байдал, шийдвэрийн хууль зүйн үндэслэлийг судалж, эрх бүхий албан тушаалтнаас даатгалыг нөхөн төлүүлэх арга хэмжээг авахгүйгээр Жолоочийн даатгалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлд заасан суурь хураамжийн 50%-иар тооцож, зөрчлийг газар дээр нь шийдвэрлэсэн шийдвэрийг хүчингүй болгуулахаар 18732 прокурорын дүгнэлт тус тус бичиж, 36717 хүний зөрчигдсөн эрхийг сэргээсэн байна.

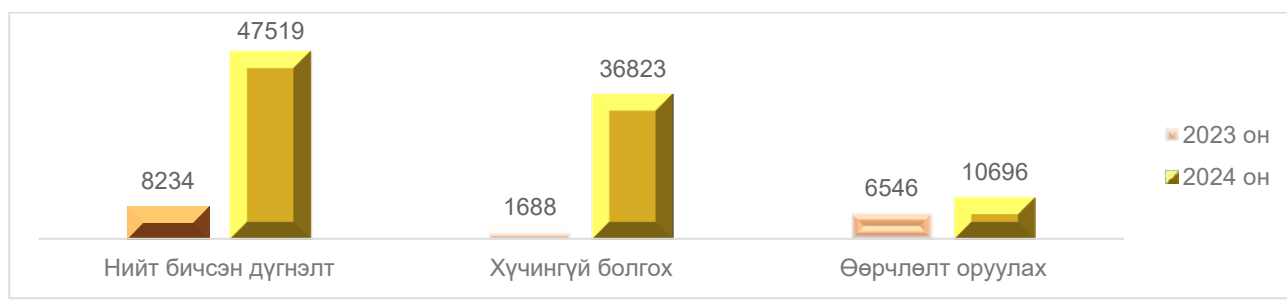
2.8. Эрх бүхий албан тушаалтны шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг хүчингүй болгуулах, өөрчлөлт оруулахаар бичсэн дүгнэлт

Эрх бүхий албан тушаалтны хялбаршуулсан журмаар шийдвэрлэсэн болон зөрчлийн хэрэгт шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг прокурор хянаад, 47519 дүгнэлт бичсэн нь өмнөх оноос 39285 буюу 4.7 дахин өссөн байна.

Бичсэн дүгнэлтийн 36823 буюу 77.5% нь эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрийг хүчингүй болгуулахаар, 10696 буюу 22.5% нь эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрт өөрчлөлт оруулахаар бичжээ.

Прокурорын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлэлгүй, зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулж шийтгэл оногдуулсан 1052 зөрчлийг прокурор шалгалтаар илрүүлж, эрх бүхий албан тушаалтны шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг хүчингүй болгуулахаар дүгнэлт бичсэн байна.

График 5. Эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрийг хянаад бичсэн дүгнэлт

Шүүхээр прокурорын 37200 дүгнэлт хэлэлцэгдэж, 36755 буюу 98.8% нь биелсэн байна.

Энэ нь хяналт хариуцсан прокуроруудын хууль хэрэглээний ур чадвар дээшилсэн, эрх бүхий албан тушаалтны шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг шалгалтын хүрээнд хянахдаа хууль, аргачилсан зааварт заасан хянавал зохих байдлыг бүрэн хамруулж, зөрчлийг илрүүлж зөвтгөх, дүгнэлт бичих байдлаар хүн, хуулийн этгээдийг зөрчигдсөн эрхийг сэргээх, хуулийг нэг мөр хэрэгжүүлж ажилласантай холбоотой байна.

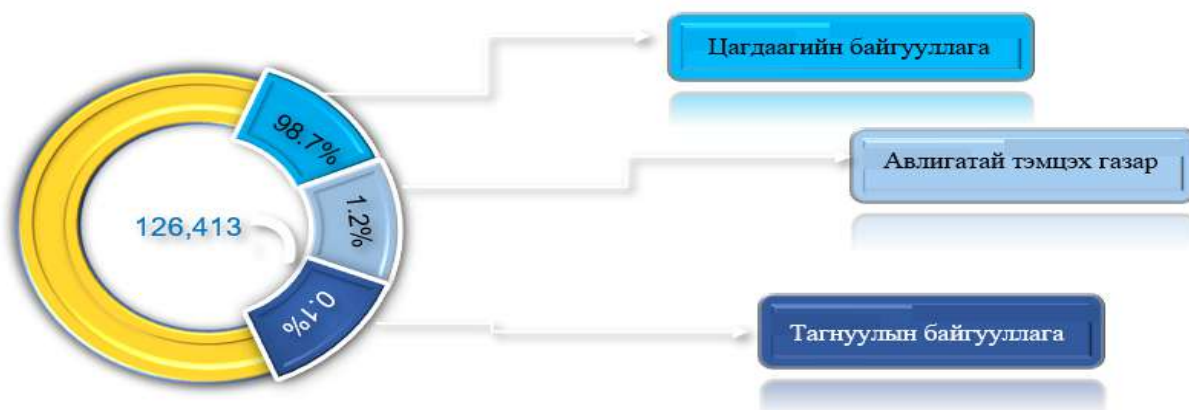
3. Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд тавьсан хяналт

Улсын хэмжээнд 2024 онд мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах эрх бүхий 3 байгууллагын 1961 мөрдөгчийн мөрдөн шалгах ажиллагаанд 296 прокурор хяналт тавьж ажилласан.

3.1. Гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллийн шийдвэрлэлт

Прокурорын байгууллага 2024 онд нийт 126413 гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэлд хяналт тавьж ажилласан нь өмнөх оноос 16426 буюу 14.9%-иар өссөн байна.

Зураг 6. Гомдол, мэдээллийг хүлээн авч шалгасан байгууллагаар нь харуулбал

Гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллийн 99446 буюу 78.7%-д нийслэл, тээвэр, дүүргийн прокурорын газруудаас, 26967 буюу 21.3%-д орон нутгийн прокурорын газруудаас хяналт тавин ажиллажээ.

Нийслэл, тээвэр, дүүргийн прокурорын газруудын хяналт тавьсан гомдол, мэдээлэл өмнөх оноос 16.7%-иар, орон нутгийн прокурорын газруудын хяналт тавьсан гомдол, мэдээлэл 8.9%-иар тус тус өсжээ.

График 6. Гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллийн шийдвэрлэлт

Гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллийн 50.4%-д хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээхээс татгалзаж, 32.7%-д хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээж, 11.4%-д эрүүгийн хэрэг үүсгэн яллагдагчаар татаж, 94.5%-ийг шийдвэрлэжээ.

Гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллийн шийдвэрлэлт өмнөх оноос 0.1%-иар өссөн байна.

3.2. Хэрэг бүртгэлтийн хэргийн шийдвэрлэлт

Хэрэг бүртгэлт явуулсан 74438 хэрэгт хяналт тавьсан нь өмнөх оноос 10943 буюу 17.2%-иар өсжээ.

Хэрэг бүртгэлтийн хугацаа сунган шалгуулсан хэрэг өмнөх оноос 0.9%-иар буурсан байна.

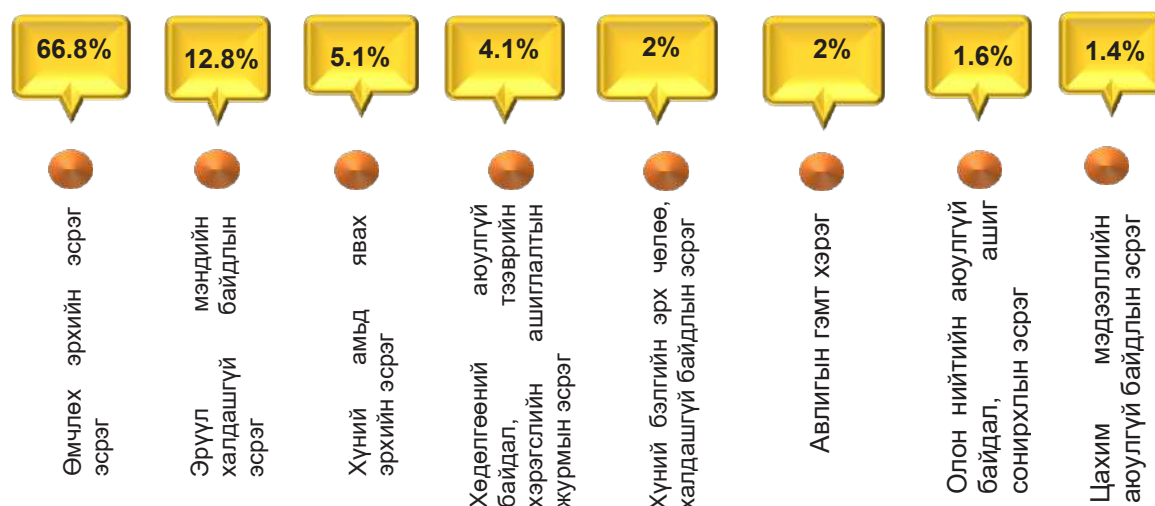
Зураг 7.Хэрэг бүртгэлт явуулсан байгууллага тус бүрээр харуулбал

Хэрэг бүртгэлт явуулсан хэргийн 3 буюу 0.004%-ийг хамтарсан ажлын хэсгээр шалгасан байна.

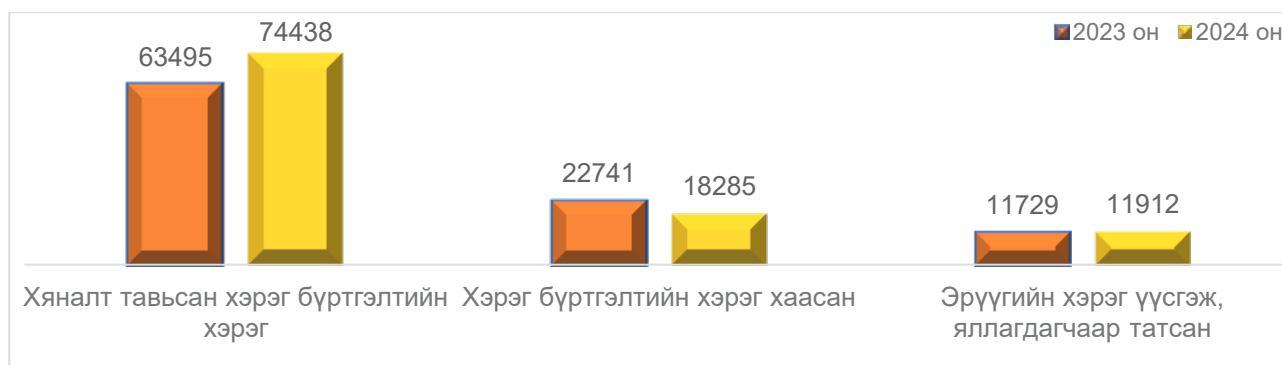
Хэрэг бүртгэлтийн хэргийн 57741 буюу 77.6%-д нийслэл, тээвэр, дүүргийн прокурорын газрууд, 16697 буюу 22.4%-д орон нутгийн прокурорын газрууд хяналт тавин ажиллажээ.

Зураг 8.Хэрэг бүртгэлт явуулсан хэргийг төрлөөр нь ангилж үзвэл

Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн 44.6%-ийг залилах, хүний эрүүл мэнд, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн 77.4%-ийг хүний эрүүл мэндэд хөнгөн хохирол санаатай учруулах, хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн 76.4%-ийг хүчиндэх, авлигын гэмт хэргийн 82%-ийг эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах гэмт хэрэг эзэлж байна.

График 7.Хэрэг бүртгэлтийн хэргийн шийдвэрлэлт

Хэрэг бүртгэлт явуулсан хэргийн 16%-ийг эрүүгийн хэрэг үүсгэн яллагдагчаар татаж, 24.6%-ийг хааж, 40.6%-ийг шийдвэрлэсэн ба хэргийн шийдвэрлэлт өмнөх оноос 13.7%-иар буурчээ.

Хэрэг бүртгэлтийг хааж шийдвэрлэсэн хэрэг өмнөх оноос 19.6%-иар буурсан бол эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан хэрэг 1.6%-иар өсжээ. Хэрэг бүртгэлтийн хэргийн шийдвэрлэлт өмнөх оноос нийслэлийн хэмжээнд 15.7%-иар, орон нутгийн хэмжээнд 6.4%-иар буурсан байна.

Хэрэг бүртгэлтийн ажиллагаанд үлдэгдэл 43885 хэрэг шалгагдаж байгаагаас 98.1% нь цагдаагийн байгууллагаас, 1.8% нь авлигатай тэмцэх байгууллагаас, 0.06% нь тагнуулын байгууллагаас, 3 нь хамтарсан ажлын хэсгээс тус тус мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулж байна. Эдгээр хэргүүдийн 81.9%-ийг нийслэл, тээвэр, дүүргийн, 18.1%-ийг орон нутгийн прокурорын газраас хяналт тавин ажиллаж байна.

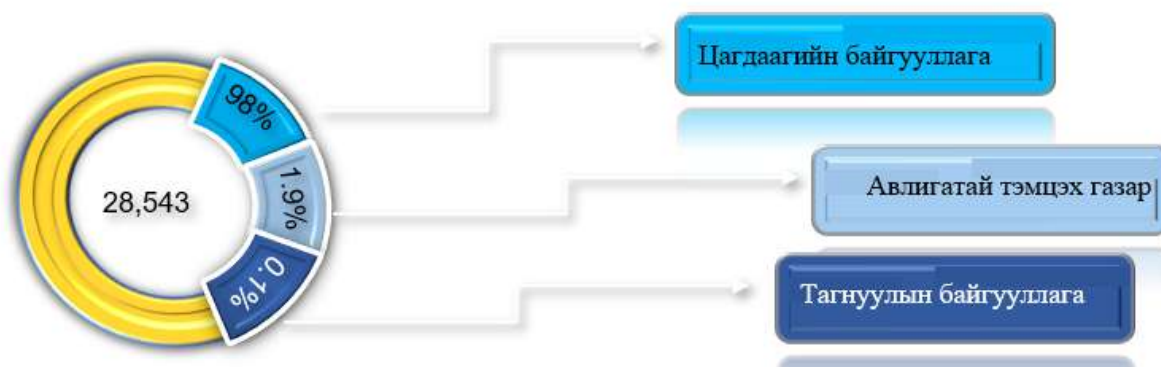
3.3.Мөрдөн байцаалтын хэргийн шийдвэрлэлт

Мөрдөн байцаалт явуулсан 28543 хэрэгт хяналт тавьсан нь өмнөх оноос 943 буюу 3.4%-иар өссөн байна.

Эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан хэргийн 11954 буюу 45.1%-ийг хэрэг бүртгэлтийн хэргээс, 14442 буюу 54.4%-ийг гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллээс, 133 буюу 0.5%-ийг зөрчлийн талаарх гомдол, мэдээлэл, хэргээс тус тус эрүүгийн хэрэг үүсгэн яллагдагчаар татжээ.

2024 онд 18648 хүнийг эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсаны 2698 буюу 14.5% нь эмэгтэй, 1371 буюу 7.4% нь өсвөр насны яллагдагч байна.

Зураг 9.Мөрдөн байцаалт явуулсан байгууллага тус бүрээр нь харуулбал

Мөрдөн байцаалт явуулсан 1 хэргийг хамтарсан ажлын хэсгээр шалгасан байна.

Мөрдөн байцаалтын хэргийн 18583 буюу 65.1%-д нийслэл, тээвэр, дүүргийн прокурорын газрууд, 9960 хэрэг буюу 34.9%-д орон нутгийн прокурорын газрууд тус тус хяналт тавин ажиллажээ.

Хүснэгт 3. Мөрдөн байцаалт явуулсан хэргийг төрлөөр нь харуулбал

50%	Өмчлөх эрхийн эсрэг
26.5%	Эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг
9.9%	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг
2.2%	Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг
1.7%	Авлигын гэмт хэрэг
1.6%	Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг
1.5%	Кибер аюулгүй байдлын эсрэг
1.4%	Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг
0.9%	Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг
0.8%	Эдийн засгийн гэмт хэрэг
0.7%	Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг
2.2	Бусад

Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн 64.2%-ийг “Залилах”, хүний эрүүл мэнд, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн 83.2%-ийг “Хүний эрүүл мэндэд хөнгөн хохирол учруулах”, хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн 78%-ийг “Хүчиндэх”, авлигын гэмт хэргийн 68%-ийг “Эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах”, хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэргийн 44%-ийг “Хууль бусаар мод бэлтгэх” гэмт хэрэг тус тус эзэлж байна.

Мөрдөн байцаалт явуулсан хэрэг өмнөх оноос нийслэлийн хэмжээнд 1.1%-иар буурч, орон нутагт 13.2%-иар өсжээ.

Мөрдөн байцаалт явуулсан хэргийн 24624 буюу 86.3% нь хөнгөн, 3916 буюу 13.7% нь хүнд, 3 буюу 0.01% нь 2002 оны Эрүүгийн хуулийн зүйлчлэлтэй гэмт хэргүүд байна. Мөрдөн байцаалт явуулсан хэргийн 10%-д хугацаа сунгаж шалгуулсан нь өмнөх оноос 1.2%-иар өссөн байна.

Мөрдөн байцаалт явуулсан хэргийн 56%-д яллах дүгнэлт үйлдэж шүүхэд шилжүүлэн, 2.2%-ийг хэрэгсэхгүй болгож, 0.9%-ийг түдгэлзүүлэн, 37.2%-ийг бусад хэрэгт нэгтгэн, 0.6%-ийг эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан тогтоолыг хүчингүй болгон хэрэг бүртгэлтэд шилжүүлж, ажиллагаанд 3.3% нь шалгагдаж байна. Нэгтгэж шалгасан 10632 хэргийн 9293 буюу 87.4%-ийг шүүхэд шилжүүлжээ.

Мөрдөн байцаалт явуулсан хэргийн 90.7%-ийг эцэслэн шийдвэрлэж, хэргийн шийдвэрлэлт өмнөх оноос 0.6%-иар буурсан байна.

График 8. Яллах дүгнэлт үйлдсэн хэрэг

Яллах дүгнэлт үйлдэж шүүхэд шилжүүлсэн хэргийн 32.1%-ийг хялбаршуулсан, 67.9%-ийг ердийн журмаар шийдвэрлэсэн ба хялбаршуулсан журмаар шийдвэрлэсэн хэрэг өмнөх оноос 5.1%-иар буурч, ердийн журмаар шүүхэд шилжүүлсэн хэрэг 14.8%-иар өсжээ.

Мөрдөн байцаалт явуулсан хэргийн 2.2%-ийг хэрэгсэхгүй болгосон хэрэг өмнөх онтой ижил түвшинд, нийт 379 хэрэг түдгэлзээтэй байгаа нь өмнөх оноос 31.1%-иар өссөн байна.

Хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн хэргийн 75.4%-ийг гэмт хэрэг үйлдсэн нь нотлогдсон боловч ял оногдуулах насанд хүрээгүй, түдгэлзүүлсэн хэргийн 94.7%-ийг яллагдагч оргон зайлсан үндэслэлээр түдгэлзүүлжээ.

Хэргийн шийдвэрлэлт нийслэлийн хэмжээнд 57.9%-аас 96.3, орон нутгийн хэмжээнд 84.8%-иас 99.4 хүртэл хувьтай байна.

Хүснэгт 4. Нийслэл, тээвэр, дүүргийн прокурорын газраас хяналт тавьсан гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэл, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын хэрэг

№	Прокурорын газар	Гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэл		Хэрэг бүртгэлтийн Хэрэг		Мөрдөн байцаалтын хэрэг	
1	Нийслэлийн прокурорын газар	1408	-9.8%	1821	+3.7%	858	+1.2%
2	Баянгол дүүргийн прокурорын газар	17050	+16.5%	9724	+31.7%	2322	-5.8%
3	Баянзүрх дүүргийн прокурорын газар	25382	+18.7%	14291	+19.9%	4223	-0.2%
4	Сонгинохайрхан дүүргийн прокурорын газар	15669	+15.6%	7417	+10.3%	2074	-11.9%
5	Сүхбаатар дүүргийн прокурорын газар	13566	+5.6%	6999	+2.4%	2961	-16%
6	Хан-Уул дүүргийн прокурорын газар	12168	+32.9%	9813	+25.3%	2254	-5.1%
7	Чингэлтэй дүүргийн прокурорын газар	9010	+9.2%	4846	+23.2%	2219	+25%
8	Багануур дүүргийн прокурорын газар	745	+57.5%	377	+39.1%	189	+42.1%
9	Налайх, Багахангай дүүргийн прокурорын газар	1493	+24.6%	850	+29.6%	320	-30.1%
10	Тээврийн прокурорын газар	2955	+37.1%	1603	+71.4%	1163	+83.4%
Нийт		99446	+16.7%	57,741	+19.7%	18583	-1.1%

Нийслэлийн хэмжээнд гэмт хэргийн талаарх 99446 гомдол, мэдээлэл, хэрэг бүртгэлтийн 57741, мөрдөн байцаалтын 18583 хэрэгт хяналт тавьсан нь гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэл, хэрэг бүртгэлтийн хэрэг өссөн. Харин зарим дүүргийн прокурорын газрын хяналт тавьсан мөрдөн байцаалтын хэрэг буурсан байна.

Баянзүрх дүүргийн прокурорын газар хамгийн өндөр статистик үзүүлэлттэй, Багануур дүүргийн прокурорын газар хамгийн бага үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 5. Орон нутгийн прокурорын газраас хяналт тавьсан гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэл, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын хэрэг

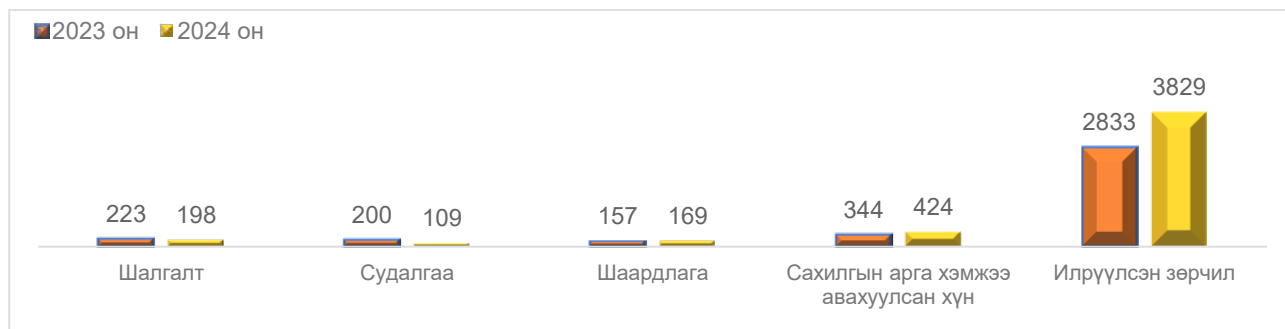
№	Прокурорын газар	Гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэл		Хэрэг бүртгэлтийн хэрэг		Мөрдөн байцаалтын хэрэг	
1	Архангай аймгийн прокурорын газар	1235	+11.4%	616	+15.8%	359	-3.2%
2	Баян-Өлгий аймгийн прокурорын газар	961	-2.7%	590	+1.9%	438	+16.8%
3	Баянхонгор аймгийн прокурорын газар	1607	+19.8%	970	+107.3%	431	+38.6%
4	Булган аймгийн прокурорын газар	806	-7%	625	-16%	288	=
5	Говь-Алтай аймгийн прокурорын газар	651	+19%	482	+27.9%	311	+46.7%
6	Говьсүмбэр аймгийн прокурорын газар	392	20.6%	251	+13.1%	140	+3.7%
7	Дархан-Уул аймгийн прокурорын газар	1752	15.8%	439	-19.9%	856	+34%
8	Дорноговь аймгийн прокурорын газар	1567	+9.4%	1191	+19.9%	638	+21.1%
9	Дорнод аймгийн прокурорын газар	1606	21.5%	1036	+21.7%	514	+17.6%
10	Дундговь аймгийн прокурорын газар	765	+18.2%	360	-15.5%	302	+21.8%
11	Завхан аймгийн прокурорын газар	544	-4.1%	412	-4.6%	232	-14.7%
12	Орхон аймгийн прокурорын газар	2223	+13.5%	1123	+11.1%	807	27.9%
13	Өвөрхангай аймгийн прокурорын газар	987	+27.2%	1072	+2.5%	553	20.7%
14	Өмнөговь аймгийн прокурорын газар	2107	+23.4%	1153	+9.7%	548	+7.5%
15	Сүхбаатар аймгийн прокурорын газар	1135	7.9%	768	+11.6%	373	15.1%
16	Сэлэнгэ аймгийн прокурорын газар	1789	-1.6%	1200	+4.1%	693	7.6%
17	Төв аймгийн прокурорын газар	1713	-1.8%	1178	+4.7%	555	-11.5%
18	Увс аймгийн прокурорын газар	829	+8.2%	393	-5.1%	324	23.2%
19	Ховд аймгийн прокурорын газар	1229	-4.7%	945	+27%	459	4.3%
20	Хөвсгөл аймгийн прокурорын газар	1238	7.7%	762	-9.7%	583	3.4%
21	Хэнтий аймгийн прокурорын газар	1831	-0.7%	1131	+13%	556	5.7%
Нийт		29967	+8.9%	16697	+9.5%	9960	+13.2%

Орон нутгийн прокурорын газруудын хяналт тавьсан гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэл 8.9%-иар, хэрэг бүртгэлтийн хэрэг 9.5%-иар, мөрдөн байцаалтын хэрэг 13.2%-иар тус тус өссөн. Орхон аймгийн прокурорын газар хамгийн өндөр статистик үзүүлэлттэй, Говьсүмбэр прокурорын газар хамгийн бага үзүүлэлттэй байна.

3.4.Хяналтын ажлын чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд хяналт тавих чиглэлээр шалгалт, судалгаа, танилцах ажил хийж, илрүүлсэн зөрчлийг арилгуулахаар холбогдох газруудад прокурорын шаардлага бичиж, зөрчил гаргасан албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулсан байна.

График 9.Хяналтын ажлын явцад авсан арга хэмжээ

Прокурор мөрдөн шалгах тодорхой ажиллагаа хийлгэхээр мөрдөгчид 26878 даалгавар бичсэн нь өмнөх оноос 7.9%-иар өссөн бол эрэн сурвалжлах ажиллагаа хийлгэхээр 3016 даалгавар бичсэн нь 29.8%-иар буурсан байна.

Мөрдөн шалгах ажиллагаанд прокурор 5617 удаа оролцсоноос 83%-д нь шүүхээс зөвшөөрөл авах, шүүхийн шийдвэр гаргуулах, таслан сэргийлэх арга хэмжээтэй холбоотой шүүхийн хэлэлцүүлэгт, 17%-д нь мэдүүлэг авах ажиллагаанд оролцжээ.

Гэрч, хохирогчийн аюулгүй байдлыг хамгаалах ажиллагаа 6 удаа авсан нь өмнөх оноос 1 буюу 14.3%-иар бага байна.

Мөрдөн шалгах ажиллагааны явцад прокуророос 37152 зөвшөөрөл олгосон нь өмнөх оноос 19.8%-иар өсжээ.

Шүүхийн зөвшөөрлөөр 54, хойшлуулшгүйгээр 466 буюу нийт 520 сэжигтнийг баривчилсан нь өмнөх оноос шүүхийн зөвшөөрөлтэй баривчилсан сэжигтэн 1.6 дахин нэмэгдэж, хойшлуулшгүйгээр баривчилсан тохиолдол 46.7%-иар буурсан байна. Энэ нь Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд орсон сэжигтнийг баривчлах үндэслэл, журмыг зохих ёсоор хэрэгжүүлж ажилласантай холбоотой байна.

2024 онд 18909 яллагдагчид таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсны 1386 буюу 7.3%-д Монгол Улсын хилээр гарахыг хязгаарлах хязгаарлалт тогтоох, 1268 буюу 6.7%-д цагдан хорих, 16255 буюу 86%-д бусад төрлийн таслан сэргийлэх арга хэмжээ авчээ.

Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээ 9.2%-иар буурсан бол хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээ 5.2%-иар, бусад төрлийн таслан сэргийлэх арга хэмжээ 4.6%-иар тус тус өссөн байна.

3.5.Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, хохирол нөхөн төлүүлсэн байдал

2024 онд хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт явуулсан хэрэгт 45358 хүнийг хохирогчоор тогтоогдсоны 20874 буюу 46% нь эмэгтэй, 3102 буюу 6.8% нь насанд хүрээгүй хохирогч байна.

Гэмт хэргийн улмаас 3.740.537.047.000 /гурван их наяд долоон зуун дөчин тэрбум таван зуун гучин долоон сая дөчин долоон мянга/ төгрөгийн эд хөрөнгийн хохирол,

133.502.857.000 /нэг зуун гучин гурван тэрбум таван зуун хоёр сая найман зуун тавин долоон мянга/ төгрөгийн хор уршиг учирчээ.

Зөрчигдсөн эрхийг хамгаалах, хохирол нөхөн төлүүлэх, торгох болон эд хөрөнгө хураах ялын биелэлтийг хангуулах зорилгоор мөрдөн шалгах ажиллагааны явцад нийт 157.599.957.000 /нэг зуун тавин долоон тэрбум таван зуун ерэн есөн сая есөн зуун тавин долоон мянга/ төгрөгийн үл хөдлөх хөрөнгө, тээврийн хэрэгслийн бүртгэл, банк, бусад санхүүгийн байгууллагад байгаа мөнгөн хөрөнгийн гүйлгээний шилжилт хөдөлгөөнийг хязгаарлаж, 304.090.314.000 /гурван зуун дөрвөн тэрбум ерэн сая гурван зуун арван дөрвөн мянга/ төгрөгийн хөрөнгө хамгаалж битүүмжилсэн байна.

Гэмт хэргийн улмаас учирсан эд хөрөнгийн хохирлоос 1.783.030.279.000 /нэг их наяд долоон зуун наян гурван тэрбум гучин сая хоёр зуун далан есөн мянга/ төгрөгийн хохирол нөхөн төлүүлсэн нь өмнөх оноос 31.4%-иар, 4.975.849.000 /дөрвөн тэрбум есөн зуун далан таван сая найман зуун дөчин есөн мянга/ төгрөгийн хор уршигийг арилгуулсан нь 16.8%-иар тус тус буурсан байна.

Төр, нийтийн ашиг сонирхолд хохирол учруулсан 1637 хэргийг шийдвэрлэж, 30.680.392.000 /гучин тэрбум зургаан зуун наян сая гурван зуун ерэн хоёр мянга/ төгрөгийн хохирол нөхөн төлөгдсөн байна.

3.6.Зарим төрлийн гэмт хэргийн шийдвэрлэлт

Авлига, мөнгө угаах, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй холбоотой, кибер аюулгүй байдал, цэргийн албаны эсрэг, хүүхэд хохирсон, холбогдсон зэрэг гэмт хэрэгт хяналт тавих прокуроруудыг мэргэшүүлэн ажиллуулж байна.

Хүснэгт 6.Өсөлт, бууралтыг харуулбал

№	Зарим төрлийн гэмт хэрэг	Хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт		Хэрэг бүртгэлтийн хэргийн шийдвэрлэлт			Мөрдөн байцаалтын хэргийн шийдвэрлэлт			
		Хэргийн тоо	Өсөлт, бууралт	Хаасан	ЭХҮЯТ	Нэгтгэсэн	Шүүхэд шилжүүлсэн	Хэрэгсэхгүй болгосон	Түдгэлзүүлсэн	Нэгтгэсэн
1	Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэг	453	+12%	43	195	-	184	1	-	51
2	Эрүү шүүлт тулгах гэмт хэрэг	33	+13.7%	13	9	1	7	-	-	-
3	Хүн худалдаалах гэмт хэрэг	35	+34.6%	5	7	-	10	-	-	1
4	Мөнгө угаах гэмт хэрэг	294	+4.5%	40	41	-	60	3	-	21
5	Авлигын гэмт хэрэг	1742	+4.9%	434	251	44	306	7	-	-
6	Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг	769	-0.5%	102	316	1	480	4	-	43
7	Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	863	-10%	176	188	16	428	3	-	18
8	Кибер аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	1281	+12.9%	145	169	1	62	-	-	347
9	Хүнийг алах гэмт хэрэг	199	+3.1%	1	-	-	131	2	-	-
10	Төрийн албан хаагчаас үйлдсэн гэмт хэрэг	1047	+8.9%	-	-	-	935	8	-	-
11	Гадаад улсын иргэн холбогдсон гэмт хэрэг	94	-17.7%	6	34	-	62	2	-	-
12	Гэмт хэргийн улмаас хүүхэд хохирсон гэмт хэрэг	4013	+17%	840	828	-	1174	272	-	2
13	Сонгуультай холбоотой гэмт хэрэг	61	-	16	1	2	-	-	-	-

3.7. Улс төрийн хилс хэрэгт хэлмэгдэгсдийг цагаатгах ажил

Улс төрийн хилс хэрэгт хэлмэгдэгчдийг цагаатгах, тэдэнд нөхөх олговор олгох тухай хуульд 2018, 2024 онд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт, Монгол Улсын Үндэсний Аюулгүй байдлын зөвлөлийн 2014 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 56/39 дүгээр зөвлөмж, Цагаатгах ажлыг удирдан зохион байгуулах улсын комиссын 2024 оны 07 дугаар сарын 02-ны өдрийн 127 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн хүсэлтийг тус тус хэрэгжүүлэх чиглэлээр дараах ажлыг гүйцэтгэсэн байна. Үүнд:

Тагнуулын ерөнхий газрын Тусгай архивд байгаа улс төрийн хэргүүдийг шинээр илэрсэн нөхцөл байдлын улмаас хэрэг үүсгэн шалгах, 1998 оноос хойш шинээр илэрсэн нөхцөл байдлаар хэрэг үүсгэн шалгаад улс төрийн хилс хэрэгт холбогдсон гэх нотлох баримт тогтоогдоогүйгээс мөрдөн байцаалтыг зогсоосон болон орон нутгийн архивуудаас 2017-2019 онд татан төвлөрүүлсэн хэргүүдээс сэргээж, дахин шалгуулах, прокурорын дүгнэлт бичиж Улсын Дээд шүүхийн хяналтын шатны шүүх хуралдаанаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлэх ажлыг Тагнуулын ерөнхий газрын Мөрдөн шалгах газартай хамтран хэрэгжүүлсэн.

Хяналт тавьсан 192 хэргээс 153 хэргийг хэрэгсэхгүй болгож, 16 хэрэгт прокурорын дүгнэлт үйлдэн шүүхэд шилжүүлэн шийдвэрлүүлж, одоо мөрдөн байцаалтад 13 хэрэг шалгагдаж, прокурорын хяналтад 10 хэрэг хянагдаж байна.

Шийдвэрлэсэн 192 хэргийн 153 буюу 79.7%-ийг прокурорын тогтоолоор хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсний 10 буюу 6.5%-ийг гэмт хэргийн шинжгүй, 143 буюу 93.5%-ийг өмнөх шийдвэр хүчин төгөлдөр байгаа буюу шинэ нөхцөл байдал тогтоогдоогүй гэсэн үндэслэлээр хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн. Шийдвэрлэсэн хэргээс 10 хэргийн 10 хүнийг улс төрийн хэрэгт хилсээр мөрдөгдөж, шалгагдсан болохыг тогтоож, прокурорын тогтоолоор улс төрийн хилс хэрэгт хэлмэгдсэнд тооцсон.

Шүүх болон шүүхийг орлосон Тусгай комисс, Онцгой бүрэн эрхт комиссын тогтоолоор хорих болон цаазаар авах ял хилсээр шийтгүүлсэн гэж үзсэн 16 хэргийн 22 хүнийг цагаатгуулахаар шинээр илэрсэн нөхцөл байдлаар прокурорын дүгнэлт бичсэн.

Улсын Дээд шүүхийн хяналтын шатны шүүх хуралдаанаар дээрх 16 хэргийг хянан хэлэлцэхэд прокурор оролцон дүгнэлт гаргаснаар 13 хэргийн 18 хүнийг улс төрийн хилс хэрэгт хэлмэгдсэн болохыг тогтоож, цагаатгасан ба 4 хүнд холбогдох 3 дүгнэлтийг шүүх хүлээж авахаас татгалзсан байна.

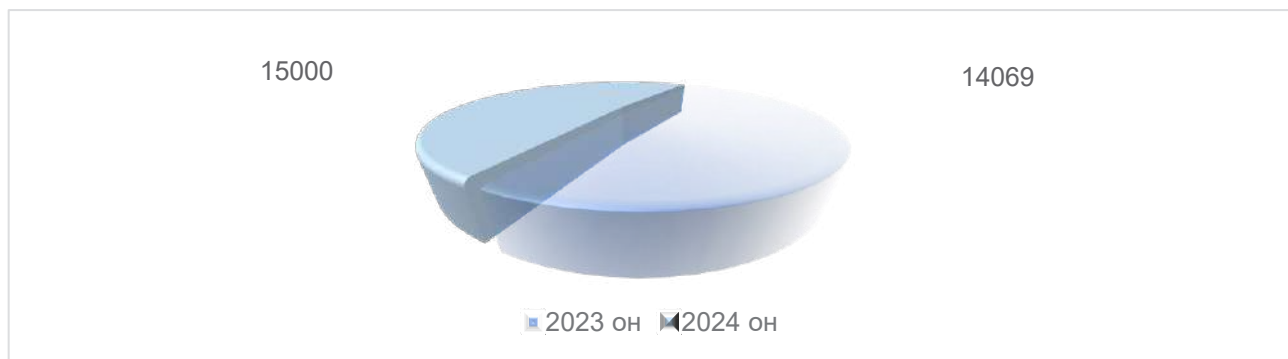
Нотлох баримт тогтоогдоогүйгээс мөрдөн байцаалтыг зогсоосон болон төв, орон нутгийн архивуудаас 2017-2019 онд Тагнуулын ерөнхий газрын Тусгай архивд татан төвлөрүүлсэн хэргүүдийг бүрэн шалгаж дуусгасан байна.

4. Шүүхэд төрийг төлөөлөх ажил

4.1. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх шүүх хуралдаанд оролцсон байдал

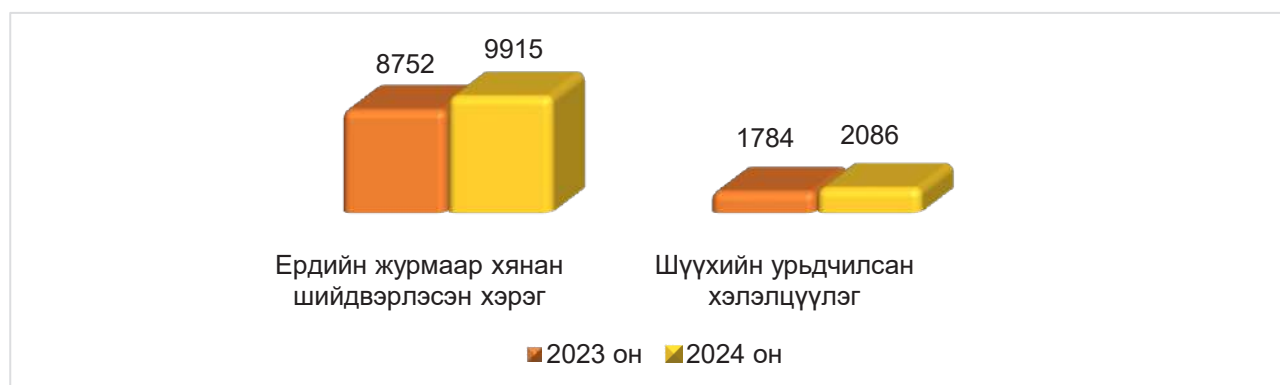
Прокурор шүүх хуралдаанд төрийн нэрийн өмнөөс оролцох чиг үүргийн хүрээнд Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх хуралдаанд шүүгдэгчийн гэм буруу, түүнд хүлээлгэх эрүүгийн хариуцлагын дүгнэлт гаргаж, давж заалдах болон хяналтын шатны шүүх хуралдаанд шүүхийн шийдвэр, оногдуулсан эрүүгийн хариуцлага үндэслэлтэй эсэх талаар хууль зүйн дүгнэлт гарган оролцсон байна.

График 10.Шүүхээр хянан шийдвэрлэсэн хэрэг

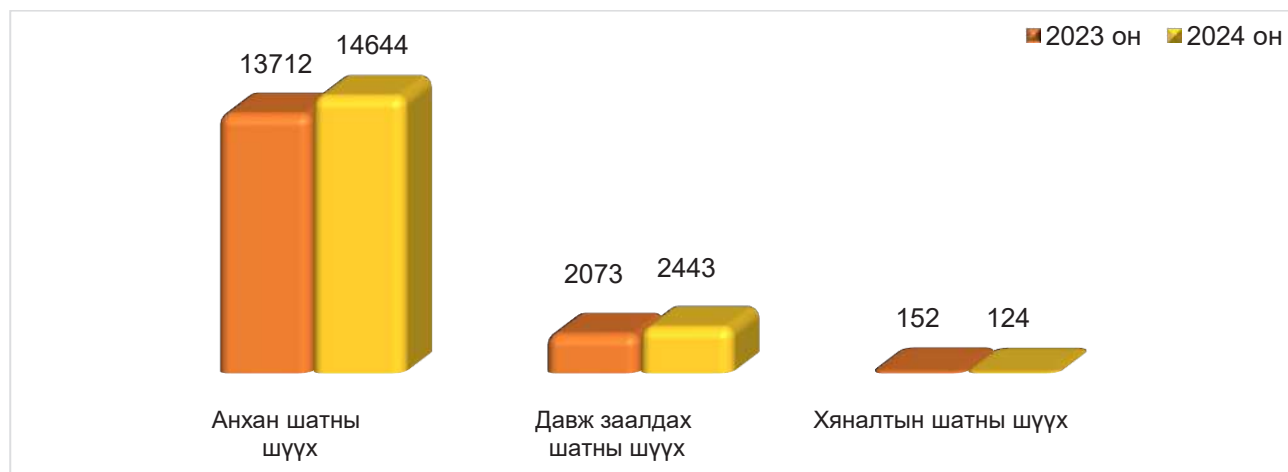
Анхан шатны шүүхээр 15000 эрүүгийн хэрэг хянан хэлэлцэгдсэн нь өмнөх оноос 931 буюу 6.6%-иар өссөн байна.

График 11.Шүүхийн урьдчилсан хэлэлцүүлэг

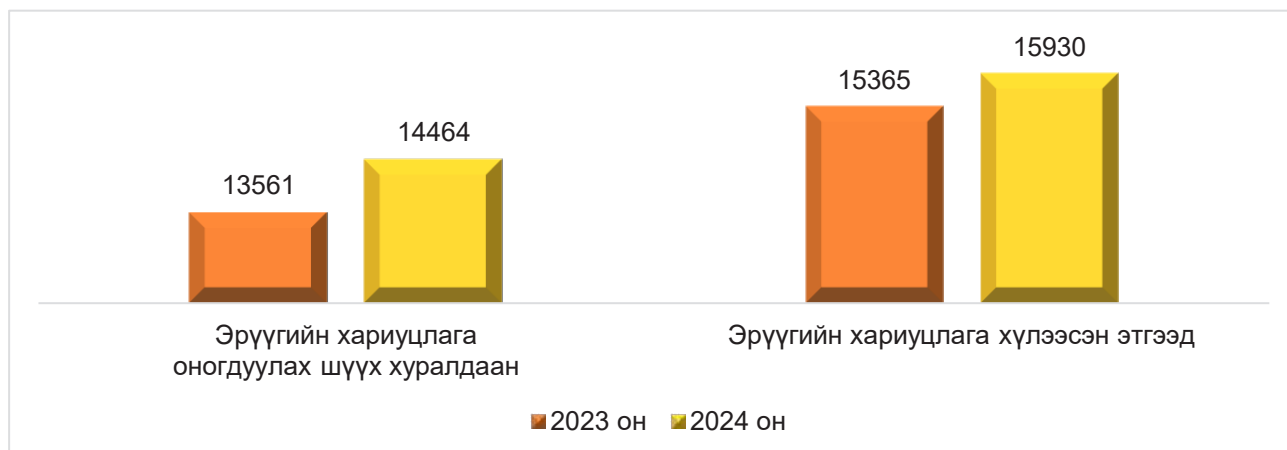
Анхан шатны шүүхэд ердийн журмаар хянан шийдвэрлэх ажиллагаа явуулсан 9915 хэргийн 21%-д урьдчилсан хэлэлцүүлэг явагдсан нь өмнөх оноос 0.6%-иар, 2086 хэргийн шүүхийн урьдчилсан хэлэлцүүлэгт оролцож, санал гаргасан нь өмнөх оноос 302 буюу 16.9%-иар тус тус өсжээ.

График 12.Прокурор гэм буруугийн шүүх хуралдаанд оролцсон байдал

Прокурор шүүгдэгчийн гэм буруутай эсэхийг хэлэлцэх шүүх хуралдаанд оролцож дүгнэлт гаргасан байдлыг өмнөх онтой харьцуулбал, анхан шатны шүүхээр хэлэлцэгдсэн хэрэг 932 буюу 6.8%-иар, давж заалдах шатны шүүхээр хэлэлцэгдсэн хэрэг 370 буюу 17.8%-иар тус тус өссөн бол хяналтын шатны шүүхээр хэлэлцэгдсэн хэрэг 28 буюу 18.4%-иар буурсан байна.

График 13. Прокурор эрүүгийн хариуцлагын шүүх хуралдаанд оролцсон байдал

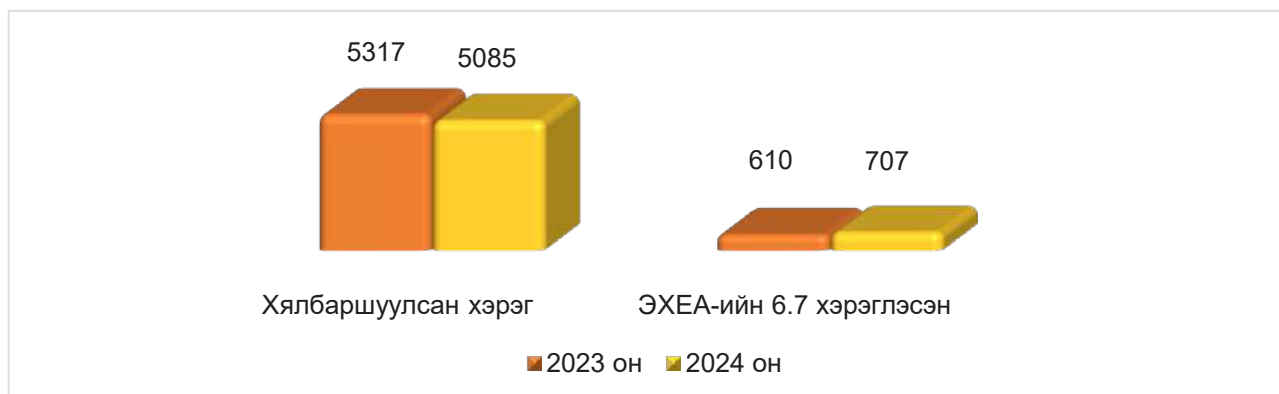

Анхан шатны шүүх эрүүгийн хариуцлага оногдуулах 14464 шүүх хуралдаан явуулсан нь өмнөх оноос 903 буюу 6.6%-иар өсжээ.

Эрүүгийн хариуцлагын хуралдаанаар 16664 хүн, 24 хуулийн этгээдэд холбогдох хэргийг хянан хэлэлцэж, 15930 шүүгдэгчид эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэсэн нь өмнөх оноос 3.7%-иар өссөн байна.

Шүүх 2516 хүнд хорих, 8759 хүнд торгох, 1260 хүнд нийтэд тустай ажил хийлгэх, 1667 хүнд зорчих эрх хязгаарлах ял тус тус оногдуулж, 2287 хүнд эрх хасах ялыг нэмэгдэл ял болгон хэрэглэж, 1539 шүүгдэгчийг хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнсэж, 157 шүүгдэгчийг ялаас чөлөөлж, 21 шүүгдэгчид эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ хэрэглэж, 60 шүүгдэгчийн хорих ял оногдуулсан шийтгэх тогтоолыг биелүүлэхийг хойшлуулж шийдвэрлэсэн байна.

График 14. Хялбаршуулсан журмаар хянан шийдвэрлэсэн хэрэг

Шүүх 5085 хэргийг хялбаршуулсан журмаар хянан шийдвэрлэсэн нь өмнөх оноос 232 буюу 4.4%-иар буурсан бол Эрүүгийн хуулийн ерөнхий ангийн 6.7 дугаар зүйлийг 707 хэрэгт хэрэглэсэн нь өмнөх оноос 97 буюу 16%-иар өссөн байна. Үүнээс 157 шүүгдэгчийг ялаас чөлөөлж, 500 шүүгдэгчид хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнсэж, үүрэг хүлээлгэн, 50 шүүгдэгчид оногдуулсан хорих ялыг хөнгөрүүлж шийдвэрлэжээ.

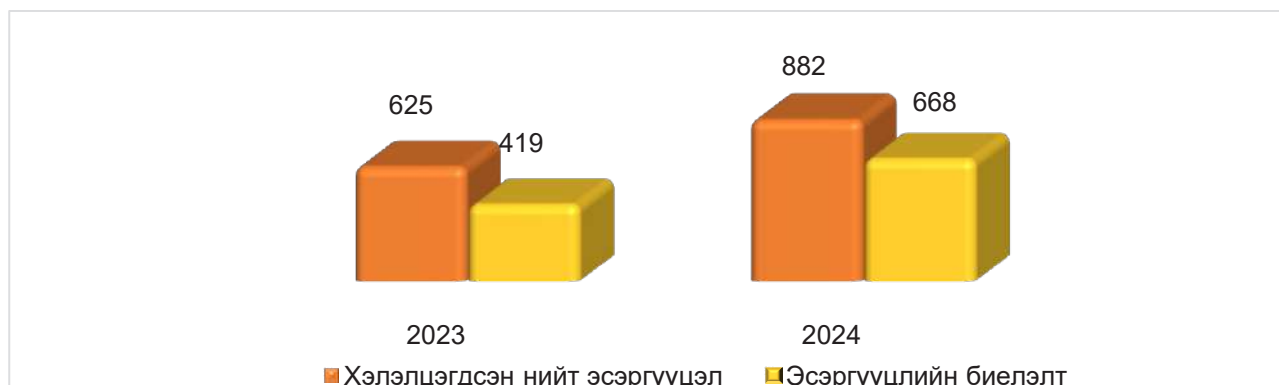
Шүүхээр хэлэлцэгдсэн нийт 15000 хэргийн 7.3%-ийг прокурорт буцааж, 1.4%-ийг зүйлчлэл өөрчлөн, 0.6%-ийг цагаатгах тогтоолоор хэргийг хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн байна.

4.2. Прокурорын эсэргүүцэл

Давж заалдах шатны шүүхээр 843, хяналтын шатны шүүхээр 39, нийт 882 прокурорын эсэргүүцэл хэлэлцэгдсэнээс 668 буюу 75.7% нь биелсэн нь өмнөх оноос 8.7%-иар өссөн байна.

Давж заалдах шатны шүүхээр 843 эсэргүүцэл хэлэлцэгдэж 633 буюу 75% нь биелсэн нь өмнөх оноос 8.6%-иар, хяналтын шатны шүүхэд прокурорын 133 эсэргүүцэл бичсэнээс 39 буюу 29.3% нь хэлэлцэгдэж, 35 буюу 89.7% нь биелсэн нь 16.7%-иар тус тус өсжээ.

График 15. Шүүхээр хэлэлцэгдсэн эсэргүүцэл

Давж заалдах шатны шүүхээр хэлэлцэгдсэн эсэргүүцлийн 49.6%-ийг хэргийг прокурорт буцаасан шийдвэрт, 12.2%-ийг хэргийг бүхэлд нь хэрэгсэхгүй болгож, шүүгдэгчийг цагаатгасан шийдвэрт, 4.7%-ийг зүйлчлэл өөрчилсөн шийдвэрт, 3.7%-ийг шийтгэх тогтоолоор шүүгдэгчийг цагаатгасан шийдвэрт, 29.8%-ийг шүүх Эрүүгийн хуулийг буруу хэрэглэсэн, Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийг ноцтой зөрчсөн үндэслэлээр тус тус бичжээ.

Шүүхийн алдаатай шийдвэрийг залруулахаар 306 санал гаргасан нь өмнөх оноос 130 буюу 73.8%-иар өссөн ба үүнээс анхан шатны шүүхийн шийдвэрийг залруулахаар 286, давж заалдах шатны шүүхийн магадлалыг залруулахаар 20 санал бичсэн байна.

4.3.Зарим төрлийн гэмт хэргийг шүүхээр шийдвэрлүүлсэн байдал

Авлига, албан тушаалын гэмт хэрэг

Эрүүгийн хуулийн 22.1 дүгээр зүйлд заасан “Эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах” 121 хэргийн 204 хүн, 22.4 дүгээр зүйлд заасан “Хахууль авах” 64 хэргийн 91 хүн, 22.5 дугаар зүйлд заасан “Хахууль өгөх” 67 хэргийн 121 хүн, 1 хуулийн этгээдэд тус тус эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэжээ.

Шүүхээс оногдуулж буй ял шийтгэлийн хувьд зүйлчлэл давхардсан тоогоор 247 хэргийн 401 хүн, 1 хуулийн этгээдэд шүүх эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэснийг өмнөх онтой харьцуулбал хэрэг 2 буюу 0.8%-иар, хүн, хуулийн этгээд 31 буюу 7.2%-иар тус тус буурсан байна.

Ялын төрлөөр авч үзвэл, 32 хүнд хорих ял, 278 хүн, 1 хуулийн этгээдэд торгох ял, 38 хүнд зорчих эрхийг хязгаарлах ял, 35 хүнд хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнсэж, албадлагын арга хэмжээ авч, 19 хүнийг ялаас чөлөөлжээ. Өмнөх оноос хорих ялаар шийтгүүлсэн хүн 8 буюу 25%-иар, зорчих эрх хязгаарлах ялаар шийтгүүлсэн хүн 22 буюу 1.3 дахин, хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнссэн хүн 24 буюу 2.2 дахин тус тус өссөн бол торгох ял шийтгүүлсэн хүн 77 буюу 21.6%-иар буурсан байна.

Шүүх Эрүүгийн хуулийн 7.5 дугаар зүйлд зааснаар гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлого болох 2.120.957.685 төгрөг, 48.500 ам.доллар, 1 автомашин, гар утас зэргийг хурааж, улсын орлого болгохоор шийдвэрлэжээ.

Мөнгө угаах гэмт хэрэг

Эрүүгийн хуулийн 18.6 дугаар зүйл “Мөнгө угаах” 42 хэргийн 70 хүнд шүүхээс эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэсэн нь өмнөх оноос хэрэг 1-ээр буурсан бол хүн 11 буюу 18.6%-иар өссөн.

Шүүхээс оногдуулж буй ял шийтгэлийн хувьд 26 хүнд хорих ял, 5 хүнд торгох ял, 26 хүнд зорчих эрхийг хязгаарлах ял, 11 хүнд хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнсэж, албадлагын арга хэмжээ авч, 2 хүнийг ялаас чөлөөлсөн байна.

Өмнөх онтой харьцуулахад, хорих ялаар шийтгүүлсэн хүн 14 буюу 1.2 дахин, торгох ялаар шийтгүүлсэн хүн 1-ээр тус тус өссөн, хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнссэн хүн 6 буюу 35.2%-иар буурчээ.

Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэг

Эрүүгийн хуулийн 20.7 дугаар зүйлд заасан “Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах” 179 хэргийн 253 хүнд шүүхээс эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэсэн нь өмнөх онтой ижил түвшинд байна.

Шүүхээс оногдуулсан ял шийтгэлийн хувьд, 159 хүнд хорих ял, 77 хүнд зорчих эрхийг хязгаарлах ял, 17 хүнд хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнсэж, албадлагын арга хэмжээ авсан байна. Өмнөх онтой харьцуулахад, хорих ялаар шийтгүүлсэн хүн 15 буюу 10.4%-иар өссөн бол зорчих эрх хязгаарлах ялаар шийтгүүлсэн хүн 4 буюу 4.9%-иар, хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнссэн хүн 8 буюу 32%-иар тус тус буурчээ.

Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг

Эрүүгийн хуулийн 24 дүгээр бүлэгт заасан хүрээлэн байгаа орчны эсрэг 369 хэргийн 507 хүн, 7 хуулийн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэсэн байна.

Өмнөх онтой харьцуулбал, хэрэг 52 буюу 12.3%-иар, хүн, хуулийн этгээд 76 буюу 13%-иар тус тус буурчээ.

Шүүхээс оногдуулсан ял шийтгэлийн хувьд 5 хүнд хорих ял, 6 хүнд нийтэд тустай ажил хийлгэх ял, 41 хүнд зорчих эрх хязгаарлах ял, 303 хүн, 7 хуулийн этгээдэд торгох ял, 13 хүнийг ялаас чөлөөлж, 139 хүнд хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнсэж, албадлагын арга хэмжээ авсан байна.

Өмнөх онтой харьцуулбал, хорих ялаар шийтгүүлсэн хүн 6 буюу 83.3%-иар, зорчих эрх хязгаарлах ялаар шийтгүүлсэн хүн 4 буюу 8.9%-иар, хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнссэн хүн 105 буюу 43%-иар тус тус буурч, торгох ялаар шийтгүүлсэн хүн, хуулийн этгээд 33 буюу 11.9%-иар, ялаас чөлөөлсөн хүн 12-оор тус тус өсжээ.

Шүүх Эрүүгийн хуулийн 7.5 дугаар зүйлд зааснаар гэмт хэрэг үйлдэхдээ ашигласан тээврийн хэрэгсэл, гэмт хэрэг үйлдэж олсон орлого, ашиг, хөрөнгө, 5.4 тэрбум төгрөгийн тээврийн хэрэгсэл, эд зүйл, байгалийн бүтээгдэхүүнийг улсын орлого болгохоор шийдвэрлэсэн нь өмнөх оноос 773.000 төгрөгөөр буурсан байна.

Хүчиндэх гэмт хэрэг

Эрүүгийн хуулийн 12.1 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасан “Хүчиндэх гэмт хэргийг бага насны хүүхдийн эсрэг үйлдсэн” гэмт хэрэгт шүүхээс нийт 130 хэргийн 139 хүнд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэсэн нь өмнөх оноос хэрэг 12 буюу 8.4%-иар, хүн 7 буюу 4.8%-иар тус тус буурчээ.

Шүүхээс 36 хүнд 12 жил хүртэлх хорих, 101 хүнд 12-25 жилийн хорих, 2 хүнд бүх насаар нь хорих ял тус тус оногдуулсан байна.

Эрүү шүүлт тулгах гэмт хэрэг

Эрүүгийн хуулийн 21.12 дугаар зүйлд заасан “Эрүү шүүлт тулгах” гэмт хэрэгт шүүхээс 2 хэргийн 2 хүнд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэсэн нь өмнөх онтой ижил түвшинд байна. Шүүхээс дээрх шүүгдэгч нарт торгох ял оногдуулжээ.

Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг

Эрүүгийн хуулийн 11.7 дугаар зүйлд заасан “Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх” 172 хэрэгт 172 шүүгдэгчид эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэжээ.

Шүүхээс 43 хүнд хорих ял, 52 хүнд зорчих эрхийг хязгаарлах ял, 47 хүнд торгох ял, 23 хүнд хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнссэн, 6 хүнийг ялаас чөлөөлж, 1 хүнд хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авчээ.

Хүүхэд хохирсон гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд хүүхэд хохирсон 689 гэмт хэрэгт 737 шүүгдэгчид эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэсэн байна.

Шүүхээс 171 хүнд хорих ял, 275 хүнд торгох ял, 89 хүнд зорчих эрхийг хязгаарлах ял, 67 хүнд нийтэд тустай ажил хийлгэх ял оногдуулж, 97 хүнд хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнссэн, 30 хүнийг эрүүгийн хариуцлагаас чөлөөлж, 8 насанд хүрээгүй хүнд хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авсан байна.

4.4.Прокурор зөрчил хянан шийдвэрлэсэн шүүх хуралдаанд оролцсон байдал

Захиргааны хэргийн шүүхийн зөрчил хянан шийдвэрлэх анхан шатны хуралдаанаар прокурорын 473 дүгнэлт хянан хэлэлцэгдсэнээс 446 дүгнэлт буюу 94.2% нь биелж, өмнөх оноос дүгнэлт 228 буюу 32.5%-иар буурч, биелэлт 3.2%-иар өссөн байна.

График 16.Зөрчил хянан шийдвэрлэсэн захиргааны хэргийн анхан шатны шүүх хуралдаанд оролцсон байдал

Шүүх прокурорын дүгнэлтийг хүлээн авч, эрх бүхий албан тушаалтны 222 шийдвэрийг хүчингүй болгож, 224 шийдвэрт өөрчлөлт оруулан шийдвэрлэжээ.

График 17.Зөрчил хянан шийдвэрлэсэн эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх хуралдаанд оролцсон байдал

Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхийн зөрчил хянан шийдвэрлэсэн шүүх хуралдаанд прокурор 79948 оролцсон нь өмнөх оноос 1.5 дахин өсжээ.

Үүнээс прокурорын дүгнэлтээр 36724, оролцогчийн гомдлоор 133, эрх бүхий албан тушаалтны шийтгэл оногдуулж, албадлагын арга хэмжээ авхуулах саналаар 43091 удаа тус тус оролцсон байна.

Эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрийг хүчингүй болгуулах 31046, өөрчлөлт оруулахаар 5675, цагдаагийн байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтны зөрчлийн хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон шийдвэрийг хүчингүй болгохоор бичсэн 3 прокурорын дүгнэлт тус тус хэлэлцэгдэж, 36304 буюу 98.8%-ийг шүүх хүлээн авч шийдвэрлэсэн нь өмнөх оноос дүгнэлт 30933 буюу 5.3 дахин, биелэлт 3.5%-иар тус тус өсжээ.

Зөрчил хянан шийдвэрлэсэн давж заалдах шатны шүүх хуралдаанд 745 удаа оролцсон, прокурорын 221 эсэргүүцэл хэлэлцэгдэж, 72.8% нь биелсэн нь өмнөх оноос 1.3%-иар буурсан байна.

4.5.Төр, нийтийн ашиг сонирхлыг хамгаалах чиглэлээр

Прокурор төрийн байгууллагаас ирүүлсэн хүсэлт болон өөрийн санаачилгаар иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд 64.0 тэрбум төгрөгийн нэхэмжлэлийн үнийн дүн бүхий төрийн ашиг сонирхол зөрчигдсөн 588, нийтийн эрх ашиг зөрчигдсөн 348, төр болон нийтийн эрх ашиг давхар зөрчигдсөн 1037, нийт 1973 хэрэг хянан шийдвэрлэж ажиллагаанд оролцсон байна.

Прокурор иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцсон маргааны дийлэнх хувийг дараах төрлийн маргаан эзэлж байна.

Засгийн газрын тусгай сангуудаас олгосон 2.5 тэрбум төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн зээл, төрийн албан хаагчийг төрийн албанд хууль бусаар томилсон, чөлөөлсөн, түр чөлөөлсөн, халсны улмаас төрд учруулсан 206.6 сая төгрөг, гэмт хэрэг, зөрчлийн улмаас төр, нийтийн ашиг сонирхолд учирсан 330.3 сая төгрөг, төсөвт төлөгдөөгүй нийгмийн даатгал, татвар, газрын өр, төлбөр 28.4 тэрбум төгрөг, гэрээний үүргийн гүйцэтгэлийн төлбөр 4.2 тэрбум төгрөг, Эрүүл мэндийн даатгалын санд учирсан 603.4 сая төгрөг гаргуулах тухай маргаанууд байна.

Төр, нийтийн ашиг сонирхлыг хамгаалах ажлын хүрээнд прокурор 25.7 тэрбум төгрөгийн үнийн дүн бүхий 1335 нэхэмжлэл гаргасан нь өмнөх оноос 284 буюу 17.5%-иар буурч, мөнгөн дүн 15.4 тэрбум төгрөгөөр өсжээ.

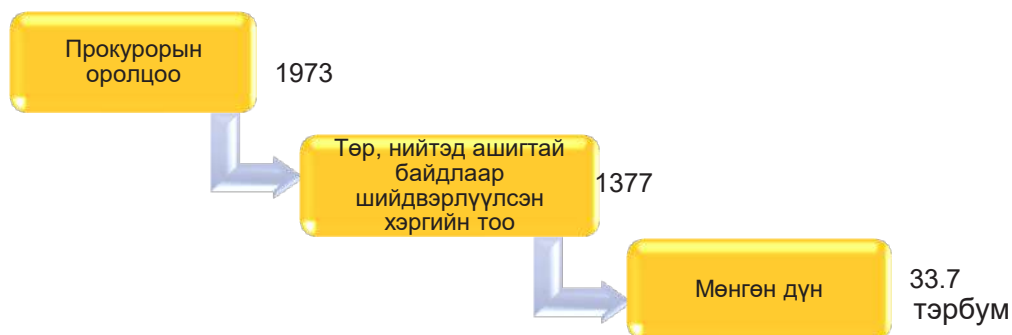
Иргэний 1223 хэрэгт талууд шүүх хуралдаанаас өмнөх шатанд эвлэрснээр буюу хариуцагч төлбөрийг хүлээн зөвшөөрч төлөхөө илэрхийлснээр хэргийг хэрэгсэхгүй болгож, 3.9 тэрбум төгрөгийг төрд ашигтайгаар шийдвэрлүүлсэн нь өмнөх оноос 4.5 тэрбум төгрөгөөр буурсан.

Прокурор анхан болон давах, хяналтын шатны шүүхээр хянан хэлэлцэгдсэн 201 хэргийн шүүх хуралдаанд төр, нийтийн ашиг сонирхлыг хамгаалж тайлбар гарган оролцсоноос 176 буюу 87.6%-ийг хангаж шийдвэрлэсэн нь өмнөх оноос 1.6%-иар өссөн байна.

4.6.Прокурор иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцож, шийдвэрлүүлсэн хэрэг, үнийн дүнгийн байдал

Прокурор иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцож, 33.7 тэрбум төгрөгийг төр, нийтэд ашигтайгаар шийдвэрлүүлжээ.

Түүнчлэн, прокурор эрүүгийн 1615 хэргийн шүүх хуралдаанд төр, нийтийн ашиг сонирхолд учирсан 4.8 тэрбум төгрөгийн хохирлыг гэм буруутай этгээдээс гаргуулах хууль зүйн дүгнэлт гаргаснаас шүүх 4 тэрбум төгрөгийн хохирол, иргэний нэхэмжлэлийг нөхөн төлүүлэхээр шийдвэрлүүлсэн нь өмнөх оноос 150 хэргээр буюу 10.2%-иар өссөн байна.

Прокурор иргэн, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцуулахаар төрийн байгууллагаас ирүүлсэн хүсэлтийг хүлээн авч, төр, нийтийн ашиг сонирхолд хохирол учирсан эсэхэд дүгнэлт хийж, төр, нийтийн ашиг сонирхлыг хамгаалах, төрд учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэн.

5. Ял эдлүүлэх ажиллагаанд тавьсан хяналт

5.1. Шалгалт, судалгаа, танилцах ажиллагаа

Прокурорын байгууллага нь улсын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа 20 хорих анги, 1 сургалт хүмүүжлийн тусгай байгууллага, 28 цагдан хорих байр, 27 баривчлах байр, 25 саатуулах байрны үйл ажиллагаа, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын харьяа, аймаг, нийслэл дэх Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтсийн 104 шийдвэр гүйцэтгэгчийн зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх болон хорихоос өөр төрлийн ял оногдуулсан шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд хяналт тавин ажиллаж байна.

Прокурорын байгууллагаас ял эдлүүлэх ажиллагаа хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжиж байгаа эсэхтэй 6740 удаа танилцаж, 901 шалгалт, 211 судалгаа хийж, шалгах, танилцах ажиллагааны явцад 2765 зөрчил илрүүлж, зөрчлийг арилгуулахаар 196 прокурорын шаардлага бичиж, 90 алба хаагчид сахилгын арга хэмжээ тооцуулжээ.

График 18. Ял эдлүүлэх ажиллагаатай танилцсан байдал

График 19. Ял эдлүүлэх ажиллагааг шалгасан байдал

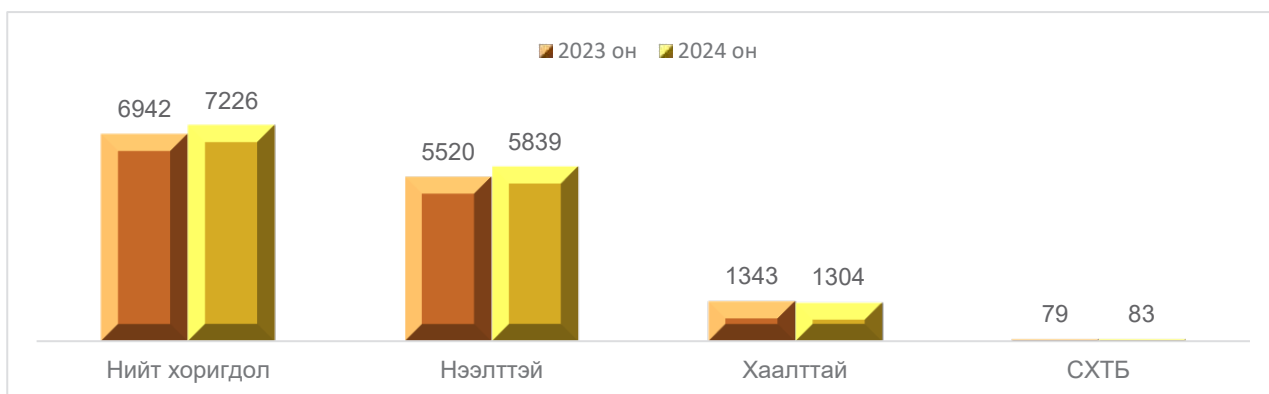
Прокурорын байгууллагаас хийсэн шалгалт, судалгаа, танилцах ажиллагаа түүний мөрөөр авсан арга хэмжээг өмнөх онтой харьцуулбал, шалгалт 2.7%-иар, танилцах ажиллагаа 3.3%-иар, үүнээс гэнэтийн байдлаар танилцах ажиллагаа 1.3%-иар, илрүүлсэн зөрчил 21.1%-иар, хариуцлага тооцуулсан хүн 73%-иар тус тус өсөж, хийсэн судалгаа 30%-иар, бичсэн шаардлага 2.9%-иар тус тус буурчээ.

Шалгах, танилцах ажиллагаа нэмэгдэж, илрүүлсэн зөрчил, хариуцлага тооцуулсан хүний тоо өссөн нь шалгах, танилцах ажиллагааны чанар, үр дүнд анхаарч, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах чиглэлээр тодорхой арга хэмжээ авч ажилласантай холбоотой байна.

5.2. Хорих ял эдлүүлэх ажиллагаа

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын харьяа хорих анги, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст нийт 7226 хоригдол хорих ял эдэлснээс нээлттэй дэглэмд 5839, хаалттай дэглэмд 1304, Сургалт хүмүүжлийн тусгай байгууллагад өсвөр насны 83 хоригдол ял эдэлсэн ба нийт хоригдлын 481 буюу 6.6% нь эмэгтэй байна. Хоригдлын тоо өмнөх оноос 284 буюу 4.1%-иар өсжээ.

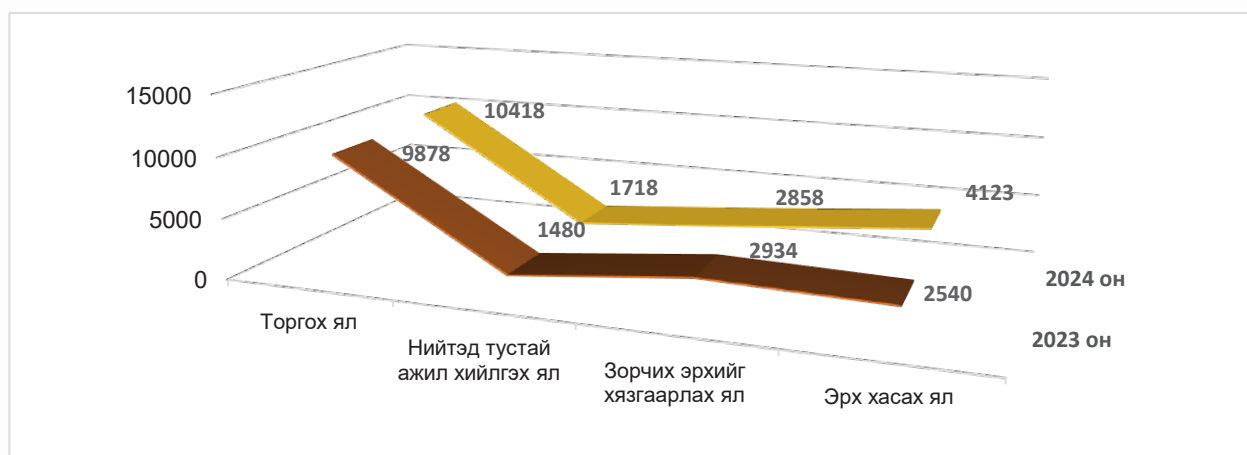
График 20. Хорих ял эдэлсэн хоригдлын тоо

5.3. Хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх ажиллагаа

Хорихоос өөр төрлийн ялаар шийтгүүлсэн нийт 19117 ялтан, хуулийн этгээдийн ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавьж ажилласан нь өмнөх оноос 2285 буюу 13.5%-иар өсжээ.

График 21.Хорихоос өөр төрлийн ял эдэлсэн ялтны тоо

Энэ нь хуульд орсон нэмэлт өөрчлөлтэй холбоотой шүүхээс торгох ялаар шийтгүүлсэн 305, нийтэд тустай ажил хийлгэх ялаар шийтгүүлсэн 297, эрх хасах ялаар шийтгүүлсэн 25, зорчих эрхийг хязгаарлах ялаар шийтгүүлсэн 91 ялтанд холбогдох шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх хуудсыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага хүнгүй хүлээн авсантай холбоотой байна.

Торгох ялаар шийтгүүлсэн 10418 ялтан, хуулийн этгээдийн 23.8 тэрбум төгрөгийн торгох ялын биелэлтэд хяналт тавьж ажилласнаас 8051 ялтан, хуулийн этгээдийн 13 тэрбум төгрөгийн торгох ял бүрэн биелж, ялын биелэлт 100%-тай байна.

Зураг 10.Хорихоос өөр төрлийн бусад ялын биелэлтийг төрөл тус бүрээр нь харуулбал

Хорихоос өөр төрлийн ялыг биелүүлээгүй, биелүүлэхээс зайлсхийсэн торгох ял шийтгүүлсэн 107, нийтэд тустай ажил хийлгэх ялтай 246, зорчих эрх хязгаарлах ялтай 247 ялтны ялыг хорих ялаар солиулжээ.

Шүүхээс тогтоосон ялыг биелүүлэх хугацаа болоогүй 10.4 тэрбум төгрөгийн торгох ялтай 2177 ялтан, 9 хуулийн этгээд, нийтэд тустай ажил хийлгэх ялтай 583, зорчих эрх хязгаарлах ялтай 1242, эрх хязгаарлах ялтай 3343 ялтан хяналтад байна.

5.4.Тэнсэх, шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэхийг хойшлуулах, албадлагын арга хэмжээ

Тэнсэх, шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэхийг хойшлуулсан, албадлагын арга хэмжээ авагдсан 7863 этгээдийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд хяналт тавьсан нь өмнөх оноос 734 буюу 10.2%-иар өсжээ.

Тэнсэх, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээд шүүхээс хүлээлгэсэн үүргийг биелүүлээгүй, хязгаарлалтыг зөрчсөн үндэслэлээр ял оногдуулахаар бичсэн дүгнэлт 12 байгаа нь өмнөх оноос 2 буюу 14.2%-иар буурсан бол ялаас чөлөөлөх дүгнэлт 20 буюу 1.8 дахин өссөн байна.

5.5.Зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа

2024 онд зөрчлийн торгох шийтгэлээр шийтгүүлсэн 5474 хүн, 366 хуулийн этгээд, эрх хасах шийтгэлтэй 5461 хүн, 1 хуулийн этгээд, албадлагын арга хэмжээ авагдсан 5761 хүн, 111 хуулийн этгээдийн зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд хяналт тавьж ажилласан нь өмнөх оноос 797 буюу 4.8%-иар өссөн байна.

Дээрх хугацаанд 5474 хүний 1.7 тэрбум төгрөгийн торгох шийтгэлээс 5006 хүний 1.0 тэрбум төгрөгийн, 366 хуулийн этгээдийн 9.7 тэрбум төгрөгийн торгох шийтгэлээс 237 хуулийн этгээдийн 1.3 тэрбум төгрөгийн шийтгэл биелэгдсэн.

Нийт гүйцэтгэвэл зохих гүйцэтгэх хуудасны 89.7%, мөнгөн дүнгийн 21% биелэгдсэн нь өмнөх оноос биелүүлсэн гүйцэтгэх хуудас 2.9%-иар өсөж, мөнгөн дүн 32.9%-иар буурчээ.

5.6.Цагдан хорих, баривчлах, албадах байрны үйл ажиллагаа

Цагдан хорих төв /байр/-нд 2023 оны жилийн эцэст 1056, шинээр 4219, нийт 5275 хүн цагдан хоригдсон нь өмнөх оноос 206 буюу 3.7%-иар, Баривчлах төв /байр/-нд 2023 оны жилийн эцэст 555 хүн баривчлах шийтгэл эдэлж байсан бол шинээр 16184 хүн хүлээн авч нийт 16,739 хүн баривчлах шийтгэл эдэлсэн нь өмнөх оноос 2267 буюу 11.9%-иар тус тус буурсан байна.

Саатуулах байранд 2023 оны жилийн эцэст 6 хүн саатуулагдаж байсан бол шинээр 25,868 хүн хүлээн авч нийт 25,874 хүнийг эрх бүхий албан тушаалтны гаргасан шийдвэрийг үндэслэн саатуулсан нь өмнөх оноос 4,597 буюу 21%-иар өсжээ.

Энэ нь зөрчилд холбогдсон согтуурсан хүнийг саатуулах тогтоолгүйгээр эрүүлжүүлдэг байсныг таслан зогсоож эрх бүхий албан тушаалтны саатуулсан тогтоолыг үндэслэн байранд хүлээн авч байгаатай холбоотой байна.

5.7.Прокурорын дүгнэлт, тогтоол, зөвшөөрөл

Прокурорын байгууллага нь шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагаас ирүүлсэн шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэхтэй холбогдож гарсан асуудлыг шийдвэрлүүлэх болон эрүүгийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг түдгэлзүүлэх, сэргээх, ял эдлүүлэх ажиллагааны явцад зөвшөөрөл авах, зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх нөхцөл журмыг өөрчлөх зэрэг 4726 саналыг хянаж шийдвэрлэсэн нь өмнөх оноос 214 буюу 4.7%-иар өсжээ.

Шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэхтэй холбогдож гарсан асуудлыг шийдвэрлүүлэхээр 2205 дүгнэлт бичиж шүүхээр шийдвэрлүүлсэн нь өмнөх оноос 10 буюу 0.4%-иар өссөн байна.

Хүснэгт 7.Прокурорын дүгнэлт

№	Хорих ял эдлүүлэх ажиллагааны чиглэлээр бичсэн дүгнэлт		Хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх ажиллагааны чиглэлээр бичсэн дүгнэлт		Тэнсэх, тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан, албадлагын арга хэмжээний чиглэлээр бичсэн дүгнэлт		
1	Хорих хугацаанаас суллаж, тогтоох	ялаас өмнө хяналт	1235	Хорих ялаар солих	600	Шүүхээс хүлээлгэсэн үүрэг, тогтоосон хязгаарлалтыг зөрчсөн хүнд ял оногдуулах	12
2	Хорих ял эдлүүлэх дэглэмийг солих		153	Өвчний учир ялаас чөлөөлөх	10	Шүүхийн тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээдийг ялаас чөлөөлөх	31
3	Өвчний учир ялаас чөлөөлөх		25	Бусад	60	Бусад	39
4	Бусад		40				
Нийт			1453		670		82

Зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх нөхцөл журмыг түр өөрчлөх 341 зөвшөөрөл, ял эдлүүлэх нөхцөл журмыг өөрчлөх 388 тогтоол гаргаж шийдвэрлэсэн нь өмнөх оноос зөвшөөрөл 11.4%-иар, тогтоол 31.1%-иар тус тус өссөн байна.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид хандан уучлал үзүүлэхийг хүссэн 5 хоригдлын холбогдох материалыг хянаж, дүгнэлт үйлдэн Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Тамгын газарт хүргүүлсэн.

Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Улсын ерөнхий прокурорын 2022 оны 01 дүгээр сарын 19-ний өдрийн А/10, А/03 дугаар тушаалаар хамтран баталсан “Хоригдлын ял эдлэх хорих ангийн дэглэм, зэрэглэлийг өөрчлөх болон хорих ангийг солих тухай санал гаргах журам”-ын дагуу дэглэм, зэрэглэл өөрчлөхгүйгээр хорих анги солих тухай санал, танилцуулга нэгж прокурорын газраас 6 ирүүлснийг хянаж, 4 хоригдлын хорих анги солих зөвшөөрөл олгож, 2 хоригдлын хорих анги солих саналыг шаардлага хангаагүй үндэслэлээр хүлээн авахаас татгалзаж шийдвэрлэжээ.

Хоригдлыг хорих ангийн гадна хөдөлмөрлүүлэхээр прокурор 2218 зөвшөөрөл олгосон нь өмнөх оноос 322 буюу 16.9%-иар өссөн байна. Прокурорын зөвшөөрөлгүй хорих ангиас гадуур ажиллуулсан 34 хоригдлыг хорих ангид нь татан оруулсан.

Прокурор хорих ял эдлүүлэх ажиллагааны явцад 529 хоригдлын ял эдлэх зэрэглэлийг өөрчлөн тогтоосон нь өмнөх оноос 75 буюу 16.5%-иар өссөн.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтны ял эдлүүлэх ажиллагаатай холбогдуулан гаргасан 1454 тушаал, шийдвэрийг прокурор хянаад, хууль зөрчсөн 23 тушаалыг хүчингүй болгож, 8 тушаалыг хуульд нийцүүлж зөвтгүүлэх арга хэмжээ авсан нь өмнөх оноос хянасан тушаал 5.2%-иар өссөн бол зөвтгүүлсэн тушаал 33.3%-иар, хүчингүй болгосон тушаал 41%-иар буурсан байна.

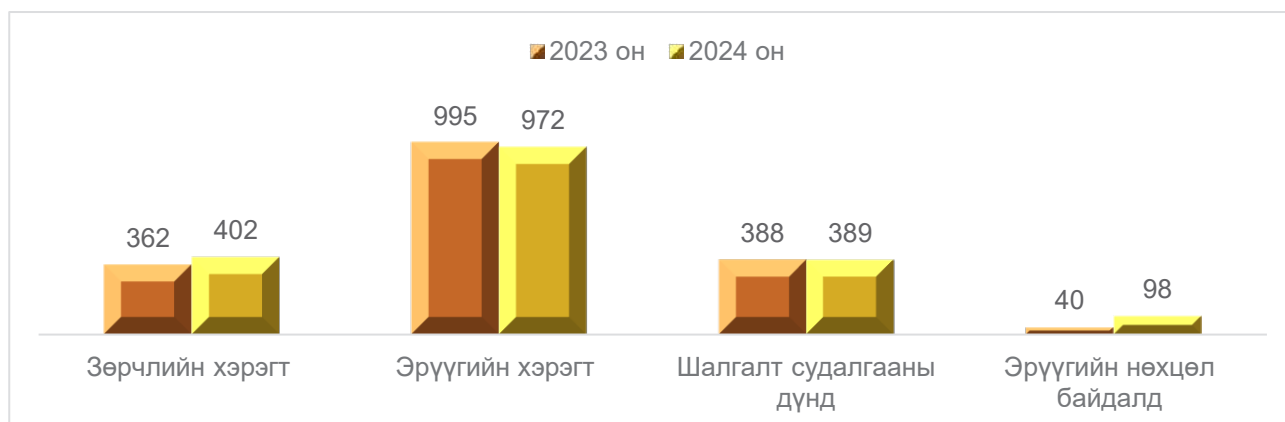
6. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хийсэн ажил

Прокурорын байгууллага Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль болон Прокурорын тухай хуульд заасан эрх, үүргийн хүрээнд дараах ажил арга хэмжээг авч ажиллалаа.

6.1. Прокурорын мэдэгдэл

Гэмт хэрэг, зөрчил гарахад нөлөөлсөн шалтгаан, нөхцөлийг арилгуулахаар прокурор 1861 мэдэгдэл бичсэн нь өмнөх оноос 76 буюу 4.2%-иар өссөн байна.

График 22. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр бичсэн мэдэгдэл

6.2. Хийсэн шалгалт, судалгаа

Прокурор гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хийсэн шалгалтад 282 удаа оролцсон нь өмнөх оноос 30 буюу 11.9%-иар өсжээ.

График 23. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хийсэн шалгалт

Улсын болон орон нутгийн хэмжээнд гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралт, түүний шалтгаан нөхцөлийг тогтоох судалгааг 200 хийсэн нь өмнөх оноос 33 буюу 14.1%-иар буурчээ.

График 24. Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хийсэн судалгаа

Прокурорын байгууллагаас гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралт, түүний шалтгаан нөхцөлийг судалж, дүгнэлт хийн холбогдох арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлсэн. Тухайлбал, Эрүүгийн хуулийн 12.3 дугаар зүйлд заасан “Бэлгийн мөлжлөг”, 13.1 дүгээр зүйлд заасан “Хүн худалдаалах” гэмт хэргийн гаралт, шийдвэрлэлтийн байдал, гэмт хэрэг үйлдэгдэж буй шалтгаан, нөхцөл”-ийг сүүлийн 2 жилийн байдлаар судалж, “Хүн худалдаалах гэмт хэргийг мөрдөн шалгах, хянан шийдвэрлэх ажиллагаа” гарын авлага гарган, нийслэл, дүүргийн прокуроруудад “Цахим орчин дахь хүн худалдаалах гэмт хэргийг мөрдөн шалгах ажиллагаа, түүнд тавих прокурорын хяналт, анхаарах асуудал” сэдвээр, Хүн худалдаалахтай тэмцэх хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, холбогдох журмын талаар хүүхдийн эрхийн улсын байцаагч, Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хорооны асуудал эрхэлсэн мэргэжилтнүүдэд сургалт зохион байгуулсан;

“Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралт, шийдвэрлэлт”-ийг сүүлийн 4 жилийн байдлаар судалж, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр олон нийтэд яриа, таниулга хийж, Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газар, Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөл, цагдаагийн байгууллага, ерөнхий боловсролын сургуулиудын нийгмийн ажилтан, хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн төлөөллийг хамруулан уулзалт хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлд судалгаагаар тогтоогдсон нөхцөл байдал, авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар санал хүргүүлсэн;

“Хүүхдийн эсрэг болон хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралт, шийдвэрлэлт”-ийн байдлыг сүүлийн 3 жилийн байдлаар судалж, гэмт хэрэг ихээр үйлдэгдсэн хороод, ерөнхий боловсролын сургуулиудад мэдэгдэл бичиж, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр гарын авлага гарган тарааж, богино хэмжээний шторк бэлтгэн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд түгээсэн;

“Мансуурах” зөрчлийн гаралт, шийдвэрлэлтийн байдлыг сүүлийн 7 жилийн байдлаар судалж, судалгааны дүнг үндэслэн Улсын ерөнхий прокурорын тушаалаар Нийслэлийн хэмжээнд үйлдэгдсэн мансуурах зөрчлийг шалгах эрх бүхий байгууллагыг Цагдаагийн ерөнхий газрын Хар тамхитай тэмцэх газарт, хяналт тавих харьяаллыг Нийслэлийн прокурорын газарт тогтоосон, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Нийслэлийн засаг даргын тамгын газарт Улаанбаатар хотын хэмжээнд худалдаа эрхлэгч иргэд, аж ахуйн нэгжүүдэд будаг шингэлэгчийг худалдан авах насны хязгаарт хяналт тогтоох, нийтээр дагаж мөрдөх хэм хэмжээг тогтоосон шийдвэр гаргах, хүн, хуулийн этгээдэд хариуцлага тооцох тогтолцоог бий болгох талаар санал хүргүүлсэн;

“Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээний дотоод мэдээллийг хууль бусаар ашиглах, Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн үйл ажиллагаанд арилжааг урвуулан ашиглах” гэмт хэргийн гаралт, шийдвэрлэлт, түүнд нөлөөлсөн шалтгаан нөхцөл”-ийг сүүлийн 2 жилийн байдлаар судалж, сургалт зохион байгуулсан;

Эрүүгийн хуулийн 24 дүгээр бүлэгт заасан “Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэргийн шийдвэрлэлт, гэмт хэрэг үйлдэгдэж буй шалтгаан, нөхцөл, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн ажил, арга хэмжээ, түүний үр дүн”-г сүүлийн 3 жилийн байдлаар судалж, Цагдаагийн ерөнхий газрын Экологийн цагдаагийн алба, Нийслэлийн байгаль орчны газар, Дэлхийн байгаль хамгаалах сан, Нийслэл, дүүргийн прокурорын газрын холбогдох албан тушаалтнуудыг оролцуулан хүрээлэн буй орчны гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр ярилцлага хийж, постер бэлтгэн цахим сайтуудаар олон нийтэд хүргэсэн;

Эрүүгийн хуулийн 25 дугаар бүлэгт заасан “Соёлын өвийн эсрэг” гэмт хэрэг үйлдэгдсэн шалтгаан, нөхцөлийг 2018-2024 оны байдлаар судалж, Нийслэл, дүүргийн прокурорын газар, Соёлын яам, Эрүүгийн цагдаагийн албаны Зохион байгуулалттай гэмт хэрэгтэй тэмцэх хэлтэс, Соёлын өвийн үндэсний төв, Чингис хааны үндэсний музей, Гаалийн ерөнхий газар, Тагнуулын ерөнхий газрыг тус тус хамруулан “Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг үйлдэгдэх шалтгаан нөхцөл, тулгамдаж буй хүндрэл бэрхшээл, шийдвэрлэх арга зам” сэдэвт хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан.

Дээрх үйл ажиллагаатай холбоотой шүүхээр эцэслэн шийдвэрлэгдсэн түүх соёлын дурсгалт зүйл болон эд мөрийн баримтаар хураан авч шинжээчийн дүгнэлтээр соёлын биет өв болох нь тогтоогдсон эд өлгийн зүйлсийг дэлгэсэн “Аврагдсан өв” тусгай үзэсгэлэнг Чингис хааны Үндэсний музейд дэлгэж танилцуулан, “Соёлын өвийн гэмт хэргийн шийдвэрлэлт, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх” сэдвээр олон нийтэд мэдээлэл хүргэсэн;

7.Прокурорын байгууллагаас авч хэрэгжүүлсэн зарим ажил, арга хэмжээ

Монгол Улсын Үндсэн хууль, Прокурорын тухай хуульд зааснаар прокурорын байгууллага нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт эрүүгийн болон зөрчлийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг нэг мөр хангуулах, хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах, ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих, шүүх хуралдаанд төрийн нэрийн өмнөөс оролцох үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэн ажилладаг.

Энэхүү чиг үүргийг хэрэгжүүлэх хүрээнд 2024 онд хүний эрх, эрх чөлөө, нийтийн ашиг сонирхлыг хамгаалах, зөрчигдөхөөс сэргийлэх, зөрчигдсөн эрхийг сэргээхэд чиглэсэн дараах ажил, арга хэмжээг зохион байгуулсан.

- “Монгол Улсын прокурорын байгууллагын 2023-2026 оны үйл ажиллагааны стратеги төлөвлөгөө”-ний хэрэгжилтийг хангахаар прокурорын байгууллагын 2024 оны жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлж, стратеги зорилтын 73.7%-ийг биелүүлсэн.

- Хэвлэл мэдээллийн байгууллагын сэтгүүлчдэд прокурорын байгууллагын чиг үүрэг, үйл ажиллагаа, Эрүүгийн болон Зөрчлийн хууль тогтоомжийн зохицуулалт зэрэг тодорхой

сэдвээр мэдлэг, мэдээлэл олгох зорилгоор “Прокурор-Сэтгүүлч 2024” сургалтыг зохион байгуулж, сэтгүүлч, олон нийтэд үйл ажиллагаагаа хуулийн хүрээнд нээлттэй байдлаар мэдээлсэн.

- Харааны бэрхшээлтэй болон сул хараатай иргэдэд зориулан байгууллагын үйл ажиллагаа, гомдол, хүсэлт гаргах эрхтэй холбоотой мэдээллийг брайл үсгээр бэлтгэн гарын авлага, мэдээллийн хайрцгийг үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.

- Прокурорын байгууллагад гомдол, хүсэлт гаргах эрхтэй холбоотой мэдээллийг цахим брайл төхөөрөмжийн дейзи форматаар бэлтгэж, Монголын хараагүйчүүдийн үндэсний холбоотой хамтран харааны бэрхшээлтэй иргэдийн ашигладаг цахим төхөөрөмжид суулгасан. Мөн байгууллагын цахим хуудсанд дэйзи форматтай ярьдаг ном, дохионы хэлмэрчтэй видео мэдээтэй танилцах боломж бүхий “Дохионы хэлтэй мэдээ” тусгай цонхыг ажиллуулж байна.

- Прокурорын байгууллагын талаарх олон нийтийн сэтгэл ханамжийн судалгааг судалгаа, зөвлөх үйлчилгээний байгууллагаар хийлгэж, хөндлөнгийн байгууллагын зөвлөмж гаргуулсан. Энэхүү судалгаагаар байгууллагын үйл ажиллагааны ил тод, нээлттэй байдал, прокурорт итгэх олон нийтийн итгэлийн дүн, индекс 5.1 оноогоор үнэлэгдэж өмнөх үнэлгээнээс 0.5%-иар өссөн эерэг үр дүн гарсан.

- Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган прокурорын хяналтын ажлын чиглэл тус бүрээр статистик мэдээллийг улирал бүр prosecutor.mn, opendata.gov.mn сайтад байршуулж, нээлттэй, ил тод болгон иргэд, олон нийт танилцах нөхцөл боломжийг бүрдүүлсэн.

- Хүний нөөцийг чадавхжуулах чиглэлээр Улсын ерөнхий прокурорын газрын дэргэдэх Сургалт, судалгааны хүрээлэнгээс төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус 57 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж, сургалтын хөтөлбөрт 220 хичээл орсон байна.

- Улсын хэмжээнд бүх шатны прокурорын газруудаас байгууллагын дотоод үйл ажиллагаа, Эрүүгийн болон Зөрчлийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр нийт 879 судалгаа хийж, түүний мөрөөр холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн байна.

Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг нэг мөр хангуулах чиглэлээр хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний хүрээнд хууль тогтоомжид нийцүүлэн 12 тушаал, журмыг шинээр болон шинэчлэн баталж, мөрдүүлснээс 5 журмыг бусад эрх бүхий байгууллагатай хамтран баталсан байна. Тухайлбал, Улсын ерөнхий прокурорын 2024 оны А/01 дүгээр тушаалаар “Мэдүүлэг авах өрөөнд тавигдах шаардлага”-ыг шинэчлэн баталж, насанд хүрээгүй хүнээс мэдүүлэг авах өрөөний шаардлагад гэрч, хохирогч хүүхэд, өсвөр насны сэжигтэн, яллагдагчтай ярилцах, мэдүүлэг авах ажиллагааг тэдгээрийн нас, бие, сэтгэл зүйн онцлогт тохирсон, хүүхдэд ээлтэй, тав тухтай орчинд явуулах, ярилцлага, мэдүүлгийг мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах байгууллагаас гадна Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын харьяа байгууллагуудад байгуулж болох зохицуулалтыг шинээр нэмж тусган олон улсын гэрээ, конвенцод нийцүүлсэн.

Хууль зүй, дотоод хэргийн яамнаас байгуулсан хууль тогтоомж боловсруулах чиг үүрэг бүхий ажлын хэсгүүдэд Улсын ерөнхий прокурорын газрын төлөөлөл оролцож ажилласан ба 2024 онд прокурорын байгууллагаас 61 хуулийн төсөл, 13 заавар, журмын төсөлд санал боловсруулж, хууль санаачлагчид хүргүүлсэн байна.

Зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагаанд хяналт тавих хүрээнд. Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааны Албадан эрүүлжүүлэх журамд согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ зөрчил гаргасан этгээдийг эрүүлжүүлэх байранд хүлээн авдаг зохицуулалттай байсныг

Зөрчлийн тухай хуульд нийцүүлэн шинэчлэн батлуулж, хүний эрхийг хангах арга хэмжээ авсан.

Эрх бүхий албан тушаалтнаас хүнийг саатуулах эрх хязгаарлах арга хэмжээг холбогдох хууль, журамд заасан үндэслэл, журмын дагуу явуулж буй эсэхийг шалгаж, тогтоогдсон нөхцөл байдалд үндэслэн хүнийг саатуулсан хугацааг хэзээнээс тооцох, шүүхийн саатуулах шийдвэрийг прокурорт хэрхэн хүргэх зохицуулалтын талаар Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах саналыг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдад хүргүүлсэн.

Иргэний улсын бүртгэлийн тухай хууль зөрчих зөрчлийн гаралт, шийдвэрлэлтийн байдлыг судлахад, эрх бүхий албан тушаалтнууд нь иргэний үнэмлэхээ хаясан, гээгдүүлсэн, хулгайд алдсан зэрэг тохиолдолд “Монгол Улсын иргэний үнэмлэхийн дүрэм”-ийн 2.7-д заасан “иргэний үнэмлэхийг цэвэр гамтай эзэмших, хадгалах” үүргээ биелүүлээгүй, “Иргэний улсын бүртгэлийн талаар тогтоосон журам зөрчсөн” гэж дүгнэн Зөрчлийн тухай хуулийн 15.24 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэгт зааснаар шийтгэл оногдуулж хууль буруу хэрэглэж буй нөхцөл байдал тогтоогдсон тул прокурорын дүгнэлт бичиж Улсын дээд шүүхээр хянан хэлэлцүүлж хууль хэрэглээний нэгдмэл байдал тогтоолгосон.

Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Германы Олон Улсын хамтын нийгэмлэг (GIZ), “Ай Ти Зон” ХХК-тай хамтран Зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагааг хэрэгжүүлэгч байгууллагуудын хооронд мэдээлэл дамжуулах, улсын хэмжээнд зөрчлийн статистикийн нэгдмэл байдлыг хангах Зөрчлийн бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн санг хэрэглээнд нэвтрүүлэх ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлж байна.

Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд хяналт тавих хүрээнд. Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны 59 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр”, Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 265 дугаар тогтоолоор баталсан “Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх хөтөлбөр”-ийн хүрээнд Улсын ерөнхий прокурорын 2024 оны А/58 дугаар тушаалаар Улсын ерөнхий прокурорын газрын Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд хяналт тавих хэлтэст Авлига, мөнгө угаах гэмт хэргийг хянан шийдвэрлэх албыг байгуулсан.

Тус албанаас авлига, мөнгө угаах гэмт хэргийг хянаж шийдвэрлэхэд прокуроруудыг мэргэшүүлэх чиглэлээр гадаад улс орны эрх зүйн зохицуулалт, туршлагыг судалж, энэ төрлийн гэмт хэргийг шалгах, шийдвэрлэхэд анхаарах асуудлаар аргачлал гаргаж, авлигын гэмт хэрэг ба хөрөнгө буцаах ажиллагаа сэдэвт хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, сургагч багш бэлтгэн үе шаттай сургалтууд зохион байгуулж, прокурор, мөрдөгч нарт мэргэжил, арга зүйн туслалцаа үзүүлсэн.

Улсын ерөнхий прокурорын газраас санаачлан Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх Үндэсний зөвлөл, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Монголбанкны Санхүүгийн мэдээллийн алба, Азийн сан, Ханнс-Зайделийн сантай хамтран “Мөнгө угаах гэмт хэргийг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тулгамдсан асуудал, шийдвэрлэх арга зам” сэдэвт олон улсын эрдэм шинжилгээний хурлыг зохион байгуулсан.

Олон улсын эрдэм шинжилгээний хуралд НҮБ, ХБНГУ, АНУ-ын мөнгө угаах гэмт хэрэгтэй тэмцэх чиглэлээр мэргэшсэн алба хаагч, эрдэмтэн судлаачдаас гадна Улсын дээд шүүх, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Авлигатай тэмцэх газар, Цагдаагийн ерөнхий газраас илтгэл хэлэлцүүлсэн ба мөнгө угаах гэмт хэргийг хянан шийдвэрлэхэд тулгамдаж буй асуудлыг тодорхойлж, тэдгээрийг шийдвэрлэх арга замыг эрэлхийлэх, олон улсын сайн туршлага, мэдээллийг харилцан солилцож, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлын үр дүнг хэлэлцүүлэн, нийтийн хүртээл болгосон.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны 02 дугаар сарын 08-ны өдрийн 49 дүгээр тогтоолын хавсралтаар баталсан “Авлигатай тэмцэх таван үйл ажиллагаа”-ны “Шувуу” ажиллагааны хүрээнд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад гадаад улс руу оргон зайлсан этгээдийг эрэн сурвалжлах ажлыг эрчимжүүлсний үр дүнд 108 сэжигтэн, яллагдагчийн байгаа газрыг тогтоож, гадаад улсаас 32 хэргийн 36 сэжигтэн, яллагдагчийг шилжүүлэн авах ажлыг зохион байгуулж, прокурор 27 хэрэгт яллах дүгнэлт үйлдэн, шүүхэд шилжүүлсэн.

Шүүхэд төрийг төлөөлөх ажлын хүрээнд. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсантай холбоотойгоор “Давж заалдах болон хяналтын шатны шүүхээс анхан шатны шүүхийн шийдвэрийг хүчингүй болгосон хэргийн шийдвэрлэлт, түүний хууль зүйн үндэслэл”-ийг улсын хэмжээнд судалж, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах арга хэмжээ авсан.

Төрийн албаны зөвлөлөөс зохион байгуулсан “Төрд учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх, хяналт тавих чиг үүрэг бүхий төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагаа, цаашид анхаарах асуудал” уулзалт, хэлэлцүүлэгт оролцож, мэдээлэл хийсэн.

Хяналтын шатны шүүхээс 2020-2024 оны I улирлын байдлаар хэрэг хянан шийдвэрлэхдээ хийсэн дүгнэлт, тайлбар, эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тодорхой төрлийн ажиллагааны шүүхийн практик, хуулийн үзэл баримтлал, онол, гадаад орны туршлага зэргийг цогцоор нь судалж, гаргасан судалгааны тайлан, зөвлөмжийг тусгасан “Гарын авлага” боловсруулан гаргасныг прокурорууд үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.

Ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих хүрээнд. “Ял эдлүүлэх ажиллагаанд хүүхэд, эмэгтэйчүүд, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн эрхийн талаар зохицуулсан Монгол Улсын нэгдэн орсон Олон улсын гэрээ конвенцын хэрэгжилт”-ийг шалгаж, Олон Улсын гэрээ конвенц, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах талаар Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газарт хугацаатай албан бичиг, холбогдох хуульд нэмэлт оруулах саналыг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдад тус тус хүргүүлсэн.

Шалгалтын явцад хорих анги, байрны орох, гарах хэсэгт налуу шат хийх, хөдөлгөөн болон хэл яриа, харааны хөгжлийн бэрхшээлтэй хоригдол, ялтан, этгээдийг тусгай хэрэглэгдэхүүнээр хангах зэргээр орчин нөхцөл сайжирсан.

Шүүхийн хүчин төгөлдөр болсон шийдвэрийг Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 37.4 дүгээр зүйлд заасан хугацаанд харьяа Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад хүргүүлээгүй шийдвэрийг улсын хэмжээнд нэгтгэн судалж, хуульд заасан хугацаанд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад хүргэгдээгүй байсан 1299 гүйцэтгэх хуудсыг нөхөн бичүүлэх арга хэмжээ авсан.

“Хоригдлын түр, удаан хугацааны уулзалт хийх, захидал, илгээмж авах, утсаар ярих эрхийн хэрэгжилт”-ийг 2023, 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар улсын хэмжээнд шалгаж, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтсийн дарга нарын хууль тогтоомж зөрчсөн зарим тушаал, шийдвэрийг хүчингүй болгож, хоригдлын зөрчигдсөн эрхийг сэргээсэн.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтны ял эдлүүлэх ажиллагаатай холбогдуулан гаргасан 1454 тушаал, шийдвэрийг прокурор хянаад, хууль зөрчсөн 23 тушаалыг хүчингүй болгож, 8 тушаалыг хуульд нийцүүлж зөвтгүүлэх арга хэмжээ авсан байна.

Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 789 удаа яриа таниулга, 195 сургалт зөвлөгөөн, 18 хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлд 215 мэдээ, мэдээлэл өгч, 180 гарын авлага гаргаж, олон нийтэд хүргэсэн байна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

ШҮҮХ – COURT

1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА
2. ЭРҮҮГИЙН ХЭРГИЙН ШИЙДВЭРЛЭЛТ
3. ЗӨРЧЛИЙН ШИЙДВЭРЛЭЛТ

ЗӨРЧЛИЙН ХЭРЭГ ШИЙДВЭРЛЭЛТ

АНХАН ШАТНЫ ШҮҮХ

Оногдуулсан ял, шийтгэл

ДАВЖ ЗААЛДАХ ШАТНЫ ШҮҮХ

ХЯНАЛТЫН ШАТНЫ ШҮҮХ

1.Товч танилцуулга

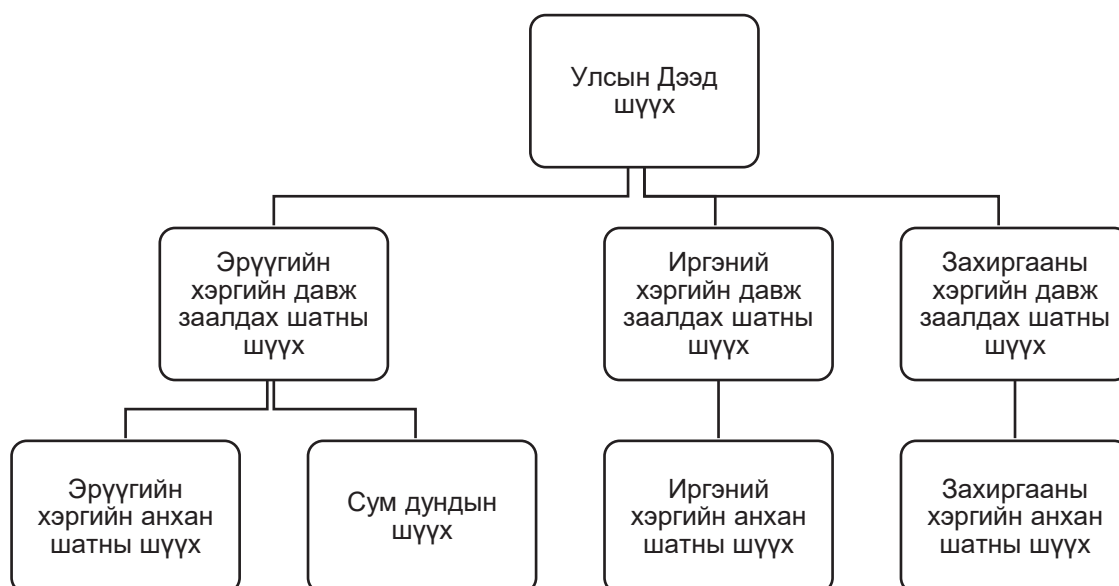
1.1.Шүүхийн байгууллагын үндсэн чиг үүрэг

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Дөчин долоо дугаар зүйлийн 1-д “Монгол Улсад шүүх эрх мэдлийг гагцхүү шүүх хэрэгжүүлнэ” хэмээн заасан нь Монгол Улсад шүүх эрх мэдлийг шүүхээс өөр ямар ч төрийн байгууллага, албан тушаалтан хэрэгжүүлэх ёсгүйг хуульчлан тунхагласан явдал юм.

1.2.Шүүхийн тогтолцоо

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Дөчин найм дугаар зүйлд “Шүүхийн үндсэн тогтолцоо Улсын Дээд шүүх, аймаг, нийслэлийн шүүх, сум буюу сум дундын, дүүргийн шүүхээс бүрдэх бөгөөд шүүхийг тойргийн зарчмаар байгуулж болно. Шүүхийг эрүү, иргэн, захиргааны зэрэг шүүн таслах ажлын төрлөөр дагнан байгуулж болно. Дагнасан шүүхийн үйл ажиллагаа, шийдвэр нь Улсын Дээд шүүхийн хяналтаас гадуур байж үл болно.” гэж хуульчилсан байдаг. Монгол Улсад нийт 117 шүүх байдаг ба дараах байдлаар зохион байгуулагддаг.

График 1.Монгол Улсын шүүхийн байгууллагын тогтолцоо

1.2.1.Анхан шатны шүүх

2024 онд УИХ-аас 2013 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдөр баталсан “Шүүх байгуулах тухай хууль” хүчин төгөлдөр үйлчилж байлаа.

Хүснэгт 1.Дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхүүд

№	Шүүх	Байршил	Харьяалах нутаг дэвсгэр
1	Баянзүрх дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Улаанбаатар хот	Нийслэлийн Баянзүрх дүүрэг
2	Сүхбаатар дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Улаанбаатар хот	Нийслэлийн Сүхбаатар дүүрэг
3	Чингэлтэй дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Улаанбаатар хот	Нийслэлийн Чингэлтэй дүүрэг
4	Баянгол дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Улаанбаатар хот	Нийслэлийн Баянгол дүүрэг
5	Хан-Уул дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Улаанбаатар хот	Нийслэлийн Хан-Уул дүүрэг
6	Сонгинохайрхан дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Улаанбаатар хот	Нийслэлийн Сонгинохайрхан дүүрэг

7	Багануур дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Улаанбаатар хот	Нийслэлийн Багануур дүүрэг
8	Налайх дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Улаанбаатар хот	Нийслэлийн Налайх дүүрэг
9	Багахангай дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Улаанбаатар хот	Нийслэлийн Багахангай дүүрэг

Хүснэгт 2. Сум дундын Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхүүд

№	Шүүх	Байршил	Харьяалах нутаг дэвсгэр
1	Архангай аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Архангай аймаг	Архангай аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
2	Баян-Өлгий аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Баян-Өлгий аймаг	Баян-Өлгий аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
3	Баянхонгор аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Баянхонгор аймаг	Баянхонгор аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
4	Булган аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Булган аймаг	Булган аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
5	Говь-Алтай аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Говь-Алтай аймаг	Говь-Алтай аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
6	Говьсүмбэр аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Говьсүмбэр аймаг	Говьсүмбэр аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
7	Дархан-Уул аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Дархан-Уул аймаг	Дархан-Уул аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
8	Дорноговь аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Дорноговь аймаг	Дорноговь аймгийн Алтанширээ, Айраг, Даланжаргалан, Дэлгэрэх, Сайхандулаан, Мандах, Иххэт, Хөвсгөл, Хатанбулаг, Сайншанд сумд
9	Дорнод аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Дорнод аймаг	Дорнод аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
10	Дундговь аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Дундговь аймаг	Дундговь аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
11	Завхан аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Завхан аймаг	Завхан аймгийн Улиастай, Алдархаан, Дөрвөлжин, Завхан-Мандал, Идэр, Отгон, Ургамал, Цагаанхайрхан, Цагаанчулуут, Цэцэн-Уул, Сантмаргац, Сонгино, Шилүүстэй, Яруу, Эрдэнэхайрхан сумд
12	Орхон аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Орхон аймаг	Орхон аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
13	Өмнөговь аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Өмнөговь аймаг	Өмнөговь аймгийн Баяндалай, Булган, Гурвантэс, Даланзадгад, Мандал-Овоо, Номгон, Ноён, Сэврэй, Ханхонгор, Хүрмэн, Цогт-Овоо сумд
14	Өвөрхангай аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Өвөрхангай аймаг	Өвөрхангай аймгийн Баруунбаян-Улаан, Богд, Уянга, Тарагт, Гучин-Ус, Зүүнбаян-Улаан, Нарийн тээл, Хайрхандулаан, Сант, Төгрөг, Баянгол, Арвайхээр сумд
15	Сүхбаатар аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Сүхбаатар аймаг	Сүхбаатар аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
16	Сэлэнгэ аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Сэлэнгэ аймаг	Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг, Зүүнбүрэн, Ерөө, Түшиг, Шаамар, Хүдэр, Жавхлант, Цагааннуур, Хушаат, Сүхбаатар сумд
17	Төв аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Төв аймаг	Төв аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
18	Увс аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Увс аймаг	Увс аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж

19	Ховд аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Ховд аймаг	Ховд аймгийн Дөргөн, Буянт, Дарви, Дуут, Жаргалант, Зэрэг, Манхан, Мянгад, Мөнххайрхан, Чандмань, Эрдэнэбүрэн, Ховд сумд
20	Хөвсгөл аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Хөвсгөл аймаг	Хөвсгөл аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
21	Хэнтий аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	Хэнтий аймаг	Хэнтий аймгийн Батноров, Батширээт, Баян-Адарга, Баян-Овоо, Баянхутаг, Биндэр, Дадал, Дэлгэрхаан, Жаргалтхаан, Мөрөн, Норовлин, Өмнөдэлгэр, Хэрлэн Цэнхэрмандал сумд

1.2.2. Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх

Шүүх эрх мэдлийн шинэтгэлийн хүрээнд 2013 оны Шүүх байгуулах тухай хуулиар Аймаг, нийслэлийн давж заалдах шатны шүүхийг иргэний, эрүүгийн болон захиргааны шүүн таслах ажлын төрлөөр дагнан байгуулж, тэдгээрийн байршил, нутаг дэвсгэрийн харьяаллыг тогтоосны дагуу Нийслэлийн шүүх нь Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны 10 дугаар шүүх болон зохион байгуулагдаж, Нийслэлийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж болон Төв аймгийн Зуунмод, Алтанбулаг, Баян-Өнжүүл, Заамар, Лүн зэрэг 22 сум, Хэнтий аймгийн Цэнхэрмандал сумын нутаг дэвсгэрийг харьяалан шүүн таслах ажлыг хэрэгжүүлсэн байна.

Шүүх байгуулах тухай 2015 оны 6 дугаар сарын 19-ний өдрийн хуулиар давж заалдах шатны шүүхийг байгуулж, тэдгээрийн байршил, нутаг дэвсгэрийн харьяаллыг тогтоосны дагуу Нийслэлийн Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх болон өөрчлөгдөж, нийслэлийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгжийг харьяалан шүүн таслах чиг үүргийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Орон нутгийн шүүхийн хувьд 2012 оны 3 дугаар сарын 7-ны өдөр баталсан “Монгол Улсын Шүүхийн тухай” хуульд “Улсын дээд шүүхээс бусад шүүхийг нутаг дэвсгэрийн хэмжээ, хүн амын нягтаршил, шийдвэрлэсэн хэрэг, маргааны тоог харгалзан засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн хэд хэдэн нэгжийг харьяалуулан эрүү, иргэн, захиргааны зэрэг шүүн таслах ажлын төрлөөр дагнан байгуулна” гэж заасны дагуу орон нутгийн хувьд давж заалдах шатны 9 шүүхийг байгуулахаар 2013 оны 1 дүгээр сарын 24-ний өдөр баталсан Шүүх байгуулах тухай хуульд заасан. 2015 оны 6 дугаар сарын 19-ний өдрийн Шүүх байгуулах тухай хуулийн дагуу орон нутагт давж заалдах шатны 8 шүүх ажиллаж байсан. 2016 оны 5 дугаар сарын 13-ны өдрийн Шүүх байгуулах тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуульд зааснаар Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны нийт 25 шүүх ажиллахаар өөрчлөлт оруулсан.

Хүснэгт 3. Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх

№	Шүүх	Байршил	Харьяалах нутаг дэвсгэр
1	Архангай аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Архангай аймаг	Архангай аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
2	Баян-Өлгий аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Баян-Өлгий аймаг	Баян-Өлгий аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
3	Баянхонгор аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Баянхонгор аймаг	Баянхонгор аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
4	Булган аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Булган аймаг	Булган аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
5	Говь-Алтай аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Говь-Алтай аймаг	Говь-Алтай аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
6	Говьсүмбэр аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Говьсүмбэр аймаг	Говьсүмбэр аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
7	Дархан-Уул аймгийн Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Дархан-Уул аймаг	Дархан-Уул аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж

8	Дорноговь аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Дорноговь аймаг	Дорноговь аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
9	Дорнод аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Дорнод аймаг	Дорнод аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
10	Дундговь аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Дундговь аймаг	Дундговь аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
11	Завхан аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Завхан аймаг	Завхан аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
12	Орхон аймгийн Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Орхон аймаг	Орхон аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
13	Өмнөговь аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Өмнөговь аймаг	Өмнөговь аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
14	Өвөрхангай аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Өвөрхангай аймаг	Өвөрхангай аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
15	Сүхбаатар аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Сүхбаатар аймаг	Сүхбаатар аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
16	Сэлэнгэ аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Сэлэнгэ аймаг	Сэлэнгэ аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
17	Төв аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Төв аймаг	Төв аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
18	Увс аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Увс аймаг	Увс аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
19	Ховд аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Ховд аймаг	Ховд аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
20	Хөвсгөл аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Хөвсгөл аймаг	Хөвсгөл аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
21	Хэнтий аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Хэнтий аймаг	Хэнтий аймгийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж
22	Нийслэлийн Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх	Улаанбаатар хот	Нийслэлийн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн бүх нэгж

1.2.3. Улсын Дээд шүүхийн эрүүгийн хэргийн танхим

“Шүүхийн зохион байгуулалтын тухай” 1949 оны хуулиар Улсын Дээд шүүхийн эрх хэмжээг коллегитор ялган тодорхойлсон. Коллегиуд харьяаллынхаа хэргийг 1 гишүүн, 2 ардын төлөөлөгчтэй, 2 дугаар шатны журмаар бол хэргийг 3 гишүүний бүрэлдэхүүнтэйгээр шийдвэрлэнэ гэж хамтран шийдвэрлэх хэлбэрийг тогтоосон байдаг.

1960 оны Үндсэн хуулийн 6 дугаар бүлэгт БНМАУ-д шүүн таслах ажлыг БНМАУ-ын Дээд шүүх, аймаг, хотын шүүх, тусгай шүүх, мөн ардын хэсгийн шүүх гүйцэтгэнэ гэж шүүхийн системийг тодорхойлжээ. Энэ үеэс Улсын Дээд шүүхийн зохион байгуулалтын бүтэц нь тус шүүхийн эрх хэмжээ, үйл ажиллагааны төрөл онцлогт нарийн зохилдсон хэмээн үздэг.

Шүүхийн зохион байгуулалтын хууль тогтоомжид зааснаар Улсын Дээд шүүх нь Улсын Дээд шүүхийн бүгд хурал, Улсын Дээд шүүхийн тэргүүлэгчид, эрүүгийн хэрэг эрхэлсэн коллеги, иргэний хэрэг эрхэлсэн коллеги, цэргийн коллеги гэсэн зохион байгуулалтын үндсэн бүтэцтэй байсан. Улсын Дээд шүүхийн гурван коллеги нь 1993 он хүртэл шүүн таслах ажлыг дагнан эрхэлж, шүүхийн хяналтыг хэрэгжүүлж байв.

1992 онд Монгол Улсын Үндсэн хуулийг баталсны дараа УИХ-аас 1993, 2002 онд баталсан Шүүхийн тухай хуулийн дагуу Улсын Дээд шүүх нь Ерөнхий шүүгч, Эрүү, Иргэний хэргийн танхимын тэргүүн, 14 шүүгч, нийт 17 шүүгчийн бүрэлдэхүүнтэйгээр үйл ажиллагаа явуулж байв.

УИХ-аас 2012 онд баталсан Монгол Улсын шүүхийн тухай хууль-аар “Улсын Дээд шүүх нь Ерөнхий шүүгч, хорин дөрвөөс доошгүй шүүгчээс бүрдэнэ. Улсын Дээд шүүхийн шүүгч эрүү, иргэн, захиргааны хэргийн дагнасан танхимын аль нэгд харьяалагдах бөгөөд түүнийг хэрэг, маргааныг хянан шийдвэрлэх өөр танхимын шүүн таслах ажиллагаанд оролцуулахыг хориглоно.” гэж Улсын Дээд шүүхийн бүрэлдэхүүнийг хуульчлан тогтоож, улмаар хууль

батлагдахаас өмнө уг танхимд ажиллаж байсан бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулж Танхимын тэргүүн болон 7 шүүгчийн бүрэлдэхүүнтэйгээр шүүн таслах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж эхэлсэн.

2. Эрүүгийн хэргийн шийдвэрлэлт

2.1. Анхан шатны шүүх

2024 онд Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхүүд нийт 20881 хүн, 27 хуулийн этгээдэд холбогдох 17226 эрүүгийн хэрэг хүлээн авснаас 6 хуулийн этгээд, 882 хүнд холбогдох 532 хэргийг прокурорт буцааж, 190 хүнд холбогдох 147 хэргийг түдгэлзүүлж, 1 хуулийн этгээд, 298 хүнд холбогдох 185 хэргийг харьяаллын дагуу шилжүүлж, 1 хуулийн этгээд 99 хүнд холбогдох 43 хэргийг хэрэгсэхгүй болгож, 2 хуулийн этгээд 216 хүнд холбогдох 114 хэргийг цагаатгаж, нийт 14682 хэргийг шийдвэрлэж 15 хуулийн этгээд, 17051 хүнийг гэмт хэрэг үйлдсэн гэм буруутайд тооцож, үүнээс 1573 хүнийг хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнсэж, 366 хүнийг эрүүгийн хариуцлагаас чөлөөлж, 14663 хүнд ял оногдуулсан байна. Нийт эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхүүд 2024 оны тайлант хугацааны эцэст 1680 хэргийн үлдэгдэлтэй байна.

Энэхүү үзүүлэлтийг 2023 онтой харьцуулбал хянан шийдвэрлэсэн эрүүгийн хэрэг 5.0%-иар, ял шийтгүүлэгчдийн тоо 3.3%-иар тус тус өссөн дүнтэй байна.

Хүснэгт 4. Анхан шатны журмаар хянан шийдвэрлэсэн эрүүгийн хэрэг, ял шийтгүүлэгчдийн тоо

№	Шүүх	Хэргийн тоо		Өсөлт, бууралт		Ял шийтгүүлэгчдийн тоо		Өсөлт, бууралт	
		2023 он	2024 он	Тоо	Хувь	2023 он	2024 он	Тоо	Хувь
1	Архангай аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	322	261	-61	-18.9	320	237	-83	-25.9
2	Баян-Өлгий аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	238	308	70	29.4	243	321	78	32.1
3	Баянхонгор аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	261	262	1	0.4	247	243	-4	-1.6
4	Булган аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	231	273	42	18.2	220	249	29	13.2
5	Говь-Алтай аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	168	244	76	45.2	143	193	50	35.0
6	Говьсүмбэр аймаг дахь сум дундын	109	123	14	12.8	121	134	13	10.7

	эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх								
7	Дархан-Уул аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	459	565	106	23.1	420	533	113	26.9
8	Дорноговь аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	217	287	70	32.3	204	278	74	36.3
9	Дорнод аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	379	415	36	9.5	378	407	29	7.7
10	Дундговь аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	161	213	52	32.3	155	210	55	35.5
11	Завхан аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	163	118	-45	-27.6	142	115	-27	-19.0
12	Орхон аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	476	522	46	9.7	496	551	55	11.1
13	Өвөрхангай аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	225	282	57	25.3	200	285	85	42.5
14	Өмнөговь аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	149	196	47	31.5	137	191	54	39.4
15	Сүхбаатар аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	243	295	52	21.4	231	237	6	2.6
16	Сэлэнгэ аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	253	261	8	3.2	213	233	20	9.4
17	Төв аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	505	442	-63	-12.5	520	447	-73	-14.0

18	Увс аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	220	279	59	26.8	213	246	33	15.5
19	Ховд аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	306	324	18	5.9	291	276	-15	-5.2
20	Хөвсгөл аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	413	474	61	14.8	406	411	5	1.2
21	Хэнтий аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	289	321	32	11.1	281	300	19	6.8
22	Дорноговь аймгийн Замын-Үүд сум дахь сум дундын шүүх	127	143	16	12.6	151	147	-4	-2.6
23	Завхан аймгийн Тосонцэнгэл сум дахь сум дундын шүүх	67	91	24	35.8	68	82	14	20.6
24	Өвөрхангай аймгийн Хархорин сум дахь сум дундын шүүх	149	164	15	10.1	124	121	-3	-2.4
25	Өмнөговь аймгийн Ханбогд сум дахь сум дундын шүүх	170	205	35	20.6	205	217	12	5.9
26	Сэлэнгэ аймгийн Мандал сум дахь сум дундын шүүх	137	172	35	25.5	140	177	37	26.4
27	Сэлэнгэ аймгийн Сайхан сум дахь сум дундын шүүх	101	97	-4	-4.0	100	107	7	7.0
28	Ховд аймгийн Булган сум дахь сум дундын шүүх	65	63 -	2	-3.1	43	55	12	27.9
29	Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сум дахь сум дундын шүүх	81	75	-6	-7.4	97	64	-33	-34.0

30	Баянзүрх дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	1592	1405	-187	-11.7	1554	1403	-151	-9.7
31	Сүхбаатар дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	1247	1140	-107	-8.6	1454	1232	-222	-15.3
32	Чингэлтэй дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	830	894	64	7.7	843	954	111	13.2
33	Баянгол дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	959	1039	80	8.3	1003	1116	113	11.3
34	Хан-Уул дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	818	906	88	10.8	874	979	105	12.0
35	Сонгинохайрхан дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	1507	1412	-95	-6.3	1587	1483	-104	-6.6
36	Багануур дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	127	171	44	34.6	126	171	45	35.7
37	Багахангай дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	19	22	3	15.8	18	20	2	11.1
38	Налайх дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	194	218	24	12.4	224	238	14	6.3
Нийт		13977	14682	705	5.0	14192	14663	471	3.3

2.2.Шийдвэрлэсэн гэмт хэргийн төрөл

2024 онд Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхээр хянан шийдвэрлэсэн нийт хэргийг өмнөх онтой харьцуулан авч үзвэл, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэг 1 хэргээр буюу 0.6%-иар, хүн хулгайлах гэмт хэрэг 1 буюу 33.3%-иар, хүчиндэх гэмт хэрэг 8 хэргээр буюу 2.4%-иар дээрэмдэх гэмт хэрэг 11 хэргээр буюу 6.4%-иар, гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг 13 хэргээр буюу 13.1%-иар, авто тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журам зөрчих гэмт хэрэг 10 хэргээр буюу 1.2 дахин, бусад төрлийн гэмт хэрэг 21 хэргээр тус тус өссөн дүнтэй байна. Харин хүнийг алах гэмт хэрэг 12 хэргээр буюу 7.4%-иар, Монгол Улсын хилээр хууль бусаар нэвтрэх гэмт хэрэг 5 гэмт хэргээр буюу 35.7%-иар, хүний эрүүл мэндэд хүнд хохирол санаатай учруулах гэмт хэрэг 7 хэргээр буюу 2.1%-иар, залилах гэмт хэрэг 45 хэргээр буюу 5.6%-иар, хулгайлах гэмт хэрэг 59 хэргээр буюу 4.1%-иар, хүний эрүүл мэндэд хөнгөн хохирол учруулах гэмт хэрэг 576 хэргээр буюу 9.8%-иар, буюу 1.8%-иар тус тус өмнөх оноос буурчээ.

Хүснэгт 5.Хянан шийдвэрлэсэн зарим хэрэг

№	Хэргийн төрөл	Хэргийн тоо				Ял шийтгүүлэгчдийн тоо				
		Өсөлт, бууралт				Өсөлт, бууралт				Хорих ял оногдуулах-гүйгээр тэнссэн
		2023 он	2024 он	Тоо	Хувь	2023 он	2024 он	Тоо	Хувь	
1	Хүнийг алах	163	151	-12	-7.4	166	161	-5	-3.0	
2	Хүний эрүүл мэндэд хүнд хохирол санаатай учруулах	341	334	-7	-2.1	367	348	-19	-5.2	
3	Хүний эрүүл мэндэд хөнгөн хохирол учруулах	5881	5305	-576	-9.8	6264	5767	-497	-7.9	
4	Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх	99	112	13	13.1	84	99	15	17.9	
5	Хүчиндэх	337	345	8	2.4	318	317	-1	-0.3	
6	Хүн худалдаалах	3	4	1	33.3	6	9	3	50.0	
7	Хулгайлах	1443	1384	-59	-4.1	1292	1210	-82	-6.3	
8	Дээрэмдэх	171	182	11	6.4	232	209	-23	-9.9	
9	Залилах	803	758	-45	-5.6	848	802	-46	-5.4	
10	Улсын хилээр барааг хууль бусаар хил нэвтрүүлэх	14	9	-5	-35.7	22	6	-16	-72.7	
11	Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах	176	177	1	0.6	195	237	42	21.5	
12	Авто тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журам зөрчих	1084	2438	1354	2.2 дахин	736	1876	1140	2.6 дахин	
13	Бусад	3462	3483	21	0.6	3662	3622	-40	-1.1	
Нийт		13977	14682	705	5.0	14192	14663	471	3.3	

2024 онд хянан шийдвэрлэсэн зарим хэргийг ял шийтгүүлэгчдийн байдлаар нь өмнөх онтой харьцуулан авч үзвэл гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчийн тоо 17.9%-иар, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 21.5%-иар, авто тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журам зөрчих гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 2.5 дахин өсжээ. Харин хүнийг санаатай алах гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 3.0%-иар, хүчиндэх гэмт хэрэгт ял

шийтгүүлэгчдийн тоо 0.3%-иар, хүний эрүүл мэндэд хүнд хохирол санаатай учруулах гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 5.2%-иар, залилах гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 5.4%-иар, хулгайлах гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 6.3%-иар, хүний эрүүл мэндэд хөнгөн хохирол учруулах гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 7.9%-иар, дээрэмдэх гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 9.9%-иар, хүн худалдаалах гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 50.0%-иар, Монгол Улсын хилээр барааг хууль бусаар хил нэвтрүүлэх гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 72.7%-иар, бусад төрлийн гэмт хэрэгт ял шийтгүүлэгчдийн тоо 2.3%-иар тус тус буурсан дүнтэй байна.

2.3.Оногдуулсан ял, албадлагын арга хэмжээний төрөл

2024 онд Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхээс улсын хэмжээнд нийт 8811 хүн, 11 хуулийн этгээдийг торгох ялаар, 1507 хүнийг нийтэд тустай ажил хийлгэх ялаар, 1840 хүнийг зорчих эрхийг хязгаарлах ялаар, 2505 хүнийг хорих ялаар тус тус шийтгэж, 131 хүүхдэд хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээг, 10 хүнд эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээг тус тус хэрэглэсэн байна. Хорих ял шийтгүүлсэн хүмүүсээс биечлэн эдлүүлсэн 2444, эмэгтэй 173, өсвөр насны хүн 38, жирэмсэн эмэгтэй, гурав хүртэлх насны хүүхэдтэй эх, ганц бие эцэг 6 хүний шийтгэх тогтоолыг хойшлуулсан байна.

Дээрх тоон мэдээг 2023 онтой харьцуулан авч үзвэл, хорих ялаар шийтгүүлсэн хүн 0.8%-иар, зорчих эрхийг хязгаарласан хүний тоо 0.3%-иар, торгох ялаар ял шийтгүүлсэн хүний тоо 0.8%-иар тус тус өссөн байна.

Хүснэгт 6.Шүүхээс оногдуулсан ял, албадлагын арга хэмжээний төрөл

№	Хэргийн төрөл	Өсөлт, бууралт				Нийт гэм буруутайд тооцогдсоноос эзлэх хувь		Зөрүү /+/, -/
		2023 он	2024 он	Тоо	Хувь	2023 он	2024 он	
1	Торгох	8360	8811	451	5.4	50.6	51.7	1.1
2	Хорих	2551	2505	-46	-1.8	15.5	14.7	-0.8
3	Нийтэд тустай ажил хийлгэх	1467	1507	40	2.7	8.9	8.8	-0.1
4	Зорчих эрхийг хязгаарлах	1814	1840	26	1.4	11.0	10.8	-0.2
5	Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ	119	131	12	10.1	0.7	0.8	0.1
6	Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ	8	10	2	25.0	0.0	0.1	0.1
7	Хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнсэх	1535	1573	38	2.5	9.3	9.2	-0.1
8	Эрүүгийн хариуцлагаас чөлөөлсөн	284	366	82	28.9	1.7	2.1	0.4

Торгох ялаар 8811 хүн, 11 хуулийн этгээдэд 18.256.282.200 (18 тэрбум 256 сая 282 мянга 200) төгрөгийн торгох ял, хөрөнгө орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ хэрэглэж 8.897.095.000 (8 тэрбум 897 сая 95 мянга) төгрөгийг гаргуулан улсын орлого болгосон байна. Шүүхээс 765 хүнд эрх хасах нэмэгдэл ял хэрэглэж, 877 хүнд үүрэг хүлээлгэж, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээг тус тус хэрэглэжээ.

2.3.1.Сэжигтнийг баривчлах арга хэмжээ

2024 онд улсын хэмжээнд ЭХХШТХ-ийн 31.4 дүгээр зүйлд заасан үндэслэлээр 272 сэжигтнийг баривчлах тухай материал хүлээн авснаас 260 сэжигтнийг баривчлах зөвшөөрөл олгож, 11 сэжигтэнд баривчлах зөвшөөрөл олгохоос татгалзсан байна. Ийнхүү баривчлах зөвшөөрөл олгосон нийт хүмүүсийн 2.2%-ийг эмэгтэй хүн, 1.8%-ийг өсвөр насны хүн эзэлж байна.

Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад сэжигтнийг баривчлуулахаар тогтоол үйлдэж ирүүлсэн хүний тоог өмнөх онтой харьцуулбал 102 буюу 27.3%-иар, баривчлах зөвшөөрөл олгосон хүний тоо 41 буюу 13.6%-иар, эмэгтэйчүүд 16 буюу 72.7%-иар, баривчлах зөвшөөрөл олгохоос татгалзсан хүний тоо 57 буюу 83.8%-иар буурсан байна.

Хүснэгт 7.Баривчлагдсан сэжигтний тоо

№	Утга	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Баривчлуулахаар тогтоол үйлдэж ирүүлсэн хүний тоо	374	272	-102	-27.3
2	Баривчлах зөвшөөрөл олгосон хүний тоо	301	260	-41	-13.6
3	Баривчлах зөвшөөрөл олгохоос татгалзсан хүний тоо	68	11	-57	-83.8

2.3.2.Таслан сэргийлэх арга хэмжээ

2024 онд ЭХХШТХ-ийн 14.1 дүгээр зүйлд зааснаар 2024 онд шүүхээс нийт 2830 хүн, хуулийн этгээдэд таслан сэргийлэх арга хэмжээ авхуулахаар ирүүлснээс 1941 хүнд цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээ авхуулахаар, 863 хүнд хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээ авхуулахаар, 26 хүнд тодорхой үйл ажиллагаа явуулах, албан үүргээ биелүүлэхийг түдгэлзүүлэх арга хэмжээг авхуулахаар тус тус ирүүлсэн байна.

Нийт цагдан хоригдсон хүмүүсийн 40 буюу 2.4% нь эмэгтэйчүүд, 16 буюу 0.9% нь өсвөр насны хүн байна.

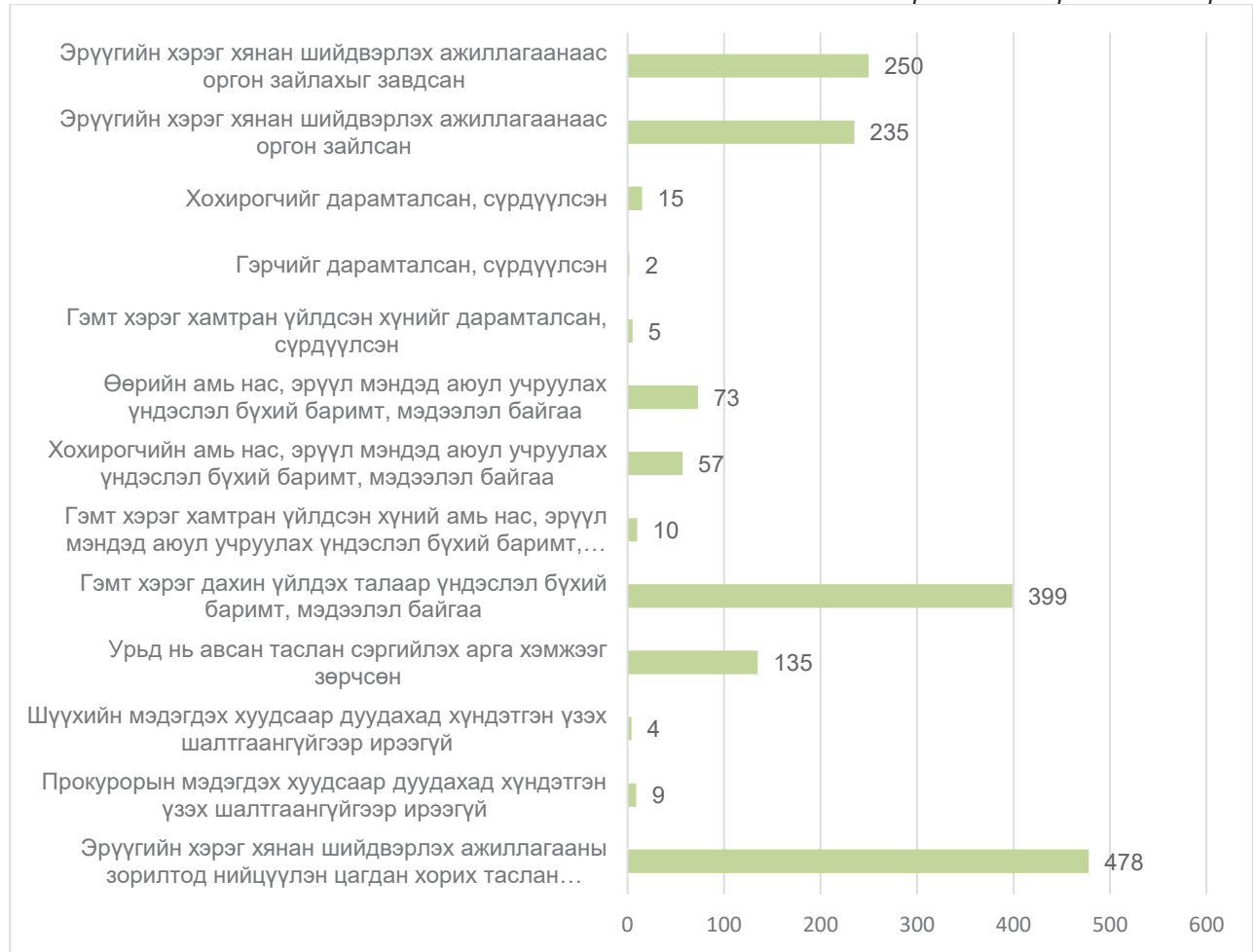
Хүснэгт 8.Таслан сэргийлэх арга хэмжээ авагдсан хүний тоо

№	Утга	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээ авхуулахаар ирүүлсэн хүний тоо	2564	1941	-623	-24.3
2	Хязгаарлалт тогтох таслан сэргийлэх арга хэмжээ авхуулахаар ирүүлсэн хүний тоо	949	863	-86	-9.1
3	Тодорхой үйл ажиллагаа явуулах, албан үүргээ биелүүлэхийг түдгэлзүүлэх	38	26	-12	-31.6
4	Үүнээс: Хуулийн этгээд	-	-	-	-

Нийт шүүхээс олгогдсон цагдан хорих зөвшөөрлийн 15.0%-ийг “эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанаас оргон зайлахыг завдсан”, 14.1%-ийг “эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанаас оргон зайлсан”, 0.9%-ийг “хохирогчийг дарамталсан, сүрдүүлсэн”, 4.4%-ийг өөрийн амь нас, эрүүл мэндэд аюул учруулах үндэслэл бүхий баримт, мэдээлэл байгаа”, 3.4%-ийг “хохирогчийн амь нас, эрүүл мэндэд аюул учруулах үндэслэл бүхий баримт, мэдээлэл байгаа”, 23.9%-ийг “гэмт хэрэг дахин үйлдэх талаар үндэслэл бүхий баримт, мэдээлэл байгаа”, 8.1%-ийг урьд нь авсан таслан сэргийлэх арга хэмжээг зөрчсөн”, 0.2%-ийг “шүүхийн мэдэгдэх хуудсаар дуудахад хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр ирээгүй”, 0.5%-ийг “прокурорын мэдэгдэх хуудсаар дуудахад хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр ирээгүй”, 28.6%-ийг

“эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны зорилтод нийцүүлэн цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсан” үндэслэлээр тус тус олгожээ.

График 2.Сэжигтнийг баривчлах, таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсан талаар шүүгчийн гаргасан захирамжийн төрөл

2024 онд баривчлах, цагдан хорих талаар нийт 5331 шүүгчийн захирамж гарсан байна. Үүнээс яллагдагчаар цагдан хорих тухай 1144 захирамж, цагдан хорих хугацааг сунгах тухай 2201 захирамж, цагдан хорих, таслан сэргийлэх арга хэмжээг өөрчлөх тухай 145 захирамж, яллагдагчийг цагдан хорихоос татгалзах тухай 164 захирамж, цагдан хорих хугацаа сунгахаас татгалзах тухай 160 захирамж, цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээг өөрчлөх тухай 145 тус тус гарчээ.

Хүснэгт 9.Сэжигтнийг баривчлах, таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсан талаар гаргасан шүүгчийн захирамжийн тоо

№	Сэжигтнийг баривчлах, таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсан талаар гаргасан нийт шүүгчийн захирамж	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Сэжигтнийг баривчлах тухай	312	245	-67	-21.5
2	Сэжигтнийг баривчлахаас татгалзах тухай	44	12	-32	-72.7
3	Сэжигтнийг суллах тухай	27	2	-25	-92.6
4	Яллагдагчаар цагдан хорих тухай	1286	1144	-142	-11.0
5	Яллагдагчийг цагдан хорихоос татгалзах тухай	251	164	-87	-34.7

6	Шилжүүлэн цагдан хорих тухай	134	124	-10	-7.5
7	Шилжүүлэн цагдан хорихоос татгалзах тухай	6	6	-	-
8	Цагдан хорих хугацааг сунгах тухай	2491	2201	-290	-11.6
9	Цагдан хорих хугацааг сунгахаас татгалзах тухай	214	160	-54	-25.2
10	Шүүхэд хянагдаж буй яллагдагчийн хорьж мөрдөх хугацааг сунгах тухай	117	18	-99	-84.6
11	Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээг хүчингүй болгох тухай	53	29	-24	-45.3
12	Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээг өөрчлөх тухай	122	145	23	18.9
13	Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсан шүүгчийн захирамжид гарсан гомдлыг хянан шийдвэрлэсэн тухай	440	342	-98	-22.3
14	Тогтоосон газраас гарч явах тухай	4	5	1	25.0
15	Тогтоосон нутаг дэвсгэрээс гарч явах тухай	9	15	6	66.7
16	Монгол Улсын хилээр гарахыг хязгаарлах тухай	806	634	-172	-21.3
17	Тодорхой газар очихыг хязгаарлах тухай	8	2	-6	-75.0
18	Тодорхой хүнтэй уулзахыг хориглох тухай	29	20	-9	-31.0
19	Тогтоосон замаар зорчихыг даалгах тухай	-	3	3	-
20	Хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээг өөрчлөх тухай	8	33	25	4.1 дахин
21	Хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээг хүчингүй болгох тухай	56	11	-45	-80.4
22	Төрийн албанд ажиллахыг түдгэлзүүлэх тухай	6	10	4	66.7
23	Тодорхой мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэхийг түдгэлзүүлэх тухай	25	4	-21	-84.0
24	Хуулийн этгээдийн нэрийн өмнөөс аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх, албан үүргээ биелүүлэхийг түдгэлзүүлэх тухай	-	1	1	-
25	Тусгай зөвшөөрлөөр аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх, албан үүргээ биелүүлэхийг түдгэлзүүлэх тухай	2	0	-2	-
26	Тодорхой үйл ажиллагаа явуулах, албан үүргээ биелүүлэхийг түдгэлзүүлэхийг сэргээх тухай	2	1	-1	-50.0
Нийт		6452	5331	-1121	-17.4

Шүүх 2024 онд хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээг авхуулахаар ирүүлсэн хүсэлтийг хянан шийдвэрлэсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 17.4%-иар буурсан байна.

Хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээг өөрчлөх тухай захирамж өнгөрсөн оны мөн үеэс 3 дахин өссөн бол сэжигтнийг суллах тухай захирамж мөн 92.2%-иар буурсан байна.

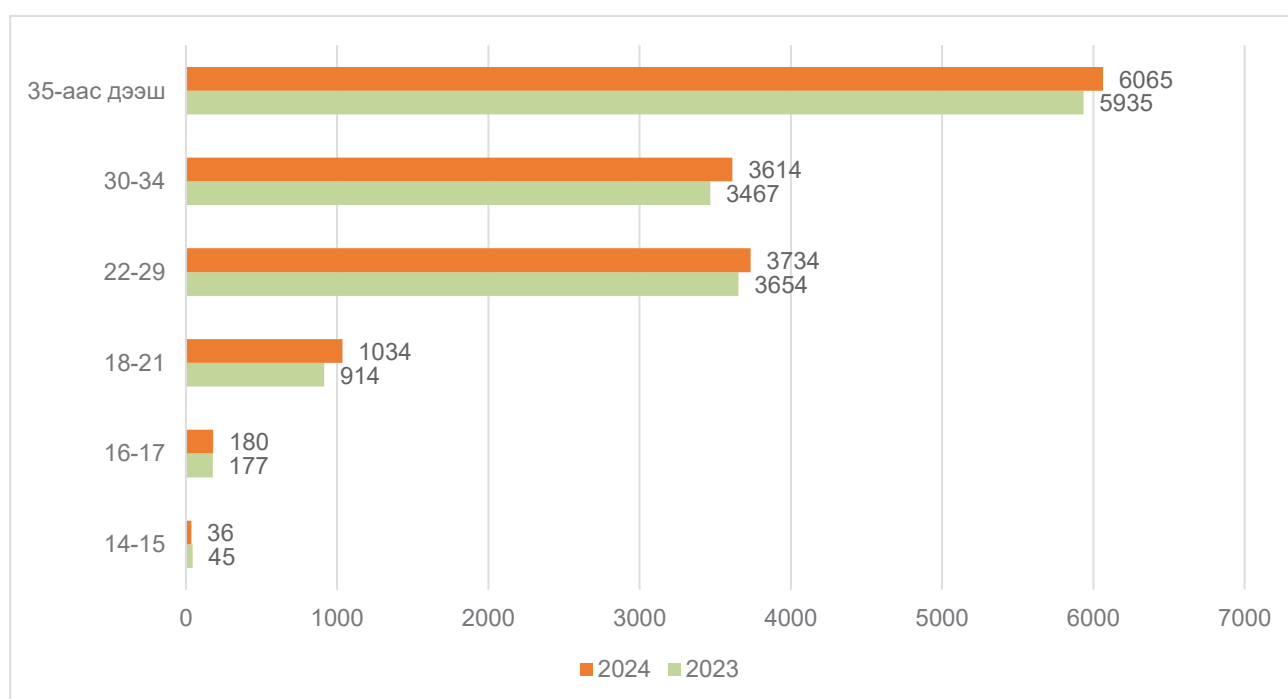
2.3.3. Ял шийтгүүлэгчид

2024 онд нийт ял шийтгүүлсэн 14663 хүнээс Монгол Улсын иргэн 14630 хүн буюу 99.8%-ийг, харьяалалгүй 1 иргэн, гадаадын иргэн 32 буюу 0.2%-ийг эзэлж байна. Ял шийтгүүлсэн гадаад улсын иргэдийн тоо өнгөрсөн оноос 1 хүнээр буурсан байна. Мөн тус онд 14 хуулийн этгээдийг гэм буруутайд тооцож, ял оногдуулж шийдвэрлэсэн байна.

Мөн онд улсын хэмжээнд шүүхээс нийт 2505 хүнийг хорих ял шийтгэснээс биечлэн 2444 хүнд хорих ял оноосон байна. Хөнгөн гэмт хэрэгт ял шийтгүүлсэн 817 хүнд 6 сараас 3 жил, 96 хүнд 3-5 жил, хүнд гэмт хэрэгт ял шийтгүүлсэн 748 хүнд 1-3 жил, 226 хүнд 3-5 жил, 211 хүнд 5-8 жил, 107 хүнд 8-10 жил, 184 хүнд 10-15 жил, 51 хүнд 15-20 жил, 4 хүнд бүх насаар хорих ял тус тус шийтгэсэн байна.

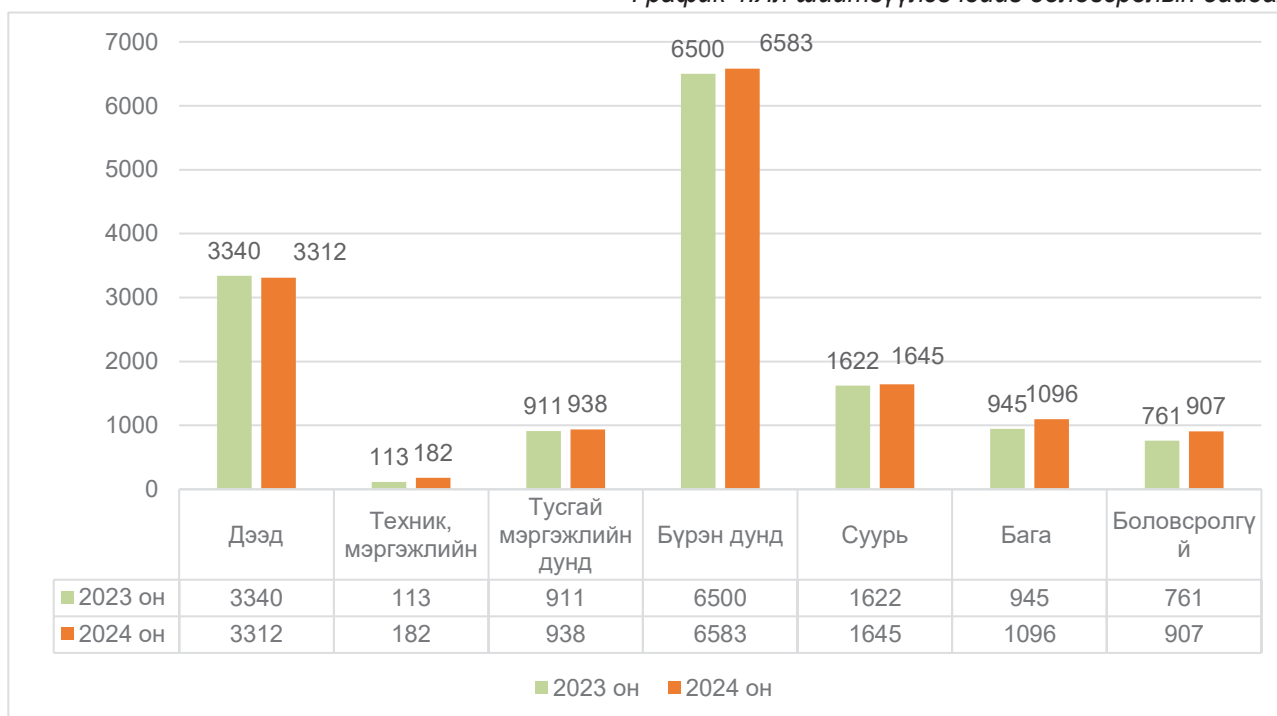
Хорих ялын дэглэмийн хувьд, шүүхээс хорих ялыг 2444 хүнд биечлэн эдлүүлэхээр шийдвэрлэсэн бөгөөд үүнээс 2310 буюу 94.5%-д нээлттэй дэглэмд, 134 буюу 5.5%-д хаалттай дэглэмд байгаа бол 43 буюу 1.8%-д сургалт хүмүүжлийн тусгай байгууллагад ял эдлүүлэхээр шийдвэрлэжээ.

График 3. Ял шийтгүүлэгчдийг насны бүлэг

Ял шийтгүүлэгчдийг насны бүлгээр авч үзвэл өмнөх оноос 14-15 насны ял шийтгүүлэгчдийн тоо 9 хүнээр буюу 20.0%-иар буурсан бол 16-17 настай ял шийтгүүлэгчдийн тоо 3 хүнээр буюу 1.7%-иар, 18-21 настай ял шийтгүүлэгчдийн тоо 120 хүнээр буюу 13.1%-иар, 22-29 настай ял шийтгүүлэгчдийн тоо 80 хүнээр буюу 2.2%-иар, 30-34 настай ял шийтгүүлэгчдийн тоо 147 хүнээр буюу 4.2%-иар 35-аас дээш настай ял шийтгүүлэгчдийн тоо 130 хүнээр буюу 2.1%-иар тус тус өссөн байна.

График 4.Ял шийтгүүлэгчдийг боловсролын байдал

Ял шийтгүүлэгчдийн боловсролын байдлын хувьд, 2024 онд нийт ял шийтгүүлсэн хүмүүсээс 3312 буюу 22.6% нь дээд, 182 буюу 1.2% нь техникийн болон мэргэжлийн, 938 буюу 6.4% нь тусгай мэргэжлийн дунд, 6583 буюу 44.9% нь бүрэн дунд, 1645 буюу 11.2% нь суурь, 1096 буюу 7.5% нь бага боловсролтой, 907 буюу 6.2% боловсролгүй иргэд тус тус эзэлж байна.

Энэхүү тоон мэдээллийг 2024 онтой харьцуулан авч үзвэл дээд боловсролтой ял шийтгүүлэгчдийн тоо 0.8%-иар буурсан бол бүрэн дунд боловсролтой ял шийтгүүлэгчдийн тоо 1.3%, суурь боловсролтой ял шийтгүүлэгчдийн тоо 1.4%, тусгай мэргэжлийн дунд боловсролтой ял шийтгүүлэгчдийн тоо 3.0%, бага боловсролтой ял шийтгүүлэгчдийн тоо 16.0%, боловсролгүй ял шийтгүүлэгчдийн тоо 19.2%, техникийн болон мэргэжлийн боловсролтой ял шийтгүүлэгчдийн тоо 61%-иар тус тус өссөн байна.

График 5.Ял шийтгүүлэгчдийг хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал

Ял шийтгүүлэгчдийн эрхэлж байсан ажил, сургууль: Нийт ял шийтгүүлсэн иргэдийн 0.3% нь улс төрийн албан тушаалтан болон ялтан, 0.6% нь төрийн захиргааны албан хаагч, 1.2% нь төрийн тусгай албан хаагч, 3.1% нь төрийн үйлчилгээний албан хаагч болон оюутан, 1.1% нь төрийн бус байгууллагын ажилтан, 12.0% нь аж ахуйн нэгжийн ажилтан, 1% нь сурагч, 9.8% малчин, 32.5% нь ажилгүй, 35.0% бусад иргэд байна.

2.3.4.Хэргийн үлдэгдэл

2024 онд эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхүүд тайлант хугацааны эцэст нийт 1680 хэргийн үлдэгдэлтэй байгаа нь өнгөрсөн 2023 оноос 489 хэргээр буюу 41.1%-иар өссөн байгаа бол хуулийн хугацаа хэтэрсэн хэрэг 17 болж 24 буюу 58.5%-иар буурсан байна.

Хүснэгт 10. Анхан шатны шүүхийн хэргийн үлдэгдэл

№	Үзүүлэлт	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Тайлангийн эцсийн үлдэгдэл	1191	1680	489	41.1
2	Хуулийн хугацаа хэтэрсэн	41	17	-24	-58.5

2.4.Давж заалдах шатны шүүх

2024 онд Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхүүд нийт 2855 хэрэг хүлээн авч, 2611 хэргийг хянан шийдвэрлэж, 168 хэргийн үлдэгдэлтэй, 3 хэрэгт шинээр илэрсэн нөхцөл байдлын улмаас хэргийг хянуулах прокурорын дүгнэлтийг хүлээн авч, 73 хэрэгт давж заалдах шатны шүүхээр хэлэлцүүлэхгүй тухай шийдвэр гарсан байна. Давж заалдах шатны журмаар хянан шийдвэрлэсэн эрүүгийн хэргийн тоо өмнөх оноос 396 хэргээр буюу 17.9%-иар, үлдэгдэл хэргийн тоо 15 хэргээр буюу 9.8%-иар өссөн байна.

Хүснэгт 11. Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн хянан шийдвэрлэсэн хэрэг

№	Утга	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	
				Тоо	Хувь
1	Хянан шийдвэрлэсэн бүх хэрэг	2215	2611	369	17.9
2	Тогтоолыг хэвээр үлдээсэн	1229	1200	-29	-2.4
3	Тогтоолд өөрчлөлт оруулсан бүгд	559	649	90	16.1
4	Тогтоолыг хүчингүй болгосон бүгд	427	762	335	78.5
5	Давж заалдах шатны шүүхээр хэлэлцүүлэхгүй тухай шийдвэр гаргасан	60	43	13	21.7
6	Үлдэгдэл хэрэг	153	168	15	9.8
Тогтоолд өөрчлөлт оруулсан					
7	Шүүхийн тогтоолд заасан дүгнэлт нь хэргийн бодит байдалтай нийцээгүй /Ял гэмт хэргийн хүнд, хөнгөн ба шийтгэгдсэн этгээдийн хувийн байдалд тохироогүй/	165	165	-	-
8	Эрүүгийн хууль буруу хэрэглэсэн	97	131	34	35.1
9	ЭХХШТ хуулийг ноцтойгоор зөрчсөн	11	51	40	4.6 дахин
10	Ялыг хөнгөрүүлсэн /зүйлчлэлийг өөрчлөхгүйгээр/	286	302	16	5.6
Тогтоолыг хүчингүй болгож шийдвэрлэсэн					
11	Тогтоолыг хүчингүй болгож, хэргийг шүүхээр хэлэлцүүлэхээр буцаасан	396	705	309	78.0
12	Тогтоолыг хүчингүй болгож хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон	31	56	26	83.9
Тогтоолыг хүчингүй болгосон үндэслэл					
13	Шүүхийн тогтоолд заасан дүгнэлт нь хэргийн бодит байдалтай нийцээгүй	179	414	235	2.3 дахин
14	Эрүүгийн хуулийг буруу хэрэглэсэн	141	198	57	40.4
15	ЭБШ, ЭХХШТ хуулийг ноцтойгоор зөрчсөн	107	150	43	40.2

2024 онд улсын хэмжээнд эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхүүд нийт 2611 хэрэг хянан шийдвэрлэснээс 1200 хэрэгт буюу 46.0%-д анхан шатны шүүхийн тогтоолыг хэвээр үлдээж, 649 хэрэгт буюу 24.9%-д нь тогтоолд өөрчлөлт оруулсан бол 762 хэрэгт буюу 29.2%-д нь тогтоолыг хүчингүй болгож шийдвэрлэсэн байна.

Үүнээс анхан шатны шүүхийн тогтоолыг хэвээр үлдээсэн магадлалын тоо 29 хэргээр буюу 2.4%-иар буурсан бол өөрчлөлт оруулсан магадлалын тоо 90 хэргээр буюу 16.1%-иар, хүчингүй болгосон магадлалын тоо 335 хэргээр буюу 78.5%-иар тус тус өссөн дүнтэй гарсан байна.

Мөн давж заалдах шатны шүүх анхан шатны шүүхийн тогтоолын 25.4%-ийг “Шүүхийн тогтоолд заасан дүгнэлт нь хэргийн бодит байдалтай нийцээгүй”, 20.2%-ийг “Эрүүгийн хууль буруу хэрэглэсэн”, 7.9%-ийг “ЭХХШТ хуулийг ноцтойгоор зөрчсөн”, 46.5%-ийг “Ялыг хөнгөрүүлсэн/ зүйлчлэлийг өөрчлөхгүйгээр” гэсэн үндэслэлээр тус тус өөрчлөлт оруулж шийдвэрлэсэн байна.

Давж заалдах шатны шүүхээс хүчингүй болгож шийдвэрлэсэн хэргийн тухайд, нийт 762 магадлалаас 414 буюу 54.3% нь “Шүүхийн тогтоолд заасан дүгнэлт нь хэргийн бодит байдалтай нийцээгүй”, 198 буюу 26.0%-д нь “Эрүүгийн хууль буруу хэрэглэсэн”, 150 буюу 19.7% нь “ЭХХШТ хуулийг ноцтойгоор зөрчсөн” үндэслэлээр тус тус хүчингүй болгож шийдвэрлэжээ.

2024 онд давж заалдах шатны шүүхийн хянан шийдвэрлэсэн нийт хэргийн 26.0% нь анхан шатны шүүхийн тогтоолд өөрчлөлт оруулж, эсхүл хүчингүй болгож шийдвэрлэсэн байна. Тус оны анхан шатны шүүхийн тогтоолыг хэвээр үлдээж шийдвэрлэсэн хэргийг 2023 онд хянан шийдвэрлэсэн хэрэгт эзлэх хувиар авч үзвэл 2.4%-иар буурсан бол, өөрчлөлт оруулсан тогтоолын эзлэх хувь 10, хүчингүй болгож шийдвэрлэсэн хэрэг 4.9%-иар тус тус буурсан эерэг дүнтэй гарсан байна.

Түүнчлэн, давж заалдах шатны шүүхийн хянан шийдвэрлэсэн хэргийн 118 буюу 4.5%-ийг хүнийг санаатай алах гэмт хэрэг, 250 буюу 9.6%-ийг хүчиндэх гэмт хэрэг, 239 буюу 9.2%-ийг хулгайлах гэмт хэрэг, 258 буюу 9.9%-ийг залилах гэмт хэрэг, 318 буюу 12.2%-ийг тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журам зөрчих гэмт хэрэг, 657 буюу 25.2%-ийг бусдын бие мах бодид хөнгөн хохирол санаатай учруулах гэмт хэрэг тус тус эзэлж байна.

2.5.Хяналтын шатны шүүх

Улсын Дээд шүүхийн Эрүүгийн хэргийн танхим нийт 991 хэрэг хүлээн авч, 144 хэргийг хяналтын шатны шүүх хуралдаанаар хэлэлцэж, 839 хэргийг хэлэлцүүлэхээс татгалзаж, жилийн эцэст 6 хэргийн үлдэгдэлтэй байжээ.

Хүснэгт 12.Хяналтын шатны шүүхийн шүүн таслах ажиллагааны дүн, харьцуулсан байдал

№	Утга	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	
				Тоо	Хувь
1	Хүлээн авсан бүгд	902	991	89	9,9
2	Хуралдаанаар хянаж шийдвэрлэсэн бүгд	164	144	-20	-12,2
3	Тогтоол, магадлалыг хэвээр үлдээсэн	26	21	-5	-19,2
4	Тогтоол магадлалд өөрчлөлт оруулсан бүгд	47	53	6	12,8
5	Тогтоол, магадлалыг хүчингүй болгосон бүгд	80	68	-12	-15,0
Өөрчлөлт оруулсан үндэслэл					

6	Эрүүгийн хууль буруу хэрэглэсэн	28	38	10	35.7
7	ЭХХШТ хуулийг ноцтойгоор зөрчсөн	12	7	-5	-41.7
8	Ялыг хөнгөрүүлсэн /зүйлчлэлийг өөрчлөхгүйгээр/	7	8	1	14.3
Хүчингүй болгосон үндэслэл					
9	Эрүүгийн хууль буруу хэрэглэсэн	27	38	11	40.7
10	ЭХХШТ хуулийг ноцтойгоор зөрчсөн	53	32	-21	-39.6

2024 онд хяналтын шатны шүүх хуралдаанаар хянан шийдвэрлэсэн нийт 144 хэргээс 21 хэрэгт буюу 14.6%-д нь тогтоол, магадлалыг хэвээр үлдээж, 53 хэрэгт буюу 36.8%-д нь өөрчлөлт оруулж, 68 хэрэг буюу 47.2%-д нь тогтоол, магадлалыг хүчингүй болгож шийдвэрлэсэн бол шинээр илэрсэн нөхцөл байдлын улмаас 2 хэрэг буюу 1.4% нь хэргийг хянуулахаар прокурорын дүгнэлт гарсан байна.

Дээрх тоон мэдээллийг 2023 онтой харьцуулбал, анхан болон давж заалдах шатны шүүхээс гаргасан тогтоол, магадлалыг хэвээр үлдээсэн хэргийн тоо 5 хэргээр буюу 19.2%-иар, тогтоол магадлалыг хүчингүй болгосон хэргийн тоо 12 хэргээр буюу 15.0%-иар тус тус буурсан байна. Харин тогтоол магадлалд өөрчлөлт оруулсан хэргийн тоо 6 хэргээр буюу 12.8%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.

3.Зөрчлийн шийдвэрлэлт

Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн 1.8 дугаар зүйлийн 7, 8 дахь хэсэгт эрүү, иргэн, захиргааны хэргийн шүүхээс зөрчлийг хянах шүүхийн харьяаллыг зааж өгсөн. Энэ харьяаллын дагуу 2024 онд эрүүгийн хэргийн шүүх дээрх хуулийн 1.8 дугаар зүйлийн 1.8-7 дахь хэсэгт заасан зөрчлийг харьяаллын дагуу хүлээн авч, мөн 2.1 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаар 1.8 дугаар зүйлийн 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.8, 6.9, 6.13, 6.26 дахь хэсэгт заасан эрх бүхий албан тушаалтны шийтгэл оногдуулсан шийдвэрт гаргасан оролцогчийн гомдол, прокурорын дүгнэлт /эсэргүүцэл/-ийг тус тус хүлээн авч хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг хэрэгжүүлэн ажилласан байна. Эрүүгийн хэрийн анхан шатны шүүхүүд нийт зөрчлийн 45183 хэргийг шийдвэрлэсэн байна.

3.1.Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхээс шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэрэг

2024 онд эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхүүд эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрт хамаарах 37007 зөрчлийн хэргийг хянаснаас 686 хэрэг буюу 1.9%-ийг хэвээр үлдээж, 4347 хэрэг буюу 11.7%-ийг өөрчлөлт оруулж, 31973 хэрэг буюу 86.4%-ийг хүчингүй болгож, 1 хэрэгт шийтгэлээс чөлөөлж шийдвэрлэжээ. ЭБАТ-ны шийдвэрийг хянасан хэргийг өмнөх онтой харьцуулахад хянасан хэргийн тоо 5 дахин өссөн нь 2024 онд Улсын ерөнхий прокурорын газраас орон нутгийн прокурорын газруудад хүргүүлсэн чиглэлийн дагуу авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн гэж үзэхээр байна.

ЗШШТХ-ийн 1.8 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэгт зааснаар харьяаллын дагуу хүлээн авч шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэрэг улсын хэмжээнд 2024 онд эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхүүд 45915 хүн, хуулийн этгээдэд холбогдох 45419 хэргийг хүлээн авч, 45507 хүн, хуулийн этгээдэд холбогдох 45183 хэргийг хянан шийдвэрлэж, тайлант хугацааны эцэст 236 хэргийн үлдэгдэлтэй байна.

2024 онд анхан шатны шүүхээс харьяаллын дагуу хүлээн авсан нийт 24497 зөрчлийн хэрэг байгаагаас хүн 24454, хуулийн этгээд 43 байна. Шийтгэл оногдуулах саналтай ирүүлсэн

148 хүнд холбогдох саналыг хэрэгсэхгүй болгож, шийтгэлээс 83 хүнийг чөлөөлж, 24252 хүн, 43 хуулийн этгээдэд шийтгэл оногдуулжээ.

Хүснэгт 13. Зөрчлийн хэргийг хянан шийдвэрлэсэн мэдээлэл

№	Утга	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	
				Тоо	Хувь
Харьяаллын дагуу шийдвэрлэсэн					
1	Хүлээн авсан хэрэг бүгд	26318	26318	19101	72.6
2	Шийдвэрлэсэн хэрэг	26248	45183	18935	72.1
3	Зөрчлийн хэрэгт холбогдсон бүгд	26703	45915	19212	71.9
4	Хэрэгсэхгүй болгосон	351	335	-16	-4.6
5	Шийтгэлээс чөлөөлсөн	121	73	-48	-39.7
6	Шийтгэл оногдуулсан бүгд	26231	45507	19276	73.5
7	Торгуулсан бүгд	5745	28653	22907	5 дахин
8	Торгуулсан хүн	5745	28652	22908	5 дахин
9	Торгуулсан эмэгтэй	1443	4533	3090	3.1 дахин
10	Нийт торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	854710200	8892095000	8037384800	10.4 дахин
11	Баривчилсан бүгд	20486	16854	-3632	-17.7
12	Баривчлагдсан эмэгтэй	1203	1434	231	19.2
13	Эрх хассан	59	25167	25108	426.6 дахин
14	Үлдэгдэл хэрэг	114	-	-	-
ЭБАТ-ны шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг хянасан					
1	Хэвээр үлдээсэн	197	686	489	3.5 дахин
2	Өөрчлөлт оруулсан	1260	4347	3087	3.5 дахин
3	Хүчингүй болсон	4364	31973	27609	7.3 дахин
4	Шийтгэлээс чөлөөлсөн	5	1	-4	-60.0
5	Бүгд	5826	37007	31181	6.4 дахин

Дээрх үзүүлэлтийг 2023 онтой харьцуулахад нийт хянан шийдвэрлэсэн хэрэг 72.1%-иар, шийтгэл ногдуулсан хүний тоо 73.5%-иар, торгуулсан хүний тоо 3 дахин өссөн бол баривчилсан бүгд хүний тоо 17.7% буурсан байна.

Шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргийг нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд авч үзвэл 2024 онд улсын хэмжээнд шийдвэрлэсэн 45507 хүн, хуулийн этгээдийн 20511 буюу 45.1%-ийг Улаанбаатар хотод, 24996 хэрэг буюу 54.9%-ийг орон нутгийн хэмжээнд тус тус хянан шийдвэрлэсэн байна. Улаанбаатар хотод буюу 9 дүүргийн хэмжээнд хянан шийдвэрлэсэн 20511 хэрэг байгаагаас харьяаллын дагуу шийдвэрлэсэн 20382 хэрэг, ЭБАТ-ны шийдвэрийг хянасан 11398 хэрэг байгаа бол орон нутгийн хэмжээнд хянан шийдвэрлэсэн 24996 хэрэг байгаагаас харьяаллын дагуу шийдвэрлэсэн 24801 хэрэг, ЭБАТ-ны шийдвэрийг хянасан 25609 хэрэг тус тус байна.

Хүснэгт 14. Шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргийн мэдээлэл

№	Шүүх	2024 он						Өсөлт, бууралт (тоогоор)		
		Харьяаллын дагуу шийдвэрлэсэн	ЭБАТ-ны шийдвэрийн хянасан	Нийт	Харьяаллын дагуу шийдвэрлэсэн	ЭБАТ-ны шийдвэрийн хянасан	Нийт	Харьяаллын дагуу шийдвэрлэсэн	ЭБАТ-ны шийдвэрийн хянасан	Нийт
1	Баянзүрх	4400	387	4233	5959	80	5957	1559	-307	1724
2	Сүхбаатар	1309	483	1394	2077	625	2077	768	142	683
3	Чингэлтэй	1037	193	1079	2645	8837	2680	1608	8644	1601
4	Баянгол	1116	409	1138	2105	423	2098	989	14	960

МОНГОЛ УЛС ДАХЬ ГЭМТ ХЭРГИЙН ЦАГААН НОМ - 2024

5	Хан-Уул	1557	777	1682	2663	978	2776	1106	201	1094
6	Сонгино-хайрхан	2187	561	2253	3535	203	3512	1348	-358	1259
7	Багануур	432	78	458	909	76	927	477	-2	469
8	Багахангай	48	30	48	116	126	118	68	96	70
9	Налайх	104	32	104	373	50	366	269	18	262
Улаанбаатар хот		12190	2950	12389	20382	11398	20511	8192	8448	8122
10	Архангай	544	0	544	1027	836	1008	483	836	464
11	Баян-Өлгий	569	137	584	1034	243	1059	465	106	475
12	Баянхонгор	826	267	835	1229	1459	1227	403	1192	392
13	Булган	591	142	608	1002	494	1024	411	352	416
14	Говь-Алтай	480	80	510	856	1242	881	376	1162	371
15	Говьсүмбэр	315	43	322	485	74	494	170	31	172
16	Дархан-Уул	811	103	962	1724	4193	1904	913	4090	942
17	Дорноговь	392	170	392	925	442	938	533	272	546
18	Дорнод	529	82	535	1185	336	1185	656	254	650
19	Дундговь	253	54	256	527	493	532	274	439	276
20	Завхан	273	35	273	382	774	379	109	739	106
21	Орхон	1278	104	1343	1965	341	2040	687	237	697
22	Өвөрхангай	881	242	892	918	2025	935	37	1783	43
23	Өмнөговь	332	62	332	685	256	681	353	194	349
24	Сүхбаатар	428	49	436	939	350	935	511	301	499
25	Сэлэнгэ	526	18	541	919	797	912	393	779	371
26	Төв	585	300	608	1206	1236	1218	621	936	610
27	Увс	481	108	483	950	1110	948	469	1002	465
28	Ховд	461	90	465	862	751	854	401	661	389
29	Хөвсгөл	782	254	822	1209	777	1230	427	523	408
30	Хэнтий	720	174	546	1147	2394	975	427	2220	429
31	Замын-Үүд	249	43	279	510	981	541	261	938	262
32	Тосонцэнгэл	212	41	219	352	975	352	140	934	133
33	Хархорин	494	70	494	703	1671	694	209	1601	200
34	Ханбогд	218	128	218	679	630	671	461	502	453
35	Мандал	305	47	305	591	506	590	286	459	285
36	Сайхан	173	11	178	274	214	279	101	203	101
37	Ховдын Булган	169	0	169	255	0	253	86	0	84
38	Бор-Өндөр	181	22	163	261	9	257	80	-13	94
Орон нутаг		14058	2876	14314	24801	25609	24996	10743	22733	10682
Улсын хэмжээнд		26248	5826	26703	45183	37007	45507	18935	31181	18804

2024 онд хянан шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргийн дүнгээр дүүргийн шүүхийн дундаж нь аймаг дахь сум дундын шүүхээс 1 дахин, сум дахь сум дундын шүүхээс 5.1 дахин их байна. Дүүргийн хэмжээнд гол төлөв 1 шүүгч зөрчлийн хэргийг дагнан шийдвэрлэж байсан бол өнгөрсөн онд шүүх дотроо зохион байгуулалт хийж ихэнх дүүргийн шүүхүүд шүүгч бүр дээр тойрч зөрчлийн хэргийг хянан шийдвэрлэдэг болсон. Сум болон сум дундын шүүхийн шүүгчдийн хувьд зөрчлийн, эрүүгийн, иргэний хэргийг шийдвэрлэдэг болно.

Хянан шийдвэрлэсэн хэргийн дүнгээр шүүхийн тогтолцоо дотроо болон улсын дундажтай ойрхон байгаа шүүхүүд байгаа бол Баянзүрх, Сонгинохайрхан дүүргүүд улсын дунджаас өндөр дүнтэй байгаа нь анхаарал татаж байна. Эдгээр дүүргийн хувьд эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхүүдийн хувьд тогтолцоо дотроо болон улсын дунджаас их байгаа нь эдгээр шүүхүүдийн хувьд ачаалал маш өндөр байна.

3.2. Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхээс шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэрэг

2024 онд Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхүүд тайлант хугацаанд 875 зөрчлийн хэрэг хүлээн авч, 829 зөрчлийн хэргийг хянан шийдвэрлэж, 46 хэргийн үлдэгдэлтэй байна.

Хүснэгт 15. Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн хянан шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэрэг

№	Зөрчлийн хэргийн төрөл	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Гомдол эсэргүүцлийг хэрэгсэхгүй болгож, анхан шатны шүүхийн шийдвэрийг хэвээр үлдээсэн	382	383	1	0.3
2	Шийдвэрийг бүхэлд нь эсхүл зарим хэсгийг хүчингүй болгож зөрчлийн хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон	43	51	8	18.6
3	Шийдвэрийг бүхэлд нь эсхүл зарим хэсгийг хүчингүй болгож хэргийг дахин хэлэлцүүлэхээр шүүхэд буцаасан	116	157	41	35.3
4	Албадлагын арга хэмжээг хөнгөрүүлж эсхүл хүндрүүлж шүүхийн шийдвэрт өөрчлөлт оруулсан	182	238	56	30.8
Нийт шийдвэрлэсэн хэрэг		723	829	106	14.7

Дээрх хянан шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргээс хянан шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргээс 383 хэрэг буюу 46.2% нь гомдол эсэргүүцлийг хэрэгсэхгүй болгож, анхан шатны шүүхийн шийдвэрийг хэвээр үлдээж, 51 хэрэг буюу 6.2% нь шийдвэрийг бүхэлд нь эсхүл зарим хэсгийг хүчингүй болгож зөрчлийн хэргийг хэрэгсэхгүй болгож, 157 хэрэг буюу 18.9% нь шийдвэрийг бүхэлд нь эсхүл зарим хэсгийг хүчингүй болгож хэргийг дахин хэлэлцүүлэхээр шүүхэд буцааж, 238 буюу 28.7% нь албадлагын арга хэмжээг хөнгөрүүлж эсхүл хүндрүүлж шүүхийн шийдвэрт өөрчлөлт оруулж шийдвэрлэжээ.

Хүснэгт 16. Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргийн тоо

№	Шүүх	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	
				Тоо	Хувь
1	Архангай аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	7	12	5	71.4
2	Баян-Өлгий аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	31	41	10	32.3
3	Баянхонгор аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	12	9	-3	-25.0
4	Булган аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	10	20	10	100.0
5	Говь-Алтай аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	37	12	-25	-67.6
6	Говьсүмбэр аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	3	10	7	2.3 дахин
7	Дархан-Уул аймгийн Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх	30	51	21	70.0
8	Дорноговь аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	1	5	4	4 дахин
9	Дорнод аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	16	19	3	18.8
10	Дундговь аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	5	16	11	2.2 дахин
11	Завхан аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	35	14	-21	-60.0
12	Орхон аймгийн Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх	37	30	-7	-18.9
13	Өмнөговь аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	20	26	6	30.0

14	Өвөрхангай аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	5	12	7	1.4 дахин
15	Сүхбаатар аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	20	20	0	0.0
16	Сэлэнгэ аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	30	42	12	40.0
17	Төв аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	28	21	-7	-25.0
18	Увс аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	7	31	24	3 дахин
19	Ховд аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	49	85	36	73.5
20	Хөвсгөл аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	14	12	-2	-14.3
21	Хэнтий аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	35	18	-17	-48.6
22	Нийслэлийн Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх	291	323	32	11.0

Давж заалдах шатны зарим шүүхийн хувьд зөрчлийн хэргийг хянан шийдвэрлэсэн дүн 2023 онтой адил байна. Харин Говьсүмбэр, Дорнод, Дундговь, Өмнөговь, Увс аймаг дахь давж заалдах шатны шүүхийн хувьд хянан шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргийн дүн 2-4 дахин өссөн дүнтэй байна.

Орон нутгийн хэмжээнд 506 зөрчлийн хэрэг хянан шийдвэрлэсэн бол нийслэл дэх эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхээс 183 илүү хэрэг хянан шийдвэрлэсэн байна. Захиргааны хэргийн давж заалдах шатны шүүх 2024 оны тайлант хугацаанд 58 зөрчлийн хэргийг хянан шийдвэрлэсэн байна. Харин хянан шийдвэрлэсэн нийт зөрчлийн хэргээс 32 хэрэг буюу 55.2%-ийг хэвээр үлдээж, 10 хэрэг буюу 17.2%-ийг өөрчлөлт оруулж, 16 хэрэг буюу 27.6%-ийг хүчингүй болгожээ.

--oOo--

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭЛ – CORRECTION

1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА
2. ХОРИХ ЯЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ
3. ХОРИХООС ӨӨР ТӨРЛИЙН ЯЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ
4. БАРИВЧЛАХ ШИЙТГЭЛИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ
5. ЦАГДАН ХОРИХ ТАСЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА
ХЭМЖЭЭНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛ

ЯЛ ЭДЭЛСЭН
ХОРИГДЛЫН ТОО

4586 **+1.3%**

ЭРЭГТЭЙ **4208** **-0.1%**
ЭМЭГТЭЙ **330** **+15.5%**
ӨСВӨР НАС **48** **+33.3%**

ХОРИХ ЯЛ ЭДЛЭГСДИЙН ИРГЭНИЙ ХАРЬАЛАЛ

4557

18

1

БУСАД

10

БАРИВЧЛАГДСАН
ЭТГЭЭД

МОНГОЛ УЛСЫН
ИРГЭН

-10.3%

9882

ГАДААД УЛСЫН
ИРГЭН

+18.9%

13

ХОРИХООС ӨӨР ТӨРЛИЙН ЯЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ

ЗОРЧИХ ЭРХИЙГ
ХЯЗГААРЛАХ ЯЛ

1597

ЭРХ
ХАСАХ ЯЛ

738

НИЙТЭД ТУСТАЙ
АЖИЛ ХИЙЛГЭХ ЯЛ

1145

ТОРГОХ
ИРГЭН

8185

ТОРГОХ
ХҮҮЛИЙН
ЭТГЭЭД

12

Хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнссэн

1500 үлдэгдэл 1694

Хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж,
хяналт тогтоосон

1159 үлдэгдэл 1104

Хүмүүжлийн чанартай албадлагын
арга хэмжээ авагдсан

231 үлдэгдэл 221

Эмнэлгийн чанартай албадлагын
арга хэмжээ авагдсан

18 үлдэгдэл 38

Хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын
арга хэмжээ авагдсан

1420 үлдэгдэл 1051

Хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх
тогтоолыг биелүүлэхийг хойшлуулсан

109 үлдэгдэл 67

Эрх хасах албадлагын
арга хэмжээ авагдсан

6 үлдэгдэл 9

1.Товч танилцуулга

Монгол Улсын Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг-Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага нь хууль тогтоомжийн хүрээнд хорих болон хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх ажиллагаа, шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа гэсэн үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын тогтолцоо нь шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллага, иргэний, захиргааны, зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх алба, цагдан хорих шүүхийн шийдвэр, хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг гүйцэтгэх алба, хорихоос өөр төрлийн ял, албадлагын арга хэмжээг гүйцэтгэх алба, хорих байгууллага, аймаг, нийслэл дэх шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэс, нэгжээс бүрдэнэ.

Өнөөдрийн байдлаар тус байгууллагын хэмжээнд чиглэл хариуцсан алба-3, хаалттай (тусгай нэгж) хорих анги-1, хаалттай дэглэмтэй хорих анги-3, нээлттэй, хаалттай дэглэмтэй хорих анги-7, нээлттэй дэглэмтэй хорих анги-7, сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллага-1, нэгдсэн эмнэлэг-1, төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг-1, баривчлах төв-1, баривчлах байр-1, согтуурах, мансуурах донтой өвчтөнг албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газар 1, нийслэлд цагдан хорих төв-1, орон нутагт-27 цагдан хорих байр, нийт 52 нэгжтэй үйл ажиллагаа явуулж байна.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 257 дугаар зүйлийн 257.1 дэх хэсэгт “Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага нь хуулийн хүчин төгөлдөр шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх үйл ажиллагааг хуульд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд хэрэгжүүлэх тусгайлсан чиг үүрэг бүхий төрийн цэргийн байгууллага мөн” гэж зааснаар төрийн цэргийн байгууллага болсон.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын чиг үүрэг

Хорих ял эдлүүлэх албаны чиг үүрэг:

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 266 дугаар зүйлийн 266.1-т заасны дагуу цагдан хорих шүүхийн шийдвэр, баривчлах шийтгэл оногдуулсан шүүхийн шийдвэр, хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг гүйцэтгэх ажиллагаанд хяналт тавих, нэгдсэн тоо бүртгэл хөтлөх, хорих ангийн үйл ажиллагааг нэгдсэн болон мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах, хорих байгууллагын хүний нөөцийг бэлтгэх, мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх арга хэмжээний талаар санал боловсруулах, хорих ангийн бүтэц, үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, түүний аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээний талаар санал боловсруулах, хоригдолд хүмүүжлийн нөлөө үзүүлэх, дахин нийгэмшүүлэх, мэргэжлийн боловсрол, сургалтад хамруулах, мэргэжлийн дадлага олгох чиглэлээр санал боловсруулна.

Шийдвэр гүйцэтгэх албаны чиг үүрэг:

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 257 дугаар зүйлийн 257.3-т заасны дагуу шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг мэргэжлийн удирдлагаар хангах, хяналт тавих, нэгдсэн тоо бүртгэл хөтлөх, цахим сан бүрдүүлэх, лавлагаа, мэдээлэл олгох, шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны гомдлыг хянан шийдвэрлэх чиг үүргийг хэрэгжүүлж, уг ажлын хүрээнд ахлах шийдвэр гүйцэтгэгч, шийдвэр гүйцэтгэгчийн шийдвэрийг хүчингүйд тооцох, тодорхой албадлагын арга хэмжээ гүйцэтгэхийг даалгах, шийдвэр гүйцэтгэлийн сул орон тоог нөхөн бүрдүүлэх, шийдвэр гүйцэтгэгчийн сонгон шалгаруулалт зохион байгуулах, боловсон хүчний нөөц бүрдүүлэх, төлбөр төлөгч, тэдгээрийн хөрөнгөтэй холбоотой мэдээллийг цахим хэлбэрээр эрх бүхий байгууллагатай солилцох, гадаадад зорчих болон тээврийн хэрэгслийг захиран зарцуулах түдгэлзүүлэх, сэргээх албадлагын арга хэмжээг гүйцэтгэдэг.

Хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх албаны чиг үүрэг:

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 268 дугаар зүйлийн хүрээнд хорихоос өөр төрлийн ял, албадлагын арга хэмжээг гүйцэтгэх талаар шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтсийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах, хяналт тавих, нэгдсэн тоо бүртгэл хөтлөх, согтуурах, мансуурах донтой хүнийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх, хорихоос өөр төрлийн ял, албадлагын арга хэмжээг гүйцэтгэх талаарх гомдлыг шийдвэрлэх, тогтоолын биелэлтийг хойшлуулсан этгээдэд хяналт тавих ажиллагааг мэргэжлийн удирдлагаар хангах, хуульд заасан зарим төрлийн албадлагын арга хэмжээг хэрэгжүүлэх чиглэлээр хэрэгжүүлж байгаа бусад байгууллагын ажиллагаанд хяналт тавих, мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах, хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх ажиллагааг боловсронгуй болгох арга хэмжээний талаар санал боловсруулах, албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдэд хүмүүжлийн нөлөө үзүүлэх, нийгэмшүүлэх чиглэлээр бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлэх зэрэг болно.

2.Хорих ялын гүйцэтгэл

2024 онд нийт 4586 хоригдол хорих ял эдэлсэн нь 2023 онд хорих ял эдэлсэн хоригдлын тоотой харьцуулахад 60 буюу 1.3%-иар өссөн байна.

Хүснэгт 1.Хорих ял эдлэгсдийн судалгаа

№	Өсөлт, бууралт			
	2023	2024	Тоо	Хувь
1	4526	4586	60	1.3%

2024 онд нийт хорих ял эдлэгсдийн 91.8% буюу 4208 хоригдол нь эрэгтэй, 7.2% буюу 330 нь эмэгтэй хоригдол, 1% буюу 48 хоригдол өсвөр насны хоригдол ял эдэлсэн байна.

Хүснэгт 2.Хорих ял эдлэгсдийн хүйсийн судалгаа

№	Хүйс	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	Эрэгтэй	4211	4208	-3	-0.1
2	Эмэгтэй	279	330	51	+15.5
3	Өсвөр нас	36	48	12	+33.3

2024 онд нийт хоригдлын боловсролын түвшнийг судлахад 514 хоригдол дээд /доктор, магистр, дипломын дээд/ боловсролтой байсан нь урьд оныхтой харьцуулахад 38 буюу 7.98%-иар, 254 хоригдол тусгай мэргэжлийн дунд боловсролтой байсан нь урьд оныхтой харьцуулахад 26 буюу 11.4%-иар, 1725 хоригдол бүрэн дунд боловсролтой байсан нь урьд оныхтой харьцуулахад 17 буюу 1%-иар, 595 хоригдол бага боловсролтой байсан нь урьд оныхтой харьцуулахад 4 буюу 0.68%-иар тус тус өссөн, 24 хоригдол техникийн болон мэргэжлийн боловсролтой байсан нь урьд оныхтой харьцуулахад 4 буюу 14.29%-иар, 937 хоригдол суурь боловсролтой байсан нь урьд оныхтой харьцуулахад 5 буюу 0.53%-иар, 537 хоригдол ямар нэг боловсролгүй байсан нь урьд оныхтой харьцуулахад 16 буюу 2.89%-иар тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 3.Хорих ял эдлэгсдийн боловсролын судалгаа

№	Боловсролын зэрэг	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	Дээд /доктор, магистр, дипломын дээд/	476	514	38	7.98
2	Тусгай мэргэжлийн дунд	228	254	26	11.4
3	Техникийн болон мэргэжлийн	28	24	-4	-14.29
4	Бүрэн дунд	1708	1725	17	1

5	Суурь	942	937	-5	-0.53
6	Бага	591	595	4	0.68
7	Боловсролгүй	553	537	-16	-2.89

Хорих байгууллагад хоригдож буй хоригдлуудын нийт эдлэх ялын хугацааг судлан үзэхэд 0-5 жил хүртэл хоригдох хугацаатай хоригдлын тоо урьд оныхтой харьцуулахад 110 буюу 5.3%-иар, 6-19 жил хоригдох хугацаатай хоригдлын тоо урьд оныхтой харьцуулахад 159 буюу 6.53%-иар тус тус буурсан, 20 ба түүнээс дээш жил хорих ял эдлэх хоригдлын тоо урьд оныхтой харьцуулахад 11 буюу 6.25%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 4.Хорих ял эдлэх хугацааны судалгаа

№	Эдлэх хорих ялын хугацаа	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	0-1 жил	535	480	-55	-10.28
2	2 жил	500	450	-50	-10.00
3	3 жил	459	435	-24	-5.23
4	4 жил	299	304	5	1.67
5	5 жил	280	294	14	5.00
Нийт		2073	1963	110	-5.3
6	6 жил	347	360	13	3.75
7	7 жил	169	186	17	10.06
8	8 жил	264	254	-10	-3.79
9	9 жил	151	187	36	23.84
10	10 жил	181	199	18	9.94
11	11 жил	54	70	16	29.63
12	12 жил	277	300	23	8.30
13	13 жил	197	202	5	2.54
14	14 жил	116	134	18	15.52
15	15 жил	195	186	-9	-4.62
16	16 жил	112	120	8	7.14
17	17 жил	59	66	7	11.86
18	18 жил	115	122	7	6.09
19	19 жил	40	50	10	25.00
Нийт		2436	2277	159	6.53
20	20 ба түүнээс дээш	176	187	11	6.25

Нийт хорих ял эдлэгсдийн 23.35% нь хүний амьд явах эрхийн эсрэг, 26.58% нь хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг, 30.04% нь өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг үйлдсэн хоригдлууд эзэлж байна.

Хүснэгт 5.Хорих ял эдлэгсдийн ял шийтгээгдсэн зүйлчлэлийн судалгаа

№	Гэмт хэргийн зүйлчлэл	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	1056	1071	15	1.42
2	Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	441	481	40	9.07
3	Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	1104	1219	115	10.42
4	Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	26	24	-2	-7.69
5	Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	1	3	2	200
6	Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	16	60	44	275
7	Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	1576	1378	-198	-12.56
8	Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	40	22	-18	-45

9	Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	14	22	8	57.14
10	Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	134	159	25	18.66
11	Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	2	6	4	200
12	Авлигын гэмт хэрэг	11	25	14	127.27
13	Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	6	2	-4	-66.67
14	Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	13	5	-8	-61.54
15	Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг		1	1	
16	Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	5	3	-2	-40
17	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	80	103	23	28.75
18	Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	1	2	1	100

Нийт хорих ял эдлэгсдийн 34.82% нь Улаанбаатар хотын харьяат, 65.54% нь орон нутгийн харьяат, 0.63% нь гадаад улсын харьяат байна.

Хүснэгт 6.Хорих ял эдлэгсдийн орон нутгийн харьяаллын судалгаа

№	Орон нутаг	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	Архангай	168	163	-5	-2.98
2	Баян-Өлгий	58	78	20	34.48
3	Баянхонгор	154	134	-20	-12.99
4	Булган аймаг	110	107	-3	-2.73
5	Говь-Алтай	104	97	-7	-6.73
6	Говьсүмбэр	46	44	-2	-4.35
7	Дархан	176	194	18	10.23
8	Дорнод	235	207	-28	-11.91
9	Дорноговь	138	127	-11	-7.97
10	Дундговь	100	96	-4	-4.00
11	Завхан	123	114	-9	-7.32
12	Орхон	156	148	-8	-5.13
13	Хэнтий	227	218	-9	-3.96
14	Ховд	118	128	10	8.47
15	Өвөрхангай	168	183	15	8.93
16	Өмнөговь	88	86	-2	-2.27
17	Сэлэнгэ	213	229	16	7.51
18	Төв	211	211	0	-
19	Хөвсгөл	156	154	-2	-1.28
20	Увс	124	146	22	17.74
21	Сүхбаатар	106	96	-10	-9.43
22	Улаанбаатар	1518	1597	79	5.20
23	Гадаад улсын харьяат	29	29	0	-

Нийт хорих ял эдлэгсдийн 44.2% нь анх удаа ял шийтгэгдсэн 55.8% нь хоёр ба түүнээс дээш удаа ял шийтгэгдсэн хоригдлууд байна.

Хүснэгт 7.Хорих ял эдлэгсдийн шүүхээр хэдэн удаа ял шийтгүүлсэн талаарх судалгаа

№	Хэдэн удаа	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	Анх удаа	2029	2029	-	-
2	2 удаа	958	1014	56	5.85
3	3 удаа	544	565	21	3.86
4	4 удаа	358	350	-8	-2.23
5	5 удаа	268	254	-14	-5.22
6	6 удаа	160	148	-12	-7.50
7	7 удаа	102	112	10	9.80
8	8 удаа	55	59	4	7.27
9	9 удаа	27	25	-2	-7.41
10	10-ээс дээш удаа	25	30	5	20.00

2024 онд гадаад улсын харьяат 29 хоригдол ял эдэлснээс 18 буюу 62% нь БНХАУ-ын иргэн байжээ.

Хүснэгт 8.Хорих ял эдлэгсдийн иргэний харьяалал

№	Харьяалал	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	Монгол Улс	4497	4557	60	1.33
2	БНХАУ	19	18	-1	-5.26
3	ОХУ	2	1	-1	-50
4	Бусад улс	8	10	2	25

2024 онд ШШГЕГ-ын харьяа хорих анги, цагдан хорих байрнаас 3 хоригдол оргосон нь урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 2 буюу 200%-иар өссөн байна.

Хүснэгт 9.Хорих анги, цагдан хорих байрнаас оргосон хоригдол, хоригдогчийн судалгаа

№	Оргодлын тоо	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1		1	3	2	300

3. Хорихоос өөр төрлийн ял, албадлагын арга хэмжээний гүйцэтгэл

3.1.Хорихоос өөр төрлийн ялын гүйцэтгэл:

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагаас Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан хорихоос өөр төрлийн дараах ялыг гүйцэтгэж байна. Үүнд:

Нэг.Хорихоос өөр төрлийн ял:

1. Торгох ял;
2. Нийтэд тустай ажил хийлгэх ял;
3. Зорчих эрхийг хязгаарлах ял;
4. Эрх хасах ял.

Хүснэгт 10.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагаас гүйцэтгэсэн хорихоос өөр төрлийн ялын гүйцэтгэл

Шүүхийн шийдвэрийн төрөл			Хэмжих нэгж	Гүйцэтгэвэл зохих		Гүйцэтгэсэн		Үлдэгдэл	
				2023	2024	2023	2024	2023	2024
Хорихоос өөр төрлийн ял шийтгүүлсэн			Нийт ялтны тоо	16281	18611	11314	11677	4967	6934
Үүнээс:	Торгох ял шийтгүүлсэн	Хүнд	Ялтны тоо	9544	10295	7979	8185	1565	2110
			Мөнгөн дүн	17535376.8	22966674.9	10350882.9	13289676.3	7184493.9	9676998.6
			тоо	14	22	5	12	9	10

	Хуулийн этгээдэд	Мөнгөн дүн	337523.0	759944.8	174578.2	303929.3	162944.8	456015.5
Зорчих эрхийг хязгаарлах ял		Ялтны тоо	2834	2785	1669	1597	1165	1188
		Хоног	991043	893300	592918	523151	398125	370149
Нийтэд тустай ажил хийлгэх ял шийтгүүлсэн		Ялтны тоо	1420	1693	1137	1145	283	548
		Цаг	492474	609014	406506	407306	85968	201708
Эрх хасах ял шийтгүүлсэн		Ялтны тоо	2469	3816	524	738	1945	3078
		Хоног	1883909	2717824	646242	837761	1237667	1880063

3.1.1. Торгох ялын хэмжээ нь дөрвөн зуун тавин нэгжээс дөчин мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөг (*нэг нэгж нь нэг мянган төгрөгтэй тэнцүү*) байхаар шүүх тогтоох ба шүүхийн шийдвэрт өөрөөр заагаагүй бол тухайн шийдвэрийг хуулийн хүчин төгөлдөр болсноос хойш 90 хоногийн дотор, хэрэв хэсэгчлэн төлөхөөр тогтоосон бол тогтоосон хугацаанд биелүүлэх үүрэгтэй байдаг. Хэрэв шүүхээс оногдуулсан торгуулийг төлөөгүй тохиолдолд Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага ялтны хөрөнгөөс албадан гаргуулах журмаар гүйцэтгэж байна.

Хүснэгт 11. Торгох ялын гүйцэтгэлийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)

№	Үзүүлэлт	2023 он			2024 он		
		Гүйцэтгэвэл зохих	Гүйцэтгэсэн		Гүйцэтгэвэл зохих	Гүйцэтгэсэн	
			Нийт	Үүнээс ял сольсон		Нийт	Үүнээс ял сольсон
1	Архангай	196	168	2	210	176	1
2	Баян-Өлгий	149	98	-	241	181	-
3	Баянхонгор	119	97	-	160	138	-
4	Булган	145	116	-	166	138	-
5	Говь-Алтай	119	99	3	129	98	2
6	Говьсүмбэр	70	54	-	100	79	1
7	Дархан-Уул	323	265	7	337	262	4
8	Дорноговь	153	119	1	177	123	2
9	Замын-Үүд	80	66	-	108	90	-
10	Дорнод	257	220	5	283	212	2
11	Дундговь	108	87	-	149	141	-
12	Завхан	104	86	-	94	75	-
13	Тосонцэнгэл	50	49	-	36	35	-
14	Орхон	295	253	1	414	347	-
15	Өвөрхангай	139	134	-	185	169	1
16	Өмнөговь	105	88	-	127	97	-
17	Сүхбаатар	180	156	1	171	146	-
18	Сэлэнгэ	143	94	2	206	141	2
19	Хөтөл	57	45	-	62	46	-
20	Төв	231	207	2	226	190	1
21	Увс	148	110	-	182	155	-
22	Ховд	221	167	1	273	232	1
23	Хөвсгөл	259	226	2	338	274	-
24	Хэнтий	220	181	6	223	162	3
25	НШШГГ	5167	4367	111	5149	4061	86

26	Налайх	161	145	1	156	121	3
27	Багануур	105	85	3	120	91	1
28	Хархорин	82	74	1	85	58	-
29	Мандал	100	80	-	113	85	-
30	Ханбогд	58	43	1	75	62	2
Дүн		9544	7979	150	10295	8185	112

Хүснэгт 12.Торгох ял (хуулийн этгээдэд оногдуулсан)-ын гүйцэтгэлийн судалгаа
(аймаг, орон нутгаар)

№	Үзүүлэлт	2023 он			2024 он		
		Гүйцэтгэвэл зохих	Гүйцэтгэсэн		Гүйцэтгэвэл зохих	Гүйцэтгэсэн	
			Нийт	Үүнээс ял сольсон		Нийт	Үүнээс ял сольсон
1	Баянхонгор	2	-	-	2	2	-
2	Дархан-Уул	1	-	-	2	2	-
3	Өвөрхангай	-	-	-	1	-	-
4	Төв	1	-	-	1	-	-
5	Налайх	-	-	-	1	-	-
6	НШШГГ	10	5	-	15	8	-
Дүн		14	5	-	22	12	-

3.1.2.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага нийтэд тустай ажил хийлгэх ялыг гүйцэтгэхдээ нийтийн ашиг сонирхолд тустай ажлыг цалин хөлсгүйгээр хоёр зуун дөчөөс долоон зуун хорин цагаар хийлгэх үйл явцад хяналт тавин, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

Хүснэгт 13.Нийтэд тустай ажил хийлгэх ялын гүйцэтгэлийн судалгаа
(аймаг, орон нутгаар)

№	Үзүүлэлт	2023 он			2024 он		
		Гүйцэтгэвэл зохих	Гүйцэтгэсэн		Гүйцэтгэвэл зохих	Гүйцэтгэсэн	
			Нийт	Үүнээс ял сольсон		Нийт	Үүнээс ял сольсон
1	Архангай	11	8	3	20	15	5
2	Баян-Өлгий	31	21	4	27	26	3
3	Баянхонгор	37	36	5	18	14	7
4	Булган	12	10	-	8	6	-
5	Говь-Алтай	8	5	2	9	7	-
6	Говьсүмбэр	7	6	3	10	8	1
7	Дархан-Уул	29	25	7	37	28	6
8	Дорноговь	26	21	11	14	13	5
9	Замын-Үүд	9	7	2	11	9	1
10	Дорнод	20	19	8	22	17	5
11	Дундговь	11	9	2	8	8	2
12	Завхан	17	16	-	15	12	2
13	Тосонцэнгэл	3	3	-	8	8	-
14	Орхон	22	17	7	22	17	5
15	Өвөрхангай	17	15	-	30	26	6
16	Өмнөговь	11	10	2	12	7	-
17	Сүхбаатар	12	9	1	10	6	3
18	Сэлэнгэ	20	16	1	28	18	4
19	Хөтөл	5	5	-	6	1	-

20	Төв	31	23	8	47	40	4
21	Увс	39	33	1	30	16	2
22	Ховд	33	27	4	23	19	2
23	Хөвсгөл	40	31	1	50	42	6
24	Хэнтий	49	31	9	47	29	6
25	НШШГГ	858	686	146	1098	687	188
26	Налайх	33	29	3	39	31	7
27	Багануур	11	8	2	16	10	3
28	Хархорин	7	7	1	6	4	1
29	Мандал	8	3	-	16	15	3
30	Ханбогд	3	1	-	6	6	2
Дүн		1420	1137	233	1693	1145	279

3.1.3.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага шүүхээс оногдуулсан нийтийн албанд ажиллах, мэргэжлийн үйл ажиллагаа явуулах, эсхүл бусад тодорхой эрхийг нэг жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хориглосон шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байна.

Хүснэгт 14.Эрх хасах ялын гүйцэтгэлийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)

№	Үзүүлэлт	2023 он			2024 он		
		Гүйцэтгэвэл зохиx	Гүйцэтгэсэн	Үлдэгдэл	Гүйцэтгэвэл зохиx	Гүйцэтгэсэн	Үлдэгдэл
1	Архангай	64	15	49	83	12	71
2	Баян-Өлгий	93	21	72	111	24	87
3	Баянхонгор	39	9	30	61	16	45
4	Булган	39	6	33	68	12	56
5	Говь-Алтай	33	7	26	79	11	68
6	Говьсүмбэр	18	3	15	33	5	28
7	Дархан-Уул	94	14	80	145	31	114
8	Дорноговь	37	9	28	77	13	64
9	Замын-Үүд	29	11	18	38	2	36
10	Дорнод	86	31	55	124	24	100
11	Дундговь	36	9	27	42	6	36
12	Завхан	26	6	20	36	9	27
13	Тосонцэнгэл	23	7	16	26	6	20
14	Орхон	74	10	64	134	22	112
15	Өвөрхангай	34	11	23	75	11	64
16	Өмнөговь	41	10	31	68	14	54
17	Сүхбаатар	47	16	31	74	17	57
18	Сэлэнгэ	41	8	33	71	10	61
19	Хөтөл	16	2	14	22	3	19
20	Төв	73	11	62	101	24	77
21	Увс	55	6	49	85	9	76
22	Ховд	85	26	59	122	19	103
23	Хөвсгөл	85	19	66	128	27	101
24	Хэнтий	39	10	29	79	14	65
25	НШШГГ	1148	221	927	1721	350	1371

26	Налайх	34	5	29	51	13	38
27	Багануур	12	4	8	30	4	26
28	Хархорин	21	4	17	60	10	50
29	Мандал	21	9	12	31	7	24
30	Ханбогд	26	4	22	41	13	28
Дүн		2469	524	1945	3816	738	3078

3.1.4.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага гэмт хэрэг үйлдсэн хүнийг өөрийн оршин суух газраас явахыг хориглох, тодорхой газар очихыг хориглох, шүүхээс тогтоосон чиглэлээр зорчих, эрх бүхий байгууллагын зөвшөөрөлтэйгөөр оршин суух газраа өөрчлөх, зорчих үүргийг нэг сараас таван жил хүртэл хугацаагаар хүлээлгэх шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байна.

Хүснэгт 15.Зорчих эрхийг хязгаарлах ялын гүйцэтгэлийн судалгаа
(аймаг, орон нутгаар)

№	Үзүүлэлт	2023 он			2024 он		
		Гүйцэтгэвэл зохиx	Гүйцэтгэсэн	Үлдэгдэл	Гүйцэтгэвэл зохиx	Гүйцэтгэсэн	Үлдэгдэл
1	Архангай	64	37	27	48	29	19
2	Баян-Өлгий	74	50	24	65	39	26
3	Баянхонгор	55	35	20	64	38	26
4	Булган	30	22	8	34	24	10
5	Говь-Алтай	27	15	12	21	11	10
6	Говьсүмбэр	15	7	8	32	21	11
7	Дархан-Уул	81	48	33	107	47	60
8	Дорноговь	38	20	18	49	32	17
9	Замын-Үүд	20	15	5	23	12	11
10	Дорнод	134	96	38	98	68	30
11	Дундговь	22	14	8	21	12	9
12	Завхан	45	29	16	26	17	9
13	Тосонцэнгэл	17	14	3	14	7	7
14	Орхон	169	119	50	140	86	54
15	Өвөрхангай	62	38	24	63	43	20
16	Өмнөговь	11	9	2	17	6	11
17	Сүхбаатар	42	23	19	36	21	15
18	Сэлэнгэ	28	20	8	46	23	23
19	Хөтөл	20	16	4	20	14	6
20	Төв	87	59	28	68	47	21
21	Увс	79	31	48	69	41	28
22	Ховд	56	33	23	50	29	21
23	Хөвсгөл	64	33	31	70	40	30
24	Хэнтий	106	44	62	96	58	38
25	НШШГГ	1372	779	593	1361	739	622
26	Налайх	45	25	20	45	25	20
27	Багануур	26	18	8	35	27	8
28	Хархорин	18	9	9	25	19	6
29	Мандал	12	4	8	21	12	9

30	Ханбогд	15	7	8	21	10	11
Дүн		2834	1669	1165	2785	1597	1188

3.2.Албадлагын арга хэмжээний гүйцэтгэл:

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагаас Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан дараах албадлагын арга хэмжээг гүйцэтгэж байна. Үүнд:

- 1. Үүрэг хүлээлгэх, эрх хязгаарлах албадлагын арга хэмжээ;
- 2. Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ;
- 3. Хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ;
- 4. Хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэхийг хойшлуулах;
- 5. Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ.

Хүснэгт 16.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагаас гүйцэтгэсэн хорихоос өөр төрлийн ялын гүйцэтгэл

Албадлагын арга хэмжээний төрөл		Хэмжих нэгж	Гүйцэтгэвэл зохих		Гүйцэтгэсэн		Үлдэгдэл	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024
			7671	8627	3777	4443	3894	4184
Үүнээс:	Хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнссэн	Этгээдийн тоо	2899	3194	1319	1500	1580	1694
	Хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг биелүүлэхийг хойшлуулсан	Этгээдийн тоо	181	176	75	109	106	67
	Хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоосон	Этгээдийн тоо	2157	2263	1089	1159	1068	1104
	Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдсан	Этгээдийн тоо	409	452	196	231	213	221
	Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдсан	Этгээдийн тоо	63	56	25	18	38	38
	Хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ авагдсан	Этгээдийн тоо	1951	2471	1067	1420	884	1051
	Эрх хасах албадлагын арга хэмжээ авагдсан	Хуулийн этгээдийн тоо	11	15	6	6	5	9

3.2.1.Шүүхээс оногдуулсан хорих ялыг оногдуулахгүйгээр таван жил хүртэл хугацаагаар тэнссэн шийдвэрийг гүйцэтгэхдээ ялтны түүний оршин сууж байгаа нутаг дэвсгэрийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх алба, нэгж хяналт тавьж байна.

Хүснэгт 17. Тэнссэн этгээдүүдийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)

№	Үзүүлэлт	2023 он				2024 он			
		Нийт	Шийдвэрийг хүчингүй болгож, ял оногдуулсан	Дахин гэмт хэрэг үйлдэж ял шийтгүүлсэн	Одоо хяналтад байгаа	Нийт	Шийдвэрийг хүчингүй болгож, ял оногдуулсан	Дахин гэмт хэрэг үйлдэж ял шийтгүүлсэн	Одоо хяналтад байгаа
1	Архангай	29	1	-	26	24	1	-	44
2	Баян-Өлгий	20		-	18	24	1	4	19
3	Баянхонгор	42	1	-	22	18	-	-	28
4	Булган	23	1	-	54	45	2	-	56
5	Говь-Алтай	32	1	-	35	39	-	1	64
6	Говьсүмбэр	4	1	-	3	4	-	1	5
7	Дархан-Уул	66	-	1	88	93	3	3	90
8	Дорноговь	24	-	1	26	21	1	-	50
9	Замын-Үүд	15	-	-	11	9	-	-	6
10	Дорнод	49	-	1	55	57	-	-	47
11	Дундговь	18	-	-	14	14	-	-	13
12	Завхан	28	2	-	31	31	-	1	15
13	Тосонцэнгэл	35	-	-	17	19	-	-	25
14	Орхон	52	1	2	53	51	-	1	37
15	Өвөрхангай	21	-	-	38	35	-	1	30
16	Өмнөговь	36	-	-	28	25	-	-	26
17	Ханбогд	20	-	-	14	12	-	-	5
18	Сүхбаатар	34	1	-	45	42	-	-	61
19	Сэлэнгэ	28	-	1	39	36	-	1	36
20	Хөтөл	8	-	-	12	7	-	-	11
21	Төв	48	-	-	41	34	1	1	46
22	Увс	46	1	-	36	37	-	-	48
23	Ховд	38	-	1	74	74	2	-	77
24	Хөвсгөл	64	-	2	68	62	-	1	93
25	Хэнтий	21	-	-	56	44	-	2	69
26	НШШГГ	435	10	13	612	585	3	6	604
27	Налайх	12	-	-	17	12	-	-	17
28	Багануур	5	-	-	5	6	-	-	13
29	Хархорин	19	-	-	23	23	-	-	33
30	Мандал	47	-	-	19	17	-	-	26
Дүн		1319	20	22	1580	1500	14	23	1694

3.2.2. Шүүхээс анх удаа хөнгөн гэмт хэрэг үйлдсэн өсвөр насны хүн, жирэмсэн эмэгтэй, гурав хүртэлх насны хүүхэдтэй эх, ганц бие эцэгт хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэхийг хоёр жил хүртэл хугацаагаар хойшлуулсан шийдвэрийг ялтны оршин суугаа газрын шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанаас хяналт тавьж хэрэгжүүлж байна.

Хүснэгт 18.Хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг биелүүлэхийг хойшлуулсан этгээдүүдийн судалгаа (аймаг, орон нутгаар)

№	Үзүүлэлт	2023 он			2024 он		
		Нийт	Шийдвэрийг хүчингүй болгож, ял оногдуулсан	Дахин гэмт хэрэг үйлдэж, ял шийтгүүлсэн	Нийт	Шийдвэрийг хүчингүй болгож, ял оногдуулсан	Дахин гэмт хэрэг үйлдэж, ял шийтгүүлсэн
1	Архангай	2	-	-	4	-	-
2	Баян-Өлгий	3	-	-	3	-	-
3	Баянхонгор	3	-	-	16	-	2
4	Булган	2	-	-	8	-	-
5	Говь-Алтай	-	-	-	-	-	-
6	Говьсүмбэр	-	-	-	-	-	-
7	Дархан-Уул	2	-	-	6	-	1
8	Дорноговь	-	-	-	1	-	-
9	Замын-Үүд	-	-	-	1	-	-
10	Дорнод	1	-	-	-	-	-
11	Дундговь	-	-	-	2	-	-
12	Завхан	-	-	-	-	-	-
13	Тосонцэнгэл	-	-	-	6	-	-
14	Орхон	5	-	-	5	-	-
15	Өвөрхангай	2	-	1	1	-	-
16	Өмнөговь	-	-	-	-	-	-
17	Ханбогд	1	-	-	-	-	-
18	Сүхбаатар	1	-	-	-	-	-
19	Сэлэнгэ	-	-	-	-	-	-
20	Хөтөл	-	-	-	1	-	-
21	Төв	5	-	-	5	-	-
22	Увс	1	-	-	1	1	-
23	Ховд	6	-	-	6	-	-
24	Хөвсгөл	2	-	1	-	-	-
25	Хэнтий	-	-	-	2	-	-
26	НШШГГ	35	-	2	38	1	1
27	Налайх	2	-	1	-	-	-
28	Багануур	-	-	-	1	-	-
29	Хархорин	-	-	-	2	-	1
30	Мандал	2	-	-	-	-	-
Дүн		75	0	5	109	2	5

3.2.3. Хорих анги нь хоригдлыг хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоох тухай шүүгчийн захирамжийг хүлээн авснаас хойш 7 хоногийн дотор хоригдлын зан байдал, засрал хүмүүжлийн талаарх тодорхойлолтыг шүүгчийн захирамжийн хамт түүний оршин суух газрын шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, хэлтэст хүргүүлж, тухайн алба хяналтыг хэрэгжүүлж байна.

Хүснэгт 19.Хорих ялаас хугацаанаас өмнө суллаж, хяналт тогтоосон этгээдүүдийн судалгаа
(аймаг, орон нутгаар)

№	Үзүүлэлт	2023 он			2024 он		
		Нийт	Шийдвэрийг хүчингүй болгож, ял оногдуулсан	Дахин гэмт хэрэг үйлдэж, ял шийтгүүлсэн	Нийт	Шийдвэрийг хүчингүй болгож, ял оногдуулсан	Дахин гэмт хэрэг үйлдэж, ял шийтгүүлсэн
1	Архангай	43	-	1	57	-	-
2	Баян-Өлгий	25	1	-	20	-	-
3	Баянхонгор	35	-	-	55	-	1
4	Булган	29	-	1	22	1	1
5	Говь-Алтай	16	1	1	17	2	1
6	Говьсүмбэр	9	-	-	11	-	-
7	Дархан-Уул	26	-	-	29	1	3
8	Дорноговь	17	-	-	14	-	-
9	Замын-Үүд	12	-	-	9	-	-
10	Дорнод	34	-	1	44	-	-
11	Дундговь	18	1	-	11	-	-
12	Завхан	15	-	-	13	-	-
13	Тосонцэнгэл	10	-	-	11	-	1
14	Орхон	33	-	3	38	-	2
15	Өвөрхангай	19	-	-	19	-	-
16	Өмнөговь	16	-	-	17	-	-
17	ханбогд	4	-	-	9	-	-
18	Сүхбаатар	8	-	1	20	-	-
19	Сэлэнгэ	18	-	1	22	-	-
20	Хөтөл	6	-	-	5	-	-
21	Төв	19	-	1	30	-	1
22	Увс	34	-	-	37	-	-
23	Ховд	20	-	-	25	-	1
24	Хөвсгөл	23	-	-	38	-	-
25	Хэнтий	34	-	2	48	-	-
26	НШШГГ	508	5	11	497	4	7
27	Налайх	16	-	-	14	-	1
28	Багануур	19	3	-	5	-	-
29	Хархорин	12	-	2	18	-	-
30	Мандал	11	1	-	4	-	-
Дүн		1089	12	25	1159	8	19

3.2.4.Гэмт хэрэг үйлдсэн өсвөр насны хүний гэмт хэрэг үйлдсэн нөхцөл байдал, учруулсан хохирол, хор уршгийн шинж чанар, хувийн байдлыг харгалзан ял оногдуулахыг тэнсэж нэг жилээс гурван жил хүртэл хугацаагаар хянан хүмүүжүүлэхээр шийдвэрлэсэн шийдвэрийг хүүхдийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага гүйцэтгэх ба шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар ханган, нэгдсэн тоо бүртгэл хөтөлж байна.

Хүснэгт 20. Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдүүдийн судалгаа
(аймаг, орон нутгаар)

№	Үзүүлэлт	2023 он			2024 он		
		Нийт	Шийдвэрийг хүчингүй болгож, ял оногдуулсан	Дахин гэмт хэрэг үйлдэж, ял шийтгүүлсэн	Нийт	Шийдвэрийг хүчингүй болгож, ял оногдуулсан	Дахин гэмт хэрэг үйлдэж, ял шийтгүүлсэн
1	Архангай	1	-	-	17	-	-
2	Баян-Өлгий	6	-	-	7	-	-
3	Баянхонгор	4	-	-	8	-	-
4	Булган	-	-	-	6	-	-
5	Говь-Алтай	2	-	1	6	-	-
6	Говьсүмбэр	-	-	-	5	-	-
7	Дархан-Уул	3	-	-	7	-	1
8	Дорноговь	7	-	1	13	1	-
9	Замын-Үүд	4	-	-	5	-	-
10	Дорнод	2	-	-	4	-	1
11	Дундговь	2	-	-	3	-	-
12	Завхан	-	-	-	2	-	-
13	Тосонцэнгэл	-	-	-	-	-	-
14	Орхон	4	-	1	15	-	1
15	Өвөрхангай	5	-	-	2	-	-
16	Өмнөговь	2	-	-	8	-	-
17	Ханбогд	1	-	-	1	-	1
18	Сүхбаатар	1	-	-	1	-	-
19	Сэлэнгэ	1	-	-	7	-	1
20	Хөтөл	1	-	-	-	-	-
21	Төв	1	-	-	4	-	-
22	Увс	1	-	-	6	-	-
23	Ховд	1	-	-	5	-	1
24	Хөвсгөл	6	-	-	9	-	-
25	Хэнтий	4	-	-	5	-	-
26	НШШГГ	28	-	-	77	-	2
27	Налайх	1	-	-	4	-	-
28	Багануур	1	-	-	1	-	-
29	Хархорин	-	-	-	3	-	-
30	Мандал	-	-	-	-	-	-
Дүн		89	0	3	231	1	8

3.2.5. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлогыг, эсхүл бусдад учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх зорилгоор гэмт хэргийн улмаас учруулсан хохиролтой тэнцэх хэмжээний хөрөнгө, орлогыг гэмт хэрэг үйлдсэн хүн, хуулийн этгээдийн хувьд ногдох хөрөнгө, орлогоос албадан гаргуулна.

Хүснэгт 21.Хөрөнгө, орлогыг хураах албадлагын арга хэмжээ авсан этгээдүүдийн судалгаа
(аймаг, орон нутгаар)

№	Үзүүлэлт	2023 он			2024 он		
		Гүйцэтгэвэл зохиx	Гүйцэтгэсэн	Одоо хяналтад байгаа	Гүйцэтгэвэл зохиx	Гүйцэтгэсэн	Одоо хяналтад байгаа
1	Архангай	140	101	39	111	85	26
2	Баян-Өлгий	73	45	28	57	25	32
3	Баянхонгор	49	33	16	62	39	23
4	Булган	47	35	12	56	41	15
5	Говь-Алтай	78	30	48	96	56	40
6	Говьсүмбэр	8	1	7	17	10	7
7	Дархан-Уул	50	29	21	75	44	31
8	Дорноговь	62	35	27	70	29	41
9	Замын-Үүд	12	5	7	15	13	2
10	Дорнод	101	57	44	136	58	78
11	Дундговь	23	13	10	12	8	4
12	Завхан	62	47	15	30	22	8
13	Тосонцэнгэл	38	35	3	23	21	2
14	Орхон	45	35	10	26	20	6
15	Өвөрхангай	42	23	19	33	15	18
16	Ханбогд	10	3	7	11	4	7
17	Өмнөговь	12	6	6	16	6	10
18	Сүхбаатар	44	21	23	50	22	28
19	Сэлэнгэ	106	74	32	106	62	44
20	Хөтөл	32	23	9	40	33	7
21	Төв	51	29	22	100	77	23
22	Увс	91	57	34	93	67	26
23	Ховд	65	32	33	90	71	19
24	Хөвсгөл	93	55	38	139	106	33
25	Хэнтий	105	46	59	130	51	79
26	НШШГГ	409	122	287	730	336	394
27	Налайх	13	5	8	25	5	20
28	Багануур	14	10	4	13	7	6
29	Хархорин	42	33	9	28	15	13
30	Мандал	34	27	7	28	19	9
Дүн		1951	1067	884	2418	1367	1051

Хүснэгт 22.Хуулийн этгээдэд эрх хасах, татан буулгах албадлагын арга
хэмжээ авсан судалгаа

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он		
			Оны эхэнд	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Оны эхэнд	Нэмэгдсэн	Хасагдсан
1	Баянхонгор	Этгээдийн тоо	1	1	1	1	-	1
2	Дархан-Уул	Этгээдийн тоо	-	1	-	1	1	1
3	Өвөрхангай	Этгээдийн тоо	-	-	-	-	1	-

4	Налайх	Этгээдийн тоо	-	-	-	-	1	-
5	Дорноговь	Этгээдийн тоо	2	-	-	-	-	-
6	Төв	Этгээдийн тоо	1	-	-	1	-	1
7	НШШГГ	Этгээдийн тоо	3	2	3	2	7	3
Дүн			7	4	6	5	10	6

Хүснэгт 23.Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдсан этгээдүүдийн судалгаа

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он		
			Оны эхэнд	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Оны эхэнд	Нэмэгдсэн	Хасагдсан
1	НШШГГ	Этгээдийн тоо	44	19	25	38	18	18
Дүн			44	19	25	38	18	18

4.Баривчлах шийтгэлийн гүйцэтгэл

Зөрчлийн тухай хуульд заасны дагуу шүүхийн шийдвэрээр оногдуулсан баривчлах шийтгэлийг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага гүйцэтгэж байна.

Хүснэгт 24.Баривчлагдсан этгээдийн судалгаа (Улаанбаатар хотын хэмжээнд)

№	Шийтгэлийн төрөл		Өсөлт, бууралт			
			2023	2024	Тоо	Хувь
1	Баривчлагдсан этгээд	Монгол Улсын иргэн	11016	9882	-1134	-10.3
		Гадаад улсын иргэн	11	13	2	18.9

Зөрчлийн тухай хуулийн:

5.1 дүгээр зүйл. Олон нийтийн газарт зүй бусаар биеэ авч явах;

5.2 дугаар зүйл. Танхайрах;

5.3 дугаар зүйл. Хүний биед халдах;

5.4 дүгээр зүйл. Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль зөрчих;

5.8 дугаар зүйл. Жагсаал, цуглаан зохион байгуулах журам зөрчих;

6.20 дугаар зүйл. Хүүхдийн эрхийг зөрчих;

6.26 дугаар зүйл. Бэлгийн дарамт учруулах;

8.6 дугаар зүйл. Хулгайлах;

8.7 дугаар зүйл. Хөрөнгө завших;

14.7 дугаар зүйл. Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль зөрчих зэрэг зөрчилд баривчлах шийтгэл ногдуулахаар тусгасан байна.

Хүснэгт 25.Баривчлагдсан этгээдүүдийн үйлдсэн зөрчлийн судалгаа
(Улаанбаатар хотын хэмжээнд)

№	Зөрчлийн тухай хуулийн заалт	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	Олон нийтийн газарт зүй бусаар биеэ авч явах-Мансуурах /Зөрчлийн тухай хуулийн 5.1.3/	110	163	53	48.18
2	Танхайрах /Зөрчлийн тухай хуулийн 5.2.1 олон нийтийн газар/	696	897	201	28.88
3	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль зөрчих /Зөрчлийн тухай хуулийн 5.4.4/	5490	5598	108	1.97
4	Хүний биед халдах /Зөрчлийн тухай хуулийн 5.3.1/	0	1	0	-

5	Жагсаал цуглаан зохион байгуулах журам зөрчих /Зөрчлийн тухай хуулийн 5.8.6/	1	0	0	-100.00
6	Хүүхдийн эрх зөрчих /Зөрчлийн тухай хуулийн 6.20.6/	9	10	1	11.11
7	Бэлгийн дарамт учруулах /Зөрчлийн тухай хуулийн 6.26/	13	15	2	15.38
8	Хулгайлах /Зөрчлийн тухай хуулийн 8.6.1/	383	256	-127	-33.16
9	Хөрөнгө завших /Зөрчлийн тухай хуулийн 8.7.1/	5	9	4	80.00
10	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль зөрчих /Зөрчлийн тухай хуулийн 14.7.5 эрхгүй үедээ согтуугаар/	4009	2618	-1391	-34.70

5.Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээний гүйцэтгэл

Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад оргон зайлахыг завдсан, оргон зайлсан, шүүгч, прокурор, мөрдөгч, хохирогч, гэрч, шинжээч, гэмт хэрэг хамтран үйлдсэн хүнийг дарамталсан, сүрдүүлсэн, эсхүл тэдгээрийн болон өөрийн амь нас, эрүүл мэндэд аюул учруулах үндэслэл бүхий баримт, мэдээлэл байгаа, гэмт хэрэг үйлдэж болзошгүй талаар үндэслэл бүхий баримт, мэдээлэл байгаа, урьд нь авсан таслан сэргийлэх арга хэмжээг зөрчсөн, шүүх, прокурорын мэдэгдэх хуудсаар дуудахад хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр ирээгүй зэрэг үндэслэлээр цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээний гүйцэтгэлийг ШШГЕГ-ын харьяа цагдан хорих төв, байрууд хэрэгжүүлж байна.

Хүснэгт 26.Цагдан хоригдсон хоригдогсдын судалгаа

№	Цагдан хорих байр	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	Шүүгдэгч	3936	3536	-400	-10.16
2	Яллагдагч	2908	2791	-117	-4.02
3	Сэжигтэн	975	534	-441	-45.23

--oOo--

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР - ANTI-CORRUPTION AGENCY

1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА
2. ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ
3. МӨРДӨН ШАЛГАХ АЖИЛЛАГАА
4. ГЭМТ ХЭРГИЙН УЛМААС УЧИРСАН ХОХИРОЛ,
ХОХИРОЛ НӨХӨН ТӨЛҮҮЛЭЛТ
5. УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ, СОЁН
ГЭГЭЭРҮҮЛЭХ АЖИЛ
6. МОНГОЛ УЛСЫН АВЛИГЫН ИНДЕКС, ТҮҮНИЙ
ҮР ДҮН
7. ГЭМТ ХЭРЭГТЭЙ ТЭМЦЭХ НИЙТЛЭГ АЖИЛ

ГЭМТ ХЭРГИЙН
ШИНЖТЭЙ

1513

ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЛИЙГ
БҮРТГЭЛД ОРУУЛАН ШАЛГАСАН

ХУУЛЬД ЗААСАН ХАРЬААЛЛЫН

2216 үйлдэлтэй
1436 холбогдогчтой
1863 хэрэгт

ХЭРЭГ БҮРТГЭЛТ,
МӨРДӨН БАЙЦААЛТЫН
АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛАВ

ШҮҮХЭЭР 216 хэрэг эцэслэн
шийдвэрлэгдсэн

МӨРДӨН ШАЛГАХ
АЖИЛЛАГААНЫ
ЯВЦАД

23.589.470.251
ТӨГРӨГИЙГ БИТҮҮМЖЛЭН
ХАМГААЛАВ

240.940.060.451
ТӨГРӨГИЙН ХОХИРЛЫГ
НӨХӨН ТӨЛҮҮЛЭВ

1.Товч танилцуулга

Авлигатай тэмцэх газар нь Монгол Улсад шударга ёсыг бэхжүүлэх, төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны нээлттэй, ил тод байдлыг хангах, хүнд суртал, чирэгдлийг арилгах, авлигын гэмт хэргийг илрүүлэх, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт явуулах, хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг бүртгэх, хадгалах, хянан шалгах талаар цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэн, авлигаас урьдчилан сэргийлэх, авлигын эсрэг олон нийтийг соён гэгээрүүлэх, Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг төрийн болон төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшил, хэвлэл мэдээллийн байгууллага, иргэдийн өргөн оролцоотойгоор улсын хэмжээнд зохион байгуулдаг.

Тус газар нь Авлигын эсрэг хуульд заасан үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг бөгөөд дараах хэлтэс, албадаас бүрдэнэ.

- Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хэлтэс;
- Гүйцэтгэх ажлын хэлтэс;
- Мөрдөн шалгах хэлтэс;
- Судалгаа шинжилгээний алба;
- Тамгын хэлтэс;
- Урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх хэлтэс;
- Хяналт шалгалт, дүн шинжилгээний хэлтэс.

Авлигатай тэмцэх газар дараах чиг үүрэгтэй:

1.Олон нийтийг соён гэгээрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх талаар дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- Улсын хэмжээнд авлигын эсрэг олон нийтийг соён гэгээрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах, үйл ажиллагааг нь уялдуулан зохицуулах, нэгдсэн хөтөлбөр боловсруулах, арга зүйн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд нь хяналт тавих;

- Авлигын эсрэг олон нийтийг соён гэгээрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах, үйл ажиллагааг нь уялдуулан зохицуулах талаар аймаг, сум, нийслэл, дүүрэг дэх гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх орон тооны бус зөвлөлд үүрэг, чиглэл өгөх;

- Авлигын цар хүрээ, хэлбэр, шалтгааныг 2 жилд нэгээс доошгүй удаа судлан авлигын индексийг гаргаж олон нийтэд мэдээлэх;

- Төрийн бус байгууллага, иргэдээс авлигатай тэмцэх талаар явуулж байгаа үйл ажиллагаа, гаргасан санал, санаачилгыг дэмжин туслах, тэдний оролцоог нэмэгдүүлэх зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах;

- Авлигын нийгмийн хор аюулыг олон нийтэд ухуулан сурталчлах ажлыг тасралтгүй явуулах, олон нийтийн авлигын талаарх мэдлэгийг дээшлүүлэх, түүнтэй тэмцэх арга барилд сургах ажлыг зохион байгуулах чиглэлээр сургалт, сурталчилгаа хийх;

- Авлигын эсрэг олон нийтийг соён гэгээрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх ажлын талаар зөвлөмж гаргах, байгууллага, иргэний хүсэлтээр түүний үйл ажиллагаа дахь авлигад өртөх боломжийг багасгах талаар заавар, зөвлөгөө өгөх;

- Төрийн үйлчилгээ авсан иргэд, байгууллагын судалгаанд тулгуурлан төрийн байгууллагын шударга байдлын түвшинд 2 жил тутамд үнэлгээ гаргаж, олон нийтэд мэдээлэх.

1. Хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг хянан шалгах чиглэлээр дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- Хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг үнэн зөв гаргах талаар сургалт явуулах, гарын авлага, зааварчилгаа гаргах;

- Мэдүүлэг гаргагчийн ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу мэдүүлгийг хэрхэн бөглөх, нэмэлт оруулах, бүртгэх, шилжүүлэх талаар урьдчилан зөвлөгөө өгөх, бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр хариу мэдэгдэх, асуулт хариултын нууцыг хадгалах.

Авлигатай тэмцэх газар дараах бүрэн эрхтэй:

- Авлигын эсрэг явуулах төрийн бодлого, шийдвэр, түүнчлэн авлигын эсрэг хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох талаар санал боловсруулж эрх бүхий байгууллагад оруулах;

- Авлига гарч болох нөхцөл боломж бүрдүүлсэн гэж үзвэл төрийн байгууллага, албан тушаалтны гаргасан тушаал, шийдвэр, журам, дүрмийг хянаж хүчингүй болгуулах санал боловсруулж эрх бүхий байгууллагад оруулах;

- Авлигын эсрэг олон нийтийг соён гэгээрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх ажилтай холбогдуулан төрийн байгууллагаас холбогдох мэдээ, судалгаа, тайланг гаргуулан авах;

- Аж ахуйн нэгж, байгууллага, албан тушаалтан, иргэнээс шаардлагатай мэдээлэл, судалгаа, тайлбар, тодорхойлолт, бусад баримт бичгийг үнэ төлбөргүйгээр гаргуулан авах, танилцах, мэргэжлийн дүгнэлт, магадалгаа гаргуулах;

- Авлигын гэмт хэргийг илрүүлэх, таслан зогсоох зорилгоор гүйцэтгэх ажил явуулах, гүйцэтгэх ажил эрхэлдэг бусад байгууллагуудтай хамтран ажиллах;

- Авлигын холбогдолтой өргөдөл, гомдлыг хүлээн авч шалгах;

- Хуулиар харьяалуулсан хэрэгт хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт явуулах;

- Чиг үүрэгтээ холбогдох асуудлаар мэдээ, мэдээлэл авах, мэдээллийн нууцыг хадгалах;

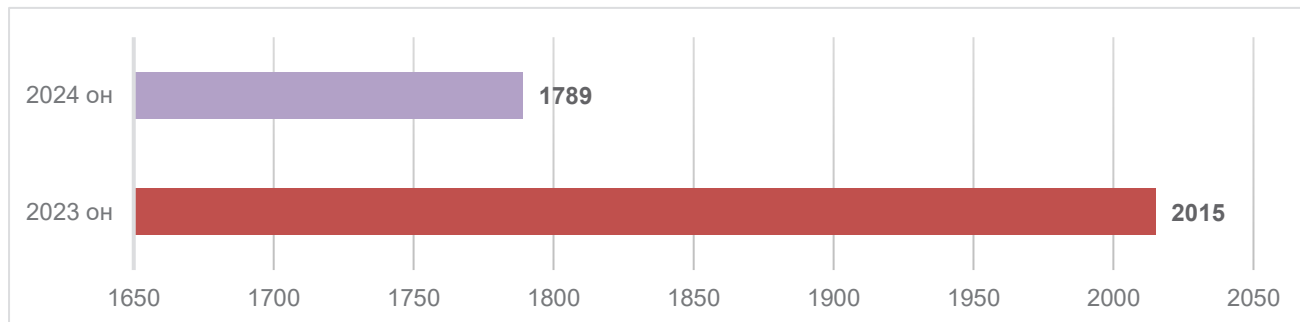
- Өөрийн байгууллага, ажилтныхаа аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээ авах;

- Гүйцэтгэх ажил, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын явцад албан тушаалтан буюу иргэнд ил болсон нууцыг задруулахгүйн тулд уг этгээдээс бичгээр баталгаа гаргуулан авах, баталгааг зөрчсөн тохиолдолд зохих хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэх;

- Хуулиар харьяалуулсан хэргийг шалгах явцад илэрсэн авлигын гэмт хэрэгтэй холбоогүй хууль зөрчсөн бусад үйлдлийг шалгуулахаар эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэх, авлигын эсрэг хуулийн 6.6, 7.1.7, 7.1.8-д заасан зөрчлийг хянан шалгаж, эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэх.

2. Гомдол, мэдээлэл

2024 онд гэмт хэргийн талаарх 1789 гомдол, мэдээллийг хүлээн авч, өмнөх оны үлдэгдэл 114 буюу нийт 1903 гомдол, мэдээллээс 390 гомдол, мэдээллийг “Иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх тухай хууль”-д заасны дагуу харьяалах байгууллагад нь шилжүүлж, 1513 гомдолд мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан.

График 1. Хүлээн авсан гэмт хэргийн шинжтэй гомдол, мэдээллийн тоо
(өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

2024 онд мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан өмнөх оны үлдэгдэл 58, энэ оны 1455, нийт 1513 гомдол, мэдээллээс 676 гомдол, мэдээлэл буюу 44.7%-д хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын хэрэг нээж, 789 гомдол, мэдээлэл буюу 52.1%-д хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээхээс татгалзах, 40 гомдол, мэдээлэл буюу 2.6%-ийг харьяаллын дагуу шилжүүлэх саналтай тус тус прокурорт шилжүүлж, 8 гомдол, мэдээллийн үлдэгдэлтэй, шийдвэрлэлт 99.5%-тай байна.

Хүснэгт 1. Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан гомдол, мэдээллийн сүүлийн 5 жилийн шийдвэрлэлтийн харьцуулсан тоо

№	Үзүүлэлт	2020	2021	2022	2023	2024
1	Хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээхээс татгалзсан	487	594	684	870	789
2	Харьяаллын дагуу шилжүүлсэн	27	44	52	44	40
3	Эрүүгийн хэрэг үүсгэсэн болон хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээсэн	462	460	621	701	676
4	Ажиллагаанд	44	46	56	55	8
5	Нийт шалгасан гомдол мэдээлэл	1020	1144	1413	1670	1513

Нийт хүлээн авсан гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллийг холбогдох албан тушаалын ангиллаар нь авч үзвэл, төрийн улс төрийн 238, төрийн захиргааны 470, төрийн тусгай 706, төрийн үйлчилгээний 147, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн 170, хувийн хэвшил, аж ахуйн нэгж, төрийн бус байгууллагын 172 байна.

Хүснэгт 2. Гомдол, мэдээлэлд холбон шалгасан этгээдийн албан тушаалын байдал

№	Үзүүлэлт	Тоо	Хувь
1	Төрийн тусгай	706	37.1
2	Төрийн захиргааны	470	24.7
3	Төрийн улс төрийн	238	12.5
4	Бусад хуулийн этгээдийн	172	9.0
5	Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн	170	8.9
6	Төрийн үйлчилгээний	147	7.7
7	Нийт	1903	100

3. Мөрдөн шалгах ажиллагаа

Гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээлэл:

Мөрдөн шалгах хэлтсээс хянан шийдвэрлэсэн гэмт хэргийн талаарх гомдол мэдээлэл өмнөх оноос 253 нэгжээр буюу 11.7%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна.

График 2.Хянан шийдвэрлэсэн гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллийн тоо

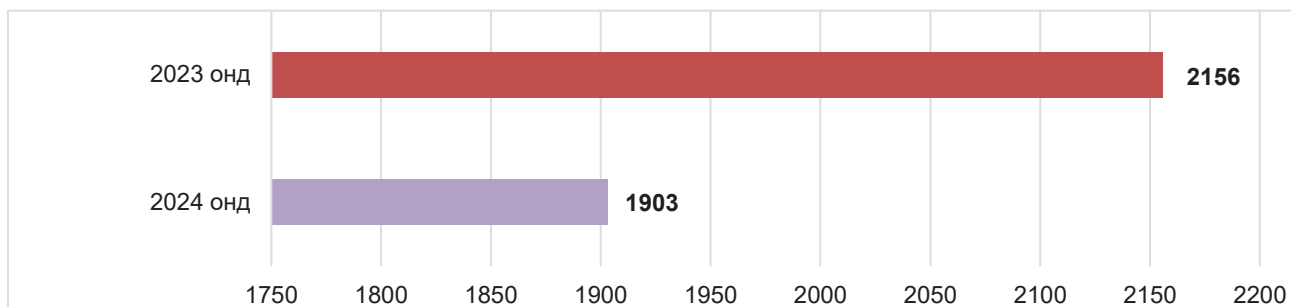
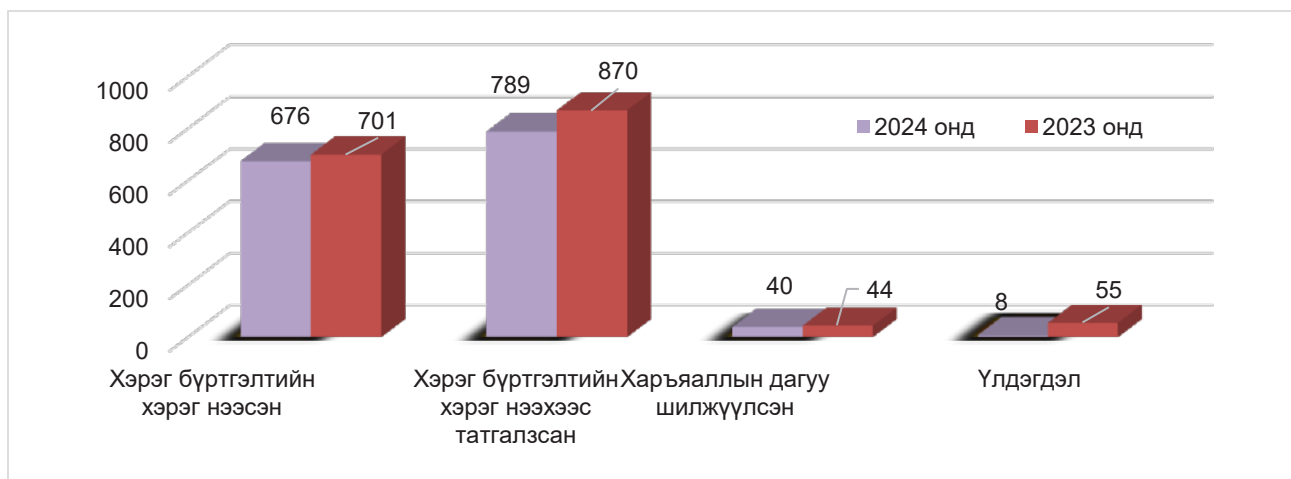

График 3.Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан гомдол, мэдээллийн шийдвэрлэлт (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан 1513 гомдол, мэдээллийн 883 буюу 58.4%-ийг Улаанбаатар, 630 буюу 41.6%-ийг орон нутгийн гомдол, мэдээлэл эзэлж байна.

Эрүүгийн хэргийн талаар:

2024 онд хуульд заасан харъяаллын 2216 үйлдэлтэй, 1436 холбогдогчтой, 1863 хэрэгт хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын ажиллагаа явуулсныг өмнөх онтой харьцуулбал 1.4%-иар өссөн байна (2023 онд 1837 хэрэг шалгасан).

Шалгагдсан гэмт хэргийн үйлдэл өмнөх оноос 1.5%-иар, холбогдсон хүн хуулийн этгээд 2.4%-иар өссөн байна.

Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан хэргийн шийдвэрлэлт 54.1%-тай, шүүхэд шилжүүлэх саналтай прокурорт шилжүүлсэн хэргийн тоо өмнөх оноос 3.1%-иар өссөн байна. Мөн 2024 онд шүүхээр 216 хэрэг шийдвэрлэсэн нь өмнөх оноос 12.5%-иар өссөн байна (2023 онд 192 хэрэг шүүхээр шийдвэрлэсэн).

График 4.Шүүхээс шийдвэрлэгдсэн хэрэг

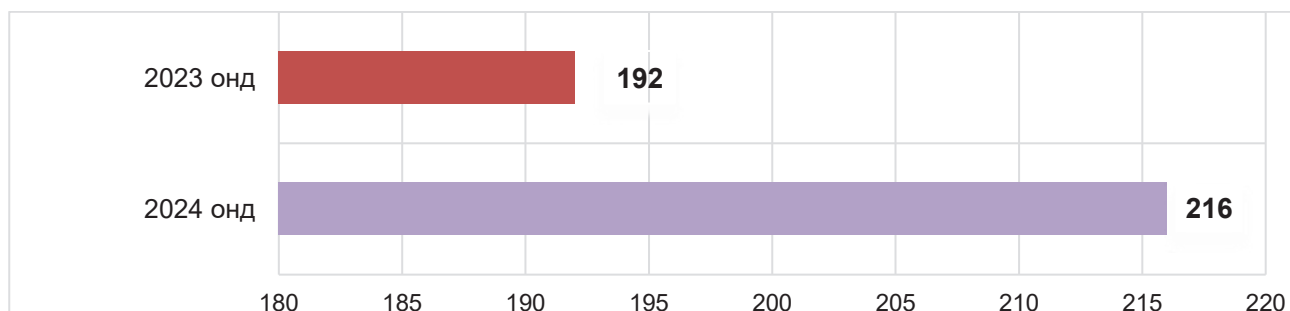

График 5.Хэргийн шийдвэрлэлт (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

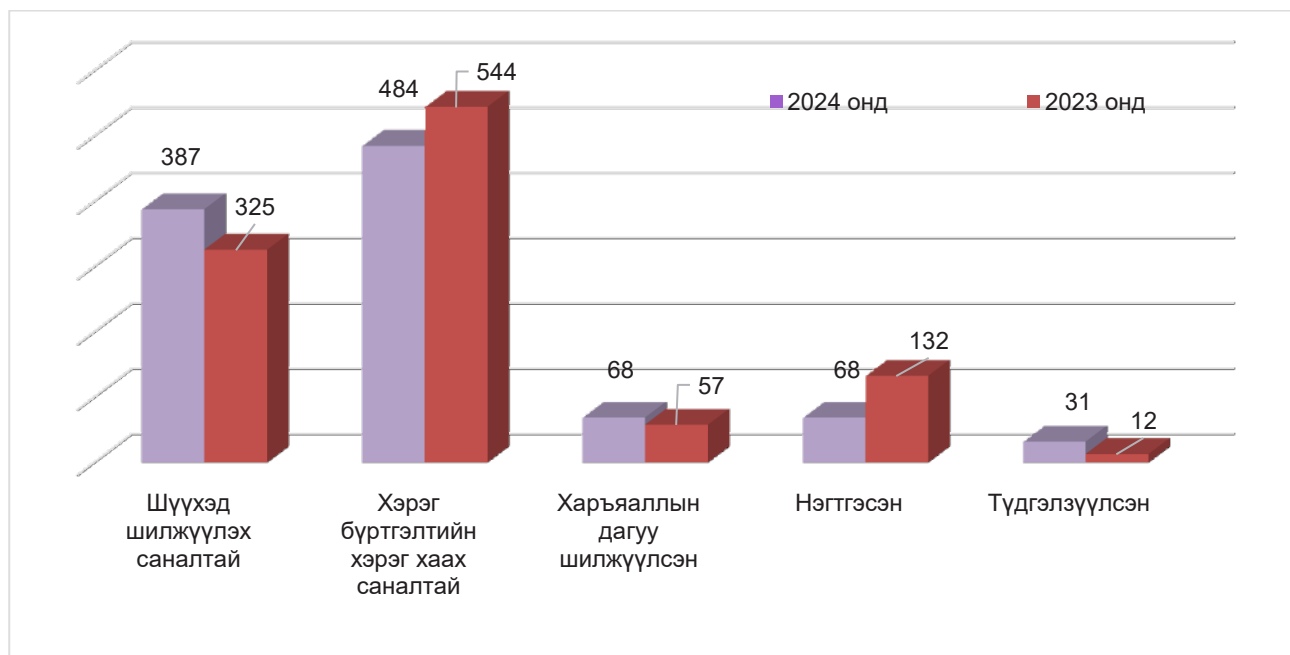
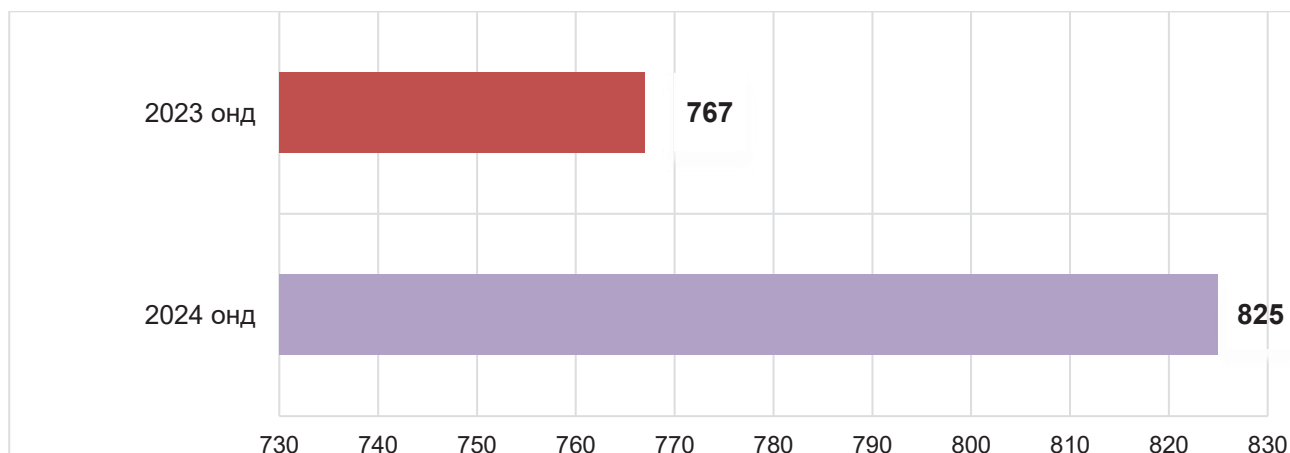

График 6.Ажиллагаанд байгаа хэргийн тоо (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

Хүснэгт 3.Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан хэргийг Эрүүгийн хуулийн зүйл, хэсгээр ангилбал

№	Эрүүгийн хуулийн зүйл хэсэг	2023 он	2024 он
1	22.1 дүгээр зүйл. Эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах	1249	1327
2	22.4 дүгээр зүйл. Хахууль авах	290	270
3	22.5 дугаар зүйл. Хахууль өгөх	161	183
4	22.8 дугаар зүйл. Төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах	32	23
5	22.10 дугаар зүйл. Үндэслэлгүй хөрөнгөжих	67	66
6	22.12 дугаар зүйл. Хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах	53	36
7	18.6 дугаар зүйл. Мөнгө угаах	55	63
8	21.12 дугаар зүйл. Эрүү шүүлт тулгах	24	46
9	Бусад	252	202

2024 онд хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын хэрэгт холбогдон шалгагдсан хүний 133 буюу 9.3%-ийг төрийн улс төрийн, 290 буюу 20.2%-ийг төрийн захиргааны, 241 буюу 16.8%-ийг

МОНГОЛ УЛС ДАХЬ ГЭМТ ХЭРГИЙН ЦАГААН НОМ - 2024

төрийн тусгай, 205 буюу 14.3%-ийг төрийн үйлчилгээний, 106 буюу 7.4%-ийг төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн, 461 буюу 32.1%-ийг бусад албан тушаалтан эзэлж байна.

Хүснэгт 4.Гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан этгээдийн албан тушаалын ангилал (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

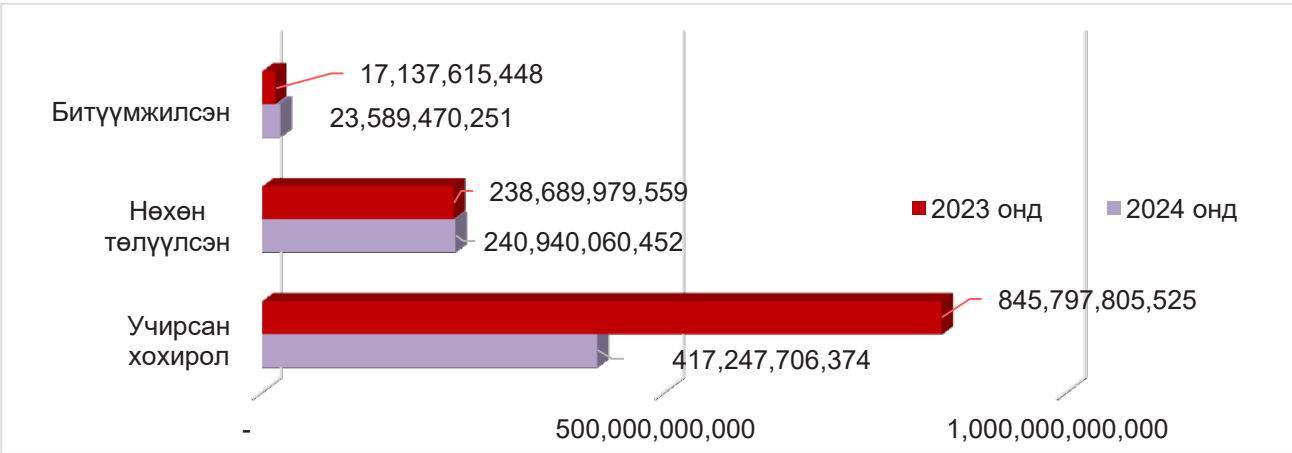
№	Албан тушаалын байдал	2023 он	2024 он
1	Төрийн үйлчилгээний албан тушаалтан	159	205
2	Төрийн захиргааны албан тушаалтан	229	290
3	Төрийн тусгай албан тушаалтан	206	241
4	Төрийн улс төрийн албан тушаалтан	144	133
5	Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн	105	106
6	Бусад	559	461
7	Нийт	1402	1436

4.Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, хохирол нөхөн төлүүлэлт, авлигын хэмжээ, улсын орлого болгосон хөрөнгө

2024 онд шалгагдсан гэмт хэргийн улмаас 417.247.706.374.04 (дөрвөн зуун арван долоон тэрбум хоёр зуун дөчин долоон сая долоон зуун зургаан мянга гурван зуун далан дөрөв) төгрөгийн хохирол учирснаас мөрдөн шалгах ажиллагааны явцад 240.940.060.451.75 (хоёр зуун дөчин тэрбум есөн зуун дөчин сая жаран мянга дөрвөн зуун тавин нэг) төгрөгийн хохирлыг нөхөн төлүүлж, үл хөдлөх, хөдлөх, байр, орон сууц, автомашин, тоног төхөөрөмж зэрэг 23.589.470.251.00 (хорин гурван тэрбум таван зуун наян есөн сая дөрвөн зуун далан мянга хоёр зуун тавин нэг) төгрөгөөр үнэлэгдэх эд хөрөнгө болон бэлэн мөнгийг битүүмжлэн хамгаалсан байна.

Нийт учирсан хохирлын 57.7%-ийг нөхөн төлүүлж, хахуулийн 50.201.714.856.00 (тавин тэрбум хоёр зуун нэг сая долоон зуун арван дөрвөн мянга найман зуун тавин зургаа) төгрөгийн үнэ бүхий бэлэн мөнгө, хөдлөх, үл хөдлөх хөрөнгө хураан авсан байна. Хохирол нөхөн төлүүлэлт өмнөх оноос 0.9%-иар, битүүмжлэн хамгаалсан хөрөнгө 38.0%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.

График 7.Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

5.Урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх ажил

Авлигатай тэмцэх газар нь авлигын гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, авлигын эсрэг олон нийтийг соён гэгээрүүлэх ажлыг улсын хэмжээнд зохион байгуулах, үйл ажиллагааг нь уялдуулан зохицуулах, нэгдсэн хөтөлбөр боловсруулах, арга зүйн удирдлагаар хангах,

хэрэгжилтэд нь хяналт тавих, авлигын цар хүрээ, хэлбэр, шалтгааныг судлан авлигыг олон нийтэд мэдээлэх, судалгаанд суурилсан урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх ажлыг тасралтгүй гүйцэтгэж, үр дүнг тооцон ажилладаг.

Урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр:

1. Авлигын гэмт хэрэг үйлдэгдэж болзошгүй нөхцөл боломж бүрдүүлсэн гэж үзвэл төрийн байгууллага, албан тушаалтны гаргасан тушаал, шийдвэр, дүрэм, журмыг хянаж хүчингүй болгуулах санал боловсруулж эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэх бүрэн эрхийн хүрээнд 2023 онд 63 дүрэм, журам, тушаал шийдвэрийг хянан үзэж, 44-ийг нь хуульд нийцүүлэн өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгуулах зорилгоор 17 албан бичиг хүргүүлсэн. Үүнээс 8 шийдвэр хүчингүй болж, 1 шийдвэрийг хуульд нийцүүлж, 2 шийдвэрийг хуульд нийцүүлэн өөрчлөн найруулсан. 2024 онд нийт 17 салбарт хамаарах 68 шийдвэр, дүрэм, журам, тогтоол хянасан ба 7 шийдвэрийг бүхэлд нь хүчингүй болгож, 1 журмын холбогдох хэсгийг хүчингүй болгон, хууль тогтоомжид нийцүүлэн өөрчлөлт оруулсан.

2. Авлигын шалтгаан, нөхцөлийг арилгах, авлигын шинжтэй үйлдлийг таслан зогсоох, үр дагаврыг арилгах, төрийн үйлчилгээг хүнд суртал, чирэгдэлгүй үзүүлэх, албан хаагчдын ёс зүйг дээшлүүлэх, авлигын эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр 2023 онд 38 байгууллага, албан тушаалтанд нийт 45 зөвлөмжийг боловсруулан хүргүүлсэн бол 2024 онд 26 байгууллагад 32 зөвлөмжийг хүргүүлсэн байна.

3. Эрсдэлийн түвшнийг харгалзан урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг ялгавартай зохион байгуулж, багц арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлэх чиглэлээр байгууллагын удирдлагаас баталсан удирдамжийн дагуу 2023 онд 44 төрийн байгууллагад, 2024 онд 14 төрийн байгууллагад хяналт шалгалт хэрэгжүүлж, илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгуулах, таслан зогсоох, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлын хүрээнд хүрээнд 7 зөвлөмж, 2 албан бичгийг хүргүүлсэн.

Соён гэгээрүүлэх чиглэлээр:

Авлигын нийгмийн хор аюулын талаарх олон нийтийн мэдлэг, ойлголтыг нэмэгдүүлэх ажлыг тасралтгүй явуулах, авлигын гэмт хэрэгтэй тэмцэх арга барилд сургах ажлыг зохион байгуулах чиглэлээр сургалт, сурталчилгаа хийх чиг үүргийн хүрээнд төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран цахим болон танхимын нийт 286 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж, тухайн сургалтуудад нийт 36866 хүнийг хамруулснаас төрийн болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдэд 272 удаагийн сургалтад 35738 ажилтан, албан хаагч, хувийн хэвшлийн байгууллагад 6 удаагийн сургалтад 717 ажилтан, албан хаагч, мөн 8 удаагийн сургалтад 411 оюутан, залуус, иргэдийг хамруулсан.

Авлигын эсрэг хуулиар төрийн байгууллагад хүлээлгэсэн үүргийн хэрэгжилтийг хангуулах, авлигын эсрэг хууль тогтоомжийг иргэдэд сурталчлах, олон нийтийг соён гэгээрүүлэх, сургагч багш бэлтгэх, чадавхжуулах, мэдээлэл, арга зүйгээр хангах, тэднийг авлигын эсрэг үйл ажиллагаанд татан оролцуулах зорилгоор 2023 онд эрүүл мэнд, хөдөлмөр нийгмийн хамгаалал, батлан хамгаалах салбарын болон төрийн өмчит компанийн төлөөлөл бүхий нийт 90 ажилтан, албан хаагчийг “Сургагч багш” бэлтгэх анхан шатны сургалтад хамруулж, гэрчилгээ олгосон бол 2024 онд нийт 36 салбар байгууллагын 42 ажилтан, албан хаагчийг сургагч багшаар бэлтгэн, гэрчилгээ олгосон байна.

Иргэдэд авлигыг үл тэвчих, үл эвлэрэх хандлагыг төлөвшүүлж, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлийн хажуугаар дуугүй өнгөрөхгүй байх, авлигын гэмт хэргийг мэдээлэхийг уриалах, авлигатай тэмцэхэд хүн бүрийн оролцоо чухлыг сурталчлах, энэ төрлийн гэмт хэрэгтэй тэмцэхэд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх замаар хүнд суртал, чирэгдэл, ашиг сонирхлын зөрчил, авлигын эрсдэлийг бууруулах, шүгэл үлээхийг уриалсан.

Төрийн нийт 23 байгууллагатай хамтран үйл ажиллагааны онцлог, төрийн үйлчилгээний хүнд суртал чирэгдлийг бууруулах, ил тод байдлыг сайжруулах, шүгэл үлээх болон авлигын хор хөнөөлийг ухуулан таниулах агуулгатай, бодит кейс, жишээн дээр тулгуурласан нийт 51 контент (шторк, рийлс, видео гэх мэт) бүтээж тухайн байгууллагын цахим хуудас болон нийгмийн цахим сүлжээний хуудаснуудад байршуулан сурталчилсан.

Монгол Улсын Хүүхэлдэйн театрт хамтран “Хаалган хадны нууц” нэртэй хүүхэлдэйн жүжгийг мэргэжлийн түвшинд тайзны бүтээл болгон зорилтот бүлгийн болон ерөнхий боловсролын 1-5 дугаар ангийн 1154 хүүхэд, багачуудад үнэ төлбөргүйгээр үзүүлж, тэдэнд шударга ёсны үзэл хандлагыг төлөвшүүлэх ажлыг зохион байгуулсан.

Улсын хэмжээнд нэгдсэн хөтөлбөр, удирдамжийн дагуу Авлигын эсрэг өдрийг угтан “Авлигын эсрэг нэгдье” сургалт-өдөрлөгийг нийслэлийн 9 дүүрэг болон 21 аймагт зохион байгуулж, нийт 10558 албан тушаалтныг авлигаас урьдчилан сэргийлэх цогц сургалтад хамруулж, чадавхжуулсан.

Нийгмийн амьдралд оюутан, залуусын бодит оролцоо, идэвх санаачилгыг нэмэгдүүлэх, тэднийг дэмжиж хамтран ажиллах замаар шударга, бүтээлч иргэдийг төлөвшүүлэх зорилготой “Түлхүүр” уралдааныг төрийн болон төрийн өмчийн бус 56 их, дээд сургуулиудын дунд зохион байгуулсан.

2024 онд нийт 85 контент (шторк, контент, рийлс, подкаст, нэвтрүүлэг) бэлтгэн, олон нийтэд хүргэсэн. Үүнд: Авлигатай тэмцэх газраас 23 мэдээ, нэвтрүүлгийг бэлтгэн МҮОНТВ, цахим сувгуудаар, “110 подкаст”-ын 11 дугаар, сурталчилгааны богино шторк 25, богино видео рийлс 27-г бэлтгэн, байгууллагын фейсбүүк дэх цахим хуудсанд байршуулсан. 7 радио нэвтрүүлэг, 160 богино мэдээллийн цувралыг бэлтгэн 3 сувгаар дамжуулсан. Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх чиглэлийн болон байгууллагын үйл ажиллагааг сурталчилсан мэдээллийг нийт 20 сэдвийн хүрээнд, 240 цуврал болгон бэлтгэж Дэлхийн монголчуудын радио “MGL” радиогийн “Нэг дусал” контентоор сар бүр тогтмол дамжуулсан. Сувгийн тоог нэмэгдүүлэх чиглэлийн хүрээнд “Зохист аялгуу” 89.7, Авто радио 96.3 радиотой хамтран авлигын эсрэг сурталчилгааны контент, байгууллагын онцлох контентыг түгээх ажлыг эхлүүлээд байна. Дээрх ажлын хүрээнд Авто радио 96.3-аар “Авлигатай тэмцэх газрын цаг” тусгай нэвтрүүлгийг санаачлан 14 дугаарыг олон нийтэд хүргэсэн.

6. Монгол Улсын авлигын индекс, түүний үр дүн

“Транспэрэнси интернэшнл” олон улсын байгууллага жил бүр Авлигын төсөөллийн индексийг тооцон гаргадаг бөгөөд энэ нь дэлхийн 180 гаруй улсыг хамарсан үзүүлэлт юм. Тус индексийг 13 байгууллагын судалгаа, үнэлгээг эх сурвалж болгон, авлига болон түүнд холбогдох тодорхой үзүүлэлтийг сонгон авч 0-100 оноогоор тодорхойлдог. Монгол Улсын хувьд 2023 онд 7 эх сурвалжийн үнэлгээг ашиглан тооцсон бол 2024 онд 8 эх сурвалжийн үнэлгээгээр Авлигын төсөөллийн индексийг гаргасан байна.

Манай улсын авлигын төсөөллийн индексийн сүүлийн таван жилийн оноо, байр:

2020 онд 35 оноо авч, 180 улсаас 111 дүгээр байрт;

2021 онд 35 оноо авч, 180 улсаас 110 дугаар байрт;

2022 онд 33 оноо авч, 180 улсаас 116 дугаар байрт;

2023 онд 33 оноо авч, 180 улсаас 121 дүгээр байрт;

2024 онд 33 оноо авч, 180 улсаас 114 дүгээр байрт.

Авлигын төсөөллийн индексийн дэлхийн дундаж үзүүлэлт 43 оноотой байх ба сүүлийн 13 жилийн хугацаанд өөрчлөлтгүй хэвээр байна. Нийт улс орнуудын гуравны хоёр нь 50-с

доош оноотой үнэлэгдсэн нь дэлхий дахинд авлигын түвшин өндөр хэвээр байгааг харуулахаас гадна авлигыг бууруулах хүчин чармайлт суларч байгааг илэрхийлж байна.

7. Гэмт хэрэгтэй тэмцэх нийтлэг ажил

Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1-д заасан гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ерөнхий чиглэлийн хүрээнд гэмт хэрэг гарахад нөлөөлсөн шалтгаан нөхцөлийг арилгах арга хэмжээ авхуулахаар мөрдөгчийн мэдэгдлийг бичиж, үр дүнг тооцон ажиллаж байна.

Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу 2023 онд 167 мөрдөгчийн мэдэгдэл бичиж 125 хариуг, 2024 онд 224 мөрдөгчийн мэдэгдэл бичиж 187 хариуг хүлээн авч, үр дүнг тооцсон. Мөн аж ахуйн нэгж, байгууллага, албан тушаалтанд хууль хэрэгжүүлэх, зөрчил арилгуулах, авлигаас урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох арга хэмжээ авхуулахаар 2023 онд 83, 2024 онд 60 албан бичгийг хүргүүлж, хариуг авч ажилласан.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Ухнаагийн Хүрэлсүх 2024 оны 5 дугаар сард Авлигатай тэмцэх газарт ажиллаж, байгууллагын үйл ажиллагаатай танилцсан. Монгол Улсад Авлигатай тэмцэх төрийн тусгай байгууллага үүсэн байгуулагдсанаас хойш анх удаа Монгол Улсын Төрийн тэргүүн байгууллагын үйл ажиллагаатай танилцахаар ирсэн түүхэн үйл явдал болсон бөгөөд Ерөнхийлөгч У.Хүрэлсүх "Авлигын гэмт хэргийг илрүүлэх, гадаад улс руу оргон зайлсан этгээд болон гадаад руу хууль бусаар шилжүүлсэн хөрөнгийг буцаан авчрах чиглэлээр ажиллаж байгааг сайшааж, цаашид улс төр, бизнесийн явцуу ашиг сонирхолд үйлчлэх, улс орныхоо язгуур эрх ашгаас урвах, гэмт этгээдэд ял завшуулах, төрийн албаны нэр хүндийг бусдад худалдах, гэмгүй хүнийг хэлмэгдүүлэх, өөрсдөө бусдад худалдагдахын эсрэг байх, авлигаас урьдчилан сэргийлэх, олон нийтийг соён гэгээрүүлэх ажлын арга барилаа өөрчлөн шинэчлэх зайлшгүй шаардлага байгаа"-г онцолсон.

Монгол Улсын Их Хурлын дарга Д.Амарбаясгалан, Хууль зүйн байнгын хорооны дарга Д.Цогтбаатар болон УИХ-ын нэр бүхий гишүүд 2024 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдөр Авлигатай тэмцэх газрын үйл ажиллагаатай танилцаж хууль, эрх зүйн шинэчлэлийн бодлогын хүрээнд санал солилцож, УИХ-ын дарга Д.Амарбаясгалан "...авлига бол хүний эрхийн хамгийн ноцтой зөрчил гэдгийг тодотгоод Монгол Улсад өргөн хэрэглэгдэж байгаа 318 хуулийн зүйл, заалт тус бүрд судалгаа хийхэд хүний эрхийн зөрчилтэй 800 гаруй заалт байгааг тогтоосон учраас энэ парламент тэдгээр зүйл заалтыг засахаар ажиллаж эхэлсэн..." талаар, нийгмийн харилцааны 70%-ийг журмаар зохицуулж байгаа нь авлига үүсэх, албан тушаалаа урвуулан ашиглах үндэс суурь болж буйг дурдсан. УИХ-аас 2023 онд баталсан 2023-2030 онд хэрэгжих "Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр", 2024 онд баталсан "Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө"-ний хүрээнд хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагаагаа УИХ-д, олон нийтэд илүү мэдээлж байх, авлига гарч болох нөхцөл боломж бүрдүүлсэн гэж үзвэл төрийн байгууллага, албан тушаалтны гаргасан тушаал, шийдвэр, журам, дүрмийг хянаж хүчингүй болгуулах санал боловсруулж эрх бүхий байгууллагад оруулах чиг үүргийг хэрэгжүүлэх, урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх ажилд анхаарлаа хандуулан ажиллах талаар чиглэл болгосон байна.

Авлигын гэмт хэргийг илрүүлэх үйл ажиллагааг олон улсын түвшинд хүргэхийн тулд гэмт хэргийн замаар олсон гадаад улс дахь хууль бус хөрөнгийг буцаах ажиллагааг Монгол Улсын хууль тогтоомж, Авлигын эсрэг НҮБ-ын конвенцод үндэслэн хэрэгжүүлснээр 2020 оноос хойш нийт 13.9 сая ам.долларын хөрөнгийг Монгол Улсад буцаан авчирч, улсын орлого болгосон.

Дэлхийн банкны 19.5 сая ам.долларын санхүүжилттэй "Цахим эрүүл мэнд" төсөл 6 жил үргэлжилсэн ч үр дүн гараагүй бөгөөд аудитын дүгнэлтээр хангалтгүй үнэлэгдсэнтэй холбогдуулан Дэлхийн банкнаас уг төслийг зогсоож, улмаар Монгол Улсын Засгийн газраас

нийт 1.7 сая ам.долларыг нэхэмжилсэн. Тус газрын Гүйцэтгэх ажлын хэлтэс, Мөрдөн шалгах хэлтсээс Дэлхийн банктэй мэдээлэл солилцох замаар гадаад улсын ижил төстэй чиг үүрэг бүхий байгууллагатай хамтран ажилласнаар төслийн гүйцэтгэгч БНСУ-ын “Taihan Cable & Solution” компани нь хуурамч баримт бичиг бүрдүүлэх замаар төслийн сонгон шалгаруулалтад шалгарч, улмаар гэрээнд тусгагдсан төслийн хөрөнгийг үр дүнгүй захиран зарцуулан улсад их хэмжээний хохирол учруулсан болохыг тогтоон тус компаниас 1.7 сая ам.долларын хохирлыг Монгол Улсад эргүүлэн төлүүлж, төсвөөс дээрх зээлийн төлбөрийн хүүг төлж байсныг зогсоосон.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 21 дүгээр тогтоолоор яам, агентлаг, нутгийн өөрөө удирдах байгууллага болон нутгийн захиргааны байгууллага, төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн авлигатай тэмцэх үйл ажиллагааны хэрэгжилтийг уялдуулан зохицуулах, хяналт тавих чиг үүргийг хэрэгжүүлэх “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үндэсний хорооны бүрэлдэхүүн”-ийг шинэчлэн баталж тус хорооны дэд даргаар Авлигатай тэмцэх газрын Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хэлтсийн дарга ажиллаж байна. Уг хороо нь Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавих, тайлан мэдээг нэгтгэн хэрэгжилтийг үнэлэх, зөвлөмж өгөх, олон нийтэд мэдээлэх чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Монгол Улсын Их хурлын Хууль зүйн байнгын хорооны 2024 оны 4 дүгээр сарын 2-ны өдрийн 05 дугаар тогтоолоор “Хөрөнгө, орлогын мэдүүлэг болон хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг, ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлсэн мэдэгдлийг бүртгэх, хянах, хадгалах журам”-ыг баталж, тус журамд нийцүүлэн “Мэдүүлэг гаргагчийн хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийн маягт нөхөх заавар”, “Нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшсэн этгээдийн хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлгийн маягт нөхөх заавар”, “Нийтийн албан тушаалтны ашиг сонирхлын зөрчлийн мэдэгдэл, тайлбарын маягт нөхөх заавар”-ыг мөн баталсан.

Гадаад харилцааны чиглэлээр:

Самоа Улсын Авлигын эсрэг НҮБ-ын конвенцын II, V бүлгийн хэрэгжилтийн хоёрдугаар шатны үнэлгээний багийн бүрэлдэхүүнд НҮБ-ын Мансууруулах бодис, гэмт хэрэгтэй тэмцэх алба (UNODC), Папуа Шинэ Гвиней Улсын шинжээчидтэй хамтран ажиллаж, Самоа Улсын хөрөнгө буцаах, мөнгө угаах гэмт хэрэгтэй тэмцэх тогтолцооны талаарх тайланг үнэлж, үнэлгээний тайлан, зөвлөмжид тусгуулах саналыг бэлтгэн НҮБ-ын Мансууруулах бодис, гэмт хэрэгтэй тэмцэх алба (UNODC)-нд хүргүүлсэн.

Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх чиглэлээр:

Монгол Улсын Их хурлын 2024 оны 46 дугаар тогтоолоор “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр (2023-2030)-ийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”-г баталсантай холбогдуулан Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр, түүнийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээ, Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх Үндэсний хорооны шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, улсын хэмжээнд хэрэгжүүлэгч байгууллагуудын болон хэлтэс, албадын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, зөвлөмж өгөх, мэргэжил, арга зүйн туслалцаа үзүүлэх, хяналт тавих, тайлан мэдээг нэгтгэх, хяналт, шинжилгээ-үнэлгээ хийх ажлыг гүйцэтгэж байна.

Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх Үндэсний хорооны 2 удаагийн хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлын бэлтгэл ажлыг хангаж, дараах асуудлуудыг шийдвэрлүүлсэн. Үүнд:

➤ ISO37001: Авлигын эсрэг менежментийн тогтолцоог төрийн өмчит хуулийн этгээдэд нэвтрүүлэх тухай;

- Төсвийн төлөвлөлтийг хөгжлийн бодлого, төлөвлөлттэй уялдуулах тухай;
- Мэдээллийн ил тод байдлыг сайжруулах тухай;
- Алдагдалтай ажилласан төрийн өмчит болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааны аудитын үнэлгээнд үндэслэн авах арга хэмжээний тухай;
- Төрийн байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагаанд олон нийтийн хяналтыг хэрэгжүүлэх журмын хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх тухай;
- Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг бүрэн хангах тухай;
- Үндэсний шударга байдлын тогтолцооны үнэлгээ хийх ажлыг удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах Зөвлөлдөх хороо байгуулах тухай;
- Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулахад олон нийтийн оролцоог хангах тухай.

Судалгаа, шинжилгээний ажлын чиглэлээр:

“Шударга байдлын үнэлгээний судалгааны мэдээлэл цуглуулах, тайланг бэлтгэж, үр дүнг олон нийтэд мэдээлэх” ажлыг зохион байгуулах ажлын хүрээнд судалгаанд төрийн 16 яам, 34 агентлаг, 21 аймгийн болон нийслэл, 9 дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, нийт 81 байгууллага хамрагдсан бөгөөд үнэлгээний 2024 оны дундаж 72.6 оноотой гарч, өмнөх оноос 4.0 оноогоор буурсан үзүүлэлттэй байна. “Шударга байдлын үнэлгээ”-ээр доогуур үнэлэгдсэн байгууллагуудын үзүүлэлтүүдэд нарийвчилсан дүн шинжилгээ хийж, судалгааны үр дүнг олон нийтэд танилцуулсан.

“Хүүхдийн шударга байдлын үнэлгээ” 2024 оны судалгааг 21 аймаг, нийслэлийн төрийн өмчийн болон хувийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулийн 10-12 дугаар ангийн 6670 сурагч, 789 багш, албан хаагч, 1293 эцэг, эхийг хамруулан зохион байгуулсан. Судалгааны дүнгээр хүүхдийн шударга байдлын түвшин 2024 онд 4.05 оноотой гарсныг 2023 онтой харьцуулбал 0.08 пунктээр өссөн үзүүлэлттэй байна. Судалгаагаар хүүхдийн насны онцлогт тохирсон шударга ёсыг таниулах, шударга байх талаарх сургалт, сурталчилгааг тогтмол явуулах, сургуулийн орчноос гадна эцэг эхчүүдийн дэмжлэг, хамтын ажиллагааг чухал шаардлагатай байна гэсэн дүгнэлт гарчээ.

“Олон улсын хөгжлийн эрх зүйн байгууллага” (IDLO)-тай хамтран “Авлига ба жендер” судалгааг гүйцэтгэсэн. Энэхүү судалгаа нь Монгол Улсад анх удаа хийгдсэн бөгөөд судалгаагаар авлига нь жендертэй тодорхой хамааралтай байна гэсэн үр дүн гарсан. Судалгааны үр дүнд үндэслэн хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж, дүнг олон нийтэд нээлттэй мэдээлсэн.

Хяналт шалгалт, дүн шинжилгээний ажлын талаар:

Төрийн захиргааны болон нутгийн захиргааны байгууллагаас ирүүлсэн тайлан, мэдээнээс үзэхэд 717 албан тушаалтан “Хөрөнгө, орлогын их хэмжээний өөрчлөлт”-ийн талаар мэдүүлж, 35951 албан тушаалтан “Тухайн албан үүргийг гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчилгүйг илэрхийлсэн мэдэгдэл”, 656 албан тушаалтан “Ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн тухай мэдэгдэл” гаргасан байна.

Авлигын эсрэг хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1, 14.2, 14.3 дахь заалтыг хэрэгжүүлэх, төрийн албаны ил тод байдал, төрийн албан хаагчийн хариуцлагатай, шударга байдлыг хангах, олон нийтэд мэдээлэл авах боломж, нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор төрийн болон нутгийн захиргааны албан тушаалтны 2023 оны хөрөнгө орлогын мэдүүлгийн хураангуйг <http://www.хасхот.iaас.mn> цахим хуудсанд 2024 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдөр нээлттэйгээр байршуулсан.

Хянан шийдвэрлэсэн 281 мэдүүлгийн 154 буюу 54.8%-ийг төлөвлөгөөт хяналт шалгалтаар, 97 буюу 34.5%-ийг бусад хэлтэс, албадаас шилжүүлснээр, 30 буюу 10.7%-ийг иргэдээс гаргасан гомдол, мэдээллийн мөрөөр шалгасан байна.

Хяналт шалгалтаар нийт 49 албан тушаалтанд, үүнээс Авлигын эсрэг хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.8.1-д зааснаар 7 мэдүүлэг гаргагчид сануулах, тус зүйлийн 13.8.2-т зааснаар 24 мэдүүлэг гаргагчид албан тушаалын цалингийн хэмжээг гурван сар хүртэл 30%-иар бууруулах, 13.8.3-т зааснаар 16 мэдүүлэг гаргагчид албан тушаалын цалингийн хэмжээг тодорхой хугацаагаар тодорхой хувиар бууруулах, 1 мэдүүлэг гаргагчид 13.8.4-т зааснаар ажлаас халах, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд заасан хориглолтыг зөрчсөн 1 албан тушаалтанд мөн хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.2.3-т зааснаар албан тушаал бууруулах сахилгын хариуцлагыг тооцуулсан байна.

Өөрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн татвар ногдуулах орлогоо үнэн зөв тайлагнаагүй байж болзошгүй нөхцөл байдал илэрсэн 3 мэдүүлэг гаргагчид холбогдох мэдээллийг Татварын ерөнхий хуулийн 34 дүгээр зүйлд зааснаар Татварын ерөнхий газарт шилжүүлсэн. Уг шалгалтаар нийт 2.132.072.560 (*хоёр тэрбум нэг зуун гучин хоёр сая далан хоёр мянга таван зуун жар*) төгрөгийн татварын зөрчил илэрч, нийт 136.380.970 (*зуун гучин зураан сая гурван зуун наян мянга есөн зуун дал*) төгрөгийн нөхөн татвар, торгууль, алданги ногдуулсан байна.

Зөрчил гаргасан нийтийн албан тушаалтанд сахилгын хариуцлага оногдуулах саналыг эрх бүхий албан тушаалтанд уламжилснаар нийт 44 нийтийн албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулсан байна. Үүнд: Авлигын эсрэг хуулийн 13.8.1-д зааснаар сануулах шийтгэлийг 5 албан тушаалтанд, 13.8.2-т зааснаар албан тушаалын цалингийн хэмжээг хуульд заасан хугацаа, хэмжээгээр бууруулах шийтгэлийг 2 албан тушаалтанд, 33.1.1-т зааснаар албан тушаалын цалингийн хэмжээг гурван сар хүртэл хугацаагаар 30%-иар бууруулах шийтгэлийг 1 албан тушаалтанд, 33.1.2-т зааснаар албан тушаалын цалингийн хэмжээг хуульд заасан хугацаа, хэмжээгээр бууруулах сахилгын шийтгэлийг 5 албан тушаалтанд, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 29.2.2-т зааснаар албан тушаалын цалингийн хэмжээг хуульд заасан хугацаа, хэмжээгээр хасах шийтгэлийг 26 албан тушаалтанд, 29.2.3-т зааснаар албан тушаал бууруулах сахилгын шийтгэлийг 3 албан тушаалтанд, 29.2.4-т зааснаар нийтийн албанаас халах сахилгын шийтгэлийг 2 албан тушаалтанд тус тус оногдуулсан байна.

Шалгалтын явцад илэрсэн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах, үүрэг хариуцлагыг дээшлүүлэх талаар зөвлөмж, чиглэлийг Сангийн яам, Эрчим хүчний яам, Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яам, Сонгуулийн ерөнхий хороо, Нийслэлийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагч, Улаанбаатар хотын Захирагчийн ажлын алба, Эрчим хүчний зохицуулах хороо, Татварын ерөнхий газар, Ус цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэн, Хөдөлмөрийн халамж, үйлчилгээний ерөнхий газар, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн төв, Авто тээврийн үндэсний төв, Нийслэлийн “Өргөө” амаржих газар, Баянгол дүүргийн Боловсрол, шинжлэх ухааны газар, Баянгол дүүргийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал, Сүхбаатар дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төв, “Эрдэнэс таван толгой” ХК, “Нийслэлийн Орон сууцны корпорац” ХХК, “Дэлүүн” бүрэн дунд сургууль, Архангай аймгийн Байгаль орчин, аялал, жуулчлалын газар, Боловсрол, шинжлэх ухааны газар, Баянхонгор аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, Баян-Өлгий аймгийн Баяннуур сумын Засаг дарга, Говь-Алтай аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар, Дорнод аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, Өмнөговь аймгийн Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төв, Төв аймгийн Баян-Өнжүүл сумын Засаг даргын Тамгын газар, Сэлэнгэ аймгийн Баянгол, Цагааннуур сумын Засаг

даргын Тамгын газар, Увс аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, Увс аймгийн Түргэн сумын Засаг даргын Тамгын газар зэрэг нийт 53 байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлж, биелэлтийг тооцон ажилласан.

Цаашид Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр, түүнийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг бүрэн хангах, Монгол Улсад хэрэгжүүлэх мега төслүүдэд авлигын гэмт хэрэг, ашиг сонирхлын зөрчил үүсэхээс урьдчилан сэргийлэхэд хамтран ажиллах, олон нийтийг соён гэгээрүүлэх ажлын арга барилыг өөрчлөн шинэчлэх, гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, авлигын эсрэг авч хэрэгжүүлж буй олон улсын үр дүнтэй арга хэрэгсэл, туршлагыг судлан нэвтрүүлэхэд анхааран ажиллаж байна.

--oOo--

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ

ШҮҮХ ШИНЖИЛГЭЭ – FORENSIC

1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА
2. ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТООН МЭДЭЭ
3. ХЭРГИЙН ГАЗРЫН ҮЗЛЭГТ ОРОЛЦСОН
БАЙДАЛ
4. САН БАЯЖУУЛАЛТ, АШИГЛАЛТЫН
СТАТИСТИК
5. ГЭМТ ХЭРЭГТЭЙ ТЭМЦЭХ НИЙТЛЭГ АЖИЛ

1.Товч танилцуулга

Шүүх шинжилгээний байгууллага нь шинжлэх ухаан, техник, технологийн хөгжилд тулгуурлан нийгэмд шударга ёсыг бэхжүүлэх, хүний эрх, эрх чөлөө, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалахын зэрэгцээ аливаа хэрэг, маргааныг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад хэрэгт авагдсан ул мөр, эд мөрийн баримтад үзлэг, шинжилгээ хийж, шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, хараат бусаар дүгнэлт гаргаж, хэрэг маргааныг шийдвэрлэхэд чухал үүрэг гүйцэтгэдэг.

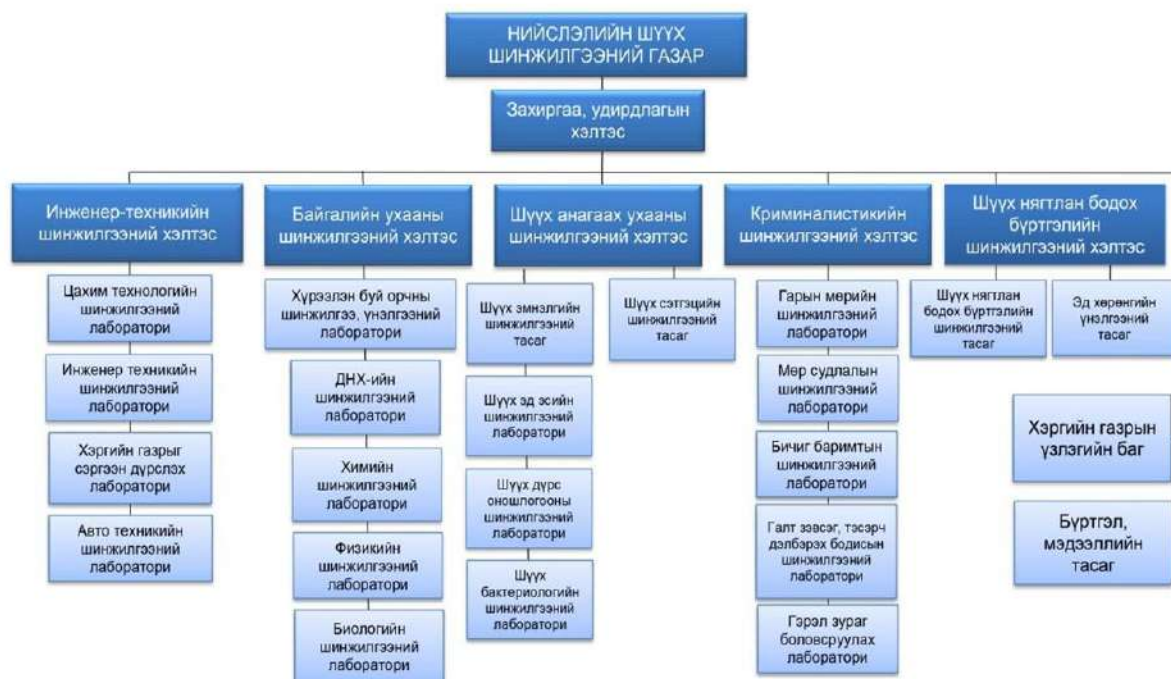
Шүүх шинжилгээний тухай хуульд заасны дагуу эрүү, иргэн, захиргаа, арбитрын хэрэг маргааныг хянан шийдвэрлэх, зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагааны явцад ул мөр, эд мөрийн баримтыг илрүүлж, бэхжүүлэх, мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, төрийн эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр жилд дунджаар 35 мянга орчим хэргийн газрын үзлэгт оролцож, 70 мянга орчим шинжилгээг тусгай мэдлэгийн хүрээнд шинжлэх ухаанд тулгуурлан хийж, техник технологийн дэвшил ашиглан нотолгооны эх сурвалж болох дүгнэлт гарган хууль сахиулах чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг.

Шүүх шинжилгээний байгууллага нь бүтэц, зохион байгуулалтын хувьд “Шүүх шинжилгээний ерөнхий газар”, “Нийслэлийн шүүх шинжилгээний газар, хэлтэс”, “Бүсийн шүүх шинжилгээний төв” болон “Аймгийн шүүх шинжилгээний хэлтэс, хэсэг”-тэй бөгөөд үндсэн чиг үүргийн Байгалийн ухаан, Шүүх анагаах ухаан, Инженер-техник, Криминалистик, Эдийн засгийн шинжилгээний газруудтай бөгөөд ДНХ, Митохондрийн ДНХ, Хими, Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөлөх бодис, Физик, Биологи, Шүүх сэтгэцийн болон Шүүх эд эс, Санхүү, бүртгэл, Хөрөнгийн үнэлгээний тасаг, Цахим технологи, Барилга-инженерийн байгууламж, Хэргийн газрыг сэргээн дүрслэх, Авто техник, Галын техник, Гарын мөр, Мөр судлал, Бичиг баримт, Галт зэвсэг, тэсэрч дэлбэрэх хэрэгсэл, Гэрэл зураг боловсруулах, Хүрээлэн буй орчин, экологийн зэрэг нийт 21 төрлийн шинжилгээний лаборатори, 4 тасаг, 1 амбулаторитойгоор үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт өргөжиж, шинэ төрлийн (Галын техникийн шинжилгээний лаборатори, Барилга-инженерийн байгууламжийн шинжилгээний лаборатори, Митохондрийн ДНХ шинжилгээний лаборатори, Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын шинжилгээний лаборатори, Шүүх микробиологийн шинжилгээний лаборатори) шинжилгээний лабораториудыг байгуулж, олон улсын төсөл хэрэгжүүлж, шинэ төрлийн шинжилгээнүүдийг хийх орчин нөхцөл бүрдсэн.

Зураг 1.Шүүх шинжилгээний байгууллагын тогтолцоо

2. Шинжилгээний тоон мэдээ

Шүүх шинжилгээний байгууллага 2024 онд улсын хэмжээнд нийт 68851 шинжилгээ хийсэн ба үүнээс 42801 буюу 62%-ийг шүүх эмнэлгийн шинжилгээ, 18202 буюу 26.5%-ийг тусгай шинжилгээ, 6683 буюу 10%-ийг криминалистикийн шинжилгээ, 166 буюу 0.25%-ийг шүүх эдийн засгийн шинжилгээ эзэлж байна.

Энэ нь өмнөх оны шинжилгээний статистик үзүүлэлтээс 4585 шинжилгээгээр их буюу 7.0%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. Нийт шинжилгээний 65%-ийг шүүх шинжилгээний төв байгууллага, 31.4%-ийг орон нутгийн шүүх шинжилгээний хэлтсүүд, 4.0%-ийг нийслэлийн шүүх шинжилгээний газрын хэргийн газрын үзлэгийн багууд хийжээ.

Хүснэгт 1. Улсын хэмжээнд Шүүх шинжилгээний ерөнхий газарт хийсэн шинжилгээний тоон үзүүлэлт (сүүлийн 5 жилээр)

Шинжилгээний чиглэл, төрөл		2020 он	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он
Криминалистикийн шинжилгээ	Гарын мөр	6660	5384	5249	3486	4041
	Мөр судлал	1556	1394	1300	1349	1369
	Бичиг судлал, бичиг техник	915	684	902	1513	626
	Дүр зураг	37	15	21	32	33
	Галт зэвсэг	877	677	736	632	574
	Тэсрэх төхөөрөмж	13	2	6	18	1
	Дүрс бичлэг	244	243	204	178	188
	Авто техник	215	226	261	490	565
	Компьютер судлал	119	77	100	43	57
	Дуу авиа	23	15	17	14	16
	Материал судлал	5	40	48	19	28
	Бусад	29	5	33	8	44
	Бүгд	10693	8762	8877	7782	7542
Байгалийн ухааны шинжилгээ	Хими	6976	6931	8091	7814	8658
	Физик	249	133	150	179	233
	Биологи	6125	5977	6504	6360	6215
	ДНХ	2030	1757	2240	1797	2786
	Хүрээлэн буй орчин	-	4	92	247	310
	Бүгд	15380	14802	17077	16397	18202
Шүүх анагаах ухааны шинжилгээ	Цогцост хийсэн шинжилгээ	4455	4561	5353	5231	5605
	Хүний биед гэмтлийн зэрэг тогтоох	25919	22949	29010	26337	27226
	Хэргийн материалаар хийх	1504	1178	1401	1398	1571
	Хүний биед хийсэн бусад шинжилгээ /бэлгийн холбогдолтой, нас тогтоох/	1734	1686	1401	2122	2087
	Шарилд хийсэн шинжилгээ	17	11	10	14	12
	Сэтгэцэд учирсан хор уршгийн зэрэглэл тогтоох шинжилгээ				395	1159
	Гистологийн шинжилгээ	3345	3246	3823	2990	3722
	Бичил амь судлалын шинжилгээ	1062	1038	1379	1394	1419
	Бүгд	38036	34669	42377	39881	42801
Эдийн засгийн шинжилгээ	Татвартай холбоотой	11	7		7	13
	Нийгмийн даатгалын шимтгэлтэй холбоотой	14	8	1	8	3
	Бэлэн мөнгөтэй холбоотой	75	51	61	21	48
	Эд хогшил, бараа	46	35	31	28	27
	Бусад зөрчил	20	16	14	18	19
	Буцсан	94	74	62	29	56
	Бүгд	260	191	169	111	166
Экологийн шинжилгээ	Мод	-	-	-	106	189
	Ургамал	-	-	-	15	26
	Амьтан	-	-	-	95	48
	Бусад	-	-	-	21	11
	Бүгд	-	-	-	237	274
Нийт		64369	58424	68500	64408	68985

График 1.Шүүх шинжилгээний ерөнхий газарт 2024 онд хийсэн шинжилгээний тоо (шинжилгээний төрлөөр)

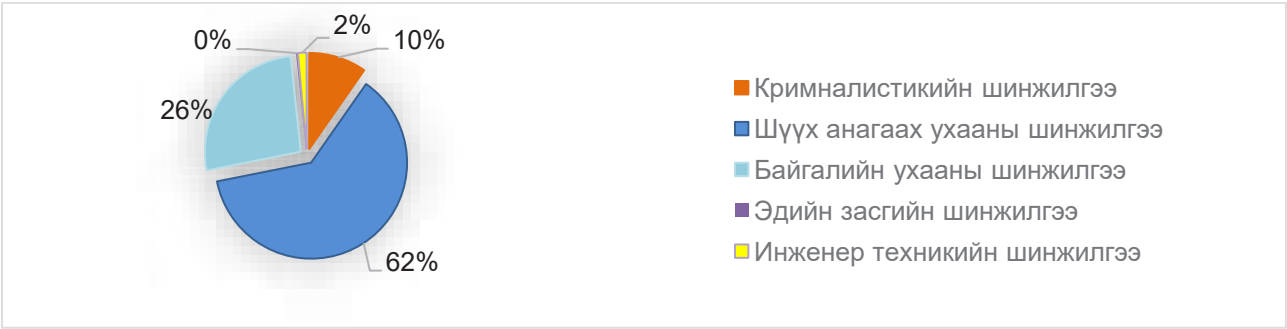

График 2.Шүүх шинжилгээний байгууллагад хийсэн шинжилгээ (сүүлийн 5 жилээр)

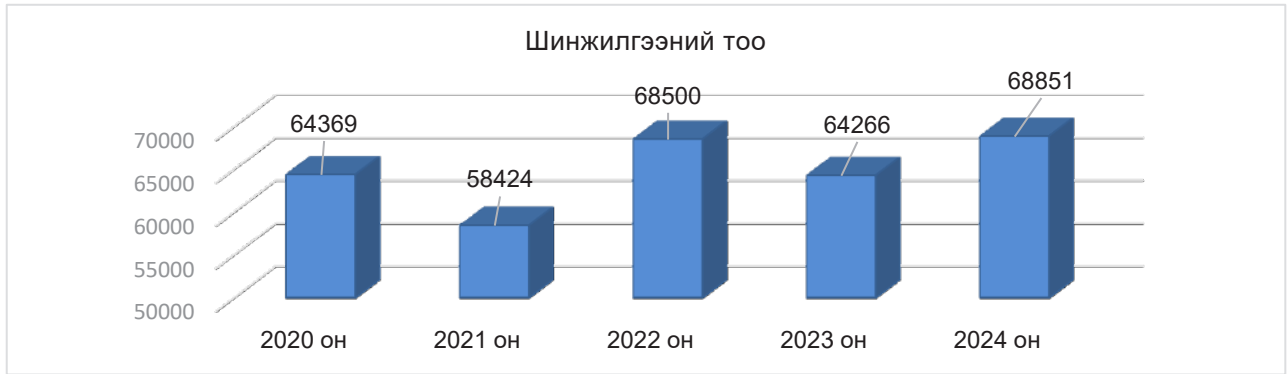

График 3.Шинжилгээний тоон үзүүлэлт (сүүлийн 5 жилээр)

Хүснэгт 2.2024 онд хийсэн шүүх шинжилгээ (аймаг, шинжилгээний төрлөөр)

№	Шинжилгээний газар, хэлтэс, алба	Нийт шинжилгээ	Шүүх анагаах ухааны шинжилгээ	Криминалистикийн шинжилгээ	Инженер техникийн шинжилгээ	Эдийн засгийн шинжилгээ	Байгалийн ухааны шинжилгээ
1	Архангай	1065	598	97		-	370
2	Баян-Өлгий	1156	994	50		-	112
3	Баянхонгор	759	709	49		-	1
4	Булган	795	494	128		-	173
5	Говь-Алтай	538	389	17		-	132
6	Говьсүмбэр	424	409	15		-	-
7	Дархан-Уул	1644	1199	88		-	357
8	Дорноговь	820	749	71		-	-
9	Дорнод	1805	982	93		-	730
10	Дундговь	537	480	57		-	-

11	Завхан	597	551	46		-	-
12	Орхон	1282	1142	140		-	-
13	Өвөрхангай	1033	960	73		-	-
14	Өмнөговь	836	799	37		-	-
15	Сүхбаатар	596	499	70		-	27
16	Сэлэнгэ	921	813	108		-	-
17	Төв	1341	1209	132		-	-
18	Увс	949	717	72		-	160
19	Ховд	1770	1405	125		-	240
20	Хөвсгөл	986	767	48		-	171
21	Хэнтий	1026	818	208		-	-
22	НШШГ	21479	1092	4658		-	15729
23	ШШЕГ	25493	25026	301	999	166	
Бүгд		68851	42801	6683	999	166	18202

2.1.Криминалистикийн шинжилгээ

Шүүх шинжилгээний байгууллага 2024 онд криминалистикийн шинжилгээний 37755 объектой, 6683 шинжилгээ хийгдэж, өмнөх оныхоос 5.0%-иар буурсан бөгөөд 4658 шинжилгээ буюу 69.7%-ийг Нийслэлийн шүүх шинжилгээний газрын үзлэгийн багууд, 301 буюу 4.5%-ийг Криминалистикийн шинжилгээний газар, хэлтэст, 1724 буюу 25.8%-ийг Бүсийн шүүх шинжилгээний төв, аймгийн шүүх шинжилгээний хэлтсийн криминалистикийн лабораторид хийсэн байна. Үүнийг хэргийн төрлөөр нь авч үзвэл эрүүгийн 6077, иргэний 164, захиргааны 17, зөрчлийн 425 хэрэг эзэлж байна.

Мөн шинжилгээ хийсэн үндэслэлээр буюу томилсон байгууллагаар нь авч үзвэл шүүх, шүүгчийн захирамжаар 204, мөрдөгч, прокурорын тогтоолоор 6403, эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтны хүсэлтээр 76 шинжилгээ хийсэн.

График 4.Криминалистикийн шинжилгээ

Хүснэгт 3.2024 оны криминалистикийн шинжилгээний тоо (шинжилгээний төрөл, аймгаар)

№	Аймаг	Нийт шинжилгээ	Шинжилгээний төрөл											
			Гарын мөр	Мөр судлал	Баримт бичиг	Галт зэвсэг	Тэсрэх төхөөрөмж	Дүр зураг	Дүрс бичлэг	Авто техник	Компьютер	Дуу авиа	Материал судлал	Бусад
1	Архангай	97	37	14	7	-	-	-	-	-	-	-	-	39
2	Баян-Өлгий	50	13	26	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Баянхонгор	49	20	14	7	7	1	-	-	-	-	-	-	-
4	Булган	128	107	16	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5	Говь-Алтай	17	7	6	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Говьсүмбэр	15	4	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Дархан-Уул	88	40	26	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Дорноговь	71	60	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Дорнод	93	74	18	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
10	Дундговь	57	46	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Завхан	46	22	21	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Орхон	140	77	46	16	-	-	-	1	-	-	-	-	-
13	Өвөрхангай	73	49	18	4	1	-	-	-	-	-	-	-	1
14	Өмнөговь	37	21	14	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
15	Сүхбаатар	70	58	9	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Сэлэнгэ	108	91	13	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Төв	132	120	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Увс	72	35	27	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Ховд	125	75	33	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Хөвсгөл	48	30	7	6	5	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Хэнтий	208	179	26	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	НШШГ	4658	2820	985	466	358	-	-	-	-	-	-	28	1
23	КШГ	301	56	8	37	200	-	-	-	-	-	-	-	-
Бүгд		6683	4041	1369	626	574	1	0	1	1	1	0	28	41

2.2.Шүүх анагаах ухааны шинжилгээ

Шүүх шинжилгээний байгууллагад 2024 онд шүүх анагаах ухааны чиглэлээр 42801 шинжилгээ хийсэн бөгөөд энэ нь өмнөх оныхоос 7.3%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. Эдгээрийн 27226 буюу 63.6% нь хүний биед хийсэн шинжилгээ, 5605 буюу 13.1% нь цогцос болон шарилд хийсэн шинжилгээ, 3722 буюу 8.7% нь эд эсийн, 1571 буюу 3.6% нь хэргийн материал, 1419 буюу 3.3 хувийг бичил амь судлал, 1159 буюу 2.7% нь сэтгэцэд учирсан хор уршгийн зэрэглэл тогтоох шинжилгээ тус тус эзэлж байна.

Шүүх эмнэлгийн нийт шинжилгээний 25026 буюу 95.8%-ийг Шүүх анагаах ухааны шинжилгээний хэлтэст, 1092 буюу 4.1%-ийг Нийслэлийн шүүх шинжилгээний газар, 16683 буюу 38.9%-ийг аймаг дахь Бүсийн шүүх шинжилгээний төв, аймгийн шүүх шинжилгээний хэлтэст тус тус хийжээ. Үүнийг хэргийн төрлөөр нь авч үзвэл эрүүгийн 34034, иргэний 76, зөрчлийн 4969 хэрэг эзэлж байна.

Мөн шинжилгээ хийсэн үндэслэлээр буюу томилсон байгууллагаар нь авч үзвэл шүүх, шүүгчийн захирамжаар 185, мөрдөгч, прокурорын тогтоолоор 33575, эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтны хүсэлтээр 3948, илгээх бичгээр 1371 шинжилгээ хийсэн.

Хүснэгт 4.Шүүх шинжилгээний байгууллагад хийсэн шүүх анагаах ухааны шинжилгээ

Шинжилгээний төрөл	Шинжилгээний тоо
Шүүх эмнэлгийн цогцос шинжилгээ	5605
Хүний биед гэмтлийн зэрэг тогтоох шинжилгээ	27226
Хүний биед хийсэн бусад шинжилгээ /бэлгийн холбогдолтой, нас тогтоох/	2087
Хэргийн материалаар хийсэн шинжилгээ	1571
Эксгумац	12
Эд эсийн шинжилгээ	3722
Бичил амь судлалын шинжилгээ	1419
Сэтгэцэд учирсан хор уршгийн зэрэглэл тогтоох шинжилгээ	1159
Нийт	42801

График 5.Шүүх шинжилгээний байгууллагад 2024 онд хийсэн шүүх эмнэлгийн шинжилгээ (төрлөөр)

Шүүх шинжилгээний байгууллагаас сүүлийн 7 жилд хийсэн нийт шинжилгээний 59.8%-г шүүх эмнэлгийн шинжилгээ дангаараа эзэлж байна.

Хүснэгт 5.Улсын хэмжээнд хийсэн шинжилгээ (сүүлийн 7 жилээр)

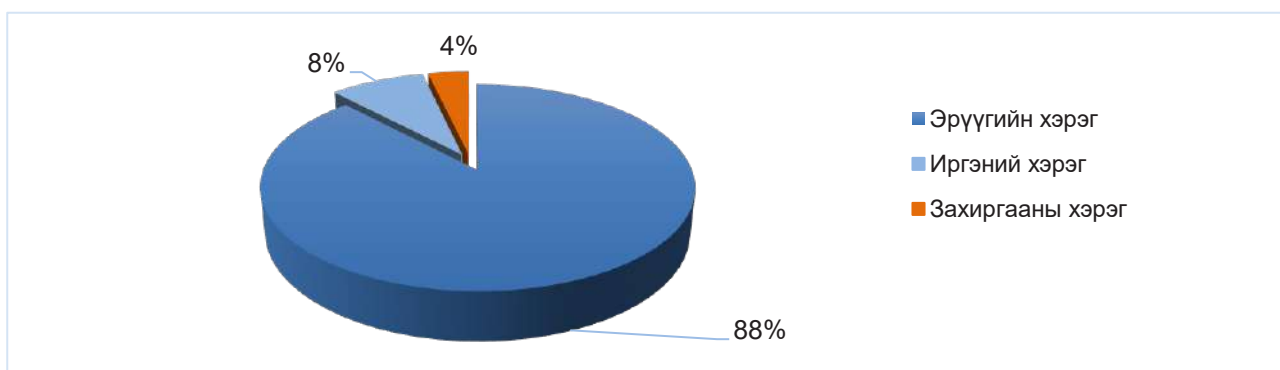
Он	Нийт хийсэн шинжилгээний тоо	Шүүх анагаах ухааны шинжилгээний тоо	Шүүх анагаах ухааны шинжилгээний эзлэх хувь
2018	71263	40828	57.3%
2019	71861	41144	57.2%
2020	64369	38036	59.1%
2021	58424	34669	59.3%
2022	68500	42377	61.8%
2023	64266	39881	62.0%
2024	68851	42801	62.1%

2.3.Эдийн засгийн шинжилгээ

Шүүх шинжилгээний байгууллагад 2024 онд мөрдөгч, прокурор, шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамжийн дагуу эдийн засгийн 166 хэрэг хүлээн авснаас 28 аж ахуйн нэгж, байгууллага, 86 иргэдэд холбогдох өмчийн болон татварын маргаантай хавтаст хэрэг, санхүүгийн баримт материалд шинжилгээ хийж, 375.167.258.0 төгрөг, 23.010.3 валютын хохирлын хэмжээ, шалтгааныг тогтоож, шинжээчийн дүгнэлт гаргасан байна. Үүнийг хэргийн төрлөөр нь авч үзвэл эрүүгийн 146, иргэний 14, захиргааны 6 хэрэг эзэлж байна. Мөн шинжилгээ хийсэн үндэслэлээр буюу томилсон байгууллагаар нь авч үзвэл 13.9% нь шүүх, шүүгчийн захирамжаар, 86.1% нь мөрдөгч, прокурорын тогтоолоор шинжилгээ хийсэн.

Үүнээс 166 шинжилгээний дүгнэлт гаргасан бөгөөд шинжээч томилох эрх бүхий этгээдийн хүсэлтээр, санхүүгийн баримт ирүүлээгүй, эрх бүхий байгууллагын акт дүгнэлт гараагүй зэрэг шалтгаанаар 52 шинжилгээ буцсан байна.

График 6.Эдийн засгийн шинжилгээ (хэргийн төрлөөр)

2.4.Байгалийн ухааны шинжилгээ

Шүүх шинжилгээний байгууллагад 2024 онд байгалийн ухааны шинжилгээний чиглэлээр нийт 18202 шинжилгээ хийснийг өмнөх жилтэй харьцуулахад 11.0%-иар өссөн байна. Нийт шинжилгээний 86.4%-ийг байгалийн ухааны шинжилгээний газарт, 13.6%-ийг аймаг дахь бүсийн шүүх шинжилгээний төв, аймгийн шүүх шинжилгээний хэлтсүүдэд хийгджээ.

Тус онд байгалийн ухааны шинжилгээний чиглэлээр хийгдсэн нийт шинжилгээний 8658 буюу 47.6%-ийг химийн шинжилгээ, 6215 буюу 34.1%-ийг биологийн шинжилгээ, 2786 буюу 15.3%-ийг ДНХ-ийн шинжилгээ, 310 буюу 1.7%-ийг хүрээлэн буй орчин, 233 буюу 1.3%-ийг физикийн шинжилгээ тус тус эзэлж байна. Мөн шинжилгээ хийсэн үндэслэлээр буюу томилсон байгууллагаар нь авч үзвэл шүүх, шүүгчийн захирамжаар 508, мөрдөгч, прокурорын тогтоолоор 8084, эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтны хүсэлтээр 110, тогтоолыг үндэслэж ирүүлсэн шинжээч эмчийн илгээх бичгээр 9500 шинжилгээ хийсэн.

Байгалийн ухааны шинжилгээний хэлтсийн шинжээчид хэргийн газрын үзлэгт 227 удаа оролцож, “ДНХ-ийн мэдээллийн сан”-г 1243 хүний мэдээллээр баяжуулсан байна.

Шүүх шинжилгээний байгууллагын ДНХ-ийн шинжилгээний лабораторид өнөөдрийн байдлаар хорих ангид ял эдэлж буй хоригдол, өршөөлийн хуулиар суллагдсан ялтан, орон гэргүй тэнэмэл, захиргааны хяналтад байгаа зэрэг нийт 17128 орчим хүний генетикийн дээж хадгалагдаж байна.

График 7.Шүүх шинжилгээний байгууллагад 2024 онд хийсэн тусгай шинжилгээ(хими, биологи, ДНХ, бактериологи, физикийн шинжилгээ)

Хүснэгт 6.Шүүх шинжилгээний байгууллагад 2024 онд хийсэн байгалийн ухааны шинжилгээ (шинжилгээний төрөл, аймаг)ар)

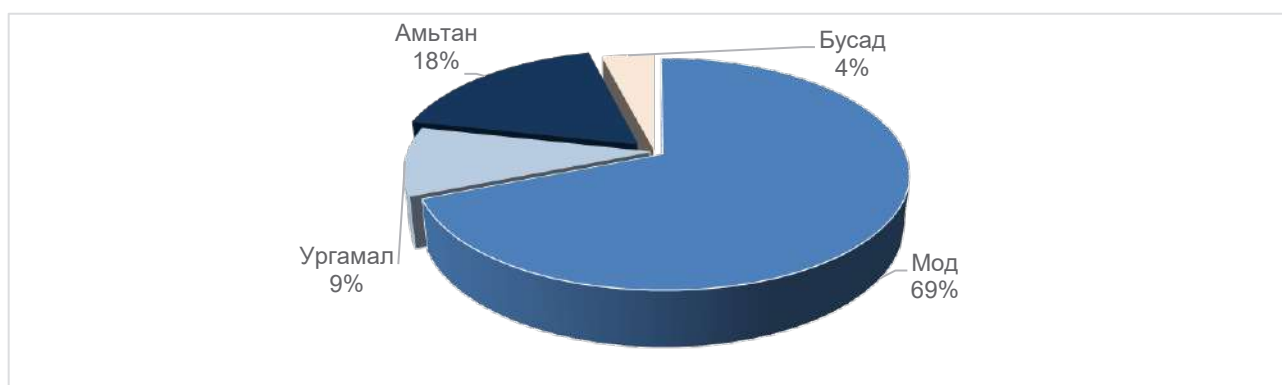
№	Аймаг	Нийт шинжилгээ	Шинжилгээний төрөл				
			Хими	Физик	Биологи	ДНХ	Хүрээлэн буй орчин
1	Архангай	370	239	-	131	-	-
2	Баян-Өлгий	112	112	-	-	-	-
3	Баянхонгор	1	-	-	-	-	1
4	Булган	173	173	-	-	-	-
5	Говь-Алтай	132	117	-	15	-	-
6	Говьсүмбэр	-	-	-	-	-	-
7	Дархан-Уул	357	215	-	142	-	-
8	Дорноговь	-	-	-	-	-	-
9	Дорнод	730	377	-	328	4	21

10	Дундговь	-	-	-	-	-	-
11	Завхан	-	-	-	-	-	-
12	Орхон	-	-	-	-	-	-
13	Өвөрхангай	-	-	-	-	-	-
14	Өмнөговь	-	-	-	-	-	-
15	Сүхбаатар	27	27	-	-	-	-
16	Сэлэнгэ	-	-	-	-	-	-
17	Төв	-	-	-	-	-	-
18	Увс	160	138	-	22	-	-
19	Ховд	240	221	-	5	-	14
20	Хөвсгөл	171	171	-	-	-	-
21	Хэнтий	-	-	-	-	-	-
22	БУШГ	15729	6868	233	5572	2782	274
Бүгд		18202	8658	233	6215	2786	310

2.5. Экологийн шинжилгээ

Шүүх шинжилгээний байгууллагад 2024 онд 20312 объектод 274 шинжилгээ буюу мод судлалын 103, амьтан судлалын 48, ургамал судлалын 26, модны үр судлалын 86, байгаль орчинд учруулсан хохирлын 11 шинжилгээг хүлээн авч 256 шинжилгээ хийж, дүгнэлт гарган 2486 гэрэл зургийн үзүүлэлт хийн 25.067.722.944 төгрөгийн экологи-эдийн засгийн үнэлгээг тогтоосон байна.

График 8. Экологийн шинжилгээ (эрүүгийн хэргийн төрлөөр)

3. Хэргийн газрын үзлэгт оролцсон байдал

Шүүх шинжилгээний байгууллагын криминалистикийн шинжээчид 2024 онд нийт 25813 хэргийн газрын үзлэгт мэргэжилтнээр оролцсон бол шинжээч эмч нар 6333 хэргийн газрын үзлэгт оролцсон байна.

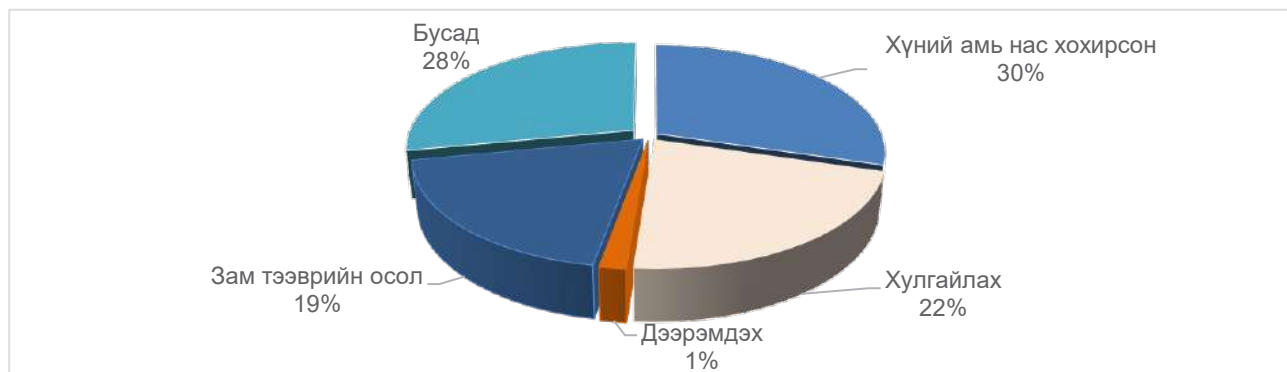
Криминалистикийн шинжилгээний газрын шинжээчид 6, Нийслэлийн шүүх шинжилгээний газрын криминалистикийн шинжээчид 18382, аймаг дахь Бүсийн шүүх шинжилгээний төв, аймгийн шүүх шинжилгээний хэлтсийн криминалистикийн шинжээчид 7425 удаа хэргийн газрын үзлэгт мэргэжилтнээр оролцжээ.

Криминалистикийн шинжээчид хэргийн газрын үзлэгээр биологийн гаралтай ул мөр 3953, бичил мөр 155, бусад ул мөр, эд мөрийн баримт 34929, гарын мөр 12111, гутлын мөр 2736, тээврийн хэрэгслийн мөр 4197, эвдлэгч багажийн мөр 1047 илрүүлэн бэхжүүлж, шинжилгээний материалд хавсаргасан байна.

Хүснэгт 7.Хэргийн газрын үзлэг (хэргийн өнгөөр)

№	Хэргийн өнгө	Хэргийн тоо
1	Хүний амь нас хохирсон	7642
2	Хулгайлах	5589
3	Дээрэмдэх	408
4	Зам тээврийн осол	4937
5	Бусад	7237
Нийт		25813

График 9.Хэргийн газрын үзлэг (хэргийн өнгөөр)

Хүснэгт 8.2024 онд хэргийн газрын үзлэгт оролцсон байдал (хэргийн өнгө, аймагээр)

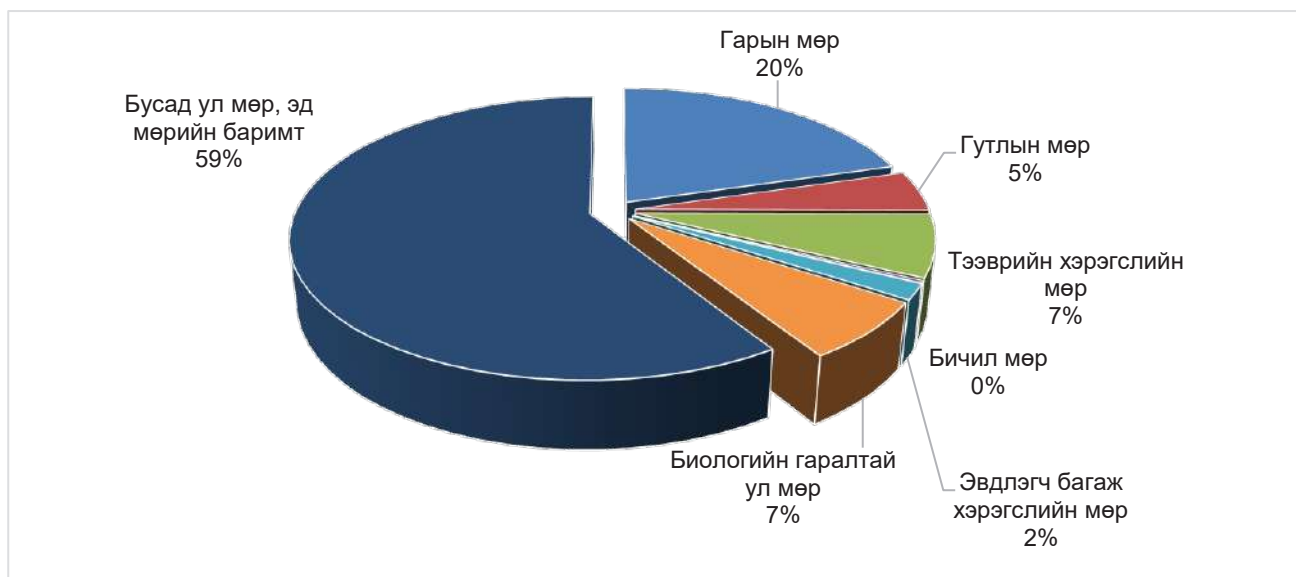
№	Аймаг	Нийт хэргийн газрын үзлэг	Хэргийн өнгө				
			Хүний амь нас хохирсон	Хулгайлах	Дээрэмдэх	Зам тээврийн осол	Бусад
1	Архангай	216	144	22	-	25	25
2	Баян-Өлгий	360	49	60	-	118	133
3	Баянхонгор	366	136	49	1	132	48
4	Булган	211	103	52	-	25	31
5	Говь-Алтай	164	67	28	-	47	22
6	Говьсүмбэр	255	41	23	-	64	127
7	Дархан-Уул	391	125	58	1	122	85
8	Дорноговь	403	144	68	2	108	81
9	Дорнод	597	164	154	1	148	130
10	Дундговь	322	120	58	2	81	61
11	Завхан	275	82	42	-	74	77
12	Орхон	313	74	98	2	21	118
13	Өвөрхангай	386	145	52	2	146	41
14	Өмнөговь	330	185	31	-	56	58
15	Сүхбаатар	187	63	40	-	43	41
16	Сэлэнгэ	596	203	71	2	240	80
17	Төв	500	233	47	6	180	34
18	Увс	274	90	41	-	49	94
19	Ховд	384	75	77	-	141	91
20	Хөвсгөл	315	185	67	1	30	32
21	Хэнтий	580	160	118	42	170	90
22	НШШГ	18382	5050	4333	346	2917	5736
23	Криминалистикийн шинжилгээний газар	6	4				2
Бүгд		25813	7642	5589	408	4937	7237

Хэргийн газрын үзлэгээр нийт ул мөр, эд мөрийн баримтыг илрүүлж бэхжүүлсэн ба шинжилгээний 51271, хэргийн газрын үзлэгийн 349701, цогцсын үзлэг, задлан шинжилгээний 117434, бусад 218068 зураг буюу нийт 736474 гэрэл зургаар үзлэг шинжилгээний явцыг бэхжүүлэн ажилласан байна.

Хүснэгт 9.Хэргийн газраас илрүүлж, бэхжүүлсэн ул мөр, эд мөрийн баримт төрлөөр

№	Илрүүлж бэхжүүлсэн ул мөр, эд мөрийн баримт	Ул мөр, эд мөрийн баримтын тоо
1	Гарын мөр	12111
2	Гутлын мөр	2736
3	Тээврийн хэрэгслийн мөр	4197
4	Бичил мөр	155
5	Эвдлэгч багаж хэрэгслийн мөр	1047
6	Биологийн гаралтай ул мөр	3953
7	Бусад ул мөр, эд мөрийн баримт	34929
Нийт		59128

График 10.Хэргийн газраас илрүүлж, бэхжүүлсэн ул мөр, эд мөрийн баримт (төрлөөр)

Хүснэгт 10.2024 онд хэргийн газрын үзлэгээр илрүүлж, бэхжүүлсэн ул мөр, эд мөрийн баримт (аймаг тус бүрээр)

№	Аймаг	Нийт ул мөр, эд мөрийн баримт	Ул мөр, эд мөрийн баримт						
			Гарын мөр	Гутлын мөр	Тээврийн хэрэгслийн мөр	Бичил мөр	Эвдлэгч багаж, хэрэгслийн мөр	Биологийн гаралтай ул мөр	Бусад ул мөр, эд мөрийн баримт
1	Архангай	571	102	23	191	-	22	62	171
2	Баян-Өлгий	574	71	54	85	17	3	114	230
3	Баянхонгор	532	172	43	117	1	12	69	118
4	Булган	1008	126	75	129	4	33	198	443
5	Говь-Алтай	255	19	9	73	-	6	50	98
6	Говьсүмбэр	491	10	19	88	-	9	45	320
7	Дархан-Уул	526	166	34	31	-	-	3	292
8	Дорноговь	473	179	68	58	-	-	18	150
9	Дорнод	840	216	87	237	-	1	63	236

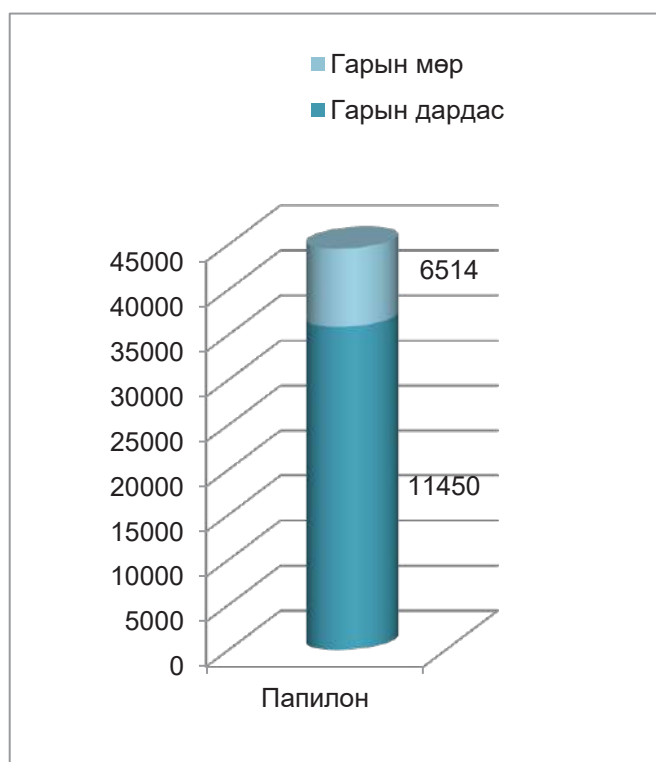
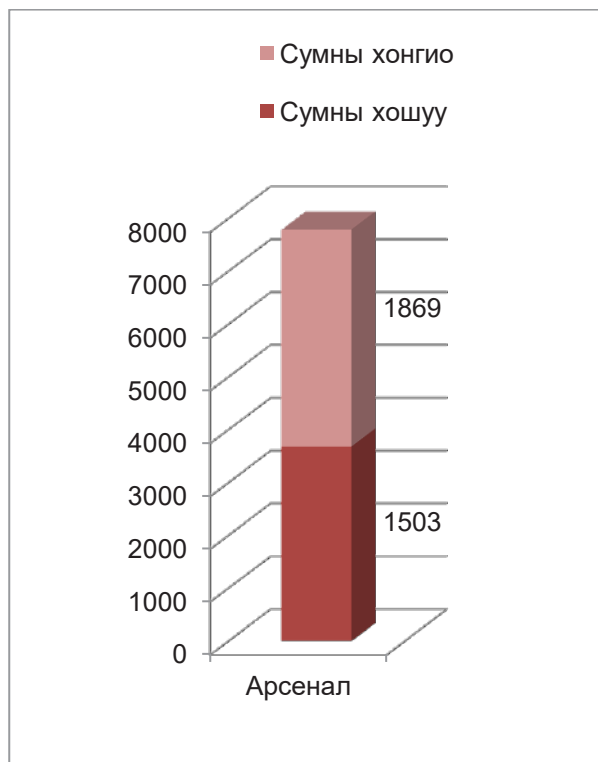
10	Дундговь	668	141	79	169	-	15	39	225
11	Завхан	594	56	58	88	-	2	63	327
12	Орхон	1129	473	109	35	11	11	141	349
13	Өвөрхангай	1028	216	102	253	4	47	89	317
14	Өмнөговь	490	120	53	97	-	3	42	175
15	Сүхбаатар	567	71	73	118	-	-	4	301
16	Сэлэнгэ	1021	223	107	224	24	19	161	263
17	Төв	873	178	54	307	-	18	80	236
18	Увс	455	89	27	59	-	-	127	153
19	Ховд	1698	346	125	250	26	7	121	823
20	Хөвсгөл	628	102	44	61	-	1	71	349
21	Хэнтий	1722	160	111	296	-	57	164	934
22	НШШГ	42942	8867	1378	1231	68	781	2222	28395
23	КШГ	43	8	4	-	-	-	7	24
Бүгд		59128	12111	2736	4197	155	1047	3953	34929

4. Сан баяжуулалт, ашиглалтын статистик

Шүүх шинжилгээний байгууллага нь галт зэвсгийн хонгио хошууны Арсенал болон гарын мөр, дардасны Папилон сан, ДНХ-ийн мэдээллийн санг үйл ажиллагаандаа ашигладаг бөгөөд 2024 онд галт зэвсгийн Арсенал санд 1869 сумны хонгионы мөрөөр, 1503 сумны хошууны мөрөөр буюу 3372 мөрөөр баяжуулсан. Мөн гарын мөр, дардасны Папилон санг 11450 гарын дардсаар, 6514 гарын мөрөөр буюу нийт 17964 мөр, дардсаар баяжуулж, гэмт хэрэг илрүүлэх чиглэлээр үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.

Нийслэлийн Засаг даргын 627 дугаар захирамжаар баталсан “Эзэнгүй цогцос оршуулах журам”, 2013 оны А/117 дугаар захирамжаар баталсан “Захирамжид өөрчлөлт оруулах журам”-ыг тус тус үндэслэн тус хүрээлэнгийн Шүүх анагаах ухааны шинжилгээний газрын цогцос хадгалах байранд хадгалагдаж байгаа хэн болох нь тогтоогдоогүй, хариуцах эзэнгүй 111 цогцсыг холбогдох журмын дагуу оршуулсан.

График 11, 12. 2024 оны сангийн баяжуулалт (Арсенал, Папилон)

Хүснэгт 11.2024 оны сан баяжуулалт, ашиглалтын статистик (аймаг тус бүрээр)

№	Аймаг	Арсенал			Папилон		
		Сумын хонгио	Сумын хошуу	Нийт	Гарын хээний дардас	Гарын мөр	Нийт
1	Архангай	-	-	-	99	13	112
2	Баян-Өлгий	-	-	-	210	4	214
3	Баянхонгор	24	-	24	458	48	506
4	Булган	-	-	-	176	75	251
5	Говь-Алтай	4	2	6	240	-	240
6	Говьсүмбэр	-	-	-	99	3	102
7	Дархан-Уул	-	-	-	271	43	314
8	Дорноговь	24	-	24	240	58	298
9	Дорнод	12	8	20	168	34	202
10	Дундговь	12	-	12	188	42	230
11	Завхан	-	-	-	107	32	139
12	Орхон	36	36	72	498	289	787
13	Өвөрхангай	4	2	6	172	37	209
14	Өмнөговь	-	-	-	314	58	372
15	Сүхбаатар	-	-	-	669	52	721
16	Сэлэнгэ	8	6	14	240	56	296
17	Төв	45	83	128	299	269	568
18	Увс	32	28	60	276	13	289
19	Ховд	48	26	74	263	169	432
20	Хөвсгөл	42	8	50	192	50	242
21	Хэнтий	24	-	24	412	50	242
22	НШШГ	1517	1279	2796	5856	5000	10856
23	КШГ	37	25	62	3	74	77
Бүгд		1869	1503	3372	11450	6514	17964

5.Гэмт хэрэгтэй тэмцэх нийтлэг ажил

Шүүх шинжилгээний байгууллагын бие даасан, хараат бус байдлыг хангах, криминалистик, тусгай шинжилгээний хүчин чадлыг бэхжүүлж, хүний нөөцийг чадавхжуулан, техник-технологийн дэвшлийг нэвтрүүлж, Олон Улсын стандартад нийцүүлэн техник, технологи, тоног төхөөрөмжөөр ханган, шинжилгээ хийх нөхцөлийг сайжруулах зорилгоор БНСУ-ын “Эксим банк”-ны хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжүүлэх “Монгол Улсын шүүхийн шинжилгээний байгууллагын хүчин чадлыг сайжруулах төсөл” болон “КОЙКА” олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллагын буцалтгүй тусламжаар шүүх шинжилгээний байгууллагын шинжилгээний лабораториудад засвар, үйлчилгээ хийх, стандартад нийцүүлэн шинэчлэн тоноглох, шинжилгээний лабораториудыг шинээр байгуулах, шинжээчдийг урт, богино хугацааны сургалтад хамруулах, БНСУ-ын шинжээч, мэргэжилтнүүдийг урьж сургалт зохион байгуулах зэрэг ажлыг үе шаттайгаар амжилттай зохион байгуулж байна.

2024 онд Шүүх эмнэлгийн шинжилгээний газарт 92.0 сая төгрөгийн өртөг бүхий “Зөөврийн дижитал рентген аппарат”, Физикийн шинжилгээний лабораторид натригаас уран хүртэлх химийн элементийг тодорхойлдог, нэг удаад 16 дээж хэмжих хүчин чадалтай 199.7 сая төгрөгийн өртөг бүхий “EDX-7200” маркийн рентген спектрометр, мөн экологийн үзлэг шинжилгээ хийхэд шаардлагатай 216.2 сая төгрөгийн өртөг бүхий нийт 23 нэр төрлийн техник, тоног төхөөрөмжийг тус тус худалдан авч үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна. Мөн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн санхүүжилтээр Биологийн шинжилгээний лабораторид “Olympus” DX-53 маркийн 3 ширхэг микроскопыг худалдан авч шинжилгээ хийж байна.

ДОЛООДУГААР БҮЛЭГ

ГЭМТ ХЭРГИЙН ХОХИРОЛ – CRIMINAL DAMAGE

1. ЦАГДААГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН СТАТИСТИК
2. АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ БАЙГУУЛЛАГЫН
СТАТИСТИК
3. ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН СТАТИСТИК
4. ШҮҮХИЙН СТАТИСТИК
5. ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ
БАЙГУУЛЛАГЫН СТАТИСТИК

ГЭМТ ХЭРГИЙН ХОХИРОГЧ (2024)

НИЙТ ХОХИРОГЧ

42912 +21.6%

НИЙСЛЭЛД

31297 +27.1%

ОРОН НУТАГТ

11606 +9.0%

52.7%

22630

+17.4%

ЭРЭГТЭЙ

ЭМЭГТЭЙ

НАС

1267

60+

1236

4431

45-59

4462

6460

35-44

5878

8916

18-34

7326

1556

0-17

1380

47.3%

20282

+26.6%

ХҮҮХЭД

2936 +32.6%

НАС БАРСАН

991 +16.9%

ГЭМТСЭН

10603 +9.5%

УЧИРСАН ХОХИРОЛ

697044.4 САЯ

НӨХӨН ТӨЛҮҮЛСЭН

306257.6 САЯ

ХУВЬ

43.9% -3.2%

Гэмт хэргийн хохирол

Монгол Улсад 2024 онд бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ, түүний бүтэц, нөхөн төлүүлэлт, нийгэмд үзүүлж буй нөлөөллийн талаар олон байгууллага (цагдаагийн байгууллага, авлигатай тэмцэх газар, прокурорын байгууллага, шүүх, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага) хамтран статистик мэдээллийг нэгтгэн гаргасан нь эрх зүйн бодлого боловсруулах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг оновчтой зохион байгуулах, хэрэгжүүлэхэд ач холбогдолтой.

Улсын хэмжээнд 2024 онд нийт 42912 иргэн, 122 хуулийн этгээд гэмт хэргийн улмаас хохирч, тэдгээрээс 991 хүний амь нас хохирч, 10603 хүний эрүүл мэндэд хохирол учирсан байна. Энэ нь өмнөх онтой харьцуулахад нийт хохирогч 21.6%-иар, эрүүл мэндэд хохирол хүн 9.5%-иар, нас барсан хүн 16.9%-иар тус тус өссөн нь үндэсний аюулгүй байдалд учирч болзошгүй эрсдэл нэмэгдэж байгааг илтгэж байна.

Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан нийт 697.1 тэрбум төгрөгийн хохирлоос 306.3 тэрбум төгрөг буюу 43.9%-ийг нөхөн төлүүлж, 5.0 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг битүүмжилсэн байна. Нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ өмнөх оноос 44.8%-иар өссөн боловч битүүмжилсэн хөрөнгийн хэмжээ 27.9%-иар буурсан нь гэмт хэргийн улмаас учирсан эдийн засгийн хохирлыг нөхөн төлүүлэх, хөрөнгө хамгаалах ажиллагааг эрчимжүүлэх шаардлагатайг харуулж байна.

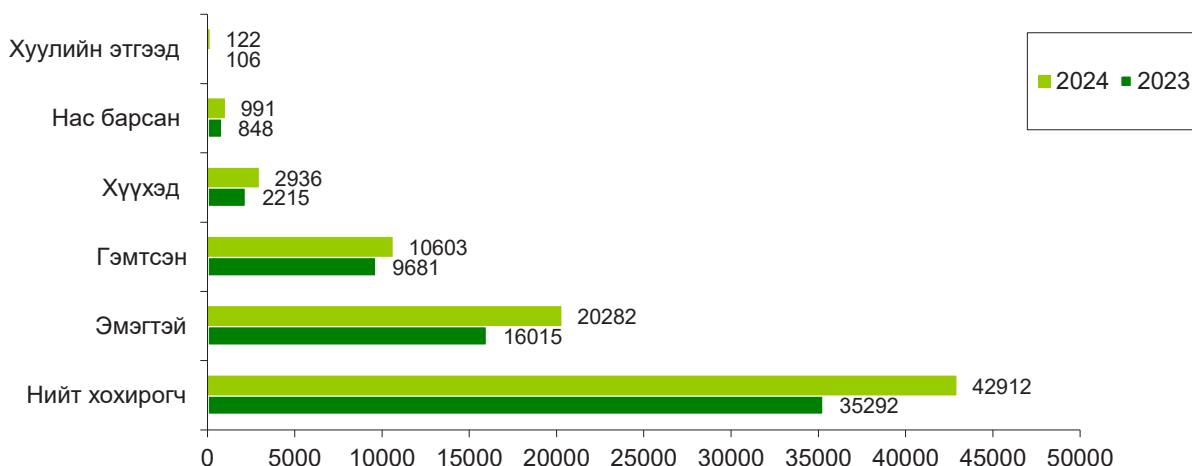
Энэхүү үзүүлэлтүүд нь зөвхөн цагдаагийн байгууллагын хүрээнд төдийгүй авлигатай тэмцэх байгууллага, прокурор, шүүх, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын статистик мэдээллээр ч баталгаажиж байгаа бөгөөд зөвхөн нэг жилийн хугацаанд тав орчим их наяд төгрөгийн хохирол учирсан нь улс орны эдийн засгийн тогтвортой байдалд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй байна.

Үүнээс үзэхэд, гэмт хэргийн улмаас үүссэн хохирлыг үнэлэхдээ эрх зүйн зохицуулалт, криминологийн судалгаа, виктимологийн дүн шинжилгээг нэгтгэн авч үзэх шаардлага бий болсон. Энэ нь гэмт явдлыг зөвхөн тоон үзүүлэлтээр хэмжихээс гадна нийгэм, эдийн засгийн өргөн хүрээний үр дагавартай нь хамтатган судлах нь төрийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх бодлого боловсруулахад ач холбогдолтой.

1.Цагдаагийн байгууллагын статистик

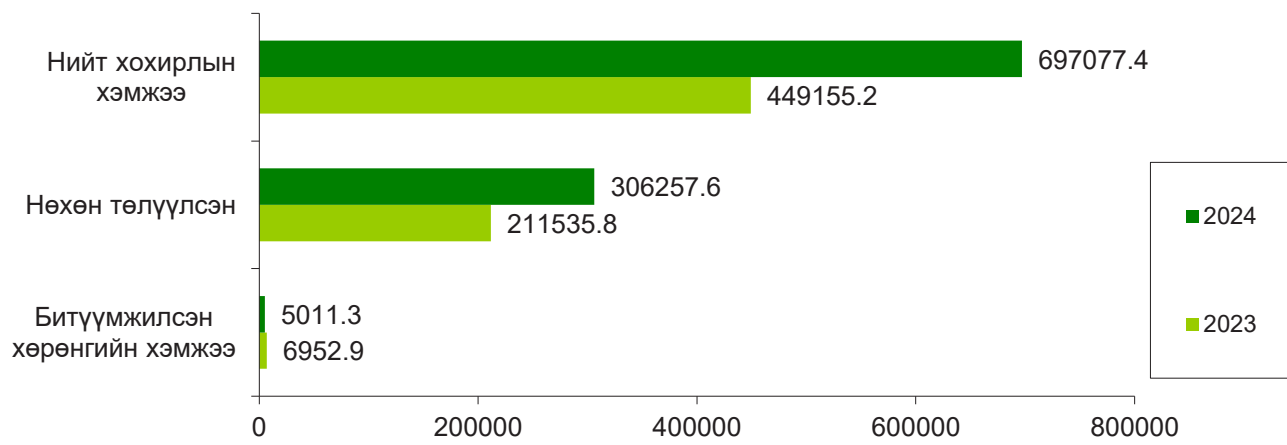
Улсын хэмжээнд 2024 онд үйлдсэн гэмт хэргийн улмаас 42912 хүн, 122 хуулийн этгээд хохирч, үүнээс 991 хүн нас барж, 10310 хүн гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал нийт хохирогч 7620 буюу 21.6%-иар, гэмтсэн хүн 922 буюу 9.5%-иар, нас барсан хүн 143 буюу 16.9%-иар тус тус өссөн байна.

График 1.Хохирсон хүн, хуулийн этгээдийн байдал (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 697077.4 сая төгрөгийн хохирлын 306257.6 сая төгрөг буюу 43.9%-ийг нөхөн төлүүлж, 5011.3 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс хохирлын хэмжээ 247922.2 сая төгрөг буюу 55.2%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 94721.8 сая төгрөг буюу 44.8%-иар тус тус өсөж, битүүмжилсэн хөрөнгө 1941.6 сая төгрөг буюу 27.9%-иар буурсан байна.

График 2.Нийт хохирол, нөхөн төлүүлсэн байдал (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

2024 оны байдлаар орон нутгийн хэмжээнд гэмт хэргийн улмаас 11615 иргэн, 46 хуулийн этгээд хохирч, үүнээс 464 хүн нас барж, 4566 хүн гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал хохирсон хүн 949 буюу 8.9%-иар, гэмтсэн хүн 509 буюу 12.5%-иар, нас барсан хүн 10 буюу 2.2%-иар, хуулийн этгээд 4 буюу 9.5%-иар тус тус өссөн байна.

Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 74037.9 сая төгрөгийн хохирлын 44008.7 сая төгрөг буюу 59.4%-ийг нөхөн төлүүлж, 2162.0 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үеэс хохирлын хэмжээ 871.1 сая төгрөг буюу 1.2%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 4304.8 сая төгрөг буюу 8.9%-иар, битүүмжилсэн хөрөнгө 401.6 сая төгрөг буюу 15.7%-иар тус тус буурсан байна.

Харин нийслэл, дүүргүүдэд бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 2024 оны байдлаар 31297 иргэн, 76 хуулийн этгээд хохирч, үүнээс 527 хүн нас барж, 6037 хүн гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал, хохирсон хүн 6671 буюу 27.1%-иар, хохирсон хуулийн этгээд 12 буюу 18.8%-иар, гэмтсэн хүн 413 буюу 7.3%-иар, нас барсан хүн 133 буюу 33.8%-иар тус тус өссөн байна.

Иргэн, хуулийн этгээдэд учирсан 623039.5 сая төгрөгийн хохирлын 42.1%-ийг нөхөн төлүүлж, 2849.3 сая төгрөгийн хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үеэс хохирлын хэмжээ 248793.3 сая төгрөг буюу 66.5%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 99026.6 буюу 60.7%-иар тус тус өсөж, битүүмжилсэн хөрөнгө 1539.9 сая төгрөг буюу 35.1%-иар буурсан байна.

Энэхүү тоон мэдээллийг дараах хүснэгтээр өнгөрсөн оны мөн үеийнхтэй харьцуулж харуулав.

Хүснэгт 1.Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

№	Бүс	Аймаг, нийслэл, дүүрэг	Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол												
			Хохирсон			Гэмтсэн хүн		Нас барсан хүн		Нийт хохирлын хэмжээ /сая.төг/		Нөхөн төлүүлсэн /сая.төг/		Битүүмжилсэн хэмжээ /сая.төг/	
			Иргэн		Хуулийн этгээд										
			2023	2024	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
1	Орон нутаг		10666	11615	46	4057	4566	454	464	74909.1	74037.9	48313.6	44008.7	2563.6	2162.0
2	Баруун бүс	Баян-Өлгий	406	423		122	151	8	13	896.9	1623.0	575.1	816.4	102.2	69.7
3		Говь-Алтай	270	362	1	86	105	9	12	1305.4	1557.0	917.8	576.3	107.9	6.9
4		Завхан	317	266	2	123	112	14	14	1899.2	1765.7	1200.6	1251.5	794.1	809.7
5		Увс	333	309	2	106	136	9	15	1638.4	2485.2	1268.6	2064.1	158.0	161.0
6		Ховд	623	640	3	227	253	21	13	2265.8	2317.5	1245.4	1277.9	55.0	139.5

ДОЛООДУГААР БҮЛЭГ. ГЭМТ ХЭРГИЙН ХОХИРОЛ – CRIMINAL DAMAGE

7	Хангайн бүс	Архангай	411	450	1	158	163	22	22	1393.7	3393.9	671.7	2486.0	111.9	0.0
8		Баянхонгор	409	534	1	170	181	14	23	3092.4	2393.2	786.3	625.6	90.3	57.6
9		Булган	398	379		134	157	15	22	2577.9	2159.5	833.8	1338.2	183.5	298.2
10		Орхон	772	936	2	317	405	16	12	2195.2	3955.9	1578.7	2889.2	21.0	
11		Өвөрхангай	514	593	3	238	279	16	28	936.5	1280.1	712.2	852.1	0.9	
12		Хөвсгөл	609	657	1	254	283	24	26	5120.1	3101.5	3870.4	1855.9	9.1	16.3
13	Төвийн бүс	Говьсүмбэр	146	168		83	103	7	9	779.0	476.6	185.7	247.1		
14		Дархан-Уул	688	886	6	229	272	18	26	3030.0	10266.2	1541.3	7793.1	33.3	22.5
15		Дорноговь	649	757	12	228	263	31	34	3918.5	6789.8	1521.9	3989.8	36.3	75.1
16		Дундговь	256	263		141	181	13	6	1057.2	808.5	573.9	530.7	34.8	8.0
17		Өмнөговь	709	717	1	212	244	44	34	26015.5	8354.5	20954.0	2879.9		
18		Сэлэнгэ	726	814	3	274	287	32	32	3022.5	5482.9	1787.2	2182.1	238.0	71.2
19	Зүүн бүс	Төв	706	774	2	327	350	55	58	4171.9	4151.8	2429.2	3044.0	173.1	250.6
20		Дорнод	538	608		236	267	19	22	2819.1	3513.3	1919.6	2510.1	175.6	17.9
21		Сүхбаатар	474	437	4	185	170	10	15	1631.2	1508.6	858.6	525.0	238.0	153.3
22		Хэнтий	696	633	1	204	203	57	28	4139.6	6315.8	2586.7	4272.5	0.7	4.7
23		Нийслэл	24626	31297	76	5624	6037	394	527	374246.1	623039.5	163222.2	262248.9	4389.3	2849.3
24		Баянгол	4364	5813	10	929	1069	49	68	61423.3	74338.7	49294.4	33213.1	4005.5	4.0
25	Баянзүрх	6008	8518	15	1261	1155	126	136	75511.8	99037.3	21818.8	45433.8	79.5	37.1	
26	Сүхбаатар	3734	4315	20	676	902	41	67	80541.5	163642.9	22697.2	31136.4	53.3	2541.9	
27	Сонгинохайрхан	3359	3820	6	1291	1151	66	112	16399.3	17511.6	5126.3	6810.8	137.8	198.6	
28	Хан-Уул	3884	4999	17	651	746	79	80	107021.2	128821.6	55526.7	86338.2	44.5	29.7	
29	Чингэлтэй	2559	3230	4	549	717	18	50	29369.8	133433.1	6162.4	55156.7	68.6	38.0	
30	Багануур	179	272	1	91	115	5	6	452.3	718.2	265.8	311.4			
31	Багахангай	24	19		13	10		1	68.6	29.725	66.4	29.2			
32	Налайх	515	311	3	163	172	10	7	3458.3	5506.4	2264.2	3818.1			
33	Улсын дүн	35292	42912	122	9681	10603	848	991	449155.2	697077.4	211535.8	306257.6	6952.9	5011.3	
Өсөлт бууралт/тоогоор/			7620		922		143		247922.2		94721.8		-1941.5		
Өсөлт бууралт /хувиар/			21.6		9.5		16.9		55.2		44.8		-27.9		

Цагдаагийн байгууллагад бүртгэгдсэн зарим төрлийн гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг дараах хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 2.Тодорхой төрлийн гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

№	Гэмт хэргийн төрөл	Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол													
		Хохирсон			Гэмтсэн хүн		Нас барсан хүн		Нийт хохирлын хэмжээ /сая.төг/		Нөхөн төлүүлсэн /сая.төг/		Битүүмжилсэн хэмжээ /сая.төг/		
		Иргэн		Хуулийн этгээд											
		2023	2024	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	
1	Хүнийг алах	203	196	-	33	36	172	172	1725.5	2424.3	1765.9	1843.8	100.7	139.6	
2	Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	8923	9331	-	8361	9001	6	11	11928.8	14619.3	9497.2	11058.4	489.7	541.3	
3	Хүчиндэх	565	675	-	45	49	-	2	1852.7	3003.5	1332.4	1873.9	41.9	115.6	
4	Хулгайлах	5475	7660	10	-	-	-	-	37348.3	24706.7	24246.9	9596.2	206.1	197.2	
5	Хувийн өмчийг хулгайлах	4809	4844	4	-	-	-	-	15257.1	15683.5	4159.8	6880.7	181.3	140.7	
6	Халаасны хулгай	312	1345	-	-	-	-	-	600.6	2561.5	162.4	393.2	1.9	-	
7	Мал хулгайлах	664	516	-	-	-	-	-	3297.8	2540.0	1200.3	961.2	184.2	101.4	
8	Дээрэмдэх	400	573	1	36	37	-	-	1053.7	1079.9	384.8	431.6	3.5	8.8	
9	Залилах	13094	15881	28	-	-	-	-	306266.7	487263.2	127828.3	185078.2	76.3	2436.0	
10	Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг	382	398	6	-	-	-	-	6486.2	9457.8	4605.8	7446.4	1026.8	800.2	
11	Автотээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, Ашиглалтын журам зөрчих	1434	1782	1	1096	1352	312	358	8779.7	17160.4	7494.4	14995.0	315.5	364.0	
12	Цахим орчинд үйлдэгдсэн	392	402	1	-	-	-	-	1640.4	997.3	94.8	128.5	-	2.0	
13	Алдаатай гүйлгээ, андуурагдсан илгээмж, гээгдэл эд хөрөнгө, Алдуул мал завших	794	1454	4	-	-	-	-	2460.2	4093.4	498.2	1516.2	23.9	4.7	

Гэмт хэрэгт холбогдсон зарим этгээд болон гэмт хэргийг үйлдэх үеийн нөхцөл байдал, түүний улмаас учирсан хохирлын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг дараах 3, 4 дүгээр хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 3.Гэмт хэргийн онцлог, нөхцөл байдлын улмаас учирсан хохирол

№	Гэмт хэргийн онцлог, нөхцөл байдал	Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол													
		Хохирсон			Гэмтсэн хүн		Нас барсан хүн		Нийт хохирлын хэмжээ /сая.төг/		Нөхөн төлүүлсэн /сая.төг/		Битүүмжилсэн хэмжээ /сая.төг/		
		Иргэн		Хуулийн этгээд											
		2023	2024	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	
3	Согтуугаар үйлдсэн	6833	7404	5	4876	5287	285	259	12794.5	34893.4	10067.3	31139.4	576.6	846.5	
2	Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн	1460	1578	-	1238	1303	21	28	1717.0	3251.3	-	-	-	-	
3	Гэр, орон сууцанд үйлдэгдсэн	11100	13691	4	3302	3244	257	350	61649.2	100011.6	25686.1	39732.5	529.3	427.3	
4	Олон нийтийн газарт үйлдэгдсэн	3341	4571	10	1184	1425	23	18	19211.2	38066.9	5140.2	10945.4	150.0	155.8	
5	Гудамж талбайд үйлдэгдсэн	6623	8976	8	2386	2686	65	107	33341.6	47226.2	21735.0	26889.0	286.8	395.4	

Хүснэгт 4.Гэмт хэрэгт холбогдсон хүний онцлог байдлын улмаас учирсан хохирол

№	Гэмт хэрэгт холбогдсон хүний онцлог	Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол												
		Хохирсон			Гэмтсэн хүн	Нас барсан хүн	Нийт хохирлын хэмжээ /сая.төг/	Нөхөн төлүүлсэн /сая.төг/		Битүүмжилсэн хэмжээ /сая.төг/				
		Иргэн		Хуулийн этгээд										
		2023	2024	2024								2023	2024	2023
1	Эмэгтэй хүн үйлдсэн	5977	6030	20	1077	1111	110	111	84860.2	93086.7	53810.7	56493.1	4262.7	269.3
2	Насанд хүргээгүй хүн үйлдсэн	1547	1741	3	523	538	15	15	2078.0	3276.2	1537.8	2380.2	60.3	57.8
3	Гадаадын иргэний үйлдсэн	91	121	4	15	17	3	4	11312.0	96671.6	1088.0	38804.6	-	-

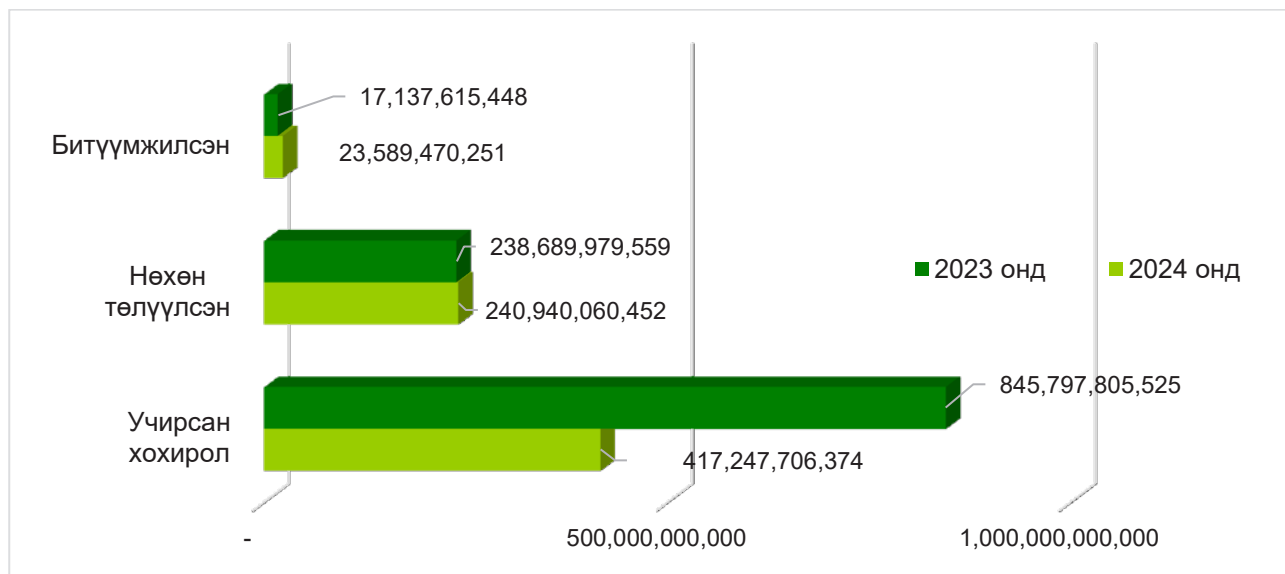
Улсын хэмжээнд 2024 онд нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 42912 иргэн, 122 хуулийн этгээд хохирч, үүнээс 991 хүн нас барж, 10603 хүн гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал нас барсан хүн 143 буюу 16.9%-иар, гэмтсэн хүн 922 буюу 9.5%-иар тус тус өссөн байна.

Харин гэмт хэргийн улмаас нийт 697077.4 сая төгрөгийн хохирол учирч, үүнээс 306257.6 сая төгрөгийг нөхөн төлүүлж, 5011.3 сая төгрөгийн эд хөрөнгө битүүмжилсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал нийт хохирол 247922.2 сая төгрөг буюу 55.2%-иар, нөхөн төлүүлсэн хохирол 94721.8 сая төгрөг буюу 44.8%-иар тус тус өсөж, эд хөрөнгө битүүмжлэх ажиллагаа 1941.6 сая төгрөг буюу 27.9%-иар буурсан статистик үзүүлэлт гарсан байна.

2.Авлигатай тэмцэх байгууллагын статистик

2024 онд шалгагдсан гэмт хэргийн улмаас 417.247.706.374.04 төгрөгийн хохирол учирснаас мөрдөн шалгах ажиллагааны явцад 240.940.060.451.75 төгрөгийн хохирлыг нөхөн төлүүлж, үл хөдлөх, хөдлөх, байр, орон сууц, автомашин, тоног төхөөрөмж зэрэг 23.589.470.251.00 төгрөгөөр үнэлэгдэх эд хөрөнгө болон бэлэн мөнгийг битүүмжлэн хамгаалсан байна.

График 3. Учирсан хохирол, битүүмжилсэн хөрөнгө, нөхөн төлүүлсэн байдал (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

3. Прокурорын байгууллагын статистик

2024 онд бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 45358 хүн хохирсноос, 20874 эмэгтэй, 3102 насанд хүрээгүй хүн байна. Мөн гэмт хэргийн улмаас 3061 хүн нас барж, 12387 хүн гэмтэж, 550 хүн гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэргийн улмаас хохирсон байна.

График 4. Хохирогчид (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

Хүснэгт 5. Прокурорын байгууллагад бүртгэгдсэн хохирогч

		Прокурорын байгууллага					
		Хохирогч	Үүнээс		Амь насаараа хохирсон хүн	Эрүүл мэндээрээ хохирсон хүн	Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн хүн
			Эмэгтэй	Насанд хүрээгүй хүн			
Нийт		45,358	20,874	3,102	3,061	12,387	550
Нийслэл		33,585	15,955	2,296	1,988	7,352	190
1	Тээврийн прокурорын газар	228	92	20	21	29	1
2	Нийслэлийн прокурорын газар	3,321	1,573	180	162	953	36
3	Багануур дүүргийн прокурорын газар	10,880	5,276	788	593	1,468	59
4	Налайх, Багахангай дүүргийн прокурорын газар	4,551	1,982	283	341	1,224	28
5	Баянгол дүүргийн прокурорын газар	4,628	2,141	237	166	927	14

6	Баянзүрх дүүргийн прокурорын газар	5,042	2,569	380	284	659	26
7	Сонгинохайрхан дүүргийн прокурорын газар	2,826	1,408	140	239	617	3
8	Сүхбаатар дүүргийн дүүргийн прокурорын газар	330	150	14	10	143	0
9	Хан-Уул дүүргийн прокурорын газар	588	273	45	30	250	23
10	Чингэлтэй дүүргийн прокурорын газар	1,191	491	209	142	1,082	0
Орон нутаг		11,773	4,919	806	1,073	5,035	360
1	Архангай аймгийн прокурорын газар	398	153	25	14	148	12
2	Баян-Өлгий аймгийн прокурорын газар	429	147	38	19	172	22
3	Баянхонгор аймгийн прокурорын газар	648	291	39	81	205	19
4	Булган аймгийн прокурорын газар	308	155	29	43	161	11
5	Говь-Алтай аймгийн прокурорын газар	334	138	23	14	122	5
6	Говьсүмбэр аймгийн прокурорын газар	204	85	14	39	128	7
7	Дархан-Уул аймгийн прокурорын газар	875	447	67	40	288	26
8	Дорноговь аймгийн прокурорын газар	635	272	29	89	281	7
9	Дорнод аймгийн прокурорын газар	624	256	42	37	296	11
10	Дундговь аймгийн прокурорын газар	336	139	20	11	200	37
11	Завхан аймгийн прокурорын газар	289	94	20	24	124	16
12	Орхон аймгийн прокурорын газар	900	404	61	38	432	27
13	Өвөрхангай аймгийн прокурорын газар	806	340	64	117	302	36
14	Өмнөговь аймгийн прокурорын газар	507	205	41	58	259	26
15	Сүхбаатар аймгийн прокурорын газар	513	173	24	47	191	7
16	Сэлэнгэ аймгийн прокурорын газар	756	325	62	65	339	27
17	Төв аймгийн прокурорын газар	760	300	49	71	401	12
18	Увс аймгийн прокурорын газар	296	88	20	30	172	19
19	Ховд аймгийн прокурорын газар	651	281	42	41	268	5
20	Хөвсгөл аймгийн прокурорын газар	676	283	43	40	295	14
21	Хэнтий аймгийн прокурорын газар	828	343	54	155	251	14

4.Шүүхийн статистик

Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхээр 2024 онд 20881 шүүгдэгч, 27 хуулийн этгээдэд холбогдох 17226 хэрэг хянаснаас 17051 шүүгдэгч, 15 хуулийн этгээдэд холбогдох 14682 хэргийг шийдвэрлэжээ.

Гэмт хэргийн улмаас 2024 онд 19956 хүн хохирогчоор бүртгэгдсэнээс 8094 эмэгтэй, 902 хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн 998 хүн байна. Албан тушаалаар нь авч үзвэл, улс төрийн албан тушаалтан 19, төрийн захиргааны албан хаагч 204, төрийн тусгай албан хаагч 412 /шүүгч 1, прокурор 2, мөрдөгч 34, хууль сахиулах байгууллагын ажилтан 142, бусад 233/, төрийн үйлчилгээний албан хаагч 1883 /эмч 105, багш 295, санхүүгийн ажилтан 153, бусад 1330/ төрийн бус байгууллагын ажилтан 760, аж ахуйн нэгж байгууллагын ажилтан 3425, оюутан 978, сурагч 693, малчин 1740, ажилгүй 2989, ялтан 6, бусад 6847 зэрэг тус тус бүртгэгджээ. Боловсролын хувьд дээд боловсролтой 5686, бүрэн дунд боловсролтой 7143, 1009 техникийн болон мэргэжлийн, 1842 тусгай мэргэжлийн дунд, суурь боловсролтой 2626, бага боловсролтой 1084, боловсролгүй 566 байна.

Гэмт хэргийн улмаас 552 хуулийн этгээд хохирогчоор тогтоогдсон бөгөөд төрийн байгууллага 476, хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани 151, хувьцаат компани 4, нөхөрлөл 1, төрийн бус байгууллага 6, сан 1 байна.

Хохирогч хүнийг иргэний харьяаллаар нь авч үзвэл, Монгол Улсын иргэн 19904, гадаадын иргэн 52, харьяалалгүй хүн бүртгэгдээгүй байна.

Гэмт хэргийн улмаас 449 хүн нас барснаас 98 эмэгтэй, 43 хүүхэд байна. Гэмт хэргийн улмаас 8088 хүн гэмтсэнээс 2556 эмэгтэй, 399 хүүхэд, мөн 813 хүнд, 1471 хүндэвтэр, 5805 хөнгөн гэмтэл учирчээ.

Гэмт хэргийн улмаас 156.537.751.706 төгрөгийн хохирол учирснаас хүнд 88.129.667.879 төгрөг, хуулийн этгээдэд 30.919.231.521 төгрөгийн хохирол учирчээ. Хохирол нөхөн төлүүлэлт нийт 124.440.187.466 төгрөг, үүнээс хүнд 70.597.573.421 төгрөг, хуулийн этгээдэд 26.335.815.121 төгрөгийн хохирлыг нөхөн төлүүлсэн байна.

5.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын статистик

Төрөөс олгосон нөхөн төлбөрийн тухай

Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу эрүүгийн хэргийн шүүхээс тогтоосон торгох ялыг гүйцэтгэсэн үнийн дүнгийн 60%, гэм буруутай төлбөр төлөгчөөс нөхөн төлүүлсэн төлбөрийн мөнгийг “Гэмт хэргийн нөхөн төлбөрийн сан”-д байршуулж, Эрүүгийн хуулийн 21 дүгээр зүйлд хамаарах гэмт хэргийн хохирогчид төрөөс нөхөн төлбөр олгуулах шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг гүйцэтгэж байна.

Төрөөс нөхөн төлбөр олгох үндэслэлийн дагуу 2023 онд 111.095.076.2 төгрөг, 2024 онд 384.031.5 төгрөгийг тус тус төлбөр авагч иргэдэд олгуулж, уг мөнгийг зохих санд буцаан төвлөрүүлэх, мөнгөн хөрөнгийн эх үүсвэр бүрдүүлэх шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг гүйцэтгэсэн.

2023-2024 онд Эрүүгийн хуулийн 10.1, 11.1, 11.4, 12.1, 17.2 дугаар зүйлд заасан гэмт хэргийн улмаас хохирсон төлбөр авагч иргэдэд нөхөн төлбөр олгож, төлбөр төлөгчөөс 2022 онд 134.714.6 төгрөг, 2024 онд 262.180,5 төгрөгийг зохих санд төвлөрүүлэн ажилласан.

Төрөөс 2023-2024 онд олгосон гэмт хэргийн нөхөн төлбөрт хамаарах эрүүгийн хэргийн шийдвэрүүдийг авч үзвэл:

-2023 онд шүүхийн шийдвэрээр 36 төлбөр авагчид 111.095.076.2 төгрөг;

-2024 онд шүүхийн шийдвэрээр 25 төлбөр авагчид 384.031.5 төгрөгийн нөхөн төлбөрийг төрөөс олгуулсан байна.

Сангаас олгосон төлбөр төлөгч нарын 73.88% нь Эрүүгийн хуулийн 10.1 дүгээр зүйлд заасан хүнийг алах, 16.86% нь Эрүүгийн хуулийн 11.1 дүгээр зүйлд /96.1, 96.2/ хүний эрүүл мэндэд хүнд хохирол санаатай учруулах, 0.41% нь Эрүүгийн хуулийн 11.4 дүгээр зүйлд заасан хүний эрүүл мэндэд хүндэвтэр хохирол санаатай учруулах, 8.85% нь Эрүүгийн хуулийн 12.1 дүгээр зүйлд /126.1/ заасан хүчиндэх гэм хэргийн улмаас учирсан хохирол төлбөрт олгосон байна.

Эмчилгээний зардалд 93 иргэнд 675.964.790 төгрөг, оршуулгын зардалд 421 иргэний 2.570.382.173 төгрөг, хөдөлмөрийн чадвараа алдсан 2 иргэний 5.123.031 төгрөгийг тус тус олгосон.

“Гэмт хэргийн хохирогчид төрөөс нөхөн төлбөр олгох журам”-ын 6.1-д Сангаас олгосон нөхөн төлбөрийг шүүхийн шийтгэх тогтоолоор гэм буруутай болох нь тогтоогдсон этгээдээс Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулж, нөхөн төлүүлэхээр заасан.

Нийт 516 төлбөр төлөгчид холбогдох 3.2 тэрбум төгрөгийг эргэн төвлөрүүлэхээс 1.3 төгрөгийг төвлөрүүлсэн, үүнээс хоригдлын хөдөлмөрийн хөлсний суутгалаар 578.6 сая төгрөгийг, ар гэрээс нь 422.0 сая төгрөгийг, шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаагаар 275.4 сая төгрөгийг төвлөрүүлж, нас барсан 10 төлбөр төлөгчийн төлбөрийн үлдэгдэл 72.4 сая төгрөгийг төлбөр төлөлтөд тооцсон бөгөөд өнөөдрийн байдлаар 261 төлбөр төлөгчөөс төлбөрийн үлдэгдэл 1.9 тэрбум төгрөгийг гаргуулах шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулж байгаагаас хорих ял эдэлж байгаа 1.6 тэрбум төгрөгийн 215 төлбөр төлөгч байна.

Зөрчлийн хариуцлага тооцсон тухай

Иргэний, зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны явцад төлбөр төлөгч, төлбөр авагч, гуравдагч этгээдийн саад учруулсан, шүүхийн шийдвэрийн биелэлтийг хангуулах хууль ёсны шаардлага биелүүлээгүй, төлбөр төлөхөөс зайлсхийсэн үйлдэл, эс үйлдэхүйг үндэслэн ахлах шийдвэр гүйцэтгэгчдээс Зөрчлийн тухай хуулийн 6.20, 15.2, 15.27 дугаар зүйлийг үндэслэн зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагааг хэрэгжүүлж байна.

2023 онд Зөрчлийн тухай хуулийн 6.20, 15.2, 15.27 дугаар хэсэгт заасан үндэслэл, журмын дагуу ахлах шийдвэр гүйцэтгэгчдээс 76 зөрчлийн холбогдогчид зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаа явуулж, хялбаршуулсан журмаар 13 холбогдогчид 3.1 сая төгрөгийн, зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаагаар 11 холбогдогчид 11,4 сая төгрөгийн, хүүхдийн тэтгэлэг төлөхөөс зайлсхийсэн 14 төлбөр төлөгчид 1400,0 мянган төгрөгийн торгох шийтгэл, 22 төлбөр төлөгчид 7-30 хоногийн баривчлах шийтгэл, албадан сургалтад хамруулах албадлагын арга хэмжээг, 2024 онд 90 зөрчлийн холбогдогчид зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаа явуулж, хялбаршуулсан журмаар 29 холбогдогчид 8.7 сая төгрөгийн, зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаагаар 5 холбогдогчид 665 сая төгрөгийн, хүүхдийн тэтгэлэг төлөхөөс зайлсхийсэн 19 төлбөр төлөгчид 1900,0 мянган төгрөгийн торгох шийтгэл, 31 төлбөр төлөгчид 7-30 хоногийн баривчлах шийтгэл, албадан сургалтад хамруулах албадлагын арга хэмжээг шүүхээр тус тус тогтоолгосон мэдээллийг хүргүүлэн ажилласан.

Гэмт хэргийн хохирол, төлбөр барагдуулалт

2023 онд 224.1 тэрбум төгрөгийн 1856 төлбөртэй хоригдол, 2024 онд 215.9 тэрбум төгрөгийн 1880 төлбөртэй хоригдол хорих ангид ял эдэлж байсан.

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол барагдуулах ажлын хүрээнд 2023 онд хоригдлын хөдөлмөрийн хөлснөөс 353.1 сая төгрөг, 2024 онд 583.4 сая төгрөг суутгасныг гүйцэтгэх баримт бичигт заасан хохирол, төлбөрт тооцон шилжүүлсэн байна.

Эрүүгийн хэргийн шүүхийн шийдвэрээр хохирол, төлбөр гаргуулах гүйцэтгэх баримт бичгийг албадан гүйцэтгүүлэхээр 2023-2024 онд нийт 223.189.887.8 төгрөгийг төлбөр авагч иргэнд, 275.628.557.1 төгрөгийг төлбөр авагч-хуулийн этгээдэд, 26.825.585.7 төгрөгийг улсын орлогод оруулах нийт 19822 гүйцэтгэх баримт бичгийг шүүх, төлбөр авагчдаас тус тус ирүүлсэн байна.

-2023 онд 109.971.336,6 төгрөгийн 8146 гүйцэтгэх баримт бичгийг;

-2024 онд 188.686.204.8 төгрөгийн 6879 гүйцэтгэх баримт бичгийг тус тус шинээр хүлээн авчээ.

2023 онд улсын хэмжээнд эрүүгийн хэргийн шүүхийн шийдвэрээр хохирол, төлбөр гаргуулах 204.126.339.0 төгрөгийн 10555 гүйцэтгэх баримт бичигт, 2024 онд 321.517.691.6 төгрөгийн 9267 гүйцэтгэх баримт бичигт тус тус шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явагдаж, 2023 онд 20.901.867.3 төгрөгийг, 2024 онд 31.014.805.4 төгрөгийн хохирол, төлбөрийг барагдуулсан.

Эрүүгийн хохирол, төлбөр барагдуулах ажлын хүрээнд 2023 онд 6712, 2024 онд 5003 гүйцэтгэх баримт бичгийг эцэслэн шийдвэрлэж, шүүхийн шийдвэрийн биелэлтийг хангажээ.

Зөрчлийн шийтгэл, хохирол барагдуулалт

Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуульд заасан эрх бүхий албан тушаалтнаас оногдуулсан 13.9 тэрбум төгрөгийн 6354 гүйцэтгэх баримт бичигт 2023 онд, 15.6 тэрбум төгрөгийн 10670 гүйцэтгэх баримт бичигт 2024 онд зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулж, нийт 12.2 төгрөгийн 6253 гүйцэтгэх баримт бичгийг эцэслэн шийдвэрлэсэн.

2023 онд зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулах үндэслэл болсон гүйцэтгэх баримт бичгийг авч үзвэл:

- 6196 гүйцэтгэх баримт бичгийн 5.6 тэрбум төгрөгийн торгох шийтгэл;
- 5 гүйцэтгэх баримт бичгийн 68.3 сая төгрөгийн зөрчил үйлдэж, олсон хөрөнгө орлого хураах албадлагын арга хэмжээг;
- 38 гүйцэтгэх баримт бичигт холбогдох зөрчлийн үр дагавар, хохирол 14.2 сая төгрөгийн төлбөрийн албадан гүйцэтгэх ажиллагаа явагдсан.

2024 онд зөрчлийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явуулах үндэслэл болсон гүйцэтгэх баримт бичгийг авч үзвэл:

- 5703 гүйцэтгэх баримт бичгийн 7.1 тэрбум төгрөгийн торгох шийтгэл;
- 7 гүйцэтгэх баримт бичгийн 63.0 сая төгрөгийн зөрчил үйлдэж, олсон хөрөнгө орлого хураах албадлагын арга хэмжээг;
- 2991 гүйцэтгэх баримт бичигт холбогдох зөрчлийн үр дагавар, хохирол 9.1 сая төгрөгийн төлбөрийн албадан гүйцэтгэх ажиллагаа явагдсан байна.

Монгол Улсад гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, хор уршгийг мөнгөн дүнгээр үнэлэн тогтоох практик янз бүрээр тогтож байгаа бөгөөд ихэнх мөрдөгч, прокурор, шүүгч гэмт хэргийн хор уршгийг иргэний гэм хор, 2002 оны Эрүүгийн байцаан шийтгэх хууль үйлчилж байх үед тогтсон эрүүгийн процесс дахь иргэний нэхэмжлэлтэй андуурах ойлголтын зөрүү байсаар байгаа нь хуулийн хэрэгжилтэд сөргөөр нөлөөлж байна.

Олон улсын гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж, гэмт хэргийн улмаас учирсан амь нас, сэтгэл санаа, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, эдийн бус хохирлыг мөнгөн дүнгээр үнэлэх, тооцох аргачлалыг бий болгох шаардлага үүсэж байна.

Эрүүгийн хууль болон Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нийцүүлэн гэмт хэргийн улмаас хүний бие махбод, сэтгэл санаанд учирсан хохирлын үнэлгээний заавар, журам, аргачлалыг шинээр боловсруулж, хэрэгжүүлэх хүний бие махбод, эд эрхтний үнэлгээг бий болгох нь зүйтэй. Тухайлбал, Оросын Холбооны Улсад сэтгэл санааны хохирлын нөхөн төлбөрийг шүүхийн журмаар шийдвэрлэн олгож, нөхөн төлбөр олгохдоо тухайн гэм буруутай этгээдээс гаргуулж, эдийн бус хохирлыг нөхөн төлүүлэхэд Иргэний хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль болон Эрделевскийн хүснэгтийг ашиглаж байна.

Гадаадын зарим улсын сайн жишгийг судлах замаар сэтгэл санааны хохирлыг тооцож үнэлэх, нөхөн олгох эрх зүйн орчин, практикийг бий болгох шаардлагатай. Тухайлбал, шүүх эмнэлгийг сэтгэц гэм судлалын шинжлэх ухаантай хослуулан хөгжүүлж, хүний сэтгэл санааны хохирол тооцох аргачлалыг бий болгож, хэрэгжүүлэх нь зүйтэй.

Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулж байгаа байгууллагаас гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээг зөв тогтоох, бодит үнэлгээг гаргуулах, нөхөн төлбөрийг баталгаатай болгох зорилгоор хөрөнгө битүүмжлэх, хөрөнгийн шилжилт хөдөлгөөнийг хянах, хязгаарлах

ажиллагааг мөрдөн шалгах ажиллагааны явцад өргөн хэрэглэх нь хохирогчийн эрхийг хангахад ач холбогдолтой.

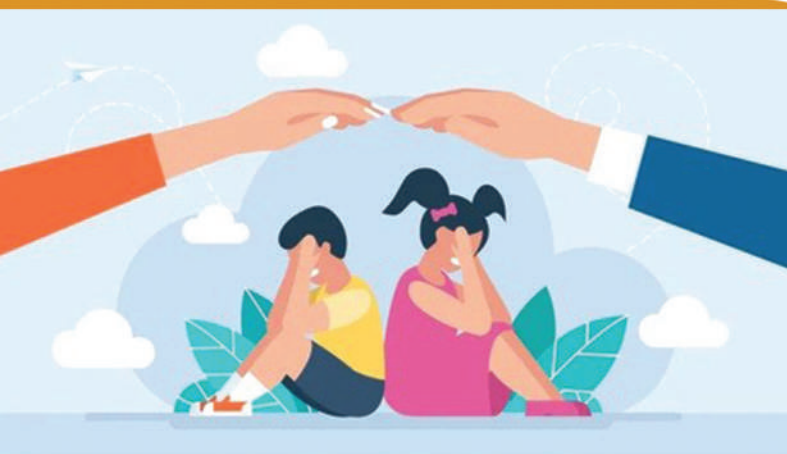
Эрүүгийн хэрэгт гэмт хэргийн хор уршгийг иргэний хэргийн гэм хортой андуурч тусад нь шийдвэрлэхээр шүүхийн тогтоолд дурдаж байгаа явдлыг халах, хохирогчийн эрхийг хамгаалах, хохирлыг барагдуулах процессыг нэг мөр шийдвэрлэж байх хэрэгтэй байна.

--oOo--

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ

ХҮҮХЭД ХОХИРСОН БОЛОН ХҮҮХДИЙН ҮЙЛДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ- CHILD VICTIM OFFENSE, JUVENILE DELINQUENCY

Хүүхдийн эсрэг үйлдсэн, хүүхэд хохирсон болон хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн нөхцөл байдал

Хүүхдийн эрхийг хамгаалах нь өнөөгийн нийгэмд тулгамдсан, нэн тэргүүнд анхаарал хандуулах шаардлагатай асуудлын нэг бөгөөд хүүхдийн эсрэг үйлдэгдэж буй гэмт хэрэг нь хүний эрхийн ноцтой зөрчил юм.

НҮБ-ын Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцын 1 дүгээр зүйлд: “18 насанд хүрээгүй хүнийг хүүхэд гэж үзнэ. Харин тухайн улсын хуулиар насанд хүрэх насыг түүнээс доогуур тогтоосон бол тэр насыг хэрэглэнэ.”, Монгол Улсын Хүүхдийн эрхийн тухай хуулийн 3.1-д: “18 насанд хүрээгүй иргэнийг хүүхэд гэж ойлгоно.” гэж тус тус тодорхойлсон байдаг. Хүүхэд нь нийгмийн хамгийн эмзэг бүлэгт хамаарахын зэрэгцээ хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг, хүчирхийлэл нь зөвхөн тухайн хувь хүний амьдралд хүнд хор уршиг учруулах төдийгүй улс орны тогтвортой хөгжил, нийгмийн эрүүл орчны үндсийг алдагдуулдаг.

Сүүлийн жилүүдэд Монгол Улсад хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг, тэр дундаа бэлгийн хүчирхийлэл, гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийг үл хайхрах, цахим орчин дахь хүчирхийллийн асуудал ноцтой түвшинд хүрсэн байна. Энэ нөхцөл байдал нь зөвхөн хууль сахиулах байгууллагын асуудал биш, харин боловсрол, эрүүл мэндийн байгууллага, иргэний нийгэм, олон нийт хамтран ажиллах зайлшгүй шаардлагатайг харуулж байна. Иймд хүүхдийн эсрэг үйлдэгдэж буй гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэхийн тулд эрх зүйн зохицуулалт, тогтолцоог боловсронгуй болгох, олон улсын туршлагыг нутагшуулах, хүүхэд хамгааллын цогц бодлогыг хэрэгжүүлэх шаардлага гарч байна.

Монгол Улсад жил бүр бүртгэгдэж буй гэмт хэргийн бүтцэд хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг 5–8 хувийг эзэлж байна. Сүүлийн таван жилд хүүхдийн бэлгийн хүчирхийллийн тохиолдол тасралтгүй өссөн үзүүлэлттэй байгаа нь нөхцөл байдлын ноцтойг илэрхийлнэ.

Энэ төрлийн гэмт хэрэг нь хүүхдийн эрүүл мэнд, сэтгэл зүй, хөгжилд ихээхэн хохирол учруулахаас гадна ирээдүйд нийгмийн гажуудал, гэмт хэрэгт өртөмтгий байдал, итгэл алдагдах зэрэг сөрөг үр дагавар бий болгодог.

Дэлхийн хэмжээнд хүүхдийн эсрэг гэмт хэргийн асуудал нь нийтлэг сорилт хэвээр байсаар байна. НҮБ-ын Хүүхдийн эрхийн тухай конвенц (1989) нь хүүхдийн эрхийг хамгаалах, хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх олон улсын эрх зүйн үндэс болсон бол Ланзаротын конвенц (2007) нь хүүхдийн бэлгийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх чиглэлд Европын бүсийн онцгой баримт бичиг болжээ. Хөгжингүй орнуудад хүүхэд хамгааллын “Barnahus” төв (Исланд, Швед, Финланд), “Child Advocacy Center” (АНУ), сургуульд суурилсан “School Safety Program” (БНСУ), цахим орчны “Safer Internet Centres” (ЕХ)-ийн туршлага үр дүнгээ өгч байна. Эдгээр нь салбар хоорондын хамтын ажиллагаа, нэгдсэн үйлчилгээний загварыг бий болгож, хохирогч хүүхдийг дахин хохирох явдлыг багасгахад чиглэжээ.

Олон улсад, тэр дундаа Исланд, Швед, Финландын “Barnahus” загвар нь хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэгт өртсөн хохирогчид нэг цэгээс үйлчилгээ үзүүлэх үр дүнтэй арга хэлбэр юм. АНУ-д “Child Advocacy Center”-ууд ажиллаж, хүүхдийн мэдүүлгийг зөвхөн нэг удаа авч, бүх нотлох ажиллагааг нэг дор төвлөрүүлдэг. БНСУ-ын сургуулийн хүрээнд цахим хүчирхийлэлтэй тэмцэх тусгай нэгж байгуулж, сурагчдын цахим орчинд хамгаалах бодлогыг хэрэгжүүлдэг. Европын холбоонд “Safer Internet Centres” ажиллаж, хүүхдийн цахим орчны аюулгүй байдлыг хангах, эцэг эх, багшид зөвлөгөө өгөх үйл ажиллагааг тус тус явуулдаг.

Монгол Улсын хувьд хүүхдийн эрхийг хамгаалах олон улсын гэрээ, конвенцуудад нэгдэн орсон бөгөөд Үндсэн хуульд хүүхдийг төрийн онцгой хамгаалалтад байна гэж заасан. Үүний зэрэгцээ, “Хүүхдийн эрхийн тухай хууль” (2016), “Хүүхэд хамгааллын тухай хууль”

(2016), мөн Эрүүгийн хууль (2015, шинэчилсэн найруулга)-д хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэгтэй тэмцэх суурь зохицуулалтыг хуульчилсан.

Гэсэн хэдий ч, хууль тогтоомжид тодорхойгүй зохицуулалт, давхардал, хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой тулгамдсан асуудлууд байна. Тухайлбал, “Груминг” болон цахим хүчирхийллийг тусгайлан ялгаж хуульчилсан зохицуулалт сул байна. Практик байгууллагын үйл ажиллагаанд, хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэгт өртсөн хохирогчийн мэдүүлгийг олон удаа авч, хоёрдогч хохирол үүсгэх тохиолдол ажиглагдаж байна. Эдгээр нь зөвхөн хууль тогтоомжийн хүрээ бус, харин хэрэгжилтийн институтийн чадавх, хяналт-үнэлгээний тогтолцоотой холбоотой сул талууд юм.

1.Хүүхэд хохирсон гэмт хэргийн нөхцөл байдал

Гэмт хэргийн улмаас 2024 онд 19956 хүн хохирогчоор бүртгэгдсэнээс 902 нь хүүхэд, 449 хүн нас барснаас 43 нь хүүхэд, нийт 8088 хүн гэмтсэнээс 399 нь хүүхэд байна.

Хүснэгт 1.2023, 2024 онд гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүүхдийн тоон үзүүлэлт, харьцуулалт

Хохирогчийн нас	Гэмт хэрэг	2023 он		2024 он	
		Хүүхэд хохирсон гэмт хэргийн тоо	Өсөлт/ Бууралт	Хүүхэд хохирсон гэмт хэргийн тоо о	Өсөлт/ Бууралт
7 хүртэлх	Улсын хэмжээний нийт дүн	212	34	252	40
	Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	28	2	49	21
	Хүнийг алах	3	0	3	0
	Хүний амь насыг болгоомжгүйгээр хохироох	14	-2	18	4
	Хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх	10	4	26	16
	Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	48	8	49	1
	Хүний халдашгүй чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	1	1	1	0
	Хүн хулгайлах	1			
	Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	21	-7	37	16
	Хүчиндэх	20	-5	29	9
	Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	4	-	4	0
	Хулгайлах	2	-	3	1
	Мал хулгайлах	2	-		
	Дээрэмдэх	2	-	1	-1
	Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг эсрэг гэмт хэрэг	-	-	1	-
	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	96	22	89	-7
	Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	3	0	5	2
	Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	11	5	17	6
8-13 нас	Улсын хэмжээний нийт дүн	660	11	887	227
	Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	8	2	10	2
	Хүнийг алах	1	0		
	Хүний амь насыг болгоомжгүйгээр хохироох	4	1	4	0
	Хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх	3	1	6	3
	Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	205	-2	217	12
	Хүний халдашгүй чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	3	3	12	9
	Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	165	2	187	22
	Хүчиндэх	150	-2	173	23

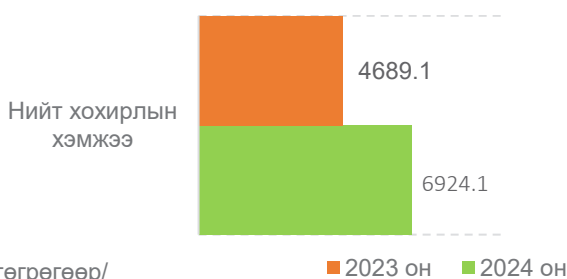
	Хүний хувийн, улс төрийн эрх, эрх чөлөөний эсрэг гэмт хэрэг			2	
	Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	159	1	342	183
	Хулгайлах	93	20	245	152
	Мал хулгайлах	21			
	Авто тээврийн хэрэгсэл хулгайлах	-	-	1	-
	Дээрэмдэх	21	-8	16	-5
	Залилах	23	-10	26	3
	Хөрөнгө завших	-	-	-	-
	Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг эсрэг гэмт хэрэг	-	-	2	-
	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	89	8	94	5
	Хэрэг шалган шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	-	-	2	-
	Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	31	0	19	-12
14-17 нас	Улсын хэмжээний нийт дүн	1,343	156	1,797	454
	Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	11	-3	18	7
	Хүнийг алах	3	0	3	0
	Хүний амь насыг болгоомжгүйгээр хохироох	1	-3	3	2
	Хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх	7	0	11	4
	Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	449	22	477	28
	Хүний халдашгүй чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	18	2	31	13
	Хүн худалдаалах	5	-2	10	5
	Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	355	88	374	19
	Хүчиндэх	225	40	234	9
	Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	416	47	758	342
	Хулгайлах	212	9	512	300
	Мал хулгайлах	48			
	Авто тээврийн хэрэгсэл хулгайлах			4	
	Дээрэмдэх	48	2	55	7
	Залилах	99	37	118	19
	Хөрөнгө завших	2	-1	2	0
	Эдийн засгийн гэмт хэрэг	-	-	-	-
	Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг эсрэг гэмт хэрэг	-	-	1	-
	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	62	-13	114	52
	Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	2		3	1
	Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	-	-	-	-
	Хэрэг шалган шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	-	-	2	-
	Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	1	0		
	Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	29	15	19	-10

График 1.Хохирсон хүүхдийн төрөл, насны ангилал

Цагдаагийн байгууллагын статистик мэдээгээр 2024 онд гэмт хэргийн улмаас 2936 хүүхэд хохирч, үүнээс 111 хүүхэд нас барж, 997 хүүхэд гэмтсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад хохирсон хүүхэд 721 буюу 32.6%-иар, нас барсан хүүхэд 12 буюу 12.1%-иар, гэмтсэн хүүхэд 111 буюу 12.5%-иар тус тус өссөн байна.

График 2.Хүүхдэд учирсан хохирлын хэмжээ

Гэмт хэргийн улмаас насанд хүрээгүй хүнд 6924.1 сая төгрөгийн хохирол учирсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 2235.0 сая төгрөг буюу 47.7%-иар өссөн байна.

2.Тодорхой төрлийн гэмт хэрэгт хохирсон хүүхдийн тоо, мэдээ

2.1.2024 онд Эрүүгийн хуулийн 16 дугаар бүлэгт заасан “Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг” нийт 66 бүртгэсэн нь өмнөх оноос 2 хэргээр буюу 2.9%-иар буурсан бол, нийслэлд 55 гэмт хэрэг шинээр бүртгэсэн нь өмнөх оноос 8 хэргээр буюу 17%-иар өссөн, орон нутагт 11 хэрэг бүртгэсэн нь өмнөх оноос 10 хэргээр буюу 47.6%-иар буурсан байна.

2.2.Эрүүгийн хуулийн 12.1 дүгээр зүйл буюу “Хүчиндэх гэмт хэрэг” гэмт хэргийн улмаас 675 иргэн хохирсон бөгөөд үүнээс 436 буюу 64.6% нь 17 хүртэлх насны хүүхэд байгаа нь энэ төрлийн гэмт хэрэгт хохирогч болсон 10 хүний 7 нь хүүхэд байна гэсэн үг юм.

Эрүүгийн хуулийн 12.1 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасан “Хүчиндэх гэмт хэргийг бага насны хүүхдийн эсрэг үйлдсэн” 139 хүнд холбогдох нийт 130 эрүүгийн хэрэгт шүүхээс эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэсэн нь өмнөх оноос хэрэг 12 буюу 8.4%-иар, хүн 7 буюу 4.8%-иар тус тус буурчээ.

Хохирсон хүүхдийг насаар нь авч үзвэл 29 буюу 4.3% нь 7 хүртэлх, 173 буюу 25.6% нь 8-13 насны, 234 буюу 34.7% нь 14-17 насны хүүхэд байна.

График 3.Хүчиндэх гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүүхдийн тоо

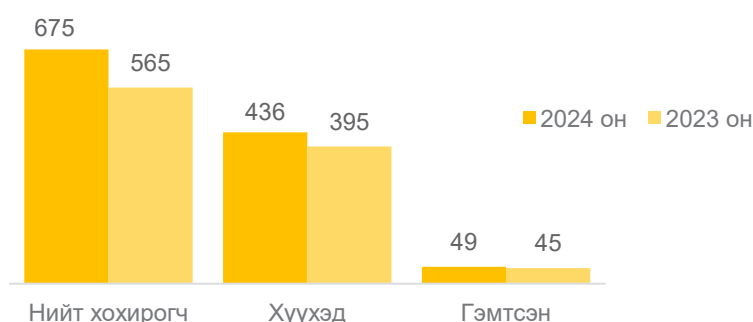

График 4.Монгол Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн хүүхэд хохирсон хүчиндэх гэмт хэргийн түвшин

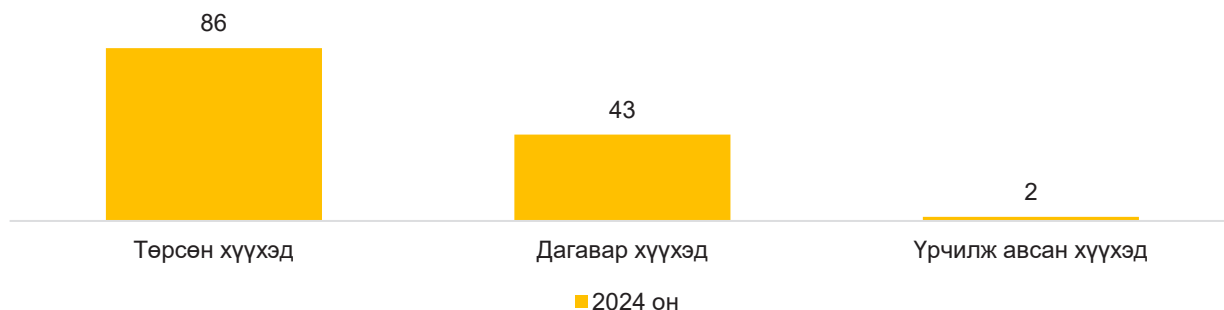
Хүүхэд хохирсон хүчиндэх гэмт хэргийн гаралт мөн сүүлийн 10 жилийн хугацаанд буурахгүй, тогтмол өссөн байна. Хүүхэд, тэр дундаа бага насны хүүхдийн эсрэг үйлдсэн хүчиндэх гэмт хэрэг нь дан ганц хохирогчдын эрүүл мэнд, бие махбодод гэмтэл учрахаас гадна, тэдний сэтгэл зүйд ноцтой гэмтэл учруулан, тухайн хүүхдийн ирээдүй, ёс суртахууны хөгжилд сөргөөр нөлөөлдөг.

2.3.Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг

Цагдаагийн байгууллагад 2024 онд гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 1559 бүртгэгдсэн бөгөөд үүний 203 буюу 12.9%-ийг нь хүүхэд эзэлж байгаа нь өмнөх оноос 32 буюу 18.7%-иар өсжээ.

Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртөгчдийн дотор төрсөн хүүхэд 86, дагавар хүүхэд 43, үрчилж авсан хүүхэд 2 байна.

График 5.Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас хохирсон хүүхдийн төрөл

2.4.Хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол

Улсын хэмжээнд 2024 онд хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол 1230 бүртгэгдсэний 842 буюу 68.5% нь нийслэлд, 388 буюу 31.5% нь орон нутагт бүртгэгдсэн байна. Өнгөрсөн онтой харьцуулахад улсын хэмжээнд 45.4%, нийслэлд 78.0%, орон нутаг 4.0%-иар тус тус өссөн байна.

Хүснэгт 2.Хүүхэд хохирсон зам тээврийн ослын тоо

Хүүхэд өртсөн зам тээврийн осол	Нийт хохирсон хүүхэд	Нас барсан хүн, хүүхэд	Гэмтсэн хүүхэд
Улсын хэмжээнд			
1230	1377	69	1308
Улаанбаатар			
842	927	11	916
Орон нутаг			
388	450	58	392

График 6.Нийслэлийн дүүргүүдийн нутаг дэвсгэрт хүүхэд өртсөн зам тээврийн ослын тоо

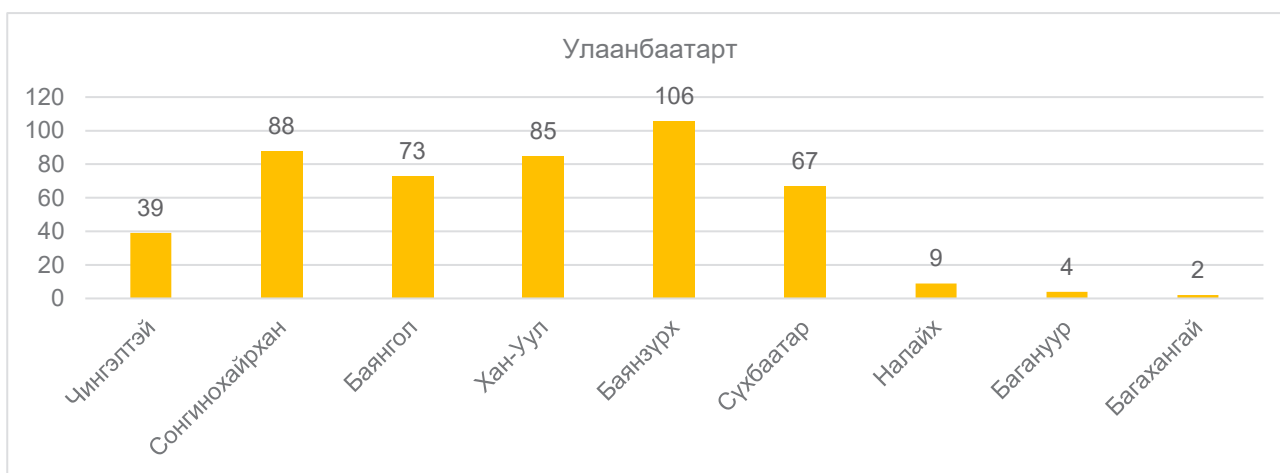
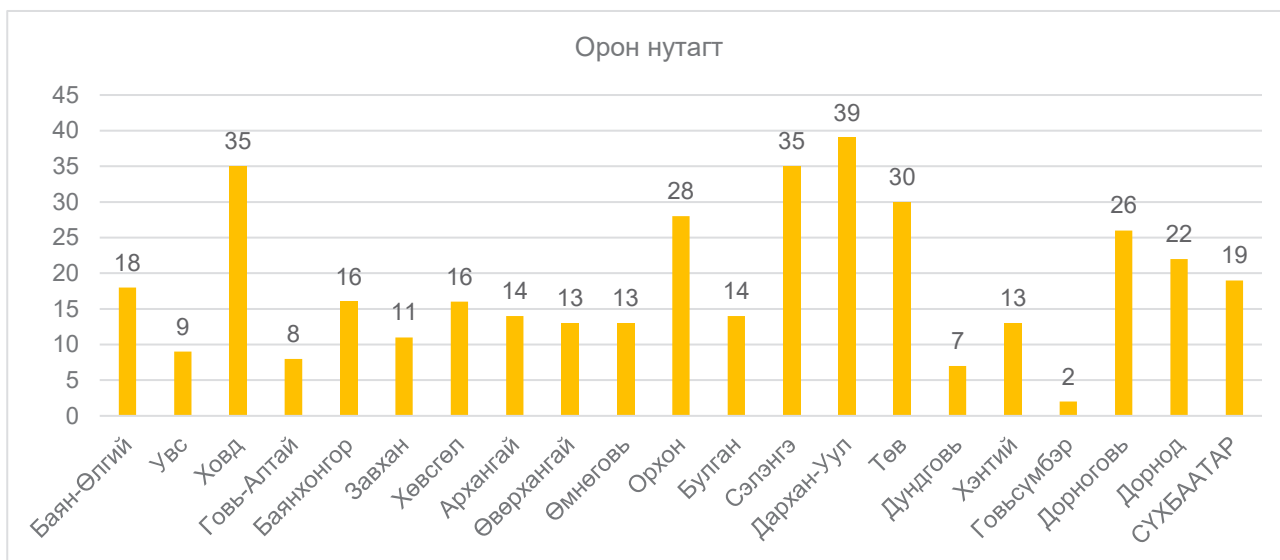

График 7.Орон нутагт хүүхэд өртсөн зам тээврийн ослын тоо

Зам тээврийн ослын улмаас амь нас хохирсон, гэмтсэн хүүхэд

Зам тээврийн ослын улмаас нийт 69 хүүхдийн амь нас хохирч, 1308 хүүхэд гэмтэл, бэртэл авсны 239 хүүхдийн эрүүл мэндэд хүнд, хүндэвтэр зэргийн хохирол учирчээ.

№	Аймаг, дүүрэг	Нас барсан хүүхэд			Гэмтэж бэртсэн хүүхэд		
		2023 он	2024 он	Харьцуулалт (абсолют болон харьцангуй үзүүлэлт)	2023 он	2024 он	Харьцуулалт (абсолют болон харьцангуй үзүүлэлт)
1	Архангай	4	3	-25	17	17	0
2	Баян-Өлгий	1	8	8д	8	13	62.5
3	Баянхонгор	1	3	3д	16	13	-18.8
4	Булган	1	4	4д	17	15	-11.8
5	Говь-Алтай	1	5	5д	6	3	-50
6	Говьсүмбэр	0	0	0	5	2	-60
7	Дархан-Уул	0	1	0	37	40	8.1
8	Дорноговь	2	5	2.5д	20	27	35
9	Дорнод	1	1	0	19	24	26.3
10	Дундговь	1	0	0	9	8	-11.1
11	Завхан	3	1	66.7	13	13	-
12	Орхон	0	0	0	27	29	7.4
13	Өвөрхангай	2	2	0	13	15	15.4
14	Өмнөговь	1	3	3д	15	11	-26.7
15	Сүхбаатар	6	2	-66.7	23	18	-21.7
16	Сэлэнгэ	2	4	2д	23	35	52.2
17	Төв	8	3	-62.5	24	33	37.5
18	Увс	2	2	0	26	7	-73.1
19	Ховд	3	1	-66.7	29	37	27.6
20	Хөвсгөл	3	6	2д	14	17	21.4
21	Хэнтий	8	4	-50	34	15	-55.9
Орон нутаг		1164	50	58	16	395	392
22	Баянгол	-	-	-	73	153	2.1д
23	Баянзүрх	-	2	-	117	210	79.5
24	Сүхбаатар	-	-	-	71	129	81.7
25	Сонгинохайрхан	3	4	33.3	93	141	51.6
26	Хан-Уул	-	1	-	91	174	91.2
27	Чингэлтэй	-	2	-	44	90	2д
28	Багануур	-	2	-	4	7	75.0
29	Багахангай	-	-	-	2	-	-
30	Налайх	-	-	-	10	12	20.0
Нийслэл		1895	3	11	3.7д	505	916
УЛС		3059	53	69	30.2	900	1308

График 8.Хүүхэд зам тээврийн осолд өртсөн хэлбэр

Зам тээврийн ослын нэг гол шалтгаан нь хүүхдийг, тэр дундаа 10 хүртэлх насны хүүхдийг харгалзах хүнгүйгээр замын хөдөлгөөнд оролцуулах явдал юм. Энэ нь Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.2.7-д “эцэг эх, асран хамгаалагч, бүх шатны боловсролын байгууллагын холбогдох албан тушаалтан 10 хүртэлх насны хүүхдийг харгалзах хүнгүйгээр замын хөдөлгөөнд оролцуулахгүй байх” гэж заасныг үл биелүүлсэнтэй холбоотой. Хуульд заасан энэхүү үүргийг биелүүлээгүйгээс болж хүүхэд замын хөдөлгөөнд оролцох чадваргүй, дүрэм ойлгох туршлагагүй учраас зам тээврийн осолд өртөх эрсдэл нэмэгддэг. Ийм зөрчил гаргасан тохиолдолд Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хуулийн 14.7 дугаар зүйлийн 54 дэх хэсэгт зааснаар холбогдох этгээдэд торгуулийн арга хэмжээ ногдуулдаг.

Хүснэгт 4.Зам тээврийн осолд өртсөн хүүхдийн насны ангилал

№	Насны ангилал		
	0-7 нас	8-14 нас	15-17 нас
Улсын хэмжээнд			
1	377	598	402
Орон нутагт			
2	176	178	96
Нийслэлд			
3	201	420	306

Хүснэгт 5.Зам тээврийн осолд өртсөн хүүхдийн хөдөлгөөнд оролцож байсан хэлбэр

Үзүүлэлт	Явган зорчигч	Зорчигч	Дугуйгаар зорчигч	Бусад жолооч
Нийслэл				
Тоон үзүүлэлт	586	125	100	116
Орон нутаг				
Тоон үзүүлэлт	226	192	19	13
Улс				
Тоон үзүүлэлт	812	317	119	129

Хүснэгт 6.Явган зорчигч ба дугуйтай хүний буруутай үйлдлээс шалтгаалсан осол

Төв, орон нутаг	Явган хүний буруугаас	Дугуйтай хүний буруугаас	Явган зорчигч явган хүний гарц гарамтай хэсгийн гарц гарамгүй хэсгээр зам хөндлөн гарсан	Явган зорчигч гарц гарамгүй хэсгээр зам хөндлөн гарсан	Ойртон ирж яваа тээврийн хэрэгслийн үйлдвэр гүйсэн	Явган зорчигч согтуугаар	Сургуулийн өмнөх насны хүүхдийг харгалзах хүнгүйгээр хөдөлгөөнд оролцуулсан
Нийслэл	36	54	137	150	65	79	141
Орон нутаг	25	8	7	26	7	18	6
Улс	61	62	144	176	72	97	147

Явган зорчигч согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ замын хөдөлгөөнд оролцож хохирсон 97 осол бүртгэгдсэний 79 буюу 81.4% нь нийслэлд, 18 буюу 18.6% нь орон нутагт бүртгэгдсэн.

Мөн 2024 онд тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийн үнэмлэхгүй үедээ согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон 7 хүүхэд бүртгэгдсэн байна.

3.Мөрдөн шалгах, хэрэг хянан шийдвэрлэх болон ял эдлүүлэх ажиллагаанд оролцсон хүүхдийн мэдээлэл

3.1.Хүүхдийн эрхийг хамгаалах чиглэлээр авсан арга хэмжээ

Улсын ерөнхий прокурорын 2024 оны А/01 дүгээр тушаалаар “Мэдүүлэг авах өрөөнд тавигдах шаардлага”-ыг шинэчлэн баталж, насанд хүрээгүй хүнээс мэдүүлэг авах өрөөний шаардлагад гэрч, хохирогч хүүхэд, өсвөр насны сэжигтэн, яллагдагчтай ярилцах, мэдүүлэг авах ажиллагааг тэдгээрийн нас, бие, сэтгэл зүйн онцлогт тохирсон, хүүхдэд ээлтэй, тав тухтай орчинд явуулах, ярилцлага, мэдүүлгийг мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах байгууллагаас гадна Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын харьяа байгууллагуудад байгуулж болох зохицуулалтыг шинээр нэмж тусган олон улсын гэрээ, конвенцод нийцүүлсэн байна.

Ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих хүрээнд “Ял эдлүүлэх ажиллагаанд хүүхэд, эмэгтэйчүүд, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн эрхийн талаар зохицуулсан Монгол Улсын нэгдэн орсон Олон улсын гэрээ конвенцын хэрэгжилт”-ийг шалгаж, олон улсын гэрээ конвенц, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах талаар Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газарт хугацаатай албан бичиг, холбогдох хуульд нэмэлт оруулах саналыг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдад тус тус хүргүүлсэн байна.

Хүснэгт 7.Хүүхэд өртөж хохирсон гэмт хэргийн шийдвэрлэлт

№	Зарим төрлийн гэмт хэрэг	Хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт		Хэрэг бүртгэлтийн хэргийн шийдвэрлэлт			Мөрдөн байцаалтын хэргийн шийдвэрлэлт			
		Хэргийн тоо	Өсөлт, бууралт	Хаасан	ЭХҮЯТ	Нэгтгэсэн	Шүүхэд шилжүүлсэн	Хэрэгсэхгүй болгосон	Түдгэлзүүлсэн эн	Нэгтгэсэн
1	Гэмт хэргийн улмаас хүүхэд хохирсон гэмт хэрэг	4013	+17%	840	828	-	1174	272	-	2

2024 онд хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт явуулсан хэрэгт 45358 хүнийг хохирогчоор тогтоогдсоны 3102 буюу 6.8% нь насанд хүрээгүй хохирогч байна.

Гэмт хэргийн улмаас 449 хүн нас барснаас 43 нь, 8088 хүн гэмтсэнээс 399 нь хүүхэд байна. Улсын хэмжээнд хүүхэд хохирсон нийт 689 гэмт хэрэгт 737 шүүгдэгчид эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэсэн байна. Мөн шүүхээс насанд хүрээгүй 8 хүнд хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авсан байна.

3.2.Сургалт, судалгааны чиглэлээр

Эрүүгийн хуулийн 12.3 дугаар зүйлд заасан “Бэлгийн мөлжлөг”, 13.1 дүгээр зүйлд заасан “Хүн худалдаалах” гэмт хэргийн гаралт, шийдвэрлэлтийн байдал, гэмт хэргийн шалтгаан, нөхцөл”-ийг сүүлийн 2 жилийн байдлаар судалж, “Хүн худалдаалах гэмт хэргийг мөрдөн шалгах, хянан шийдвэрлэх ажиллагаа” гарын авлага эрхлэн гаргаж, нийслэл, дүүргийн прокуроруудад “Цахим орчин дахь хүн худалдаалах гэмт хэргийг мөрдөн шалгах ажиллагаа, түүнд тавих прокурорын хяналт, анхаарах асуудал” сэдвээр, Хүн худалдаалахтай тэмцэх хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, холбогдох журмын талаар хүүхдийн эрхийн улсын байцаагч, Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хорооны асуудал эрхэлсэн мэргэжилтнүүдэд сургалт зохион байгуулсан байна.

“Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралт, шийдвэрлэлт”-ийг сүүлийн 4 жилийн байдлаар судалж, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр олон нийтэд яриа, таниулга хийж, Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газар, Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөл, цагдаагийн байгууллага, ерөнхий боловсролын сургуулиудын нийгмийн ажилтан, хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн төлөөллийг хамруулан уулзалт хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, Монгол Улсад Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлд судалгаагаар тогтоогдсон нөхцөл байдал, авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар санал хүргүүлжээ.

“Хүүхдийн эсрэг болон хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралт, шийдвэрлэлт”-ийн байдлыг сүүлийн 3 жилийн байдлаар судалж, гэмт хэрэг ихээр үйлдэгдсэн хороод, ерөнхий боловсролын сургуулиудад мэдэгдэл бичиж, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр гарын авлага гарган тарааж, богино хэмжээний шторк бэлтгэн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд түгээсэн байна.

3.3.Оногдуулсан ял, албадлагын арга хэмжээний төрөл

2024 онд Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхээс улсын хэмжээнд нийт 131 хүүхдэд хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авсан байна. Хорих ял шийтгүүлсэн хүмүүсээс өсвөр насны 38 хүний шийтгэх тогтоолыг хойшлуулсан байна.

Хүснэгт 8.Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэгт ял шийтгүүлж, хорих ял эдлэгсдийн тоо

№	Гэмт хэргийн зүйлчлэл	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	16	60	44	275

Зөрчлийн тухай хуульд заасны дагуу шүүхийн шийдвэрээр оногдуулсан баривчлах шийтгэлийг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага гүйцэтгэж байна.

Хүснэгт 9.Баривчлагдсан этгээдүүдийн үйлдсэн зөрчлийн судалгаа
(Улаанбаатар хотын хэмжээнд)

№	Зөрчлийн тухай хуулийн заалт	Өсөлт, бууралт			
		2023	2024	Тоо	Хувь
1	Хүүхдийн эрх зөрчих /ЗТХ-6.20.6/	9	10	1	11.11
2	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль зөрчих /ЗТХ-5.4.4/	5490	5598	108	1.97

4.Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн нөхцөл байдал

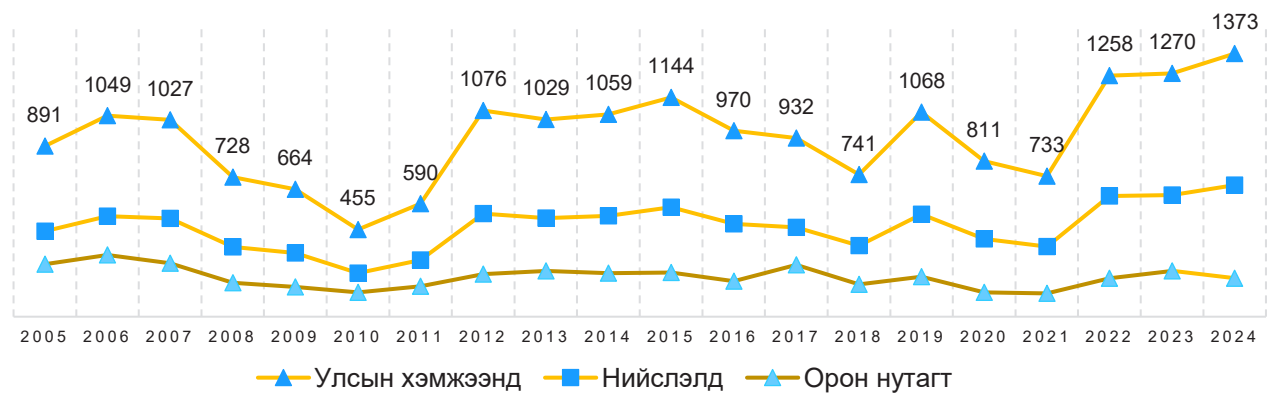
Үүний зэрэгцээ, гэр бүлийн үл хайхрал, хүчирхийлэл, архидалт зэрэг сөрөг орчин, сургуулийн орчин дахь гадуурхал, үе тэнгийн дарамт шахалт, ядуурал, нийгмийн шударга бус байдал зэрэг эдийн засаг, нийгмийн хүчин зүйл, мөн өсвөр насны сэтгэлзүйн тогтворгүй байдал, бусдын нөлөөнд автах зэрэг хувь хүний онцлогоос шалтгаалан хүүхэд гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэх тохиолдол нэмэгдэх хандлагатай байна.

Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэрэг цагдаагийн байгууллагад 2024 онд 1373 бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 103 буюу 8.1%-иар, нийслэлийн хэмжээнд 971 бүртгэгдсэн нь 180 буюу 22.8%-иар тус тус өсөж, орон нутагт 402 бүртгэгдсэн нь 77 буюу 16.1%-иар буурсан байна.

Хүснэгт 10.Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн тоо

	Хэргийн тоо		Өсөлт, бууралтын хувь	Нийт хэрэгт эзлэх хувь	
	2023 он	2024 он		2023 он	2024 он
Улсын хэмжээнд	1270	1373	8.1	3.6	3.1
Нийслэлд	791	971	22.8	3.2	3.0
Орон нутагт	479	402	-16.1	4.5	3.2

График 9. Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн түвшин (2005-2024 он)

Хүснэгт 11.Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн тоо (Эрүүгийн хуулийн зүйл ангиар)

Гэмт хэргийн төрөл	Хэргийн тоо			Нийт насанд хүрээгүй хүнээс үйлдэгдсэн хэрэгт эзлэх хувь
	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт /хувиар/	
Хүнийг алах		3		0.2
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	383	366	-4.4	26.7
Хүчиндэх	38	23	-39.5	1.7

Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг		798	885	10.9	64.5
Үүнээс	Хулгайлах	381	363	-4.7	26.4
	Залилах	295	378	28.1	27.5
	Дээрэмдэх	52	41	-21.2	3.0
Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодсыг хууль бусаар ашиглах		5	9	80.0	0.7
ХАБТХАЖЭ		14	21	50.0	1.5
Бусад		32	66	2.1 дах	4.8

4.1.Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргий үйлдэгдсэн цаг, гараг, газар

Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийг бүртгэгдсэн гарагаар нь авч үзвэл 211 буюу 15.4% нь Даваа гарагт, 215 буюу 15.7% нь Мягмар гарагт, 204 буюу 14.8% нь Лхагва гарагт, 214 буюу 15.6% нь Пүрэв гарагт, 163 буюу 11.8% нь Баасан гарагт, 184 буюу 13.4% нь Бямба гарагт, 182 буюу 13.3% нь Ням гарагт тус тус бүртгэгдсэн бол цагаар нь авч үзвэл 469 буюу 34.2% нь 06:00-14:00 цагт, 344 буюу 25.1% нь 14:00-19:00 цагт, 179 буюу 13.0% нь 19:00-22:00 цагт, 381 буюу 27.7% нь 22:00-06:00 цагт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Хүснэгт 12.Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн цаг, гараг, газар

Цаг	Даваа	Мягмар	Лхагва	Пүрэв	Баасан	Бямба	Ням	Нийт
00:00		3			2		1	6
01:00	12	13	8	14	4	16	12	79
02:00	5	10	15	4	11	5	11	61
03:00	7	2	5	6	5	2	4	31
04:00	5	10	4		6	7	8	40
05:00	7	6	3	6	3	3	4	32
06:00	5	3		3	1	2	2	16
07:00	3	3	3	6	2	4	5	26
08:00	7	8	5	6	4	6	4	40
09:00	4		1	6	3	5	5	24
10:00	19	25	22	25	16	29	20	156
11:00	11	10	11	8	11	8	6	65
12:00	8	12	3	5	1	7	3	39
13:00	19	11	25	18	8	10	12	103
14:00	18	14	18	13	11	6	9	89
15:00	6	13	7	3	2	6	6	43
16:00	16	13	20	7	16	13	14	99
17:00	10	9	15	17	11	10	8	80
18:00	6	7	4	4	6	3	3	33
19:00	7	15	5	9	12	8	10	66
20:00	14	6	12	23	2	10	9	76
21:00	4	3	3	5	4	8	10	37
22:00	8	12	5	13	6	6	9	59
23:00	10	7	10	13	16	10	7	73
Нийт	211	215	204	214	163	184	182	1373

Гэмт хэрэг бүртгэгдсэн газрыг авч үзвэл бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 351 буюу 25.6% нь гэр, орон сууцанд, 428 буюу 31.2% нь гудамж талбайд, 108 буюу 7.8% нь олон нийтийн газарт,

7 буюу 0.5% нь нийтийн тээвэрт, 14 буюу 1.0% нь төрийн байгууллагад, 20 буюу 1.5% нь төрийн бус байгууллагад, 108 буюу 7.8% нь аж ахуйн нэгжид, 20 буюу 1.5% нь авто зам дээр, 317 буюу 23.1% нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

Зураг 1. Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн газрын харьцуулалт

4.2. Хүүхэд гэмт хэрэг үйлдсэн байдал

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 50 буюу 3.6% нь согтуугаар, 10 буюу 0.7% нь мансуурсан үедээ үйлдсэн, 3 буюу 0.2% нь галт зэвсгээр үйлдэгдсэн, 91 буюу 6.6% нь эмэгтэй хүн оролцож, 12 буюу 0.9% нь гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас, 234 буюу 17.0% нь бүлэглэн, 407 буюу 29.6% нь цахимаар үйлдсэн байна.

Зураг 2. Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн ерөнхий нөхцөл байдал

4.3. Хүүхдийн үйлдсэн гэмт хэргийн илрүүлэлт

Хэрэг бүртгэлтийн 1224 хэрэг нээн шалгасан нь өмнөх онтой харьцуулахад 161 хэрэг буюу 15.1%-иар, үүнээс 1223 гэмт хэрэгт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татсан нь 161 буюу 15.2%-иар тус тус өссөн.

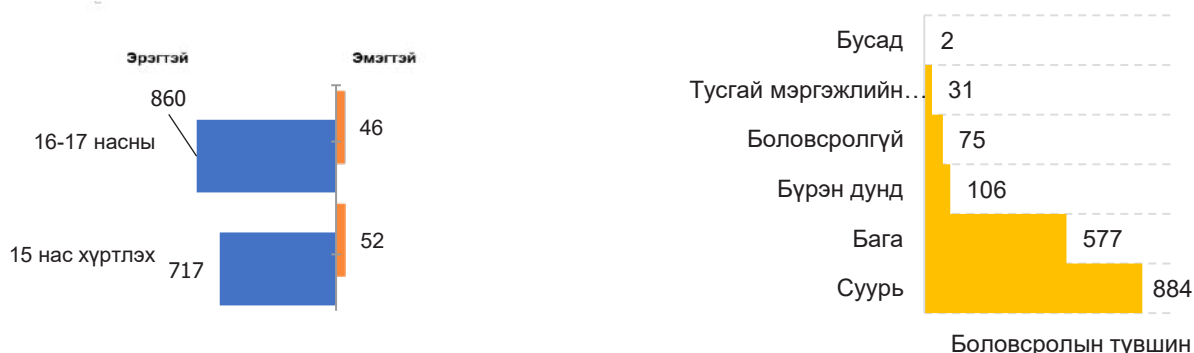
Тухайн гэмт хэргийн илрүүлэлт 99.9 хувь байгаа нь өмнөх оны түвшинд байна.

График 10. Энэ төрлийн гэмт хэргийн сүүлийн 10 жилийн илрүүлэлтийн хувь (хэргийн ангиллаар)

Нийт 1675 хүүхэд гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 81 буюу 5.1%-иар өссөн. Холбогдогчдын 98 буюу 5.9% нь эмэгтэй, 1577 буюу 94.1% нь эрэгтэй хүүхэд эзэлж байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад эмэгтэй хүүхэд 193 буюу 66.3%-иар буурч, эрэгтэй хүүхэд 274 буюу 21.0%-иар өссөн байна.

График 11. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүүхдийн нас, хүйс, боловсролын түвшин

Шүүхээс анх удаа хөнгөн гэмт хэрэг үйлдсэн өсвөр насны хүнд хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэхийг хоёр жил хүртэл хугацаагаар хойшлуулсан шийдвэрийг ялтны оршин суугаа газрын шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанаас хяналт тавьж хэрэгжүүлж байна.

Гэмт хэрэг үйлдсэн өсвөр насны хүний гэмт хэрэг үйлдсэн нөхцөл байдал, учруулсан хохирол, хор уршгийн шинж чанар, хувийн байдлыг харгалзан ял оногдуулахыг тэнсэж нэг жилээс гурван жил хүртэл хугацаагаар хянан хүмүүжүүлэхээр шийдвэрлэсэн шийдвэрийг хүүхдийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага гүйцэтгэх ба шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар ханган, нэгдсэн тоо бүртгэл хөтөлж байна.

5. Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг үйлдсэн хүний нийтлэг шинж

Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг үйлдсэн хүний шинжийг судлах нь урьдчилан сэргийлэх бодлого боловсруулах, эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгоход чухал ач холбогдолтой. Судалгааны үр дүн, олон улсын туршлагаас харахад гэмт хэрэг үйлдэгчдийн сэтгэл зүйн, зан төлөвийн болон нийгмийн нийтлэг шинж чанарууд руу чиглэсэн урьдчилан сэргийлэх ажлын зохион байгуулсан байна.

Нэгдүгээрт, сэтгэл зүйн болон зан төлөвийн шинж. Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг үйлдэгчдийн дийлэнх нь бага насандаа хүчирхийлэлд өртсөн, эсвэл анхаарал халамжгүй дутуу нөхцөлд өссөн байдаг. Энэ нь хүчирхийлэл үе дамжин дамжих үзэгдэл бий болгодог. Мөн түрэмгий зан төлөв давамгайлсан, сэтгэл хөдлөлөө удирдах чадвар сул, эмпатийн мэдрэмж багатай хүмүүс энэ төрлийн гэмт хэрэг үйлдэх магадлал өндөр байдаг.

Хоёрдугаарт, архидалт ба донтолт. Монголын нөхцөлд хүүхдийн эсрэг гэмт хэргийн олон тохиолдол архины хэтрүүлсэн хэрэглээтэй холбоотой байдаг. Согтуурсан үедээ хяналтаа алдах, түрэмгий зан авиртай болох нь хүүхдийг хүчирхийлэх нөхцөл болдог. Мөн мансууруулах эм, сэтгэгцэд нөлөөт бодисын хэрэглээ нь хүчирхийллийн эрсдэлийг нэмэгдүүлдэг.

Гуравдугаарт, бэлгийн гаж чиг хандлага, садар самуун зан үйл. Хүүхдийн эсрэг бэлгийн хүчирхийлэл үйлдсэн хүмүүст педофилийн шинж ажиглагддаг бөгөөд энэ нь хүүхдийг бэлгийн хүслээ хангах хэрэгсэл мэтээр үзэх хандлагаар илэрдэг. Өнөө цагт цахим орчин дахь “грумминг” буюу хүүхдийг сэтгэл санаагаар уруу татах, итгэлийг олж бэлгийн хүчирхийлэл үйлдэх шинэ хэлбэр нэмэгдэж байна.

Дөрөвдүгээрт, нийгмийн байр суурь ба орчны шинж. Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг үйлдэгчид ихэвчлэн хохирогчтой ойрын хүрээлэлтэй байдаг. Эцэг эх, хамаатан садан, хөрш, найзын танил, эсвэл итгэл хүлээсэн мэргэжлийн байр суурь эзэлдэг хүмүүс (багш, дасгалжуулагч, шашны төлөөлөгч гэх мэт) энэ төрлийн гэмт хэрэгт илүүтэйгээр холбогддог нь олон улсын судалгаагаар тогтоогдсон. Энэ нь хүүхдийг итгэж болох орчиндоо ч эрсдэлд орох нөхцөл байгааг харуулж байна.

Тавдугаарт, сэдэл. Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг үйлдэх шалтгаан нь олон төрөлтэй байна. Зарим тохиолдолд эрх мэдлээ ашиглан давамгайлал тогтоох зорилгоор хүчирхийлэл үйлддэг бол зарим нь бэлгийн хүслээ буруу аргаар хангах зорилготой байдаг. Үүний зэрэгцээ, эдийн засгийн ашиг сонирхлоор хүүхдийг бэлгийн мөлжлөг, хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогч болгодог.

Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг нь нийгмийн олон хүчин зүйлсийн нийлбэр дүнд бий болж байгаа бөгөөд энэ төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажил нь зөвхөн хууль сахиулах байгууллагын хэмжээнд бус, эрүүл мэндийн, боловсролын, сэтгэл зүйн, нийгмийн халамжийн иж бүрэн бодлого шаардлагатай байна.

Хүүхдийн эрхийг зөрчих аливаа үйлдэл нь тухайн хүүхдийн амьдралд төдийгүй нийгмийн хөгжлийн чанар, улс орны ирээдүйд сөргөөр нөлөөлөх тул энэхүү асуудлыг бодлого, хууль эрх зүйн орчин, олон нийтийн оролцоо, хүмүүнлэгийн үнэт зүйлстэй уялдуулан тууштай хэрэгжүүлэх шаардлагатай.

Монгол Улс хууль тогтоомжийн хувьд хүүхдийн эрхийг хамгаалах тодорхой алхмууд хийсэн боловч хэрэгжилтийн түвшинд орон нутгийн бодит нөхцөл байдал, хүний нөөцийн чадавх, олон нийтийн оролцоо сул хэвээр байна. Олон улсын тэргүүн туршлагыг нутагшуулах, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, нийгмийн соёлыг өөрчлөх, салбар хоорондын уялдаа холбоог бэхжүүлэх замаар хүүхдийн эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх боломжтой.

Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг нь хувь хүний сэтгэл зүйн онцлог, гэр бүлийн орчин, нийгмийн болон эдийн засгийн нөхцөл, эрх зүйн орчны боловсронгуй бус байдал зэргийн нийлмэл нөлөөгөөр үйлдэгдэж байна. Энэ төрлийн гэмт хэрэг үйлдэгч нь ихэвчлэн өөрөө хүчирхийлэлд өртөж байсан түүхтэй, архидалт, зан төлөвийн гажуудалтай, хүүхдийг сул дорой гэж үздэг, ойрын хүрээллийн хүн байх тохиолдол давамгайлдаг. Иймээс гэмт хэрэг үйлдэгчийн шинжийг судалж, эрсдэл өндөртэй бүлгийг эрт илрүүлэх, архидалт болон донтолтын эсрэг бодлогыг хэрэгжүүлэх, хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг үйлдэх магадлалтай бүлгийг хяналтад авах, эцэг эхийн хүүхдийн эрхийг хамгаалах чиглэлээрх боловсролыг нэмэгдүүлэх нь урьдчилан сэргийлэхэд чухал алхам болно.

Үүний зэрэгцээ, хүүхдийг гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдохоос урьдчилан сэргийлэх ажлын үр нөлөөг нэмэгдүүлэх шаардлагатай байна. Хүүхэд гэмт хэрэгт холбогдох шалтгаан нь ихэвчлэн ядуурал, гэр бүлийн орчин, боловсролын дутагдал, үе тэнгийн нөлөө, цахим орчны сөрөг нөлөөлөл зэрэгтэй холбоотой тул эдгээр суурь хүчин зүйлсийг арилгах нь хамгийн үр дүнтэй урьдчилан сэргийлэх алхам болно. Иймд хүүхдийн эрхийг хамгаалах хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, сургуулийн орчинд хүмүүжлийн ажил, ёс суртахууны төлөвшил, эерэг харилцааг хөгжүүлэх, эцэг эхэд хүүхэд хүмүүжүүлэх сургалт, зөвлөгөө тогтмол олгох, нийгмийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл болон цахим орчны зохицуулалтыг боловсронгуй болгох, хууль зөрчсөн тохиолдолд ялын бодлогоос илүүтэйгээр нийгэмшүүлэх, зан үйл засах, сэтгэлзүйн дэмжлэг үзүүлэх чиглэлийг түлхүү хэрэглэх шаардлагатай байна. Энэ бүхэн нь хүүхдийн гэмт хэрэг үйлдэх нөхцөл шалтгааныг бууруулж, нийгэмд зөв төлөвшсөн, хариуцлагатай иргэнийг бэлтгэхэд ач холбогдолтой.

ЕСДҮГЭЭР
БҮЛЭГ

ГЭМТ ХЭРЭГ, ЗӨРЧЛӨӨС
УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ
ЧИГЛЭЛЭЭР ЗОХИОН
БАЙГУУЛСАН АЖИЛ-
PREVENTIVE
MAINTENANCE

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа

Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны “Засгийн газрын үндэсний хороо, комисс, үндэсний зөвлөлийн бүрэлдэхүүн шинэчлэн батлах тухай” 21 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар Архидан согтуурахтай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг дэмжих сангийн удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг, 8 дугаар хавсралтаар Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг, 15 дугаар хавсралтаар Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх үндэсний хорооны бүрэлдэхүүнийг тус тус баталсан.

Энэхүү тогтоол батлагдсантай холбоотойгоор Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн 2024 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн 01 дүгээр тогтоолоор Гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, Хүн худалдаалахтай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх, Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, Хүрээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх дэд зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн баталлаа.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 149 дүгээр тогтоолоор “Архидан согтуурахтай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг дэмжих сангийн дүрэм”-ийг баталснаар тус сангийн удирдах зөвлөлийн Ажлын албаны чиг үүргийг Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн Ажлын албанд хариуцуулжээ.

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлөөс 2024 онд үйл ажиллагааны тэргүүлэх чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

1.Төрийн алба хаагчийн ёс зүйн нийтлэг хэм хэмжээг баримтлах, хүний эрхийг дээдэлсэн ёс суртахууныг төлөвшүүлэх сургалт, соён гэгээрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх нөлөөллийн арга хэмжээг идэвхжүүлэх;

2.Төрийн албаны анхан дунд шатан дахь хүнд суртлыг арилгах, таслан зогсоох, иргэд хувийн хэвшлийг чирэгдүүлж, авлига үүсгэх нөхцөл бүрдүүлж байгаа үйл ажиллагаа, чиг үүргийн талаар дүгнэлт хийж, эрсдэлийг тодорхойлох, урьдчилан сэргийлэх;

3.Салбар, байгууллагын эрх зүйн соёл (замын хөдөлгөөний соёл г.м)-ыг төлөвшүүлэх, хорт зуршил (согтуурах, мансуурах г.м)-аас ангид байх болон иргэдэд чиглэсэн эрх зүйн соёл, ухамсрыг төлөвшүүлэх арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулах;

4.Улсын Их хурал, аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын сонгуультай холбоотойгоор холбогдох хууль тогтоомжийг сурталчлан таниулах, төрийн байгууллага, төрийн алба хаагчийн онцлог хууль тогтоомжийн зохицуулалтын талаар салбар, байгууллагын хүрээнд мэдээлэл түгээх;

5.Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажилд хүн, хуулийн этгээд, төрийн бус байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлэх, идэвх зүтгэл, үр дүн харгалзан урамшуулах;

6.Эрэгтэйчүүдийг жендерт суурилсан хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх ажилд татан оролцуулах, чадавхжуулах чиглэлээр соён гэгээрүүлэх, сургалт зохион байгуулах;

7.Иргэдийн аюулгүй байдлыг хангах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд цахим технологи, программ хангамж нэвтрүүлэх ажлыг нэмэгдүүлэх, хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг, өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (залилах) болон цахим хэлбэрээр үйлдэгдэж байгаа гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх оновчтой арга, хэлбэрийг нэвтрүүлж, хэрэгжүүлэх;

8.Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэгчийн сэтгэцийн эрүүл мэнд, нөлөөлж буй хүчин зүйлс, түүнийг арилгах, үзүүлэх тусламж үйлчилгээ, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх;

9.Ерөнхий боловсролын сургуулийн ахлах ангийн болон мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн сурагчид чиглэсэн эрх зүйн албан бус сургалтын хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэх зэрэг болно.

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлтийг 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар авч үзвэл:

1.Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ерөнхий чиглэлийн хүрээнд 19 ажил, арга хэмжээ төлөвлөснөөс 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 13 ажил, арга хэмжээ 100 хувь, 5 ажил, арга хэмжээ 70 хувь, 1 ажил, арга хэмжээ Гадаад харилцааны яам 0 хувь (тайлан ирүүлээгүй), дундаж 86.8 хувьтай;

2.Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх тусгай чиглэлийн хүрээнд хүрээнд 23 ажил, арга хэмжээ төлөвлөснөөс 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 14 ажил, арга хэмжээ 100 хувь, 5 ажил, арга хэмжээ 70 хувь, 4 ажил, арга хэмжээ 30 хувь, дундаж 81.3 хувьтай;

3.Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх нэг бүрчилсэн чиглэлийн хүрээнд 6 ажил, арга хэмжээ төлөвлөснөөс 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 5 ажил, арга хэмжээ 100 хувь, 1 ажил, арга хэмжээ 70 хувь, дундаж 95 хувьтай;

4.Соён гэгээрүүлэх чиглэлээр 11 ажил ажил, арга хэмжээ төлөвлөснөөс 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 10 ажил, арга хэмжээ 100 хувь, 1 ажил, арга хэмжээ 70 хувь, дундаж 97.2 хувьтай байна.

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлтийг 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар авч үзвэл нийт 59 ажил, арга хэмжээ зохион байгуулахаар төлөвлөснөөс биелэлт 90.1 хувьтай буюу "тодорхой үр дүнд хүрсэн", өмнөх жилтэй харьцуулбал 3 хувиар өссөн дүнтэй байна.

2.Тодорхой төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажил

2.1.Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр

Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх гэрээ байгуулах, бүс нутаг дахь хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, хамтран ажиллах, олон улсын чиг хандлагын талаар туршлага судлах, олон улсын хурал зохион байгуулах ажлын хүрээд “Ази, Номхон далайн эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн хамтын ажиллагааны Коломбын төлөвлөгөө” (Colombo Plan) байгууллагын Зөвлөлдөх хорооны 48 дахь удаагийн олон улсын хурлыг 2024 онд Монгол Улс хүлээн авч, Улаанбаатар хотноо зохион байгуулсан. 2024 оны хурал нь “Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын эсрэг хүчээ нэгтгэсэн бүс нутгийн төлөө, урьдчилан сэргийлэх ажиллагааг эрчимжүүлэх нь” сэдвийн дор зохион байгуулсан бөгөөд цаашид уг салбарт анхаарах тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлох, нөөц бололцоог зөв зохистой ашиглах стратеги, хэрэгжүүлж буй техникийн хамтын ажиллагааны хөтөлбөрийн үр нөлөөг нэмэгдүүлэх талаар хэлэлцсэн.

Зураг 1. "Colombo Plan" байгууллагын Зөвлөлдөх хорооны 48 дахь хурлын оролцогчид

Бүгд Найрамдах Австри Улсын Вена хотод 2024 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрөөс 2024 оны 05 дугаар сарын 19-ний өдрүүдэд зохион байгуулсан “Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, эрүүгийн хариуцлагын комиссын 33 дахь удаагийн чуулган” болон НҮБ-ын Хар тамхи, гэмт хэрэгтэй тэмцэх албаны Монгол дахь суурин төлөөлөгч 2024 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр Хар тамхитай тэмцэх газрын үйл ажиллагаатай танилцах үед мансууруулах үйлчилгээтэй олсны ургамал (каннабис)-ын тархцад хяналт тавих, шинээр тархцын цэгийг олж тогтоох ажилд зайнаас тандан судлалын арга зүйг нэвтрүүлэх зорилгоор НҮБ-ын Хар тамхи, гэмт хэрэгтэй тэмцэх албанаас хэрэгжүүлдэг “Хууль бус талбайн хяналтын хөтөлбөр” (Illicit crop monitoring programme)-ийг Монгол Улсад хэрэгжүүлэх саналыг танилцуулж, тулгамдаж байгаа асуудлын талаар харилцан санал солилцож, техник, технологийн талаар тусламж үзүүлэхээ илэрхийлсэн байна.

Зураг 2. “Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хэрэглээнээс урьдчилан сэргийлэх” сэдэвт сургалтад оролцогчид

Монгол Улсын Засгийн газар, АНУ-ын Төрийн Департамент, Коломбын төлөвлөгөө байгууллага хамтран тус байгууллагын Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодистой тэмцэх зөвлөх хөтөлбөр (Drug Advisory Program)-ийн Урьдчилан сэргийлэх модулийн Түвшин 10 буюу “Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хэрэглээнээс урьдчилан сэргийлэх” сургалтыг 2024 оны 06 дугаар сарын 03-ны өдрөөс 6 хоногийн хугацаатайгаар зохион байгуулсан.

Сургалтыг олон улсын багш нар зааж буй бөгөөд сургалтад эрүүл мэнд, хууль сахиулах, төрийн бус байгууллагын холбогдох мэргэжилтэн, албан хаагч, эмч нар хамрагдаж гэрчилгээ авсан.

Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайдын хамтарсан тушаалаар баталсан “Устгал-2024” нэгдсэн арга хэмжээг 2024 оны 6-7 дугаар саруудад тархац бүхий 11 аймаг, нийслэл хотын хэмжээнд зохион байгууллаа.

НҮБ-ын 1961, 1971, 1988 оны Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын тухай конвенцын хавсралтад орсон бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох, гаалийн байгууллагаас сэжигтэй ачаа, тээш, эд зүйлийг хяналтын дор хүргүүлэх, гааль, тагнуул, цагдаагийн байгууллагын алба хаагчдыг чадавхжуулах, сургах, дадлагажуулах зорилгоор “Суваг-1” арга хэмжээг зохион байгуулж, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг Монгол Улсын хилээр нэвтрүүлсэн гэмт хэргийг илрүүлж ажилласан.

Зураг 3. Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх тусгай чиг үүргийн байгууллагуудын алба хаагчид

Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх тусгай чиг үүргийн байгууллагуудын алба хаагчдад мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг таних, илрүүлэх чадавхыг нэмэгдүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газар болон АНУ-ын Төрийн Департаментын хооронд байгуулсан “Хүүхэд хамгааллын түншлэлийн компакт” гэрээний хүрээнд Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн Ажлын алба, Хил хамгаалах ерөнхий газар, Тагнуулын ерөнхий газар, Цагдаагийн ерөнхий газрын

Хар тамхитай тэмцэх газрын албан хаагчдаас бүрдсэн сургагч багш нар 2024 оны 05, 06 дугаар сард Сэлэнгэ аймгийн “Сүхбаатар”, “Алтанбулаг” боомт, Дорнод аймгийн “Хавирга”, “Баянхошуу” боомтод ажиллаж буй хил хамгаалах байгууллага, гадаадын иргэн, харьяатын байгууллага, Гаалийн байгууллагын албан хаагчдад хүн худалдаалах болон мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх чадавх бэхжүүлэх сургалт тус тус зохион байгуулж, нийт 120 алба хаагч хамруулсан.

Сүхбаатар аймгийн Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, Говьсүмбэр аймгийн Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх 425 дугаар анги, ШШГЕГ-ын харьяа 413, 429, 421, 417 дугаар нээлттэй, хаалттай хорих анги, Зэвсэгт хүчний 189 дүгээр анги, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын баривчлах байр, Нийтийн хэв журам хамгаалах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах албаны Шүүх, шүүгчийн аюулгүй байдлыг хангах хэлтэс, Дотоодын цэргийн 05, 810, 809 дүгээр анги, Тээврийн цагдаагийн албаны Хамгаалалтын хэлтэс, Баянзүрх дүүргийн Цагдаагийн газрын нэгдүгээр хэлтэс, Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг, Сүхбаатар боомт, Дорнод аймгийн Хавирга, Баянхошуу боомтуудын хил, гааль, тагнуулын байгууллагын нийт 958 алба хаагч нарт “Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хор уршиг, хүнд илрэх шинж тэмдэг, таних арга, хууль зүйн хариуцлага” сэдэвт танхимын сургалтыг 35 удаа зохион байгуулсан.

2.2. Хүн худалдаалах гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр

Хүн худалдаалахтай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, хуулийг дагаж батлагдах шаардлагатай зарим журмыг боловсруулах чиглэлээр дараах ажлыг хийж гүйцэтгэжээ. Үүнд:

1. Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 215 дугаар тогтоолоор “Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчийг хамгаалах байрны бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллах журам”-ыг баталсан.

2. Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Улсын Ерөнхий прокурорын 2024 оны А/60, А/40 дүгээр хамтарсан тушаалаар “Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчийн нэр төр, аюулгүй байдлыг хангах журам”-ыг баталсан.

3. Улсын Ерөнхий прокурорын 2024 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн А/01 дүгээр тушаалаар “Мэдүүлэг авах өрөөнд тавигдах шаардлага”-ыг шинэчлэн баталсан.

4. Гэр бүл, хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны А/40 дүгээр тушаалаар “Хохирогчийг ажлын байраар хангах, мэргэжлийн сургалтад хамруулах үйлчилгээ үзүүлэх журам”-ыг шинэчлэн баталсан.

5. Гадаад харилцааны сайдын 2024 оны А/71 дүгээр тушаалаар “Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчид үйлчилгээ үзүүлэх журам”-ыг шинэчлэн баталсан.

Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2017 оны А/49 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Хүүхдийг Монгол Улсын хилээр нэвтрүүлэхэд хяналт тавих журам”-ын хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр хил хамгаалах байгууллагаас 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар улсын хилээр нийт 603624 (гарсан 309180 орсон 294444) хүүхдийг шалган нэвтрүүлсэн. Улсын хилээр гарсан 309180 хүүхдийн 1963 нь эцэг эх, асран хамгаалагчийн итгэмжлэлтэй, 9509 нь цагдаагийн байгууллагын зөвшөөрөлтэй (олон улсын уралдаан тэмцээнд 8454, урлаг, соёлын арга хэмжээнд 480, сурагч, оюутан солилцоогоор 575) байна. Улсын хилээр нэвтэрсэн боловч хилийн чанадад үлдсэн 2231 хүүхдийн буцаж ирээгүй шалтгааныг тогтоон ажилласан. Эцэг эх, хууль ёсны төлөөлөгчгүй болон тэдний итгэмжлэлгүй 43 хүүхдийг улсын хилээр “гарах” чиглэлд хил нэвтрүүлэлгүйгээр буцаажээ.

Хүүхдийг Монгол Улсын хилээр нэвтрүүлэх журмын 2 дугаар зүйлийн 2.1.4 дэх заалтыг цагдаагийн байгууллагаас хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд 2024 онд нийт 878 иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн албан хүсэлтийг хүлээн авч шалгаж, олон улсын уралдаан тэмцээнд эх орноо төлөөлөн оролцох 5785 хүүхдэд тодорхойлолт гаргаж өгч, холбогдох мэдээллийг бүртгэж хяналт тавьж ажилласан байна.

Журмын хэрэгжилтийг хангах, хэрэгжүүлэхэд тулгамдсан асуудлыг тогтоох, шийдвэрлэх арга замыг тодорхойлох зорилгоор Олон улсын Чингис хаан боомт болон Замын-

үүд боомтын хилийн хяналтын байгууллагын албан хаагчдыг хамруулан хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан.

Хүн худалдаалахтай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны зардалд 244,9 сая төгрөгийг тусгасан нь өмнөх онтой харьцуулбал 3,3 сая төгрөг буюу 1,3 хувиар өссөн байна. Тухайн төсвийг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулан зарцуулжээ. Тухайлбал, шүүх шинжилгээний байгууллагад шаардлагатай Полимеразын гинжин урвалын аппарат болон ДНХ ялгах төхөөрөмж, цагдаагийн байгууллагын энэ төрлийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажилд шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг худалдан авахын зэрэгцээ Хүн худалдаалахтай тэмцэх тухай хууль, тогтоомжийг сурталчлах, хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогч хамгааллын түр хамгаалах байрны үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагыг дэмжих чиглэлээр зөвлөх үйлчилгээнд зарцуулжээ.

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлын нэг чиглэл нь тухайн гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр ажилладаг төрийн, иргэний нийгмийн байгууллагын албан хаагч, мэргэжилтнүүдийг сургаж дадлагажуулах явдал юм.

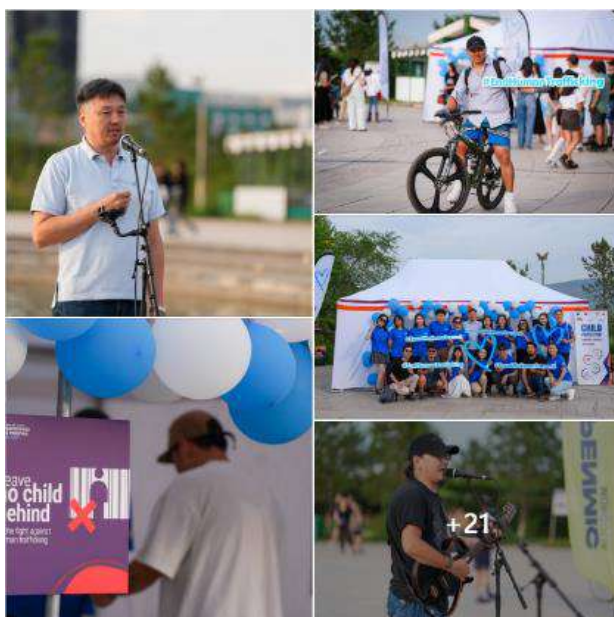
Хүн худалдаалах гэмт хэргийг мөрдөн шалгах, хянан шийдвэрлэх чиг үүргийн байгууллагуудад чиглэсэн сургалтыг 2024 онд түлхүү зохион байгуулагдсан бөгөөд нийт сургалтад 1532 алба хаагч хамрагдсан нь өмнөх оноос өссөн үзүүлэлт байна.

Түүнчлэн үндэсний сургагч багш бэлтгэх чиглэлээр Форензик ярилцлага хийх сургагч багш бэлтгэх сургалт, Кибер орчныг ашиглан үйлдсэн хүн худалдаалах гэмт хэргийн мөрдөн шалгах ажиллагаа сургагч багш бэлтгэх сургалт тус тус зохион байгуулагдаж, 38 албан хаагч үндэсний сургагч багшаар бэлтгэгдсэн байна. Хүн худалдаалах гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 2024 онд зохион байгуулсан сургалтын талаарх мэдээллийг нэгтгэн авч үзвэл:

- Цахимаар үйлдэгдэж буй хүн худалдаалах гэмт хэргийг илрүүлэх хянан шалгах ур чадварыг бэхжүүлэх нь сэдэвт сургалтад Цагдаагийн ерөнхий газар, Тагнуулын ерөнхий газар, Шүүх шинжилгээний ерөнхий газар, Дотоод хэргийн их сургуулийн төлөөлөл нийт 15 алба хаагч,
- Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогч хүүхдийг таньж илрүүлэх, холбогдох үйлчилгээнд хандуулах сэдэвт сургалтад Чингис Хаан олон улсын нисэх буудалд үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллагуудын 300 алба хаагч,
- Форензик ярилцлага хийх сургагч багш бэлтгэх сургалтад хууль сахиулах, нийгмийн хамгааллын салбарын 25 алба хаагч,
- Хүн худалдаалах гэмт хэргийн гэрч, хохирогч хүүхдэд сэтгэл зүйн зөвлөгөө, тусламж үзүүлэх нь сэдэвт сургалтад нийгмийн хамгаалал, хууль сахиулах салбарын 40 алба хаагч,
- Хүн худалдаалах гэмт хэргийн ойлголт, энэ төрлийн гэмт хэрэгт өртөж хохирсон хүнд тусалцаа үзүүлэх сэдэвт сургалтад Монгол Улсаас хилийн чанадад суугаа Дипломат төлөөлөгчийн газруудад шинээр томилогдсон 44 албан хаагч,
- Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогч төвтэй, хүүхдэд ээлтэй хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа сэдэвт сургалтад Баянзүрх, Сонгинохайрхан дүүргийн шүүх эрх мэдлийн болон хууль сахиулах байгууллагын 45 алба хаагч,
- Мөрдөн шалгах ажиллагааны хохирогч төвтэй арга барил-хандлага сэдэвт сургалтад Цагдаагийн ерөнхий газар, Шүүх шинжилгээний ерөнхий газрын 63 алба хаагч,

- Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчид хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх нь сэдэвт сургалтад Хууль зүйн туслалцааны төв, Монголын хуульчдын холбоо, Монголын өмгөөлөгчдийн холбооны төв, орон нутгийн 105 өмгөөлөгч,
- Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогч хүүхэдтэй сэтгэцийн гэмтэлд суурилсан аргачлалаар ажиллах нь сэдэвт сургалтад Цагдаагийн ерөнхий газар, Шүүх шинжилгээний ерөнхий газрын 30 алба хаагч,
- Хүн худалдаалах болон мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх чадавх бэхжүүлэх нь сэдэвт сургалтад Алтанбулаг, Хавирга, Баянхошуу боомтын хилийн хяналтын байгууллагын 130 алба хаагч,
- Кибер орчныг ашиглан үйлдсэн хүн худалдаалах гэмт хэргийн мөрдөн шалгах ажиллагаа сургагч багш бэлтгэх сургалтад Улсын ерөнхий прокурорын газар, Цагдаагийн ерөнхий газар, Дотоод хэргийн их сургуулийн 13 алба хаагч,
- Кибер орчныг ашиглан үйлдсэн хүн худалдаалах гэмт хэргийн мөрдөн шалгах ажиллагаа сургалтад Төв аймаг, Багануур, Багахангай, Налайх дүүргийн прокурор, цагдаагийн 25 алба хаагч тус тус хамрагджээ.
- Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын салбарын алба хаагч, мэргэжилтнүүдэд зориулсан Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчийг таних, илрүүлэх, тогтоох зааврыг 2022 онд Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын тушаалаар баталсан. Хүйсийн тэгш эрх төв ТББ-аас энэхүү зааврыг мэргэжлийн бүлгүүдэд таниулах, алба хаагчдын ур чадварыг нэмэгдүүлэх зорилгоор 300 орчим нийгмийн ажилтан, сэтгэл зүйч, хүүхэд хамгааллын ажилтнуудад мэдээлэл өгөх, мэдлэг олгох сургалт, уулзалт, хэлэлцүүлгийг зохион байгуулжээ.
- Хүн худалдаалахтай тэмцэх тухай хуулийг дагаж гарсан журмын хэрэгжилтийг хангах, хэрэгжүүлэгчдэд таниулах, тэдний ур чадварыг нэмэгдүүлэх зорилготойгоор сургалт, уулзалт, хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж, нийт 396 алба хаагчдыг (244 эмэгтэй, 152 эрэгтэй) хамруулжээ.

"Хүн худалдаалах гэмт хэрэгтэй тэмцэх Дэлхийн өдөр"-ийг тохиолдуулан "Хөх зүрхний аян"-ийг "Хүн худалдаалах гэмт хэрэгтэй тэмцэхэд нэг ч хүүхдийг бүү орхигдуул" уриан дор зохион байгуулж, хүн худалдаалах гэмт хэргийн талаарх олон нийтийн ойлголт, мэдээллийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр мэдээлэл өглөө.

Б.Ерөөлт: Бид гэрч, хохирогчийг хамгийн уртдаа гурван жил хүртэлх хугацаагаар хамгаалсан

ЦЕГ-ын Гэрч, хохирогчийг хамгаалах хэлтсийн эрүүгийн мөрдөгч, цагдаагийн ажлаа дэслэгч Б.Ерөөлттэй ярилцав. Тэрээр хүн худалдаалах гэмт хэргийн

48 5 2024-05-20 17:16

Э.Алтанхуяг: Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчид цагдаа руу өргөдлөө барьж ирдэггүй

ЭЦА-ны Зөвлөн байгуулалттай гэмт хэргийн төмөр хэлтсийн ахлах мөрдөгч, цагдаагийн ажлаа дэслэгч Э.Алтанхуягтай ярилцав. Тус хэлтэс хүн

77 13 2024-05-18 17:22

Г.Амаржаргал: Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчид насан туршдаа сэтгэл зүйн гэмтэлтэй үлддэг

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилыг зохицуулах зөвлөлийн Алтан албаны ажлаа мөрдөгч Г.Амаржаргалтай хүн худалдаалах гэмт хэргийн

197 5 2024-05-04 12:14

Ж.Баасанжав: Хүн худалдаалах гэмт хэргийг хүүхдийн эсрэг үйлдвэл 12 хүртэл жил хорих ялтай

"Их Засал" елэн улсын их сургуулийн Хууль зүйн сургуулийн эрүүгийн эрх зүйн танилчийн аргач, Монголын өмгөөлөгчдийн холбооны гишүүн өмгөөлөгч

359 5 2024-05-03 08:00

Мөн “Мөрөөдлийнхөө зүг” мэдээллийн компанит ажлыг 2024 оны 11 дүгээр сард зохион байгуулсан ба энэ компанит ажил нь хүүхдийн мөрөөдлийг анаж суудаг, хүүхэд залуусын итгэмтгий занд дөрөөлөн гэмт хэрэгтнүүд ямар өгөөш занга хэрэглэдэг, хохирогч хүүхдүүдийг цахим орчинд хэрхэн хуурдаг, энэ төрлийн гэмт хэргээс өөрийгөө, өрөөл бусдыг хэрхэн хамгаалах талаар мэдлэг мэдээлэл олгох зорилготой бөгөөд энэ хүрээнд видео нэвтрүүлэг 2, текст контент 4, видео контент 3, рийл 3, постер 2, комик 1, стикер 1, подкаст 1-ийг бэлтгэн, www.gogo.mn, www.yolo.mn www.cccp.gov.mn, www.famliycenter.mn цахим хуудсаар түгээжээ.

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам (хуучин нэрээр), Олон Улсын Хөдөлмөрийн байгууллага, Дэлхийн зөн Монгол олон улсын байгууллага хамтран 2024 оны 6 дугаар сарын 12-ны өдөр “Амалтаа биелүүлье” урианы дор бодлогын зөвлөгөөнийг зохион байгуулжээ, хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчишгүй хэлбэрийг устгах олон талт арга хэмжээ, хамтын ажиллагаа, сайн жишээнүүд, хэрэгжиж буй бодлого болон 2023 оны бодлогын зөвлөгөөнөөс гарсан зөвлөмжийн хэрэгжилт зэргийг хэлэлцжээ.

Хүн худалдаалахтай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр Монгол Улсын Засгийн газар, Америкийн Нэгдсэн Улсын Төрийн Департамент

хооронд байгуулсан “Хүүхэд хамгааллын түншлэлийн компакт: Хүн худалдаалахаас хүүхдийг хамгаалах нь” төсөл НҮБ-ын Олон Улсын Хөдөлмөрийн байгууллагаас албадан хөдөлмөрийг илрүүлэх, таслан зогсоох, хянан шийдвэрлэх чиглэлээр алба хаагчдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор хэрэгжүүлж буй “БРИЖ-2” төсөл, НҮБ-ын Олон улсын шилжилт хөдөлгөөний байгууллага, Бали Процессын Ази Номхон Далайн бүс нутгийг хариуцсан газрын санхүүжилттэй “Цахимаар үйлдэгдэж буй хүн худалдаалах гэмт хэргийг илрүүлэх хянан шалгах ур чадварыг бэхжүүлэх нь” төсөл хэрэгжсэн.

2.3. Гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр

Монгол Улсын Их хурлын чуулганы 2024 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг эцэслэн баталсан боловч Эрх зүйн мэдээллийн системд мөн оны 05 дугаар сарын 30-ны өдөр байршуулсан. Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамнаас Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах хүрээнд Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 142 дугаар тогтоолоор “Хүүхдийн эрхийн улсын байцаагчийн ажиллах дүрэм”, Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 143 дугаар тогтоолоор “Хүүхдийн эрхийн улсын байцаагчийн орон тоо”, ГБХНХ-ын сайдын 2024 оны А/28 дугаар тушаалаар “Хүүхэд, гэр бүлийн нийгмийн ажилтанд нийгмийн ажлын үйлчилгээ явуулах эрх, мэргэшлийн зэрэг олгох, хүчингүй болгох журам”, ГБХНХ-ын сайдын 2024 оны А/32 дугаар тушаалаар “Хүүхэд, гэр бүлийн нийгмийн ажилтны ёс дүрэм”, ГБХНХ-ын сайдын 2024 оны А/33 дугаар тушаалаар “Хүүхэд асрах хувилбарт үйлчилгээ үзүүлэх журам”-ыг батлуулжээ.

Аймаг, нийслэлийн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлөөс 2024 онд гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр нийт 430.3 сая төгрөгийг зарцуулсан нь гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлын нийт зардлын 1.7 хувийг эзэлж байна.

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн Ажлын албанаас НҮБ-ын Хүн амын сантай хамтран 2024 онд дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлжээ. Үүнд:

- ✓ Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаврын үнэлгээний тайланг 365 хувь хэвлүүлж, нийтэд түгээсэн.
- ✓ “Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх дунд хугацааны төлөвлөгөөний төсөл боловсруулах” ажлыг гүйцэтгэсэн.
- ✓ Улсын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй 35 (3 нь хамрагдаагүй) Түр хамгаалах байр, нэг цэгийн үйлчилгээний төвийн үйл ажиллагаа нь хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний болон ЛГБТ хүнд хүртээмжтэй ээлтэй байдлын үнэлгээ хийлээ.
- ✓ Хууль сахиулах байгууллага, нэг цэгийн үйлчилгээний төв, түр хамгаалах байрны албан хаагчдыг Хүний эрх, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх, ЛГБТ хүний эрхийн сургагч багшаар бэлтгэх сургалтыг 2024 оны 10 дугаар сарын 17, 18, 23, 24-ний зохион байгуулав.

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн Ажлын албанаас 1, Цагдаагийн ерөнхий газраас 15, Дотоодын цэргийн штабаас 5, Хил хамгаалах ерөнхий газраас 10, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газраас 10, Шүүх шинжилгээний ерөнхий газраас 5, Гадаадын иргэн, харьяатын газраас 5, Дотоод хэргийн их сургуулиас 10, Төрийн тусгай албан хаагчдын нэгдсэн эмнэлгээс 5, Хууль зүйн туслалцааны төвөөс 5, Хүүхэд гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 25, нийт 100 албан хаагч, мэргэжилтэн, өмгөөлөгч нарыг хамруулж, сургагч багшийн гэрчилгээ олгов.

✓ Жендерт суурилсан хүчирхийлэлтэй тэмцэх 16 хоногийн үндэсний аяны хүрээнд “Жендерийн мэдрэмжтэй мэдээлэх нь” сэтгүүлч, хэвлэл мэдээллийн ажилтнуудад зориулсан сургалтыг Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн Ажлын албанаас “Глоб интернэшнл” төвтэй хамтран зохион байгууллаа.

Сургалтад хэвлэл мэдээллийн 30 орчим байгууллагын сэтгүүлчид болон Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны харьяа 11 байгууллага, агентлагийн хэвлэл мэдээлэл хариуцсан албан хаагчид оролцож, “Хүний эрх ба жендер”, “Хэвлэл мэдээлэл ба жендерийн харилцан

хамаарал”, “Хэвлэл мэдээлэлд зориулсан жендерийн мэдрэмжтэй байдлын шалгуур үзүүлэлт ба түүний хэрэгжилт”, “Төрийн байгууллагын жендерийн эрх тэгш байдлын тухай бодлого ба эрх зүйн орчин”, “Жендерт суурилсан хүчирхийллийн ойлголт, хэлбэр”, Жендерт суурилсан хүчирхийллийн талаарх мэдээ, сурвалжилга бэлтгэхдээ хүний эрх, жендерийн мэдрэмжтэй хандах нь” сэдэвт сургалтад хамрагдав.

НҮБ-ын Мансууруулах бодис, гэмт хэрэгтэй тэмцэх алба болон Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Статистикийн газартай хамтран хэрэгжүүлж буй Ази, Номхон далайн бүс дэх гэмт хэрэг, эрүүгийн эрх зүйн статистикийн төсөл (UNODC-KOSTAT) болон НҮБ-ын Эмэгтэйчүүдийн сангийн Бүгд Найрамдах Солонгос Улс дахь сургалтын төв (UN WOMEN CoE)-тэй хамтран “Монгол Улс дахь эмэгтэйчүүд, охидын амь насыг хөнөөх статистикийн үзүүлэлтийг тооцох аргачлал” боловсруулах судалгааны төслийг эхлүүлж, танилцуулах уулзалтыг өнөөдөр Хууль зүй, дотоод хэргийн яаманд зохион байгуулсан бөгөөд уулзалтад Хүний эрхийн Үндэсний Комисс, Шүүхийн ерөнхий зөвлөл, Улсын ерөнхий прокурорын газар, Үндэсний статистикийн хороо болон Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны харьяа агентлаг, байгууллага, хууль зүйн их, дээд сургууль, төрийн бус байгууллага болон олон улсын байгууллагын төлөөлөл оролцлоо.

Хүүхэд хамгааллын түншлэлийн компакт: Хүн худалдаалахаас хүүхдийг хамгаалах нь төслийн хүрээнд тус Ажлын албанаас Азийн сан олон улсын байгууллагатай хамтран хүүхдийн эсрэг үйлдсэн хүн худалдаалах гэмт хэргийг хохирогч төвтэй аргачлалаар мөрдөн шалгах, хэрэг хянан шийдвэрлэх арга зүйг сайжруулах зорилгоор “Мөрдөн шалгах ажиллагааны хохирогч төвтэй арга барил-хандлага” сэдэвт сургалтыг 2024 оны 04 дүгээр сарын 02-04-ний өдрүүдэд зохион байгуулж, сургалтад цагдаагийн байгууллага, шүүх шинжилгээний байгууллагын төв, орон нутгийн сэтгэл зүйч, холбогдох алба хаагчид хамрагдлаа.

Мөн төслийн хүрээнд Азийн сан олон улсын байгууллагатай хамтран Хууль зүйн туслалцааны төв, Монголын өмгөөлөгчдийн холбоо, Монголын хуульчдын холбооны төв, орон нутгийн 150 гаруй өмгөөлөгчдөд танхим болон цахим хэлбэрээр Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын талаар ойлголт өгөх, Шүүх шинжилгээний тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор батлагдсан Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2023 оны А/268, А/275 дугаар тушаалаар баталсан “Гэмт хэргийн улмаас хүний сэтгэцэд учирсан хор уршгийн зэрэглэлийг тогтоож, дүгнэлт гаргах журам” болон хүн худалдаалах гэмт хэргийн талаарх ойлголт мэдлэгийг дээшлүүлэх, гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогчид хууль зүйн туслалцаа үзүүлэхэд анхаарах асуудал сэдэвт сургалтыг 2024 оны 04 дүгээр сарын 25, 26-ны өдөр зохион байгуулжээ.

Улсын хэмжээнд гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогчийн аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр түр хамгаалах байр 21, нэг цэгийн үйлчилгээний төв 15 буюу нийт 36 байр үйл ажиллагаа явуулж хохирогч хамгаалал, сэтгэл зүйн болон бусад үйлчилгээ үзүүлж байна. Энэ оны 05 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар нийт 1996 хүнд үйлчилснээс насанд хүрсэн эрэгтэй хүн 80, эмэгтэй 671, хүүхэд 1281 байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад насанд хүрсэн эрэгтэй хүн 37 буюу 86%-иар өсөж, хүүхэд 100 буюу 6.4, эмэгтэй хүн 46 буюу 6, үйлчлүүлсэн нийт иргэдийн тоо 615 буюу 6.7 хувиар тус тус буурсан байна.

2.4.Хүрээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр

Хүрээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр Дэлхийн байгаль хамгаалах сан (WWF)-ийн Монгол дахь хөтөлбөрийн газартай хамтран “Зэрлэг амьтны эд эрхтэн, бүтээгдэхүүний хил дамнасан хууль бус худалдаанаас урьдчилан сэргийлэх, хуулийн хэрэгжилтийг хангах нь” сэдэвт хөдөлгөөнт сургалтыг 2024 оны 06 дугаар сарын 10-20-ны өдрүүдэд Говь-Алтай аймгийн Бургастай, Ховд аймгийн Булган, Баян-Өлгий

аймгийн Цагааннуур, Увс аймгийн Боршоо, Завхан аймгийн Арцсуурь зэрэг 5 хилийн боомтод зохион байгуулж, хил, гаалийн 127 алба хаагчид хамрагдав.

Ханнс-Зайделийн сангийн Монгол дахь хөтөлбөрийн газартай хамтран ХБНГУ-ын Айнринг хотод “Сорилтот цаг үеийн манлайлал болон “Хүний нөөцийн хөгжил” олон улсын хурал зохион байгууллаа.

Байгаль, зэрлэг амьтдыг хамгаалах нийгэмлэг (WCS)-ийн Монгол дахь төлөөлөгчийн газар хамтран “Зэрлэг амьтад, тэдгээрийн эд эрхтэн, бүтээгдэхүүний хил дамнасан хууль бус худалдааг бууруулах боломж: Алба хаагчдын манлайллын ур чадвар, ажлын гүйцэтгэлийг дээшлүүлэх” сэдэвт сургалтыг 2024 оны 05 дугаар сарын 20-21-ний өдрүүдэд Ховд аймагт зохион байгуулав. Сургалтад хил, гааль, цагдаа, шинжээч болон аймгийн Зооноз өвчин судлалын төвийн 16 алба хаагч хамрагдав.

Жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулдаг “Байгалиа хамгаалъя” нэгдсэн арга хэмжээг 2024 оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдрөөс 05 дугаар сарын 15-ны хооронд зохион байгуулав. Аяны хүрээнд бэлтгэсэн контент, постерыг төв, орон нутагт үйл ажиллагаа явуулдаг иргэн, хуулийн этгээдийн 156, худалдаа, үзвэр, үйлчилгээний 192 нийт 348 сурталчилгааны лед дэлгэц, давхардсан тоогоор 12 телевиз, 19 сайт, 8 фм радиогоор тус тус түгээж, автобусны буудал болон авто зам дагуу 32 мэдээллийн самбарт байршуулан, 193 мэдээ, мэдээлэл бэлтгэн цахим орчинд түгээжээ.

2.5. Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр

Цагдаагийн ерөнхий газар, Мал эмнэлгийн ерөнхий газартай хамтран “Мал эмнэлгийн цахим гэрчилгээний шинэчилсэн хувилбар болох “МЭНС-II” шинэчлэлт, мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний мал эмнэлгийн цахим гэрчилгээний хяналт баталгаажуулалтын цахим” сургалтыг зохион байгуулж, нийслэл, 21 аймгийн мал эмнэлгийн газрын 65 алба хаагч, нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагын 60 алба хаагчийг хамрууллаа.

Мал амьтан, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг сум, дүүргийн нутаг дэвсгэрээс гадагш худалдаалах, төхөөрөх, нийтийг хамарсан арга хэмжээнд оролцуулах, хээлтүүлэгт ашиглах, отор нүүдэл хийх болон бусад зорилгоор шилжилт хөдөлгөөн хийхэд мал эмнэлгийн 338455 ширхэг цахим гэрчилгээг нэгжийн эмч нар цахим систем дээр бүртгэл үүсгэж, үүнээс 191905 ширхэг мал эмнэлгийн цахим гэрчилгээг улсын байцаагч нар цахимаар баталгаажуулан, иргэн, аж ахуйн нэгжүүдэд олгож, хяналт тавин ажиллав. Мөн мал эмнэлгийн хорио цээрийн хяналтын цэгийн улсын байцаагч нар 24208 ширхэг мал эмнэлгийн цахим гэрчилгээ бүхий мал, амьтан тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнд хяналт тавьж, 7719 гэрчилгээг татгалзаж, 186 гэрчилгээг саатуулан, Зөрчлийн хэрэг үүсгэн, торгуулийн арга хэмжээ авч, нийт батлагдсан гэрчилгээний 10,9 хувьд биечлэн хяналт тавьж, цахим системээр баталгаажуулсан.

Цагдаагийн байгууллагаас “Эмээлт”, “Хүчит шонхор”, “Нарантуул-2”, “Баянзүрх” мал, махны худалдааны төвүүдэд орон нутгаас бэлтгэн нийлүүлж байгаа мал, махны шилжилт хөдөлгөөн, мал эмнэлгийн цахим гэрчилгээнд хяналт тавьж, 102612 ширхэг гарал үүслийн гэрчилгээг шалгаж, Зөрчлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэгт заасан 24 зөрчлийг илрүүлэн ажиллажээ.

Дорнод, Баян-Өлгий, Увс аймаг дахь хилийн цэргийн 8 ангийн хариуцсан хэсэгт торон саад, мөр хянах болон шороон зурвасыг сэргээн татаж, хилийн инженер, дохиолол, хяналтын байгууламжийг 13.1%-иар нэмэгдүүлэв. Мөн Дорнод, Сүхбаатар аймаг дахь хилийн цэргийн 6 ангийн хариуцсан хэсэгт 408.8 км торон саадыг шинээр байгуулж, 811.8 км мөр хянах болон шороон зурвасыг сэргээн татаж, хилийн инженерийн байгууламжийг нэмэгдүүлэв.

Монгол малчин мэдээллийн агентлагаас өдөр тутмын цахим хуудас, улирал тутмын сэтгүүл 7 хоног бүр телевиз, хэвлэл мэдээллийн сувгуудаар “Малчин лавлах-109” тусгай дугаарын утсанд 2024 онд алдсан, олдсон малын 154 дуудлага, мэдээлэл ирснээс 148 дуудлага нь алдсан малын, 6 дуудлага нь олдсон малын дуудлага мэдээлэл байлаа. Тус лавлах төвд ирсэн алдсан, олдсон мал нийт тоон дүнгээр 1466 толгой мал бөгөөд алдсан малын тоо 1304, олдсон малын тоо 162 байв.

Цагдаагийн байгууллагаас 12 сум, 1 тосгонд 456 гишүүнтэй 78 малчдын бүлэг байгуулж, “Малчдын бүлэг” ажиллуулах үлгэрчилсэн дүрэм, бусад хууль тогтоомжийн талаар иргэд, малчдад сурталчилгааны ажил зохион байгуулав. Мөн малчдын бүлэг байгуулах, Малчдын бүлэг ажиллуулах үлгэрчилсэн дүрмийн талаар олон нийтийн 6 телевиз, 2 сонин, 26 цахим хуудсаар дамжуулан иргэд, малчдад мэдээлэл хүргэж ажилласан.

ЭХ СУРВАЛЖ

Нэг. Хууль тогтоомж

1. Эрүүгийн хууль. 2015
2. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хууль. 2017
3. Зөрчлийн тухай хууль. 2017
4. Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль. 2017
5. Прокурорын тухай хууль. 2017
6. Шүүх шинжилгээний тухай хууль. 2022
7. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль. 2017
8. Цагдаагийн албаны тухай хууль. 2017
9. Авлигын эсрэг хууль. 2006
10. Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль. /Шинэчилсэн найруулга/. 2015
11. Засгийн газрын нөөц сангийн тухай хууль. /Шинэчилсэн найруулга/. 2019

Хоёр. Тайлан, эмхэтгэл, гарын авлага, зөвлөмж

1. Монгол Улсад бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, зөрчлийн нөхцөл байдал. Цагдаагийн ерөнхий газар. 2023, 2024
2. "Цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, зөрчлийн нөхцөл байдал. Цагдаагийн ерөнхий газар. 2024.
3. Монгол Улсын Шүүхийн тайлан. Шүүхийн ерөнхий зөвлөл. 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024
4. Монгол Улс дахь гэмт хэргийн цагаан ном-2017. ГХУСА33. 2018
5. Монгол Улс дахь гэмт хэргийн цагаан ном-2018. ГХУСА33. 2019
6. Монгол Улс дахь гэмт хэргийн цагаан ном-2019. ГХУСА33. 2020
7. Монгол Улс дахь гэмт хэргийн цагаан ном-2020. ГХУСА33. 2021
8. Монгол Улс дахь гэмт хэргийн цагаан ном-2021. ГХУСА33. 2022
9. Монгол Улс дахь гэмт хэргийн цагаан ном-2021. ГХУСА33. 2023
10. Шүүх шинжилгээний статистик-2024. Шүүх шинжилгээний ерөнхий газар. 2024

Гурав. Тоон мэдээлэл

1. Бүртгэсэн гэмт хэрэг, зөрчлийн статистик. Цагдаагийн ерөнхий газар. 2020, 2021, 2022, 2023, 2024
2. Прокурорын байгууллагын гэмт хэргийн статистик. Улсын Ерөнхий Прокурорын газар. Бүртгэл, мэдээллийн технологийн алба. 2020, 2021, 2022, 2023, 2024
3. Шүүх шинжилгээний статистик. Шүүх шинжилгээний ерөнхий газар. Шинжилгээний бүртгэл, мэдээллийн хэлтэс. 2020, 2021, 2022, 2023, 2024
4. Шүүхийн статистик. Шүүхийн ерөнхий зөвлөл. Шүүхийн судалгаа, мэдээлэл, сургалтын хүрээлэн. 2020, 2021, 2022, 2023, 2024
5. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны статистик. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар. Нэгдсэн тоо бүртгэлийн хэлтэс. 2020, 2021, 2022, 2023, 2024
6. Авлигатай тэмцэх газрын мэдээлэл. Авлигатай тэмцэх газар. Судалгаа, шинжилгээний алба. 2020, 2021, 2022, 2023, 2024

Дөрөв. Цахим эх сурвалж

1. <https://www.1212.mn/>
2. <https://police.gov.mn/>
3. <https://www.prokuror.mn/>
4. <https://mojha.gov.mn/>
5. <https://www.judcouncil.mn/>
6. <https://cd.gov.mn/>
7. <https://iaac.mn/>

ХАВСРАЛТ

2024 ОНД БҮРТГЭГДСЭН ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ, ТҮҮНИЙ ШИЙДВЭРЛЭЛТ

№	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Өмнөх үлдэгдэл гомдол, мэдээлэл	Үүнээс Шийдвэрлэсэн	Тухайн онд шинээр хүлээн авсан гомдол, мэдээлэл	Нийт шалгасан гомдол, мэдээлэл
А		1	2	3	8
1	Баян-Өлгий	69	69	3424	3493
2	Говь-Алтай	16	16	1983	1999
3	Завхан	32	32	1889	1921
4	Үүнээс: Тосонцэнгэл	11	11	876	887
5	Увс	43	43	2693	2736
6	Ховд	66	66	4105	4171
7	Үүнээс : Булган	6	6	759	765
8	Архангай	46	46	2981	3027
9	Баянхонгор	80	80	4426	4506
10	Булган	38	38	2562	2600
11	Орхон	139	139	5607	5746
12	Өвөрхангай	59	59	4124	4183
13	Үүнээс: Хархорин	20	20	1406	1426
14	Хөвсгөл	63	63	3204	3267
15	Говьсүмбэр	21	21	1473	1494
16	Дархан-Уул	68	68	4648	4716
17	Дорноговь	87	87	4821	4908
18	Үүнээс: Замын-Үүд	18	18	1877	1895
19	Дундговь	28	28	1798	1826
20	Өмнөговь	88	88	5807	5895
21	Үүнээс:Цогтцэций сум	23	15	1482	1505
22	Сэлэнгэ	114	114	5932	6046
23	Үүнээс: Мандал	33	33	2157	2190
24	Төв	24	24	4649	4673
25	Үүнээс: Заамар	5	5	1147	1152
26	Дорнод	57	57	4175	4232
27	Сүхбаатар	69	69	3023	3092
28	Хэнтий	99	99	4568	4667
29	Үүнээс: Бор-Өндөр	14	11	893	907
30	Нийслэл	4507	4507	193164	197671
31	Баянгол	870	870	28971	29841
32	I хэлтэс	522	522	15090	15612
33	II хэлтэс	348	348	13881	14229
34	Баянзүрх	1173	1173	50340	51513
35	I хэлтэс	643	643	25973	26616
36	II хэлтэс	323	323	13717	14040
37	III хэлтэс	207	207	10650	10857
38	Сүхбаатар	691	691	22531	23222
39	I хэлтэс	467	467	12784	13251
40	II хэлтэс	224	224	9747	9971
41	Сонгинохайрхан	693	693	41885	42578
42	I хэлтэс	386	386	22276	22662
43	II хэлтэс	153	153	12360	12513
44	III хэлтэс	154	154	7249	7403
45	Хан-Уул	543	543	24396	24939
46	I хэлтэс	331	331	14894	15225
47	II хэлтэс	212	212	9502	9714
48	Чингэлтэй	444	444	19282	19726
49	I хэлтэс	219	219	9051	9270
50	II хэлтэс	225	225	10231	10456
51	Багануур	44	44	2314	2358
52	Багахангай	6	6	479	485
53	Налайх	43	43	2966	3009
54	Мөрдөн байцаах алба	23	23	635	658
55	Эрүүгийн цагдаагийн алба	35	35	1139	1174
56	Экологийн цагдаагийн алба	8	8	828	836
57	ЗЦГ	146	146	41036	41182
58	ИАТ			113	113
59	Төмөр зам	6	6	433	439
60	НЦУГ-Халаасны хулгай	9	9	1464	1473
61	Хар тамхитай тэмцэх газар	10	10	503	513
62	НХЖХ, ОНАБХА				
63	Зөрчлийн хэрэг бүртгэх алба			61	61
64	Дотоодын цэргийн штаб	10	10	279	289
65	Улсын дүн	6060	6060	317547	323607

ЦАГДААГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХЭМЖЭЭНД 2024 ОНД БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Бүх гэмт хэрэг		Өсөлт, бууралт %	Хүний амьд явах эрхийн эсрэг 10.1-10.6				Үүнээс							
										Хүнийг алах 10.1				Хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх 10.4			
						2023		2024		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	407	447	9.8	3		100.0		1							
2		Говь-Алтай	273	405	48.4	5	5	25.0	33.3	1	2			1	2	0.0	0.0
3		Завхан	328	285	-13.1	8	8	60.0	85.7	4	6	100.0	100.0	4		0.0	
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл	92	69	-25.0	2	3	50.0	66.7	1	2	100.0	100.0	1		0.0	
5		Увс	333	348	4.5	1	8	100.0	100.0		4		100.0		3		
6		Ховд	601	676	12.5	6	11	66.7	71.4	3	1	100.0	100.0	2	8	0.0	50.0
7		Үүнээс: Булган	103	91	-11.7		3		100.0						2		100.0
8	Хангайн бүс	Архангай	397	447	12.6	6	7	33.3	20.0	3	3	100.0	100.0	3	2	0.0	0.0
9		Баянхонгор	395	577	46.1	7	15	50.0	40.0	5	4	100.0	100.0	2	8	0.0	100.0
10		Булган	392	411	4.8	9	10	100.0	62.5	6	2	100.0	100.0	2	5		0.0
11		Орхон	761	984	29.3	14	6	85.7	60.0	6	2	100.0	100.0	6	1		
12		Өвөрхангай	516	695	34.7	8	10	40.0	100.0	3	5		100.0	5	3	40.0	100.0
13		Үүнээс: Хархорин	163	219	34.4	2	3	100.0		1	3			1		100.0	
14		Хөвсгөл	600	693	15.5	11	14	85.7	66.7	6	6	100.0	100.0	1	2		
15	Төвийн бүс	Говьсүмбэр	139	186	33.8	1	3		33.3		1		100.0	1	1		0.0
16		Дархан-Уул	714	982	37.5	9	16	25.0	60.0	2	6	100.0	100.0		3		0.0
17		Дорноговь	677	828	22.3	18	11	57.1	33.3	9	2	100.0	100.0	6	8	0.0	0.0
18		Үүнээс: Замын-Үүд	209	236	12.9	2	3	0.0	0.0					2	2	0.0	0.0
19		Дундговь	246	282	14.6	3	6	50.0	100.0	1	5	100.0	100.0	2	1	0.0	
20		Өмнөговь	725	790	9.0	26	17	60.0	69.2	5	5	80.0	80.0	16	4		
21		Үүнээс: Цогтцэций	434	414	-4.6	21	11	57.1	62.5	3	4	100.0	100.0	14	3		
22	Зүүн бүс	Сэлэнгэ	726	870	19.8	12	8	80.0	66.7	5	5	100.0	100.0	2	1		0.0
23		Үүнээс: Мандал	201	236	17.4		4				3						
24		Төв	688	804	16.9	16	22	71.4	63.6	9	8	100.0	100.0	4	11	100.0	0.0
25		Үүнээс: Заамар	144	161	11.8	3	6	100.0	50.0	2	2		100.0		2		0.0
26		Дорнод	533	646	21.2	8	13	42.9	75.0	3	8	100.0	100.0	3	2	0.0	0.0
27		Сүхбаатар	456	497	9.0	2	11	100.0	50.0		2		100.0		6		50.0
28		Хэнтий	669	687	2.7	21	20	33.3	83.3	6	10		100.0	11	1	0.0	0.0
29		Үүнээс: Бор-Өндөр	86	99	15.1	3	5	66.7	75.0		1						
30	Нийслэл		24978	32123	28.6	379	631	69.8	26.3	121	104	100.0	96.3	232	490	8.0	0.5
31	Баянгол		4456	5974	34.1	59	105	79.2	16.9	25	20	100.0	100.0	31	83	20.0	0.0
32	I хэлтэс		2229	3159	41.7	31	44	66.7	7.4	13	8	100.0	100.0	17	36	20.0	0.0
33	II хэлтэс		2227	2815	26.4	28	61	91.7	21.4	12	12	100.0	100.0	14	47		0.0
34	Баянзүрх		6130	8,702	42.0	127	186	58.8	21.2	22	18	100.0	94.1	101	161	0.0	0.0
35	I хэлтэс		1981	3515	77.4	46	77	69.2	19.4	9	4	100.0	100.0	35	69	0.0	0.0
36	II хэлтэс		2512	2716	8.1	28	49	46.7	41.7	8	6	100.0	83.3	20	42	0.0	0.0
37	III хэлтэс		1637	2471	50.9	53	60	66.7	16.7	5	8	100.0	100.0	46	50	0.0	0.0
38	Сүхбаатар		3832	4458	16.3	33	83	85.7	44.4	12	9	100.0	100.0	18	72	50.0	0.0
39	I хэлтэс		2649	3171	19.7	15	30	80.0	20.0	4	2	100.0	100.0	9	28	100.0	0.0
40	II хэлтэс		1183	1287	8.8	18	53	88.9	75.0	8	7	100.0	100.0	9	44	0.0	
41	Сонгинохайрхан		3385	3898	15.2	54	107	87.5	60.0	33	24	100.0	94.4	20	75	0.0	16.7
42	I хэлтэс		1612	1747	8.4	30	60	85.7	71.4	17	17	100.0	93.8	12	38		0.0
43	II хэлтэс		1009	1196	18.5	10	32	100.0	25.0	8	5	100.0	100.0	2	25		0.0
44	III хэлтэс		764	955	25.0	14	15	75.0	40.0	8	2	100.0	100.0	6	12	0.0	33.3
45	Хан-Уул		3974	5101	28.4	76	75	54.5	22.9	13	14	100.0	100.0	53	51	0.0	0.0
46	I хэлтэс		2598	3282	26.3	39	38	54.5	41.7	5	7	100.0	100.0	28	26		0.0
47	II хэлтэс		1376	1819	32.2	37	37	54.5	16.7	8	7	100.0	100.0	25	25	0.0	0.0
48	Чингэлтэй		2666	3369	26.4	16	66	90.9	21.9	11	14	100.0	100.0	4	47	0.0	0.0
49	I хэлтэс		1464	1860	27.0	3	15	100.0	23.1	2	4	100.0	100.0	1	8		0.0
50	II хэлтэс		1202	1509	25.5	13	51	90.0	21.1	9	10	100.0	100.0	3	39	0.0	0.0
51	Багануур		188	286	52.1	4	6	100.0	66.7	2	5	100.0	80.0	1			
52	Багахангай		20	20	0.0		1										
53	Налайх		327	315	-3.7	10	2	0.0	0.0	3				4	1	0.0	0.0
54	Бусад		20	10	-50.0												
55	ИАТ		9	6	-33.3												
56	Төмөр зам		48	77	60.4	1		100.0									
57	Мөрдөн байцаах алба		627	653	4.1	7	16	100.0	90.0	5	12	100.0	100.0	2	3	100.0	0.0
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба		688	1101	60.0	1		100.0		1		100.0					
59	Тээврийн цагдаагийн алба		564	1193	2.1 дах												
60	Экологийн цагдаагийн алба		120	125	4.2												
61	Хар тамхитай тэмцэх газар		216	213	-1.4	1	1	100.0	100.0	1	1	100.0	100.0				
62	НЦУГ-Халаасны хулгай		79	1056	13.4 дах												
63	Улсын дүн		35574	44673	25.6	573	852	65.9	37.7	199	191	99.2	96.8	303	562	10.9	2.7
Өсөлт бууралт/тоогоор/			9099			279				-8				259			
Өсөлт бууралт /хувиар/			25.6			48.7		-28.2		-4.0		-2.4		85.5		-8.1	

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс				Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг 11.1-11.7				Үүнээс							
			Хүний амь насыг болгоомжгүйгээр хохироох 10.6								Хүний эрүүл мэндэд хүнд хохирол санаатай учруулах 11.1				Хүний эрүүл мэндэд хүнд хохирол болгоомжгүйгээр учруулах 11.3			
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	2		100.0		106	119	90.1	100.0	4	7	100.0	100.0				
2		Говь-Алтай	3	1	33.3	100.0	72	88	85.7	92.5	5	5	100.0	100.0				
3		Завхан		2		50.0	103	84	84.6	87.0	6	4	75.0	50.0	3		33.3	
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл		1			23	18	84.6	85.7	1				1		100.0	
5		Увс	1	1	100.0	100.0	99	123	100.0	96.7	5	1	100.0	100.0				
6	Хангайн бүс	Ховд	1	2	100.0	100.0	192	212	83.7	81.4	11	14	83.3	60.0	5	5	25.0	
7		Үүнээс: Булган		1		100.0	26	22	92.3	87.5	2	3	100.0	66.7	1		100.0	
8		Архангай		2			130	125	93.0	77.4	7	8	75.0	100.0	2	2		100.0
9		Баянхонгор		3			138	149	58.7	77.3	4	8	100.0	71.4				
10		Булган	1	2	100.0	100.0	105	130	93.3	77.5	1	6		83.3		6		50.0
11	Төвийн бүс	Орхон	2	3		33.3	258	354	82.6	76.1	7	25	66.7	47.1	1	4		50.0
12		Өвөрхангай		1		100.0	194	247	82.6	82.6	2	7	50.0	100.0	1	4		33.3
13		Үүнээс: Хархорин					43	57	87.0	93.5	1	2	100.0	100.0	1	1		100.0
14		Хөвсгөл	4	6	75.0	50.0	212	226	88.0	73.5	16	18	57.1	54.5	2	2		
15		Говьсүмбэр		1			73	72	98.1	84.9	4	1	100.0	100.0	1			
16	Зүүн бүс	Дархан-Уул	6	7		100.0	190	226	90.5	76.9	16	8	60.0	50.0		3		
17		Дорноговь	3	1			179	208	73.5	52.1	14	12	50.0	66.7	1	3		
18		Үүнээс: Замын-Үүд		1			63	71	83.3	75.6	4	5	50.0	80.0				
19		Дундговь					117	155	93.2	82.7	4	4	100.0	75.0	1	1		
20		Өмнөговь	5	8	40.0	62.5	161	197	73.9	75.3	4	13	25.0	61.5	3	2		100.0
21	Зүүн бүс	Үүнээс: Цогтцэций	4	4	25.0	25.0	93	97	72.0	75.8	2	6		66.7	2			
22		Сэлэнгэ	5	2	75.0	100.0	230	230	87.3	90.6	12	19	83.3	66.7	4	3	66.7	100.0
23		Үүнээс: Мандал		1			79	84	95.8	86.5	4	4	100.0	66.7	1	2	100.0	100.0
24		Төв	3	3	33.3	66.7	233	250	86.1	71.3	13	19	83.3	64.3	1	5		33.3
25		Үүнээс: Заамар	1	2	100.0	50.0	44	45	80.8	68.8	3	5	100.0	75.0		1		
26	Зүүн бүс	Дорнод	2	3	50.0	33.3	206	219	91.9	86.1	11	8	100.0	80.0	2	3	100.0	50.0
27		Сүхбаатар	2	3	100.0	33.3	141	153	88.0	84.8	6	6	100.0	80.0	4	2	66.7	
28		Хэнтий	4	9	50.0	88.9	182	194	89.2	85.7	12	8	80.0	60.0	3	3	50.0	100.0
29		Үүнээс: Бор-Өндөр	3	4	66.7	75.0	39	32	95.7	71.4	5	1	66.7					
30		Нийслэл	26	34	23.8	6.9	5207	5173	64.8	54.6	194	225	61.3	45.6	40	28	25.0	14.3
31	Баянгол	Баянгол	3	1	50.0		812	929	50.9	29.0	35	27	48.4	33.3	7	5	42.9	
32		I хэлтэс	1		100.0		363	490	46.8	27.7	13	14	55.6	36.4	4	1	25.0	
33		II хэлтэс	2	1			449	439	53.9	30.3	22	13	45.5	30.0	3	4	66.7	
34		Баянзүрх	4	6		33.3	1182	974	57.3	54.9	46	51	64.3	28.6	10	5	30.0	20.0
35		I хэлтэс	2	3		66.7	472	516	63.5	52.6	15	27	73.3	23.1	3	2	33.3	
36	Сүхбаатар	II хэлтэс		1			378	183	41.7	68.0	18	14	60.0	14.3	3	1		
37		III хэлтэс	2	2			332	275	64.6	50.4	13	10	58.3	66.7	4	2	50.0	50.0
38		Сүхбаатар	3	2	66.7		634	801	65.4	44.8	19	27	80.0	59.1	4	2	25.0	
39		I хэлтэс	2		50.0		388	535	50.0	37.5	4	10	100.0	50.0	2	2		
40		II хэлтэс	1	2	100.0		246	266	86.3	61.1	15	17	77.8	64.3	2		50.0	
41	Сонгинохайрхан	Сонгинохайрхан	1	8			1159	967	75.1	75.7	54	53	53.1	50.0	9	4	11.1	
42		I хэлтэс	1	5			645	504	71.1	82.6	27	30	50.0	41.4	9	3	11.1	
43		II хэлтэс		2			316	275	85.0	66.7	13	11	63.6	63.6				
44		III хэлтэс		1			198	188	75.0	68.8	14	12	50.0	58.3		1		
45		Хан-Уул	10	10	12.5		621	614	65.6	55.4	14	20	69.2	31.6	8	7	25.0	14.3
46	Чингэлтэй	I хэлтэс	6	5	16.7		384	384	61.9	56.2	7	9	85.7	37.5	5	5	40.0	20.0
47		II хэлтэс	4	5			237	230	71.7	54.1	7	11	50.0	27.3	3	2		
48		Чингэлтэй	1	4			576	621	73.6	56.5	16	32	75.0	69.0	1	1		
49		I хэлтэс		3			258	285	78.8	59.4	5	9	80.0	75.0	1			
50		II хэлтэс	1	1			318	336	68.9	53.9	11	23	72.7	66.7		1		
51	Багануур	Багануур	1	1	100.0		79	105	89.9	90.7	1	2		100.0	1	2		50.0
52		Багахангай		1			10	8	100.0	100.0	1		100.0					
53		Налайх	3	1			134	154	90.9	84.7	8	13	100.0	50.0		2		50.0
54		Бусад					3	1	33.3	100.0	1	1		100.0				
55		ИАТ					1	1		0.0								
56	Төмөр зам	Төмөр зам	1		100.0		16	1	100.0									
57		Мөрдөн байцаах алба		1		100.0	65	55	58.3	44.7	3	5	66.7	60.0	1	1		
58		Эрүүгийн цагдаагийн алба					5	3	100.0	100.0								
59		Тээврийн цагдаагийн алба						3		33.3		1						
60		Экологийн цагдаагийн алба																
61	Хар тамхитай тэмцэх газар	Хар тамхитай тэмцэх газар					1	3	100.0	100.0								
62		НЦУГ-Халаасны хулгай					2											
63		Улсын дүн	70	94	43.1	40.7	8531	8935	70.8	62.9	359	427	66.7	54.9	74	76	30.2	31.3
		Өсөлт бууралт/тоогоор/	24				404				68				2			
		Өсөлт бууралт /хувиар/	34.3		-2.4		4.7		-7.9		18.9		-11.8		2.7		1.1	

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс												Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг 12.1-12.6			
			Хүний эрүүл мэндэд хүндэтвэр хохирол санаатай учруулах 11.4				Хүний эрүүл мэндэд хөнгөн хохирол учруулах 11.6				Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх 11.7							
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	8	6	60.0	100.0	90	106	91.9	100.0	4		100.0		12	11	54.5	75.0
2		Говь-Алтай	4	8	100.0	100.0	62	73	84.6	92.7					3	14	100.0	100.0
3		Завхан	13	12	71.4	70.0	75	66	93.9	92.6	3	2	100.0	100.0	12	9	50.0	50.0
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл	5	7	66.7	66.7	16	10	100.0	100.0		1			4	3	100.0	66.7
5		Увс	7	13	100.0	100.0	76	103	100.0	96.0	11	6	100.0	100.0	13	12	80.0	62.5
6		Ховд	13	10	100.0	100.0	158	175	86.3	86.7	4	5	100.0	100.0	27	18	54.2	66.7
7		Үүнээс: Булган	3		100.0		19	18	85.7	92.3	1	1	100.0		6	2	83.3	50.0
8	Хангайн бүс	Архангай	13	17	100.0	62.5	104	98	93.0	76.1	3		100.0		9	10	57.1	40.0
9		Баянхонгор	11	14	60.0	50.0	118	118	62.9	83.3	2	7	50.0	60.0	17	22	8.3	33.3
10		Булган	13	14	100.0	91.7	88	101	92.4	76.6	3	2	100.0	50.0	15	19	50.0	57.9
11		Орхон	21	28	75.0	76.5	222	285	82.5	81.5	6	8	100.0	50.0	25	14	48.0	28.6
12		Өвөрхангай	10	23	100.0	76.9	177	208	82.9	84.0	2	4	100.0	66.7	17	22	60.0	38.9
13		Үүнээс: Хархорин	2	11	100.0	100.0	39	41	89.5	90.5		2		100.0	6	12	80.0	50.0
14		Хөвсгөл	33	39	69.2	58.3	156	162	93.6	81.3	4	5	100.0	60.0	28	19	71.4	40.0
15	Төвийн бүс	Говьсүмбэр	3	9	100.0	66.7	61	61	100.0	88.9	3		66.7		9	6	100.0	50.0
16		Дархан-Уул	20	31	75.0	100.0	145	172	95.7	74.1	3	9	100.0	100.0	17	19	100.0	37.5
17		Дорноговь	16	22	42.9	33.3	141	155	85.0	62.0	5	5	40.0	50.0	32	27	47.4	56.0
18		Үүнээс: Замын-Үүд	5	4	100.0		53	58	84.0	77.8		3		66.7	6	6	50.0	16.7
19		Дундговь	10	20	100.0	64.3	100	125	93.8	87.7	2	4	100.0	75.0	6	6	0.0	40.0
20		Өмнөговь	14	25	36.4	81.0	129	139	84.0	81.5	5	7	100.0	42.9	23	19	55.6	33.3
21		Үүнээс: Цогтцэций	9	9	28.6	77.8	74	70	86.2	84.4	1	1	100.0	100.0	8	4	57.1	33.3
22	Зүүн бүс	Сэлэнгэ	27	23	76.9	40.0	186	178	89.9	100.0		6		83.3	31	32	62.5	53.3
23		Үүнээс: Мандал	8	8	100.0	25.0	66	66	94.4	100.0		4		75.0	8	7	100.0	100.0
24		Төв	34	37	63.0	56.3	182	179	92.2	79.0	3	4	50.0	100.0	22	23	47.1	45.0
25		Үүнээс: Заамар	5	9	40.0	62.5	35	30	89.5	70.0	1				9	6	42.9	66.7
26		Дорнод	18	24	90.0	53.8	174	172	91.4	91.2		10		88.9	21	26	46.7	76.0
27		Сүхбаатар	14	20	70.0	83.3	116	120	90.4	88.3		3		100.0	9	12	100.0	58.3
28		Хэнтий	16	23	100.0	81.8	147	155	89.1	87.0	4	2	100.0	100.0	14	26	80.0	65.0
29		Үүнээс: Бор-Өндөр	7	7	100.0	33.3	26	23	100.0	100.0	1		100.0		2	5	50.0	100.0
30	Нийслэл		375	549	61.9	45.7	4499	4262	66.3	57.6	59	34	40.0	45.2	364	481	40.7	22.7
31	Баянгол		69	86	47.0	24.4	698	791	51.7	30.4	1		0.0		55	70	25.0	10.6
32	I хэлтэс		30	46	48.1	20.5	315	423	46.9	28.8	1		0.0		27	31	20.8	10.7
33	II хэлтэс		39	40	46.2	28.2	383	368	55.4	32.1					28	39	28.6	10.5
34	Баянзүрх		81	122	51.9	39.1	1018	782	58.3	60.5	18	7	44.4	14.3	118	147	43.4	23.1
35	I хэлтэс		33	43	57.6	48.8	415	437	64.7	55.8	4	3	0.0	33.3	48	59	47.9	24.5
36	II хэлтэс		26	37	29.2	22.2	327	128	42.5	91.3	2	2	0.0	0.0	37	41	41.2	18.4
37	III хэлтэс		22	42	68.2	44.7	276	217	65.4	51.8	12	2	66.7	0.0	33	47	38.7	25.6
38	Сүхбаатар		49	77	61.8	39.7	555	676	66.1	45.9	6	7	33.3	28.6	41	45	41.9	25.6
39	I хэлтэс		33	56	50.0	31.5	348	456	50.4	38.9		2		0.0	17	20	38.5	21.1
40	II хэлтэс		16	21	78.6	63.2	207	220	88.8	62.2	6	5	33.3	40.0	24	25	44.4	30.0
41	Сонгинохайрхан		89	116	75.3	55.4	985	769	78.2	82.9	17	9	18.2	42.9	68	92	37.7	17.4
42	I хэлтэс		52	65	72.3	53.1	542	388	74.9	94.5	12	5	18.2	50.0	36	53	33.3	14.3
43	II хэлтэс		22	36	78.9	57.1	277	225	87.1	69.1	2	2		50.0	17	28	43.8	25.9
44	III хэлтэс		15	15	80.0	61.5	166	156	76.8	70.8	3	2		0.0	15	11	40.0	10.0
45	Хан-Уул		37	55	67.6	60.9	538	510	67.5	57.1	5	8	100.0	85.7	47	53	46.7	20.4
46	I хэлтэс		21	35	61.9	58.1	336	326	63.9	58.4		1			27	26	42.3	17.4
47	II хэлтэс		16	20	75.0	66.7	202	184	73.6	54.9	5	7	100.0	85.7	20	27	52.6	23.1
48	Чингэлтэй		31	63	67.9	52.5	517	519	74.6	56.4	9	2	33.3	100.0	26	51	44.0	37.0
49	I хэлтэс		16	27	71.4	57.7	234	246	79.9	59.0	2	2	0.0	100.0	13	20	33.3	35.0
50	II хэлтэс		15	36	64.3	48.5	283	273	69.7	54.0	7		50.0		13	31	53.8	38.5
51	Багануур		6	7	80.0	100.0	70	94	93.4	90.8	1		100.0		4	7	66.7	71.4
52	Багахангай		1				7	8	100.0	100.0	1							
53	Налайх		12	23	100.0	61.9	111	113	90.6	98.8	1	1		0.0	5	16	100.0	38.5
54	Бусад		1		0.0		1		100.0						2		50.0	
55	ИАТ						1											
56	Төмөр зам		1		100.0		15	1	100.0									
57	Мөрдөн байцаах алба		1	6	0.0	50.0	58	41	62.3	45.5	1		0.0		65	155	45.3	18.0
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба		1		100.0		4	3	100.0	100.0					5	29	20.0	40.0
59	Тээврийн цагдаагийн алба			2		50.0												
60	Экологийн цагдаагийн алба																	
61	Хар тамхитай тэмцэх газар		1		100.0			3		100.0					1		0.0	
62	НЦУГ-Халаасны хулгай						2											
63	Улсын дүн		694	967	66.6	53.7	7207	7213	72.4	66.1	126	123	65.1	62.6	728	847	47.9	35.3
Өсөлт бууралт/тоогоор/			273		-12.9		6		-6.4		-3		-2.5		119		-12.6	
Өсөлт бууралт /хувиар/			39.3				0.1				-2.4				16.3			

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс												Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг 13.1-13.14			
			Хүчиндэх 12.1				Үүнээс: Хүчиндэх 12.1.4				Бэлгийн дур хүслээ ёс бусаар хангах 12.2							
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь					
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	9	11	75.0	75.0	3	4	50.0	100.0					6	7	33.3	57.1
2		Говь-Алтай	1	13		100.0	1	1		100.0					1	1	100.0	100.0
3		Завхан	8	8	25.0	50.0	2	1		100.0	1		100.0		5	6	50.0	16.7
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл	1	3	100.0	66.7			1	100.0	1		100.0		2		100.0	
5		Увс	11	12	87.5	62.5	3	3	100.0	100.0					1	4	100.0	25.0
6	Хангайн бүс	Ховд	21	15	57.9	66.7	4	4	100.0	100.0					11	17	44.4	18.8
7		Үүнээс: Булган	6	2	83.3	50.0	1		100.0						3		100.0	
8		Архангай	6	9	60.0	44.4	2	6	100.0	33.3					3	3	0.0	0.0
9		Баянхонгор	14	18	9.1	21.4	5	5							3	3	50.0	0.0
10		Булган	13	14	50.0	57.1	4	2	33.3	50.0		1		100.0	5	5	80.0	60.0
11	Төвийн бүс	Орхон	16	12	37.5	25.0	6	4	50.0	25.0	1	1		100.0	2	3	50.0	66.7
12		Өвөрхангай	13	8	54.5	57.1	5	4	33.3	66.7		1			2	15	0.0	28.6
13		Үүнээс: Хархорин	5	5	75.0	50.0	2	2	100.0	100.0						1		0.0
14		Хөвсгөл	20	15	70.6	33.3	9	4	66.7	33.3		1			6	7	75.0	42.9
15		Говьсүмбэр	9	4	100.0		1	2	100.0			2		100.0	2	1	100.0	0.0
16	Зүүн бүс	Дархан-Уул	10	12	100.0	25.0	7	5	100.0			1			2	7	50.0	14.3
17		Дорноговь	26	24	50.0	60.9	21	16	54.5	68.8	1	1			1	14	0.0	25.0
18		Үүнээс: Замын-Үүд	3	6	50.0	16.7	2	1	100.0							4		25.0
19		Дундговь	3	6		40.0	1	4		66.7						2		0.0
20		Өмнөговь	16	13	41.7	20.0	7	6	75.0	25.0	2	1	100.0	100.0	10	16	40.0	50.0
21	Зүүн бүс	Үүнээс: Цогтцэций	5	3	50.0		2	1	100.0		1	1	100.0	100.0	5	7	40.0	71.4
22		Сэлэнгэ	26	23	61.5	50.0	11	8	75.0	33.3		2		50.0	7	4	50.0	50.0
23		Үүнээс: Мандал	5	5	100.0	100.0	2	3	100.0	100.0					1		0.0	
24		Төв	17	23	42.9	45.0	8	7	40.0	60.0					2	7	100.0	0.0
25		Үүнээс: Заамар	5	6	40.0	66.7	1	3		66.7						1		0.0
26	Зүүн бүс	Дорнод	18	21	53.8	70.0	5	7	50.0	71.4		2		100.0	5	8	20.0	50.0
27		Сүхбаатар	6	12	100.0	58.3	3	5	100.0	80.0					2	7	50.0	0.0
28		Хэнтий	12	20	100.0	66.7	4	12	100.0	66.7					3	5	50.0	25.0
29		Үүнээс: Бор-Өндөр	1	4	100.0	100.0	1	1	100.0	100.0					1		100.0	
30	Нийслэл		287	365	39.6	24.2	98	137	40.7	29.7	15	31	73.3	16.1	275	444	13.3	5.5
31	Баянгол		45	49	26.2	11.1	9	12	28.6	22.2	1	9			37	67	16.2	3.0
32	I хэлтэс		23	26	20.0	8.7	8	10	33.3	25.0			1		23	34	13.0	0.0
33	II хэлтэс		22	23	31.8	13.6	1	2			1	8			14	33	21.4	6.1
34	Баянзүрх		86	104	45.1	21.7	32	47	54.8	31.6	6	8	50.0	37.5	78	136	10.4	3.7
35	I хэлтэс		30	41	43.3	27.8	11	18	54.5	42.9	5	5	60.0	20.0	40	79	10.0	3.8
36	II хэлтэс		29	31	50.0	21.4	7	11	71.4	33.3		1			29	38	3.6	2.6
37	III хэлтэс		27	32	42.3	14.3	14	18	46.2	20.0	1	2		100.0	9	19	33.3	5.3
38	Сүхбаатар		33	31	33.3	30.8	9	6	33.3		3	3	100.0	33.3	58	84	19.0	5.0
39	I хэлтэс		15	10	36.4	30.0	2	1	50.0			2		50.0	47	74	12.8	5.7
40	II хэлтэс		18	21	30.8	31.3	7	5	25.0		3	1	100.0		11	10	45.5	0.0
41	Сонгинохайрхан		59	73	38.5	19.4	28	35	25.0	26.7	1	7	100.0		18	36	11.8	2.8
42	I хэлтэс		33	42	37.0	15.8	14	23	20.0	21.1		4			16	24	13.3	4.2
43	II хэлтэс		12	21	36.4	30.0	6	8	33.3	42.9	1	3	100.0		1	7	0.0	0.0
44	III хэлтэс		14	10	42.9	11.1	8	4	25.0	25.0					1	5	0.0	0.0
45	Хан-Уул		37	44	41.7	20.0	9	18	37.5	12.5	2	3	100.0	33.3	48	81	6.3	7.5
46	I хэлтэс		23	21	34.8	16.7	3	7		16.7	2	2	100.0		43	58	4.7	5.3
47	II хэлтэс		14	23	53.8	22.7	6	11	60.0	10.0		1		100.0	5	23	20.0	13.0
48	Чингэлтэй		20	43	42.1	39.5	9	15	55.6	50.0		1			32	36	12.9	14.3
49	I хэлтэс		9	19	37.5	36.8	4	3	25.0	33.3		1			29	31	10.7	16.7
50	II хэлтэс		11	24	45.5	42.1	5	12	80.0	55.6					3	5	33.3	0.0
51	Багануур		3	6	50.0	83.3	1	2		100.0	1		100.0					
52	Багахангай																	
53	Налайх		4	15	100.0	41.7	1	2		100.0	1		100.0		4	4	66.7	25.0
54	Бусад		2		50.0		2		50.0						3		0.0	
55	ИАТ														1		100.0	
56	Төмөр зам																	
57	Мөрдөн байцаах алба		59	130	44.7	21.1	51	110	46.5	21.7	4	12	50.0	8.3	17	6	56.3	16.7
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба		1	10		85.7	1	8		83.3		1			34	42	37.5	27.5
59	Тээврийн цагдаагийн алба																	
60	Экологийн цагдаагийн алба																	
61	Хар тамхитай тэмцэх газар		1				1											
62	НЦҮГ-Халаасны хулгай																	
63	Улсын дүн		564	658	46.7	36.6	212	247	48.1	42.3	20	44	68.4	27.9	357	586	20.4	11.3
Өсөлт бууралт/тоогоор/			94		-10.1		35		-5.8		24		-40.5		229		-9.1	
Өсөлт бууралт /хувиар/			16.7				16.5				2.2 дах				64.1			

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс												Үүнээс			
			Хүн худалдаалах 13.1				Хүн хулгайлах 13.2				Хүн барьцаалах 13.3				Хүнийг хүчээр алга болгох 13.4			
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий																
2		Говь-Алтай																
3		Завхан																
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл																
5		Увс																
6	Хангайн бүс	Ховд		1														
7		Үүнээс: Булган																
8		Архангай																
9		Баянхонгор																
10		Булган																
11	Төвийн бүс	Орхон																
12		Өвөрхангай																
13		Үүнээс: Хархорин																
14		Хөвсгөл		1		100.0												
15		Говьсүмбэр																
16	Зүүн бүс	Дархан-Уул																
17		Дорноговь																
18		Үүнээс: Замын-Үүд																
19		Дундговь																
20		Өмнөговь		1	1	100.0	100.0											
21		Үүнээс: Цогтцэций		1		100.0												
22		Сэлэнгэ																
23		Үүнээс: Мандал																
24		Төв																
25		Үүнээс: Заамар																
26		Дорнод																
27		Сүхбаатар																
28		Хэнтий																
29		Үүнээс: Бор-Өндөр																
30	Нийслэл		8	12	37.5	25.0	1	4	0.0	25.0		2		50.0	3	4	0.0	25.0
31	Баянгол		1	2	100.0													
32	I хэлтэс			1														
33	II хэлтэс		1	1	100.0													
34	Баянзүрх		4	4	50.0	25.0	1	2	0.0	0.0								
35	I хэлтэс						1	1	0.0	0.0								
36	II хэлтэс		1	3		33.3		1		0.0								
37	III хэлтэс		3	1	66.7													
38	Сүхбаатар		1	2												1		0.0
39	I хэлтэс		1	1												1		0.0
40	II хэлтэс			1														
41	Сонгинохайрхан		1	1							1				3	2	0.0	0.0
42	I хэлтэс		1	1							1				3	2	0.0	0.0
43	II хэлтэс																	
44	III хэлтэс																	
45	Хан-Уул		1	1		100.0		2		50.0		1		100.0		1		100.0
46	I хэлтэс		1					1		100.0		1		100.0				
47	II хэлтэс			1		100.0		1		0.0						1		100.0
48	Чингэлтэй			2		50.0												
49	I хэлтэс			2		50.0												
50	II хэлтэс																	
51	Багануур																	
52	Багахангай																	
53	Налайх																	
54	Бусад																	
55	ИАТ																	
56	Төмөр зам																	
57	Мөрдөн байцаах алба																	
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба		10	11	50.0	27.3						2		50.0		1		100.0
59	Тээврийн цагдаагийн алба																	
60	Экологийн цагдаагийн алба																	
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																	
62	НЦУГ-Халаасны хулгай																	
63	Улсын дүн		11	13	45.5	30.8	1	4	0.0	25.0		2		50.0	3	4	0.0	25.0
Өсөлт бууралт/тоогоор/			2		-14.7		3		25.0		2				1		25.0	
Өсөлт бууралт /хувиар/			18.2				4.0 дах								33.3			

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс															
			Заналхийлэх 13.5				Бусдын орон байранд хууль бусаар нэвтрэн орох 13.6				Хууль бусаар мөрдөж мөшгих 13.12				Албадан хөдөлмөрлүүлэх 13.13			
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	3	1	33.3		1		0.0									
2		Говь-Алтай																
3		Завхан					1		100.0									
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл																
5		Увс		1			1	1	100.0	100.0								
6		Ховд		2		50.0	6	3	80.0	50.0								
7	Хангайн бүс	Үүнээс: Булган					3		100.0									
8		Архангай					1		0.0		1							
9		Баянхонгор					1											
10		Булган	3		66.7													
11		Орхон						2		100.0								
12		Өвөрхангай		10		33.3	1											
13	Төвийн бүс	Үүнээс: Хархорин		1														
14		Хөвсгөл	1					2		100.0								
15		Говьсүмбэр	1		100.0		1		100.0									
16		Дархан-Уул	1				1		100.0									
17		Дорноговь		1			1	2	0.0	100.0								
18		Үүнээс: Замын-Үүд																
19	Зүүн бүс	Дундговь						1										
20		Өмнөговь	4		50.0						1					1		0.0
21		Үүнээс: Цогтцэций																
22		Сэлэнгэ		1		100.0	1		100.0									
23		Үүнээс: Мандал																
24		Төв					1		100.0							1		100.0
25	Зүүн бүс	Үүнээс: Заамар																
26		Дорнод		1			2	3	50.0	100.0								
27		Сүхбаатар	1	1														
28		Хэнтий		1			1											
29		Үүнээс: Бор-Өндөр																
30		Нийслэл	47	87	13.6	4.8	14	28	14.3	3.6	9	8	11.1	12.5	1	2	0.0	0.0
31		Баянгол	10	12	10.0	8.3	1	2	0.0	0.0	1	2						
32		I хэлтэс	5	7	20.0		1	1	0.0	0.0		2						
33		II хэлтэс	5	5		20.0		1		0.0	1							
34		Баянзүрх	14	34	14.3	8.8	5	10	0.0	0.0	2	3						
35		I хэлтэс	12	17	16.7	11.8	2	8	0.0	0.0	1	1						
36		II хэлтэс	1	8			3	1	0.0	0.0	1	1						
37		III хэлтэс	1	9		11.1		1		0.0		1						
38		Сүхбаатар	9	9	11.1		2	1	100.0	0.0		1			1	2	0.0	0.0
39		I хэлтэс	6	8								1				2		0.0
40		II хэлтэс	3	1	33.3		2	1	100.0	0.0					1		0.0	
41		Сонгинохайрхан	3	10			2		0.0		2		50.0					
42		I хэлтэс	3	6			2		0.0		1		100.0					
43		II хэлтэс		2							1							
44		III хэлтэс		2														
45		Хан-Уул	3	14			4	11	0.0	0.0	3	2		50.0				
46		I хэлтэс	3	13			3	6	0.0	0.0	3	1						
47		II хэлтэс		1			1	5	0.0	0.0		1		100.0				
48		Чингэлтэй	4	6				2		0.0	1							
49		I хэлтэс	3	3				1		0.0	1							
50		II хэлтэс	1	3				1		0.0								
51		Багануур																
52		Багахангай																
53		Налайх	4	2	66.7			2		50.0								
54		Бусад	1															
55		ИАТ																
56		Төмөр зам																
57		Мөрдөн байцаах алба	2	1	100.0		1		100.0									
58		Эрүүгийн цагдаагийн алба	5	6		33.3					2	4	50.0	33.3	2	1	50.0	0.0
59		Тээврийн цагдаагийн алба																
60		Экологийн цагдаагийн алба																
61		Хар тамхитай тэмцэх газар																
62		НЦҮТ-Халаасны хулгай																
63		Улсын дүн	62	106	20.7	8.8	34	42	43.3	28.2	9	10	11.1	11.1	2	3	50.0	0.0
		Өсөлт бууралт/тоогоор/	44				8				1				1			
		Өсөлт бууралт /хувиар/	71.0			-11.9	23.5		-15.1		11.1		0.0		50.0		-50.0	

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Хүний хувийн, улс төрийн эрх, эрх чөлөөний эсрэг 14.1-14.9				Эрүүл мэндийн эсрэг 15.1-15.6				Хүүхдийн эсрэг 16.1-16.11				Үүнээс				
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	
А			96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий			2	100.0		2				4	100.0						
2		Говь-Алтай			4														
3		Завхан			4	25.0													
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл																	
5		Увс							1										
6	Хангайн бүс	Ховд			2			2	1	50.0			2						
7		Үүнээс: Булган			1			1	1	100.0									
8		Архангай									1		100.0						
9		Баянхонгор			6														
10		Булган			2							1	2	100.0	50.0				
11	Төвийн бүс	Орхон			3							9	2	100.0	50.0				
12		Өвөрхангай							1										
13		Үүнээс: Хархорин																	
14		Хөвсгөл			1							2		100.0					
15		Говьсүмбэр											1		100.0				
16	Зүүн бүс	Дархан-Уул					1	1			3								
17		Дорноговь			2			2	2			2							
18		Үүнээс: Замын-Үүд							2										
19		Дундговь																	
20		Өмнөговь			1			2					1				1		
21	Зүүн бүс	Үүнээс: Цогтцэций			1							1				1			
22		Сэлэнгэ	1		100.0			2	1	50.0			1						
23		Үүнээс: Мандал							1										
24		Төв			2			1	1	100.0									
25		Үүнээс: Заамар																	
26	Зүүн бүс	Дорнод					1												
27		Сүхбаатар					1	1	100.0			1	100.0						
28		Хэнтий					1												
29		Үүнээс: Бор-Өндөр																	
30		Нийслэл				13			24	39	4.2	10.3	47	55	43.2	44.0	2		
31	Баянгол				3			6	10	30.0		8	10	14.3	12.5				
32	I хэлтэс				2			3	5	40.0		5	8	25.0	14.3				
33	II хэлтэс				1			3	5	20.0		3	2						
34	Баянзүрх				4			3	11	33.3	19		32	57.9	62.1	1			
35	I хэлтэс				1			3	7	33.3	8		14	50.0	63.6	1			
36	II хэлтэс				3			3				5	8	100.0	50.0				
37	III хэлтэс						1				6	10	33.3	70.0					
38	Сүхбаатар				3			8	3			3	1	33.3	1				
39	I хэлтэс				2			7	2			2	1	50.0	1				
40	II хэлтэс				1			1	1			1							
41	Сонгинохайрхан				1			1	6	16.7		9	3	42.9	33.3				
42	I хэлтэс						5		20.0		8	2	50.0						
43	II хэлтэс				1							1	1	100.0					
44	III хэлтэс						1	1											
45	Хан-Уул				2			5	8			1	5	100.0	20.0				
46	I хэлтэс				1			3	4			1	1	100.0					
47	II хэлтэс				1			2	4			4		25.0					
48	Чингэлтэй						1				7		3	28.6					
49	I хэлтэс										5		2	40.0					
50	II хэлтэс						1				2		1						
51	Багануур																		
52	Багахангай																		
53	Налайх						1				1		100.0						
54	Бусад																		
55	ИАТ																		
56	Төмөр зам																		
57	Мөрдөн байцаах алба						1	23	13.0		13	17	80.0	31.3	1				
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба				1			2			30	28	63.3	64.0					
59	Тээврийн цагдаагийн алба																		
60	Экологийн цагдаагийн алба																		
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																		
62	НЦУГ-Халаасны хулгай																		
63	Улсын дүн		1	42	100.0	7.3	39	48	13.2	8.3	68	66	55.0	45.0		3		0.0	
Өсөлт бууралт/тоогоор/			41				9				-2				3				
Өсөлт бууралт /хувиар/			42.0 дах				23.1		-4.8		-2.9		-10.0						

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс																		
			Хүүхдийг согтуурах, мансуурах, донтох байдалд татан оруулах 16.2				Хүүхдийг хаях, төөрүүлэх, тэнүүчлэлд хүргэх 16.3				Хүүхэд садар самууныг сурталчлах, уруу татах 16.8				Хүүхэд оролцуулж садар самууныг сурталчлах 16.9						
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь				
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024			
А			112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127			
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий									4				100.0						
2		Говь-Алтай																			
3		Завхан																			
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл																			
5		Увс																			
6		Ховд									2										
7	Хангайн бүс	Үүнээс: Булган																			
8		Архангай																			
9		Баянхонгор																			
10		Булган									1	1	100.0								
11		Орхон					1				100.0	9	1	100.0							
12		Өвөрхангай																			
13	Төвийн бүс	Үүнээс: Хархорин																			
14		Хөвсгөл																			
15		Говьсүмбэр																			
16		Дархан-Уул					1				1										
17		Дорноговь									1										
18		Үүнээс: Замын-Үүд																			
19	Зүүн бүс	Дундговь																			
20		Өмнөговь																			
21		Үүнээс: Цогтцэций																			
22		Сэлэнгэ													1		0.0				
23		Үүнээс: Мандал																			
24		Төв																			
25	Зүүн бүс	Үүнээс: Заамар																			
26		Дорнод																			
27		Сүхбаатар									1				100.0						
28		Хэнтий																			
29		Үүнээс: Бор-Өндөр																			
30	Нийслэл		1				7	11	28.6	20.0	24	27	52.2	66.7	7	6	50.0	50.0			
31	Баянгол						1	2	100.0		4	2	0.0	50.0	1		0.0				
32	I хэлтэс						1	1	100.0		3	1	0.0	100.0							
33	II хэлтэс							1			1	1	0.0	0.0	1		0.0				
34	Баянзүрх		1				2	2			11	23	63.6	75.0	3	5	100.0	60.0			
35	I хэлтэс						1	2			5	10	40.0	85.7	2	1	100.0	100.0			
36	II хэлтэс		1								5	7	100.0	57.1							
37	III хэлтэс						1				1	6	0.0	83.3	1	4	100.0	50.0			
38	Сүхбаатар										2		50.0								
39	I хэлтэс										2		50.0								
40	II хэлтэс																				
41	Сонгинохайрхан						1	2			5		40.0		1						
42	I хэлтэс						1	2			4		50.0		1						
43	II хэлтэс										1										
44	III хэлтэс																				
45	Хан-Уул							1		100.0	1	2	100.0			1		0.0			
46	I хэлтэс										1		100.0			1		0.0			
47	II хэлтэс							1		100.0		2									
48	Чингэлтэй						3	3	33.3		1		100.0		2		0.0				
49	I хэлтэс						1	2	100		1		100.0		2		0.0				
50	II хэлтэс						2	1													
51	Багануур																				
52	Багахангай																				
53	Налайх						1				100.0										
54	Бусад																				
55	ИАТ																				
56	Төмөр зам																				
57	Мөрдөн байцаах алба						2	6	100.0	16.7	4	3	100.0	100.0	2		100.0				
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба										24				22	70.8	68.4	6	6	33.3	50.0
59	Тээврийн цагдаагийн алба																				
60	Экологийн цагдаагийн алба																				
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																				
62	НЦҮГ-Халаасны хулгай																				
63	Улсын дүн			1		0.0	8	12	28.6	27.3	40	32	67.6	58.6	8	6	42.9	50.0			
Өсөлт бууралт/тоогоор/			1		0.0		4		-1.3		-8		-8.9		-2		7.1				
Өсөлт бууралт /хувиар/							50.0				-20.0				-25.0						

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Өмчлөх эрхийн эсрэг 17.1-17.12				Үүнээс											
							Хулгайлах 17.1				Үүнээс:							
											Хувийн өмчийг хулгайлах				Үүнээс: Автотээврийн хэрэгсэл хулгайлах.			
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь					
2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	
А			128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	223	198	72.6	68.7	68	89	71.2	86.5	60	30	70.7	86.7	4	3	75.0	66.7
2		Говь-Алтай	149	207	56.6	49.0	62	65	59.0	46.9	48	49	55.3	46.9	10	3	90.0	100.0
3		Завхан	142	102	69.6	56.0	52	30	70.0	72.4	42	9	75.0	62.5	4	5	100.0	60.0
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл	38	16	59.5	37.5	12	3	81.8	33.3	11	1	80.0	0.0				
5		Увс	167	112	71.1	70.6	40	37	77.5	81.1	39	28	79.5	85.7	1	2	0.0	100.0
6		Ховд	285	285	44.5	37.5	84	82	40.8	48.1	81	39	42.6	34.3	1	3	0.0	66.7
7	Хангайн бүс	Үүнээс: Булган	48	38	57.8	45.9	13	6	50.0	50.0	12	4	54.5	50.0				
8		Архангай	159	185	58.6	59.6	70	55	63.6	69.8	57	21	63.0	90.0	12	4	72.7	75.0
9		Баянхонгор	176	280	44.3	44.3	63	63	58.0	31.7	54	40	56.1	37.5	5	5	100.0	20.0
10		Булган	186	124	36.0	31.4	77	46	32.0	34.8	70	11	30.9	45.5	5		40.0	
11		Орхон	385	472	55.3	54.8	123	128	52.0	50.0	118	80	53.4	55.0		1		100.0
12		Өвөрхангай	187	216	54.2	50.0	94	96	53.5	54.2	81	38	50.8	70.0	10	7	75.0	40.0
13	Төвийн бүс	Үүнээс: Хархорин	63	59	51.1	45.3	29	26	66.7	45.5	22	5	66.7	100.0	5	1	60.0	0.0
14		Хөвсгөл	255	246	55.1	55.8	127	100	61.0	68.0	96	32	63.6	62.5	23	25	62.5	76.0
15		Говьсүмбэр	34	43	24.2	48.8	9	11	22.2	54.5	5	3	20.0	66.7	1		100.0	
16		Дархан-Уул	391	539	76.0	77.7	128	129	79.1	79.7	111	88	77.8	75.3	3	2	66.7	100.0
17		Дорноговь	340	375	52.9	55.5	102	107	47.5	55.2	83	87	52.4	60.5	5	2	60.0	100.0
18		Үүнээс: Замын-Үүд	98	98	67.4	57.1	22	21	81.0	76.2	21	20	80.0	80.0	1		100.0	
19	Зүүн бүс	Дундговь	85	56	48.5	63.0	40	16	41.7	87.5	35	12	41.9	100.0	2		100.0	
20		Өмнөговь	394	376	45.2	51.5	159	108	48.1	51.9	135	61	44.8	44.3	13	2	76.9	50.0
21		Үүнээс: Цогтцэций	247	212	42.7	43.3	85	59	32.9	44.1	67	35	26.9	20.0	8	1	62.5	100.0
22		Сэлэнгэ	302	354	40.1	39.9	110	89	47.3	58.0	98	46	46.9	60.0	2	1	50.0	100.0
23		Үүнээс: Мандал	80	80	28.6	50.0	33	44	44.0	59.1	29	20	40.9	55.0	2		50.0	
24		Төв	258	286	48.8	37.0	118	94	42.6	26.9	108	43	39.0	33.3	5	4	100.0	75.0
25	Зүүн бүс	Үүнээс: Заамар	48	55	57.4	32.1	20	14	40.0	21.4	18	4	38.9	50.0	1		100.0	
26		Дорнод	215	247	41.2	51.6	79	81	32.5	56.8	75	44	30.1	59.1	2	1	100.0	0.0
27		Сүхбаатар	245	218	43.9	44.8	65	67	38.5	55.2	60	60	41.7	56.7	3	2	0.0	50.0
28		Хэнтий	361	324	56.9	53.4	113	92	38.5	61.2	104	40	38.9	69.0	7	3	40.0	50.0
29		Үүнээс: Бор-Өндөр	34	33	29.0	40.0	8	6	16.7		7	5	20.0			1		
30	Нийслэл		16736	22718	54.7	39.4	3618	6041	41.4	23.9	3157	3946	40.8	25.5	89	140	47.7	48.2
31	Баянгол		3186	4,387	53.2	32.3	567	1232	32.8	17.2	482	835	34.9	17.3	14	35	14.3	42.9
32	I хэлтэс		1622	2331	56.9	32.0	253	677	39.2	17.4	220	491	39.1	16.6	6	21	16.7	33.3
33	II хэлтэс		1564	2056	49.4	32.7	314	555	27.7	17.0	262	344	31.4	18.3	8	14	12.5	57.1
34	Баянзүрх		4202	6592	58.8	42.7	855	1750	36.0	19.8	732	1113	34.9	21.0	29	27	60.7	51.9
35	I хэлтэс		1166	2481	47.4	36.9	274	645	46.8	23.9	232	382	45.7	25.7	11	10	70.0	60.0
36	II хэлтэс		1931	2235	65.7	40.1	314	744	30.6	20.8	243	443	28.5	23.7	12	14	50.0	50.0
37	III хэлтэс		1105	1876	59.0	53.4	267	361	31.3	10.6	257	288	31.0	10.5	6	3	66.7	33.3
38	Сүхбаатар		2708	3035	57.3	47.5	618	649	58.1	40.9	530	392	55.6	46.0	15	9	61.5	33.3
39	I хэлтэс		1916	2228	54.8	54.3	337	407	58.4	49.1	270	239	54.9	58.6	6	1	50.0	100.0
40	II хэлтэс		792	807	62.7	29.4	281	242	57.7	27.4	260	153	56.2	26.3	9	8	66.7	25.0
41	Сонгинохайрхан		1827	2329	48.4	34.3	678	730	44.4	32.8	619	463	44.8	37.2	13	37	46.2	61.1
42	I хэлтэс		742	894	35.5	26.6	296	215	42.8	39.5	278	129	43.1	46.5	6	13	66.7	38.5
43	II хэлтэс		605	765	60.1	39.1	198	274	40.3	22.9	188	192	40.1	23.7	3	10	33.3	55.6
44	III хэлтэс		480	670	54.0	39.2	184	241	51.1	38.1	153	142	53.6	46.8	4	14	25.0	85.7
45	Хан-Уул		2814	3884	49.0	30.6	431	996	31.9	13.7	396	714	30.9	15.7	3	11	33.3	18.2
46	I хэлтэс		1872	2548	49.9	34.2	247	601	23.6	12.2	224	443	22.0	14.1	2	2	0.0	0.0
47	II хэлтэс		942	1336	47.2	23.9	184	395	42.9	15.9	172	271	42.4	18.5	1	9	100.0	22.2
48	Чингэлтэй		1776	2266	58.8	51.0	416	613	44.0	31.6	349	372	42.8	34.0	15	17	46.7	52.9
49	I хэлтэс		1004	1305	51.8	47.9	221	363	47.5	39.4	170	241	46.2	40.8	7	4	71.4	50.0
50	II хэлтэс		772	961	67.8	55.2	195	250	40.0	20.5	179	131	39.7	21.4	8	13	25.0	53.8
51	Багануур		77	132	36.8	45.7	29	44	32.1	55.8	26	34	28.0	54.5		4		50.0
52	Багахангай		6	3	80.0		2	3	100.0		2	3	100.0					
53	Налайх		140	90	68.0	72.6	22	24	75.0	91.3	21	20	73.7	89.5				
54	Бусад		11	8	10.0	0.0												
55	ИАТ		5	3	50.0	66.7	4	1	66.7	100.0	3	1	50.0	100.0	1		100.0	
56	Төмөр зам		30	18	88.0	80.0	9	9	100.0	50.0	5	9	100.0	50.0				
57	Мөрдөн байцаах алба		339	320	57.7	52.1	48	35	92.3	100.0	43	22	94.3	100.0	2		100.0	
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба		172	525	32.3	45.8	9	24	12.5	69.6	8	17	0.0	56.3				
59	Тээврийн цагдаагийн алба																	
60	Экологийн цагдаагийн алба			2		0.0												
61	Хар тамхитай тэмцэх газар		6	6	100.0	100.0	6	4	100.0	100.0	2	4	100.0	100.0				
62	НЦУГ-Халаасны хулгай		79	1054			79	1034			15	1						
63	Улсын дүн		21686	27971	54.4	41.8	5401	7626	44.7	30.7	4717	4807	44.1	31.3	207	215	60.4	54.5
Өсөлт бууралт/тоогоор/			6285		-12.5		2225		-14.1		90		-12.8		8		-5.9	
Өсөлт бууралт /хувиар/			29.0				41.2				1.9				3.9			

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс																								
			Үүнээс								Дээрэмдэх 17.2				Залилах 17.3												
			Халаасны хулгай				Галт зэвсэг хулгайлах																				
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь										
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024									
А			144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159									
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий									3	1	100.0	100.0	105	72	72.5	45.8									
2		Говь-Алтай	1		0.0										2	100.0		53	102	51.9	45.5						
3		Завхан	1	100.0		1		1	0.0	100.0									32	35	67.7	35.3					
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл	1	100.0														8	7	62.5	28.6						
5		Увс											1	2	100.0	100.0	60	16	78.0	33.3							
6		Ховд											5	3	50.0	100.0	114	132	45.4	23.3							
7	Хангайн бүс	Үүнээс: Булган											1	1	0.0	100.0	24	21	66.7	35.0							
8		Архангай	3		100.0		1		0.0		1	5	100.0	80.0	32	61	37.5	50.8									
9		Баянхонгор	1	100.0												4	7	0.0	83.3	46	146	32.5	41.1				
10		Булган											1		100.0		36	46	30.3	18.2							
11		Орхон	1	2	0.0	50.0	1		0.0		15	13	73.3	46.2	193	279	52.9	56.5									
12		Өвөрхангай											2		100.0		56	81	50.0	42.3							
13	Төвийн бүс	Үүнээс: Хархорин											2		100.0		12	21	18.2	42.9							
14		Хөвсгөл	3	50.0		2				0.0		7	12	20.0	83.3	87	72	51.4	28.6								
15		Говьсүмбэр											2		0.0		16	25	25.0	41.7							
16		Дархан-Уул	5	5	100.0	100.0	1		100.0		15	7	91.7	100.0	153	302	65.7	74.9									
17		Дорноговь	1	0.0		1				0.0		4	4	50.0	50.0	168	188	54.6	56.7								
18		Үүнээс: Замын-Үүд											1		0.0		51	58	63.3	50.0							
19	Зүүн бүс	Дундговь											3	2	50.0	50.0	32	26	47.8	58.3							
20		Өмнөговь	15		100.0												5	2	40.0	100.0	171	208	45.3	51.4			
21		Үүнээс: Цогтцэций	13		100.0														126	126	51.2	42.9					
22		Сэлэнгэ	1		100.0		2		0.0		1		0.0		110	154	30.3	23.8									
23		Үүнээс: Мандал											1		0.0		24	26	15.0	44.0							
24		Төв											1		0.0		5	6	80.0	66.7	60	123	35.0	41.5			
25	Зүүн бүс	Үүнээс: Заамар											1		3		100.0	100.0	9	24	22.2	16.7					
26		Дорнод	2	50.0		1				0.0		8	5	80.0	60.0	55	77	39.6	39.5								
27		Сүхбаатар											3		100.0		55	72	29.1	19.4							
28		Хэнтий											1		0.0		3	5	66.7	100.0	121	105	70.9	31.8			
29		Үүнээс: Бор-Өндөр											1		1		100.0	16	14	37.5	33.3						
30	Нийслэл	302	1330	45.9	18.3	2	1	0.0	100.0	310	486	58.5	35.6	11220	13560	62.1	49.6										
31	Баянгол	58	307	20.8	15.4											67	125	43.3	22.1	2251	2516	62.1	41.8				
32	I хэлтэс	21	139	55.6	19.7											14	55	71.4	30.8	1228	1292	63.3	40.5				
33	II хэлтэс	37	168	2.9	12.0											53	70	35.8	15.7	1023	1224	60.6	43.3				
34	Баянзүрх	83	488	39.2	17.8	1		0.0												58	89	49.1	44.9	2919	4143	69.7	56.3
35	I хэлтэс	29	220	44.0	21.9											13	15	46.2	60.0	722	1604	49.7	44.8				
36	II хэлтэс	53	242	37.5	15.5											36	56	45.5	50.0	1459	1221	77.5	55.5				
37	III хэлтэс	1	26	0.0	3.8	1		0.0												9	18	66.7	16.7	738	1318	74.1	70.8
38	Сүхбаатар	66	159	79.4	35.3											45	67	71.8	44.8	1821	1936	59.2	54.5				
39	I хэлтэс	54	139	78.4	33.1											23	35	76.5	48.6	1378	1487	56.3	61.8				
40	II хэлтэс	12	20	83.3	50.0											22	32	68.2	40.6	443	449	66.9	31.2				
41	Сонгинохайрхан	39	81	38.5	13.8											102	126	69.3	34.7	828	1122	50.1	34.9				
42	I хэлтэс	6	17	16.7	29.4											33	39	66.7	21.1	290	470	25.9	19.8				
43	II хэлтэс	6	8	50.0	12.5											19	46	55.6	32.6	339	353	71.1	53.1				
44	III хэлтэс	27	56	40.7	9.1											50	41	76.0	50.0	199	299	50.8	37.2				
45	Хан-Уул	14	184	36.4	2.2											13	40	30.8	30.0	2059	2370	55.9	41.0				
46	I хэлтэс	10	118	57.1	3.5											8	29	25.0	27.6	1373	1599	59.1	46.7				
47	II хэлтэс	4	66	0.0	0.0											5	11	40.0	36.4	686	771	49.4	29.4				
48	Чингэлтэй	41	108	47.5	32.7											21	38	65.0	47.4	1217	1368	66.1	62.8				
49	I хэлтэс	35	99	47.1	33.7											12	22	58.3	50.0	683	778	55.1	52.6				
50	II хэлтэс	6	9	50.0	22.2											9	16	75.0	43.8	534	590	80.1	76.4				
51	Багануур	1		100.0		1		1	0.0	100.0	2		100.0		34		59	26.5	30.9								
52	Багахангай															4		75.0									
53	Налайх	1	2	100.0	100.0											2	1	100.0	100.0	87	46	79.7	80.5				
54	Бусад															10		7		11.1	0.0						
55	ИАТ															1		2		0.0	50.0						
56	Төмөр зам	2	100.0												2	100.0		8		100.0							
57	Мөрдөн байцаах алба	2	7	50.0	100.0											6	3	100.0	100.0	270	267	50.4	44.4				
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба	1		100.0												1	2	100.0	50.0	133	467	34.6	44.6				
59	Тээврийн цагдаагийн алба																										
60	Экологийн цагдаагийн алба																										
61	Хар тамхитай тэмцэх газар	4	100.0														2		100.0								
62	НЦУГ-Халаасны хулгай	64	1033																								
63	Улсын дүн	316	1357	46.9	19.8	10	7	11.1	28.6	392	568	59.9	41.0	12985	15889	60.8	49.1										
Өсөлт бууралт/тоогоор/		1041		-27.2		-3		17.5		176		-18.9		2904		-11.7											
Өсөлт бууралт /хувиар/		4.3 дах				-30.0				44.9				22.4													

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс															
			Хөрөнгө завших 17.4				Алдаатай гүйлгээ, андуурагдсан илгээмж, гээгдэл эд хөрөнгө, алдуул мал завших 17.5				Бусдын эд хөрөнгийг авахаар заналхийлэх 17.6				Автотээврийн хэрэгслийг зөвшөөрөлгүйгээр авч явах 17.7			
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	7	5	0.0	20.0	23	4	90.9	75.0					2	1	100.0	100.0
2		Говь-Алтай	4	3	25.0	33.3	7	18	85.7	72.2								
3		Завхан	7	2	57.1	50.0	2	1	100.0	100.0					1	2	0.0	100.0
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл	3		66.7										1	1	0.0	100.0
5		Увс	7	4	71.4	75.0	7	3	100.0	66.7					3	2	100.0	100.0
6		Ховд	15	18	45.5	29.4	13	7	66.7	57.1					6	5	50.0	80.0
7		Үүнээс: Булган	2	1	0.0	0.0	2	2	100.0	100.0								
8	Хангайн бүс	Архангай	1	7	100.0	71.4	7	13	33.3	38.5						1		100.0
9		Баянхонгор	4	3	33.3	0.0	20	27	66.7	77.8					2	2	100.0	100.0
10		Булган	6	6	16.7	16.7	8	4	50.0	25.0		1		100.0	1		100.0	
11		Орхон	18	14	44.4	42.9	13	20	76.9	65.0		1		100.0	6	2	100.0	100.0
12		Өвөрхангай	1	4	0.0	0.0	20	7	66.7	66.7						9		100.0
13		Үүнээс: Хархорин	1		0.0		14	5	54.5	60.0						1		100.0
14		Хөвсгөл	6	5	16.7	25.0	4	12	50.0	75.0						4		100.0
15	Төвийн бүс	Говьсүмбэр	1	1	0.0	0.0	1		100.0						1	1	100.0	100.0
16		Дархан-Уул	15	16	87.5	70.0	51	57	91.1	85.5	1	1	100.0	100.0	7	12	100.0	100.0
17		Дорноговь	8	12	42.9	27.3	17	24	53.3	58.3					8	9	100.0	100.0
18		Үүнээс: Замын-Үүд	5	2	50.0	0.0	6	7	50.0	71.4					1	1	100.0	100.0
19		Дундговь	2	4	50.0	25.0	4	1	100.0	0.0								
20		Өмнөговь	29	20	34.5	36.8	11	12	45.5	58.3					4	3	25.0	33.3
21		Үүнээс: Цогтцэций	25	10	32.0	50.0	3	3	66.7	33.3					1	2	0.0	0.0
22	Зүүн бүс	Сэлэнгэ	19	21	41.2	41.7	18	19	60.0	55.6		3		100.0	2	1	100.0	
23		Үүнээс: Мандал	3	1	50.0	0.0	3	1	0.0									
24		Төв	17	10	46.7	22.2	9	9	62.5	25.0					4	2	50.0	0.0
25		Үүнээс: Заамар	3		100.0			2	0.0									
26		Дорнод	19	18	16.7	27.8	3	3	66.7	33.3					3	1	100.0	100.0
27		Сүхбаатар	13	17	46.2	47.1	24	23	21.7	34.8					1	2	100.0	100.0
28		Хэнтий	26	17	33.3	60.0	5	16	50.0	66.7						7		100.0
29		Үүнээс: Бор-Өндөр	3	2	0.0	100.0		4	100.0							1		
30	Нийслэл		452	522	21.3	26.6	529	1175	25.6	13.5	30	27	26.9	19.2	80	143	61.0	51.4
31	Баянгол		100	149	17.2	40.3	99	169	24.5	9.0	4	3	75.0	0.0	15	26	57.1	61.5
32	I хэлтэс		48	105	21.3	52.4	44	104	27.3	10.7	1	3	100.0	0.0	5	13	75.0	61.5
33	II хэлтэс		52	44	13.5	11.4	55	65	22.2	6.3	3		66.7		10	13	50.0	61.5
34	Баянзүрх		81	76	18.8	21.1	136	363	20.7	8.0	7	5	14.3	20.0	18	27	47.1	51.9
35	I хэлтэс		27	14	18.5	21.4	53	154	35.8	7.1	7	5	14.3	20.0	7	11	57.1	45.5
36	II хэлтэс		34	34	15.2	8.8	38	114	18.9	9.6					6	5	40.0	80.0
37	III хэлтэс		20	28	25.0	35.7	45	95	4.4	7.4					5	11	40.0	45.5
38	Сүхбаатар		86	117	34.2	25.0	55	134	37.0	17.3	6	7	0.0	16.7	7	27	28.6	48.1
39	I хэлтэс		74	104	33.8	25.2	47	107	34.8	19.6	5	4	0.0	33.3	3	16	0.0	43.8
40	II хэлтэс		12	13	36.4	23.1	8	27	50.0	7.7	1	3	0.0	0.0	4	11	50.0	54.5
41	Сонгинохайрхан		51	55	30.6	14.8	64	125	34.4	26.8	4	1	0.0	0.0	28	44	82.1	53.5
42	I хэлтэс		32	30	10.0	13.3	33	47	21.2	19.1	2		0.0		11	24	63.6	39.1
43	II хэлтэс		9	15	66.7	20.0	10	39	60.0	28.2	1		0.0		9	9	88.9	33.3
44	III хэлтэс		10	10	60.0	11.1	21	39	42.9	35.1	1	1	0.0	0.0	8	11	100.0	100.0
45	Хан-Уул		93	78	16.5	18.4	117	274	18.3	8.4	5	5	40.0	20.0	6	10	50.0	20.0
46	I хэлтэс		79	66	16.9	15.6	95	175	18.3	9.1	2	3	50.0	33.3	5	8	40.0	12.5
47	II хэлтэс		14	12	14.3	33.3	22	99	18.2	7.1	3	2	33.3	0.0	1	2	100.0	50.0
48	Чингэлтэй		33	40	9.1	17.5	42	83	33.3	24.4	4	6	33.3	33.3	5	7	60.0	57.1
49	I хэлтэс		27	31	11.1	22.6	28	46	25.0	33.3	2	4	100.0	50.0	4	1	50.0	100.0
50	II хэлтэс		6	9	0.0	0.0	14	37	50.0	13.5	2	2	0.0	0.0	1	6	100.0	50.0
51	Багануур		4	5	50.0	40.0	2	18	100.0	72.2						1		100.0
52	Багахангай																	
53	Налайх		4	2	0.0	100.0	14	9	21.4	22.2					1	1		0.0
54	Бусад		1	1	0.0	0.0												
55	ИАТ																	
56	Төмөр зам		3	5	33.3	100.0	8	4	83.3	100.0								
57	Мөрдөн байцаах алба		3	4	33.3	0.0	2	3	50.0	50.0	1	2	0.0	0.0		3		100.0
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба		8	12	0.0	36.4	3	12	0.0	66.7	18	8	42.9	25.0				
59	Тээврийн цагдаагийн алба																	
60	Экологийн цагдаагийн алба																	
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																	
62	НЦУГ-Халаасны хулгай						20											
63	Улсын дүн		678	730	26.6	29.7	796	1455	38.5	22.8	31	33	29.6	32.3	131	209	68.6	62.4
	Өсөлт бууралт/тоогоор/		52		3.1		659		-15.7		2			78			-6.2	
	Өсөлт бууралт /хувиар/		7.7				82.8				6.5			59.5				

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс												Эдийн засгийн 18.1-18.18			
			Эд хөрөнгө устгах, гэмтээх 17.8				Бусдын эд хөрөнгө устгах, гэмтээх, үргэгдүүлэх 17.11				Мал хулгайлах 17.12							
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь					
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024		
А			176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	6	6	66.7	100.0					9	20	77.8	70.0	8	8	62.5	100.0
2		Говь-Алтай	3	6	0.0	40.0					20	11	60.0	54.5	1		0.0	
3		Завхан	2	1	100.0	100.0	1		100.0		45	31	70.5	58.1				
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл	1		100.0		1		100.0		12	5	33.3	40.0				
5		Увс	3	8	66.7	71.4	1		0.0		45	40	51.1	72.5		1		100.0
6		Ховд	11	14	42.9	69.2					37	23	40.6	47.8	7	5	0.0	0.0
7	Хангайн бүс	Үүнээс: Булган	2	2		100.0					4	5	50.0	40.0	1		0.0	
8		Архангай	3	5	100.0	100.0					45	38	66.7	55.6	1		100.0	
9		Баянхонгор	3	9	0.0	66.7	1	1	0.0	0.0	33	22	33.3	45.5	2	5	0.0	80.0
10		Булган	12	6	70.0	80.0					46	14	37.8	42.9		2		0.0
11		Орхон	15	12	55.6	77.8		2		50.0	2	1	50.0	0.0	3	3	0.0	66.7
12		Өвөрхангай	7	5	66.7	75.0					9	12	62.5	33.3		3		66.7
13	Төвийн бүс	Үүнээс: Хархорин	1		100.0						6	4	66.7	0.0		1		100.0
14		Хөвсгөл	11	15	71.4	64.3	1	1	0.0	0.0	12	25	58.3	56.0	2	1	0.0	0.0
15		Говьсүмбэр	3	3	0.0	66.7					1	2	0.0	100.0	3	4	33.3	50.0
16		Дархан-Уул	6	11	100.0	66.7	2		0.0		13	4	75.0	50.0	2	6	0.0	60.0
17		Дорноговь	15	17	66.7	52.9					18	14	38.9	35.7	14	18	64.3	50.0
18		Үүнээс: Замын-Үүд	4	7	100.0	57.1					8	2	62.5	50.0	13	17	69.2	47.1
19	Зүүн бүс	Дундговь	2	4	100.0	50.0					2	3	100.0	66.7	2	2	50.0	50.0
20		Өмнөговь	12	17	41.7	60.0	1	3	0.0	66.7	2	3	50.0	33.3	8	4	25.0	0.0
21		Үүнээс: Цогтцэций	6	7	50.0	60.0	1	3	0.0	66.7		2		0.0	6	1	33.3	0.0
22		Сэлэнгэ	13	16	27.3	40.0					29	51	40.7	44.0	2		100.0	
23		Үүнээс: Мандал	5	2	50.0	50.0					11	6	10.0	16.7				
24		Төв	11	14	54.5	41.7					34	28	85.3	53.6	1	7	100.0	33.3
25	Зүүн бүс	Үүнээс: Заамар	2	6	100.0	60.0					13	6	92.3	66.7		1		0.0
26		Дорнод	9	10	71.4	70.0	1	1	0.0	100.0	38	51	57.9	64.7	1	2	0.0	0.0
27		Сүхбаатар	4	8	75.0	62.5	1		0.0		82	26	62.2	76.9		3		50.0
28		Хэнтий	9	15	66.7	75.0	1	1	0.0	100.0	83	66	62.2	62.5	1	7	0.0	33.3
29		Үүнээс: Бор-Өндөр		2							6	3	20.0	0.0		1		100.0
30		Нийслэл		448	728	43.5	33.3	9	4	11.1	0.0	38	23	42.1	0.0	142	255	12.8
31	Баянгол		81	163	35.0	20.1	2	1	0.0	0.0					20	39	20.0	18.9
32	I хэлтэс		29	79	28.6	16.7		1		0.0					8	17	25.0	6.7
33	II хэлтэс		52	84	38.5	23.5	2		0.0						12	22	16.7	27.3
34	Баянзүрх		121	131	32.8	25.2	3		0.0		4	6	25.0	0.0	26	58	16.0	12.5
35	I хэлтэс		62	33	48.4	42.4	1		0.0						16	38	20.0	10.5
36	II хэлтэс		39	60	13.2	25.0	2		0.0		3		0.0		4	10	25.0	11.1
37	III хэлтэс		20	38	21.1	10.5					1	6	100.0	0.0	6	10	0.0	22.2
38	Сүхбаатар		67	93	49.2	30.8		1		0.0	2	1	0.0	0.0	38	55	5.3	13.2
39	I хэлтэс		48	65	41.5	34.4		1		0.0					36	46	2.8	9.1
40	II хэлтэс		19	28	66.7	22.2					2	1	0.0	0.0	2	9	50.0	33.3
41	Сонгинохайрхан		55	115	58.8	51.3	2		0.0		15	11	33.3	0.0	13	16	23.1	20.0
42	I хэлтэс		31	58	56.7	50.9					14	11	28.6	0.0	9	9	33.3	25.0
43	II хэлтэс		18	29	66.7	57.1	1		0.0		1		100.0		1	2	0.0	0.0
44	III хэлтэс		6	28	50.0	46.4	1		0.0						3	5	0.0	20.0
45	Хан-Уул		76	107	44.7	33.3	2	1	50.0	0.0	11	3	81.8	0.0	24	42	8.3	14.3
46	I хэлтэс		61	66	44.3	32.3	1	1	0.0	0.0					22	34	9.1	11.8
47	II хэлтэс		15	41	46.7	35.0	1		100.0		11	3	81.8	0.0	2	8	0.0	25.0
48	Чингэлтэй		37	110	56.8	45.9					1		0.0		20	36	10.0	13.9
49	I хэлтэс		27	59	66.7	62.1									16	25	12.5	16.0
50	II хэлтэс		10	51	30.0	27.5					1		0.0		4	11	0.0	9.1
51	Багануур		4	4	100.0	25.0					2	1	0.0	0.0		6		50.0
52	Багахангай																	
53	Налайх		7	5	50.0	40.0		1		0.0	3	1	33.3	0.0	1	3	100.0	0.0
54	Бусад																	
55	ИАТ															1		
56	Төмөр зам														1		100.0	
57	Мөрдөн байцаах алба		6	1	100.0						3	2	100.0	50.0	3		0.0	
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба														71	83	30.0	37.8
59	Тээврийн цагдаагийн алба																	
60	Экологийн цагдаагийн алба														1		0.0	
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																	
62	НЦҮГ-Халаасны хулгай																	
63	Улсын дүн		608	930	47.0	39.0	19	13	10.5	38.5	643	508	56.3	54.4	200	336	20.2	22.8
Өсөлт бууралт/тоогоор/			322		-7.9		-6		27.9		-135		-2.0		136		2.6	
Өсөлт бууралт /хувиар/			53.0				-31.6				-21.0				68.0			

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс																							
			Татвар төлөхөөс зайлсхийх 18.3				Улсын хилээр барааг хууль бусаар нэвтрүүлэх 18.5				Мөнгө угаах 18.6				Хууль бусаар нийгмийн халамж үйлчилгээ авах 18.12											
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь									
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024								
А			192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207								
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий					1				100.0				5				7	60.0	100.0					
2		Говь-Алтай	1				0.0																			
3		Завхан																								
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл																								
5		Увс																								
6		Ховд	5	2	0.0	0.0	1		0.0		1		0.0													
7	Хангайн бүс	Үүнээс: Булган					1				0.0															
8		Архангай															1		100.0							
9		Баянхонгор	1		0.0													1								
10		Булган																1		0.0						
11		Орхон	3	2	0.0	100.0																				
12		Өвөрхангай																								
13	Төвийн бүс	Үүнээс: Хархорин																								
14		Хөвсгөл	1	1	0.0	0.0																				
15		Говьсүмбэр	3		33.3																					
16		Дархан-Уул	2	1	0.0																					
17		Дорноговь	3	3	0.0	66.7	11	14	81.8	42.9																
18		Үүнээс: Замын-Үүд	2	3	0.0	66.7	11	14	81.8	42.9																
19	Зүүн бүс	Дундговь	1	1	0.0	100.0																				
20		Өмнөговь	1	2	0.0	0.0	2		0.0		1		100.0													
21		Үүнээс: Цогтцэций	1		0.0		1		0.0		1		100.0													
22		Сэлэнгэ	1		100.0		1		100.0																	
23		Үүнээс: Мандал																								
24		Төв		2		0.0		1																		
25	Зүүн бүс	Үүнээс: Заамар																								
26		Дорнод	1		0.0													2		0.0						
27		Сүхбаатар		1																						
28		Хэнтий		1																						
29		Үүнээс: Бор-Өндөр																								
30		Нийслэл	82	142	13.6	11.7	1	4	0.0	0.0	19	10	10.5	20.0	1	3	0.0	33.3								
31	Баянгол	12	26	16.7	16.7														4		25.0					
32	I хэлтэс	4	12	25.0	10.0																					
33	II хэлтэс	8	14	12.5	21.4														4		25.0					
34	Баянзүрх	19	34	16.7	12.1	1	1	0.0	0.0														1	1	0.0	0.0
35	I хэлтэс	13	23	16.7	8.7	1	1	0.0	0.0																	
36	II хэлтэс	3	6	33.3	16.7														1		0.0					
37	III хэлтэс	3	5	0.0	25.0														1		0.0					
38	Сүхбаатар	11	27	9.1	7.7														9	2	11.1	50.0				
39	I хэлтэс	10	25	0.0	8.3														9	2	11.1	50.0				
40	II хэлтэс	1	2	100.0	0.0																					
41	Сонгинохайрхан	12	10	16.7	22.2														1		0.0					
42	I хэлтэс	8	7	25.0	33.3																					
43	II хэлтэс	1	1	0.0	0.0																					
44	III хэлтэс	3	2	0.0	0.0														1		0.0					
45	Хан-Уул	19	29	10.5	10.3		1		0.0	1	1	0.0	0.0													
46	I хэлтэс	17	25	11.8	8.0														1	1	0.0	0.0				
47	II хэлтэс	2	4	0.0	25.0		1		0.0																	
48	Чингэлтэй	8	16	0.0	6.3		1		0.0	5	6	0.0	16.7		1		0.0									
49	I хэлтэс	5	11	0.0	9.1		1		0.0	5	6	0.0	16.7		1		0.0									
50	II хэлтэс	3	5	0.0	0.0																					
51	Багануур																1		100.0							
52	Багахангай																									
53	Налайх	1		100.0																						
54	Бусад																									
55	ИАТ						1																			
56	Төмөр зам					1		100.0																		
57	Мөрдөн байцаах алба														2		0.0									
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба	28	54	40.7	39.1	2	3	50.0	0.0	14	7	7.1	28.6													
59	Тээврийн цагдаагийн алба																									
60	Экологийн цагдаагийн алба					1		0.0																		
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																									
62	НЦУГ-Халаасны хулгай																									
63	Улсын дүн	105	158	12.5	14.0	16	20	62.5	36.8	22	12	14.3	16.7	7	11	57.1	70.0									
		Өсөлт бууралт/тоогоор/		53		4		-25.7		-10		2.4		4		12.9										
		Өсөлт бууралт /хувиар/		50.5		1.5		25.0		-45.5		2.4		57.1		12.9										

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс				Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг 19.1-19.17				Үүнээс				Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг 20.1-20.17			
			Банк хууль бусаар байгуулах, банкны төлбөрийн чадвар алдагдуулах 18.13								Монгол Улсын хилийг хууль бусаар нэвтрэх 19.14							
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий													4		0.0	
2		Говь-Алтай													16		57.1	
3		Завхан													10	1	11.1	100.0
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл													3		33.3	
5		Увс													5		0.0	
6		Ховд													4	4	0.0	33.3
7	Хангайн бүс	Үүнээс: Булган																
8		Архангай													3	2	0.0	50.0
9		Баянхонгор													4	4	25.0	25.0
10		Булган													5		0.0	
11		Орхон													14	9	42.9	77.8
12		Өвөрхангай													19	1	0.0	0.0
13	Төвийн бүс	Үүнээс: Хархорин													4		0.0	
14		Хөвсгөл													4	2	50.0	100.0
15		Говьсүмбэр													3		0.0	
16		Дархан-Уул													28	22	52.2	81.0
17		Дорноговь													21	6	14.3	16.7
18		Үүнээс: Замын-Үүд													4	3	25.0	0.0
19	Зүүн бүс	Дундговь													2		0.0	
20		Өмнөговь													8	5	37.5	75.0
21		Үүнээс: Цогтцэций													3	2	66.7	50.0
22		Сэлэнгэ													13	7	15.4	28.6
23		Үүнээс: Мандал													1	3	0.0	33.3
24		Төв													28	17	33.3	68.8
25	Зүүн бүс	Үүнээс: Заамар													11	5	36.4	20.0
26		Дорнод													2	3	0.0	66.7
27		Сүхбаатар													2		50.0	
28		Хэнтий													8	2	0.0	50.0
29		Үүнээс: Бор-Өндөр													1		0.0	
30	Нийслэл						2	1							483	293	32.6	48.5
31	Баянгол														73	45	54.9	50.0
32	I хэлтэс														34	18	76.5	38.9
33	II хэлтэс														39	27	35.1	57.7
34	Баянзүрх														101	56	26.3	45.1
35	I хэлтэс														45	30	27.3	40.7
36	II хэлтэс														27	18	42.3	55.6
37	III хэлтэс														29	8	10.3	33.3
38	Сүхбаатар						2	1							67	51	39.0	41.7
39	I хэлтэс						2	1							39	33	40.6	31.3
40	II хэлтэс														28	18	37.0	62.5
41	Сонгинохайрхан														60	39	33.3	48.6
42	I хэлтэс														18	18	37.5	55.6
43	II хэлтэс														19	13	33.3	36.4
44	III хэлтэс														23	8	30.4	50.0
45	Хан-Уул														81	34	14.5	50.0
46	I хэлтэс														51	23	12.5	40.9
47	II хэлтэс														30	11	17.9	70.0
48	Чингэлтэй														79	59	35.6	57.1
49	I хэлтэс														40	40	37.1	54.5
50	II хэлтэс														39	19	34.2	62.5
51	Багануур														5	5	20.0	40.0
52	Багахангай															1		100.0
53	Налайх														17	3	23.5	33.3
54	Бусад																	
55	ИАТ														1		0.0	
56	Төмөр зам																	
57	Мөрдөн байцаах алба						1									2		100.0
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба							1							36	36	25.7	30.6
59	Тээврийн цагдаагийн алба																	
60	Экологийн цагдаагийн алба														1		0.0	
61	Хар тамхитай тэмцэх газар														207	203	62.8	60.2
62	НЦҮГ-Халаасны хулгай																	
63	Улсын дүн						2	1							686	378	30.4	51.6
	Өсөлт бууралт/тоогоор/						-1								-308			
	Өсөлт бууралт /хувиар/						-50.0								-44.9		21.2	

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс																	
			Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах 20.7				Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглэх орон байраар хангах 20.8				Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг завших 20.9				Мансууруулах үйлчилгээ бүхий ургамлыг хууль бусаар тариалах 20.10					
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь			
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024		
А			224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239		
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий																		
2		Говь-Алтай																		
3		Завхан																		
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл																		
5		Увс																		
6		Ховд		1		0.0														
7	Хангайн бүс	Үүнээс: Булган																		
8		Архангай																		
9		Баянхонгор		1		100.0														
10		Булган																		
11		Орхон	8	8	62.5	75.0														
12		Өвөрхангай		1		0.0														
13	Төвийн бүс	Үүнээс: Хархорин																		
14		Хөвсгөл	1	1	100.0	100.0														
15		Говьсүмбэр																		
16		Дархан-Уул	11	19	90.0	84.2														
17		Дорноговь	3		33.3															
18		Үүнээс: Замын-Үүд	2		50.0															
19	Зүүн бүс	Дундговь																		
20		Өмнөговь	1	2	0.0	100.0		1												
21		Үүнээс: Цогтцэций	1		0.0			1												
22		Сэлэнгэ	2	2	100.0	100.0														
23		Үүнээс: Мандал		1		100.0														
24		Төв	8	11	50.0	80.0														
25		Үүнээс: Заамар		1		0.0														
26		Дорнод																		
27		Сүхбаатар																		
28		Хэнтий		1		100.0														
29		Үүнээс: Бор-Өндөр																		
30		Нийслэл		204	205	63.3	58.7		1											
31	Баянгол		54	32	69.8	58.1														
32	I хэлтэс		28	10	85.7	50.0														
33	II хэлтэс		26	22	52.0	61.9														
34	Баянзүрх		41	38	56.4	60.6		1												
35	I хэлтэс		17	20	56.3	58.8		1												
36	II хэлтэс		18	10	64.7	80.0														
37	III хэлтэс		6	8	33.3	33.3														
38	Сүхбаатар		31	40	78.3	43.2														
39	I хэлтэс		22	26	80.0	32.0														
40	II хэлтэс		9	14	75.0	66.7														
41	Сонгинохайрхан		24	23	45.5	68.2														
42	I хэлтэс		9	12	57.1	66.7														
43	II хэлтэс		3	8	33.3	57.1														
44	III хэлтэс		12	3	41.7	100.0														
45	Хан-Уул		20	25	53.3	56.5														
46	I хэлтэс		12	18	44.4	47.1														
47	II хэлтэс		8	7	66.7	83.3														
48	Чингэлтэй		32	42	73.1	69.7														
49	I хэлтэс		22	30	64.7	65.2														
50	II хэлтэс		10	12	88.9	80.0														
51	Багануур		2	3	0.0	33.3														
52	Багахангай				1	100.0														
53	Налайх				1	100.0														
54	Бусад																			
55	ИАТ		1		0.0															
56	Төмөр зам																			
57	Мөрдөн байцаах алба																			
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба				1	100.0														
59	Тээврийн цагдаагийн алба																			
60	Экологийн цагдаагийн алба																			
61	Хар тамхитай тэмцэх газар		207	203	62.8	60.2														
62	НЦҮГ-Халаасны хулгай																			
63	Улсын дүн		238	252	63.8	62.9		2												
			Өсөлт бууралт/тоогоор/		14		2													
			Өсөлт бууралт /хувиар/		5.9		-1.0													

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс								Хэрэг шалган шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг 21.1-21.14				Авлигын 22.1-22.12			
			Аюултай хог хаягдал, химийн хорт, аюултай бодисыг хаях 20.11				Олон нийтийн амгалан тайван байдал алдагдуулах 20.16											
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий									1	4		25.0				
2		Говь-Алтай									1	2	0.0	0.0	1	2	0.0	0.0
3		Завхан						1		100.0	1	1	0.0	0.0		1		0.0
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл																0.0
5		Увс									1	2		50.0				
6		Ховд									3	1	100.0					
7	Хангайн бүс	Үүнээс: Булган									1		100.0					
8		Архангай									1	1	0.0	0.0		1		0.0
9		Баянхонгор					1		0.0		2	1	0.0	0.0	1	1	0.0	0.0
10		Булган									1	2	100.0	0.0				
11		Орхон									1	4	0.0	0.0				
12		Өвөрхангай									1	4		50.0	1	1	0.0	0.0
13		Үүнээс: Хархорин									1	4		50.0		1		0.0
14		Хөвсгөл									1	4	0.0	0.0	3	1	0.0	0.0
15	Төвийн бүс	Говьсүмбэр																
16		Дархан-Уул						1	0.0		2	1	0.0	0.0				
17		Дорноговь		3				2	50.0		2	4	0.0	25.0	1	1	0.0	0.0
18		Үүнээс: Замын-Үүд		3								1		0.0				
19		Дундговь																
20		Өмнөговь					1	100.0			3		66.7					
21		Үүнээс: Цогтцэций					1	100.0			1		100.0					
22		Сэлэнгэ					1	0.0			2		100.0					
23	Зүүн бүс	Үүнээс: Мандал					1	0.0		1								
24		Төв					1	0.0		1	6	0.0	40.0					
25		Үүнээс: Заамар					1	0.0		1	1	0.0	0.0					
26		Дорнод					1	0.0		1		100.0						
27		Сүхбаатар									1	1	0.0		3		0.0	
28		Хэнтий									2		0.0		1		0.0	
29		Үүнээс: Бор-Өндөр													1		0.0	
30		Нийслэл		1				10	9	44.4	25.0	97	128	6.2	7.1	2	9	0.0
31	Баянгол						1				16	27	0.0	0.0				
32	I хэлтэс										14	15	0.0	0.0				
33	II хэлтэс						1				2	12	0.0	0.0				
34	Баянзүрх		1				2	1	50.0	100.0	16	32	12.5	6.3	1	3	0.0	0.0
35	I хэлтэс						1	1	100.0	100.0	9	20	0.0	5.0	1	1	0.0	0.0
36	II хэлтэс										4	7	25.0	0.0		2		0.0
37	III хэлтэс		1				1		0.0		3	5	33.3	20.0				
38	Сүхбаатар						1	2	0.0	0.0	25	31	0.0	3.3		4		0.0
39	I хэлтэс						1	2	0.0	0.0	24	29	0.0	0.0		4		0.0
40	II хэлтэс										1	2	0.0	50.0				
41	Сонгинохайрхан						5	4	60.0	0.0	4	4	25.0	0.0				
42	I хэлтэс						1	1	0.0	0.0	1	3	100.0	0.0				
43	II хэлтэс						2	2	50.0	0.0	1	1	0.0	0.0				
44	III хэлтэс						2	1	100.0	0.0	2		0.0					
45	Хан-Уул						1		0.0		22	18	0.0	11.1	1	1	0.0	0.0
46	I хэлтэс						1		0.0		21	14	0.0	7.1		1		0.0
47	II хэлтэс										1	4	0.0	25.0	1		0.0	
48	Чингэлтэй							1	0.0		12	12	16.7	8.3		1		0.0
49	I хэлтэс							1	0.0		11	10	9.1	10.0		1		0.0
50	II хэлтэс										1	2	100.0	0.0				
51	Багануур							1	100.0		1		0.0					
52	Багахангай																	
53	Налайх										1	4	100.0	75.0				
54	Бусад																	
55	ИАТ																	
56	Төмөр зам																	
57	Мөрдөн байцаах алба							1			9	28	0.0	3.6				
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба						2	1	0.0	0.0	2		50.0			1		0.0
59	Тээврийн цагдаагийн алба																	
60	Экологийн цагдаагийн алба		1										1	100.0				
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																	
62	НЦҮГ-Халаасны хулгай																	
63	Улсын дүн		1	3			11	17	40.0	31.3	125	166	11.1	10.0	13	17	0.0	0.0
Өсөлт бууралт/тоогоор/			2				6				41				4			
Өсөлт бууралт /хувиар/			3.0 дах				54.5		-8.8		32.8		-1.1		30.8		0.0	

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс								Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг 23.1-23.7				Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг 24.1-24.9			
			Хахууль авах 22.4				Хахууль өгөх 22.5											
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий									14	24	87.5	35.7	9	11	87.5	80.0
2		Говь-Алтай									1	4		100.0	11	1	87.5	100.0
3		Завхан									11	2	70.0	50.0	21	15	80.0	86.7
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл									3		100.0		13	8	83.3	100.0
5		Увс									16	7	100.0	0.0	10	14	60.0	60.0
6		Ховд									15	12	42.9	60.0	11	13	75.0	87.5
7	Хангайн бүс	Үүнээс: Булган									3	5	100.0	100.0	8	6	80.0	100.0
8		Архангай									4	3	100.0	33.3	56	34	100.0	82.4
9		Баянхонгор									4	4	0.0	33.3	13	10	50.0	50.0
10		Булган									4	8	75.0	71.4	35	36	61.1	80.0
11		Орхон									8	4	42.9	66.7	6	6	100.0	100.0
12		Өвөрхангай									18	5	75.0	66.7	33	12	90.9	80.0
13	Төвийн бүс	Үүнээс: Хархорин									9	1	60.0		27	7	100.0	100.0
14		Хөвсгөл									10	2	71.4	0.0	33	58	28.6	97.1
15		Говьсүмбэр									4	2	100.0	50.0				
16		Дархан-Уул									14	15	80.0	81.8	6	7	33.3	85.7
17		Дорноговь					1				14	6	70.0	33.3	9	15	44.4	86.7
18		Үүнээс: Замын-Үүд									6	1	33.3	0.0	4	1	50.0	100.0
19	Зүүн бүс	Дундговь									3	5	100.0	33.3		2		50.0
20		Өмнөговь									10	6	85.7	25.0	1	2	0.0	100.0
21		Үүнээс: Цогтцэций									3	3	100.0	33.3				
22		Сэлэнгэ									10	3	66.7		71	113	61.4	59.8
23		Үүнээс: Мандал									3	1	100.0		12	18	90.0	61.1
24		Төв									9	4	85.7	33.3	25	21	69.2	76.5
25	Зүүн бүс	Үүнээс: Заамар									2	3	100.0	50.0	7	2	66.7	0.0
26		Дорнод									9	4	100.0	100.0	26	24	100.0	73.9
27		Сүхбаатар									10	4	60.0	66.7	9	2	88.9	100.0
28		Хэнтий									11	5	100.0	0.0	10	21	33.3	27.8
29		Үүнээс: Бор-Өндөр									2	1				5		20.0
30		Нийслэл		2		0.0						201	191	50.0	39.5	77	72	71.6
31	Баянгол										31	68	57.7	70.1	7	1	42.9	100.0
32	I хэлтэс										22	44	58.8	70.5	2	1	0.0	100.0
33	II хэлтэс										9	24	55.6	69.6	5		60.0	
34	Баянзүрх		1		0.0						24	25	45.0	24.0	11	20	80.0	70.0
35	I хэлтэс		1		0.0						12	11	55.6	36.4	6		80.0	
36	II хэлтэс										9	9	33.3	22.2	1	1	100.0	100.0
37	III хэлтэс										3	5	50.0	0.0	4	19	75.0	68.4
38	Сүхбаатар										51	37	38.6	6.1	7	3	57.1	100.0
39	I хэлтэс										37	26	31.3	4.2	1	1	0.0	100.0
40	II хэлтэс										14	11	58.3	11.1	6	2	66.7	100.0
41	Сонгинохайрхан										27	16	78.3	36.4	26	17	70.0	93.8
42	I хэлтэс										18	8	75.0	33.3	24	15	70.0	92.9
43	II хэлтэс										4	5	100.0	50.0		2		100.0
44	III хэлтэс										5	3	80.0	33.3	2			
45	Хан-Уул		1		0.0						38	25	39.5	23.8	7	18	57.1	66.7
46	I хэлтэс		1		0.0						28	17	32.1	13.3	6		66.7	
47	II хэлтэс										10	8	60.0	50.0	1	18	0.0	66.7
48	Чингэлтэй										23	18	41.2	28.6	18	7	93.3	83.3
49	I хэлтэс										17	10	25.0	12.5	18	1	93.3	100.0
50	II хэлтэс										6	8	80.0	50.0		6		80.0
51	Багануур										6	1	100.0	0.0	1	1	100.0	0.0
52	Багахангай										1	1	100.0					
53	Налайх															5		40.0
54	Бусад											1		100.0				
55	ИАТ											1		0.0	1		0.0	
56	Төмөр зам											56		100.0				
57	Мөрдөн байцаах алба										4	9	33.3	0.0	1		100.0	
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба										81	3	95.7	33.3				
59	Тээврийн цагдаагийн алба																	
60	Экологийн цагдаагийн алба														118	122	60.2	62.2
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																	
62	НЦУГ-Халаасны хулгай																	
63	Улсын дүн			2		0.0	1				400	321	60.1	43.8	472	489	70.9	72.9
	Өсөлт бууралт/тоогоор/		2				-1				-79				17			
	Өсөлт бууралт /хувиар/										-19.8		-16.3		3.6		2.0	

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс															
			Байгаль орчныг бохирдуулах 24.1				Хууль бусаар ашигт малтмал хайх, ашиглах, олборлох 24.2				Химийн хорт, аюултай бодисыг хууль бус эргэлтэд оруулах 24.3				Хууль бусаар ан агнах 24.5			
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий					1	1	0.0	100.0					6	7	100.0	85.7
2		Говь-Алтай					8	1	83.3	100.0					3		100.0	
3		Завхан					1	1	0.0	0.0					2	1	50.0	100.0
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл															1	100.0
5		Увс					1	1	0.0	0.0					2	1	50.0	100.0
6	Хангайн бүс	Ховд					5	4	100.0	100.0					6	8	50.0	80.0
7		Үүнээс: Булган					4	4	100.0	100.0					4	1	50.0	100.0
8		Архангай					1	2	100.0	0.0								
9		Баянхонгор					9	9	55.6	44.4	1				2	1	50.0	100.0
10		Булган					4	2	25.0	50.0					2	4	100.0	50.0
11	Төвийн бүс	Орхон																
12		Өвөрхангай					3	2	100.0	50.0					14	3	100.0	
13		Үүнээс: Хархорин													14	1	100.0	
14		Хөвсгөл					2	1	0.0	100.0					4	5	0.0	100.0
15		Говьсүмбэр																
16	Зүүн бүс	Дархан-Уул					1	6	0.0	83.3	1	1	0.0	100.0	1		100.0	
17		Дорноговь					4	12	50.0	83.3	3	1	0.0	100.0	2	1	100.0	100.0
18		Үүнээс: Замын-Үүд					3		66.7		1		0.0			1		100.0
19		Дундговь						1		100.0		1		0.0				
20		Өмнөговь					1		0.0							1		100.0
21	Зүүн бүс	Үүнээс: Цогтцэций																
22		Сэлэнгэ					42	64	64.0	50.0	1		100.0		1	1	0.0	100.0
23		Үүнээс: Мандал					8	6	85.7	33.3	1		100.0					
24		Төв					7	5	66.7	0.0	2		50.0		3	1	0.0	0.0
25		Үүнээс: Заамар					7	2	66.7	0.0								
26	Зүүн бүс	Дорнод					7		100.0							2		0.0
27		Сүхбаатар					7	1	100.0	100.0		1		100.0	1		100.0	
28		Хэнтий					3	8	0.0	50.0		4		25.0		1		0.0
29		Үүнээс: Бор-Өндөр						1		0.0		4		25.0				
30		Нийслэл						1	3		33.3	26	3	78.3	100.0	20	12	86.7
31	Баянгол										2		50.0		1	1	0.0	100.0
32	I хэлтэс														1	1	0.0	100.0
33	II хэлтэс										2		50.0					
34	Баянзүрх										2		100.0		4	2	66.7	100.0
35	I хэлтэс										2		100.0		2		0.0	
36	II хэлтэс														1	1	100.0	100.0
37	III хэлтэс														1	1	100.0	100.0
38	Сүхбаатар										1		0.0		1	1	100.0	100.0
39	I хэлтэс										1		0.0			1		100.0
40	II хэлтэс														1		100.0	
41	Сонгинохайрхан						1	1		100.0		2		100.0	10	6	100.0	100.0
42	I хэлтэс						1	1		100.0		1		100.0	8	6	100.0	100.0
43	II хэлтэс											1		100.0				
44	III хэлтэс														2			
45	Хан-Уул							1		0.0	4		50.0		2	1	100.0	0.0
46	I хэлтэс										4		50.0		2		100.0	
47	II хэлтэс							1		0.0						1		0.0
48	Чингэлтэй										17	1	92.9	100.0	1	1	100.0	100.0
49	I хэлтэс										17		92.9		1	1	100.0	100.0
50	II хэлтэс											1		100.0				
51	Багануур														1		100.0	
52	Багахангай																	
53	Налайх							1		0.0								
54	Бусад																	
55	ИАТ														1		0.0	
56	Төмөр зам																	
57	Мөрдөн байцаах алба														1		100.0	
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба																	
59	Тээврийн цагдаагийн алба																	
60	Экологийн цагдаагийн алба						30	40	37.0	35.9	34	11	66.7	63.6	20	14	86.7	84.6
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																	
62	НЦУГ-Халаасны хулгай																	
63	Улсын дүн						108	124	64.0	54.5	34	11	66.7	63.6	69	49	73.8	77.5
	Өсөлт бууралт/тоогоор/						16				-23				-20		3.7	
	Өсөлт бууралт /хувиар/						14.8			-9.4	-67.6		-3.0		-29.0			

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Үүнээс				Соёлын өвийн эсрэг 25.1-25.6				Үүнээс				Кибер аюулгүй байдлын эсрэг 26.1-26.3			
			Хууль бусаар мод бэлтгэх 24.6								Соёлын биет өвийг завших, үрэгдүүлэх 25.3							
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь	
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
А			288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	2	3	100.0	50.0	1	1	100.0	0.0	1				4	3	0.0	0.0
2		Говь-Алтай																
3		Завхан	14	10	84.6	90.0	2		0.0									
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл	12	7	81.8	100.0												
5		Увс	7	11	71.4	71.4									1		0.0	
6		Ховд		1		100.0									1	4	0.0	33.3
7		Үүнээс: Булган		1		100.0									1		0.0	
8	Хангайн бүс	Архангай	55	21	100.0	90.9		1		100.0						1		0.0
9		Баянхонгор					1		100.0									
10		Булган	26	23	80.0	86.4									1		0.0	
11		Орхон	6	6	100.0	100.0									2	2	0.0	50.0
12		Өвөрхангай	13	7	100.0	100.0												
13		Үүнээс: Хархорин	13	6	100.0	100.0												
14		Хөвсгөл	26	50	33.3	100.0									1	5	100.0	100.0
15	Төвийн бүс	Говьсүмбэр																
16		Дархан-Уул	3												3	4	0.0	75.0
17		Дорноговь						1		0.0						11		90.9
18		Үүнээс: Замын-Үүд																
19		Дундговь														1		0.0
20		Өмнөговь					1		0.0						13	5	38.5	80.0
21		Үүнээс: Цогтцэций													8	1	25.0	0.0
22	Зүүн бүс	Сэлэнгэ	24	33	66.7	80.0		1		0.0					1	4	0.0	0.0
23		Үүнээс: Мандал	3	9	100.0	66.7												
24		Төв	13	12	100.0	100.0		2		50.0								
25		Үүнээс: Заамар																
26		Дорнод	13	11	100.0	100.0									8	3	0.0	66.7
27		Сүхбаатар													1		0.0	
28		Хэнтий	7	7	66.7	0.0		2		0.0					2	1	0.0	100.0
29		Үүнээс: Бор-Өндөр													1		100.0	
30	Нийслэл		12	6	36.4	83.3	7	16	0.0	60.0	2				350	362	37.9	33.8
31	Баянгол		1		0.0										62	34	30.5	22.6
32	I хэлтэс		1		0.0										34	21	30.3	30.0
33	II хэлтэс														28	13	30.8	9.1
34	Баянзүрх		2	2	50.0	50.0		1							90	133	45.6	50.8
35	I хэлтэс														40	54	52.5	34.0
36	II хэлтэс							1							26	41	46.2	41.0
37	III хэлтэс		2	2	50.0	50.0									24	38	33.3	84.2
38	Сүхбаатар		4		50.0		1	1	0.0	100.0					74	65	58.9	31.7
39	I хэлтэс						1	1	0.0	100.0					55	59	53.7	29.6
40	II хэлтэс		4		50.0										19	6	73.7	50.0
41	Сонгинохайрхан		5	2	25.0	100.0									18	39	11.1	25.6
42	I хэлтэс		5	2	25.0	100.0									4	19	0.0	10.5
43	II хэлтэс														9	5	22.2	80.0
44	III хэлтэс														5	15	0.0	26.7
45	Хан-Уул			2		100.0									79	55	21.5	18.9
46	I хэлтэс														49	40	26.5	26.3
47	II хэлтэс			2		100.0									30	15	13.3	0.0
48	Чингэлтэй						6	14	0.0	57.1	2				26	26	38.5	19.2
49	I хэлтэс						6	14	0.0	57.1	2				15	21	46.7	19.0
50	II хэлтэс														11	5	27.3	20.0
51	Багануур															4		0.0
52	Багахангай																	
53	Налайх														1	6	0.0	16.7
54	Бусад																	
55	ИАТ																	
56	Төмөр зам																	
57	Мөрдөн байцаах алба														88		97.7	
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба						10	22	20.0	47.6	2				239	327	17.3	33.5
59	Тээврийн цагдаагийн алба																	
60	Экологийн цагдаагийн алба		15	10	41.7	90.0												
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																	
62	НЦУГ-Халаасны хулгай																	
63	Улсын дүн		221	201	77.3	87.8	12	24	16.7	47.8			3		388	406	35.7	36.9
Өсөлт бууралт/тоогоор/			-20		10.6		12		31.2		3				18		1.2	
Өсөлт бууралт /хувиар/			-9.0				2.0 дах						4.6					

№	Бүс	Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах эрх бүхий байгууллага	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг 27.1-27.11				Үүнээс								Цэргийн албаны эсрэг 28.1-28.19				
							Автотээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журам зөрчих 27.10				Авто тээврийн гэмт хэрэг үйлдсэн жолооч зугтаах 27.11								
			Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		Бүх хэрэг		Илрүүлэлтийн хувь		
			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	
А			304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	9	58	85.7	94.9	9	58	85.7	94.9					1	1		0.0	
2		Говь-Алтай	12	76	57.1	52.6	12	76	57.1	52.6						1		0.0	
3		Завхан	13	52	46.2	87.8	13	52	46.2	87.8									
4		Үүнээс: Тосонцэнгэл	4	21	50.0	83.3	4	21	50.0	83.3									
5		Увс	18	62	70.0	78.8	18	62	70.0	78.8					1	2	100.0		
6		Ховд	37	88	69.2	86.9	37	87	69.2	86.9						1		100.0	
7		Үүнээс: Булган	5	13	75.0	88.9	5	12	75.0	88.9									
8	Хангайн бүс	Архангай	24	74	64.3	66.7	24	74	64.3	66.7									
9		Баянхонгор	26	77	24.0	81.0	26	77	24.0	81.0					1				
10		Булган	25	71	60.0	81.0	25	71	60.0	81.0									
11		Орхон	34	97	78.6	72.7	34	97	78.6	72.7						5		100.0	
12		Өвөрхангай	36	158	85.7	83.2	36	158	85.7	83.2									
13		Үүнээс: Хархорин	8	73	75.0	83.9	8	73	75.0	83.9									
14		Хөвсгөл	34	105	60.9	72.5	34	105	60.9	72.5									
15	Төвийн бүс	Говьсүмбэр	10	54	75.0	66.7	10	54	75.0	66.7									
16		Дархан-Уул	45	119	66.7	95.0	45	116	66.7	94.4					1		100.0		
17		Дорноговь	42	124	52.6	58.2	42	124	52.6	58.2						3		33.3	
18		Үүнээс: Замын-Үүд	11	30	80.0	72.4	11	30	80.0	72.4						1		0.0	
19		Дундговь	28	47	57.7	53.8	28	47	57.7	53.8									
20		Өмнөговь	63	141	57.9	81.4	63	140	57.9	82.6					2		50.0		
21		Үүнээс: Цогтцэций	39	74	62.9	86.1	39	74	62.9	86.1									
22	Зүүн бүс	Сэлэнгэ	40	113	77.8	88.5	40	112	77.8	88.5		1			1		100.0		
23		Үүнээс: Мандал	15	39	69.2	87.0	15	39	69.2	87.0									
24		Төв	91	155	98.0	96.4	90	155	98.0	96.4					1	1		0.0	
25		Үүнээс: Заамар	19	36	100.0	92.3	18	36	100.0	92.3									
26		Дорнод	30	94	87.0	81.1	30	93	87.0	80.8						3		100.0	
27		Сүхбаатар	30	83	80.0	58.1	30	83	80.0	58.1						1		0.0	
28		Хэнтий	52	80	43.5	75.0	52	80	43.5	75.0									
29		Үүнээс: Бор-Өндөр	3	16	100.0	100.0	3	16	100.0	100.0									
30	Нийслэл		581	1239	88.1	83.2	581	1237	88.1	83.2		2		50.0	4	3	50.0	50.0	
31	Баянгол		84	179	87.7	83.6	84	179	87.7	83.6									
32	I хэлтэс		41	98	92.3	84.4	41	98	92.3	84.4									
33	II хэлтэс		43	81	83.3	82.7	43	81	83.3	82.7									
34	Баянзүрх		132	292	89.7	85.4	132	291	89.7	85.3		1		100.0					
35	I хэлтэс		69	127	89.2	90.3	69	127	89.2	90.3									
36	II хэлтэс		33	67	83.9	86.4	33	66	83.9	86.2		1		100.0					
37	III хэлтэс		30	98	96.7	78.4	30	98	96.7	78.4									
38	Сүхбаатар		81	155	92.2	81.4	81	155	92.2	81.4					1			0.0	
39	I хэлтэс		61	79	89.5	82.1	61	79	89.5	82.1					1			0.0	
40	II хэлтэс		20	76	100.0	80.8	20	76	100.0	80.8									
41	Сонгинохайрхан		101	226	88.9	80.4	101	226	88.9	80.4									
42	I хэлтэс		61	133	85.2	77.6	61	133	85.2	77.6									
43	II хэлтэс		25	59	91.3	85.7	25	59	91.3	85.7									
44	III хэлтэс		15	34	100.0	81.3	15	34	100.0	81.3									
45	Хан-Уул		109	186	90.6	81.4	109	185	90.6	81.9		1		0.0	1			0.0	
46	I хэлтэс		52	93	98.0	76.9	52	92	98.0	77.9		1		0.0					
47	II хэлтэс		57	93	83.6	85.4	57	93	83.6	85.4					1			0.0	
48	Чингэлтэй		49	152	73.3	90.3	49	152	73.3	90.3									
49	I хэлтэс		29	80	78.6	95.5	29	80	78.6	95.5									
50	II хэлтэс		20	72	64.7	85.3	20	72	64.7	85.3									
51	Багануур		11	19	90.9	75.0	11	19	90.9	75.0									
52	Багахангай		3	6	100.0	100.0	3	6	100.0	100.0									
53	Налайх		11	24	66.7	62.5	11	24	66.7	62.5					2	3	100.0	50.0	
54	Бусад														1		100.0		
55	ИАТ																		
56	Төмөр зам			2		100.0													
57	Мөрдөн байцаах алба		14	22	76.9	57.9	14	22	76.9	57.9									
58	Эрүүгийн цагдаагийн алба																		
59	Тээврийн цагдаагийн алба		564	1190	89.1	83.9	564	1188	89.1	83.9		2		50.0					
60	Экологийн цагдаагийн алба																		
61	Хар тамхитай тэмцэх газар																		
62	НЦУГ-Халаасны хулгай																		
63	Улсын дүн		1280	3167	77.7	81.2	1279	3158	77.7	81.2			3		50.0	13	21	70.0	53.3
	Өсөлт бууралт/тоогоор/		1887		3.5		1879		3.5		3				8		-16.7		
	Өсөлт бууралт /хувиар/		2.5 дах				2.5 дах								61.5				

ЦАГДААГИЙН БАЙГУУЛЛАГАД 2024 ОНД БҮРТГЭГДСЭН ЗӨРЧИЛ, ТҮҮНИЙ ШИЙДВЭРЛЭЛТ

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Нийт зөрчил		Өсөлт, бууралт /хувиар/	Үүнээс: Зөрчлийн шийдвэрлэлт																		
					Шийдвэрлэсэн зөрчил		Өсөлт, бууралт /хувиар/	Үүнээс: Тухайн сард	Торгох						Торгож, эрх хассан		Баривчлуулсан		Баривчлуулсан, эрх хассан		Суралтад хамруулсан		
									Хүн		Хуулийн этгээд		Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/										
		2023	2024		2023	2024			2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
А		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	30292	19943	-34.2	30288	19956	-34.1	1194	29346	18936	1	10	954352.4	1177249.5	437	562	504	447				
2		Говь-Алтай	25677	28398	10.6	25632	28313	10.5	1772	24784	27619	7	5	778842.3	892550.5	500	540	341	111	35		3	
3		Завхан	29486	31185	5.8	29469	31129	5.6	1475	28605	30454	4	3	964327.9	1148086.0	506	431	354	168	56	6	17	
4		Увс	32295	27535	-14.7	32271	27484	-14.8	1556	31323	26557		7	988118.5	1018149.0	510	616	438	209	95			
5		Ховд	34226	25754	-24.8	34237	25772	-24.7	1317	32915	24721	10	7	1224573.2	1073787.1	803	462	509	298	279	3	5	
6	Хангайн бүс	Архангай	44742	37448	-16.3	44686	37362	-16.4	1713	43612	36496		2	1485188.6	1405848.5	607	597	467	202	61	1	4	
7		Баянхонгор	35386	30768	-13.1	35234	30690	-12.9	821	33951	29598	2	6	1183120	1211778.5	645	389	636	408	288	12	1	
8		Булган	37953	40460	6.6	37893	40435	6.7	1673	36872	39511	1	2	1638715.6	1368366.5	566	648	454	222	51		1	
9		Орхон	47187	43446	-7.9	47208	43457	-7.9	1874	45217	42092	16	11	1745795	1614430.0	1132	833	843	503	16	5	2	
10		Өвөрхангай	70331	62845	-10.6	70039	62569	-10.7	1642	68029	61216	1	5	2007122	2106872.8	948	1056	1061	250	40	3	2	
11	Төвийн бүс	Хөвсгөл	31290	23710	-24.2	31109	23429	-24.7	675	29811	22561	1		1214520.6	883384.8	826	638	471	211	19	1		
12		Говьсүмбэр	27033	33974	25.7	27029	34029	25.9	1758	26533	33617		10	856710.5	1345531.5	264	188	232	105	108		1	
13		Дархан-Уул	60551	57767	-4.6	60588	57731	-4.7	3533	58453	55994	33	58	2486743.4	2147695.6	1583	990	519	336	350	5	3	
14		Дорноговь	35043	46662	33.2	35042	46566	32.9	3646	33684	45181	35	48	1639935	2339843.0	837	928	486	275	133	3	1	
15		Дундговь	22097	22699	2.7	22066	22677	2.8	1112	21507	22184	6	10	966368.4	1058248.5	344	335	209	120	28	2		
16	Зүүн бүс	Өмнөговь	77946	72260	-7.3	77836	72007	-7.5	1992	76055	70668	63	48	2690112.5	2347865.0	1319	1076	399	139	73	1	3	
17		Сэлэнгэ	54577	54067	-0.9	54501	53994	-0.9	2521	52695	52532	7	20	2275658.2	2282876.0	1150	810	649	470	160	3	2	
18		Төв	82087	84482	2.9	82021	84383	2.9	4869	80660	82853	4		2471659.1	2867756.0	899	1015	458	226	289	1		
19		Дорнод	30605	32602	6.5	30500	32278	5.8	1628	29090	31114	5	2	1277214.5	1126369.0	965	630	440	444	81		7	
20		Сүхбаатар	23466	26210	11.7	23461	25994	10.8	1151	22495	25259	4	14	1020000	1022211.0	647	448	315	195	78	1		
21	Хэнтий	33331	42775	28.3	33105	42450	28.2	831	31878	41464	3	5	1241379.1	1310393.5	717	658	507	315	8				
22	Аймгуудын дүн		865601	844990	-2.4	864215	842705	-2.5	38753	837515	820627	203	273	31110456.6	31749292.2	16205	13850	10292	5,654	2248	47	53	
23	Баянзүрх	Баянгол	128129	32178	-74.9	127879	31788	-75.1	910	124537	31197	261	75	4066915.0	1560176.5	2193		888	515				
24		I хэлтэс	15651	14977	-4.3	15532	14724	-5.2	565	15233	14421	15	31	654510.0	801576.5			284	272				
25		II хэлтэс	20890	17201	-17.7	20871	17064	-18.2	345	20588	16776	10	44	537870.0	758600.0			273	243			1	
26		III хэлтэс	175419	32923	-81.2	174893	32673	-81.3	2000	168247	30384	816	269	6146968.4	2013750.0	3391		2439	2,016			4	4
27		I хэлтэс	11262	17191	52.6	11256	17162	52.5	1134	10299	16129	87	138	819990.0	1098185.0			870	892			1	3
28	Сонгинохайрхан	II хэлтэс	8533	9513	11.5	8496	9386	10.5	489	7974	8722	42	115	448096.0	541455.0			480	549				
29		III хэлтэс	6490	6219	-4.2	6397	6125	-4.3	377	5715	5533	31	16	425765.0	374110.0			651	575			1	
30		Сүхбаатар	98715	27672	-72.0	98499	26990	-72.6	549	94013	26264	648	121	3702296.5	1355365.0	2863		975	604			4	1
31		I хэлтэс	9833	13552	37.8	9634	13096	35.9	351	9413	12776	27	115	426880.0	884350.0			194	204			3	1
32		II хэлтэс	7130	14120	98.0	7038	13894	97.4	198	6636	13488		6	254269.0	471015.0			402	400				
33	Хан-Уул	Сонгинохайрхан	116288	51299	-55.9	115782	50637	-56.3	952	112106	49002	46	31	3919387.5	1400325.0	1875		1755	1603			5	1
34		I хэлтэс	12209	18141	48.6	11982	17817	48.7	459	11400	17124	6	23	385110.0	577390.0			576	670				
35		II хэлтэс	9664	11680	20.9	9600	11449	19.3	331	9101	11015	3	5	428655.0	367810.0			496	429			2	
36		III хэлтэс	13709	21478	56.7	13571	21371	57.5	162	13229	20863	3	3	305538.5	455125.0			339	504				1
37		I хэлтэс	98986	17703	-82.1	98128	17183	-82.5	601	94952	16431	354	130	3612992.1	1066089.0	1941		881	620			1	2
38	Чингэлтэй	II хэлтэс	5761	6382	10.8	5355	6080	13.5	259	5114	5820	16	74	358625.0	572395.0			225	184			1	2
39		III хэлтэс	11594	11319	-2.4	11229	11103	-1.1	342	10778	10611	44	56	405550.0	493694.0			407	436				
40		I хэлтэс	113236	24101	-78.7	112716	23742	-78.9	994	108869	23134	553	33	3572580.5	1027085.0	2527	2	767	572			2	1
41		II хэлтэс	4186	6978	66.7	4047	6784	67.6	388	3837	6526	39	25	291735.5	546670.0			171	232			2	1
42		III хэлтэс	8535	17118	2.0 дах	8251	16953	2.1 дах	606	8020	16605	1	8	322230.0	479585.0			230	340				
43	ТЦА	Багануур	44441	36584	-17.7	44405	36527	-17.7	1804	43862	36035	6	12	1335720.0	1230525.0	332	328	205	119	27	1	6	
44		Багахангай	25228	21489	-14.8	25225	21480	-14.8	1177	25099	21355			770551.0	813720.0	84	78	42	18			29	
45		Налайх	61457	51096	-16.9	61382	51005	-16.9	3521	60606	50624	5	52	1741625.0	1299770.0	679	199	92	81			49	
46		Дүүргүүдийн дүн	861899	295045	-65.8	858909	292025	-66.0	12508	832291	284426	2689	723	28869036.0	11766805.5	15885	607	8044	6148	105	17	16	
47		НХЖХОНАБХА	127	11	-91.3	127	11	-91.3		127	11			2120.0	210.0								
48	ЗХБАлба	3	3	0.0		1				1				50.0									
49	ТЦА	ДЦШтаб	5381	5057	-6.0	5380	5047	-6.2	246	5375	4969		16	230885.0	201710.0	4	62	1					
50		НЦУГ-ХЖОХХэлтэс	36132	14166	-60.8	36132	14166	-60.8	226	36132	14166			955010.0	323426.5								
51		ЗЦГ	1371940	2135143	55.6	1371533	2131481	55.4	150733	1306020	2061622	63715	62594	32911473.6	36521430.7	1588	5545	210	185	1534		1	
52		ИАТЦХ	31971	32872	2.8	31961	32869	2.8	2438	31958	31924		939	724210.5	601215.6	2	4	1				2	
53		ТЗЦГ	29187	34360	17.7	29183	34358	17.7	2328	29164	34309	1	36	641045.0	737710.5	8	4	10	9				
54	ЭнЦА	ЭнЦА	12173	17507	43.																		

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Нийтэд тусгай ажил хийлгэх		Зөрчлийн шийдвэрлэлт										
				Нэг. Ердийн журмаар шийдвэрлэсэн				Үүнээс:		Үүнээс: Зөрчлийн тухай хуулиар				
								Олон нийтийн цагдаа		Олон нийтийн газарт зүй бусаар биеэ авч явах /5.1/		Төрийн албан тушаалтны шийдвэрийг үл биелүүлэх, үйл ажиллагаанд нь саад учруулах /15.2/		
		2023	2024	Нийт зөрчил	Хүн	Хуулийн этгээд	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Нийт зөрчил	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Зөрчил	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Зөрчил	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	
А		22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий		17714	17714		454355.0			382	4075.0			
2		Говь-Алтай		27131	27129	2	557975.5			2892	33525.0			
3		Завхан		29781	29781		745256.0			2513	30995.0			
4		Увс		25732	25732		499799.0			663	6690.0			
5		Ховд		23272	23272		507597.1			1	10.0			
6	Хангайн бүс	Архангай		35687	35687		898198.5			1727	36030.0			
7		Баянхонгор		28234	28234		623803.5			1593	25530.0			
8		Булган		38682	38682		1017556.5			1349	17810.0			
9		Орхон		40228	40228		892425.0			1132	11980.0			
10		Өвөрхангай		59770	59770		1362177.8			1339	19615.0			
11	Төвийн бүс	Хөвсгөл		21755	21755		458464.8			347	4790.0			
12		Говьсүмбэр		32914	32914		1070091.5			1359	14340.0			
13		Дархан-Уул		54710	54710		1290300.6			3038	30470.0			
14		Дорноговь		43400	43400		1322373.0			110	2075.0			
15		Дундговь		21787	21787		812753.5			686	12015.0			
16	Зүүн бүс	Өмнөговь		68641	68641		1463350.0			25	265.0			
17		Сэлэнгэ		50224	50224		1416370.8			1054	11452.4			
18		Төв		81354	81354		2192251.0			1408	14365.5			
19		Дорнод		30236	30236		655084.0			4361	88850.0			
20		Сүхбаатар		24346	24346		573731.0			3007	56110.0			
21	Хэнтий		40417	40417		798423.5			799	13495.0				
22	Аймгуудын дүн			796015	796013	2	19612337.5			29785	434487.9			
23	Баянгол			26078	26077	1	579011.5			15941	159695.0	4	1000.0	
24	I хэлтэс			11463	11463		288616.5			3301	33010.0	1	250.0	
25	II хэлтэс			14615	14614	1	290395.0			12640	126685.0	3	750.0	
26	Баянзүрх			23564	23562	2	759785.0			15680	157665.0	1	250.0	
27	I хэлтэс			13299	13297	2	416800.0			9229	92665.0	1	250.0	
28	II хэлтэс			6461	6461		186985.0			4606	46300.0			
29	III хэлтэс			3804	3804		156000.0			1845	18700.0			
30	Сүхбаатар			22685	22685		428210.0			6352	63775.0			
31	I хэлтэс			11578	11578		233580.0			5875	58945.0			
32	II хэлтэс			11107	11107		194630.0			477	4830.0			
33	Сонгинохайрхан			41993	41993		530485.0			20413	204715.0			
34	I хэлтэс			13647	13647		168215.0			7381	73950.0			
35	II хэлтэс			8963	8963		132810.0			3315	33295.0			
36	III хэлтэс			19383	19383		229460.0			9717	97470.0			
37	Хан-Уул			11993	11993		212799.0			6276	62895.0			
38	I хэлтэс			3569	3569		106005.0			2691	27045.0			
39	II хэлтэс			8424	8424		106794.0			3585	35850.0			
40	Чингэлтэй			18328	18328		302890.0			14279	143015.0			
41	I хэлтэс			4418	4418		81690.0			2584	25855.0			
42	II хэлтэс			13907	13907		221170.0			11695	117160.0			
43	Багануур			35037	35037		819440.0			880	8950.0			
44	Багахангай			21165	21165		749860.0			17	170.0			
45	Налайх			49695	49663	32	1028080.0			912	9480.0			
46	Дүүргүүдийн дүн			250538	250503	35	5410560.5			80750	810360.0	5	1250.0	
47	НХЖХОНАБХА			11	11		210.0							
48	ЗХБАлба			1	1		50.0							
49	ДЦШтаб			4777	4777		135200.0			19	220.0			
50	НЦУГ-ХЖОХХэлтэс			14166	14166		323426.5			934	9340.0			
51	ТЦА	ЗЦГ		2098846	2036271	62575	30407598.9			59	590.0			
52		ИАТЦХ		32820	31881	939	588115.6			180	1815.0			
53		ТЗЦГ		34181	34146	35	719385.5			3955	39700.0			
54	ЭкЦА		17410	17410		377250.0			1	10.0				
55	ХТТГ		1	1		10.0			1	10.0				
56	Улсын дүн				3248766	3185180	63586	57574144.5			115684	1296532.9	5	1250.0

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт								
		Үүнээс: Зөрчлийн тухай хуулиар								
		Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль зөрчих /14.7/				Худалдаа, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллагааны журам зөрчих /10.4/		Бусад зүйлээр		
		Зөрчил	Хүн	Хуулийн этгээд	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Зөрчил	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Зөрчил	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	
А		34	35	36	37	38	39	40	41	
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	16645	16645		387935.0			687	62345.0
2		Говь-Алтай	20804	20802	2	454720.0			3,435	69730.5
3		Завхан	25532	25532		683105.0			1736	31156.0
4		Увс	22427	22427		452670.0			2642	40439.0
5		Ховд	22081	22081		472360.0			1190	35227.1
6	Хангайн бүс	Архангай	31224	31224		793010.0	73	1460.0	2,663	67698.5
7		Баянхонгор	25162	25162		561475.0			1479	36798.5
8		Булган	35701	35701		910205.0	9	180.0	1623	89361.5
9		Орхон	38959	38959		874185.0			137	6260.0
10		Өвөрхангай	52406	52406		1172365.0	94	1880.0	5,931	168317.8
11	Төвийн бүс	Хөвсгөл	20083	20083		415445.0			1,325	38229.8
12		Говьсүмбэр	31136	31136		1014460.0			419	41291.5
13		Дархан-Уул	45497	45497		1148010.0			6,175	111820.6
14		Дорноговь	40302	40302		1210840.0	1	20.0	2,987	109438.0
15		Дундговь	18016	18016		553705.0			3085	247033.5
16	Зүүн бүс	Өмнөговь	67186	67186		1380405.0			1,430	82680.0
17		Сэлэнгэ	47092	47092		1371265.0	4	60.5	2074	33592.9
18		Төв	76749	76749		2082445.0	59	1160.0	3,138	94280.5
19		Дорнод	25003	25003		549355.0			872	16879.0
20		Сүхбаатар	19898	19898		458030.0			1,441	59591.0
21		Хэнтий	34759	34759		712180.0			4859	72748.5
22	Аймгуудын дүн		716662	716660	2	17658170.0	240	4760.5	49,328	1514919.1
23	Баянгол		6593	6592	1	128780.0	190	3800.0	3,350	285736.5
24	I хэлтэс		6571	6571		127320.0	26	520.0	1,564	127516.5
25	II хэлтэс		22	21	1	1460.0	164	3280.0	1786	158220.0
26	Баянзүрх		144	142	2	3640.0	460	9190.0	7,279	589040.0
27	I хэлтэс		51	49	2	1925.0	225	4500.0	3,793	317460.0
28	II хэлтэс		30	30		485.0	32	640.0	1793	139560.0
29	III хэлтэс		63	63		1230.0	203	4050.0	1693	132020.0
30	Сүхбаатар		14734	14734		269755.0	219	4380.0	1,380	90300.0
31	I хэлтэс		4587	4587		96405.0	68	1360.0	1048	76870.0
32	II хэлтэс		10147	10147		173350.0	151	3020.0	332	13430.0
33	Сонгинохайрхан		19847	19847		261960.0	767	15330.0	966	48480.0
34	I хэлтэс		5662	5662		81025.0	461	9220.0	143	4020.0
35	II хэлтэс		4980	4980		73015.0	266	5310.0	402	21190.0
36	III хэлтэс		9205	9205		107920.0	40	800.0	421	23270.0
37	Хан-Уул		4349	4349		45405.0	57	1140.0	1,311	103359.0
38	I хэлтэс		2	2		40.0	6	120.0	870	78800.0
39	II хэлтэс		4347	4347		45365.0	51	1020.0	441	24559.0
40	Чингэлтэй		1605	1605		29915.0	357	7140.0	2,087	122820.0
41	I хэлтэс		918	918		17295.0	291	5820.0	625	32720.0
42	II хэлтэс		684	684		12590.0	66	1320.0	1462	90100.0
43	Багануур		33883	33883		791900.0	11	220.0	263	18370.0
44	Багахангай		20635	20635		715800.0			513	33890.0
45	Налайх		48201	48169	32	981680.0	1	20.0	581	36900.0
46	Дүүргүүдийн дүн		149991	149956	35	3228835.0	2062	41220.0	17730	1328895.5
47	НХЖХОНАБХА		11	11		210.0				
48	ЗХБАлба		1	1		50.0				
49	ДЦШтаб		4691	4691		125930.0			67	9050.0
50	НЦУГ-ХОЖХХэлтэс		10855	10855		244855.0	1	20.0	2376	69211.5
51	ТЦА	ЗЦГ	2073271	2010696	62575	29483390.0			25516	923618.9
52		ИАТЦХ	31204	30265	939	553895.0			1436	32405.6
53		ТЗЦГ	27886	27851	35	575250.0	19	380.0	2321	104055.5
54		ЭнЦА	14531	14531		310835.0			2878	66405.0
55	ХТТГ									
56	Улсын дүн		3029103	2965517	63586	52181420.0	2322	46380.5	101652	4048561.1

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт													
		Хойр. Зөрчлийн хэрэг нээсэн болон хялбаршуулсан журмаар шалгасан зөрчил													
		Нийт зөрчил	Үүнээс:						Үүнээс:						
			Торгосон			Торгож эрх хассан	Баривчилсан	Нийт үлдэгдэл зөрчил	Хялбаршуулан шалгах журмаар шийдвэрлэсэн						
			Хүн	Хуулийн этгээд	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/				Зөрчил	Торгосон			Торгож эрх хассан	Баривчилсан	Үлдэгдэл
		42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	2229	1222	10	722894.5	562	447	981	1019	1	411672.5		19	
2		Говь-Алтай	1267	490	3	334575.0	540	111	246	253		72000.0		3	
3		Завхан	1404	673	3	402830.0	431	168	556	530	2	163710.0		12	
4		Увс	1803	825	7	518350.0	616	209	707	708	1	239085.0		8	
5		Ховд	2482	1449	7	566190.0	462	298	1201	1249	4	280770.0		5	
6	Хангайн бүс	Архангай	1761	809	2	507650.0	597	202	789	755	1	262520.0		36	
7		Баянхонгор	2534	1364	6	587975.0	389	408	1190	1174	4	406820.0		8	
8		Булган	1778	829	2	350810.0	648	222	614	623		127360.0		7	
9		Орхон	3218	1864	11	722005.0	833	503	1074	1091	2	236130.0		14	
10		Өвөрхангай	3075	1446	5	744695.0	1,056	250	1163	1154	1	235120.0		15	
11	Төвийн бүс	Хөвсгөл	1955	806		424920.0	638	211	576	578		145685.0		13	
12		Говьсүмбэр	1060	703	10	275440.0	188	105	490	560	2	164070.0		14	
13		Дархан-Уул	3057	1284	58	857395.0	990	336	888	707	26	305520.0		160	
14		Дорноговь	3262	1781	48	1017470.0	928	275	1503	1491	31	530695.0		27	
15		Дундговь	912	397	10	245495.0	335	120	330	317	6	103830.0		19	
16	Зүүн бүс	Өмнөговь	3619	2027	48	884515.0	1,076	139	1911	1747	43	437160.0		87	1
17		Сэлэнгэ	3843	2308	20	866505.2	810	470	1694	1668	14	450174.7		48	
18		Төв	3128	1499		675505.0	1,015	226	1573	1279		364405.0		311	
19		Дорнод	2366	878	2	471285.0	630	444	798	768	2	218730.0		27	
20		Сүхбаатар	1864	913	14	448480.0	448	195	728	725	5	225590.0		14	
21	Хэнтий	2358	1047	5	511970.0	658	315	812	770	5	182375.0		16		
22	Аймгуудын дүн		48975	24614	271	12136954.7	13850	5654	19824	19166	150	5563422.2		863	1
23	Баянгол		6100	5120	74	981165.0		515	4485	4516	58	714285.0			
24	I хэлтэс		3514	2958	31	512960.0		272	2594	2604	21	392650.0			
25	II хэлтэс		2586	2162	43	468205.0		243	1891	1912	37	321635.0			
26	Баянзүрх		9359	6822	267	1253965.0		2016	5314	5097	249	893930.0			
27	I хэлтэс		3892	2832	136	681385.0		892	2051	1975	120	426850.0			
28	II хэлтэс		3052	2261	115	354470.0		549	1881	1740	113	287885.0			
29	III хэлтэс		2415	1729	16	218110.0		575	1382	1382	16	179195.0			
30	Сүхбаатар		4987	3579	121	927155.0		604	2969	2978	56	521090.0			
31	I хэлтэс		1974	1198	115	650770.0		204	836	804	54	303445.0			
32	II хэлтэс		3013	2381	6	276385.0		400	2133	2174	2	217645.0			
33	Сонгинохайрхан		9306	7009	31	869840.0		1603	6535	6563	26	807085.0			3
34	I хэлтэс		4494	3477	23	409175.0		670	3208	3221	20	369940.0			
35	II хэлтэс		2717	2052	5	235000.0		429	1942	1927	3	218885.0			
36	III хэлтэс		2095	1480	3	225665.0		504	1385	1415	3	218260.0			3
37	Хан-Уул		5710	4438	130	853290.0		620	3588	3599	115	686785.0			1
38	I хэлтэс		2813	2251	74	466390.0		184	1860	1851	63	363825.0			
39	II хэлтэс		2895	2187	56	386900.0		436	1728	1748	52	322960.0			1
40	Чингэлтэй		5773	4806	33	724195.0	2	572	3520	3628	11	359920.0	2		
41	I хэлтэс		2560	2108	25	464980.0		232	1233	1345	9	178395.0			
42	II хэлтэс		3211	2698	8	258415.0		340	2285	2283	2	180725.0			
43	Багануур		1547	998	12	411085.0	328	119	581	568	12	235540.0		4	
44	Багахангай		324	190		63860.0	78	18	201	188		38010.0		13	
45	Налайх		1401	961	20	271690.0	199	81	898	861	20	161945.0		8	
46	Дүүргүүдийн дүн		44507	33923	688	6356245.0	607	6148	28091	27998	547	4418590.0		27	4
47	НХЖХОНАБХА														
48	ЗХБАлба		2												
49	ДЦШтаб		280	192	16	66510.0	62		211	184	13	46510.0		16	
50	НЦУГ-ХЖХХэлтэс														
51	ТЦА	ЗЦГ	36297	25351	19	6113831.8	5545	185	24968	24650	14	3884540.2		242	1
52		ИАТЦХ	52	43		13100.0	4		44	42		12200.0			
53		ТЗЦГ	179	163	1	18325.0	4	9	130	132		12400.0			
54	ЭжЦА		97	92	4	13800.0			95	91	4	13600.0			
55	ХТТГ		259	25		2750.0		185							
56	Улсын дүн		130648	84403	999	24721516.5	20072	12181	73363	72263	728	13951262.4		1148	6

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт													
		Хойр, Зөрчлийн хэрэг нээсэн зөрчил													
		Үүнээс:													
		Зөрчлийн хэрэг нээсэн													
		Зөрчил	Торгосон			Торж эрх хасан	Баривчилсан	Сургалтад хамруулсан	Нэгтгэсэн	Зөрчлийн хэргийг сэргээсэн	Шийдвэрлэлт				
	A		Хүн	Хуулийн этгээд	Төрүүлийн хэмжээ (мян.төг)						Зөрчлийн хэргийг хараахан үгүйсгэсэн	Хэрэг бүртгэлийн хэрэг нээсэн	Үлдэгдэл хэрэг	Үүнээс	Харьяалтын дагуу шилжүүлсэн
		56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	1248	203	9	311222.0	543	447	1	2		35	21		1
2		Говь-Алтай	1021	237	3	262575.0	537	111	3			16	48		
3		Завхан	848	143	1	239120.0	419	168	17	1		22	11		
4		Увс	1096	117	6	279265.0	608	209				17	11		
5		Ховд	1281	200	3	285420.0	457	298	5	2		11	18		
6		Архангай	972	54	1	245130.0	561	202	4			19	6		
7	Хангайн бүс	Баянхонгор	1344	190	2	181155.0	381	408	1	1		36	18		
8		Булган	1164	206	2	223450.0	641	222	1			16	19		
9		Орхон	2144	773	9	485875.0	819	503	2	2		30	15		1
10		Өвөрхангай	1,912	292	4	509575.0	1041	250	2	2		38	94		2
11		Хөвсгөл	1379	228		279235.0	625	211		1		37	25		
12		Говьсүмбэр	570	143	8	111370.0	174	105	1	1		14	16		1
13		Дархан-Уул	2169	577	32	551875.0	830	336	3	3		80	49		2
14	Төвийн бүс	Дорноговь	1759	290	17	486775.0	901	275	1	3		25	49		
15		Дундговь	582	80	4	141665.0	316	120		4		10	7		
16		Өмнөговь	1708	280	5	447355.0	989	138	3	6		30	75		6
17		Сэлэнгэ	2149	640	6	416330.5	762	470	2	4		57	37		
18		Төв	1555	220		311100.0	704	226				21	25		4
19	Зүүн бүс	Дорнод	1568	110		252555.0	603	444	7	3		31	22		
20		Сүхбаатар	1136	188	9	222890.0	434	195		9		18	10		
21		Хэнтий	1546	277		329595.0	642	315		4		114	19		
22	Аймгуудын дүн		29,151	5,448	121	6573532.5	12987	5,653	53	48		677	595		17
23	Баянгол		1,615	604	16	266880.0		515	1	7		106	98		9
24	I хэлтэс		920	354	10	120310.0		272		7		52	63		8
25	II хэлтэс		695	250	6	146570.0		243	1			54	35		1
26	Баянзүрх		4,045	1725	18	360035.0		2,016	4	1		192	65		
27	I хэлтэс		1,841	857	16	254535.0		892	3			78	29		
28	II хэлтэс		1171	521	2	66585.0		549				71	14		
29	III хэлтэс		1033	347		38915.0		575	1	1		43	22		
30	Сүхбаатар		2,018	601	65	406065.0		604	1	5		281	74		6
31	I хэлтэс		1138	394	61	347325.0		204	1	5		227	39		6
32	II хэлтэс		880	207	4	58740.0		400				54	35		
33	Сонгинохайрхан		2,771	446	5	62755.0		1,600	1	1		112	66		2
34	I хэлтэс		1286	256	3	39235.0		670				30	35		
35	II хэлтэс		775	125	2	16115.0		429		1		64	9		2
36	III хэлтэс		710	65		7405.0		501	1			18	22		
37	Хан-Уул		2,122	839	15	166505.0		619	2	3		220	131		
38	I хэлтэс		953	400	11	102565.0		184	2			138	91		
39	II хэлтэс		1,167	439	4	63940.0		435		3		82	40		
40	Чингэлтэй		2,253	1178	22	364275.0		572	1			222	88		3
41	I хэлтэс		1327	763	16	286585.0		232	1			133	71		3
42	II хэлтэс		926	415	6	77690.0		340				89	17		
43	Багануур		966	430		175545.0	324	119	6	1		9	7		
44	Багахангай		123	2		25850.0	65	18							
45	Налайх		503	100		109745.0	191	81		2		12	29		2
46	Дүүргүүдийн дүн		16416	5925	141	1937655.0	580	6144	16	20		1154	558		22
47	НХЖХОНАБХА														
48	ЗХБАлба		2									1			
49	ДЦШТаб		69	8	3	20000.0	46					2			1
50	НЦУГ-ХЖХХХэлтэс														
51	ТЦА	ЗЦГ	11329	701	5	2229291.6	5303	184	1	1		104	77		2
52		ИАТЦХ	8	1		900.0	4								2
53		ТЗЦГ	49	31	1	5925.0	4	9				5			2
54		ЭжЦА	2	1		200.0						1			
55	ХТТГ		259	25		2750.0	185	13	3			39	4		3
56	Улсын дүн		57285	12140	271	10770254.1	18924	12175	83	72		1983	1234		49

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт												
		Хоёр, Зөрчлийн хэрэг нээсэн болон хялбаршуулсан журмаар шалгасан зөрчил												
		Үүнээс:												
		Цагдаагийн алба хаагч					Шүүгч							
		Зөрчил	Торгосон			Торлож эрх хассан	Зөрчил	Торгосон		Баривчилсан	Баривчуулсан, эрх хассан	Сургалтад хамруулсан	Торлож эрх хассан	Нийтэд тусгай ажил хийлгэх
Хүн	Хуулийн этгээд		Торлуули йн хэмжээ /млн.төг/	Хүн	Торлуули йн хэмжээ /млн.төг/									
А		70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82
1	Баян-Өлгий	1,185	1,156	10	493072.5	20	1057	66	229822.0	447		1	542	
2	Баруун бүс Говь-Алтай	335	324	3	103610.0	8	847	166	230965.0	111	35	3	532	
3	Завхан	623	588	3	226230.0	16	725	85	176600.0	168	56	17	415	
4	Увс	812	797	7	271355.0	8	940	28	246995.0	209	95		608	
5	Ховд	1,409	1,394	7	378720.0	8	1091	55	187470.0	298	279	5	454	
6	Архангай	811	773	2	277310.0	36	864	36	230340.0	202	61	4	561	
7	Баянхонгор	1,243	1,227	6	421420.0	10	1213	137	166555.0	408	288	1	379	
8	Булган	740	722	2	170655.0	16	1013	107	180155.0	222	51	1	632	
9	Орхон	1,251	1,225	11	328825.0	15	1978	639	393180.0	503	16	2	818	
10	Хангайн бүс Өвөрхангай	1,301	1,276	5	312425.0	20	1,498	170	432270.0	250	40	2	1,036	
11	Хөвсгөл	642	628		155435.0	14	1032	178	269485.0	211	19		624	
12	Говьсүмбэр	644	622	10	193720.0	12	471	81	81720.0	105	108	1	176	
13	Дархан-Уул	1,100	872	58	486125.0	170	1921	412	371270.0	336	350	3	820	
14	Дорноговь	1,700	1,624	48	640070.0	28	1466	157	377400.0	275	133	1	900	
15	Төвийн бүс Дундговь	374	344	10	113550.0	20	516	53	131945.0	120	28		315	
16	Өмнөговь	2,076	1,935	48	483020.0	95	1289	92	401495.0	139	73	3	981	
17	Сэлэнгэ	2,005	1,933	20	519729.7	52	1765	375	346775.5	470	160	2	758	
18	Төв	1,789	1459		395435.0	330	1240	40	280070.0	226	289		685	
19	Зүүн бүс Дорнод	820	791	2	222530.0	27	1222	87	248755.0	444	81	7	603	
20	Сүхбаатар	840	812	14	261740.0	14	808	101	186740.0	195	78		434	
21	Хэнтий	920	892	5	223395.0	23	1113	155	288575.0	315	8		635	
22	Аймгуудын дүн	22,620	21,394	271	6678372.2	942	24,069	3,220	5458582.5	5,654	2,248	53	12,908	
23	Баянгол	5,012	4,938	74	959365.0		698	182	21800.0	515		1		
24	I хэлтэс	2,911	2,880	31	502760.0		350	78	10200.0	272				
25	II хэлтэс	2,101	2,058	43	456605.0		348	104	11600.0	243		1		
26	Баянзүрх	5,854	5,587	267	1123475.0		3,255	1235	130490.0	2,016		4		
27	I хэлтэс	2,319	2,183	136	611070.0		1544	649	70315.0	892		3		
28	II хэлтэс	1,992	1,877	115	315055.0		933	384	39415.0	549				
29	III хэлтэс	1,543	1,527	16	197350.0		778	202	20760.0	575		1		
30	Сүхбаатар	3,549	3,429	121	903205.0		756	150	23950.0	604		1		
31	I хэлтэс	1,200	1,086	115	633060.0		318	112	17710.0	204		1		
32	II хэлтэс	2,349	2,343	6	270145.0		438	38	6240.0	400				
33	Сонгинохайрхан	6,809	6,777	31	845385.0		1,835	232	24455.0	1,603		1		
34	I хэлтэс	3,355	3,332	23	393840.0		815	145	15335.0	670				
35	II хэлтэс	1,996	1,991	5	228785.0		490	61	6215.0	429				
36	III хэлтэс	1,458	1,454	3	222760.0		530	26	2905.0	504		1		
37	Хан-Уул	4,119	3,989	130	808190.0		1,071	449	45100.0	620		2		
38	I хэлтэс	2,171	2,097	74	450790.0		340	154	15600.0	184		2		
39	II хэлтэс	1,948	1,892	56	357400.0		731	295	29500.0	436				
40	Чингэлтэй	4,640	4,605	33	700110.0	2	774	201	24085.0	572		1	0	
41	I хэлтэс	1,989	1,964	25	447185.0		377	144	17795.0	232		1		
42	II хэлтэс	2,649	2,641	8	252125.0		397	57	6290.0	340				
43	Багануур	599	578	12	239840.0	9.0	892	420	171245.0	119	27	6	319	
44	Багахангай	203	189		38160.0	14	112	1	25700.0	18	29		64	
45	Налайх	995	937	20	184875.0	38	315	24	86815.0	81	49		161	
46	Дүүргүүдийн дүн	31780	31029	688	5802605.0	63	9708	2894	553640.0	6148	105	16	544	
47	НХХЖОНАБХА													
48	ЗХБАлба													
49	ДЦШтаб	232	190	16	52310.0	26	38	2	14200.0				36	
50	НЦУГ-ХЖХХэлтэс													
51	ТЦА ЗЦГ	25,807	25,311	19	4074956.8	476	6830	40	2038875.0	185	1534	1	5069	
52	ИАТЦХ	43	43		12300.0		6		800.0		2		4	
53	ТЗЦГ	150	149	1	15325.0		27	14	3000.0	9			4	
54	ЭкЦА	96	92	4	13800.0									
55	ХТТГ						223	25	2750.0	185		13		
56	Улсын дүн	80728	78208	999	16649669.0	1507	40901	6195	8071847.5	12181	3889	83	18565	

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт /Хуулийн зүйл, хэсгээр/																		
		Хоёр. Зөрчлийн хэрэг үүсгэн шалгасан зөрчил																		
		Олон нийтийн газарт зүй бусаар биеэ авч явах /5.1/							Танхайрах /5.2/				Хүний биед халдах /5.3/			Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль зөрчих /5.4/				
		Зөрчил	Хүн	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Хураасан			Баривчуулсан	Зөрчил	Торгосон		Баривчуулсан	Зөрчил	Хүн	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Зөрчил	Хүн	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Зөрчил	Хүн
Хутга	Завсаг				Харгалз л	Хүн	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/													
А		83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	
1	Баян-Өлгий	3	4	85.0					52	39	4000.0	6	252	292	29200.0	459	18	2747.0	409	
2	Баруун бүс	Говь-Алтай							161	149	14850.0	21	58	60	6000.0	98	10	1560.0	62	
3		Завхан	5	4	85.0			1	110	72	7200.0	24	94	95	9500.0	163	10	1765.0	130	
4		Увс	1	1	25.0				25	22	2600.0	4	195	213	21400.0	215	3	395.0	177	
5		Ховд	196	206	2340.0	1			56	47	4825.0	17	225	253	25450.0	293	14	1955.0	255	
6	Хангайн бүс	Архангай						42	26	2850.0	7	58	61	6100.0	206	4	400.0	179		
7		Баянхонгор	3	2	50.0				244	112	11200.0	125	215	224	22400.0	258	16	1840.0	218	
8		Булган	4	2	20.0			2	111	90	9200.0	29	51	53	5300.0	201	11	1655.0	160	
9		Орхон	6	2	110.0			1	750	615	61515.0	174	328	365	36500.0	322	3	315.0	298	
10	Төвийн бүс	Өвөрхангай	305	309	5685.0				256	152	15200.0	57	167	141	14100.0	218	12	1525.0	153	
11		Хөвсгөл	11	11	335.0				238	144	14320.0	20	107	102	10200.0	303	30	3590.0	175	
12		Говьсүмбэр	1	4	100.0				108	62	6250.0	36	67	93	9300.0	75	5	720.0	56	
13		Дархан-Уул	7	2	20.0			14	382	385	38610.0	82	44	43	4300.0	251	11	2160.0	213	
14	Зүүн бүс	Дорноговь	17	23	660.0			2	145	126	12710.0	26	168	186	18400.0	254	24	2965.0	181	
15		Дундговь							54	41	4100.0	18	62	72	7300.0	100	9	1030.0	81	
16		Өмнөговь	15	14	370.0				93	63	6590.0	11	247	235	23600.0	137	11	1590.0	98	
17		Сэлэнгэ	8	10	550.0			3	468	322	32260.0	114	465	495	49550.0	370	25	3480.5	305	
18	Эрүүс бүс	Төв	3	3	300.0			1	21	14	1535.0	5	98	114	11400.0	218	20	3745.0	185	
19		Дорнод	2	1	100.0				239	70	6805.0	109	122	117	11600.0	330	11	1395.0	263	
20		Сүхбаатар	1	1	100.0				167	71	7150.0	51	156	169	16900.0	184	18	2640.0	118	
21		Хэнтий	3	2	25.0				198	130	12790.0	36	289	294	29655.0	341	23	2885.0	246	
22	Аймгуудын дүн		591	601	10960.0	1		24	3,920	2752	276560.0	972	3,468	3,677	368155.0	4,996	288	40357.5	3,962	
23	Баянгол		80	75	1230.0			6	198	123	12975.0	23	1,697	1,718	172150.0	752	47	5700.0	451	
24	I хэлтэс		28	27	345.0			3	82	38	4525.0	11	947	941	94450.0	399	36	4550.0	232	
25	II хэлтэс		52	48	885.0			3	116	85	8450.0	12	750	777	77700.0	353	11	1150.0	219	
26	Баянзүрх		64	62	1980.0			1	1528	1121	114160.0	433	1,451	1,471	147050.0	1,936	96	11470.0	1,525	
27	I хэлтэс		27	27	1420.0			1	689	614	63100.0	161	629	665	66500.0	881	23	3510.0	700	
28	II хэлтэс		30	32	425.0				533	342	34655.0	160	443	429	42900.0	475	42	4405.0	369	
29	III хэлтэс		7	3	135.0				306	165	16405.0	112	379	377	37650.0	580	31	3555.0	456	
30	Сүхбаатар		524	528	5865.0	1		7	147	64	6385.0	22	1111	1057	105900.0	874	20	2670.0	553	
31	I хэлтэс		23	21	390.0	1		5	102	50	5000.0	11	512	479	48100.0	324	2	210.0	175	
32	II хэлтэс		501	507	5475.0			2	45	14	1385.0	11	599	578	57800.0	550	18	2460.0	378	
33	Сонгинохайрхан		83	77	1175.0			4	539	182	18355.0	245	2,524	2,575	257400.0	1,872	59	6795.0	1,292	
34	I хэлтэс		40	35	710.0			4	226	110	11155.0	65	1,234	1,278	127800.0	882	38	4375.0	579	
35	II хэлтэс		41	41	455.0				153	50	5000.0	60	821	820	81900.0	527	13	1315.0	352	
36	III хэлтэс		2	1	10.0				160	22	2200.0	120	469	477	47700.0	463	8	1105.0	361	
37	Хан-Уул		25	25	420.0				570	356	35800.0	102	1,655	1,707	170700.0	872	104	10600.0	486	
38	I хэлтэс		19	20	340.0				202	112	11200.0	27	924	922	92250.0	334	51	5300.0	142	
39	II хэлтэс		6	5	80.0				368	244	24600.0	75	731	785	78450.0	538	53	5300.0	344	
40	Чингэлтэй		103	107	1310.0				262	145	15395.0	32	1,963	2,048	205250.0	836	61	7000.0	508	
41	I хэлтэс		30	35	485.0				164	101	10820.0	15	921	986	98700.0	380	40	5165.0	191	
42	II хэлтэс		73	72	825.0				98	44	4575.0	17	1042	1062	106550.0	456	21	1835.0	317	
43	Багануур		1	4	220.0				413	384	38850.0	13	83	83	8300.0	135	28	3990.0	91	
44	Багахангай		3	3	210.0				3	2	200.0	2	56	56	5550.0	20			12	
45	Налайх		142	138	1375.0				35	9	950.0	15	221	211	21005.0	98	9	1265.0	57	
46	Дүүргүүдийн дүн		1025	1019	13785.0	1		18	3695	2386	243070.0	887	10761	10926	1093305.0	7395	424	49490.0	4975	
47	НХЖХОНАБХА																			
48	ЗХБАлба																			
49	ДЦШтаб		29	29	360.0				4	2	100.0									
50	НЦУГ-ХЖХХэлтэс																			
51	ЗЦГ																			
52	ТЦА	ИАТЦХ											1	1	100.0	1				
53		ТЗЦГ	1						12	14	1400.0		11	15	1500.0					
54	ЭкЦА																			
55	ХТТГ		259	25	2750.0			185												
56	Улсын дүн		1905	1674	27855.0	2		227	7631	5154	521130.0	1859	14241	14619	1463060.0	12392	712	89847.5	8937	

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт /Хуулийн зүйл, хэсгээр/																		
		Хоёр. Зөрчлийн хэрэг үүсгэн шалгасан зөрчил																		
		Нийтийн зориулалттай орон сууцны оршин суугчдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулах /5.5/				Хууль бусаар зэвсэг эзэмших /5.6/						Жагсаалт, цуглаан зохион байгуулах журам зөрчих /5.8/					Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль зөрчих /5.9/			
		Зөрчил	Хүн	Хуулийн этгээд	Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Зөрчил	Торгосон			Хураасан		Зөрчил	Торгосон				Зөрчил	Торгосон		
							Хүн	Хуулийн этгээд	Торгуули хэмжээ /мян.төг/	Гэлт зэвсэг	Сум		Хүн	Хуулийн этгээд	Торгуули хэмжээ /мян.төг/	Баривчуулан		Хүн	Хуулийн этгээд	Торгуули хэмжээ /мян.төг/
	A	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий	2	2	200.0												37	37		3650.0
2		Говь-Алтай	1	1	100.0	3	3		120.0								1		1	1000.0
3		Завхан	1	1	100.0	3	3		120.0								2	1	1	2000.0
4		Увс	1	1	100.0	8	7	1	680.0	5							9	4	4	7100.0
5		Ховд	21	22	2200.0	5	5		200.0								5	5		2300.0
6		Архангай	4	4	400.0												1	1		100.0
7	Хангайн бүс	Баянхонгор	5	5	500.0	1	1		300.0								28	26	2	4550.0
8		Булган	4	4	400.0												9	5		5000.0
9		Орхон	5	5	500.0												3	2	1	1200.0
10		Өвөрхангай	9	9	900.0												5	3	1	1300.0
11		Хөвсгөл	9	9	900.0	2	2		140.0								4	3		1200.0
12		Говьсүмбэр	6	14	1400.0												4	1	3	3100.0
13		Дархан-Уул	6	6	600.0	4	4		160.0								30	8	19	19800.0
14	Төвийн бүс	Дорноговь	6	8	800.0	2	2		140								13	5	7	11100.0
15		Дундговь	1	1	100.0												14	5	8	10300.0
16		Өмнөговь	4	4	400.0	1	1		40.0								43	29	10	12900.0
17		Сэлэнгэ	14	13	1400.0	10	11		440.0	3							13	9	3	5700.0
18		Төв	3	2	200.0												6	6		600.0
19	Зүүн бүс	Дорнод	4	5	500.0												10	9	1	2800.0
20		Сүхбаатар	7	7	700.0	1	1		40.0								3	2	1	1200.0
21		Хэнтий	5	6	600.0	3	3		180.0								9	4	2	4200.0
22		Аймгуудын дүн	118	129	13000.00	43	43	1	2560.00	8							249	165	64	101100.0
23		Баянгол	693	688	2	70800.0											102	73	29	37300.0
24		I хэлтэс	373	365	2	38500.0											30	15	13	14500.0
25		II хэлтэс	320	323		32300.0											72	58	16	22800.0
26		Баянзүрх	296	304	1	31400.0	5	5	1040.0								397	178	214	234700.0
27		I хэлтэс	177	187		18700.0	3	3	900.0								126	19	108	112800.0
28		II хэлтэс	90	90	1	10000.0											226	129	91	103900.0
29		III хэлтэс	29	27		2700.0	2	2	140.0								45	30	15	18000.0
30		Сүхбаатар	180	174	2	19400.0	2	2	140.0			8	9		1350.0		94	76	11	21300.0
31		I хэлтэс	55	53	2	7300.0	2	2	140.0			8	9		1350.0		72	54	10	18100.0
32		II хэлтэс	125	121		12100.0											22	22	1	3200.0
33		Сонгинохайрхан	343	341	2	36050.0	3	3	120.0								98	78	22	30700.0
34		I хэлтэс	144	141	2	16050.0	3	3	120.0								50	32	18	22100.0
35		II хэлтэс	56	55		5500.0											35	32	4	7200.0
36		III хэлтэс	143	145		14500.0											13	14		1400.0
37		Хан-Уул	198	198		19800.0	3	4	160.0			1	1		150.0		151	60	78	93900.0
38		I хэлтэс	133	131		13100.0	1	2	80.0			1	1		150.0		102	47	43	49500.0
39		II хэлтэс	65	67		6700.0	2	2	80.0								49	13	35	44400.0
40		Чингэлтэй	204	222		22200.0	2	1	40.0								48	36	12	16700.0
41		I хэлтэс	147	164		16400.0											13	5	8	9400.0
42		II хэлтэс	57	58		5800.0	2	1	40.0								35	31	4	7300.0
43		Багануур	25	25		2500.0	4	4	160.0								1		1	1000.0
44		Багахангай	20	20		2000.0														
45		Налайх	20	20		2000.0	6	6	240.0								95	72	20	23450.0
46		Дүүргүүдийн дүн	1979	1992	7	206150.0	25	25	1900.0			9	10		1500.0		986	573	387	459050.0
47		НХЖХОНАБХА																		
48		ЗХБАлба																		
49		ДЦШтаб																		
50		НЦҮГ-ХЖХХэлтэс																		
51		ЗЦГ															3	3		300.0
52		ТЦА																		
53		ИАТЦХ																		
54		ТЭЦГ															1		1	1000.0
55		ЭнЦА																		
56		ХТТГ																		
56		Улсын дүн	2097	2121	7	219150.0	68	68	1	4460.0	8		9	10		1500.0	1239	741	452	561450.0

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт /Хуулийн зүйл, хэсгээр/															
		Хоёр. Зөрчлийн хэрэг үүсгэн шалгасан зөрчил															
		Тамхины хяналтын тухай хууль зөрчих /6.3/				Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль зөрчих /6.5/				Садар самуун явдалтай тэмцэх тухай хууль зөрчих /6.18/				Хүүхдийн эрхийг зөрчих /6.20/			
		Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон		
Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуули йн хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуули йн хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Торгуули йн хэмжээ /мян.төг/		Хураасан сүрэц /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуули йн хэмжээ /мян.төг/		
А		120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135
1	Баян-Өлгий	17	15	2	10500.0	27	18	7	53000.0					46	57		17100.0
2	Говь-Алтай					6	3	1	15500.0					18	18		5300.0
3	Завхан					7	6	2	13000.0					36	26		7800.0
4	Увс	1	1		3000.0	15	13		6500.0					12	19		5700.0
5	Ховд	1	1		300.0	15	13	2	21000.0					25	30		9000.0
6	Архангай	1	1		300.0	12	11	1	15000.0					24	24		7200.0
7	Баянхонгор	4	4		1200.0	31	28	3	47000.0					33	33		9800.0
8	Булган	1	1		300.0	3	1	2	10500.0					19	21		6300.0
9	Орхон	4	4		950.0	80	69	10	98000.0					46	49		14700.0
10	Өвөрхангай	4	4		950.0	19	10	4	29100.0					34	31		10000.0
11	Хөвсгөл	1	1		300.0	15	15		7500.0					46	47		14100.0
12	Говьсүмбэр	3	1	2	6300.0	12	9	2	14500.0					35	59		17700.0
13	Дархан-Уул	1		1	3000.0	53	16	28	148000.0	1	2	100.0		31	21		6300.0
14	Дорноговь	7	6	1	7500.0	57	35	17	106100.0					35	38		11400.0
15	Дундговь					8	6	2	13000.0					11	15		4500.0
16	Өмнөговь	17	15		7000.0	34	31	4	34500.0					58	67		19305.0
17	Сэлэнгэ	13	10	3	14700.0	48	33	14	86500.0	1	3	150.0		95	112		33600.0
18	Төв	3	3		900.0	2	2		1000.0					6	11		3300.0
19	Дорнод	1	1		50.0	15	14		6015.0					15	14		3930.0
20	Сүхбаатар	6	2	4	12600.0	10	2	4	21000.0					8	7		2100.0
21	Хэнтий	5	5		1500.0	25	11	3	20500.0					35	37		10800.0
22	Аймгуудын дүн	90	75	13	71350.0	494	346	106	767215.0	2	5	250.0		668	736		219935.0
23	Баянгол	16	16		3900.0	195	151	28	228700.0	2	4	200.0		518	510		152700.0
24	I хэлтэс	4	3		1100.0	127	103	15	135200.0		2	100.0		372	367		109800.0
25	II хэлтэс	12	13		2800.0	68	48	13	93500.0	2	2	100.0		146	143		42900.0
26	Баянзүрх	51	37	11	47100.0	96	77	18	128500.0	1	1	50.0		445	451		135100.0
27	I хэлтэс	24	12	10	33600.0	52	37	14	88500.0	1	1	50.0		230	239		71500.0
28	II хэлтэс	7	7		3700.0	33	29	4	34500.0					76	73		21900.0
29	III хэлтэс	20	18	1	9800.0	11	11		5500.0					139	139		41700.0
30	Сүхбаатар	32	31		21100.0	217	81	95	523720.0	1	1	50.0		302	312		93600.0
31	I хэлтэс					205	75	91	491720.0	1	1	50.0		70	70		21000.0
32	II хэлтэс	32	31		21100.0	12	6	4	32000.0					232	242		72600.0
33	Сонгинохайрхан	79	77		41500.0	64	59	4	58500.0	5	7	350.0		664	660		197400.0
34	I хэлтэс	24	26		14550.0	22	19	2	19500.0					260	259		77300.0
35	II хэлтэс	13	12		9900.0	6	6	1	8000.0					194	187		56100.0
36	III хэлтэс	42	39		17050.0	36	34	1	31000.0	5	7	350.0		210	214		64000.0
37	Хан-Уул	27	28		21000.0	131	84	41	256500.0					376	370		111100.0
38	I хэлтэс	8	9		5950.0	61	28	29	159500.0					188	189		56800.0
39	II хэлтэс	19	19		15050.0	70	56	12	97000.0					188	181		54300.0
40	Чингэлтэй	19	17		7150.0	120	93	17	154500.0	7	17	950.0		256	239		71700.0
41	I хэлтэс	2	3		400.0	107	81	16	143500.0	6	17	950.0		128	125		37500.0
42	II хэлтэс	17	14		6750.0	13	12	1	11000.0	1				128	114		34200.0
43	Багануур	17	12	5	24800.0	15	9	6	48000.0					22	26		7800.0
44	Багахангай					1	1		500.0					11	11		3300.0
45	Налайх	3	3		650.0	2	2		1000.0					99	98		28900.0
46	Дүүргүүдийн дүн	244	221	16	167200.0	841	557	209	1399920.0	16	30	1600.0		2693	2677		801600.0
47	НХЖХОНАБХА																
48	ЗХБАлба																
49	ДЦШтаб																
50	НЦҮГ-ХЖОХХэлтэс																
51	ЗЦГ																
52	ТЦА ИАТЦХ																
53	ТЗЦГ																
54	ЭкЦА																
55	ХТТГ																
56	Улсын дүн	334	296	29	238550.0	1335	903	315	2167135.0	18	35	1850.0		3361	3413		1021535.0

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага		Зөрчлийн шийдвэрлэлт /Хуулийн зүйл, хэсгээр/														
			Хоёр. Зөрчлийн хэрэг үүсгэн шалгасан зөрчил														
			Гүтгэх /6.21/				Хулгайлах /8.6/				Хөрөнгө завших /8.7/				Эд хөрөнгө устгах, гэмтээх /8.8/		
			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон		Баривчилсан	Зөрчил	Торгосон		Баривчилсан	Зөрчил	Торгосон	
Хүн	Хуулийн этгээд	Торгуули йн хэмжээ /мян.төг/		Хүн	Торгуули йн хэмжээ /мян.төг/	Хүн		Торгуули йн хэмжээ /мян.төг/	Хүн			Торгуули йн хэмжээ /мян.төг/					
А			136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150
1	Баруун бүс	Баян-Өлгий					30	1	150.0	19	1	1	500.0		40	45	8925.0
2		Говь-Алтай					12			5	1	1	500.0		15	15	3000.0
3		Завхан					6			4					14	13	2600.0
4		Увс					19	1	150.0	15					16	15	2750.0
5		Ховд					21			15					36	38	7600.0
6	Хангайн бүс	Архангай					5	1	100.0	2					5	5	1000.0
7		Баянхонгор					19	3	315.0	15					31	29	5800.0
8		Булган					5			7					12	10	2000.0
9		Орхон					25			20	4	2	650.0	1	50	46	9200.0
10		Өвөрхангай					28	1	105.0	14	1				26	23	4600.0
11	Төвийн бүс	Хөвсгөл					18	2	275.0	6	1				27	26	5200.0
12		Говьсүмбэр					6			4					20	16	3200.0
13		Дархан-Уул					37			17	2				24	16	3200.0
14		Дорноговь					18	1	105.0	13					35	36	7200.0
15		Дундговь					6	1	105.0	5					12	12	2300.0
16	Зүүн бүс	Өмнөговь					13	2	200.0	6	1				54	45	8600.0
17		Сэлэнгэ					19	2	300.0	12					80	76	15000.0
18		Төв					3			2					16	13	2500.0
19		Дорнод					46	2	255.0	13					40	35	6900.0
20		Сүхбаатар					12	1	300.0	7					15	13	2600.0
21		Хэнтий					28	1	100.0	16					31	25	4900.0
22	Аймгуудын дүн						376	19	2460.0	217	11	4	1650.0	1	599	552	109075.0
23	Баянгол						73	1	150.0	30	2				366	336	66850.0
24	I хэлтэс						52	1	150.0	24	2				211	186	36950.0
25	II хэлтэс						21			6					155	150	29900.0
26	Баянзүрх						106	4	660.0	53	6	2	1000.0		374	349	69800.0
27	I хэлтэс						51	1	105.0	30	3	1	500.0		164	157	31400.0
28	II хэлтэс						43	2	405.0	19	1				129	117	23400.0
29	III хэлтэс						12	1	150.0	4	2	1	500.0		81	75	15000.0
30	Сүхбаатар						86			19	6				291	239	47690.0
31	I хэлтэс						61			12	5				168	130	26000.0
32	II хэлтэс						25			7	1				123	109	21690.0
33	Сонгинохайрхан						94	4	705.0	59	4	1	500.0	2	348	341	68100.0
34	I хэлтэс						39	2	305.0	21	1			1	181	176	35100.0
35	II хэлтэс						23	2	400.0	16	2	1	500.0		77	75	15000.0
36	III хэлтэс						32			22	1			1	90	90	18000.0
37	Хан-Уул						75	1	200.0	22	7			3	293	244	48600.0
38	I хэлтэс						36	1	200.0	9	3			1	218	179	35600.0
39	II хэлтэс						39			13	4			2	75	65	13000.0
40	Чингэлтэй						86	1	300.0	31	1				231	203	40600.0
41	I хэлтэс						78			25					152	129	25800.0
42	II хэлтэс						8	1	300.0	6	1				79	74	14800.0
43	Багануур						17	2	205.0	8					20	19	3800.0
44	Багахангай						3			3					9	9	1800.0
45	Налайх						7			5					29	26	5200.0
46	Дүүргүүдийн дүн						547	13	2220.0	230	26	3	1500.0	5	1961	1766	352440.0
47	НХЖХОНАБХА																
48	ЗХБАЛба																
49	ДЦШтаб																
50	НЦҮГ-ХЖХХэлтэс																
51	ТЦА	ЗЦГ															
52		ИАТЦХ															
53		ТЗЦГ					9	1	200.0	6	2				19	19	3800.0
54	ЭкЦА														2	2	400.0
55	ХТТГ																
56	Улсын дүн						932	33	4880.0	453	39	7	3150.0	6	2581	2339	465715.0

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт /Хуулийн зүйл, хэсгээр/											
		Хоёр. Зөрчлийн хэрэг үүсгэн шалгасан зөрчил											
		Худалдаа, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллаганы журам зөрчих /10.4/				Гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтан эрх мэдлээ урвуулан ашиглах /10.28/				Мал махны үйлдвэрлэл, худалдаа, үйлчилгээ эрхлэх журам зөрчих /13.5/			
		Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон		
	A		Хүн	Хуулийн этгээд	Торхуули йн хэмжээ /мян.төг/		Хүн	Хуулийн этгээд	Торхуули йн хэмжээ /мян.төг/		Хүн	Хуулийн этгээд	Торхуули йн хэмжээ /мян.төг/
		151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162
1	Баян-Өлгий	1	2		40.0					3	3		450.0
2	Говь-Алтай	3	2		40.0					3	3		450.0
3	Завхан									11	11		1650.0
4	Увс									3	3		450.0
5	Ховд	8	3	5	1420.0					3	3		450.0
6	Архангай									2	2		300.0
7	Баянхонгор									21	20		3000.0
8	Булган	5	5		90.0								
9	Орхон												
10	Өвөрхангай									4	4		600.0
11	Хөвсгөл									6	6		900.0
12	Говьсүмбэр	1	1		20.0					5	5		750.0
13	Дархан-Уул	8	2	6	1240.0					5	5		750.0
14	Дорноговь	16	15		300.0					14	14	1	3450.0
15	Дундговь												
16	Өмнөговь	1											
17	Сэлэнгэ	2	2		40.0					22	21		3150.0
18	Төв									36	36		5350.0
19	Дорнод	1	1		20.0					24	23		3450.0
20	Сүхбаатар	1								2	2		300.0
21	Хэнтий									3	3		450.0
22	Аймгуудын дүн	47	33	11	3210.0					167	164	1	25900.0
23	Баянгол	100	84	14	5860.0								
24	I хэлтэс	33	29	1	1140.0								
25	II хэлтэс	67	55	13	4720.0								
26	Баянзүрх	43	20	22	4800.0								
27	I хэлтэс	3		3	600.0								
28	II хэлтэс	39	19	19	4180.0								
29	III хэлтэс	1	1		20.0								
30	Сүхбаатар	48	31	12	3680.0								
31	I хэлтэс	41	25	11	3360.0								
32	II хэлтэс	7	6	1	320.0								
33	Сонгинохайрхан	35	32	2	1220.0					36	36		5400.0
34	I хэлтэс	3	3		60.0					36	36		5400.0
35	II хэлтэс	9	8		160.0								
36	III хэлтэс	23	21	2	1000.0								
37	Хан-Уул	51	42	10	3560.0					42	41		6150.0
38	I хэлтэс	11	11	1	420.0								
39	II хэлтэс	40	31	9	3140.0					42	41		6150.0
40	Чингэлтэй	88	81	4	2600.0					8	8		1200.0
41	I хэлтэс	49	49	1	1360.0								
42	II хэлтэс	39	32	3	1240.0					8	8		1200.0
43	Багануур									2	2		300.0
44	Багахангай												
45	Налайх	1	1		20.0					4	4		600.0
46	Дүүргүүдийн дүн	366	291	64	21740.0					92	91		13650.0
47	НХЖХОНАБХА												
48	ЗХБАЛба												
49	ДЦШтаб												
50	НЦУГ-ХЖХХэлтэс												
51	ЗЦГ		1		100.0								
52	ТЦА												
53	ИАТЦХ												
54	ТЗЦГ												
55	ЭкЦА												
56	ХТТГ												
56	Улсын дүн	413	325	75	25050.0					259	255	1	39550.0

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт /Хуулийн зүйл, хэсгээр/																				
		Хоёр. Зөрчлийн хэрэг үүсгэн шалгасан зөрчил																				
		Авто замын тухай хууль зөрчих /14.4/					Авто зам, замын байгууламж, тэмдэг, тэмдэглэлийг гэмтээх, өөрчлөх, бохирдуулах /14.5/					Авто тээврийн тухай хууль зөрчих /14.6/					Хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль зөрчих /14.7/					
		Зөрчил	Торгосон			Хураасан орлого /мян.төг/	Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Торгож эрх хассан	Баривчуулсан	Баривчуулсан эрх хассан	
Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуули н хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд			Торгуули н хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуули н хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуули н хэмжээ /мян.төг/						
	A	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	
1	Баян-Өлгий						2	1	1	1650.0					1156	590		421195.0	562	9		
2	Говь-Алтай										1		1	300.0	848	196		280355.0	540	23	35	
3	Завхан						15	19		3550.0					895	374		298510.0	431	8	56	
4	Увс														1,244	477		422940.0	616	11	95	
5	Ховд														1,462	694		406550.0	462	9	279	
6	Архангай														1344	619		464300.0	597	14	61	
7	Баянхонгор						2	2	1	1900.0					1,549	777		427770.0	389	50	288	
8	Булган						1								1,315	588		285295.0	648	24	51	
9	Орхон	7	6		1800.0			1		300.0					1,474	586		468915.0	833	6	16	
10	Өвөрхангай						1								1,847	604		610180.0	1,056	23	40	
11	Хөвсгөл						3	1		1500.0					1,022	262		347610.0	638	10	19	
12	Говьсүмбэр						17	15	2	6750.0					669	389	1	200250.0	188	9	108	
13	Дархан-Уул	1		1	1500.0		3	1	2	3150.0					2,109	715		598130.0	990	10	350	
14	Дорноговь						38	23	17	29320.0	1		1	200.0	2,359	1162	4	785370.0	928	53	133	
15	Дундговь						1	1		1500.0					624	215		198660.0	335	16	28	
16	Өмнөговь						82	45	30	55800.0					2,666	1319	4	699670.0	1,076	22	73	
17	Сэлэнгэ						1								2,005	954		585305.0	810	34	160	
18	Төв		1		300.0		3								2,644	1211		637775.0	1,015	31	289	
19	Дорнод						2	3		1600.0	1				1,447	519	1	415265.0	630	55	81	
20	Сүхбаатар						1								1,180	513	3	359800.0	448	18	78	
21	Хэнтий						3	1		1500.0					1,279	410		374035.0	658	17	8	
22	Аймгуудын дүн	8	7	1	3,600		175	113	53	108520.0	3		2	500.0	31,138	13,174	13	9287880.0	13,850	452	2,248	
23	Баянгол																					
24	I хэлтэс																					
25	II хэлтэс																					
26	Баянзүрх																					
27	I хэлтэс																					
28	II хэлтэс																					
29	III хэлтэс																					
30	Сүхбаатар																					
31	I хэлтэс																					
32	II хэлтэс																					
33	Сонгинохайрхан																					
34	I хэлтэс																					
35	II хэлтэс																					
36	III хэлтэс																					
37	Хан-Уул														2							
38	I хэлтэс																					
39	II хэлтэс																					
40	Чингэлтэй														3	1		900.0	2			
41	I хэлтэс																					
42	II хэлтэс														1	1		100.0				
43	Багануур						2								756	368		267960.0	328	7	27	
44	Багахангай						1								170	60		48250.0	78	1	29	
45	Налайх														590	315		150530.0	199	4	49	
46	Дүүргүүдийн дүн						3								1521	744		467640.0	607	12	105	
47	НХЖХОНАБХА																					
48	ЗХБАлба																					
49	ДЦШтаб						10	8	2	4200.0					174	87	14	54700.0	62			
50	НЦУГ-ХЖХХэлтэс																					
51	ЗЦГ	19	17	1	9000.0		49	13	12	22550.0	4	2		800.0	36,219	25,302	6	6079986.0	5545	185	1534	
52	ТЦА														47	39		12400.0	4		2	
53	ТЗЦГ														117	111		10125.0	4	1		
54	ЭнЦА																					
55	ХТТГ																					
56	Улсын дүн	27	24	2	12600.0		237	134	67	135270.0	7	2		2	1300.0	69216	39457	33	15912731.0	20072	650	3889

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт /Хуулийн зүйл, хэсгээр/																			
		Хойр. Зөрчлийн хэрэг үүсгэн шалгасан зөрчил																			
		Эрүүл мэндийн байгууллага, хууль сахиулах байгууллагад туслалцаа үзүүлэхгүй байх /15.1/				Төрийн албан тушаалтны шийдвэрийг үл биелүүлэх, үйл ажиллагаанд нь саад учруулах /15.2/				Прокурорыг бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд саад учруулах /15.6/				Хуурамч дуудлага, мэдээлэл өгөх /15.9/				Гэмт хэргийг үл мэдээлэх /15.10/			
		Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон		
Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/						
	A	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202
1	Баян-Өлгий					18	17		4250.0					51	52		2600.0				
2	Говь-Алтай					12	10		2500.0					16	16		800.0				
3	Завхан					5	5		1250.0					19	20		1000.0				
4	Увс					2	1	1	750.0					25	28		1400.0				
5	Ховд					11	10		2500.0					78	76		3800.0				
6	Архангай					10	9		2250.0					32	31		1550.0				
7	Баянхонгор					13	13		3750.0					46	48		2400.0				
8	Булган					7	9		2200.0					21	21		1050.0				
9	Орхон	1	2		1500.0	10	10		2300.0					29	27		1350.0				
10	Өвөрхангай					10	10		2350.0					67	63		3200.0				
11	Хөвсгөл					44	47		11750.0					94	94		4700.0				
12	Говьсүмбэр					12	13		3050.0					9	9		450.0				
13	Дархан-Уул					2	2		275.0	1	1		50.0	5	5		250.0				
14	Дорноговь					28	28		7000.0					36	41		2050.0				
15	Дундговь					7	7		1750.0					8	8		450.0				
16	Өмнөговь					18	21		5650.0					110	105		5350.0				
17	Сэлэнгэ	1	2		1250.0	42	45		11250.0					136	137		6850.0				
18	Төв					6	5		1250.0					19	21		1050.0				
19	Дорнод	1	1		500.0	9	8		2000.0					26	24		1200.0				
20	Сүхбаатар					21	22		5350.0					67	70		3500.0				
21	Хэнтий					17	14		3500.0					62	63		3150.0				
22	Аймгуудын дүн	3	5		3250.0	304	306	1	76925.0	1	1		50.0	956	959		48150.0				
23	Баянгол					66	70		18000.0					1,169	1,187		60000.0				
24	I хэлтэс					34	36		9500.0					777	788		40050.0				
25	II хэлтэс					32	34		8500.0					392	399		19950.0				
26	Баянзүрх	1	1		50.0	77	82		21200.0					2,251	2,286		114205.0				
27	I хэлтэс	1	1		50.0	58	62		15700.0					682	689		34450.0				
28	II хэлтэс					11	12		3250.0					866	859		42950.0				
29	III хэлтэс					8	8		2250.0					703	738		36805.0				
30	Сүхбаатар					61	59		15000.0					825	826		41300.0				
31	I хэлтэс					36	34		8750.0					141	148		7400.0				
32	II хэлтэс					25	25		6250.0					684	678		33900.0				
33	Сонгинохайрхан	2	1	1	1100.0	70	74		18550.0					2,370	2,334		116900.0				
34	I хэлтэс	1		1	1000.0	19	20		5050.0					1288	1264		63300.0				
35	II хэлтэс	1	1		100.0	23	24		6000.0					716	702		35150.0				
36	III хэлтэс					28	30		7500.0					366	368		18450.0				
37	Хан-Уул					46	47		12250.0	1	1		50.0	1086	1086		54550.0				
38	I хэлтэс					27	27		7000.0	1	1		50.0	503	506		25550.0				
39	II хэлтэс					19	20		5250.0					583	580		29000.0				
40	Чингэлтэй		1		50.0	44	50		12950.0	1	1		50.0	1,392	1409		70500.0				
41	I хэлтэс					32	37		9850.0	1	1		50.0	288	292		14600.0				
42	II хэлтэс		1		50.0	12	13		3100.0					1104	1117		55900.0				
43	Багануур					4	4		1000.0					14	13		700.0				
44	Багахангай					3	3		750.0					22	23		1100.0				
45	Налайх					9	9		2250.0					22	26		1350.0				
46	Дүүргүүдийн дүн	3	3	1	1200.0	380	398		101950.0	2	2		100.0	9151	9190		460605.0				
47	НХХЖОНАБХА																				
48	ЗХБАлба																				
49	ДЦШтаб					3	3		750.0												
50	НЦУГ-ХЖХХэлтэс																				
51	ЗЦГ					1	1		250.0					1	3		200.0				
52	ТЦА					2	2		500.0												
53	ТЗЦГ																				
54	ЭкЦА																				
55	ХТТГ																				
56	Улсын дүн	6	8	1	4450.0	690	710	1	180375.0	3	3		150.0	10108	10152		508955.0				

№	Төв, орон нутгийн цагдаагийн байгууллага	Зөрчлийн шийдвэрлэлт /Хуулийн зүйл, хэсгээр/																			
		Хоёр. Зөрчлийн хэрэг үүсгэн шалгасан зөрчил																			
		Гэмт хэргийг нуун далдлах /15.11/				Цагдаагийн албаны тухай хууль зөрчих /15.18/				Улсын цол, одон медаль, төрийн албаны хаагчийн дүрэмт хувцас, таних тэмдгийг хууль бусаар ашиглах/15.21/				Иргэний улсын бүртгэлийн тухай хууль зөрчих /15.24/				Бусад			
		Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон			Зөрчил	Торгосон		
Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	Хүн	Хуулийн этгээд		Торгуулийн хэмжээ /мян.төг/		
А		203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222
1	Баян-Өлгий																	32	28		162652.5
2	Говь-Алтай																	10	3		2200.0
3	Завхан																	18	13		52700.0
4	Увс																	12	16	1	42410.0
5	Ховд																	21	29		74300.0
6	Архангай																	15	10	1	5800.0
7	Баянхонгор																	31	21		44200.0
8	Булган																	9	8		21500.0
9	Орхон																	74	70		22200.0
10	Өвөрхангай																	74	70		44900.0
11	Хөвсгөл																	4	4		400.0
12	Говьсүмбэр																	10	7		1600.0
13	Дархан-Уул																	50	39	1	25800.0
14	Дорноговь																	13	8		10700.0
15	Дундговь																	4	4		400.0
16	Өмнөговь																	25	20		2950.0
17	Сэлэнгэ																	30	26		15029.7
18	Төв																	41	37		4300.0
19	Дорнод																	31	20		6900.0
20	Сүхбаатар																	22	12	2	12200.0
21	Хэнтий																	22	15		41200.0
22	Аймгуудын дүн																	548	460	5	594342.2
23	Баянгол																	71	37	1	144650.0
24	I хэлтэс																	43	21		22100.0
25	II хэлтэс																	28	16	1	122550.0
26	Баянзүрх																	231	275	1	189700.0
27	I хэлтэс																	91	94	1	138000.0
28	II хэлтэс																	50	79		23900.0
29	III хэлтэс																	90	102		27800.0
30	Сүхбаатар																	178	69	1	18005.0
31	I хэлтэс																	148	45	1	11900.0
32	II хэлтэс																	30	24		6105.0
33	Сонгинохайрхан																	73	68		9020.0
34	I хэлтэс																	41	35		5300.0
35	II хэлтэс																	20	23		2320.0
36	III хэлтэс																	12	10		1400.0
37	Хан-Уул																	98	39	1	7800.0
38	I хэлтэс																	41	14	1	3400.0
39	II хэлтэс																	57	25		4400.0
40	Чингэлтэй																	99	65		92850.0
41	I хэлтэс																	62	43		90000.0
42	II хэлтэс																	37	22		2850.0
43	Багануур																	16	15		1500.0
44	Багахангай																	2	2		200.0
45	Налайх																	18	12		30905.0
46	Дүүргүүдийн дүн																	786	582	4	494630.0
47	НХЖХОНАБХА																				
48	ЗХБАлба																	2			
49	ДЦШтаб																	60	63		6400.0
50	НЦУГ-ХЖХХэлтэс																				
51	ЗЦГ																	1	9		645.8
52	ТЦА ИАТЦХ																	1	1		100.0
53	ТЗЦГ																	7	3		300.0
54	ЭхЦА																	95	90	4	13400.0
55	ХТГ																				
56	Улсын дүн																	1500	1208	13	1109818.0

Зам тээврийн ослын улмаас нас барсан хүүхдийн хэлбэр /2024 он/

№	Төв, орон нутаг	Нас барсан хүүхэд	Насны байдал			Хэрэгт өртөгч					Хүйс	
			0-7 нас	8-14 нас	15-17 нас	Явган зорчигч	Зорчигч	Дугуйгаар зорчигч	Жолооч	бусад	эрэгтэй	эмэгтэй
1	Архангай	3	1	1	1		2		1		1	2
2	Баян-Өлгий	8	6	1	1	2	6				3	5
3	Баянхонгор	3			3		2		1		2	1
4	Булган	4	2	2			4				2	2
5	Говь-Алтай	5	2	2	1	1	3		1		5	
6	Говьсүмбэр	0										
7	Дархан-Уул	1			1		1				1	
8	Дорноговь	5	5			1	4				3	2
9	Дорнод	1	1			1						1
10	Дундговь	0										
11	Завхан	1			1		1				1	
12	Орхон	0										
13	Өвөрхангай	2	1		1		2				1	1
14	Өмнөговь	3	2		1		3				3	
15	Сүхбаатар	2	1		1		2				1	1
16	Сэлэнгэ	4	3	1		2	2				1	3
17	Төв	3	3				3				1	2
18	Увс	2	2			2					2	
19	Ховд	1		1			1					1
20	Хөвсгөл	6	2	3	1	1	5				5	1
21	Хэнтий	4	2	1	1		4				3	1
Орон нутаг		58	33	12	13	10	45	0	3	0	35	23
22	Баянгол											
23	Баянзүрх	2	1		1		2				1	1
24	Сүхбаатар											
25	Сонгинохайрхан	4	2	1	1	1	2	0	1		1	3
26	Хан-Уул	1			1		1				1	
27	Чингэлтэй	2		1	1	2						2
28	Багануур	2		1	1		2					2
29	Багахангай											
30	Налайх											
31	бусад											
Улаанбаатар		11	3	3	5	3	7	0	1	0	3	8
Нийт дүн		69	36	15	18	13	52	0	4	0	38	31

Зам тээврийн ослын улмаас гэмтсэн хүүхдийн хэлбэр /2024 он/

№	Төв, орон нутаг	Гэмтсэн хүүхэд	Насны байдал			Хэрэгт өртөгч					Хүйс	
			0-7 нас	8-14 нас	15-17 нас	Явган зорчигч	Зорчигч	Дугуйгаар зорчигч	Жолооч	бусад	эрэгтэй	эмэгтэй
1	Архангай	17	7	9	1	4	13	0	0		8	9
2	Баян-Өлгий	13	2	8	3	8	4	1	0		9	4
3	Баянхонгор	13	3	6	4	9	3	0	1		8	5
4	Булган	15	8	7	0	4	11	0	0		7	8
5	Говь-Алтай	3	1	1	1	1	1	0	1		3	0
6	Говьсүмбэр	2	1	0	1	0	2	0	0		2	0
7	Дархан-Уул	40	12	20	8	29	8	2	1		25	15
8	Дорноговь	27	9	9	9	16	11	0	0		12	15
9	Дорнод	24	9	11	4	17	4	3	0		14	10
10	Дундговь	8	2	3	3	2	3	3	0		3	5
11	Завхан	13	4	6	3	2	10	0	1		7	6
12	Орхон	29	12	14	3	20	4	5	0		19	10
13	Өвөрхангай	15	5	5	5	4	8	1	2		11	4
14	Өмнөговь	11	6	2	3	7	4	0	0		7	4
15	Сүхбаатар	18	10	7	1	15	2	1	0		13	5
16	Сэлэнгэ	35	11	15	9	17	17	0	1		18	17
17	Төв	33	12	11	10	11	21	0	1		20	13
18	Увс	7	3	3	1	4	1	2	0		4	3
19	Ховд	37	13	20	4	30	6	1	0		18	19
20	Хөвсгөл	17	4	7	6	8	7	0	2		12	5
21	Хэнтий	15	9	2	4	8	7	0	0		7	8
Орон нутаг		392	143	166	83	216	147	19	10	0	227	165
22	Баянгол	153	25	78	50	105	15	21	12		103	50
23	Баянзүрх	210	51	96	63	139	27	29	15		152	58
24	Сүхбаатар	129	23	52	54	83	8	15	23		93	36
25	Сонгинохайрхан	141	48	65	28	97	22	12	10		91	50
26	Хан-Уул	174	34	69	71	89	29	15	41		112	62
27	Чингэлтэй	90	8	51	31	60	11	6	13		58	32
28	Багануур	7	4	2	1	5		2			7	0
29	Багахангай	0									0	0
30	Налайх	12	5	4	3	5	6		1		9	3
31	бусад	0										
Улаанбаатар		916	198	417	301	583	118	100	115	0	625	291
Нийт дүн		1308	341	583	384	799	265	119	125	0	852	456

Зам тээврийн ослын улмаас нас барсан хүний судалгаа /2024 он/

№	Аймгийн нэр	Хүний амь нас хохирсон хэрэг	нас барсан хүн	Хохирогч нарын замын хөдөлгөөнд оролцож байсан хэлбэр				согтуугаар үйлдэгдсэн хэрэг	мотоцикл холбогдсон	онхолдох хэлбэрээр
				жолооч	явган зорчигч	тээврийн хэрэгслээр зорчигч	дугуйгаар зорчигч			
1	Архангай	27	30	11	3	16	0	11	8	21
2	Баян-Өлгий	17	19	6	4	9	0	5	3	13
3	Баянхонгор	24	28	17	2	9	0	11	13	15
4	Булган	18	18	6	2	10	0	5	3	11
5	Говь-Алтай	16	18	9	1	8	0	1	5	14
6	Говьсүмбэр	10	12	4	2	6	0	2	1	3
7	Дархан-Уул	13	14	4	5	5	0	4	0	6
8	Дорноговь	28	34	10	4	20	0	3	3	13
9	Дорнод	13	19	5	3	11	0	3	2	5
10	Дундговь	8	8	5	2	1	0	2	3	6
11	Завхан	21	22	13	3	6	0	7	8	16
12	Орхон	5	5	0	4	0	1	0	0	0
13	Өвөрхангай	26	28	9	5	14	0	9	9	13
14	Өмнөговь	32	41	15	2	24	0	11	5	8
15	Сүхбаатар	14	18	9	2	7	0	5	4	10
16	Сэлэнгэ	24	26	8	7	11	0	4	2	10
17	Төв	55	70	26	10	34	0	12	7	23
18	Увс	15	16	7	7	2	0	5	3	6
19	Ховд	16	17	7	4	6	0	4	3	6
20	Хөвсгөл	22	27	11	3	13	0	6	5	18
21	Хэнтий	25	30	9	4	16	1	7	3	13
Орон нутагт		429	500	191	79	228	2	117	90	230
Улс		548	631	209	170	250	2	139	97	244

№	Дүүрэг	Хүний амь нас хохирсон хэрэг	нас барсан хүн	Хохирогч нарын замын хөдөлгөөнд оролцож байсан хэлбэр				согтуугаар үйлдэгдсэн хэрэг	мотоцикл холбогдсон	онхолдох хэлбэрээр
				жолооч	явган зорчигч	тээврийн хэрэгслээр зорчигч	дугуйгаар зорчигч			
1	Баянгол	4	4		4				1	
2	Баянзүрх	27	33	6	18	9		6		4
3	Сүхбаатар	11	14	3	8	3		2	1	1
4	Сонгинохайрхан	42	44	5	34	5		8	1	6
5	Хан-Уул	18	18	2	15	1		4	4	1
6	Чингэлтэй	11	11	1	10			1		
7	Багануур	1	2			2				1
9	Багахангай	1	1			1				
8	Налайх	4	4	1	2	1		1		1
Нийслэлд		119	131	18	91	22		22	7	14

Эрүүгийн хэргийн шийдвэрлэлт

Эрүүгийн хуулийн бүлэг, зүйл, заалт		МД	Хохирогч	Эмэгтэй	Насанд хүрээгүй хүн	Амь насаараа хохирсон хүн	Эрүүл мэндээрээ хохирсон хүн	Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн хүн
БД			15	16	17	15	16	17
	Нийт		45,358	20,874	3,102	3,061	12,387	550
НИЙСЛЭЛД	1		33,585	15,955	2,296	1,988	7,352	190
	2	Нийслэл ПГ	228	92	20	21	29	1
	3	Баянгол ДПГ	3,321	1,573	180	162	953	36
	4	Баянзүрх ДПГ	10,880	5,276	788	593	1,468	59
	5	Сонгинохайрхан ДПГ	4,551	1,982	283	341	1,224	28
	6	Сүхбаатар дүүргийн ПГ	4,628	2,141	237	166	927	14
	7	Хан-Уул ДПГ	5,042	2,569	380	284	659	26
	8	Чингэлтэй ДПГ	2,826	1,408	140	239	617	3
	9	Багануур ДПГ	330	150	14	10	143	0
	10	Налайх,Багахангай ДПГ	588	273	45	30	250	23
	11	Тээврийн ПГ	1,191	491	209	142	1,082	0
ОРОН НУТАГТ			11,773	4,919	806	1,073	5,035	360
	12	Архангай АПГ	398	153	25	14	148	12
	13	Баян-Өлгий АПГ	429	147	38	19	172	22
	14	Баянхонгор АПГ	648	291	39	81	205	19
	15	Булган АПГ	308	155	29	43	161	11
	16	Говь-Алтай АПГ	334	138	23	14	122	5
	17	Говьсүмбэр АПГ	204	85	14	39	128	7
	18	Дархан-Уул АПГ	875	447	67	40	288	26
	19	Дорноговь АПГ	635	272	29	89	281	7
	21	Дорнод АПГ	624	256	42	37	296	11
	22	Дундговь АПГ	336	139	20	11	200	37
	23	Завхан АПГ	289	94	20	24	124	16
	25	Орхон АПГ	900	404	61	38	432	27
	26	Өвөрхангай АПГ	806	340	64	117	302	36
	28	Өмнөговь АПГ	507	205	41	58	259	26
	30	Сүхбаатар аймгийн ПГ	513	173	24	47	191	7
	31	Сэлэнгэ АПГ	756	325	62	65	339	27
	34	Төв АПГ	760	300	49	71	401	12
	35	Увс АПГ	296	88	20	30	172	19
	36	Ховд АПГ	651	281	42	41	268	5
	38	Хөвсгөл АПГ	676	283	43	40	295	14
	39	Хэнтий АПГ	828	343	54	155	251	14

Эрүүгийн хэргийн шийдвэрлэлт

Эрүүгийн хуулийн бүлэг, зүйл, заалт					Эрүүгийн хэргийн шийдвэрлэлт			
					Амь насаараа хохирсон хүн	Эрүүл мэндээрээ хохирсон хүн	Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн хүн	
БД					19	20	21	
10	10.Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг				2544	87	12	
		10	1	10.1	10.1 дүгээр зүйл.Хүнийг алах	174	43	10
		10	2	10.2	10.2 дугаар зүйл.Санаа сэтгэл хүчтэй цочрон давчдаж хүнийг алах	3	0	0
		10	3	10.3	10.3 дугаар зүйл.Баривчлах, таслан зогсоох хэр хэмжээг хэтрүүлж хүнийг алах	0	0	0
		10	4	10.4	10.4 дүгээр зүйл.Хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх	2241	32	2
		10	5	10.5	10.5 дугаар зүйл.Эх нярай хүүхдээ алах	1	0	0
		10	6	10.6	10.6 дугаар зүйл.Хүний амь насыг болгоомжгүйгээр хохироох	125	12	0
11	11.Эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг				72	10193	517	
		11	1	11.1	11.1 дүгээр зүйл.Хүний эрүүл мэндэд хүнд хохирол санаатай учруулах	17	496	9
		11	2	11.2	11.2 дугаар зүйл.Санаа сэтгэл хүчтэй цочрон давчдаж хүний эрүүл мэндэд хүнд хохирол учруулах	0	4	1
		11	3	11.3	11.3 дугаар зүйл.Хүний эрүүл мэндэд хүнд хохирол болгоомжгүйгээр учруулах	11	86	0
		11	4	11.4	11.4 дүгээр зүйл.Хүний эрүүл мэндэд хүндэвтэр хохирол санаатай учруулах	12	1235	43
		11	5	11.5	11.5 дугаар зүйл.Хүний эрүүл мэндэд хүндэвтэр хохирол болгоомжгүйгээр учруулах	9	146	0
		11	6	11.6	11.6 дугаар зүйл.Хүний эрүүл мэндэд хөнгөн хохирол учруулах	33	8498	412
		11	7	11.7	11.7 дугаар зүйл.Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх	1	112	96
12	12.Хүний бэлгийн эрх				4	114	24	
		12	1	12.1	12.1 дүгээр зүйл.Хүчиндэх	2	95	23
		12	2	12.2	12.2 дугаар зүйл.Бэлгийн дур хүслээ ёс бусаар хангах	0	8	1
		12	3	12.3	12.3 дугаар зүйл.Бэлгийн мөлжлөг	0	1	0

12	чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	12	4	12.4	12.4 дүгээр зүйл.Бэлгийн дарамт учруулах	0	0	0
		12	5	12.5	12.5 дугаар зүйл.Арван зургаан насанд хүрээгүй хүнтэй бэлгийн харьцаанд орох	2	13	0
		12	6	12.6	12.6 дугаар зүйл.Биеэ үнэлэхийг зохион байгуулах	0	0	0
13	13.Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг					8	53	5
		13	1	13.1	13.1 дүгээр зүйл.Хүн худалдаалах	1	2	0
		13	2	13.2	13.2 дугаар зүйл.Хүн хулгайлах	0	1	0
		13	3	13.3	13.3 дугаар зүйл.Хүн барьцаалах	1	0	0
		13	4	13.4	13.4 дүгээр зүйл.Хүнийг хүчээр алга болгох	0	5	0
		13	5	13.5	13.5 дугаар зүйл.Заналхийлэх	2	13	4
		13	6	13.6	13.6 дугаар зүйл.Бусдын орон байранд хууль бусаар нэвтрэн орох	1	30	2
		13	7	13.7	13.7 дугаар зүйл.Хууль бусаар нэгжих, хураан авах, битүүмжлэх	0	0	0
		13	8	13.8	13.8 дугаар зүйл.Зөвшөөрөлгүй гэрэл зураг авах, дуу, дүрс бичлэг хийж дамжуулах, тараах	1	0	0
		13	9	13.9	13.9 дүгээр зүйл.Хууль бусаар баривчлах, саатуулах	0	1	0
		13	10	13.1	13.10 дугаар зүйл.Хувь хүний нууцад халдах	0	1	0
		13	11	13.11	13.11 дүгээр зүйл.Хувь хүний нууцыг задруулах	0	2	0
		13	12	13.12	13.12 дугаар зүйл.Хууль бусаар мөрдөж мөшгих	0	0	0
		13	13	13.13	13.13 дугаар зүйл.Албадан хөдөлмөрлүүлэх	0	0	0
		13	14	13.14	13.14 дүгээр зүйл.Худал мэдээлэл тараах	2	3	0
14	14.Хүний хувийн, улс төрийн эрх, эрх чөлөөний эсрэг гэмт хэрэг					0	0	0
		14	1	14.1	14.1 дүгээр зүйл.Ялгаварлан гадуурхах	0	0	0
		14	2	14.2	14.2 дугаар зүйл.Мэдээлэл хайх, хүлээн авахад саад учруулах	0	0	0
		14	3	14.3	14.3 дугаар зүйл.Үзэл бодлоо илэрхийлэх, хэвлэн нийтлэх эрх чөлөөнд халдах	0	0	0
		14	4	14.4	14.4 дүгээр зүйл.Шашин шүтэх, эс шүтэх эрх чөлөөг хэрэгжүүлэхэд саад учруулах	0	0	0
		14	5	14.5	14.5 дугаар зүйл.Иргэн сонгуулийн эрхээ эдлэх, сонгуулийн хорооны ажилд саад хийх	0	0	0
		14	6	14.6	14.6 дугаар зүйл.Сонгууль, ард нийтийн санал асуулгад илүү санал өгөх	0	0	0

		14	7	14.7	14.7 дугаар зүйл.Сонгууль, ард нийтийн санал асуулгад хууль бусаар нөлөөлөх, санал хураалтын дүнг буруу гаргах	0	0	0
		14	8	14.8	14.8 дугаар зүйл.Сонгуулийн үеэр илт худал мэдээлэл тараах	0	0	0
		14	9	14.9	14.9 дүгээр зүйл.Сонгуулийг хууль бусаар явуулах хуйвалдаан зохион байгуулах	0	0	0
15	15.Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг					23	12	0
		15	1	15.1	15.1 дүгээр зүйл.Эмнэлгийн тусламж үзүүлэхгүй байх	20	11	0
		15	2	15.2	15.2 дугаар зүйл.Аюултай байдалд орхих, тусламж үзүүлэхгүй байх	3	0	0
		15	3	15.3	15.3 дугаар зүйл.Хүний цус, эд, эрхтнийг хууль бусаар авах	0	0	0
		15	4	15.4	15.4 дүгээр зүйл.Хүний цус, эд, эрхтнийг шаардлага хангаагүй нөхцөлд бэлтгэх, шилжүүлэн суулгах	0	0	0
		15	5	15.5	15.5 дугаар зүйл.Хууль бусаар үр хөндөх	0	1	0
		15	6	15.6	15.6 дугаар зүйл.Бусдын амь насанд аюул учруулж болзошгүй халдварт өвчин, дархлал хомсдолын вирус халдаах	0	0	0
16	16.Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг					2	11	1
		16	1	16.1	16.1 дүгээр зүйл.Хүүхдийг гэмт хэрэг үйлдэхэд татан оруулах	0	2	0
		16	2	16.2	16.2 дугаар зүйл.Хүүхдийг согтуурах, мансуурах, донтох байдалд татан оруулах	0	0	0
		16	3	16.3	16.3 дугаар зүйл.Хүүхдийг хаях, төөрүүлэх, тэнүүчлэлд хүргэх	0	1	0
		16	4	16.4	16.4 дүгээр зүйл.Хүүхдээр гуйлга гуйлгах	0	0	0
		16	5	16.5	16.5 дугаар зүйл.Хүүхэд солих	0	0	0
		16	6	16.6	16.6 дугаар зүйл.Хүүхэд худалдах	0	0	0
		16	7	16.7	16.7 дугаар зүйл.Хүүхэдтэй хэрцгий харьцах	0	6	1
		16	8	16.8	16.8 дугаар зүйл.Хүүхдэд садар самууныг сурталчлах, уруу татах	0	0	0
		16	9	16.9	16.9 дүгээр зүйл.Хүүхэд оролцуулж садар самууныг сурталчлах	0	0	0
		16	10	16.1	16.10 дугаар зүйл.Хүүхдээр тэвчишгүй хөдөлмөр эрхлүүлэх	1	0	0
		16	11	16.11	16.11 дүгээр зүйл.Хүүхдийг асран хамгаалах үүргээ үл биелүүлэх	1	2	0
						22	394	14
		17	1	17.1	17.1 дүгээр зүйл.Хулгайлах	9	113	3
		17	2	17.2	17.2 дугаар зүйл.Дээрэмдэх	4	144	0
		17	3	17.3	17.3 дугаар зүйл.Залилах	3	59	4

17	17.Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	17	4	17.4	17.4 дүгээр зүйл.Хөрөнгө завших	1	4	0
		17	5	17.5	17.5 дугаар зүйл.Алдаатай гүйлгээ, андуурагдсан илгээмж, гээгдэл эд хөрөнгө, алдуул мал завших	0	7	1
		17	6	17.6	17.6 дугаар зүйл.Бусдын эд хөрөнгийг авахаар заналхийлэх	1	3	0
		17	7	17.7	17.7 дугаар зүйл.Автотээврийн хэрэгслийг зөвшөөрөлгүйгээр авч явах	3	20	2
		17	8	17.8	17.8 дугаар зүйл.Эд хөрөнгө устгах, гэмтээх	8	124	5
		17	9	17.9	17.9 дүгээр зүйл.Бусдын эд хөрөнгийг хамгаалахад хайнга хандах	0	0	0
		17	10	17.1	17.10 дугаар зүйл.Нотариатч, улсын бүртгэгч өмчлөгчийн эрхийг зөрчих	0	0	0
		17	11	17.11	17.11 дүгээр зүйл.Болгоомжгүйгээр эд хөрөнгө устгах, гэмтээх, үрэгдүүлэх	0	0	0
		17	12	17.12	17.12 дугаар зүйл.Мал хулгайлах	1	16	2
18	18.Эдийн засгийн гэмт хэрэг					0	10	0
		18	1	18.1	18.1 дүгээр зүйл.Зах зээл дэх монополь, давамгайл байдлаа хууль бусаар ашиглах	0	0	0
		18	2	18.2	18.2 дугаар зүйл.Валют, үндэсний мөнгөн тэмдэгтийн ханшид нөлөөлөх	0	0	0
		18	3	18.3	18.3 дугаар зүйл.Татвар төлөхөөс зайлсхийх	0	3	0
		18	4	18.4	18.4 дүгээр зүйл.Шинэ бүтээл, ашигтай загвар, бүтээгдэхүүний загварын патент эзэмшигчийн эрхийг зөрчих	0	0	0
		18	5	18.5	18.5 дугаар зүйл.Улсын хилээр барааг хууль бусаар нэвтрүүлэх	0	0	0
		18	6	18.6	18.6 дугаар зүйл.Мөнгө угаах	0	7	0
		18	7	18.7	18.7 дугаар зүйл.Мөнгөн тэмдэгт, үнэт цаас, төлбөр тооцооны хэрэгсэл хуурамчаар бэлтгэх, ашиглах	0	0	0
		18	8	18.8	18.8 дугаар зүйл.Үнэт цаасны зах зээлийн дотоод мэдээллийг хууль бусаар ашиглаж, арилжаанд оролцох	0	0	0
		18	9	18.9	18.9 дүгээр зүйл.Үнэт цаасны зах зээлийг урвуулан ашиглах	0	0	0
		18	10	18.1	18.10 дугаар зүйл.Зориуд, зохиомлоор дампуурах	0	0	0
		18	11	18.11	18.11 дүгээр зүйл.Хууль бусаар дампууруулах	0	0	0
		18	12	18.12	18.12 дугаар зүйл.Хууль бусаар нийгмийн халамж, үйлчилгээ авах	0	0	0

	18	13	18.13	18.13 дугаар зүйл.Банк хууль бусаар байгуулах, банкны төлбөрийн чадвар алдагдуулах	0	0	0
	18	14	18.14	18.14 дүгээр зүйл.Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөхөөс зайлсхийх	0	0	0
	18	15	18.15	18.15 дугаар зүйл.Хууль бусаар даатгалын нөхөн төлбөр авах	0	0	0
	18	16	18.16	18.16 дугаар зүйл.Барааны тэмдэг эзэмшигч, газар зүйн заалт хэрэглэгчийн эрхийг зөрчих	0	0	0
	18	17	18.17	18.17 дугаар зүйл.Зохиогчийн эрх болон түүнд хамаарах эрхийг зөрчих	0	0	0
	18	18	18.18	18.18 дугаар зүйл.Үндэсний төлбөрийн системд холбогдох үйл ажиллагаа хууль бусаар эрхлэх	0	0	0
	18	19	18.19	18.19 дүгээр зүйл.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээний дотоод мэдээллийг хууль бусаар ашиглах	0	0	0
	18	20	18.2	18.20 дугаар зүйл.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн үйл ажиллагаанд арилжааг урвуулан ашиглах	0	0	0
19					0	0	0
	19	1	19.1	19.1 дүгээр зүйл.Эх орноосоо урвах	0	0	0
	19	2	19.2	19.2 дугаар зүйл.Төрийн эрх мэдлийг хууль бусаар авах, саатуулах	0	0	0
	19	3	19.3	19.3 дугаар зүйл.Төрийн өндөр албан тушаалтны амь биед халдах	0	0	0
	19	4	19.4	19.4 дүгээр зүйл.Гадаадын тагнуулын алба, байгууллага, иргэнтэй хууль бусаар хамтран ажиллах	0	0	0
	19	5	19.5	19.5 дугаар зүйл.Зэвсэгт үймээн дэгдээх	0	0	0
	19	6	19.6	19.6 дугаар зүйл.Хорлон сүйтгэх	0	0	0
	19	7	19.7	19.7 дугаар зүйл.Хорлон сүйтгэх ажиллагаанд бэлтгэх	0	0	0
	19	8	19.8	19.8 дугаар зүйл.Экстремист үйл ажиллагаа явуулах	0	0	0
	19	9	19.9	19.9 дүгээр зүйл.Үндэсний эв нэгдлийг бусниулах	0	0	0
	19	10	19.1	19.10 дугаар зүйл.Тагнуул хийх	0	0	0
	19	11	19.11	19.11 дүгээр зүйл.Төрийн нууцыг хууль бусаар олж авах	0	0	0
	19	12	19.12	19.12 дугаар зүйл.Төрийн нууцыг задруулах	0	0	0
	19	13	19.13	19.13 дугаар зүйл.Төрийн нууцыг үрэгдүүлэх	0	0	0

	19	14	19.14	19.14 дүгээр зүйл.Монгол Улсын хилийг хууль бусаар нэвтрэх	0	0	0
	19	15	19.15	19.15 дугаар зүйл.Хууль бусаар иргэний харьяалал олж авах	0	0	0
	19	16	19.16	19.16 дугаар зүйл.Хууль бусаар газар орны нэр өөрчлөх	0	0	0
	19	17	19.17	19.17 дугаар зүйл.Улсын хилийн тэмдэг, хилийн шугам дээрх байгууламжийг устгах, гэмтээх, шилжүүлэх	0	0	0
20.Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг					6	61	1
	20	1	20.1	20.1 дүгээр зүйл.Террор үйлдэх талаар зориуд худал мэдээлэх	0	0	0
	20	2	20.2	20.2 дугаар зүйл.Террор ажиллагаанд уриалах, түүнийг нийтийн өмнө зөвтгөх	0	0	0
	20	3	20.3	20.3 дугаар зүйл.Зохион байгуулалттай гэмт бүлэг байгуулах, түүнд элсэх	0	0	0
	20	4	20.4	20.4 дүгээр зүйл.Галт зэвсэг, галт хэрэгсэл, тэсэрч дэлбэрэх бодис хууль бусаар эзэмших	0	0	0
	20	5	20.5	20.5 дугаар зүйл.Галт зэвсэг хууль бусаар бэлтгэх	0	0	0
	20	6	20.6	20.6 дугаар зүйл.Галт зэвсэг, галт хэрэгсэл, тэсэрч дэлбэрэх бодис хамгаалахад хайнга хандах	0	0	0
	20	7	20.7	20.7 дугаар зүйл.Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах	3	14	1
	20	8	20.8	20.8 дугаар зүйл.Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглэх орон байраар хангах	0	0	0
	20	9	20.9	20.9 дүгээр зүйл.Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг завших	0	0	0
	20	10	20.10	20.10 дугаар зүйл. хууль бусаар тариалах	0	0	0
	20	11	20.11	20.11 дүгээр зүйл.Аюултай хог хаягдал, химийн хорт, аюултай бодисыг хаях	0	0	0
	20	12	20.12	20.12 дугаар зүйл.Эрүүл ахуйн шаардлага хангаагүй хүнсний бүтээгдэхүүн худалдах, түгээх	0	0	0
	20	13	20.13	20.13 дугаар зүйл.Чанар муутай барилга байгууламж ашиглалтад оруулах	0	0	0
	20	14	20.14	20.14 дүгээр зүйл.Хууль бусаар эм, биобэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл үйлдвэрлэх, импортлох, худалдах, түгээх	0	0	0
	20	15	20.15	20.15 дугаар зүйл.Орчиндоо аюул учруулж болох амьтныг зохих хамгаалалтгүй байлгах	1	22	0

	20	16	20.16	20.16 дугаар зүйл.Олон нийтийн амгалан тайван байдал алдагдуулах	1	24	0
	20	17	20.17	20.17 дугаар зүйл.Мөрийтэй тоглоом зохион байгуулах	1	1	0
21					1	23	3
	21	1	21.1	21.1 дүгээр зүйл.Нотлох баримтыг хуурамчаар үйлдэх, устгах	1	0	0
	21	2	21.2	21.2 дугаар зүйл.Худал мэдүүлэх	0	11	3
	21	3	21.3	21.3 дугаар зүйл.Худал орчуулах, хэлмэрчлэх	0	0	0
	21	4	21.4	21.4 дүгээр зүйл.Шинжээч зориуд худал дүгнэлт гаргах	0	0	0
	21	5	21.5	21.5 дугаар зүйл.Гэрч, хохирогч, шинжээч, орчуулагч, хэлмэрчид хууль бусаар нөлөөлөх	0	6	0
	21	6	21.6	21.6 дугаар зүйл.Шүүгч, прокурор, өмгөөлөгч, мөрдөгч, иргэдийн төлөөлөгчид хууль бусаар нөлөөлөх	0	0	0
	21	7	21.7	21.7 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаанд саад учруулах, зайлсхийх	0	0	0
	21	8	21.8	21.8 дугаар зүйл.Хуульчийн мэргэжлийн нэрийг хууль бусаар хэрэглэх	0	0	0
	21	9	21.9	21.9 дүгээр зүйл.Мөрдөн шалгах ажиллагааны нууцыг задруулах	0	0	0
	21	10	21.1	21.10 дугаар зүйл.Битүүмжилсэн, хураан авсан эд хөрөнгийг завших, үрэгдүүлэх	0	0	0
	21	11	21.11	21.11 дүгээр зүйл.Оргон зайлах	0	0	0
	21	12	21.12	21.12 дугаар зүйл.Эрүү шүүлт тулгах	0	6	0
	21	13	21.13	21.13 дугаар зүйл.Гүйцэтгэх ажлын тухай хууль зөрчих	0	0	0
	21	14	21.14	21.14 дүгээр зүйл.Хуульчийн мэргэжлийн үйл ажиллагааг хууль бусаар явуулах	0	0	0
					0	0	0
	22	1	22.1	22.1 дүгээр зүйл.Эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах	0	0	0
	22	2	22.2	22.2 дугаар зүйл.Албаны эрх нөлөөг урвуулан ашиглах	0	0	0
	22	3	22.3	22.3 дугаар зүйл.Гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтан эрх мэдлээ урвуулан ашиглах	0	0	0
	22	4	22.4	22.4 дүгээр зүйл.Хахууль авах	0	0	0
	22	5	22.5	22.5 дугаар зүйл.Хахууль өгөх	0	0	0

22	22.Авлигын гэмт хэрэг	22	6	22.6	22.6 дугаар зүйл.Гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтныг хахуульдах	0	0	0
		22	7	22.7	22.7 дугаар зүйл.Улсын нөөцийг хууль бусаар зарцуулах, үрэгдүүлэх	0	0	0
		22	8	22.8	22.8 дугаар зүйл.Төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах	0	0	0
		22	9	22.9	22.9 дүгээр зүйл.Төрийн өмчийн төсвийн бус хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах	0	0	0
		22	10	22.1	22.10 дугаар зүйл.Үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжих	0	0	0
		22	11	22.11	22.11 дүгээр зүйл.Дураараа аашлах	0	0	0
		22	12	22.12	22.12 дугаар зүйл.Хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах	0	0	0
		22	13	22.13	22.13 дугаар зүйл.Хахууль авах	0	0	0
23	23.Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг					5	75	0
		23	1	23.1	23.1 дүгээр зүйл.Хууль сахиулагчийг эсэргүүцэх	1	74	0
		23	2	23.2	23.2 дугаар зүйл.Хуурамч баримт бичиг үйлдэх, ашиглах	0	0	0
		23	3	23.3	23.3 дугаар зүйл.Баримт бичиг, тамга, тэмдэг, хэвлэмэл маягт хулгайлах, устгах, гэмтээх, нуух	0	0	0
		23	4	23.4	23.4 дүгээр зүйл.Улсын бүртгэлд зориуд худал мэдээлэл оруулах, хуурамч баримт бичиг үйлдэх	0	0	0
		23	5	23.5	23.5 дугаар зүйл.Хайнга хандах	4	0	0
		23	6	23.6	23.6 дугаар зүйл.Хуулиар хориглосон тусгай техник хэрэгсэл ашиглах	0	0	0
		23	7	23.7	23.7 дугаар зүйл.Нийтийн албан тушаалтныг заналхийлэх	0	1	0
24	24.Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг					2	0	0
		24	1	24.1	24.1 дүгээр зүйл.Байгаль орчныг бохирдуулах	0	0	0
		24	2	24.2	24.2 дугаар зүйл.Хууль бусаар ашигт малтмал хайх, ашиглах, олборлох	0	0	0
		24	3	24.3	24.3 дугаар зүйл.Химийн хорт, аюултай бодисыг хууль бус эргэлтэд оруулах	0	0	0
		24	4	24.4	24.4 дүгээр зүйл.Цөмийн бодис, цацраг идэвхт хаягдал, цөмийн материал, цацрагийн үүсгүүрийг хууль бус эргэлтэд оруулах	0	0	0
		24	5	24.5	24.5 дугаар зүйл.Хууль бусаар ан агнах	0	0	0

	24	6	24.6	24.6 дугаар зүйл.Хууль бусаар мод бэлтгэх	2	0	0
	24	7	24.7	24.7 дугаар зүйл.Ой, хээрийн түймэр тавих	0	0	0
	24	8	24.8	24.8 дугаар зүйл.Байгалийн ургамлыг хууль бусаар бэлтгэх	0	0	0
	24	9	24.9	24.9 дүгээр зүйл.Байгалийн тэнцэл алдагдуулах	0	0	0
	24	10	24.1	24.10 дугаар зүйл.Генетик нөөц, генетик нөөцтэй холбоотой мэдлэгийг хууль бусаар ашиглах	0	0	0
25					0	1	0
	25	1	25.1	25.1 дүгээр зүйл.Түүх, соёлын дурсгалт зүйлийг эвдэх, гэмтээх, устгах	0	0	0
	25	2	25.2	25.2 дугаар зүйл.Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалыг эвдэх, гэмтээх, устгах	0	0	0
	25	3	25.3	25.3 дугаар зүйл.Соёлын биет өвийг завших, үрэгдүүлэх	0	0	0
	25	4	25.4	25.4 дүгээр зүйл.Хууль бусаар археологи, палентологийн хайгуул, малтлага хийх	0	0	0
	25	5	25.5	25.5 дугаар зүйл.Соёлын биет өвийн хууль бус худалдааг зохион байгуулах, зуучлах	0	1	0
	25	6	25.6	25.6 дугаар зүйл.Түүх, соёлын дурсгалт зүйлийг тогтоосон хугацаанд хилээр оруулж ирэхгүй байх	0	0	0
26					2	6	0
	26	1	26.1	26.1 дүгээр зүйл.Кибер орчинд хууль бусаар халдах	2	6	0
	26	3	26.3	26.3 дугаар зүйл.Хор хөнөөлт программ хангамж бүтээх, ашиглах, тараах	0	0	0
27					437	1896	2
	27	1	27.1	27.1 дүгээр зүйл.Төмөр замын хөдлөх бүрэлдэхүүн, усан онгоц, агаарын хөлгийн хөдөлгөөнд аюултайгаар халдах	0	0	0
	27	2	27.2	27.2 дугаар зүйл.Төмөр замын хөдлөх бүрэлдэхүүн, усан онгоц, агаарын хөлгийн хөдөлгөөнд аюул учруулах	2	0	0
	27	3	27.3	27.3 дугаар зүйл.Төмөр замын, агаарын, усан замын тээврийн хөдөлгөөний ба ашиглалтын аюулгүй байдлын журам зөрчих	1	4	0
	27	4	27.4	27.4 дүгээр зүйл.Нисэх багийн үйл ажиллагаанд хөндлөнгөөс оролцох	0	0	0
	27	5	27.5	27.5 дугаар зүйл.Осол, зөрчилд өртсөн агаарын хөлгийн бодит хяналтын хэрэгслийг устгах, гэмтээх	0	0	0

	27	6	27.6	27.6 дугаар зүйл.Агаарын навигацийн тоног төхөөрөмжийг устгаж гэмтээх, нислэгийн хөдөлгөөнд саад учруулах	0	0	0
	27	7	27.7	27.7 дугаар зүйл.Агаарын хөдөлгөөний аюулгүй байдалд халдах	0	0	0
	27	8	27.8	27.8 дугаар зүйл.Агаарын хөлгийг авч зугтаах	0	0	0
	27	9	27.9	27.9 дүгээр зүйл.Замын байгууламжийн ашиглалт, засварын аюулгүй байдлын журам зөрчих	1	0	0
	27	10	27.1	27.10 дугаар зүйл.Автотээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журам зөрчих	433	1892	2
	27	11	27.11	27.11 дүгээр зүйл.Авто тээврийн гэмт хэрэг үйлдсэн жолооч зугтаах	19	61	0
28					0	3	0
	28	1	28.1	28.1 дүгээр зүйл.Тушаал биелүүлэхгүй байх	0	0	0
	28	2	28.2	28.2 дугаар зүйл.Дарга, захирагчаа эсэргүүцэх	0	0	0
	28	3	28.3	28.3 дугаар зүйл.Дарга, захирагч нь захирагдагчдаа хүч хэрэглэх	0	1	0
	28	4	28.4	28.4 дүгээр зүйл.Бие биедээ захирагдахгүй цэргийн алба хаагчид харилцахдаа дүрмийн заалт зөрчих	0	1	0
	28	5	28.5	28.5 дугаар зүйл.Цэргийн албанаас оргон зайлах	0	1	0
	28	6	28.6	28.6 дугаар зүйл.Биедээ гэмтэл учруулах, өөр бусад аргаар цэргийн албанаас зайлсхийх	0	0	0
	28	7	28.7	28.7 дугаар зүйл.Цэргийн эд хөрөнгө, байлдааны галт хэрэгсэл, тэсэрч дэлбэрэх бодисыг зарах, үрэгдүүлэх, завших	0	0	0
	28	8	28.8	28.8 дугаар зүйл.Цэргийн эд хөрөнгийг санаатай устгах, гэмтээх	0	0	0
	28	9	28.9	28.9 дүгээр зүйл.Байлдааны зэвсэг, галт хэрэгсэл, орчиндоо аюул учруулж болох бусад хэрэгсэлтэй харьцах журам зөрчих	0	0	0
	28	10	28.1	28.10 дугаар зүйл.Байлдааны машин жолоодох, ашиглалтын журам зөрчих	0	0	0
	28	11	28.11	28.11 дүгээр зүйл.Байлдааны, сургуулийн нислэг хийх, түүнд бэлтгэх журам зөрчих	0	0	0
	28	12	28.12	28.12 дугаар зүйл.Байлдааны жижүүр хийх журам зөрчих	0	0	0
	28	13	28.13	28.13 дугаар зүйл.Дотоод албаны журам зөрчих	0	0	0

		28	14	28.14	28.14 дүгээр зүйл.Харуулын албаны журам зөрчих	0	0	0
		28	15	28.15	28.15 дугаар зүйл.Хилийн алба хаах журам зөрчих	0	0	0
		28	16	28.16	28.16 дугаар зүйл.Байлдааны талбарыг дур мэдэн орхих, дайсантай зэвсэг барьж байлдахаас зайлсхийх	0	0	0
		28	17	28.17	28.17 дугаар зүйл.Сайн дураараа дайсанд бууж өгөх	0	0	0
		28	18	28.18	28.18 дугаар зүйл.Байлдааны талбарт тонуул хийх	0	0	0
		28	19	28.19	28.19 дүгээр зүйл.Байлдааны талбарт Улаан загалмайн тэмдгийг хууль бусаар зүүх, урвуулан ашиглах	0	0	0
						0	0	0
29	29.Хүн төрөлхтний аюулгүй байдал, энх тайвны эсрэг гэмт хэрэг	29	1	29.1	29.1 дүгээр зүйл.Түрэмгийлэл, эсхүл дайныг төлөвлөх, бэлтгэх, өдөөх, дэгдээх	0	0	0
		29	2	29.2	29.2 дугаар зүйл.Түрэмгий дайн өдөөхийг нийтэд уриалах	0	0	0
		29	3	29.3	29.3 дугаар зүйл.Үй олноор хөнөөх зэвсэг боловсруулах, үйлдвэрлэх, хуримтлуулах, олж авах, борлуулах	0	0	0
		29	4	29.4	29.4 дүгээр зүйл.Дайны үед хориглосон арга, хэрэгсэл хэрэглэх	0	0	0
		29	5	29.5	29.5 дугаар зүйл.Төрлөөр устгах	0	0	0
		29	6	29.6	29.6 дугаар зүйл.Хөлсний цэрэг ашиглах	0	0	0
		29	7	29.7	29.7 дугаар зүйл.Олон улсын хамгаалалтад байдаг хүнд халдах	0	0	0
		29	8	29.8	29.8 дугаар зүйл.Террор үйлдэх	0	0	0
		29	9	29.9	29.9 дүгээр зүйл.Террор үйлдэхэд бэлтгэх	0	0	0
		29	10	29.10	29.10 дугаар зүйл.Террор үйлдэхийг санхүүжүүлэх	0	0	0
		29	11	29.11	29.11 дүгээр зүйл.Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэх	0	0	0
						5	1	0
30	30.Сураггүй алга болсон	0	0	0	0.0 Сураггүй алга болсон	5	1	0

**Анхан шатны журмаар хянан шийдвэрлэсэн эрүүгийн хэрэг, ял
шийтгүүлэгчдийн тоо**

№	Шүүх	Хэргийн тоо		Өсөлт, бууралт		Ял шийтгүүлэгчдийн тоо		Өсөлт, бууралт	
		2023 он	2024 он	Тоо	Хувь	2023 он	2024 он	Тоо	Хувь
1	Архангай аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	322	261	-61	-18.9	320	237	-83	-25.9
2	Баян-Өлгий аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	238	308	70	29.4	243	321	78	32.1
3	Баянхонгор аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	261	262	1	0.4	247	243	-4	-1.6
4	Булган аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	231	273	42	18.2	220	249	29	13.2
5	Говь-Алтай аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	168	244	76	45.2	143	193	50	35.0
6	Говьсүмбэр аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	109	123	14	12.8	121	134	13	10.7
7	Дархан-Уул аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	459	565	106	23.1	420	533	113	26.9
8	Дорноговь аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	217	287	70	32.3	204	278	74	36.3
9	Дорнод аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	379	415	36	9.5	378	407	29	7.7
10	Дундговь аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	161	213	52	32.3	155	210	55	35.5
11	Завхан аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	163	118	-45	-27.6	142	115	-27	-19.0
12	Орхон аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	476	522	46	9.7	496	551	55	11.1
13	Өвөрхангай аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	225	282	57	25.3	200	285	85	42.5

14	Өмнөговь аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	149	196	47	31.5	137	191	54	39.4
15	Сүхбаатар аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	243	295	52	21.4	231	237	6	2.6
16	Сэлэнгэ аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	253	261	8	3.2	213	233	20	9.4
17	Төв аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	505	442	-63	-12.5	520	447	-73	-14.0
18	Увс аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	220	279	59	26.8	213	246	33	15.5
19	Ховд аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	306	324	18	5.9	291	276	-15	-5.2
20	Хөвсгөл аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	413	474	61	14.8	406	411	5	1.2
21	Хэнтий аймаг дахь сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	289	321	32	11.1	281	300	19	6.8
22	Дорноговь аймгийн Замын-Үүд сум дахь сум дундын шүүх	127	143	16	12.6	151	147	-4	-2.6
23	Завхан аймгийн Тосонцэнгэл сум дахь сум дундын шүүх	67	91	24	35.8	68	82	14	20.6
24	Өвөрхангай аймгийн Хархорин сум дахь сум дундын шүүх	149	164	15	10.1	124	121	-3	-2.4
25	Өмнөговь аймгийн Ханбогд сум дахь сум дундын шүүх	170	205	35	20.6	205	217	12	5.9
26	Сэлэнгэ аймгийн Мандал сум дахь сум дундын шүүх	137	172	35	25.5	140	177	37	26.4
27	Сэлэнгэ аймгийн Сайхан сум дахь сум дундын шүүх	101	97	-4	-4.0	100	107	7	7.0
28	Ховд аймгийн Булган сум дахь сум дундын шүүх	65	63 -	2	-3.1	43	55	12	27.9
29	Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сум дахь сум дундын шүүх	81	75	-6	-7.4	97	64	-33	-34.0
30	Баянзүрх дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	1592	1405	-187	-11.7	1554	1403	-151	-9.7
31	Сүхбаатар дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	1247	1140	-107	-8.6	1454	1232	-222	-15.3

32	Чингэлтэй дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	830	894	64	7.7	843	954	111	13.2
33	Баянгол дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	959	1039	80	8.3	1003	1116	113	11.3
34	Хан-Уул дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	818	906	88	10.8	874	979	105	12.0
35	Сонгинохайрхан дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	1507	1412	-95	-6.3	1587	1483	-104	-6.6
36	Багануур дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	127	171	44	34.6	126	171	45	35.7
37	Багахангай дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	19	22	3	15.8	18	20	2	11.1
38	Налайх дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүх	194	218	24	12.4	224	238	14	6.3
Нийт		13977	14682	705	5.0	14192	14663	471	3.3

Хянан шийдвэрлэсэн зарим хэрэг

№	Хэргийн төрөл	Хэргийн тоо				Ял шийтгүүлэгчдийн тоо			
		Өсөлт, бууралт				Өсөлт, бууралт			
		2023 он	2024 он	Тоо	Хувь	2023 он	2024 он	Тоо	Хувь
1	Хүнийг алах	163	151	-12	-7.4	166	161	-5	-3.0
2	Хүний эрүүл мэндэд хүнд хохирол санаатай учруулах	341	334	-7	-2.1	367	348	-19	-5.2
3	Хүний эрүүл мэндэд хөнгөн хохирол учруулах	5881	5305	-576	-9.8	6264	5767	-497	-7.9
4	Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх	99	112	13	13.1	84	99	15	17.9
5	Хүчиндэх	337	345	8	2.4	318	317	-1	-0.3
6	Хүн худалдаалах	3	4	1	33.3	6	9	3	50.0
7	Хулгайлах	1443	1384	-59	-4.1	1292	1210	-82	-6.3
8	Дээрэмдэх	171	182	11	6.4	232	209	-23	-9.9
9	Залилах	803	758	-45	-5.6	848	802	-46	-5.4
10	Улсын хилээр барааг хууль бусаар нэвтрүүлэх	14	9	-5	-35.7	22	6	-16	-72.7

11	Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах	176	177	1	0.6	195	237	42	21.5
12	Авто тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журам зөрчих	1084	2438	1354	2.2 дахин	736	1876	1140	2.6 дахин
13	Бусад	3462	3483	21	0.6	3662	3622	-40	-1.1
Нийт		13977	14682	705	5.0	14192	14663	471	3.3

Шүүхээс оногдуулсан ял, хариуцлагын төрөл

№	Хэргийн төрөл	Өсөлт, бууралт				Нийт гэм буруутайд тооцогдсоноос эзлэх хувь		Зөрүү +/-, -/
		2023 он	2024 он	Тоо	Хувь	2023 он	2024 он	
1	Торгох	8360	8811	451	5.4	50.6	51.7	1.1
3	Хорих	2551	2505	-46	-1.8	15.5	14.7	-0.8
4	Нийтэд тустай ажил хийлгэх	1467	1507	40	2.7	8.9	8.8	-0.1
5	Зорчих эрхийг хязгаарлах	1814	1840	26	1.4	11.0	10.8	-0.2
6	Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ	119	131	12	10.1	0.7	0.8	0.1
7	Эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ	8	10	2	25.0	0.0	0.1	0.1
8	Хорих ял оногдуулахгүйгээр тэнсэх	1535	1573	38	2.5	9.3	9.2	-0.1
9	Эрүүгийн хариуцлагаас чөлөөлсөн	284	366	82	28.9	1.7	2.1	0.4

Баривчлагдсан сэжигтний тоо

№	Утга	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Баривчлуулахаар тогтоол үйлдэж ирүүлсэн хүний тоо	374	272	-102	-27.3
2	Баривчлах зөвшөөрөл олгосон хүний тоо	301	260	-41	-13.6
3	Баривчлах зөвшөөрөл олгохоос татгалзсан хүний тоо	68	11	-57	-83.8

Таслан сэргийлэх арга хэмжээ авагдсан хүний тоо

№	Утга	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээ авхуулахаар ирүүлсэн хүний тоо	2564	1941	-623	-24.3
2	Хязгаарлалт тогтох таслан сэргийлэх арга хэмжээ авхуулахаар ирүүлсэн хүний тоо	949	863	-86	-9.1
3	Тодорхой үйл ажиллагаа явуулах, албан үүргээ биелүүлэхийг түдгэлзүүлэх	38	26	-12	-31.6
4	Үүнээс: хуулийн этгээд	-	-	-	-

Сэжигтнийг баривчлах, таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсан талаар гаргасан шүүгчийн захирамжийн тоо

№	Сэжигтнийг баривчлах, таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсан талаар гаргасан нийт шүүгчийн захирамж	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Сэжигтнийг баривчлах тухай	312	245	-67	-21.5
2	Сэжигтнийг баривчлахаас татгалзах тухай	44	12	-32	-72.7
3	Сэжигтнийг суллах тухай	27	2	-25	-92.6
4	Яллагдагчаар цагдан хорих тухай	1286	1144	-142	-11.0
5	Яллагдагчийг цагдан хорихоос татгалзах тухай	251	164	-87	-34.7
6	Шилжүүлэн цагдан хорих тухай	134	124	-10	-7.5
7	Шилжүүлэн цагдан хорихоос татгалзах тухай	6	6	-	-
8	Цагдан хорих хугацааг сунгах тухай	2491	2201	-290	-11.6
9	Цагдан хорих хугацааг сунгахаас татгалзах тухай	214	160	-54	-25.2
10	Шүүхэд хянагдаж буй яллагдагчийн хорьж мөрдөх хугацааг сунгах тухай	117	18	-99	-84.6
11	Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээг хүчингүй болгох тухай	53	29	-24	-45.3
12	Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээг өөрчлөх тухай	122	145	23	18.9

13	Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээ авсан шүүгчийн захирамжид гарсан гомдлыг хянан шийдвэрлэсэн тухай	440	342	-98	-22.3
14	Тогтоосон газраас гарч явах тухай	4	5	1	25.0
15	Тогтоосон нутаг дэвсгэрээс гарч явах тухай	9	15	6	66.7
16	Монгол Улсын хилээр гарахыг хязгаарлах тухай	806	634	-172	-21.3
17	Тодорхой газар очихыг хязгаарлах тухай	8	2	-6	-75.0
18	Тодорхой хүнтэй уулзахыг хориглох тухай	29	20	-9	-31.0
19	Тогтоосон замаар зорчихыг даалгах тухай	-	3	3	-
20	Хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээг өөрчлөх тухай	8	33	25	4.1 дахин
21	Хязгаарлалт тогтоох таслан сэргийлэх арга хэмжээг хүчингүй болгох тухай	56	11	-45	-80.4
22	Төрийн албанд ажиллахыг түдгэлзүүлэх тухай	6	10	4	66.7
23	Тодорхой мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэхийг түдгэлзүүлэх тухай	25	4	-21	-84.0
24	Хуулийн этгээдийн нэрийн өмнөөс аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх, албан үүргээ биелүүлэхийг түдгэлзүүлэх тухай	-	1	1	-
25	Тусгай зөвшөөрлөөр аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх, албан үүргээ биелүүлэхийг түдгэлзүүлэх тухай	2	0	-2	-
26	Тодорхой үйл ажиллагаа явуулах, албан үүргээ биелүүлэхийг түдгэлзүүлэхийг сэргээх тухай	2	1	-1	-50.0
Нийт		6452	5331	-1121	-17.4

Анхан шатны шүүхийн хэргийн үлдэгдэл

№	Үзүүлэлт	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Тайлангийн эцсийн үлдэгдэл	1191	1680	489	41.1
2	Хуулийн хугацаа хэтэрсэн	41	17	-24	-58.5

Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн хянан шийдвэрлэсэн хэрэг

№	Утга	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	
				Тоо	Хувь
1	Хянан шийдвэрлэсэн бүх хэрэг	2215	2611	369	17.9
2	Тогтоолыг хэвээр үлдээсэн	1229	1200	-29	-2.4
3	Тогтоолд өөрчлөлт оруулсан бүгд	559	649	90	16.1

4	Тогтоолыг хүчингүй болгосон бүгд	427	762	335	78.5
5	Давж заалдах шатны шүүхээр хэлэлцүүлэхгүй тухай шийдвэр гаргасан	60	43	13	21.7
6	Үлдэгдэл хэрэг	153	168	15	9.8
Тогтоолд өөрчлөлт оруулсан					
7	Шүүхийн тогтоолд заасан дүгнэлт нь хэргийн бодит байдалтай нийцээгүй /Ял гэмт хэргийн хүнд, хөнгөн ба шийтгэгдсэн этгээдийн хувийн байдалд тохироогүй/	165	165	-	-
8	Эрүүгийн хууль буруу хэрэглэсэн	97	131	34	35.1
9	ЭХХШТ хуулийг ноцтойгоор зөрчсөн	11	51	40	4.6 дахин
10	Ялыг хөнгөрүүлсэн /зүйлчлэлийг өөрчлөхгүйгээр/	286	302	16	5.6
Тогтоолыг хүчингүй болгож шийдвэрлэсэн					
11	Тогтоолыг хүчингүй болгож, хэргийг шүүхээр хэлэлцүүлэхээр буцаасан	396	705	309	78.0
12	Тогтоолыг хүчингүй болгож хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон	31	56	26	83.9
Тогтоолыг хүчингүй болгосон үндэслэл					
13	Шүүхийн тогтоолд заасан дүгнэлт нь хэргийн бодит байдалтай нийцээгүй	179	414	235	2.3 дахин
14	Эрүүгийн хуулийг буруу хэрэглэсэн	141	198	57	40.4
15	ЭБШ, ЭХХШТ хуулийг ноцтойгоор зөрчсөн	107	150	43	40.2

Хяналтын шатны шүүхийн шүүн таслах ажиллагааны дүн, харьцуулсан байдал

№	Утга	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	
				Тоо	Хувь
1	Хүлээн авсан бүгд	902	991	89	9,9
2	Хуралдаанаар хянаж шийдвэрлэсэн бүгд	164	144	-20	-12,2
3	Тогтоол, магадлалыг хэвээр үлдээсэн	26	21	-5	-19,2
4	Тогтоол магадлалд өөрчлөлт оруулсан бүгд	47	53	6	12,8
5	Тогтоол, магадлалыг хүчингүй болгосон бүгд	80	68	-12	-15,0
Өөрчлөлт оруулсан үндэслэл					

6	Эрүүгийн хууль буруу хэрэглэсэн	28	38	10	35.7
7	ЭХХШТ хуулийг ноцтойгоор зөрчсөн	12	7	-5	-41.7
8	Ялыг хөнгөрүүлсэн /зүйлчлэлийг өөрчлөхгүйгээр/	7	8	1	14.3
Хүчингүй болгосон үндэслэл					
9	Эрүүгийн хууль буруу хэрэглэсэн	27	38	11	40.7
10	ЭХХШТ хуулийг ноцтойгоор зөрчсөн	53	32	-21	-39.6

Зөрчлийн хэргийг хянан шийдвэрлэсэн мэдээлэл

№	Утга	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	
				Тоо	Хувь
Харьяаллын дагуу шийдвэрлэсэн					
1	Хүлээн авсан хэрэг бүгд	26318	45419	19101	72.6
2	Шийдвэрлэсэн хэрэг	26248	45183	18935	72.1
3	Зөрчлийн хэрэгт холбогдсон бүгд	26703	45915	19212	71.9
4	Хэрэгсэхгүй болгосон	351	335	-16	-4.6
5	Шийтгэлээс чөлөөлсөн	121	73	-48	-39.7
6	Шийтгэл оногдуулсан бүгд	26231	45507	19276	73.5
7	Торгуулсан бүгд	5745	28653	22907	5 дахин
8	Торгуулсан хүн	5745	28652	22908	5 дахин
9	Торгуулсан эмэгтэй	1443	4533	3090	3.1 дахин
10	Нийт торгуулийн хэмжээ /мян.төг/	854710200	8892095000	8037384800	10.4 дахин
11	Баривчилсан бүгд	20486	16854	-3632	-17.7
12	Баривчлагдсан эмэгтэй	1203	1434	231	19.2
13	Эрх хассан	59	25167	25108	426.6 дахин
14	Үлдэгдэл хэрэг	114	-	-	-
ЭБАТ-ны шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг хянасан					
1	Хэвээр үлдээсэн	197	686	489	3.5 дахин
2	Өөрчлөлт оруулсан	1260	4347	3087	3.5 дахин
3	Хүчингүй болсон	4364	31973	27609	7.3 дахин
4	Шийтгэлээс чөлөөлсөн	5	1	-4	-60.0
5	Бүгд	5826	37007	31181	6.4 дахин

Шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргийн мэдээлэл

№	Шүүх	2024 он			Харьяалын дагуу шийдвэрлэсэн	ЭБАТ-ны шийдвэрийн хянасан	Нийт	Өсөлт, бууралт (тоогоор)		
		Харьяалын дагуу шийдвэрлэсэн	ЭБАТ-ны шийдвэрийн хянасан	Нийт				Харьяалын дагуу шийдвэрлэсэн	ЭБАТ-ны шийдвэрийн хянасан	Нийт
1	Баянзүрх	4400	387	4233	5959	80	5957	1559	-307	1724
2	Сүхбаатар	1309	483	1394	2077	625	2077	768	142	683
3	Чингэлтэй	1037	193	1079	2645	8837	2680	1608	8644	1601
4	Баянгол	1116	409	1138	2105	423	2098	989	14	960
5	Хан-Уул	1557	777	1682	2663	978	2776	1106	201	1094
6	Сонгино-хайрхан	2187	561	2253	3535	203	3512	1348	-358	1259
7	Багануур	432	78	458	909	76	927	477	-2	469
8	Багахангай	48	30	48	116	126	118	68	96	70
9	Налайх	104	32	104	373	50	366	269	18	262
Улаанбаатар хот		12190	2950	12389	20382	11398	20511	8192	8448	8122
10	Архангай	544	0	544	1027	836	1008	483	836	464
11	Баян-Өлгий	569	137	584	1034	243	1059	465	106	475
12	Баянхонгор	826	267	835	1229	1459	1227	403	1192	392
13	Булган	591	142	608	1002	494	1024	411	352	416
14	Говь-Алтай	480	80	510	856	1242	881	376	1162	371
15	Говьсүмбэр	315	43	322	485	74	494	170	31	172
16	Дархан-Уул	811	103	962	1724	4193	1904	913	4090	942
17	Дорноговь	392	170	392	925	442	938	533	272	546
18	Дорнод	529	82	535	1185	336	1185	656	254	650
19	Дундговь	253	54	256	527	493	532	274	439	276
20	Завхан	273	35	273	382	774	379	109	739	106
21	Орхон	1278	104	1343	1965	341	2040	687	237	697
22	Өвөрхангай	881	242	892	918	2025	935	37	1783	43
23	Өмнөговь	332	62	332	685	256	681	353	194	349
24	Сүхбаатар	428	49	436	939	350	935	511	301	499
25	Сэлэнгэ	526	18	541	919	797	912	393	779	371
26	Төв	585	300	608	1206	1236	1218	621	936	610
27	Увс	481	108	483	950	1110	948	469	1002	465
28	Ховд	461	90	465	862	751	854	401	661	389
29	Хөвсгөл	782	254	822	1209	777	1230	427	523	408
30	Хэнтий	720	174	546	1147	2394	975	427	2220	429
31	Замын-Үүд	249	43	279	510	981	541	261	938	262
32	Тосонцэнгэл	212	41	219	352	975	352	140	934	133
33	Хархорин	494	70	494	703	1671	694	209	1601	200
34	Ханбогд	218	128	218	679	630	671	461	502	453

35	Мандал	305	47	305	591	506	590	286	459	285
36	Сайхан	173	11	178	274	214	279	101	203	101
37	Ховдын Булган	169	0	169	255	0	253	86	0	84
38	Бор-Өндөр	181	22	163	261	9	257	80	-13	94
Орон нутаг		14058	2876	14314	24801	25609	24996	10743	22733	10682
Улсын хэмжээнд		26248	5826	26703	45183	37007	45507	18935	31181	18804

Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн хянан шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэрэг

№	Зөрчлийн хэргийн төрөл	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Гомдол эсэргүүцлийг хэрэгсэхгүй болгож, анхан шатны шүүхийн шийдвэрийг хэвээр үлдээсэн	382	383	1	0.3
2	Шийдвэрийг бүхэлд нь эсхүл зарим хэсгийг хүчингүй болгож зөрчлийн хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон	43	51	8	18.6
3	Шийдвэрийг бүхэлд нь эсхүл зарим хэсгийг хүчингүй болгож хэргийг дахин хэлэлцүүлэхээр шүүхэд буцаасан	116	157	41	35.3
4	Албадлагын арга хэмжээг хөнгөрүүлж эсхүл хүндрүүлж шүүхийн шийдвэрт өөрчлөлт оруулсан	182	238	56	30.8
Нийт шийдвэрлэсэн хэрэг		723	829	106	14.7

Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн шийдвэрлэсэн зөрчлийн хэргийн тоо

№	Шүүх	2023 он	2024 он	Өсөлт, бууралт	
				Тоо	Хувь
1	Архангай аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	7	12	5	71.4
2	Баян-Өлгий аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	31	41	10	32.3
3	Баянхонгор аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	12	9	-3	-25.0
4	Булган аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	10	20	10	100.0
5	Говь-Алтай аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	37	12	-25	-67.6
6	Говьсүмбэр аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	3	10	7	2.3 дахин
7	Дархан-Уул аймгийн Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх	30	51	21	70.0
8	Дорноговь аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	1	5	4	4 дахин
9	Дорнод аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	16	19	3	18.8

10	Дундговь аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	5	16	11	2.2 дахин
11	Завхан аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	35	14	-21	-60.0
12	Орхон аймгийн Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх	37	30	-7	-18.9
13	Өмнөговь аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	20	26	6	30.0
14	Өвөрхангай аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	5	12	7	1.4 дахин
15	Сүхбаатар аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	20	20	0	0.0
16	Сэлэнгэ аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	30	42	12	40.0
17	Төв аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	28	21	-7	-25.0
18	Увс аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	7	31	24	3 дахин
19	Ховд аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	49	85	36	73.5
20	Хөвсгөл аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	14	12	-2	-14.3
21	Хэнтий аймгийн Эрүү, Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх	35	18	-17	-48.6
22	Нийслэлийн Эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх	291	323	32	11.0

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд хорих ял шийтгэгдсэн
этгээдүүдийн судалгаа

Гэмт хэргийн бүлэг	ЭХ(ТА)-н зүйл, заалт	Насны бүлэг									
		16-18	19-25	26-33	34-41	42-49	50-57	58-65	66-69	70 +	Бүгд
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	10.1	1	43	191	308	266	155	77	14	5	1060
	10.2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
	10.4	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	10.6	0	1	2	3	2	0	0	0	0	8
Хүний эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	11.1	9	39	92	90	68	51	25	5	0	379
	11.2	0	0	1	3	1	0	1	0	0	6
	11.4	0	7	1	4	5	5	0	0	0	22
	11.6	0	6	17	20	5	4	1	0	0	53
	11.7	0	0	4	10	5	2	0	0	0	21
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	12.1.1	1	10	16	17	4	1	1	1	0	51
	12.1.2	8	52	66	50	33	11	2	0	0	222
	12.1.3	0	5	10	18	20	6	5	1	0	65
	12.1.4	21	135	207	207	155	58	33	8	2	826
	12.2.1	0	2	2	4	4	2	1	0	0	15
	12.2.3	0	1	3	5	3	1	0	1	0	14
	12.3.2	0	4	4	6	4	0	1	0	0	19
	12.3.3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	12.3.4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	12.5.1	0	3	0	0	1	0	0	0	0	4
	12.5.2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	13.1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
	13.1.2	0	2	4	4	3	1	0	0	0	14
	13.1.3	0	0	0	2	1	0	0	0	0	3
	13.6.1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
	13.10.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	13.11	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	13.12	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	15.2.2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	15.3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	15.6	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	16.8	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	16.9	0	5	14	12	9	1	2	0	0	43
	16.10	0	0	4	1	0	0	0	0	0	5
	16.11	0	0	7	3	1	0	0	0	0	11
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	17.1	14	123	220	169	95	39	13	1	0	674
	17.2	1	42	44	38	15	6	1	0	0	147
	17.3	1	30	74	80	51	29	12	3	0	280
	17.4	0	6	6	5	4	1	1	0	0	23
	17.6	0	1	6	3	1	0	0	0	0	11
	17.7	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
	17.8	0	0	1	2	1	0	0	0	0	4
	17.9	0	0	3	2	1	0	0	0	0	6
	17.12	1	30	86	56	44	12	2	0	0	231
Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	18.6	0	1	5	7	8	1	0	0	0	22
Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	19.4	0	0	0	1	3	3	2	0	0	9
	19.8	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	19.9	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	19.10	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2

	19.11	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	19.12	0	4	4	0	0	0	0	0	0	8
	20.7	2	38	59	37	12	2	0	1	0	151
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	20.12	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	20.16	0	3	4	0	0	0	0	0	0	7
Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	21.5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	21.11	0	1	2	1	0	0	0	0	0	4
	21.13	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Авлигын эсрэг гэмт хэрэг	263.2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
	22.1	0	0	1	1	2	0	0	0	0	4
	22.4	0	3	1	7	1	1	0	0	0	13
	22.5	0	0	0	0	3	0	1	0	0	4
	22.10	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	23.1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	24.2	0	0	0	1	0	1	0	1	0	3
	24.6	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг	25.5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	26.1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	27.2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	27.3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	27.7	0	1	0	2	0	0	0	0	0	3
	27.10	1	12	20	31	23	8	2	1	0	98
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	28.3	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Нийт		60	616	1195	1220	861	404	184	38	7	4586

Гэмт хэргийн бүлэг	ЭХ(ТА)-н зүйл, заалт	Улсын харьяалал					
		Монгол Улс	БНХАУ	ОХУ	БНСУ	Бусад	Бүгд
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	10.1	1056	1	1	0	2	1060
	10.2	2	0	0	0	0	2
	10.4	1	0	0	0	0	1
	10.6	8	0	0	0	0	8
Хүний эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	11.1	379	0	0	0	0	379
	11.2	5	0	0	0	1	6
	11.4	22	0	0	0	0	22
	11.6	53	0	0	0	0	53
	11.7	21	0	0	0	0	21
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	12.1.1	51	0	0	0	0	51
	12.1.2	222	0	0	0	0	222
	12.1.3	65	0	0	0	0	65
	12.1.4	824	0	0	0	2	826
	12.2.1	15	0	0	0	0	15
	12.2.3	14	0	0	0	0	14
	12.3.2	19	0	0	0	0	19
	12.3.3	1	0	0	0	0	1
	12.3.4	1	0	0	0	0	1
	12.5.1	4	0	0	0	0	4
	12.5.2	1	0	0	0	0	1
	13.1	2	0	0	0	0	2

Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	13.1.2	14	0	0	0	0	14
	13.1.3	3	0	0	0	0	3
	13.6.1	2	0	0	0	0	2
	13.10.	1	0	0	0	0	1
	13.11	0	0	0	0	1	1
	13.12	1	0	0	0	0	1
Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	15.2.2	1	0	0	0	0	1
	15.3	1	0	0	0	0	1
	15.6	0	0	0	0	1	1
Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	16.8	1	0	0	0	0	1
	16.9	43	0	0	0	0	43
	16.10	5	0	0	0	0	5
	16.11	11	0	0	0	0	11
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	17.1	673	0	0	0	1	674
	17.2	147	0	0	0	0	147
	17.3	278	1	0	0	1	280
	17.4	23	0	0	0	0	23
	17.6	11	0	0	0	0	11
	17.7	2	0	0	0	0	2
	17.8	4	0	0	0	0	4
	17.9	6	0	0	0	0	6
Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	17.12	231	0	0	0	0	231
	18.6	7	15	0	0	0	22
Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	19.4	9	0	0	0	0	9
	19.8	1	0	0	0	0	1
	19.9	1	0	0	0	0	1
	19.10	0	1	0	0	1	2
	19.11	1	0	0	0	0	1
	19.12	8	0	0	0	0	8
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	20.7	151	0	0	0	0	151
	20.12	1	0	0	0	0	1
	20.16	7	0	0	0	0	7
Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	21.5	1	0	0	0	0	1
	21.11	4	0	0	0	0	4
	21.13	1	0	0	0	0	1
Авлигын эсрэг гэмт хэрэг	263.2	2	0	0	0	0	2
	22.1	4	0	0	0	0	4
	22.4	13	0	0	0	0	13
	22.5	4	0	0	0	0	4
	22.10	2	0	0	0	0	2
Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	23.1	2	0	0	0	0	2
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	24.2	3	0	0	0	0	3
	24.6	2	0	0	0	0	2
Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг	25.5	1	0	0	0	0	1
Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	26.1	3	0	0	0	0	3
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	27.2	1	0	0	0	0	1
	27.3	1	0	0	0	0	1
	27.7	3	0	0	0	0	3
	27.10	98	0	0	0	0	98
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	28.3	2	0	0	0	0	2
Нийт		4557	18	1	0	10	4586

ЭХ(ТА)-н зүйл, заалт	Аймаг, хотын харьяалал									
	Архангай	Баянхонгор	Баян-Өлгий	Булган	Говь-Алтай	Дорнод	Дорноговь	Дундговь	Завхан	Өвөрхангай
12.3.2	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0
12.2.3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.2.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.1.4	32	37	10	28	25	39	38	25	27	46
12.1.3	3	3	3	1	4	3	1	2	2	2
12.1.2	5	8	6	10	5	12	0	3	2	12
12.1.1	1	0	1	2	4	2	2	0	1	3
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг										
11.7	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
11.6	3	3	2	3	2	2	0	1	1	4
11.4	2	1	0	1	0	1	1	0	0	1
11.2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
11.1	14	8	8	5	8	20	16	9	6	11
Хүний эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг										
10.6	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
10.4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
10.1	43	26	14	34	21	56	27	26	30	40
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг										
Говьсүмбэр	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Дархан-Уул	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Орхон	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Улаанбаатар	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Гадаад улсын	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бүгд	8	1	2	1060	4	386	21	31	6	25

20.16	20.12	20.7	Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг												19.12	19.11	19.10	19.9	19.8	19.4	Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг												18.6	Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг												17.12	17.9	17.8	17.7	17.6	17.4	17.3	17.2	17.1	Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг												16.11
0	0	4													0	0	0	0	0	0													0													22	0	0	0	1	0	4	2	15													0
0	0	1													0	0	0	0	0	0													0													21	0	0	0	0	0	4	5	11													0
0	0	0													0	0	0	0	0	0													0													8	0	0	0	0	1	2	2	15													0
1	0	0													0	0	0	0	0	0													0													3	2	0	0	0	0	1	2	6													2
0	0	1													0	0	0	1	0	0													0													8	0	0	0	0	0	2	2	8													0
1	0	1													0	0	0	0	0	0													0													18	0	0	0	1	0	5	3	32													0
0	0	3													0	0	0	0	0	0													0													2	0	0	0	0	1	4	5	19													0
0	0	0													0	0	0	0	0	0													0													5	0	1	0	1	1	7	4	10													0
0	0	1													0	0	0	0	0	0													0													6	0	0	0	1	1	5	3	23													0
0	0	0													0	0	0	0	0	0													1													5	0	0	0	0	0	8	5	33													0
0	0	0													0	0	0	0	0	0													0													5	0	0	0	0	0	4	2	14													0
0	0	0													0	0	0	0	0	0													0													17	0	0	0	0	0	5	1	7													0
1	0	1													0	0	0	0	0	0													0													9	0	0	0	0	0	5	6	33													0
0	0	2													0	0	0	0	0	0													0													7	0	0	0	1	3	6	4	37													0
0	0	0													0	0	0	0	0	0													1													7	1	0	0	1	0	2	3	14													3
0	0	1													0	0	0	0	0	0													0													31	0	1	0	0	2	4	3	28													0
0	0	0													0	0	0	0	0	0													1													8	0	0	0	0	1	5	4	28													0
0	0	2													0	0	0	0	0	0													0													23	0	0	0	0	1	0	9	12													0
0	0	1													0	0	0	0	0	0													0													1	0	0	0	0	0	0	2	6													0
0	0	14													0	0	0	0	0	0													0													9	2	0	1	1	2	12	7	44													0
0	0	6													8	0	0	0	0	0													1													0	0	0	0	0	10	2	16													3	
4	1	113													0	1	0	0	0	0													0													16	1	2	1	4	10	183	71	262													3
0	0	0													0	0	2	0	0	0													0													0	0	0	0	0	0	2	0	1													0
7	1	151													8	1	2	1	1	0													1													231	6	4	2	11	23	280	147	674													11

Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг													
21.13	21.11	21.5											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	1	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0	0											
0	0												

Гэмт хэргийн бүлэг	ЭХ(ТА)-н зүйл, заалт	Боловсролын түвшин							
		Дээд /доктор, магистр, дипломын багш/	Тусгай мэргэжлийн дунд	Техникийн болон мэргэжлийн	Бүрэн дунд	Суурь	Бага	Боловсролгүй	Бүгд
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	10.1	91	57	4	379	249	138	142	1060
	10.2	1	0	0	1	0	0	0	2
	10.4	0	0	0	0	0	0	1	1
	10.6	1	1	0	5	1	0	0	8
Хүний эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	11.1	32	24	3	156	90	44	30	379
	11.2	3	1	0	1	0	0	1	6
	11.4	3	0	1	13	5	0	0	22
	11.6	1	1	1	26	9	8	7	53
	11.7	1	3	0	10	4	2	1	21
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	12.1.1	7	5	0	30	1	5	3	51
	12.1.2	17	8	2	97	48	28	22	222
	12.1.3	1	5	0	12	17	17	13	65
	12.1.4	50	43	2	273	189	151	118	826
	12.2.1	1	1	0	7	4	1	1	15
	12.2.3	2	0	0	13	6	1	2	24
	12.3.2	0	1	0	7	0	1	0	9
	12.3.3	0	0	0	0	0	1	0	1
	12.3.4	0	0	0	0	1	0	0	1
	12.5.1	0	2	0	2	0	0	0	4
Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	12.5.2	0	0	0	1	0	0	0	1
	13.1	0	0	0	1	0	0	1	2
	13.1.2	1	2	0	6	2	2	1	14
	13.1.3	0	0	0	2	1	0	0	3
	13.6.1	1	0	0	1	0	0	0	2
	13.10.	0	0	0	1	0	0	0	1
	13.11	1	0	0	0	0	0	0	1
Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	13.12	1	0	0	0	0	0	0	1
	15.2.2	0	0	0	1	0	0	0	1
	15.3	1	0	0	0	0	0	0	1
Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	15.6	0	1	0	0	0	0	0	1
	16.8	1	0	0	0	0	0	0	1
	16.9	4	3	0	12	8	9	7	43
	16.10	1	1	0	2	0	0	1	5
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	16.11	3	0	0	6	1	1	0	11
	17.1	40	36	1	258	149	101	89	674
	17.2	7	11	2	57	41	13	16	147
	17.3	121	9	5	107	22	10	6	280
	17.4	11	0	0	9	2	1	0	23
	17.6	4	1	0	6	0	0	0	11
	17.7	0	1	0	0	0	1	0	2
	17.8	0	0	0	1	1	2	0	4
	17.9	0	0	0	3	0	2	1	6
Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	17.12	5	17	1	57	45	42	64	231
	18.6	7	0	0	12	0	3	0	22
Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	19.4	9	0	0	0	0	0	0	9
	19.8	0	0	0	1	0	0	0	1
	19.9	0	0	1	0	0	0	0	1
	19.10	2	0	0	0	0	0	0	2
	19.11	0	0	0	1	0	0	0	1
	19.12	0	3	0	4	1	0	0	8

Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	20.7	42	9	0	78	20	1	1	151
	20.12	0	0	0	1	0	0	0	1
	20.16	1	0	0	6	0	0	0	7
Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	21.5	0	0	0	1	0	0	0	1
	21.11	0	0	0	2	1	0	1	4
	21.13	1	0	0	0	0	0	0	1
Авлигын эсрэг гэмт хэрэг	263.2	2	0	0	0	0	0	0	2
	22.1	3	0	0	0	0	0	1	4
	22.4	12	0	0	1	0	0	0	13
	22.5	1	0	0	2	0	1	0	4
	22.10	2	0	0	0	0	0	0	2
Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	23.1	0	0	0	1	0	0	1	2
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	24.2	1	0	0	1	0	1	0	3
	24.6	0	0	0	0	1	1	0	2
Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг	25.5	1	0	0	0	0	0	0	1
Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	26.1	0	1	0	2	0	0	0	3
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	27.2	0	1	0	0	0	0	0	1
	27.3	0	0	0	1	0	0	0	1
	27.7	0	0	0	1	2	0	0	3
	27.10	16	5	1	47	16	7	6	98
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	28.3	1	1	0	0	0	0	0	2
Нийт		514	254	24	1725	937	595	537	4586

Гэмт хэргийн бүлэг	ЭХ(ТА)-н зүйл, заалт	Гэрлэлтийн байдал						
		Огт гэрлээгүй	Батлуулсан гэр бүлтэй	Батлуулаагүй гэр бүлтэй/ хамтран амьдрагч	Тусгаарласан	Цуцалсан	Балбэсэн	Бүгд
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	10.1	393	285	97	26	154	105	1060
	10.2	1	1	0	0	0	0	2
	10.4	0	0	0	0	0	1	1
	10.6	5	2	1	0	0	0	8
Хүний эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	11.1	169	101	60	16	25	8	379
	11.2	1	4	0	0	1	0	6
	11.4	11	6	1	1	3	0	22
	11.6	25	14	9	2	3	0	53
	11.7	7	6	5	0	2	1	21
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	12.1.1	27	14	9	0	1	0	51
	12.1.2	111	65	30	6	8	2	222
	12.1.3	17	29	12	0	5	2	65
	12.1.4	380	273	100	24	36	13	826
	12.2.1	6	4	2	0	3	0	15
	12.2.3	10	7	3	0	4	0	24
	12.3.2	2	4	1	1	1	0	9
	12.3.3	1	0	0	0	0	0	1
	12.3.4	0	1	0	0	0	0	1
	12.5.1	3	1	0	0	0	0	4
	12.5.2	0	1	0	0	0	0	1
Хүний халдашгүй, чөлөөт байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	13.1	1	0	1	0	0	0	2
	13.1.2	5	6	1	0	2	0	14
	13.1.3	1	2	0	0	0	0	3
	13.6.1	1	1	0	0	0	0	2
	13.10.	1	0	0	0	0	0	1
	13.11	0	0	0	0	0	1	1

	13.12	0	1	0	0	0	0	1
Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	15.2.2	0	1	0	0	0	0	1
	15.3	0	0	1	0	0	0	1
	15.6	1	0	0	0	0	0	1
	16.8	0	1	0	0	0	0	1
Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	16.9	26	8	4	2	1	2	43
	16.10	3	1	1	0	0	0	5
	16.11	7	2	1	0	1	0	11
	17.1	389	148	87	4	43	3	674
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	17.2	79	37	23	2	6	0	147
	17.3	77	112	47	3	32	9	280
	17.4	10	9	2	0	2	0	23
	17.6	6	3	2	0	0	0	11
	17.7	2	0	0	0	0	0	2
	17.8	3	0	1	0	0	0	4
	17.9	3	3	0	0	0	0	6
	17.12	81	104	31	2	11	2	231
Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	18.6	5	17	0	0	0	0	22
Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	19.4	2	5	0	0	1	1	9
	19.8	1	0	0	0	0	0	1
	19.9	0	1	0	0	0	0	1
	19.10	0	1	1	0	0	0	2
	19.11	0	1	0	0	0	0	1
	19.12	8	0	0	0	0	0	8
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	20.7	78	51	13	3	6	0	151
	20.12	1	0	0	0	0	0	1
	20.16	5	2	0	0	0	0	7
Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	21.5	1	0	0	0	0	0	1
	21.11	4	0	0	0	0	0	4
	21.13	0	1	0	0	0	0	1
Авлигын эсрэг гэмт хэрэг	263.2	0	1	1	0	0	0	2
	22.1	0	2	1	0	1	0	4
	22.4	3	9	1	0	0	0	13
	22.5	1	2	1	0	0	0	4
	22.10	0	2	0	0	0	0	2
Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	23.1	0	0	1	0	1	0	2
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	24.2	1	1	0	0	1	0	3
	24.6	1	1	0	0	0	0	2
Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг	25.5	0	1	0	0	0	0	1
Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	26.1	2	0	1	0	0	0	3
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	27.2	0	1	0	0	0	0	1
	27.3	1	0	0	0	0	0	1
	27.7	1	1	0	1	0	0	3
	27.10	23	46	19	2	7	1	98
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	28.3	1	1	0	0	0	0	2
Нийт		2004	1404	571	95	361	151	4586

Гэмт хэргийн бүлэг	ЭХ(ТА)-н зүйл, заалт	Хэдэн удаа шийтгүүлсэн											
		Анхны	2	3	4	5	6	7	8	9	10	10-аас дааш	Бүгд
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	10.1	511	266	120	68	39	28	11	10	6	0	1	1060
	10.2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	10.4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	10.6	6	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	8
Хүний эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	11.1	137	95	56	37	23	14	10	5	2	0	0	379
	11.2	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
	11.3	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	11.4	2	5	4	2	3	2	2	0	1	0	0	21
	11.6	5	14	9	9	4	2	2	7	0	1	0	53
	11.7	4	7	3	2	1	3	1	0	0	0	0	21
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	12.1.1	24	12	11	2	2	0	0	0	0	0	0	51
	12.1.2	129	45	18	14	8	4	2	0	0	1	1	222
	12.1.3	47	9	4	1	2	0	1	1	0	0	0	65
	12.1.4	579	150	43	22	17	7	4	3	1	0	0	826
	12.2.1	7	5	2	0	1	0	0	0	0	0	0	15
	12.2.3	16	3	4	0	1	0	0	0	0	0	0	24
	12.3.2	0	2	3	1	1	1	0	1	0	0	0	9
	12.3.3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	12.3.4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	12.5.1	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	12.5.2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	13.1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
	13.1.2	5	3	3	1	1	0	1	0	0	0	0	14
	13.1.3	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
	13.6.1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
	13.10.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	13.11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	13.12	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	15.2.2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	15.3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	15.6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	16.8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	16.9	4	9	1	7	8	0	6	5	2	1	0	43
	16.10	0	1	1	2	0	0	1	0	0	0	0	5
	16.11	4	3	1	1	2	0	0	0	0	0	0	11
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	17.1	116	129	103	105	75	52	48	22	5	12	7	674
	17.2	34	29	27	20	13	10	8	0	3	1	2	147
	17.3	105	76	45	22	16	9	4	0	2	1	0	280
	17.4	13	4	3	1	1	0	0	1	0	0	0	23
	17.6	5	1	2	1	1	0	1	0	0	0	0	11
	17.7	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
	17.8	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	17.9	1	2	0	1	2	0	0	0	0	0	0	6
	17.12	88	48	48	15	13	7	6	4	2	0	0	231
Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	18.6	17	1	1	0	2	0	1	0	0	0	0	22
Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	19.4	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
	19.8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	19.9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	19.10	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	19.11	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	19.12	5	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	8
	20.7	44	52	29	9	10	4	1	0	0	2	0	151

Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	20.12	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	20.16	5	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7
Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	21.5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	21.11	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	4
	21.13	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Авлигын эсрэг гэмт хэрэг	263.2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	22.1	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	22.4	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	13
	22.5	2	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	4
	22.10	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	23.1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	24.2	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	24.6	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг	25.5	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	26.1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	27.2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	27.3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	27.7	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	27.10	59	21	10	4	3	1	0	0	0	0	0	98
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	28.3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Нийт		2029	1014	565	350	254	148	112	59	25	19	11	4586

ЭХ(ТА)-н зүйл, заалт	Шүүхээс оногдуулсан хорих ялын хугацаа																			
	0-1 жил	2 жил	3 жил	4 жил	5 жил	6 жил	7 жил	8 жил	9 жил	10 жил	11 жил	12 жил	13 жил	14 жил	15 жил	16 жил	17 жил	18 жил	19 жил	20 ба түүнээс дээш
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг																				
10.1	2	4	2	7	12	35	8	109	95	139	41	89	58	58	75	73	32	67	28	126
10.2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.4	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.6	1	2	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Хүний эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг																				
11.1	10	28	84	66	48	53	37	29	10	9	2	1	0	2	0	0	0	0	0	0
																				379

13.1.3	13.1.2	13.1	12.5.2	12.5.1	12.3.4	12.3.3	12.3.2	12.2.3	12.2.1	12.1.4	12.1.3	12.1.2	12.1.1	11.7	11.6	11.4	11.3	11.2
0	0	0	0	2	1	1	0	4	0	0	0	3	16	16	16	5	1	2
0	0	0	0	2	0	0	0	1	2	3	0	10	10	1	10	10	0	0
0	2	0	1	0	0	0	0	1	0	4	0	15	6	0	9	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	8	2	5	1	20	5	3	6	1	0	1
0	2	1	0	0	0	0	2	4	4	9	4	36	3	0	6	2	0	0
0	6	0	0	0	0	0	1	2	4	63	7	56	2	0	4	1	0	2
0	2	0	0	0	0	0	0	3	0	10	1	26	5	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	15	16	17	3	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	11	16	1	0	0	1	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6	8	13	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	8	2	2	0	1	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	184	6	1	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	135	0	2	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	68	3	1	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	104	4	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	44	1	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	53	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	59	0	2	0	0	0	0	0	0
3	14	2	1	4	1	1	9	24	15	826	65	222	51	21	53	21	1	6
Хүний халдашгүй, чөлөөт байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг																		
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг																		

17.9	17.8	17.7	17.6	17.4	17.3	17.2	17.1	Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг										16.11	16.10	16.9	16.8	Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг										15.6	15.3	15.2.2	Эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг										13.12	13.11	13.10.	13.6.1
2	1	0	0	6	30	28	170											2	2	11	0									0	0	1								0	0	0	0	0	0	0		
1	1	2	0	3	30	24	141											2	1	10	0									0	1	0								1	1	0	0	0	0	0		
0	1	0	5	5	38	26	119											2	0	9	1									1	0	0								0	0	0	0	0	0	1		
3	1	0	2	4	36	8	67											2	0	6	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	2	2	35	17	52											1	2	4	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	1		
0	0	0	0	1	39	16	38											0	0	2	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	1	29	9	33											1	0	1	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	2	0	15	6	22											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	1	13	3	16											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	9	3	7											1	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	3	4	3											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	1	1	4											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	0	0	1											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	0	0	0											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	1	0	1											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	0	1	0											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	0	0	0											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	0	0	0											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	0	0	0											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	0	0	0											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
0	0	0	0	0	0	0	0											0	0	0	0									0	0	0								0	0	0	0	0	0	0		
6	4	2	11	23	280	147	674											11	5	43	1									1	1	1								1	1	1	1	1	1	2		

[illegible]

	24.2	24.6	25.5	26.1	27.2	27.3	27.7	27.10	28.3	Нийт
	1	2	1	2	0	0	0	20	2	480
	1	0	0	0	1	0	2	34	0	450
	1	0	0	1	0	0	0	21	0	435
	0	0	0	0	0	0	1	9	0	304
	0	0	0	0	0	1	0	9	0	294
	0	0	0	0	0	0	0	3	0	360
	0	0	0	0	0	0	0	2	0	186
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	254
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	187
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	199
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	70
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	300
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	202
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	134
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	186
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	120
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	66
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	122
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	187
	1	2	1	3	1	1	3	98	2	4586
Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг										
Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг										
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг										
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг										
НИЙТ										

Гэмт хэргийн бүлэг	ЭХ(ТА)-н зүйл, заалт	Хугацаанаас өмнө ямар үндэслэлээр суллагдсан					
		Өршөөлийн хуулиар	МУ-ын Ерөнхийлөгчийн зарлигаар	Шүүхээс хугацааны өмнө тэнсэн	Эрүүгийн хуулийн тэгшитгэлд хамрагдан	Хорих ялын хугацаа дуусаж	Бүгд
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	10.1	42	0	122	11	160	335
	10.6	0	0	0	0	1	1
Хүний эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	11.1	16	0	40	3	53	112
	11.2	0	0	1	0	0	1
	11.4	4	0	1	2	4	11
	11.6	9	0	12	3	13	37
	11.7	2	0	0	0	4	6
	12.1.1	2	0	5	0	8	15
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	12.1.2	3	0	19	3	23	48
	12.1.3	0	0	7	0	5	12
	12.1.4	21	1	51	3	69	145
	12.2.1	1	0	2	0	0	3
	12.2.3	0	0	2	0	2	4
	12.3.2	1	0	1	0	1	3
	13.1	0	0	1	0	0	1

Хүний халдашгүй, чөлөөт байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	13.1.2	2	0	0	0	0	2
	13.1.3	0	0	0	0	2	2
Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	16.9	9	0	18	5	24	56
	16.10	1	0	2	0	4	7
	16.11	1	0	2	1	1	5
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	17.1	70	0	75	13	209	367
	17.2	20	0	21	5	34	80
	17.3	12	0	12	5	40	69
	17.4	0	0	0	0	2	2
	17.6	1	0	0	1	2	4
	17.7	0	0	0	0	1	1
	17.8	0	0	1	0	0	1
	17.9	2	0	2	0	2	6
	17.12	14	0	19	2	46	81
Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	18.6	1	0	0	0	1	2
Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	19.11	0	0	0	0	1	1
	19.12	0	0	0	0	1	1
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	20.7	9	0	15	1	19	44
	20.12	1	0	0	0	1	2
Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	21.11	1	0	1	0	0	2
Авлигын эсрэг гэмт хэрэг	263.2	0	0	1	0	0	1
	22.5	0	0	1	0	1	2
Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	23.1	0	0	0	1	1	2
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	24.2	0	0	1	0	0	1
Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг	25.5	0	0	0	0	1	1
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	27.10	5	0	6	0	6	17
Нийт		250	1	441	59	742	1493

Гэмт хэргийн бүлэг	ЭХ(ТА)-н зүйл, заалт	Суллагдаад хэдэн жил болоод дахин ял шийтгүүлсэн.					
		1 жилийн дотор	2 жилийн дотор	3 жилийн дотор	4 жилийн дотор	5 ба түүнээс дээш	Бүгд
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	10.1	47	41	31	32	158	309
	10.6	0	0	1	0	0	1
Хүний эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	11.1	23	14	11	5	57	110
	11.2	0	0	0	0	1	1
	11.4	3	2	1	0	2	8
	11.6	11	3	6	2	6	28
	11.7	0	0	2	1	2	5
	12.1.1	1	4	3	3	6	17
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	12.1.2	7	8	9	6	20	50
	12.1.3	0	3	0	1	11	15
	12.1.4	22	16	15	19	75	147
	12.2.1	0	0	1	0	2	3
	12.2.3	1	0	0	0	4	5
	12.3.2	1	0	0	0	2	3
	12.3.3	0	1	0	0	0	1
	12.3.4	0	1	0	0	0	1
	13.1	1	0	0	0	0	1

Хүний халдашгүй, чөлөөт байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	13.1.2	1	0	0	0	2	3
	13.1.3	0	0	0	0	2	2
	13.6.1	0	1	1	0	0	2
	13.10.	0	0	1	0	0	1
Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	16.9	7	12	6	6	7	38
	16.10	3	2	0	0	0	5
	16.11	3	2	1	1	0	7
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	17.1	112	65	38	27	97	339
	17.2	30	8	13	5	19	75
	17.3	17	12	15	7	18	69
	17.4	1	0	1	0	0	2
	17.6	0	1	2	1	1	5
	17.7	1	0	0	0	0	1
	17.8	0	0	1	0	0	1
	17.9	3	0	0	1	1	5
	17.12	13	12	12	4	29	70
Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	18.6	1	1	0	0	1	3
Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	19.11	0	0	1	0	0	1
	19.12	0	3	0	0	0	3
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	20.7	6	14	5	5	15	45
	20.12	0	1	0	0	0	1
Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	21.11	1	1	0	0	0	2
Авлигын эсрэг гэмт хэрэг	263.2	1	0	0	0	0	1
	22.5	0	0	0	1	1	2
Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	23.1	2	0	0	0	0	2
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	24.2	0	0	0	0	1	1
Соёлын өвийн эсрэг гэмт хэрэг	25.5	0	0	1	0	0	1
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	27.7	0	2	0	0	0	2
	27.10	3	2	4	0	11	20
Нийт		322	232	182	127	551	1414

Гэмт хэргийн бүлэг	ЭХ(ТА)-н зүйл, заалт	Өмнө нь хорихоос өөр төрлийн ялаар шийтгүүлж байсан эсэх						Бүгд
		Торгох ял	Нийтэд тустай ажил хийлгэх	Зорчих эрхийг хязгаарлах	Тэнсэн	Албадан ажил хийлгэх ял	Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдаж байсан эсэх	
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	10.1	55	28	5	93	9	2	192
	10.4	1	0	0	0	0	0	1
	10.6	1	0	0	0	0	0	1
Хүний эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	11.1	63	26	6	40	3	1	139
	11.3	1	0	0	0	0	0	1
	11.4	6	5	1	4	0	0	16
	11.6	11	7	3	13	1	0	35
	11.7	3	3	2	2	0	0	10
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	12.1.1	5	2	1	6	0	1	15
	12.1.2	14	9	2	13	5	1	44

	12.1.3	2	0	0	3	0	0	5
	12.1.4	33	8	3	49	6	2	101
	12.2.1	2	1	0	1	0	0	4
	12.2.3	1	1	0	1	0	0	3
	12.3.2	4	0	0	0	0	0	4
	12.3.3	0	1	0	0	0	0	1
	12.5.1	0	0	0	1	0	0	1
Хүний халдашгүй, чөлөөт байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	13.1.2	3	2	0	2	0	0	7
	13.6.1	0	0	0	0	0	1	1
	13.10.	1	0	0	1	0	0	2
Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	16.9	5	3	5	16	0	0	29
	16.10	0	1	4	3	0	0	8
	16.11	1	2	1	1	1	0	6
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	17.1	47	56	65	65	12	3	248
	17.2	11	7	12	11	0	0	41
	17.3	37	18	20	31	0	0	106
	17.4	2	2	1	1	0	1	7
	17.6	4	1	0	1	0	1	7
	17.7	0	0	1	0	0	0	1
	17.8	2	1	0	0	0	0	3
	17.9	0	0	1	1	0	0	2
	17.12	25	15	6	24	1	0	71
Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	18.6	1	0	1	0	0	0	2
Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	19.12	0	0	3	3	0	0	6
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	20.7	13	6	14	21	1	3	58
	20.12	0	0	0	1	0	0	1
	20.16	0	0	1	1	0	0	2
Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	21.5	0	0	0	1	0	0	1
	21.11	0	1	0	0	0	0	1
Авлигын эсрэг гэмт хэрэг	22.4	2	0	0	0	0	0	2
Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	23.1	1	0	0	0	0	0	1
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	24.2	0	0	0	1	0	0	1
	24.6	0	0	0	1	0	0	1
Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	26.1	2	0	0	0	0	0	2
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	27.2	0	0	0	1	0	0	1
	27.7	2	0	1	1	0	0	4
	27.10	6	3	0	12	0	0	21
	27.11	0	0	2	1	0	0	3
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	28.3	1	0	0	0	0	0	1
Нийт		368	209	161	427	39	16	1220

Хүснэгт 1.Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан гомдол, мэдээллийн шийдвэрлэлт

Д/д	Үзүүлэлт	2020	2021	2022	2023	2024
1	Хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээхээс татгалзсан	487	594	684	870	789
2	Харьяаллын дагуу шилжүүлсэн	27	44	52	44	40
3	Эрүүгийн хэрэг үүсгэсэн болон хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээсэн	462	460	621	701	676
4	Ажиллагаанд	44	46	56	55	8
5	Нийт шалгасан гомдол мэдээлэл	1020	1144	1413	1670	1513

Хүснэгт 2.Гомдол, мэдээлэлд холбон шалгасан этгээдийн албан тушаалын байдал

Д/д	Үзүүлэлт	Тоо	Хувь
1	Төрийн тусгай	706	37.1
2	Төрийн захиргааны	470	24.7
3	Төрийн улс төрийн	238	12.5
4	Бусад хуулийн этгээдийн	172	9.0
5	Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн	170	8.9
6	Төрийн үйлчилгээний	147	7.7
7	Нийт	1903	100

Хүснэгт 3.Мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулсан хэргийг Эрүүгийн хуулийн зүйл хэсгээр ангилбал

Д/д	Эрүүгийн хуулийн зүйл хэсэг	2023 он	2024 он
1	22.1 дүгээр зүйл. Эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах	1249	1327
2	22.4 дүгээр зүйл. Хахууль авах	290	270
3	25.5 дугаар зүйл. Хахууль өгөх	161	183
4	22.8 дугаар зүйл. Төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах	32	23
5	22.10 дугаар зүйл. Үндэслэлгүй хөрөнгөжих	67	66
6	22.12 дугаар зүйл. Хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах	53	36
7	18.6 дугаар зүйл. Мөнгө угаах	55	63
8	21.12 дугаар зүйл. Эрүү шүүлт тулгах	24	46
9	Бусад	252	202

Хүснэгт 4.Гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдсан этгээдийн албан тушаалын ангилал (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

Д/д	Албан тушаалын байдал	2023 он	2024 он
1	Төрийн үйлчилгээний албан тушаалтан	159	205
2	Төрийн захиргааны албан тушаалтан	229	290
3	Төрийн тусгай албан тушаалтан	206	241
4	Төрийн улс төрийн албан тушаалтан	144	133
5	Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн	105	106
6	Бусад	559	461

7	Нийт	1402	1436
---	------	------	------

Хүснэгт 5.ХАСХОМ-ийн хяналт шалгалт(өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

Д/д	ХАСХОМ	2023	2024
1	Өмнөх оны үлдэгдэл	21	101
2	Тайлант хугацаанд хүлээж авсан	564	204
3	Шалгавал зохих	585	305
4	Хянан шийдвэрлэсэн	484 (82.7%)	281 (92.2%)
5	Ажиллагааны үлдэгдэл	101 (17.3%)	24 (7.8%)
6	Хариуцлага тооцуулсан	34	49
7	Нийт	1755	964

Хүснэгт 6.Хянан шалгасан хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлэг (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал)

Д/д	Үүнээс	2023	2024
1	Хүлээн авсан	16487	16767
2	Өмнөх оны үлдэгдэл	*	156
3	Хянавал зохих	*	16923
4	Хянасан	16331	16512
5	АСЗ үүсэх нөхцөл байдал тогтоогдоогүй	15357	14604
6	АСЗ үүсэх нөхцөл байдлыг анхааруулсан	724	1265
7	Илт ашиг сонирхлын зөрчилтэй	22	48
8	Хуульд заасан үндэслэлээ р буцаасан	228	595
9	Ажиллагаанд	156	411
10	Нийт	49305	67281

2024 онд шүүх шинжилгээний байгууллагаас хийсэн шинжилгээ

1.КРИМИНАЛИСТИКИЙН ШИНЖИЛГЭЭ				
Нийт криминалистикийн шинжилгээний тоо: мөр1=мөр(2+3+4+5+6+7+8), мөр(9+10+11+12), мөр(13+14+15), мөр(19+20+21)		1	6683	773
Шинжилгээний төрөл	Гарын мөр	2	4041	585
	Мөр судлал	3	1369	128
	Бичиг баримт	4	626	35
	Галт зэвсэг	5	574	13
	Тэсрэх төхөөрөмж	6	1	0
	Материал судлал	7	28	0
	Бусад	8	44	12
Хэргийн төрөл:	Эрүүгийн хэрэг	9	6077	750
	Иргэний хэрэг	10	164	10
	Захиргааны хэрэг	11	17	1
	Зөрчил	12	425	12
Шинжилгээ хийсэн үндэслэл:	Шүүх, шүүгчийн захирамжаар	13	204	11
	Мөрдөгч, прокурорын тогтоолоор	14	6403	757
	Эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтны хүсэлтээр	15	76	5
Нэмэлт шинжилгээний тоо		16	7	0
Дахин хийсэн шинжилгээний тоо		17	23	2
Бүрэлдэхүүнтэй хийсэн шинжилгээний тоо		18	90	7
Шийдвэрлэсэн байдал:	Дүгнэлтээр	19	6642	771
	Магадлагаагаар	20	0	0
	Албан бичгээр	21	41	2
Шинжилгээ хийхээс татгалзсан		22	35	2
Шинжилгээний объектын тоо		23	37755	2944
Хэргийн газрын үзлэгт оролцсон тоо: мөр24=мөр(25+26+27+28+29)		24	25813	2434
Хүний амь нас хохирсон		25	7642	625
Хулгайлах		26	5589	539
Дээрэмдэх		27	408	42
Зам тээврийн осол		28	4937	508
Бусад		29	7237	720
Хэргийн газрын үзлэгээр илрүүлж бэхжүүлсэн ул мөр, эд мөрийн баримтын тоо: мөр30=мөр(31+37+32+33+34+35+36+37)		30	59128	4837
Гарын мөр		31	12111	1098

Гутлын мөр		32	2736	288
Тээврийн хэрэгслэлийн мөр		33	4197	458
Бичил мөр		34	155	31
Эвдлэгч багажийн мөр		35	1047	141
Биологийн гаралтай ул мөр		36	3953	399
Бусад ул мөр, эд мөрийн баримт		37	34929	2422
Ул мөр илрээгүй үзлэгийн тоо		38	854	254
Мөрдөн шалгах бусад ажиллагаанд	Цогцосны үзлэг	39	7582	563
	Задлан шинжилгээ	40	2646	226
	Эксгумаци	41	12	2
	Мөрдөн байцаалтын туршилт болон бусад ажиллагаа	42	4286	297
Шинжээчийн ур чадвараар нотолсон хэрэг:	Халуун мөрөөр нь холбогдогчийг тогтоосон хэрэг	43	105	9
	Шинжилгээгээр нотолсон эзэнгүй хэрэг	44	463	35
Гэрэл зургийн ажлын тоо: мөр45=мөр(46+47+48+49)		45	736474	60442
Шинжилгээний		46	51271	4117
Хэргийн газрын үзлэгийн		47	349701	31085
Цогцосны үзлэг, задлан шинжилгээний		48	117434	9288
Бусад		49	218068	15952
Галт зэвсгийн санг баяжуулсан тоо:	Хонгио	50	1869	140
	Хошуу	51	1503	114
Гарын мөрний санг баяжуулсан тоо:	Гарын хээний дардас	52	11450	784
	Гарын мөр	53	6514	700
2. ИНЖЕНЕР ТЕХНИКИЙН ШИНЖИЛГЭЭ				
Нийт инженер техникийн шинжилгээний тоо: мөр54=мөр(55+...+74), мөр(75+76+77+78+79), мөр(80+81+82), мөр(86+87+88)		54	999	204
Шинжилгээний төрөл	Автомашинны эвдрэл гэмтлийг тогтоох	55	243	129
	Зам тээврийн ослын нөхцөл байдлыг сэргээн тогтоох	56	148	4
	Хурд тодорхойлох	57	42	8
	Хэсгээс бүхлийг тогтоох	58	6	1
	Тээврийн хэрэгслийн явагч хэсэг	59	9	0
	Автомашинаас бусад техник	60	117	17
	Хүний гадна дүр төрх	61	33	2
	Дүрс бичлэг	62	188	21
	Дуу авиа	63	16	0
	Компьютер судлал	64	57	2
	Хөдөлгөөнт төхөөрөмж	65	109	18

	Цахим орчин	66	14	1
	Цахим технологийн зарим төрөл	67	2	0
	Инженер-техник	68	1	0
	Материал түүхийн эдэд хийх шинжилгээ	69	0	0
	Байгууламж, хийц, бүтцэд хийх шинжилгээ	70	0	0
	Гал техникийн шинжилгээ	71	0	0
	Хэргийн газрыг сэргээн дүрслэх	72	9	0
	Өгөгдлийн сан	73	5	1
	Бусад	74	0	0
Хэргийн төрөл	Эрүүгийн хэрэг	75	969	202
	Иргэний хэрэг	76	24	2
	Захиргааны хэрэг	77	2	0
	Зөрчил	78	4	0
	Арбитр	79	0	0
Шинжилгээ хийсэн үндэслэл	Шүүх, шүүгчийн захирамжаар	80	25	2
	Мөрдөгч, прокурор, арбитрын тогтоолоор	81	966	202
	Эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтны хүсэлтээр	82	8	0
Нэмэлт шинжилгээний тоо		83	9	0
Дахин хийсэн шинжилгээний тоо		84	25	0
Бүрэлдэхүүнтэй хийсэн шинжилгээний тоо		85	227	125
Шийдвэрлэсэн байдал	Дүгнэлтээр	86	982	201
	Магадлагаагаар	87	0	0
	Албан бичгээр	88	17	3
Шинжилгээ хийхээс татгалзсан		89	14	3
Шинжилгээний объектын тоо		90	4889	2299
Хэргийн газрын үзлэгт оролцсон тоо: мөр91=мөр(92+93+94+95+96+97+98)		91	42	0
Хүний амь нас хохирсон		92	10	0
Хулгайлах		93	15	0
Дээрэмдэх		94	1	0
Залилах		95	0	0
Цахим халдлага		96	0	0
Зам тээврийн осол		97	0	0
Бусад		98	16	0
Хэргийн газрын үзлэгээр илрүүлж бэхжүүлсэн ул мөр, эд мөрийн баримтын тоо: мөр99=мөр(100+101+102+103)		99	89	0
Цахим технологи		100	0	0
Автотехник		101	0	0
Инженер, техник		102	0	0
Бусад ул мөр, эд мөрийн баримт		103	89	0
Ул мөр илрээгүй үзлэгийн тоо		104	24	0

Мөрдөн шалгах бусад ажиллагаанд	Цогцосны үзлэг	105	10	0
	Задлан шинжилгээ	106	0	0
	Эксгумаци	107	0	0
	Мөрдөн байцаалтын туршилт болон бусад ажиллагаа	108	2	0
Гэрэл зургийн ажлын тоо: мөр109=мөр(110+111+112)		109	19140	5023
Шинжилгээний		110	18391	5023
Хэргийн газрын үзлэгийн, цогцосны үзлэг, задлан шинжилгээний		111	749	0
Бусад		112	0	0
Автомашины түрж байралсан эд ангийн сан баяжуулсан тоо		113	136	108
3.ШҮҮХ АНАГААХ УХААНЫ ШИНЖИЛГЭЭ				
Нийт шинжилгээний тоо: мөр114=мөр(115+125+132+139+144+150+161)		114	42801	3629
Хүний биед гэмтлийн зэрэг тогтоох шинжилгээний тоо: мөр115=мөр(116+117), мөр(118+119), (120+121+122+123+124)		115	27226	2431
Насны ангилал:	0-17 насны	116	4462	360
	18 ба түүнээс насны	117	22764	2071
Үзлэг:	Анхан	118	27204	2430
	Давтан	119	22	1
Гэмтлийн төрөл:	Хүнд	120	1408	152
	Хүндэвтэр	121	3080	254
	Хөнгөн	122	12121	1247
	Гэмтлийн зэрэгт хамаарахгүй	123	6355	476
	Гэмтэл тогтоогдоогүй	124	4262	302
Хүний биед хийсэн бусад шинжилгээний тоо: мөр125=мөр(126+129)		125	2087	131
Шинжилгээний төрөл:	Бэлгийн холбогдолтой	126	1988	126
	- 0-17 насны	127	989	56
	- 18 ба түүнээс насны	128	999	70
	Нас тогтоох	129	99	5
	- 0-17 насны	130	77	4
	- 18 ба түүнээс насны	131	22	1
Цогцост хийсэн шинжилгээний тоо: мөр132=мөр(133+134)		132	5605	457
Насны ангилал:	0-17 насны	133	420	60
	18 ба түүнээс насны	134	5185	397
Анхан		135	5342	445
Нэмэлт		136	1	0
Дахин		137	2	0
Бүрэлдэхүүнтэй хийсэн		138	22	2

Эхсгумаци: мөр139=мөр(140+141)		139	12	1
Насны ангилал:	0-17 насны	140	1	0
	18 ба түүнээс насны	141	11	1
Хөдөө орон нутагт		142	10	1
Нийслэл хотод		143	2	0
Хавтаст хэргийн материалаар хийсэн шинжилгээний тоо: мөр144=мөр(145+146+147+148+149)		144	1571	178
Анхны		145	244	43
Нэмэлт		146	559	57
Дахин		147	626	64
Бүрэлдэхүүнтэй хийсэн		148	13	3
Буцаасан		149	129	11
Эд эсийн шинжилгээний тоо: мөр150=мөр(151+152+153)		150	3722	232
Шинжилгээний төрөл:	Аутопси	151	3631	225
	Биопси	152	75	6
	Цитологи	153	16	1
Хэргийн төрөл:	Эрүүгийн хэрэг	154	34034	2874
	Иргэний хэрэг	155	76	0
	Зөрчил	156	4969	523
Шинжилгээ хийсэн үндэслэл:	Шүүх, шүүгчийн захирамжаар	157	185	69
	Мөрдөгч, прокурорын тогтоолоор	158	33575	2817
	Эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтны хүсэлтээр	159	3948	445
	Илгээх бичгээр	160	1371	66
Сэтгэцэд учирсан хор хохирол		161	1159	132
Бичил амь судлалын шинжилгээний тоо:		162	1419	67
Объектын шинж тэмдгийг бэхжүүлсэн байдал:	Гэрэл зургийн тоо	163	78455	7139
	Дүрс бичлэгийн тоо	164	3262	251
Хэргийн газрын үзлэгт оролцсон болон цогцост хийсэн үзлэгийн тоо		165	6333	439
Хэн болох нь тогтоогдоогүй, хариуцах эзэнгүй цогцос оршуулсан тоо: мөр165=мөр(166+167+168+169)		166	118	2
0-17 насны		167	1	0
18 ба түүнээс насны		168	77	1
Ураг		169	34	0
Араг яс		170	6	1
Нэг цэгийн үйлчилгээгээр үйлчлүүлсэн хохирогчдын тоо: мөр170=мөр(171+174)		171	33	0
Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн: мөр114=мөр(115+116)		172	7	0
- 0-17 насны		173	2	0
- 18 ба түүнээс дээш насны		174	5	0

Бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн: мөр174=мөр(175+176)		175	17	0
- 0-17 насны		176	15	0
- 18 ба түүнээс дээш насны		177	2	0
4.БАЙГАЛИЙН УХААНЫ ШИНЖИЛГЭЭ				
Нийт тусгай шинжилгээний тоо: мөр177=мөр(178+179+180+181+182+183), мөр(186+187+188+189+190), мөр(191+192+193+194), мөр(198+199+200)		177	18202	1144
Шинжилгээний төрөл:	Хими	178	8658	581
	Физик	179	233	6
	Биологи	180	6215	346
	ДНХ-ээр эцэг тогтоох шинжилгээ	181	286	20
	ДНХ-ийн бусад шинжилгээ	182	2500	165
	Хүрээлэн буй орчны шинжилгээ	183	310	26
Тогтоосон хохирлын хэмжээ /ХБОШ/	Мян.төг	184	25,074,382,944	1,230,288,991
	Валют /Мян.\$/	185	0	0
Хэргийн төрөл:	Эрүүгийн хэрэг	186	17750	1119
	Иргэний хэрэг	187	286	20
	Захиргааны хэрэг	188	0	0
	Зөрчил	189	166	5
	Арбитр	190	0	0
Шинжилгээ хийсэн үндэслэл:	Шүүх, шүүгчийн захирамжаар	191	508	29
	Мөрдөгч, прокурор, арбитрын тогтоолоор	192	8084	579
	Эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтны хүсэлтээр	193	110	8
	Тогтоолыг үндэслэж ирүүлсэн шинжээч эмчийн илгээх бичгээр	194	9500	528
Нэмэлт шинжилгээний тоо		195	11	0
Дахин хийсэн шинжилгээний тоо		196	1	0
Бүрэлдэхүүнтэй хийсэн шинжилгээний тоо		197	0	0
Шийдвэрлэсэн байдал:	Дүгнэлтээр	198	18174	1144
	Магадлагаагаар	199	0	0
	Албан бичгээр	200	28	0
Шинжилгээний объектын тоо		201	64759	1502
Шинжилгээ хийхээс татгалзсан		202	353	22
Хэргийн газрын үзлэгт оролцсон тоо: мөр203=мөр(204+205+206+207+208+209)		203	552	16
Хүний амь нас хохирсон		204	459	16
Хулгайлах		205	0	0
Дээрэмдэх		206	0	0
Хүрээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэрэг		207	0	0

Зам тээврийн осол		208	20	0
Бусад		209	73	0
Хэргийн газрын үзлэгээр илрүүлж бэхжүүлсэн ул мөр, эд мөрийн баримтын тоо		210	227	0
Ул мөр илрээгүй үзлэгийн тоо		211	0	0
Мөрдөн шалгах бусад ажиллагаанд:	Цогцосны үзлэг	212	507	17
	Задлан шинжилгээ	213	476	16
	Эксгумаци	214	3	0
	Мөрдөн байцаалтын туршилт болон бусад ажиллагаа	215	171	58
Гэрэл зургийн ажил: мөр216=мөр(217+218+219+220)		216	32358	1472
Шинжилгээний		217	17007	924
Хэргийн газрын үзлэгийн		218	1740	48
Цогцосны үзлэг, задлан шинжилгээ		219	12741	500
Бусад		220	870	0
ДНХ-ийн мэдээллийн санг баяжуулсан		221	1243	142
5.ЭДИЙН ЗАСГИЙН ШИНЖИЛГЭЭ				
Нийт эдийн засгийн шинжилгээний тоо мөр222=мөр(223+224+225+226), мөр(227+228+229)		222	166	9
Хэргийн төрөл	Эрүүгийн хэрэг	223	146	9
	Иргэний хэрэг	224	14	0
	Захиргааны хэрэг	225	6	0
	Зөрчил	226	0	0
Шинжилгээ хийсэн үндэслэл	Шүүх, шүүгчийн захирамжаар	227	23	0
	Мөрдөгч, прокурорын тогтоолоор	228	143	9
	Эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтны хүсэлтээр	229	0	0
Шинжилгээ хийхээс татгалзсан: мөр230=мөр(231+232+233+234+235+236)		230	50	3
Тусгай мэдлэгийн хүрээнээс хэтэрсэн		231	0	0
Мэргэжлийн байгууллагын акт, дүгнэлтгүй		232	29	0
Объектын бүрдэлгүй		233	0	0
Санхүүгийн баримт ирүүлээгүйгээс буцсан		234	16	2
Шинжээч томилох эрх бүхий этгээдийн хүсэлтээр буцсан		235	2	0
Бусад		236	3	1
Шинжилгээний шийдвэрлэлтийн тоо: мөр237=мөр(238+239)		237	135	40
Одоо хийгдэж байгаа		238	28	28
Шинжээчийн дүгнэлт гарсан		239	107	12
Хэргийн холбогдогч мөр240=мөр(241+242)		240	107	12
Байгууллага		241	21	3
Иргэн		242	86	9

Тогтоогдсон нийт зөрчлийн тоо мөр243=мөр(244+245+246+247), мөр(248+249+250+251+252), мөр(192+193+194+195)		243	107	12
Зөрчлийн шалтгаан	Бүртгэл тайланд тусгаагүйгээс	244	0	0
	Хууль тогтоомж зөрчсөн	245	17	1
	Төсөв, норм, үнэлгээ хэтрүүлсэн	246	0	0
	Бусад	247	90	11
Зөрчлийн хэлбэр	Татвар	248	13	1
	Цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэл	249	3	0
	Бэлэн мөнгө	250	45	7
	Эд хогшил, бараа	251	27	2
	Бусад	252	19	2
Холбогдогчийн албан тушаал	Дарга, захирал	253	27	5
	Нягтлан бодогч	254	8	0
	Эд хариуцагч	255	43	4
	Бусад	256	29	3
Дүгнэлтээр тогтоосон хохирол	Мян.төг	257	375,167,258.0	68,861,821.2
	Валют /\$/	258	23,010.3	1291.4

2024 онд шүүх шинжилгээний байгууллагаас хийсэн хэргийн газрын үзлэг

№	Аймаг	Хэргийн газрын үзлэгт оролцсон тоо	Үүнээс:				
			Хүний амь нас хохирсон	Хулгайлах	Дээрэмдэх	Зам тээврийн осол	Бусад
1	Архангай	216	144	22		25	25
2	Баян-Өлгий	360	49	60		118	133
3	Баянхонгор	366	136	49	1	132	48
4	Булган	211	103	52		25	31
5	Говь-Алтай	164	67	28		47	22
6	Говьсүмбэр	255	41	23		64	127
7	Дархан-Уул	391	125	58	1	122	85
8	Дорноговь	403	144	68	2	108	81
9	Дорнод	597	164	154	1	148	130
10	Дундговь	322	120	58	2	81	61
11	Завхан	275	82	42		74	77
12	Орхон	313	74	98	2	21	118

13	Өвөрхангай	386	145	52	2	146	41
14	Өмнөговь	330	185	31		56	58
15	Сүхбаатар	187	63	40		43	41
16	Сэлэнгэ	596	203	71	2	240	80
17	Төв	500	233	47	6	180	34
18	Увс	274	90	41		49	94
19	Ховд	384	75	77		141	91
20	Хөвсгөл	315	185	67	1	30	32
21	Хэнтий	580	160	118	42	170	90
22	НШШГ	18382	5050	4333	346	2917	5736
23	КШГ	6	4				2
25	Бүгд	25813	7642	5589	408	4937	7237

2024 онд шүүх шинжилгээний байгууллагаас хэргийн газрын үзлэгээр илрүүлж, бэхжүүлсэн
ул мөр, эд мөрийн баримт

№	Аймаг	Нийт ул мөр, эд баримт	Ул мөр, эд мөрийн баримт						
			Гарын мөр	Гутлын мөр	Тээврийн хэрэгслийн мөр	Бичил мөр	Эвдэгч багажийн мөр	Биологийн гаралтай ул мөр	Бусад ул мөр, эд мөрийн баримт
1	Архангай	571	102	23	191		22	62	171
2	Баян-Өлгий	574	71	54	85	17	3	114	230
3	Баянхонгор	532	172	43	117	1	12	69	118
4	Булган	1008	126	75	129	4	33	198	443
5	Говь-Алтай	255	19	9	73		6	50	98
6	Говьсүмбэр	491	10	19	88		9	45	320
7	Дархан-Уул	526	166	34	31			3	292
8	Дорноговь	473	179	68	58			18	150
9	Дорнод	840	216	87	237		1	63	236
10	Дундговь	668	141	79	169		15	39	225
11	Завхан	594	56	58	88		2	63	327
12	Орхон	1129	473	109	35	11	11	141	349
13	Өвөрхангай	1028	216	102	253	4	47	89	317
14	Өмнөговь	490	120	53	97		3	42	175
15	Сүхбаатар	567	71	73	118			4	301
16	Сэлэнгэ	1021	223	107	224	24	19	161	263
17	Төв	873	178	54	307		18	80	236
18	Увс	455	89	27	59			127	153
19	Ховд	1698	346	125	250	26	7	121	823
20	Хөвсгөл	628	102	44	61		1	71	349
21	Хэнтий	1722	160	111	296		57	164	934
22	НШШГ	42942	8867	1378	1231	68	781	2222	28395
23	КШГ	43	8	4				7	24
25	Бүгд	59128	12111	2736	4197	155	1047	3953	34929